

BNP Paribas Fortis NV Jaarverslag 2012

Inleiding

Het Jaarverslag 2012 van BNP Paribas Fortis omvat zowel de geauditeerde Geconsolideerde als de Niet-geconsolideerde Jaarrekeningen, voorafgegaan door het verslag van de Raad van Bestuur, het bericht van de Raad van Bestuur en een Verklaring van Deugdelijk Bestuur, inclusief de samenstelling van de Raad van Bestuur. De geauditeerde Geconsolideerde Jaarrekening 2012 van BNP Paribas Fortis, met de vergelijkende cijfers over 2011, en opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals die zijn aanvaard binnen de Europese Unie, worden gevolgd door de geauditeerde Niet-geconsolideerde jaarrekening 2012 van BNP Paribas Fortis NV, opgesteld in overeenstemming met het Belgisch Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de jaarrekeningen van kredietinstellingen.

Alle bedragen in de tabellen van de geconsolideerde jaarrekeningen staan in miljoenen euro, tenzij anders aangegeven. Alle bedragen in de tabellen van de niet-geconsolideerde jaarrekeningen staan in duizenden euro, tenzij anders aangegeven. Omdat de cijfers afgerond zijn, kunnen er geringe verschillen optreden met al eerder gepubliceerde cijfers. Er zijn bepaalde herclassificaties gedaan met betrekking tot de jaarrekeningen van het voorgaande jaar zodat ze vergelijkbaar zijn dit jaarverslag.

In de Geconsolideerde Jaarrekening verwijst BNP Paribas Fortis naar de geconsolideerde situatie van BNP Paribas Fortis NV, tenzij anders aangegeven. In de Niet-geconsolideerde Jaarrekening verwijst BNP Paribas Fortis naar de niet-geconsolideerde situatie van BNP Paribas Fortis NV, tenzij anders aangegeven.

De buitengewone algemene vergadering van aandeelhouders op 11 december 2012 heeft beslist om de wettelijke naam

van de onderneming te wijzigen van Fortis Bank naar BNP Paribas Fortis vanaf 1 januari 2013. Op alle plaatsen waar Fortis Bank nog vermeld staat, moet dit gelezen worden als BNP Paribas Fortis.

Alle informatie in het Jaarverslag 2012 van BNP Paribas Fortis heeft betrekking op de statutaire Geconsolideerde en Niet-geconsolideerde Jaarrekening en bevat niet de contributie van BNP Paribas Fortis aan de geconsolideerde resultaten van de Groep BNP Paribas, die te vinden zijn op de BNP Paribas website: www.bnpparibas.com.

Het Jaarverslag 2012 van BNP Paribas Fortis is beschikbaar op de website: www.bnpparibas.com.

1 Inhoud

Inleiding	3
BNP Paribas Fortis Geconsolideerd Jaarverslag 2012	9
Verslag van de Raad van Bestuur	10
▪ Bericht van de Voorzitter en de CEO	10
▪ Sterke commerciële en operationele prestatie in een ongunstige marktomgeving	12
▪ Kernactiviteiten	15
▪ Kredietrating van BNP Paribas Fortis per 28/02/2013	23
▪ Toekomstgerichte uitspraken	23
▪ Toelichtingen bij de evolutie van de resultatenrekening	23
▪ Toelichting bij de evolutie van de balans	26
▪ Liquiditeit en solvabiliteit	28
▪ Voornaamste risico's en onzekerheden	28
Bericht van de Raad van Bestuur	29
Verslag van de Raad van Bestuur - Verklaring van Deugdelijk Bestuur	30
BNP Paribas Fortis Geconsolideerde Jaarrekening 2012	43
▪ Resultatenrekening op 31 december 2012	44
▪ Overzicht van het nettoresultaat en wijzigingen van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	45
▪ Balans op 31 december 2012	46
▪ Overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen tussen 1 januari 2011 en 31 december 2012	47
▪ Minderheidsbelangen tussen 1 januari 2011 en 31 december 2012	47
▪ Kasstroomoverzicht op 31 december 2012	48

Toelichting op de Geconsolideerde Jaarrekening	49
1 Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving toegepast door BNP Paribas Fortis	50
1.a Toepasbare grondslagen voor financiële verslaggeving	50
1.b Segmentrapportering	50
1.c Consolidatie	51
1.d Financiële activa en financiële verplichtingen	55
1.e Grondslagen voor financiële verslaggeving specifiek voor de verzekeringsactiviteit	65
1.f Materiële en immateriële vaste activa	66
1.g Leaseovereenkomsten	67
1.h Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten	68
1.i Personeelsvoordelen	69
1.j Op aandelen gebaseerde beloningen	70
1.k Voorzieningen gerapporteerd onder verplichtingen	71
1.l Actuele en uitgestelde belastingen	71
1.m Kasstroomoverzicht	72
1.n Gebruik van schattingen in de voorbereiding van het jaarverslag	72
2 Toelichting op de resultatenrekening op 31 december 2012	74
2.a Netto-rentebaten	74
2.b Commissiebaten en -lasten	75
2.c Nettowinsten/verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	75
2.d Nettowinsten/verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan marktwaarde	76
2.e Nettobaten uit overige activiteiten	76
2.f Risicokost	77
2.g Vennootschapsbelasting	78
3 Segmentinformatie	79
3.a Operationele segmenten	80
3.b Informatie per operationeel segment	81
4 Risicobeheer en solvabiliteit	82
▪ Inleiding	82
4.a Risicobeheerorganisatie	82
4.b Risicometing en -categorieën	84
4.c Solvabiliteit	85
4.d Krediet- en tegenpartijrisico	87
4.e Marktrisico	100
4.f Operationeel risico	111
4.g Compliance- en reputatierisico	112
4.h Liquiditeits- en herfinancieringsrisico	113

5	Toelichting op de balans op 31 december 2012	116
5.a	Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	116
5.b	Financiële hedgingderivaten	121
5.c	Voor verkoop beschikbare financiële activa	122
5.d	Meting van de reële waarde van financiële instrumenten	123
5.e	Financiële instrumenten geherclassificeerd als leningen en vorderingen	127
5.f	Leningen en schulden aan en vorderingen op kredietinstellingen	128
5.g	Leningen en schulden aan en vorderingen op klanten	129
5.h	Schuldbewijzen en achtergestelde schulden	131
5.i	Financiële activa tot einde looptijd aangehouden	133
5.j	Actuele en uitgestelde belastingen	133
5.k	Overlopende rekeningen en overige activa/verplichtingen	135
5.l	Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatiemethode wordt toegepast	135
5.m	Materiële en immateriële vaste activa en vastgoedbeleggingen	137
5.n	Goodwill	139
5.o	Voorzieningen voor risico's en kosten	141
5.p	Overdrachten van financiële activa	142
6	Financierings- en garantieverbintenissen	143
6.a	Verstreckte en ontvangen financieringsverbintenissen	143
6.b	Door ondertekening verstreckte garantieverbintenissen	143
6.c	Overige garantieverbintenissen	143
7	Personeelskosten en personeelsvoordelen	145
7.a	Personeelskosten en kosten van personeelsvoordelen	145
7.b	Verplichtingen voor personeelsvoordelen	145
8	Bijkomende informatie	151
8.a	Consolidatiekring	151
8.b	Bedrijfscombinaties	164
8.c	Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten	166
8.d	Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van BNP Paribas Fortis	172
8.e	Verbonden partijen	177
8.f	Balansgegevens per looptijd	179
8.g	Gestructureerde kredietinstrumenten	180
8.h	Blootstelling aan soeverein schuldenrisico	183
8.i	Reële waarde van financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs	187
8.j	Voorwaardelijke activa en verplichtingen	188
8.k	Vergoedingen betaald aan de statutaire bedrijfsrevisoren	190
8.l	Gebeurtenissen na de verslagperiode	190
8.m	Bijkomende informatie over de Bass en Esmée effectiseringstransacties	191

Verslag van het college van erkende commissarissen	195
BNP Paribas Fortis Jaarverslag 2012 (Niet-geconsolideerd)	199
Verslag van de Raad van Bestuur	200
▪ Toelichting bij de ontwikkeling van de balans	200
▪ Toelichting bij de ontwikkeling van de resultatenrekening	202
Voorstel tot bestemming van het resultaat van het boekjaar	205
Informatie met betrekking tot Artikel 523 van het wetboek van vennootschappen	207
▪ Schadeloosstelling van bestuurders – Belangenconflict	207
Informatie over transacties tussen verbonden partijen	209
1. Procedure van de raad	209
2. Globaal integratieproject	210
3. Transacties	211
4. Besluitvorming	213
BNP Paribas Fortis Jaarrekening 2012 (Niet-geconsolideerd)	219
Samenvatting van de grondslagen voor financiële verslaggeving voor de niet-geconsolideerde jaarrekening	279
▪ Algemene principes	279
▪ Activa	279
▪ Verplichtingen	281
▪ Resultatenrekening	281
Verslag van het college van erkende commissarissen	283
Overige informatie	287
▪ Externe functies uitgeoefend door de bestuurders en effectieve leiders, waarvan de openbaarmaking wettelijk verplicht is	288
▪ Afkortingen	293
▪ Begrippenlijst	294

BNP Paribas Fortis Geconsolideerd Jaarverslag 2012

Verlag van de Raad van Bestuur

Bericht van de Voorzitter en de CEO

2012 was een moeilijk jaar voor de Europese economie, met erg lage kortetermijnrentevoeten, een vrij vlakke rentecurve en de heropflakking van de crisis van de overheidsschulden tijdens het eerste halfjaar. De banken concentreerden hun activiteiten vooral op hun respectieve thuismarkten, dus op mature markten met een beperkt groeipotentieel. Bovendien stuurden zij hun strategie bij in de richting van grotere kapitaalbuffers om te voldoen aan de striktere solvabiliteits-eisen van Bazel III die vanaf 2013 geleidelijk aan worden ingevoerd. Maar de banksector bleef haar rol als kredietverstrekker in de reële economie spelen, daarbij geholpen door een aantal stabiliserende maatregelen van de Europese Centrale Bank om de spanning op de financiële markten te verminderen, zoals de aankondiging van een programma voor de inkoop van obligaties.

Ondanks de ongunstige operationele omgeving, realiseerde BNP Paribas Fortis een stevige commerciële en operationele prestatie in 2012. We zetten onze klantgerichte multichannelstrategie verder en behouden hierdoor het marktleiderschap in onze thuismarkten België en Luxemburg. Door haar kredietverlening blijft de Bank haar retail- en bedrijfsklanten verder ondersteunen en de uitbreiding van haar distributiekanaalen zorgt ervoor dat klanten hun banktransacties kunnen uitvoeren waar en wanneer zij dat willen.

Het klantgedrag evolueert vandaag samen met de snelle digitalisering en de toenemende interconnectiviteit in de samenleving. Daarom besliste BNP Paribas Fortis in haar strategie-update van december 2012 de efficiëntie, toegankelijkheid en inzetbaarheid van zijn medewerkers te vergroten met als uiteindelijk doel de klantenervaring te verbeteren. Om ruimer tegemoet te komen aan de behoeften van de nieuwe generatie 'digital natives' en van klanten die hun relatie met de Bank autonoom willen aansturen, investeert BNP Paribas Fortis verder in het digitale aanbod (Easy banking voor mobiele toestellen en Contact Centres). Hierdoor wordt het voor klanten gemakkelijker om met de Bank in contact te treden. De Bank zal in het kader van dit plan ook haar kantorennetwerk aanpassen.

De financiële prestaties in 2012 tonen aan dat we de zaken juist aanpakken. De aan de aandeelhouders toewijsbare nettowinst van EUR 307 miljoen verbeterde ten overstaan van 2011 (toen die zwaar beïnvloed werd door de Griekse staatsschuldencrisis en de herstructurering van de Turkse activiteiten), maar onderging de negatieve impact van een uitzonderlijke waardevermindering van EUR (470) miljoen op de deelneming in vermogensbeheer. De risicokost was veel lager dan in 2011 en we hebben de afbouw van de balans verder gezet, dit jaar met meer dan 20%. De Bank beschikt nog steeds over een stevige solvabiliteitsratio met een Tier 1-kapitaalratio van 15,3% en behoudt sterke liquiditeitsniveaus, wat mag blijken uit een krediet/deposito-ratio van 101%. Gezien deze resultaten en de succesvolle voltooiing van de integratie eind 2012, zullen wij ons nog meer richten op de winstgevendheid van onze activiteiten en op de verhoging van de operationele inkomsten, zoals toegelicht in onze strategische update.

Het streven naar een betere rentabiliteit hoeft de groeivoorzichten van BNP Paribas Fortis niet af te remmen. BNP Paribas Fortis nam sinds 2009 meerdere belangrijke activiteiten van de Groep over, waaronder Trade Finance, Cash Management en Factoring, alsook de activiteiten van Corporate & Transaction Banking Europe (CTBE). Daar zijn nu aan toegevoegd: de leasingactiviteiten via de consolidatie van BNP Paribas Leasing Solutions en de transfer van Specialised Finance-activiteiten voor de belangrijkste grote bedrijven in Europa (behalve Frankrijk en Italië), het Midden-Oosten en Afrika, waardoor het zijn gespecialiseerde kredietverlening op het gebied van export- en projectfinanciering zal versterken. Deze laatstgenoemde transfer brengt ons nieuwe en bijkomende activiteiten waardoor de Specialised Finance-business van BNP Paribas Fortis ruimschoots zal verdubbelen en creëert extra competenties in België. Bovendien versterkt de opening van bijkantoren in Noorwegen en Nederland (2013) de positie van BNP Paribas Fortis in de corporate banking-activiteiten van de Groep.

Wij verwachten dat de economische vooruitzichten in 2013 en ook in de jaren daarna nog uitdagend zullen blijven, waardoor de economie van de EU het moeilijk blijft hebben met de post-financiële crisis die op de groei en de tewerkstelling weegt. Lage economische groei en interestvoeten, de onder druk staande arbeidsmarkt en de onzekerheid over het regelgevende raamwerk zorgen ervoor dat BNP Paribas Fortis nog meer zal focussen op operationele efficiëntie en industrialisering van de processen. Dit zal bijdragen tot de globale doelstelling om de kosten de komende drie jaar stabiel te houden, zodat de algemene rentabiliteit van de Bank verbetert.

Dankzij de grote inzet van onze medewerkers en hun klantgerichtheid bevindt BNP Paribas Fortis zich in een sterke positie om de komende uitdagingen aan te gaan. Wij willen dan ook onze medewerkers danken voor hun dagelijkse inspanningen om onze Bank succesvol te maken en onze klanten voor het vertrouwen dat ze in ons stellen. In 2013 zullen we ons blijven inzetten om de Bank van de toekomst te worden waarop klanten en medewerkers volledig kunnen rekenen.

Maxime Jadot
Chief Executive Officer (CEO)

Herman Daems
Voorzitter van de Raad van Bestuur

Sterke commerciële en operationele prestatie in een ongunstige marktomgeving

---

De economische context in 2012

De economische groeivertraging, ingezet in 2011, zette zich in 2012 onverminderd voort. Hoewel de Belgische economie nipt een recessie – gedefinieerd als twee opeenvolgende kwartalen van negatieve groei – heeft vermeden, is de economische activiteit over het hele jaar toch met 0,2% gedaald. Hiermee doet België niettemin beter dan de eurozone in haar geheel waar de activiteit met 0,5% terugviel. Opmerkelijk is vooral de zwakke binnenlandse vraag: de Belgische particuliere consumptie en ook de investeringen in woningbouw daalden voor het tweede jaar op rij. De aanhoudende crisis in het eurogebied en de begrotingsmaatregelen van de regering wogen duidelijk op het vertrouwen van de economische actoren. Geconfronteerd met een verminderde vraag naar hun producten schroefden de ondernemingen hun investeringen terug. In het najaar verslechterden de conjunctuurindicatoren nog verder als gevolg van de aankondiging van sluitingen en herstructureringen van meerdere ondernemingen, met het verlies van vele arbeidsplaatsen tot gevolg.

De inflatie in België koelde af van 3,5% eind 2011 tot 2,2% eind 2012 en kwam hiermee opnieuw in lijn met het gemiddelde van de eurozone. Door de verzwakkende groeivoorzichten besliste de Europese Centrale Bank (ECB) in juli om de basisrente te verlagen van 1,0% naar 0,75%, het laagste niveau sinds het bestaan van de eurozone.

Op de financiële markten bleef de crisis in het eurogebied voortwoekeren, zij het dat die situatie geleidelijk aan meer onder controle raakt. Griekenland kreeg begin 2012 een nieuw reddingsplan, aangevuld met een omvangrijke schuldherschikking ten laste van de obligatiehouders en schuldeisers uit de private sector. Bekommernissen over de budgettaire toestand in Spanje joegen de Spaanse langetermijnrente de hoogte in en in het tweede kwartaal sloeg de crisis over naar Italië. De rentever verschillen met Duitsland stegen zo fors in de beide landen dat hun obligatiemarkten onder druk kwamen te staan. De vrees voor een toenemende financiële fragmentatie binnen de eurozone noopte de voorzitter van de ECB eind juli te verklaren er alles aan te zullen doen om het voortbestaan van de euro te vrijwaren. In september werd een nieuw monetair programma aangekondigd – Outright Monetary Transactions (OMT) – waardoor de ECB ongelimiteerd overheidspapier kan opkopen op de secundaire markten op voorwaarde dat het betrokken land zich ertoe verbindt de begrotingsinspanningen en structurele hervormingen te blijven voortzetten. De financiële

markten reageerden positief en in het najaar namen de financiële spanningen geleidelijk af. Dit werd ondersteund door politici die verdere stappen zetten in de richting van een hechter werkende muntunie en het wegwerken van macro-economische onevenwichten. Tegen het einde van het jaar werd in het kader van de Europese 'bankenunie' een akkoord bereikt over een gemeenschappelijk mechanisme van toezicht op de banken. Hoewel deze stappen noodzakelijk zijn voor een definitieve oplossing van de crisis, zijn ze allesbehalve voldoende.

Opmerkelijk is dat België zich op de financiële markten heeft kunnen manifesteren als een sterkhouder binnen de eurozone. De langetermijnrente is op één jaar tijd gedaald van 4,1% naar 2,1% - het laagste niveau ooit – en het renteverskil met Duitsland is teruggelopen van 227 naar 75 basispunten. De vorming van de federale regering eind 2011 en de opstelling van een geloofwaardige begroting voor 2012 hebben het vertrouwen in de kredietwaardigheid van het land sterk verbeterd. België handhaaft zich hiermee op het door de Europese Commissie uitgestippelde pad.

Zoals blijkt uit het voorgaande is de omgeving waarin de banken opereren zeer uitdagend. De interestvoeten staan op een historisch laag niveau waardoor de winstmarge onder druk komt te staan. De winstgevendheid wordt verder beperkt omdat de Europese banken hun activiteiten vooral concentreren op hun respectieve thuismarkten: volwassen markten met weinig groeipotentieel. Bovendien wordt de strategie van de banken beheerst door het opkrikken van de kapitaalbuffers om te voldoen aan de strengere Bazel III-solvabiliteitsregels die vanaf 2013 geleidelijk aan worden geïmplementeerd.

In deze moeilijke omgeving blijft de banksector haar rol als kredietverstrekker aan de economie ten volle spelen. Ondanks de sterk teruglopende vraag naar leningen, bleef de kredietverlening gehandhaafd op een stevig peil. De leningen aan gezinnen namen in 2012 met 5,5% toe, nauwelijks lager dan de 6,8% in 2011. De leningen aan bedrijven dikten aan met 2,1%, in vergelijking met 4,2% in 2011. Tijdens de tweede jaarhelft werden de kredietvoorwaarden echter voorzichtig aangescherpt om rekening te houden met de toegenomen economische risico's. De algemene onzekerheid bij consumenten en bedrijven leidde tot een zeer sterke aanwas van de deposito's bij de Belgische banken. De deposito's namen in 2012 toe met 26 miljard euro, in vergelijking met een aangroei van 8 miljard euro een jaar eerder.

Wijzigingen in de consolidatiekring

De belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring van BNP Paribas Fortis in 2012 houden verband met transacties in het kader van de integratie, waarbij bepaalde activiteiten van BNP Paribas Fortis en van BNP Paribas getransfereerd en opnieuw toegewezen worden tussen diverse entiteiten van de Groep BNP Paribas. Wijzigingen in de consolidatieperimeter van BNP Paribas Fortis omvatten onder meer:

- De overname door BGL BNP Paribas van een bijkomende participatie van 16,67% in het aandelenkapitaal van BNP Paribas Leasing Solutions. Door deze overname steeg de participatie van BGL BNP Paribas van 33,33% naar 50% + 1 aandeel en werd het controlebelang over BNP Paribas Leasing Solutions getransfereerd van BNP Paribas naar BGL BNP Paribas. De verwerving van de bijkomende 16,67% in het aandelenkapitaal gebeurde in verschillende stappen en werd eind maart 2012 afgerond;
- De integratie van Fortis Commercial Finance (FCF) is in 2012 voortgezet, na de overname van deze factoringactiviteiten en -entiteiten in oktober 2011;
- Op 1 oktober 2012 opende BNP Paribas Fortis een bijkantoor in Oslo (Noorwegen), dat alle activiteiten van het BNP Paribas-bijkantoor overnam;
- In de loop van 2012 werden de bijkantoren van BNP Paribas Fortis in Taipei, Guangzhou, Shanghai en Boedapest definitief gesloten.

Meer informatie over de wijzigingen in de consolidatiekring is beschikbaar in de noot 8.a 'Consolidatiekring' en 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

Integratie met BNP Paribas volledig volgens plan voltooid

De integratie van BNP Paribas Fortis in de Groep BNP Paribas is nu volledig volgens plan voltooid en overtreft de oorspronkelijke doelstellingen.

De verwezenlijkingen van het integratieproces zijn zowel de Groep als de Belgische bank ten goede gekomen: de aanwezigheid van Retail Banking in Europa is uitgebreid, de bestaande activiteiten van CIB en Investment Solutions zijn gestimuleerd en de Functies en IT-afdelingen hebben efficiëntieverbeteringen ondergaan.

BNP Paribas Fortis heeft namens de Groep ook een aantal belangrijke taken op zich genomen. Enkele Competence Centres, waaronder Trade Finance, Cash Management en Factoring zijn nu in Brussel gevestigd, net zoals de activiteiten van Corporate & Transaction Banking Europe (CTBE), het Europese netwerk van 150 Business Centres van de Groep BNP Paribas dat de bedrijfsklanten in 16 landen ondersteunt.

Een van de belangrijkste uitdagingen van de integratie bestond erin BNP Paribas Fortis centraal te stellen in de wereldwijde organisatie van de groep. Dit is gerealiseerd door onder meer:

- De binnenlandse bank in België te versterken, waarbij klanten die buiten België actief zijn ondersteund worden met een uniek pan-Europees netwerk;
- Het personeelsbestand, de middelen en de tools van de Bank versneld te ontwikkelen, en de Belgische economie voortdurend te ondersteunen;
- De tevredenheid van de klanten te verbeteren met oplossingen op maat voor hun specifieke behoeften, dus nog beter afgestemd op de klanten en met een nog meer gediversifieerde waaier aan producten en diensten.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

BNP Paribas Fortis profileerde zich in 2012 duidelijk als een bank die haar economische, sociale en maatschappelijke verantwoordelijkheden zeer ernstig neemt.

Duurzame financiering van de economie

De Bank bleef een belangrijke rol in België spelen in de financiering van de reële economie, met een omvangrijke ondersteuning van duurzame projecten. BNP Paribas Fortis verleende in 2012 kredieten voor 'groene en social profit'-investeringsprojecten ten bedrage van EUR 4,15 miljard. Daarvan ging onder meer EUR 2,7 miljard euro naar investeringen voor initiatieven in de social profit-sector (ziekenhuizen, universiteiten,...), EUR 428,3 miljoen (inclusief Fintro) naar groene woonkredieten, EUR 237,9 miljoen naar kredieten op het vlak van hernieuwbare energie en EUR 216 miljoen was bestemd voor 'groene' voertuigen. De Bank nam op het Brusselse Autosalon een speciaal initiatief voor de leasing van 'groene' bedrijfsvoertuigen waardoor zij tot de financiering bijdroeg van 30.000 m² aan bosbescherming.

In 2012 is een plan opgestart om Maatschappelijk Verantwoorde Beleggingsfondsen aan een bredere groep klanten aan te bieden in samenwerking met de afdelingen Retail & Private Banking en Investment Partners van de Groep en in het kader van een grondig herziening van de portefeuille beleggingsfondsen. Er is tevens aandacht besteed aan een strikte naleving van de financiering van gevoelige sectoren ('Lijst met uitgesloten goederen' en een allesomvattend 'Defensie- en wapenbeleid').

MicroStart, gelanceerd in 2011, richtte zich in 2012 op de uitbouw van zijn twee kantoren voor microkredieten in de Brusselse regio. Tot vandaag werden 375 microkredieten verstrekt aan ambitieuze kleine zelfstandigen voor een totaal bedrag van 1,8 miljoen euro. Op basis van wetenschappelijke analyses zijn twee nieuwe regio's uitgekozen met een hoog aantal werklozen en lage educatieve kwalificaties om twee nieuwe kantoren te openen: Gent en Luik.

BNP Paribas Fortis onderneemt veel inspanningen om het ethisch bankieren te stimuleren, via bewustwordings- en opleidingsprogramma's voor alle medewerkers omtrent de gedragscodes, onder meer om belangenconflicten te vermijden. De Bank heeft ook een intensieve campagne gevoerd rond klantentevredenheid, gebaseerd op vijf fundamentele waarden: luisteren, helder communiceren, meedenken als partner, bereikbaarheid en actief engagement.

Verantwoord HR-beleid

Op het vlak van de tewerkstelling heeft de Bank zwaar geïnvesteerd in opleiding en continu leren, samen goed voor een gemiddelde van drie werkdagen per FTE. In het kader van het nieuwe loonmodel is sinds 2012 een deel van de variabele verloning gekoppeld aan het bereiken van zes doelstellingen inzake duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen, waaronder klantentevredenheid, diversiteit, deelname van de medewerkers aan de enquête over de tevredenheid en motivatie van medewerkers, opleiding inzake Compliance & Risk, vermindering van de ecologische voetafdruk op het werk, en verbetering van gezondheid en algemeen welzijn op het werk.

BNP Paribas Fortis werd in 2012 bekroond met het Diversiteitslabel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als erkenning voor een reeks diversiteitsinitiatieven die de Bank heeft genomen, waaronder:

- Een e-learning omtrent diversiteit, een programma dat door 77% van alle medewerkers is gevolgd;

- MixCity Belgium, een intern netwerk om de loopbaanmogelijkheden van vrouwelijke medewerkers te ondersteunen. Het telt nu 900 leden, waaronder 20% mannen;
- Initiatieven om de oudere medewerkers te ondersteunen bij specifieke, uitdagende fasen in hun leven;
- Een aantal interne quota's voor de benoeming van vrouwelijke medewerkers: 50% van alle trainees, 30% tot 50% van de deelnemers aan programma's voor loopbaanontwikkeling en 50% van de nieuwe benoemingen van kantoordirecteur moeten een vrouw zijn.

Bedrijfsmecenaat

BNP Paribas Fortis neemt ook zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid ernstig, door enerzijds de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting en anderzijds een volgehouden beleid van bedrijfsmecenaat, met initiatieven op het vlak van educatie, cultuur en ondersteuning van kansarme jongeren. In 2012 nam de Bank onder meer de volgende initiatieven:

- Organisatie van win-winbeurzen in 17 Belgische steden, om lokale werkgevers in contact te brengen met socio-culturele organisaties, in samenwerking met de lokale overheden;
- Lancering van twee leerstoelen aan de universiteit: de leerstoel Herman Daems voor Ondernemerschap en Innovatie aan de K.U. Leuven, in samenwerking met de GIMV en Barco; en de ICHEC-leerstoel voor MVO, in samenwerking met GDF Suez en MIVB. Tegelijkertijd heeft de Bank haar steun voor vier mentoraatsprojecten aan Belgische universiteiten verlengd voor drie jaar;
- Steun van BNP Paribas Fortis Foundation aan 247 organisaties voor sociaal werk, waarvan er 141 financiële hulp ontvingen en de zowat honderd overige materiële steun en/of vrijwilligershulp kregen. Diverse projecten van deze organisaties kregen een bedrag van in totaal 0,9 miljoen euro, en 631 bankmedewerkers deden vrijwilligerswerk bij deze liefdadigheidsorganisaties. In samenwerking met Retail Banking werd bovendien een inzameling van rode centjes georganiseerd waardoor 13.000 maaltijden aan de Voedselbanken konden worden verstrekt, en het 'Foursquare'-initiatief leverde via de Voedselbanken nogmaals 5.000 maaltijden op voor de behoeftigen.

Vermindering van de ecologische impact

De Bank zette in 2012 opnieuw een aantal stappen om haar ecologische voetafdruk te verminderen. Zowel in de centrale entiteiten als met de hulp van 500 'eco-coaches' verspreid over de hele bank, wordt er gewerkt aan een vermindering van de papier- en energieconsumptie en de afbouw van de CO₂-uitstoot. Aan de hand van een aantal voorschriften moeten alle gebouwen van de Bank meer energie-efficiënt functioneren. Het gaat daarbij om zowel de grote administratieve gebouwen als de datacentra en de kantoren. De doelstellingen zijn vastgelegd en een actieplan is opgesteld als onderdeel van het ISO 14001 gecertificeerd milieumanagementsysteem. Elk jaar zal worden nagegaan in welke mate het actieplan wordt gevolgd en zal waar nodig worden bijgesteld. Bovenop de inspanningen om de energieconsumptie geleidelijk te verminderen, is de elektriciteitsconsumptie van de Bank voor 100% 'groene' stroom. Er zijn ook projecten opgestart om hernieuwbare energie uit de eigen installaties van de Bank te genereren, zoals met fotovoltaïsche en zonnethermische panelen en via geothermische warmtepompen.

Ook in de dienstverlening aan klanten concentreert de Bank zich op energieverbruik en duurzaamheid. Zo commercialiseert zij een ruime waaier aan duurzame beleggingsproducten en leningen voor energiezuinig bouwen, biedt zij speciale voorwaarden voor de financiering en de verzekering van milieuvriendelijke voertuigen, en verkoopt zij het verzekeringsproduct BNP Paribas Fortis Life Climate Change dat enkel in sectoren investeert die de klimaatverandering bestrijden. In 2012 werd een nieuw sectorbeleid ingevoerd voor milieugevoelige industrieën en is er een partnership gesloten met de natuurbeschermingsorganisaties Natuurpunt en Natagora om projecten voor natuurbehoud en voor de bescherming van de biodiversiteit te steunen. Ten slotte is met de personeelsvertegenwoordigers binnen het bedrijf een overeenkomst ondertekend om groen vervoer te stimuleren.

Kernactiviteiten

BNP Paribas Fortis

BNP Paribas Fortis omvat de activiteiten van zowel Retail Banking als Corporate & Investment Banking van de Groep BNP Paribas in België. De Bank stelt in België in totaal 16.900 medewerkers tewerk.

Retail Belgium

De activiteiten van BNP Paribas Fortis Retail Banking omvatten bancaire diensten aan een waaier van klantengroepen, waaronder particulieren, zelfstandigen en beoefenaars van vrije beroepen, kleine en middelgrote ondernemingen, grote bedrijven en non-profit organisaties. Retail Belgium steunt op twee netwerken die volgens een gesegmenteerde business-aanpak opereren: Retail & Private Banking Belgium en Corporate & Public Bank Belgium.

Retail & Private Banking Belgium

BNP Paribas Fortis is in België marktleider in Retail & Private Banking (RPB) waarbij ruim 9.000 medewerkers 3,6 miljoen klanten bedienen en dat sterke marktposities in alle bankproducten bekleedt. Retailklanten worden bediend via een

multichanneldistributiestrategie. Het netwerk omvat 938 kantoren, aangevuld met 312 agentschappen onder het Fintro-merk en 680 verkooppunten van de 50/50-joint venture met Bpost Bank. Andere kanalen zijn het netwerk van 4.382 geldautomaten, niet-cashtoestellen voor bankoverschrijvingen, en bankafschriftenprinters; het onlinebankieren, met 1,2 miljoen actieve gebruikers; het Easy banking-mobiel bankieren via smartphone en tablet; en het telefoonbankieren. Het langetermijnpartnership met AG Insurance tot eind 2018 versterkt de distributiekraacht van het retailnetwerk en bouwt verder op de jarenlange ervaring in bankverzekeringen.

BNP Paribas Fortis is met 36 Private Banking Centres ook een belangrijke speler op de Belgische privatebankingmarkt. Klanten met ten minste EUR 250.000 aan activa komen in aanmerking voor privatebankingdiensten en vormen een ruime klantenbasis voor beleggingsproducten. Wealth Management richt zich dan weer tot klanten met een potentieel vermogen van meer dan EUR 4 miljoen. Zij maken gebruik van een specifiek servicemodel en worden vooral bediend vanuit twee Wealth Management Centres, het ene in Brussel en het andere in Antwerpen.

Hoewel de Bank oplossingen op maat heeft uitgewerkt om het werkkapitaal van bedrijven uit te breiden, leidde de heersende economische onzekerheid tot een verlaging van de kredietvraag van bedrijven. In het particuliere klantensegment was er een duidelijke daling in de woonkredieten, na twee jaar van sterke vraag in 2010 en 2011. Deze afname kan deels worden verklaard door de stopzetting in 2012 van een aantal overheidssubsidies en belastingvoordelen. De vraag naar consumentenkredieten bleef dan weer erg sterk zodat de Bank kon blijven bijdragen tot de financiering van dit segment van de reële economie.

De sterk volatiele situatie op de financiële markten zette klanten duidelijk aan tot voorzichtigheid en risicoaversie. BNP Paribas Fortis reageerde hierop met een breed en gedifferentieerd productaanbod voor sparen en beleggen. De uitgifte van obligaties door Belgische bedrijven kende een overweldigend succes.

De voortdurende inspanning van de Bank om de klantentevredenheid te verbeteren wierp vruchten af. De tevredenheidsscores bij Retail & Private Banking stegen in 2012 opnieuw, dankzij de actieve ondersteuning van de medewerkers in de kantoren en de Private Banking Centres, een sterke managementfocus en de invoering van het bankbrede 'One Bank Customer Satisfaction'-project, waarin niet alleen de medewerkers van Retail & Private Banking zijn betrokken maar ook alle andere departementen van de Bank.

Er werden aanzienlijke investeringen gedaan in het multichannelaanbod. De telefoonoproepen in de kantoren worden afgeleid naar het Contact Centre (de centrale klantendienst) waardoor de dienstverlening aan de klanten in de kantoren verbetert. Het Contact Centre verwerkt op bepaalde dagen meer dan 10.000 oproepen, met een gegarandeerd antwoordpercentage van boven 90%.

PC banking is nu een volwaardig kanaal geworden voor alle klantenbehoeften, dus niet alleen voor standaardtransacties en basisinformatie maar ook om advies in te winnen en op nieuwe diensten in te schrijven.

Het bankaanbod is in 2012 uitgebreid met Easy banking, dat beschikbaar is op iPhones, iPads en mobiele toestellen met het Android-besturingssysteem. Dit laatstgenoemde aanbod kent veel succes, met ruim 200.000 downloads van de app op het einde van het jaar en met veel gunstige reacties op de sociale netwerken. Er

werden ook nieuwe apps gecreëerd voor mobiel bankieren, en die bleken erg in de smaak te vallen van de gebruikers. Een aantal nieuwe ontwikkelingen, waaronder betalingen met smartphone, zijn in voorbereiding. Ten slotte is ook het jongerenaanbod nu beschikbaar op de Facebook-pagina van de bank, die al ongeveer 30.000 fans telt.

BNP Paribas Fortis en Fintro ontvingen bovendien een speciale erkenning van de Brailleliga omdat 850 geldautomaten zijn uitgerust met stembegeleiding voor het gebruiksgemak van mensen met een visuele handicap. BNP Paribas Fortis en Fintro zijn de enige banken in België met een dergelijke dienstverlening.

De nieuwe CRM-infrastructuur is verder ontwikkeld om de meest actuele informatie over elke klant, zijn huidige situatie en zijn behoeften, in real time beschikbaar te stellen op alle distributiekanaalen.

Ondertussen lanceerde Private Banking in 2012 een innovatieve aanpak voor beleggingsprofielen aan de hand van een maatschappelijk verantwoord beleggingsbeheer. Na enkele maanden bleek dit aanbod heel succesvol. Bovendien zette de moeilijke financiële marktsituatie beleggers ertoe aan meer een beroep te doen op professioneel vermogensbeheer, zodat het beheerde vermogen toenam. Ook werd het kredietaanbod van Private Banking uitgebreid met een innovatieve formule: Flexible Private Credit. Verder kwam de intensieve opleiding tot 'Certified Private Banker', die door alle private bankers wordt gevolgd, de kennis en competenties van deze medewerkers nog meer ten goede.

Corporate & Public Bank Belgium (CPBB)

Corporate & Public Bank Belgium (CPBB) biedt een volledige waaier lokale en internationale diensten aan Belgische ondernemingen, overheidsinstellingen en lokale autoriteiten. Met meer dan 600 corporates en 12.500 midcap-klanten is CPBB de marktleider in beide categorieën en een sterke uitdager in public banking, dat momenteel 710 klanten telt. Het aanbod omvat flow-banking producten, gespecialiseerde financiële expertise, effecten, verzekeringsproducten, vastgoeddiensten, handelsfinanciering, cashmanagement, factoring en leasing, evenals fusies & overnames en kapitaalmarktactiviteiten. Twee centrale teams van 40 corporate banking- en 13 public banking-experten en 210 relationship managers in 22 Business Centres, ondersteund door skills officers, zorgen ervoor dat BNP Paribas Fortis de vinger aan de pols van de markten houdt.

Ondanks de moeilijke marktomstandigheden in 2012 bleef CPBB zich hard inspannen om de 'top of mind'-dienstverlener te zijn die dicht bij zijn klanten staat, voortbouwt op een langetermijnrelatie en streeft naar een beter begrip van de strategische prioriteiten en langetermijndoelstellingen van elke klant. Als de financier van de reële economie bij uitstek bleef CPBB goed geplaatst om de kredietbehoeften van deze klanten op een volledige en risicobewuste manier tegemoet te komen.

Behalve de klassieke kredietbenadering kunnen de relationship managers van CPBB ook alternatieve financieringsoplossingen leveren. De sterke trend naar financiële desintermediatie in het segment van de grote bedrijven zette zich het hele jaar door en veel bedrijven kozen voor de uitgifte van obligatieleningen of de private plaatsing van schuldpapier. BNP Paribas Fortis speelde in 2012 eens te meer een vooraanstaande rol in dit proces dankzij zijn expertise ter zake.

Bovendien kon CPBB ten behoeve van zijn klanten gebruikmaken van de sterkte van het internationale netwerk van de Groep BNP Paribas. Door de intense samenwerking tussen Corporate & Public Banking Belgium en de ruim 80 landen in het netwerk was CPBB in staat zijn klantenbasis met een aantal nieuwe klanten uit te breiden.

Begin 2012 lanceerde CPBB een grootscheepse campagne over de nieuwe vereisten rond werkkapitaal voor ondernemingen, temeer omdat bedrijven in crisisperiodes ongetwijfeld hun werkkapitaal optimaal willen inzetten. Bovendien bevestigde CPBB daarmee nogmaals zijn status als volwaardige bancaire partner. Naast de reclamecampagne startte CPBB een website rond dit thema, voerde het een speciale enquête bij bedrijven in samenwerking met het economische Trends-magazine en creëerde het een Working Capital Scan-tool. Met deze tool kunnen relationship managers nagaan welke factoren het werkkapitaal van een onderneming beïnvloeden en dat vergelijken met de concurrentie in dezelfde sector. Om de vereisten inzake werkkapitaal te beoordelen combineert BNP Paribas Fortis zijn kennis en ervaring in Cash Management, Global Trade Solutions en Factoring. Daarmee optimaliseert de Bank het aantal dagen waarvoor klanten- en leverancierskredieten beschikbaar zijn om aldus de risico's zo goed mogelijk te beheeren. De Bank treedt bijgevolg ook op als een strategische partner voor de dagelijkse behoeften van haar bedrijfsklanten en versterkt hiermee de klantenrelatie.

Het marktaandeel van CPBB in de deposito's steeg in 2012. CPBB presteerde beter dan de markt, vooral in de klassieke zichtrekeningen en termijnrekeningen. CPBB boekte ook een merkbare vooruitgang in de integratie van de diverse factoringactiviteiten en de stroomlijning van hun organisatieprocessen. De Bank behield bovendien haar gunstige scores voor klantentevredenheid alhoewel ze in een aantal domeinen werkte aan een verbetering van haar prestaties, zoals het meer proactief bezoeken van bedrijven waar BNP Paribas Fortis niet de hoofdbankier is. Globaal genomen drukten CPBB-klanten in 2012 hun waardering uit voor de bekwaamheid van de relationship managers en de diverse specialisten, de communicatie omtrent de kredietbeslissingen en -processen, en de volledige waaier aan producten en diensten van de Bank.

Corporate & Investment Banking

BNP Paribas Fortis Corporate & Investment Banking (CIB) biedt zijn klanten in België en Europa een volledige toegang tot de productenportefeuille van BNP Paribas CIB. BNP Paribas Fortis CIB bestaat uit vijf businessunits: Capital Markets, Structured Finance, Corporate & Transaction Banking Europe, Corporate Finance & Equity Capital Markets, en Private Equity.

Capital Markets, een platform met basis in Brussel, biedt de volledige productenwaaier aan van BNP Paribas. Bij Fixed Income bedient Capital Markets hoofdzakelijk Belgische klanten, maar ook grote Europese bedrijven. Bij Equity Derivatives ligt de nadruk op het bedienen van Belgische klanten.

Structured Finance groepeerde de activiteiten van Corporate Acquisition Finance, Leveraged Finance, Export Finance, Project Finance en Loan Syndication. In Brussel is een regionaal platform opgezet om klanten in de Benelux, Noord- & Centraal-Europa en Turkije te bedienen.

Corporate & Transaction Banking Europe (CTBE) is een geïntegreerd banknetwerk om in het bijzonder de dochterondernemingen van BNP Paribas-klanten te bedienen in 16 Europese landen buiten de thuismarkten van de groep. CTBE levert producten en diensten voor dagelijks bankieren (vanilla-leningen, cashmanagement, handelsdiensten, flow-hedgingproducten en, waar mogelijk, leasing, factoring en producten met beleggingsoplossingen) in 16 Europese markten (buiten de thuismarkten), via een netwerk van meer dan 30 business centres om zo dicht mogelijk bij de klanten te zijn. CTBE opereert in nauwe samenwerking met twee Competence Centres, die gevestigd zijn in België en optreden namens de hele Groep BNP Paribas: Cash Management en Global Trade Solutions. Cash Management verleent bedrijven diensten voor liquiditeitsbeheer, in lijn met de groeiende behoefte van grote bedrijven aan uitgebreide, homogene oplossingen op Europees niveau (bv. SEPA-oplossingen, cash pooling en 'payment factories'). Global Trade Solutions staat bedrijven bij in hun internationale handelsactiviteiten en verstrekt onder andere internationale waarborgen voor commerciële overeenkomsten tussen partijen in verschillende landen.

Corporate Finance is actief in Mergers & Acquisitions Advisory en in Equity Capital Markets. Corporate Finance richt zich tot klanten in België en Luxemburg.

Private Equity blijft de Belgische economie steunen via kapitaalinvesteringen en mezzaninefinancieringen, waardoor BNP Paribas Fortis zijn klanten kan helpen bij hun externe ontwikkelingen.

Belangrijke deals gesloten in 2012

- Mandaat voor Mergers & Acquisitions om de Sand-activiteiten (die geen kernactiviteit waren) van Carmeuse Group te verkopen, en dat gebeurt met succes aan Pioneer voor USD 300 miljoen. Carmeuse is een wereldwijd leider op het vlak van de productie van kalk, kalksteen en kalkderivaten, cruciaal in talrijke toepassingen (staal, bouw, landbouw en voeding, papier, chemie, plastic, tapijten, verf, waterbehandeling, behandeling van rookgas...). Met de verkoop van de niet-kernactiviteit Sand in Noord-Amerika hielp BNP Paribas Fortis een Belgisch bedrijf om zijn balans in te krimpen en dus mogelijkheden te creëren om zijn kernactiviteiten uit te breiden.
- Enige coördinator en joint bookrunner voor een publieke obligatie ('retail bond') ten belope van EUR 350 miljoen uitgegeven door Fluxys Belgium. Fluxys is een onafhankelijke beheerder van de infrastructuur voor de opslag en het vervoer van aardgas in België. Gas vertegenwoordigt bijna 25% van de primaire energieconsumptie in België,

een aandeel dat de komende jaren vermoedelijk nog zal toenemen, en Fluxys is als beheerder van het vervoer een kernspeler in de Belgische economie. Fluxys zal de opbrengst van de publieke obligatie gebruiken om haar activiteiten in het land verder te ontwikkelen.

- Joint bookrunner voor een EMTN Benchmark-obligatie van EUR 500 miljoen uitgegeven door de NMBS Holding, en enige Bank voor een Schuldschein zerocoupon obligatie van EUR 102 miljoen en een EMTN Private Placement van EUR 75 miljoen. De NMBS is de nationale maatschappij voor de Belgische spoorwegen. De dagelijkse beschikbaarheid van het transportsysteem is cruciaal voor de Belgische economie en vereist belangrijke financieringsbehoeften. De NMBS doet daarom regelmatig een beroep op de financiële markten voor private plaatsingen. Dit keer koos het echter voor het eerst voor een benchmarktransactie, waarvan de opbrengst zal worden gebruikt voor algemene bedrijfsdoelstellingen gerelateerd tot de spoortransportactiviteiten.
- Joint bookrunner voor een Benchmark-obligatie van EUR 750 miljoen voor de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse Gemeenschap oefent haar macht uit in de Vlaamse provincies en Brussel en realiseert publieke dienstverlening en investeringen via publieke en private bedrijven, waarbij zij waarborgen verstrekt en budgettaire fondsen transfereert. Om al haar verplichtingen na te komen heeft de Vlaamse Gemeenschap al diverse kapitaalmarktinstrumenten uitgegeven, en dit keer koos zij voor een benchmark-obligatie.
- Deelname van EUR 150 miljoen in een financieringspakket ('club deal') van EUR 300 miljoen, enige Rating Advisor en Joint Bookrunner voor de institutionele obligatie-uitgifte door Apetra. Apetra (Agence de Pétrole/Petroleum Agentschap) is de Belgische overheidsinstelling verantwoordelijk voor de aankoop en het beheer van de nationale strategische aardolievoorraden. Net als de andere lidstaten van de Europese Unie is België verplicht voorraden van aardolie en petroleumproducten aan te houden voor ten minste 100 dagen van de netto-invoer van petroleumproducten in het voorgaande jaar. Vermits petroleum en de afgeleide producten nog steeds meer dan 30% van de energiebronnen van het land vertegenwoordigen, speelt Apetra en zijn toegang tot de financieringsmogelijkheden een cruciale rol. BNP Paribas Fortis is trots dat het Apetra kan ondersteunen in de financiering van zijn verwachte financieringsbehoeften voor 2012-2015.

- Bookrunner, Mandated Lead Arranger en Facility Agent voor de overnamefaciliteit van USD 14 miljard die werd toegekend aan Anheuser-Busch InBev voor de aanstaande combinatie met Grupo Modelo (voor een bedrag van USD 20 miljard). AB InBev is 's werelds leidende brouwer en een van de internationale top 5-bedrijven voor consumentenproducten. Het beheert een portefeuille van meer dan 200 biermerken, waaronder Stella Artois®, Leffe®, Hoegaarden® en Jupiler®. Grupo Modelo is de leidende brouwer in Mexico en beschikt over het Corona®-merk. Bank of the West, een dochter van de Groep BNP Paribas, maakt deel uit van de oorspronkelijke financieringsgroep met een aandeel van USD 100 miljoen. Bovendien werd BNP Paribas Fortis ook gemandateerd als bookrunner voor twee obligatie-uitgiften door AB InBev, voor respectievelijk USD 7,5 miljard in juli 2012 en 2,25 miljard in september 2012.
- Een financieringspakket van EUR 767 miljoen voor Sarens Group, een Belgische multinational gespecialiseerd in kraanverhuur en engineeringprojecten voor het verplaatsen en hijsen van uitzonderlijk grote en zware uitrustingen. BNP Paribas Fortis trad op als Mandated Lead Arranger in een financieringspakket, waaronder leasefaciliteiten voor een bedrag van EUR 450 miljoen, waarin BNP Paribas Leasing Solutions betrokken is, een revolving kredietfaciliteit van EUR 75 miljoen te gebruiken als werkkapitaal, en een exportkredietfinanciering ter waarde van EUR 242 miljoen.
- Financieel adviseur en projectfinanciering voor Northwind, in 2007 opgericht door de detailhandelaar Colruyt (66,7%) en Aspiravi Holding, een Vlaamse intergemeentelijke organisatie voor duurzame energieproductie (33,3%), om een offshore windmolenpark in de Noordzee te ontwikkelen, bouwen en beheren. Het project bestaat uit 72 windturbinegeneratoren die 37 kilometer voor de kust in Belgische territoriale wateren liggen, met een geschat totaal vermogen van 216 MW. Het park moet voldoende energie leveren voor 230.000 gezinnen en de CO2-emissie in België jaarlijks met 235.000 ton verminderen.
- BNP Paribas Fortis trad op als financieel adviseur voor de uitbreiding van de onafhankelijke gasgestookte elektriciteitscentrale (IPP) van Azito in Abidjan (Ivoorkust) voor een bedrag van USD 450 miljoen. Aandeelhouders van dit

project zijn Globeleq (uit het VK) en Industrial Promotion Services (IPS) van Aga Khan. Het gaat om een projectfinanciering van USD 350 miljoen over 15 jaar geleid door IFC (Wereldbank), BOAD (regionale bank in West-Afrika) en Ontwikkelingsagentschappen Proparco, DEG, FMO, EAIF, ICCF en BIO. Het project bestaat uit de omvorming van de bestaande 290 MW gasgestookte energiecentrale met open cyclus tot een 430 MW centrale met gecombineerde cyclus. Na de voltooiing in 2015 van deze omvorming en de uitbreiding zal de Azito-centrale haar productie kunnen verhogen tot bijna de helft van de elektriciteitsbehoeften in Ivoorkust, zonder meer brandstof te verbruiken.

BNP Paribas Fortis werd bekroond als 'No.1 Bond Finance House 2011' door de NYSE Euronext voor zijn leidende rol in de uitgifte van bedrijfsobligaties voor rekening van Belgische en Luxemburgse klanten. BNP Paribas Fortis bevestigde in 2012 ook zijn positie als marktleider in de thuismarkt door als lead manager op te treden in alle (op één na) obligatie-emissies gedurende het jaar van bedrijven en overheidsbedrijven voor particuliere beleggers in België en Luxemburg.

BGL BNP Paribas

BGL BNP Paribas werd voor het tweede opeenvolgende jaar bekroond als 'Bank of the Year' in Luxemburg door het internationale magazine The Banker. In Luxemburg staat BGL BNP Paribas:

- nr. 1 in Corporate Banking;
- nr. 2 in Retail Banking;
- nr. 1 als werkgever in de financiële sector;
- nr. 1 in het bankieren in de 'Grande Région', een Europese economische regio.

De drie kernactiviteiten van de Groep BNP Paribas zijn bij BGL BNP Paribas vertegenwoordigd: Retail Banking, Investment Solutions, en Corporate & Investment Banking.

Retail Banking

Retail and Corporate Banking van BGL BNP Paribas in Luxemburg levert een brede waaier aan financiële producten en diensten aan particuliere, professionele en bedrijfsklanten via een netwerk van 38 kantoren en van afdelingen specifiek voor de dienstverlening aan bedrijven.

BGL BNP Paribas is de op één na grootste Bank in het Groothertogdom Luxemburg voor particulieren en is met 204.000 klanten goed voor een marktaandeel van 16%. Het is ook de grootste Bank voor bedrijven, met 36.000 klanten goed voor het equivalent van een marktaandeel van 35%. Bovendien leveren de vijf BGL BNP Paribas Wealth Management Centres, die deel uitmaken van het kantorennet, privatebankingdiensten aan klanten die in Luxemburg wonen.

De Bank voltooide in 2012 een reeks belangrijke investeringen, waardoor zij voortaan over een ruime waaier klantgerichte tools beschikt.

Met de nieuwe tools voor de prospectie en het aantrekken van nieuwe klanten, samen met een consequente ondersteuning van de verkoopteams, kon Retail Banking een ambitieus programma voor de versterking van de klantenrelaties realiseren. De Bank lanceerde ook met succes een nieuw aanbod voor dagelijks bankieren en biedt rekeningafschriften en informatie op elektronische wijze. Bovendien werd de Priority-dienstverlening van BNP Paribas voor Premium-klanten gelanceerd en kunnen Franse (niet-residente) klanten gebruikmaken van de voordelen van het volledig geïntegreerde grensoverschrijdende aanbod.

Corporate Banking stelt het aanbod van de Groep BNP Paribas, waaronder de 'One Bank for Corporates in Europe and beyond'-dienstverlening, beschikbaar voor de klanten. Dit zijn diensten die de directe concurrenten niet kunnen aanbieden. Naast de oprichting van nieuwe afdelingen voor leasing en factoring en de verdere ontplooiing van cashmanagementactiviteiten heeft de bank, in samenwerking met verschillende afdelingen van de Groep die over gespecialiseerde expertise en knowhow beschikken, een aantal uitzonderlijke transacties gerealiseerd. BGL BNP Paribas is in staat om de projecten van zijn bedrijfsklanten volledig te ondersteunen dankzij een unieke waaier aan financieringsmogelijkheden op maat van de behoeften van de klant en aangepast aan specifieke omstandigheden.

BNP Paribas Personal Investors, een dienstverlening van BGL BNP Paribas gespecialiseerd in onlinesparen en makelaardij, is ontwikkeld voor internationale residerende klanten die een eersteklas dienstverlening wensen maar toch over de flexibiliteit willen beschikken om te communiceren via het internet, over de telefoon en/of persoonlijk. De businessunit Personal Investors is de nummer één voor onlinesparen en makelaardij in continentaal Europa.

Met bijna twintig jaar ervaring in het vermogensbeheer voor expats startte BNP Paribas Personal Investors in Luxemburg in 2010 een specifiek merk voor deze klanten: The Bank For Expats®. Hiermee wil de Bank haar positie als gespecialiseerde bankier voor de expatgemeenschap versterken.

Investment Solutions

De Private Banking-teams van BGL BNP Paribas bieden hun klanten geïntegreerde maatoplossingen voor vermogensbeheer.

Deze teams zijn georganiseerd naar markten waarbij de klanten een dienstverlening krijgen aangepast aan hun behoeften. Door de meertalige dienstverlening kunnen deze klanten hun vermogen in hun eigen taal beheren. De Wealth Management-diensten worden ook aangeboden in de Private Banking Centres in Luxemburg.

De private bankiers kunnen een beroep doen op de expertise en de knowhow van de Wealth Management-teams van BNP Paribas wereldwijd, waardoor ze oplossingen kunnen aanbevelen die verder reiken dan de grenzen van Luxemburg.

BNP Paribas Wealth Management werd in 2012 door Euromoney bekroond als 'Best Private Bank in Luxembourg' en werd als 'Highly Commended' gerangschikt in het 'Best Private Bank in Luxembourg'-klassement gepubliceerd door Professional Wealth Management /The Banker.

De teams van Wealth Management Luxembourg ontwikkelden in 2012 nieuwe beleggingsoplossingen om hun klantenaanbod in overeenstemming te brengen met de gewijzigde economische omgeving en de algemeen voorkomende marktveranderingen.

Investment Solutions heeft ook een nieuw aanbod voor beleggingsadvies uitgerold om klanten een grotere toegevoegde waarde in hun portefeuillebeheer te verstrekken. Eind 2012 werd dit aanbod aangevuld met de lancering van een nieuwe internetdienst waardoor een klant de details van zijn effectendossier online kan opvolgen en via dat kanaal aanbevelingen en financiële informatie op maat kan bekomen.

Ondertussen bieden de Discretionary Management-teams een nieuw mandaat – 'Fixed Income Yield Opportunity' – om betere rendementen te realiseren dan deze op de 'investment grade'-geldmarkt of op obligatiebeleggingen, met kapitaalbescherming als eerste doelstelling.

Ten slotte heeft Wealth Management Luxembourg vastberaden stappen gezet om zijn 'Ultra High Net Worth'-klantenbestand uit te breiden, zoals meer bepaald blijkt uit het aanbod dat exclusief voor deze klanten is uitgerold.

Corporate and Investment Banking

De Luxemburgse tak van BNP Paribas Corporate and Investment Banking (CIB) verleent diensten gerelateerd aan de aandelen- en geldmarkten, makelaardij, zakenbankieren, structured finance, hedgingtransacties voor bedrijven, en een actief en passief portefeuillebeheer. CIB-klanten zijn vooral bedrijven en financiële instellingen gevestigd in het Groothertogdom. De lokale verkoop- en tradingteams kunnen een beroep doen op de ondersteuning – in termen van knowhow en dienstverlening – van de hele Groep BNP Paribas.

BNP Paribas Bank Polska SA

BNP Paribas Bank Polska SA omvat de activiteiten voor retail- en bedrijfsbankieren van de Groep in Polen. De Bank is georganiseerd naar de volgende businessunits: Retail Banking (inclusief Private Banking en kmo-diensten), Personal Finance en Corporate & Transaction Banking.

BNP Paribas Bank Polska SA beschikt over een netwerk van 228 bankkantoren en acht Business Centres voor bedrijfsklanten, en telt bijna 400.000 klanten, vooral in het retailbankingsegment. Het totaal aantal medewerkers van de Bank bedraagt 2.773 FTE's.

In een erg concurrerende markt zette BNP Paribas Bank Polska de transformatie van zijn bedrijfsmodel voort met een sterke nadruk op de verbetering van zijn risicoprofiel en de ontwikkeling van zijn klantenbasis in specifieke segmenten. BNP Paribas Bank Polska kreeg er in 2012 ruim 62.000 nieuwe klanten bij. Om de ontplooiing van haar kredietactiviteiten voor particulieren en bedrijven te blijven ondersteunen en haar solide kapitaalbasis verder te versterken, heeft de Bank in juni 2012 een kapitaalverhoging met ongeveer PLN 260 miljoen doorgevoerd, via een aandelenuitgifte die volledig door de hoofdaandeelhouder (BNP Paribas Fortis) is onderschreven.

Met het oog op de bestaande situatie op de macro-economische en financiële markten blijft BNP Paribas Bank Polska haar kredietactiviteiten adequaat ontplooiën, rekening houdend met de kredietkwaliteit.

In de eerste helft van 2012 lanceerde de Bank een plan om de operationele efficiëntie te optimaliseren en de kosten te verminderen, vooral in de centrale diensten en de backoffices, terwijl er tegelijkertijd selectief geïnvesteerd werd in het verkoopnetwerk en de businessunits. Dit plan, dat loopt van begin 2012 tot juni 2013, bevat een saneringsprogramma dat betrekking heeft op een maximum van 410 medewerkers.

Het productaanbod voor particulieren is ontwikkeld om tegemoet te komen aan de behoeften van de drie klantensegmenten die tot de doelgroep van BNP Paribas Bank Polska behoren, met name Aspiring, Mass Affluent en Affluent. Zij worden bediend via het kantorennetwerk, het internet, een callcenter, alsook externe kanalen zoals autodealers, verzekeraars en financiële makelaars.

De voornaamste producten voor particulieren zijn cashleningen gekoppeld aan een actieve zichtrekening en leningen voor de aankoop van voertuigen. Door het aantrekkelijke aanbod en de krachtige marketingcampagnes lag het volume consumentenkredieten in 2012 68% hoger dan het jaar voordien.

Naast de producten en diensten voor particuliere klanten heeft BNP Paribas Bank Polska in mei 2012 haar aanbod voor Private Banking uitgebreid voor klanten met een vermogen van ten minste PLN 600.000. Het nieuwe aanbod, dat gepaard gaat met de oprichting van een makelaarskantoor, omvat diensten voor beleggingsadvies, vermogensplanning, discretionair portefeuillebeheer en de uitvoering van klantenorders voor de verkoop en aankoop van financiële instrumenten. Private Banking-klanten krijgen ook toegang tot de diensten en producten van het International Private Banking-netwerk van de Groep BNP Paribas.

Naast de particuliere klanten bedient Retail Banking via speciale teams in de belangrijkste kantoren ook kmo's, d.w.z. bedrijven met een jaaromzet tot PLN 40 miljoen, met een volledige waaier financierings- en bankoplossingen. Door het aantrekkelijke bankaanbod voor kmo-klanten was BNP Paribas Bank Polska een van de winnaars in het jaarlijkse Forbes Polska-klassement van 'Best Bank for Companies'. De Bank ontving deze prestigieuze titel in 2012 voor de tweede opeenvolgende keer. BNP Paribas Bank Polska werd ook vermeld als een van de leiders in het aanbod van leningen, meer bepaald in verband met de ruime waaier aan leningen met steun van de Europese instellingen (EBRD, EIB en EIF) en zij werd sterk gewaardeerd voor de kwaliteit van haar klantendienst.

Bedrijfsklanten met een jaaronzet van meer dan PLN 40 miljoen worden begeleid door de businessunit Corporate & Transaction Banking (CTB) via zijn acht business centres. Het gaat om zowel binnenlandse ondernemingen als dochterbedrijven van internationale groepen die wereldwijd of Europees klant zijn bij BNP Paribas. BNP Paribas Bank Polska heeft bovendien veel nieuwe internationale klanten overgenomen van andere entiteiten van de Groep BNP Paribas in het kader van de 'One Bank for Corporates in Europe'-strategie.

CTB realiseerde een systematische groei van de inkomsten in 2012. Ondanks de moeilijke internationale economische situatie werd de meest dynamische groei gerealiseerd in handelsfinanciering, die meer dan 20% hoger lag dan in 2011. Het was ook een vrij succesvol jaar voor het nieuwe Structured Finance-departement dat pas in 2011 is opgestart. CTB blijft zijn productaanbod ontwikkelen, vooral via het 'Cash Management Europe'-programma.

Voor zijn dienstverlening in het corporate banking-segment werkt de Bank nauw samen met het bijkantoor van BNP Paribas SA in Polen, die deel uitmaakt van ClB, dat instaat voor de klantendeckings van ongeveer 15 grote binnenlandse bedrijven en institutionele klanten en voor het lokaal aanbod van de Groep voor zakenbankieren.

BNP Paribas Bank Polska SA heeft een aandelenbelang van 100% in drie dochterbedrijven: de vermogensbeheerder TFI BNP Paribas Polska SA; het leasebedrijf Fortis Lease Polska Sp. z o.o.; en BNP Paribas Factor Sp. z o.o., een bedrijf dat factoringdiensten met of zonder regres aanbiedt en dat zich begin april bij de Groep aansloot.

BNP Paribas Bank Polska werkt ook samen met andere dochterbedrijven van de Groep BNP Paribas in Polen die diensten verlenen zoals effectenservice, verzekeringen, vlootbeheer en vastgoedadvies en -makelaardij.

TEB

BNP Paribas Fortis is in Turkije actief via TEB, waarin het een belang van 44,58% heeft. Dit is het resultaat van een fusie tussen Fortis Bank Turkey en TEB A.Ş. op 14 februari 2011. De fusiebank bekleedt de 9e plaats in de Turkse banksector op basis van het marktaandeel in kredieten en deposito's (situatie op 30 september 2012) en omvat het volledige gamma aan retailactiviteiten van de Groep BNP Paribas in het land. De Bank stelt 9.288 mensen te werk.

In Retail Banking biedt TEB debet- en kredietkaarten, woonkredieten, consumentenkredieten en beleggings- en verzekeringsproducten aan die gecommmercialiseerd worden via 509 kantoren en via internet-, telefoon- en mobiel bankieren

De Bank biedt via haar afdelingen voor commercieel bankieren een volledige waaier aan bankdiensten voor kleine en middelgrote ondernemingen aan en wordt erkend voor haar sterke expertise in niet-financiële dienstverlening. Volgens de International Finance Corporation (IFC) behoort TEB tot de top 3-banken wereldwijd voor wat betreft de niet-financiële diensten voor kmo's.

Corporate Banking-diensten omvatten internationale handelsfinanciering, vermogensbeheer en cashmanagement, kredietdiensten, hedging van valuta-, interest- en grondstoffenrisico's, en ook factoring en leasing.

Als een heel succesvol fusievoorbeld in de Turkse markt blijft TEB verder groeien, met hoge rendementen voor zijn aandeelhouders. De totale kredietverlening steeg met 16% en de totale deposito's namen met 26% toe. Het eigen vermogen steeg 14% en de kapitaalratio van TEB staat met 15,2% op een comfortabel peil.

De Bank realiseerde over 2012 een heel bevredigende prestatie in het genereren van inkomsten. Samen met de vastberaden bezuinigingsinspanningen had dit een dubbele impact op het resultaat, dat met 135% steeg, zodat de rentabiliteit en de efficiëntieratio's van TEB na de fusie verbeterden.

De hoofdprioriteiten voor 2012 waren een betere efficiëntie en winstgevendheid. Ondanks de regelgevende verplichtingen en de ongunstige internationale economische context is TEB in staat gebleken zijn beloften na te komen dankzij de hardnekkige inspanningen van al zijn stakeholders.

Kredietrating van BNP Paribas Fortis per 28/02/2013

	Lange termijn	Vooruitzichten	Korte termijn
Standard & Poor's	A+	Negatief	A-1
Moody's	A2	Stabiel	P-1
Fitch Ratings	A+	Stabiel	F1

De tabel hierboven toont de belangrijkste kredietratings en vooruitzichten van BNP Paribas op 28 februari 2013. Elke rating weerspiegelt de mening van het ratingbureau enkel op het

moment dat de rating werd uitgevaardigd; verdere uitleg over de betekenis van deze ratings kan verkregen worden bij het desbetreffende ratingbureau.

Aanpassingen aan de langetermijnkredietratings tijdens 2012:

- Moody's verlaagde de langetermijnrating van BNP Paribas Fortis van 'A1' naar 'A2' op 21 juni 2012.
- Standard & Poor's verlaagde de langetermijnrating van BNP Paribas Fortis van 'AA-' naar 'A+' op 25 oktober 2012.
- Fitch verhoogde de langetermijnrating van BNP Paribas Fortis van 'A' naar 'A+' op 22 november 2012.

Toekomstgerichte uitspraken

Het dient opgemerkt dat elke uitspraak over toekomstverwachtingen en andere toekomstgerichte elementen gebaseerd is op de huidige inzichten en veronderstellingen van het bedrijf en een

zekere mate van risico en onzekerheid inhouden, vooral gezien de huidige algemene economische en marktomstandigheden.

Toelichtingen bij de evolutie van de resultatenrekening

Het bedrijfsresultaat in 2012 bedroeg EUR 1.116 miljoen, EUR 391 miljoen hoger dan in 2011, niettegenstaande het netto negatief effect van de credit spread van EUR 172 miljoen (negatief op de eigen schulden en positief op een portefeuille leningen aangehouden tegen reële waarde). Commerciële opbrengsten hielden goed stand en de risicokost was aanzienlijk lager dan in 2011 dat beïnvloed werd door de herstructurering van de Griekse schuld. Het verwerven van controle van de leasingentiteiten had een positieve impact van EUR 194 miljoen op het bedrijfsresultaat. Het nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders bedroeg EUR 307 miljoen en werd beïnvloed door de bijzondere waardevermindering van EUR (470) miljoen op de participatie in vermogensbeheer en door het nettoverlies van EUR (236) miljoen op overige vaste activa vooral door de verkoop van buitenlandse activiteiten. De winstbelastingen werden in beide jaren positief beïnvloed door de opname van uitgestelde belastingvorderingen na de liquidatie van vroegere participaties. Het nettoresultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten van EUR (314) miljoen in 2011 had te maken met de reorganisatie van de activiteiten van de BNP Paribas Groep in Turkije.

De vergelijking tussen de resultaten van 2012 en 2011 wordt nog steeds sterk beïnvloed door de gevolgen van de integratie van BNP Paribas Fortis in BNP Paribas. BGL BNP Paribas, 50% dochteronderneming van BNP Paribas Fortis, heeft op 30 maart 2012 16,67% bijkomende aandelen van BNP Paribas Leasing Solutions (BPLS) verworven en heeft hierdoor controle over BPLS (50% + 1 aandeel in BPLS). Dit leidde tot de volledige consolidatie van de leasingactiviteiten vanaf het tweede kwartaal van 2012, waar deze voordien werden gerapporteerd onder 'Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast'. De vergelijking tussen 2012 en 2011 wordt ook beïnvloed door de reorganisatie van de activiteiten in Turkije in 2011, door de verwerving van Fortis Commercial Finance en de verkoop van Fortis Bank Reinsurance in het laatste kwartaal van 2011 en door de deconsolidatie of liquidatie van bepaalde entiteiten ingevolge de afbouw van de activiteiten (FIF Dublin, Fortis Proprietary Investments,...). De impact op de verschillende rubrieken van de resultatenrekening van deze wijzigingen wordt hieronder toegelicht.

Vanuit geografisch standpunt en op basis van de ligging van de entiteiten van BNP Paribas Fortis, werden 63% van de inkomsten gegenereerd in België, 9% in Luxemburg en 28% in andere landen waar BNP Paribas Fortis actief is. De evolutie in andere landen werd vooral beïnvloed door de volledige consolidatie van de leasingactiviteiten en de toegenomen activiteit in Turkije.

De nettorentebaten bedroegen EUR 4.457 miljoen in 2012, een stijging met EUR 295 miljoen of 7% tegenover 2011. Dit wordt verklaard door de wijziging in de consolidatiekring van de leasingactiviteiten, nu volledige consolidatie, met een positief effect van EUR 460 miljoen, de bijdrage voor een volledig jaar van Fortis Commercial Finance (EUR 12 miljoen) en de negatieve bijdrage van EUR (22) miljoen door de deconsolidatie van entiteiten en de verkoop van FB Reinsurance. Exclusief deze wijzigingen in de consolidatiekring waren de nettorentebaten in de meeste landen lager, met uitzondering van Turkije.

De rentemarge in 2012 in België werd negatief beïnvloed door de algemene druk op de marges en de lagere inkomsten uit de obligatieportefeuille (ingevolge de herbelegging aan lagere rentevoeten), gedeeltelijk gecompenseerd door hogere transformatiemarges ingevolge de hoge BOR/OIS spread in het eerste kwartaal. In Retail en Private Banking werd de druk op de marges, vooral op deposito's in een omgeving van lage rentevoeten, gedeeltelijk gecompenseerd door een volumegroei van leningen en deposito's. In Corporate en Public Banking werden de rentebaten ondersteund door de volumegroei van vooral deposito's terwijl de onderliggende marges eerder gelijk of licht hoger waren voor leningen. De rentebaten in 2011 werden beïnvloed door de positieve eenmalige aanpassing op inflatiegeïndexeerde effecten van EUR 101 miljoen.

De rentemarge bij BGL BNP Paribas werd negatief beïnvloed door de daling van de portefeuille overheidsobligaties en de vertraging van activiteit op de gestructureerde kapitaalmarkten, hetgeen de positieve impact van de volumegroei (vooral zichtrekeningen) in Retail banking meer dan ongedaan maakte. De negatieve trend in de rentemarge in Polen was het gevolg van de daling van de marges ondanks de volumetoename in deposito's en leningen. De rentebaten in CIB bijkantoren (vooral in Spanje en in de VS) stonden onder druk door de afbouw van portefeuilles.

Deze evolutie werd gedeeltelijk gecompenseerd door de stijging van de rentebaten in Turkije dankzij de volumegroei en een positief marge effect.

De netto-inkomsten uit commissielonen bedroegen EUR 1.317 miljoen in 2012, een stijging met EUR 77 miljoen of 6% vergeleken bij 2011. De stijging in netto-inkomsten uit commissielonen werd ondersteund door CIB België (dankzij een hogere activiteit in Structured Finance en de retrocessiecommissies van BNP Paribas voor activiteiten van Capital Markets) en door hogere commissie-inkomsten in Turkije (vooral op elektronische betalingen). Wijzigingen in de consolidatiekring met betrekking tot de leasingentiteiten, Fortis Commercial Finance en gedeconsolideerde entiteiten leverden een positieve bijdrage van EUR 21 miljoen. De netto-inkomsten uit commissielonen stonden onder druk als gevolg van de lagere verkoopscommissies op buitenbalansproducten en lagere managementcommissies in Belgian Retail Banking. Bovendien werd een opzeggingsvergoeding van EUR 7 miljoen betaald aan de Belgische overheid voor het beëindigen van de staatsgarantie op de portefeuille gestructureerde kredietinstrumenten. De lagere commissies in BGL BNP Paribas waren een gevolg van lagere 'trailer'- en verkoopscommissies, naast lagere retrocessiecommissies van BNP Paribas.

De nettoresultaten op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bedroegen EUR 89 miljoen in 2012, een daling met EUR (220) miljoen vergeleken bij 2011. Dit is een gevolg van de netto negatieve impact van de credit spread van EUR (172) miljoen (negatieve reële waarde van de eigen schulden van EUR (411) miljoen en positieve reële waarde van de leningportefeuille van EUR 239 miljoen) en de vergoeding betaald voor de afwikkeling van een deel van de achtergestelde schuld CASHES (EUR (69) miljoen). De afbouw van de portefeuille voordien aanwezig bij Fortis Proprietary Investments (EUR (52) miljoen) zorgde eveneens voor een daling, gedeeltelijk gecompenseerd door positieve resultaten uit handelsactiviteiten.

De nettoresultaten op voor verkoop beschikbare financiële activa bedroegen EUR (45) miljoen in 2012 vergeleken met EUR (36) miljoen in 2011. De wijziging in de consolidatiekring met betrekking tot de leasingentiteiten, Fortis Commercial Finance en de afbouw van de portefeuilles voordien in handen van Fortis Proprietary Investments had een beperkte impact van EUR (5,5) miljoen. De verdere vermindering in de risicoblootstelling van overheidsobligaties leidde tot verliezen van EUR (134) miljoen op de verkoop van Portugese overheidsobligaties, gedeeltelijk gecompenseerd door winsten op de verkoop van Griekse omgeruilde obligaties en andere Europese (vooral Duitse en Belgische) overheidsobligaties.

De nettobaten uit overige activiteiten bedroegen EUR 63 miljoen in 2012, een stijging met EUR 5 miljoen vergeleken met 2011. De wijziging in consolidatiekring met betrekking tot de leasingentiteiten en de verkoop van FB Reinsurance had een positieve impact van EUR 48 miljoen, gedeeltelijk gecompenseerd door hogere wettelijke en operationele risicovoorzieningen.

De algemene bedrijfskosten bedroegen EUR (4.155) miljoen in 2012, een stijging met EUR (526) miljoen of 14% hoger vergeleken bij 2011. De bedrijfskosten in 2011 profiteerden van een uitzonderlijke vrijval van belastinggerelateerde voorzieningen van EUR 256 miljoen. De evolutie in 2012 werd beïnvloed door de wijziging in de consolidatiekring met betrekking tot de leasingentiteiten (EUR (235) miljoen) en Fortis Commercial Finance (EUR (10) miljoen). Bovendien stegen de bedrijfskosten in Turkije terwijl de kosten bij de andere entiteiten stabiliseerden, ook in België wanneer de uitzonderlijke vrijval van de belastinggerelateerde voorziening in 2011 wordt uitgesloten. In België werd de impact van de loonstijging gecompenseerd door het nieuwe verloningsmodel terwijl de bijdragen aan het depositogarantiestelsel, de belasting op deposito's en de 'Financial Stability Contribution' met 23% stegen tot EUR (173) miljoen.

De afschrijvingen bedroegen EUR (236) miljoen in 2012, EUR (9) miljoen hoger dan vorig jaar. De afschrijvingen in 2012 omvatten wijzigingen in de consolidatiekring met betrekking tot de leasingentiteiten (EUR (8) miljoen) en Fortis Commercial Finance (EUR (6) miljoen) en afschrijvingen van immateriële activa voor de bijkantoren in Londen en Lissabon (EUR (10) miljoen), in het kader van een toekomstige overdracht naar BNP Paribas. In 2011 omvatte deze rubriek de versnelde afschrijvingen op commerciële bijkantoren in het kader van de hertekening van het kantorennetwerk in België (EUR (12) miljoen).

De risicokost bedroeg EUR (374) miljoen in 2012, EUR 778 miljoen lager dan in 2011 dat een voorziening van EUR (866) miljoen voor de Griekse staatsschuldverschikking bevatte. Uitzonderd de bijzondere waardevermindering voor de Griekse schuld en de wijziging in de consolidatiekring met betrekking tot de leasingentiteiten (EUR (61) miljoen) bevond de risicokost zich op een vergelijkbaar niveau over beide jaren.

Het aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast bedroeg EUR (294) miljoen in 2012, een sterke daling met EUR (183) miljoen tegenover 2011. Deze evolutie is het gevolg van de bijzondere waardevermindering van EUR (470) miljoen op de investering in vermogensbeheerde ondernemingen in 2012. De wijziging van vermogensmutatiemethode naar volledige consolidatie van de leasingentiteiten in het tweede kwartaal van 2012 had een negatieve impact van EUR (56) miljoen.

Deze negatieve resultaten werden gedeeltelijk gecompenseerd door de positieve bijdrage van AG Insurance (EUR 195 miljoen) gezien de negatieve impact van de Griekse schuldherschikking op het resultaat in 2011. Het resultaat in 2011 werd ook beïnvloed door de bijzondere waardevermindering van EUR (167) miljoen op de investering in AG Insurance.

Nettowinsten op overige activa bedroegen EUR (236) miljoen in 2012, vergeleken met EUR 51 miljoen in 2011. Het negatieve resultaat in 2012 is voornamelijk het gevolg van het verwachte verlies op de overdracht van de bijkantoren in Londen en Lissabon (EUR (105) miljoen), het recycleren via de resultatenrekening van de wisselkoersverschillenreserve met betrekking tot de liquidatie van Fortis Proprietary Investments en FB Energy Trading (EUR (94) miljoen) en het verlies op de verkoop van hardware (EUR (15) miljoen). Het positief resultaat in 2011 was het gevolg van de verkoop van Textainer Marine Containers LTD en Fortis Bank Reinsurance.

De winstbelastingen in 2012 bedroegen EUR (41) miljoen, inclusief de opname van uitgestelde belastingvorderingen na de liquidatie van participaties (EUR 291 miljoen). Uitzonderd deze opname van uitgestelde belastingvorderingen en het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast na aftrek van belastingen, bedroeg het effectieve belastingpercentage 38%. De winstbelastingen in 2011 bedroegen EUR (80) miljoen en bevatten eveneens de opname van bijkomende uitgestelde belastingvorderingen voor EUR 197 miljoen na de liquidatie van Fortis Proprietary Investment (Ierland). Uitzonderd deze opname van uitgestelde belastingvorderingen en het aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast, bedroeg het effectieve belastingpercentage 36%.

Het resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten van EUR (314) miljoen in 2011 bevatte het negatief boekhoudkundig resultaat op de omzetting van valuta van EUR (233) miljoen na het controleverlies op Fortis Bank Turkije, de negatieve reële waarde van de put optie toegekend aan de partner in de TEB Holding joint venture voor EUR (75) miljoen (in het kader van de reorganisatie van de Turkse entiteiten van BNP Paribas) alsook het netto operationeel resultaat van EUR (5) miljoen op de verkochte dochterondernemingen en bijkantoren.

Het resultaat toewijsbaar aan de minderheidsbelangen bedroeg EUR 238 miljoen in 2012, EUR 71 miljoen hoger dan in 2011 en vooral het gevolg van de wijziging in de consolidatiekring met betrekking tot de leasingentiteiten (met een stijging in minderheidsbelang van 50% naar 75%) en het hogere resultaat in Turkije, gedeeltelijk gecompenseerd door een lagere bijdrage van BGL BNP Paribas.

Toelichting bij de evolutie van de balans

Het balanstotaal van BNP Paribas Fortis bedroeg EUR 272 miljard aan het eind van 2012 wat EUR 74 miljard of 21% lager is dan aan het eind van 2011. De algemene grootte van de balans werd beïnvloed door optimalisatieprogramma's die een sterke daling veroorzaakten van de financiële activa en verplichtingen tegen reële waarde, van de voor verkoop beschikbare financiële activa en van de leningen en schulden aan kredietinstellingen. De wijziging in consolidatiemethode met betrekking tot de leasingentiteiten, van vermogensmutatiemethode naar volledige consolidatie als gevolg van de stijging van het aandeel van BGL BNP Paribas in de leasingentiteiten van 33,33% naar 50%+1 aandeel, heeft als gevolg een stijging van het balanstotaal van EUR 12,8 miljard (België EUR 1,3 miljard, Luxemburg EUR (2,5) miljard en andere landen EUR 13,9 miljard). Bijkomende financiering gehaald uit klantendeposito's en programma's voor handelspapier en -deposito's werd gedeeltelijk gebruikt voor de terugbetaling van achtergestelde schulden.

Vanuit geografisch standpunt en op basis van de ligging van de entiteiten van BNP Paribas Fortis bevinden de activa zich voor 74% in België, voor 9% in Luxemburg en voor 17% in andere landen.

Activa

Kas, centrale banken en postgirorekeningen bedroeg EUR 11 miljard aan het eind van 2012, een stijging met EUR 2,8 miljard vergeleken met eind 2011. Deze stijging houdt voornamelijk verband met de bijkomende financiering geplaatst op de (overnight) deposito faciliteit bij de Centrale Bank in België (EUR 5,5 miljard) en in Luxemburg (EUR 0,9 miljard), met de stijging op de FED rekening in de Verenigde Staten (EUR 1,3 miljard) en met hogere deposito's bij de Centrale banken in andere landen (EUR 0,9 miljard). Dit werd gedeeltelijk gecompenseerd door een daling van de monetaire reserves bij de Centrale banken in België en Luxemburg met EUR (3,8) miljard als gevolg van de beslissing van de ECB om de wettelijk gemiddelde verplichte reserves met 50% te verlagen, naast een daling in margin accounts.

Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening daalden fors in 2012 met EUR (57,8) miljard of 63% tot EUR 33,5 miljard. Dit houdt vooral verband met de optimalisatie van de balans door de novatie en compressie van renteswaps (EUR (30,5) miljard) en de afwikkeling van de renteopties (EUR (12,5) miljard) in het laatste kwartaal van 2012, plus de daling van de activiteit van terugkoopovereenkomsten (EUR (12,5) miljard). Bovendien ging de portefeuille van vastrentende effecten met EUR (1,9) miljard achteruit als gevolg van het op vervalddag komen van effecten.

De voor verkoop beschikbare financiële activa daalden met EUR (7,2) miljard of 17% tot EUR 35,5 miljard aan het eind van 2012. Dit is vooral toe te schrijven aan de daling van de portefeuille overheidsobligaties (EUR (9) miljard), aandeleneffecten (EUR (0,2) miljard) en geldmarktinstrumenten (EUR (0,3) miljard). De daling in de portefeuille overheidsobligaties werd vooral veroorzaakt door de verkoop en terugbetalingen van Nederlandse obligaties (EUR (4,2) miljard), Duitse obligaties (EUR (2,0) miljard), Franse obligaties (EUR (0,7) miljard) en Oostenrijkse obligaties (EUR (0,4) miljard). Deze daling werd gedeeltelijk gecompenseerd door een stijging met EUR 2,2 miljard in de portefeuille bedrijfsobligaties.

Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen bedroegen EUR 18,5 miljard aan het einde van 2012, EUR (17,2) miljard of 48% lager vergeleken met eind 2011. Deze daling situeert zich vooral in de terugkoopovereenkomsten en de interbankenleningen. De netto-impact van de wijziging in de consolidatiekring met betrekking tot de leasingentiteiten alsook de deconsolidatie van Royal Neuve veroorzaakten een daling met EUR (1,0) miljard. De herclassificatie van margin accounts van 'Leningen en vorderingen' naar 'Overige activa' zorgde voor een daling van EUR (6,4) miljard.

Leningen aan en vorderingen op klanten bedroegen EUR 147,8 miljard aan het eind van 2012 vergeleken met EUR 145,8 miljard aan het eind van 2011. De wijziging van de consolidatiekring met betrekking tot de leasingentiteiten zorgde voor een bijdrage van EUR 12 miljard (vooral in financiële leasing), gedeeltelijk gecompenseerd door de herclassificatie van kredieten van de bijkantoren in Londen en Lissabon naar 'Activa aangehouden voor verkoop' in het kader van de toekomstige overdracht van de activiteiten van deze bijkantoren naar BNP Paribas (impact EUR (2) miljard). Exclusief deze wijziging van de consolidatiekring en de terugbetalingen in terugkoopovereenkomsten (die met EUR (0,8) daalden) bedroegen de leningen EUR 135,5 miljard vergeleken met EUR 142,5 miljard aan het eind van 2011. Effecten geherclassificeerd als 'leningen en vorderingen' gingen met EUR (7,9) miljard omlaag vooral door de call op de Dolphin en Beluga effecten in het derde kwartaal van 2012 (impact EUR (4,2) miljard) en door de verkoop van de gestructureerde kredietportefeuille (EUR (1,6) miljard). De volumegroei vooral van hypothecaire leningen in Retail Banking in België werd gecompenseerd door de verlaging van leningen aan corporate klanten in Corporate & Investment Banking België (CIB) en in andere landen.

Overlopende rekeningen en overige activa stegen met EUR 1,7 miljard of 21% tot EUR 10 miljard aan het eind van 2012. De herclassificatie van margin accounts van 'Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen' naar 'Overige activa' leverde een bijdrage van EUR 6,4 miljard, gedeeltelijk gecompenseerd door de lagere saldi op margin accounts voor klanten (cash collateral).

Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatiemethode wordt toegepast bedroegen EUR 3,6 miljard aan het eind van 2012, een daling van EUR (0,6) miljard of 14% vergeleken met eind 2011. Dit is vooral het gevolg van de wijziging van de consolidatiekring met betrekking tot de leasingentiteiten (van vermogensmutatiemethode naar volledige consolidatie) met een impact van EUR (0,6) miljard en de bijzondere waardevermindering op de investering in vermogensbeheerdeelnemingen (EUR (0,5) miljard). Dit werd gedeeltelijk gecompenseerd door een stijging met EUR 0,5 miljard in AG Insurance door de hogere netto activawaarde van gevolg van de daling van de rentevoeten (met de tegenpartij in 'eigen vermogen' als ongerealiseerde winsten en verliezen).

Vastgoedbeleggingen stegen met EUR 0,4 miljard tegenover eind 2011 door de wijziging van de consolidatiekring met betrekking tot de leasingentiteiten.

Materiële vaste activa stegen van EUR 1,5 miljard aan het eind van 2011 naar EUR 2,0 miljard aan het eind van 2012, vooral door de wijziging van de consolidatiekring met betrekking tot de leasingentiteiten (EUR 0,4 miljard).

Goodwill bedroeg EUR 0,3 miljard, een stijging met EUR 0,2 miljard door de goodwill op de verwerving van de leasingentiteiten.

Activa aangehouden voor verkoop bedroegen EUR 2,1 miljard, een forse stijging met EUR 2 miljard vergeleken met eind 2011. Dit is te wijten aan de toekomstige overdracht naar BNP Paribas van de activiteiten in de bijkantoren in Londen (EUR 1,5 miljard) en Lissabon (EUR 0,6 miljard).

Verplichtingen en eigen vermogen

Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening vertoonden een sterke daling met EUR 68,5 miljard of 69% tot EUR 30,8 miljard aan het eind van 2012. Zoals voor de 'financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' werd deze sterke daling aan de verplichtingenkant ook veroorzaakt door de optimalisatie van de balans. Handelsderivaten daalden met EUR (48,2) miljard van EUR 66,5 miljard aan het eind van 2011 naar EUR 18,3 miljard aan het eind van 2011 terwijl de activiteit in terugkoopovereenkomsten met EUR (19) miljard daalde.

Schulden aan kredietinstellingen bedroegen EUR 23,8 miljard aan het eind van 2012, wat EUR 15,2 miljard of 39% lager is vergeleken met eind 2011. Dit is vooral het gevolg van de lagere interbankenschulden (EUR (13,2) miljard), een lager bedrag aan terugkoopovereenkomsten (EUR (6) miljard), de herclassificatie van margin accounts van 'Schulden aan kredietinstellingen' naar 'Overige verplichtingen' (EUR (5,6) miljard) en de impact van de deconsolidatie van Royal Neuve (EUR (0,5) miljard). Dit werd gedeeltelijk gecompenseerd door de wijziging van de consolidatiekring met betrekking tot de leasingentiteiten wat tot een stijging van EUR 10,1 miljard leidde.

Schulden aan klanten bedroegen op EUR 146,2 miljard op het einde van 2012, een daling van EUR 8,3 miljard of 5% vergeleken met eind 2011. De terugkoopovereenkomsten gingen met EUR 12 miljard omlaag door aflossingen. Exclusief de terugkoopovereenkomsten bedroegen de deposito's EUR 146,2 miljard vergeleken met EUR 142,7 miljard aan het einde van 2011, een stijging gedragen door de depositogroei bij retail-klanten (EUR 5,8 miljard, vooral in spaarrekeningen) maar gedeeltelijk gecompenseerd door een daling in deposito's van zakelijke klanten (EUR (2,3) miljard vooral in termijnrekeningen). De depositogroei bij retail-klanten werd vooral genoteerd in België (voornamelijk zichtdeposito's en spaarrekeningen) en in Turkije. De daling in deposito's aan zakelijke klanten werd beïnvloed door de herclassificatie van de bijkantoren in Londen en Lissabon naar 'Verplichtingen aangehouden voor verkoop' als gevolg van de toekomstige overdracht van deze bijkantoren naar BNP Paribas (EUR (1,8) miljard).

Schuldbewijzen bedroegen EUR 22,4 miljard op 31 december 2012, een stijging van EUR 7,8 miljard of 54% vergeleken met eind 2011. Door de betere marktvoorwaarden en een stijgende vraag heeft de Bank nieuwe depositocertificaten en handelspapier uitgegeven (EUR 9,5 miljard), wat de aflopende deals in grote mate overtrof (EUR (1,7) miljard).

Overlopende rekeningen en overige verplichtingen stegen met EUR 4,6 miljard tot EUR 8,1 miljard aan het einde van 2012. Dit is vooral een gevolg van de herclassificatie van margin accounts van 'Schulden aan kredietinstellingen' naar 'Overige verplichtingen' (EUR 5,6 miljard) en de wijziging van de consolidatiekring met betrekking tot de leasingentiteiten (EUR 0,9 miljard), gedeeltelijk gecompenseerd door lagere saldi op overlopende rekeningen.

Achtergestelde schulden daalden met EUR (2) miljard of 21% tot EUR 7,5 miljard aan het einde van 2012, als gevolg van de aflossing van achtergestelde certificaten en schulden (als gevolg van de verwachte terugbetaling van een hybride lening en een achtergestelde lening en de terugkoop van 2 eeuwigdurende leningen).

Verplichtingen aangehouden voor verkoop bedroegen EUR 1,7 miljard op 31 december 2012, vergeleken met EUR 0,1 miljard aan het eind van 2011. De stijging van EUR 1,5 miljard was het resultaat van de verwachte overdracht van de bijkantoren in Londen en Lissabon naar BNP Paribas. Op 31 december 2012 hadden deze verplichtingen betrekking op het bijkantoor in Londen (EUR 1,6 miljard) en in Lissabon (EUR 0,1 miljard).

Het **eigen vermogen** bedroeg EUR 19 miljard aan het eind van 2012 vergeleken met EUR 16,3 miljard aan het eind van 2011. Deze toename van EUR 2,7 miljard is vooral het gevolg van de positieve impact van het jaarresultaat (EUR 0,3 miljard) en de stijging in niet-gerealiseerde winsten en verliezen (EUR 2,4 miljard door de stijging in reële waarde van de 'portefeuille beschikbaar voor verkoop' vooral in Belgische overheidsobligaties en te wijten aan de daling in rentevoeten in vergelijking met het laatste kwartaal van 2011).

Minderheidsbelangen stegen met EUR 1,3 miljard tot EUR 4,3 miljard aan het einde van 2012. Dit is vooral toe te wijzen aan de volledige consolidatie van de leasingactiviteiten, met een stijging van de minderheidsbelangen van 16,7% naar 75%.

Liquiditeit en solvabiliteit

De liquiditeit van BNP Paribas Fortis bleef stevig zoals getoond in de 'krediet/deposito'-ratio, ondanks de stress op de depositomarkt naar het einde van het jaar toe.

De 'krediet/deposito'-ratio (met uitzondering van de koop- en terugkoopovereenkomsten) verhoogde lichtjes tot 100,9% op het einde van 2012, vergeleken met 101,4% op 31 december 2011.

De solvabiliteit van BNP Paribas Fortis bleef sterk. Per 31 december 2012 bedroeg de Tier 1-kapitaalratio van BNP Paribas Fortis 15,3%, wat iets lager is dan het niveau van vorig jaar. De totale kapitaalratio bedroeg 18,9% eind december 2012. Dat is een stuk hoger dan het door de regelgever vereiste minimum van 8%.

De evolutie van de Tier 1-kapitaalratio kan worden verklaard door de vermeerdering in de risicogewogen activa (RWA) met EUR 6,1 miljard of 5,2% en een lichte vermindering in het Tier 1-kapitaal van EUR (0,5) miljard tot EUR 19,0 miljard.

Voornaamste risico's en onzekerheden

De activiteiten van BNP Paribas Fortis zijn blootgesteld aan een aantal risico's zoals kredietrisico, marktrisico, liquiditeitsrisico en operationeel risico. Om ervoor te zorgen dat deze risico's geïdentificeerd en naar behoren beheerd worden, past de Bank een aantal interne controleprocedures toe en gebruikt ze een hele reeks risico-indicatoren, die nader worden beschreven in noot 4 'Risicobeheer en solvabiliteit' van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis 2012.

BNP Paribas Fortis is als verweerder betrokken bij verscheidene claims, geschillen en rechtszaken in België en in enkele rechtsgebieden in het buitenland, die zijn ontstaan tijdens de gewone bedrijfsvoering van de bankbusiness en na de herstructurering van BNP Paribas Fortis en BNP Paribas Fortis Groep eind september en begin oktober 2008. Dit wordt nader beschreven in noot 8.j 'Voorwaardelijke activa en verplichtingen' van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis 2012.

De gebeurtenissen na de verslagperiode worden nader beschreven in de noot 8.l 'Gebeurtenissen na de verslagperiode' van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis 2012.

Bericht van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis is verantwoordelijk voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis per 31 december 2012 in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en de Niet-geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis per 31 december 2012 in overeenstemming met de regels vastgelegd in het (Belgisch) Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen.

De Raad van Bestuur heeft op 14 maart 2013 de Geconsolideerde en Niet-geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis beoordeeld en goedgekeurd voor publicatie.

De Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis verklaart dat, naar zijn beste weten, de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis en de Niet-geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis een getrouw en juist beeld geven van de activa, verplichtingen, financiële positie en resultatenrekening van BNP Paribas Fortis en de in de consolidatie opgenomen verbintenissen, en dat de informatie die in deze jaarrekening is opgenomen geen tekortkomingen bevat die het noodzakelijk maken om significant de reikwijdte van enige verklaring aan te passen.

De Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis verklaart eveneens dat, naar zijn beste weten, het jaaroverzicht een juist beeld geeft van de ontwikkeling, resultaten en positie van BNP Paribas Fortis en van de verbintenissen die in de consolidatie zijn opgenomen, samen met een beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden waarmee zij wordt geconfronteerd.

De Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis en de Niet-geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis per 31 december 2012 zullen ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 18 april 2013.

Brussel, 14 maart 2013
De Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis

Verslag van de Raad van Bestuur - Verklaring van Deugdelijk Bestuur

BNP Paribas Fortis heeft schuldeffecten uitgegeven die genoteerd zijn op een gereguleerde markt in de betekenis van artikel 2, 3° van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten. Daarnaast, maar evenwel zonder de betrokkenheid van BNP Paribas Fortis zelf, worden haar aandelen van tijd tot tijd verhandeld op een multilaterale handelsfaciliteit in de betekenis van artikel 2, 4° van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten.

Rekening houdende met het bovenstaande en in overeenstemming met artikel 96§2 van het Wetboek van Vennootschappen

en artikel 1 van het Koninklijk Besluit van 6 juni 2010, heeft BNP Paribas Fortis de 'Belgische Corporate Governance Code 2009' goedgekeurd als zijn referentiecode (hierna de 'Code' genoemd).

De Code kan worden geraadpleegd op <http://www.corporategovernancecommittee.be>

Het Remuneratieverslag waarnaar verwezen wordt in bepaling 7.2 van de Code, is te vinden in noot 8.d 'Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van BNP Paribas Fortis'.

1. Naleving van de Code

BNP Paribas Fortis voldoet in het algemeen aan de beginselen en bepalingen van de Code. De belangrijkste verschillen hebben betrekking op Principe 8 'Dialog met de aandeelhouders'. Het feit dat de Vennootschap niet in staat is alle bepalingen van Principe 8 van de Code na te leven, houdt verband met het aandeelhouderschap van BNP Paribas Fortis. Enerzijds is 0,07% van de uitgegeven aandelen verspreid onder het publiek. Anderzijds is er de commerciële en operationele integratie van de Vennootschap binnen haar controlerende aandeelhouder BNP Paribas SA, die eigenaar is van 74,93% van de uitgegeven aandelen. Ongeacht het voorgaande is BNP Paribas Fortis via haar website en de verschillende media in constante dialoog met haar stakeholders.

BNP Paribas SA zelf is een op Euronext genoteerd bedrijf. Dit impliceert dat BNP Paribas Fortis, haar bestuurders en haar personeel rekening moeten houden met bepaalde wettelijke bepalingen over de bekendmaking van gevoelige informatie aan de markt. De Raad van Bestuur is evenwel vastbesloten de belangen van de aandeelhouders van BNP Paribas Fortis ten allen tijde te beschermen en zal hen allemaal de nodige informatie en voorzieningen verstrekken om hun rechten uit te oefenen, in overeenstemming met het Wetboek van Vennootschappen.

Het diversiteitsbeleid van de Bank is gealigneerd op de doelstelling om ten minste één derde vrouwen te hebben in de Raad van Bestuur tegen januari 2017. In april 2012 vervoegde Mevr. A. d'Aspremont Lynden als onafhankelijk bestuurder de Raad van Bestuur, en dit ter vervanging van Dhr. JP Pruvot. Hierdoor zijn er thans 2 vrouwelijke bestuurders. Mevr. S. Dutordoir werd benoemd in de Raad van Bestuur eind 2010.

BNP Paribas Fortis heeft geen transparantieverklaringen ontvangen in de betekenis van de wet van 2 mei 2007 over de bekendmaking van belangrijke participaties.

Hoewel de niet-uitvoerende bestuurders niet afzonderlijk, i.e. buiten de aanwezigheid van de CEO en de uitvoerende bestuurders, vergaderden om de interactie met deze laatste te evalueren (bepaling 4.12 van de Code), is er, gezien het aandeelhouderschap van de Bank en de samenstelling van de Raad van Bestuur, toch een constante dialoog tussen de niet-uitvoerende bestuurders, en dit zowel binnen als buiten de Raad van Bestuur en haar comités.

2. Bestuursorganen

Raad van Bestuur

Rol en verantwoordelijkheden

In overeenstemming met de wet- en regelgeving in verband met kredietinstellingen die in België van kracht is, is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor het definiëren van het algemene beleid van BNP Paribas Fortis ('beleidsfunctie'), door toezicht te houden op de activiteiten van het Directiecomité, de leden van het Directiecomité aan te stellen en te ontslaan en toezicht te houden op de Interne Controlefuncties ('toezichtfunctie'). De Raad van Bestuur beslist over de strategie en de waarden van de Vennootschap, zijn risicobereidheid en de voornaamste beleidslijnen.

Overeenkomstig artikel 26 van de Bankwet¹ en artikel 22 van de statuten van BNP Paribas Fortis ('Statuten') hebben de leden van de Raad van Bestuur uit hun midden een Directiecomité verkozen, waarvan de leden 'uitvoerende bestuurders' worden genoemd. Het Directiecomité heeft een algemene delegatie van bevoegdheden gekregen om alle handelingen te stellen die noodzakelijk of relevant zijn om de bankactiviteiten te beheren binnen het algemene beleidskader dat door de Raad van Bestuur is uiteengezet ('managementfunctie').

Criteria inzake samenstelling en lidmaatschap

De Raad van Bestuur zal samengesteld zijn uit niet minder dan vijf en niet meer dan 35 bestuurders. Leden van de Raad van Bestuur kunnen al dan niet aandeelhouders zijn, en worden benoemd voor een termijn van maximaal vier jaar.

De leden van de Raad beschikken over de kwaliteiten die noodzakelijk zijn om hun functie op objectieve en onafhankelijke wijze uit te oefenen, teneinde de belangen van BNP Paribas Fortis te allen tijde te behartigen.

Het beleid van BNP Paribas Fortis bepaalt dat de samenstelling van de Raad van Bestuur bestaat uit een gepaste en evenwichtige mix tussen de uitvoerende bestuurders en de niet-uitvoerende bestuurders, die al dan niet onafhankelijk zijn.

Niet-uitvoerende bestuurders dienen de meerderheid te vormen in de Raad. BNP Paribas Fortis streeft er voorts naar een gepast evenwicht van bekwaamheden en competenties in stand te houden binnen de Raad van Bestuur, overeenkomstig de bepalingen van de Bankwet.

De oprichting, samenstelling, verantwoordelijkheden en werking van de Raad van Bestuur en het Directiecomité zijn in overeenstemming met de Code.

---

¹ De wet van 22 maart 1993 betreffende het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen

Samenstelling

Op 1 maart 2013 is de Raad van Bestuur als volgt samengesteld:

DAEMS Herman

Voorzitter van de Raad van Bestuur. Niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 14 mei 2009. Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2016.

CHODRON de COURCEL Georges

Vice-voorzitter van de Raad van Bestuur. Niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 14 mei 2009. Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2016.

JADOT Maxime

Uitvoerend bestuurder. Voorzitter van het Directiecomité sinds 01 maart 2011. Lid van de Raad van Bestuur door coöptatie sinds 13 januari 2011. Het bestuursmandaat werd bevestigd en hernieuwd op 21 april 2011 en verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2015.

DIERCKX Filip

Uitvoerend bestuurder. Vice-Voorzitter van het Directiecomité. Lid van de Raad van Bestuur sinds 28 oktober 1998. Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2013.

MENNICKEN Thomas

Uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur en van het Directiecomité sinds 14 mei 2009. Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2016.

VANDEKERCKHOVE Peter

Uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur en van het Directiecomité sinds 21 april 2011. Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2015.

REMY Dominique

Uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur en van het Directiecomité door coöptatie op 25 juli 2012, met inwerking-treding op 30 augustus 2012, en dit ingevolge het ontslag van de heer Jean-Yves FILLION op 30 augustus 2012. Het bestuursmandaat werd bevestigd en hernieuwd op 11 december 2012 en verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2016.

BONNAFÉ Jean-Laurent

Niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 14 mei 2009. Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2016.

BOOGMANS Dirk

Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 01 oktober 2009. Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2016.

GEENS Koen

Niet-uitvoerend bestuurder die de FPIM(*) vertegenwoordigt. Lid van de Raad van Bestuur door coöptatie sinds 26 mei 2011. Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2016.

DUTORDOIR Sophie

Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur door coöptatie sinds 30 november 2010. Het bestuursmandaat werd bevestigd en hernieuwd op 21 april 2011 en verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2015.

PAPIASSE Alain

Niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 14 mei 2009. Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2016.

STÉPHENNE Jean

Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 26 april 2001.

Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2013.

VARÈNE Thierry

Niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 14 mei 2009.

Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2016.

FOHL Camille

Niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 01 januari 2008.

Lid van het Directiecomité van 01 januari 2008 tot 31 december 2012.

Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2015.

(*) Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij.

De heer Luc VANSTEENKISTE is permanent uitgenodigd op de Raad van Bestuur en alle Comités van de Raad.

d'ASPREMONT LYNDEN Antoinette

Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 19 april 2012.

Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2016.

VILLEROY DE GALHAU François

Niet-uitvoerend bestuurder. Lid van de Raad van Bestuur sinds 19 april 2012.

Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2016.

DELWAIDE Henri

Niet-uitvoerend bestuurder die de FPIM(*) vertegenwoordigt. Lid van de Raad van Bestuur sinds 11 december 2012.

Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2016.

De Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis, die verantwoordelijk is voor het uitstippelen van het algemene beleid en voor het houden van toezicht op de activiteiten van de uitvoerende bestuurders, is nu samengesteld uit 18 bestuurders, onder wie 13 niet-uitvoerende bestuurders (van wie er vier zijn benoemd tot onafhankelijke bestuurders die voldoen aan de criteria zoals vastgelegd in artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen) en vijf uitvoerende bestuurders.

Tussen 1 januari 2012 en 31 december 2012 was de Raad van Bestuur als volgt samengesteld:

DAEMS Herman

Voorzitter van de Raad van Bestuur

CHODRON de COURCEL Georges

Vice-Voorzitter van de Raad van Bestuur

BONNAFÉ Jean-Laurent

Niet-uitvoerende bestuurder

JADOT Maxime

Voorzitter van het Directiecomité en uitvoerend bestuurder

DIERCKX Filip

Vice-Voorzitter van het Directiecomité en uitvoerend bestuurder

---

FOHL Camille

Niet-Uitvoerende bestuurder. Uitvoerende bestuurder en lid van het Directiecomité tot 31 december 2012

MENNICKEN Thomas

Uitvoerende bestuurder, lid van het Directiecomité

FILLION Jean-Yves

Uitvoerende bestuurder, lid van het Directiecomité (tot 30 augustus 2012)

REMY Dominique

Uitvoerende bestuurder, lid van het Directiecomité (sinds 30 augustus 2012)

VANDEKERCKHOVE Peter

Uitvoerende bestuurder, lid van het Directiecomité

BOOGMANS Dirk

Onafhankelijk niet-uitvoerende bestuurder

DUTORDOIR Sophie

Onafhankelijk niet-uitvoerende bestuurder

STÉPHENNE Jean

Onafhankelijk niet-uitvoerende bestuurder

WIBAUT Serge

Niet-uitvoerende bestuurder (tot 02 februari 2012)

LAVENIR Frédéric

Niet-uitvoerende bestuurder (tot 19 april 2012)

PAPIASSE Alain

Niet-uitvoerende bestuurder

VARÈNE Thierry

Niet-uitvoerende bestuurder

PRUVOT Jean-Paul

Niet-uitvoerende bestuurder (tot 30 maart 2012)

GEENS Koen

Niet-uitvoerende bestuurder

VILLEROY DE GALHAU François

Niet-uitvoerende bestuurder (sinds 19 april 2012)

---

d'ASPREMONT LYNDEN Antoinette

Onafhankelijk niet-uitvoerende bestuurder (sinds 19 april 2012)

DELWAIDE Henri

Niet-uitvoerende bestuurder (sinds 11 december 2012)

Aanwezigheid op de bestuursvergaderingen:

De Raad van Bestuur hield 13 vergaderingen in 2012. Het aantal bijgewoonde vergaderingen zag er als volgt uit:

Bestuurder	Aantal bijgewoonde vergaderingen
DAEMS, Herman	13
CHODRON de COURCEL, Georges	11
BONNAFÉ, Jean-Laurent	6
JADOT, Maxime	13
BOOGMANS, Dirk	13
d'ASPREMONT LYNDEN, Antoinette (sinds 19 april 2012)*	9
DIERCKX, Filip	13
DUTORDOIR, Sophie	8
FILLION, Jean-Yves (tot 30 augustus 2012)*	9
FOHL, Camille	8
GEENS, Koen	12
LAVENIR, Frédéric (tot 19 april 2012)*	2
MENNICKEN, Thomas	13
PAPIASSE, Alain	10
PRUVOT, Jean-Paul (tot 30 maart 2012)*	2
REMY, Dominique (sinds 1 september 2012)*	4
STÉPHENNE, Jean	9
VANDEKERCKHOVE, Peter	11
VARÈNE, Thierry	12
VILLEROY DE GALHAU François (sinds 19 april 2012)*	6
DELWAIDE, Henri (sinds 11 december 2012)*	1
VANSTEENKISTE, Luc**	13

* Minder vergaderingen omwille van toetreding of uittrekking Raad van Bestuur in 2012.

** Aanwezig als vaste genodigde.

Evaluatie van de Raad van Bestuur

De Voorzitter van de Raad van Bestuur heeft in de loop van 2012 individuele gesprekken gevoerd met de niet-uitvoerende bestuurders om de omvang, samenstelling en prestaties van de Raad van Bestuur en zijn Comités te evalueren alsook de interactie met het management. Deze gesprekken beogen vier doelstellingen:

- de werking van de Raad of het desbetreffende Bestuurscomité beoordelen;
- nagaan of de belangrijke kwesties naar behoren worden voorbereid en besproken;
- de effectieve bijdrage van elke bestuurder, zijn/haar aanwezigheid op de vergaderingen van de Raad en de Bestuurscomités en zijn constructieve betrokkenheid bij de besprekingen en in de besluitvorming evalueren;
- de huidige samenstelling van de Raad of de Bestuurscomités afzetten tegen de gewenste samenstelling ervan.

Bezoldiging

Informatie betreffende de totale bezoldiging voor 2012, inclusief de voordelen in natura en pensioenkosten, van uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders, betaald en betaalbaar door BNP Paribas Fortis, zijn te vinden in noot 8.d 'Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van BNP Paribas Fortis van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis. Dit verslag moet worden beschouwd als het Remuneratieverslag overeenkomstig bepaling 7.2 van de Code.

Bestuurscomités

Om zijn rol doeltreffend te vervullen en zijn verplichtingen na te komen, heeft de Raad van Bestuur een Audit, Risk & Compliance Committee en een Governance, Nomination & Remuneration Committee opgericht. Het bestaan van deze comités beperkt de bevoegdheid van de Raad niet om, zo nodig, nog meer comités ad hoc op te richten voor specifieke aangelegenheden. Elk Bestuurscomité heeft een adviserende rol. De benoeming van comitéleden is gebaseerd op (i) hun specifieke bekwaamheden en ervaring, naast de algemene basiscompetenties vereist als lid van de Raad, en (ii) de noodzaak dat elk comité, als geheel, de nodige bekwaamheden en ervaringen heeft voor zijn werking. De evaluatie van de Bestuurscomités wordt geleid door de Voorzitter van elk comité en gebeurt op dezelfde manier als de evaluatie van de Raad van Bestuur.

De oprichting, samenstelling, verantwoordelijkheden en werking van bovengenoemde Bestuurscomités zijn in overeenstemming met de Code.

Audit, Risk & Compliance Committee ('ARCC')

De rol van het ARCC is de Raad van Bestuur bij te staan in zijn toezichthoudende taken met betrekking tot de interne controle binnen BNP Paribas Fortis in de ruimste zin, met inbegrip van de interne controle van de financiële rapportages en risico's.

Rol en verantwoordelijkheden

Het ARCC controleert, onderzoekt en doet aanbevelingen aan de Raad van Bestuur betreffende:

Audit

- de prestaties van het externe auditproces: het ARCC houdt toezicht op het werk dat wordt uitgevoerd door de externe commissarissen, licht hun auditplan door, evalueert hun prestaties minstens eenmaal om de drie jaar aan de hand van welomschreven criteria, en doet aanbevelingen aan de Raad van Bestuur betreffende hun benoeming of herbenoeming, verlenging van mandaat en bezoldiging. Het ARCC geeft gevolg aan vragen of aanbevelingen van de externe commissarissen. Het ARCC houdt ook toezicht op de onafhankelijkheid van externe auditkantoren, inclusief de doorlichting en goedkeuring van niet-auditdiensten verleend aan BNP Paribas Fortis.

- de prestaties van het interne auditproces: het ARCC houdt toezicht op het werk dat is uitgevoerd door de interne afdeling en bekrachtigt het jaarlijkse auditplan, inclusief belangrijke auditopdrachten, draagwijdte en auditbudget. Het houdt toezicht op het opvolgen door het management van de aanbevelingen van de interne audit en neemt deel aan de externe kwaliteitsbeoordeling van de interne afdeling die minstens om de vijf jaar wordt georganiseerd en samenvalt met de benoeming of het ontslag van de General Auditor.

Risico

- de belangrijkste risicoblootstellingen van BNP Paribas Fortis en de werking van de interne risicobeheer- en controlesystemen, inclusief het toezicht op de naleving van de desbetreffende wet- en regelgeving. Dit impliceert dat het ARCC belangrijke risicogebieden identificeert en erkent, zoals kredietrisico, marktrisico en liquiditeitsrisico.

Compliance & Operationeel Risico

- de coherentie en doeltreffendheid van het interne controlesysteem: dit omvat het overzicht en de herziening van de coherentie en doeltreffendheid van het interne controlesysteem van BNP Paribas Fortis, meer in het bijzonder met betrekking tot de permanente controle ervan, de naleving van de interne en externe wetten en voorschriften en de bescherming van zijn reputatie. Dit omvat het toezicht op het beheer van het operationele risico. Het ARCC stemt in met de aanstelling of het ontslag van de Head of Compliance & Operational Risk ('Conformité').

Financiële rapportering

- de integriteit van de jaarrekening en van elk verslag over de financiële prestaties van BNP Paribas Fortis. Dit omvat de consequente toepassing van grondslagen van administratieve verantwoording en rapportering (en veranderingen daaraan) en de kwaliteit van de interne controle over financiële rapportering;
- de consolidatiekring en grondslagen van administratieve verantwoording en rapportering;
- het Jaarverslag en de verklaringen die daarin moeten worden afgelegd door de Raad van Bestuur evenals alle externe of officiële communicatie over de jaarrekening of de financiële prestaties van BNP Paribas Fortis.

Samenstelling

Het ARCC is samengesteld uit minstens drie niet-uitvoerende bestuurders. Minstens de helft van de leden ervan moeten onafhankelijke bestuurders zijn. In geval van een staking der stemmen heeft de voorzitter van het ARCC een doorslaggevende stem.

Leden van het ARCC moeten over de noodzakelijke vaardigheden en bekwaamheden beschikken op het gebied van boekhouding, audit en financiële bedrijfsvoering. De beschikbaarheid van de noodzakelijke vaardigheden en bekwaamheden wordt ook beoordeeld op het niveau van het ARCC als geheel, niet alleen op individuele basis.

Overeenkomstig artikel 526bis, §2 van het Wetboek van Vennootschappen is minstens één lid van het ARCC een onafhankelijk bestuurder en beschikt hij over de nodige vaardigheden op het gebied van boekhouding, audit en bedrijfsvoering. De beide onafhankelijke bestuurders in het ARCC van BNP Paribas Fortis voldoen aan de criteria vermeld in dit artikel.

Samenstelling:

- Dirk Boogmans (onafhankelijk bestuurder), voorzitter
- Antoinette d'Aspremont Lynden (onafhankelijk bestuurder) (sinds 07 juni 2012)
- Herman Daems
- Jean Stéphenne (onafhankelijk bestuurder).
- Luc Vansteenkiste (vaste genodigde)

Aanwezigheid op de vergaderingen

Het ARCC vergaderde zes keer in 2012.

Comitélid	Aantal bijgewoonde vergaderingen
BOOGMANS, Dirk	6
DAEMS, Herman	5
d'ASPROMONT LYNDEN, Antoinette (sinds 07 juni 2012)*	3
STÉPHENNE, Jean	4
VANSTEENKISTE, Luc**	6

* Minder vergaderingen omwille van toetreding of uittreding ARCC 2012.

** Aanwezig als vaste genodigde.

Bezoldiging

Informatie betreffende de bezoldiging voor 2012, ook voor de leden van het Audit, Risk & Compliance Committee, betaald en betaalbaar door BNP Paribas Fortis, is te vinden in noot 8d 'Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van BNP Paribas Fortis' van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis. Dit verslag moet worden beschouwd als het Remuneratieverslag overeenkomstig bepaling 7.2 van de Code.

Governance, Nomination and Remuneration Committee (GNRC)

Het GNRC vervult de rol van Remuneratiecomité zoals bedoeld in artikel 20 §2 van de Bankwet en artikel 5.4 van de Code.

De opdracht van het GNRC is:

1) de Raad van Bestuur adviseren bij aangelegenheden die verband houden met:

- de benoeming van leden van de Raad van Bestuur en de leden van het Directiecomité (de 'uitvoerende bestuurders')
- het remuneratiebeleid in het algemeen, met inbegrip van maar niet beperkt tot het beleid dat van toepassing is op niet-uitvoerende bestuurders, uitvoerende bestuurders en senior management
- het bestuur van BNP Paribas Fortis waarover de Raad of de Voorzitter van de Raad het advies van het GNRC wenst te ontvangen

2) de individuele compensatiepakketten van uitvoerende bestuurders en senior management doorlichten en goedkeuren.

Rol en verantwoordelijkheden

Het GNRC controleert, onderzoekt en doet aanbevelingen aan de Raad van Bestuur betreffende:

Governance

- de geschiktheid van de praktijken en regels inzake corporate governance van BNP Paribas Fortis en het evalueren van de naleving door BNP Paribas Fortis van haar regels inzake corporate governance
- opkomende thema's rond deugdelijk bestuur of belangrijke ontwikkelingen in de toepasselijke wetten en/of praktijken van corporate governance
- alle aangelegenheden van corporate governance en de te nemen corrigerende maatregelen, inclusief het verstrekken van advies over de organisatie van de Raad van Bestuur en de Bestuurscomités, samenstelling, functies, verplichtingen en verantwoordelijkheden
- gerelateerde insidertransacties en transacties van verwante partijen en/of belangenconflictmateries waarbij uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders betrokken zijn
- de (her)benoeming van de Head of Compliance & Operational Risk ('Conformité'), op voorstel van de Voorzitter van het Directiecomité
- de toelichting in het Jaarverslag over de bezoldiging van de uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders, over de procedures die hun benoeming en bezoldiging regelen, en over de activiteiten van het GNRC.

Benoemingen

- de principes en de criteria (onafhankelijkheidsvereisten, bekwaamheden en kwalificaties) die de selectie en benoeming van de leden van de Raad, de Bestuurscomités en het Directiecomité regelen, en waar nodig wijzigingen aanbevelen aan de Raad van Bestuur
- nagaan of het benoemings- en herverkiezingsproces objectief en professioneel georganiseerd wordt
- aanbevelingen aan de Raad met betrekking tot de omvang van de Raad van Bestuur, de benoeming of herverkiezing van leden van de Raad en de benoeming of het ontslag van de uitvoerende bestuurders:
  - Het proces van de benoeming of herverkiezing van de niet-uitvoerende bestuurders wordt gestart en geleid door de Voorzitter van de Raad van Bestuur, in nauwe samenwerking met de voorzitter van het GNRC, die aan het GNRC kandida(a)t(en) voor benoeming voorstelt. Het GNRC neemt zo'n voorstel in overweging en doet een aanbeveling aan de Raad van Bestuur, die vervolgens beslist over de benoemings- of herverkiezingsvoorstellen die hij ter beslissing aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal voorleggen;
  - Het herverkiezings- en opvolgingsproces van de Voorzitter van de Raad wordt geleid door het GNRC;
  - Alle kwesties met betrekking tot de opvolgingsplanning van de uitvoerende bestuurders en de leden van het executive management moeten gevolgd worden door het GNRC, in nauwe samenwerking met de voorstellen van de Voorzitter van de Raad; voorstellen op dit vlak moeten worden gedaan door de Voorzitter van het Directiecomité en verder worden gevolgd en goedgekeurd door het GNRC en/of de Raad van Bestuur;
  - Voor de beëindiging en opvolging van het mandaat van de Voorzitter van het Directiecomité wordt de aanbeveling van het GNRC gebaseerd op een voorstel van de Voorzitter van de Raad in nauwe samenwerking met de voorzitter van het GNRC, terwijl voor de benoeming of het ontslag van leden van het Directiecomité de aanbevelingen gebaseerd zijn op een voorstel ingediend door de Voorzitter van het Directiecomité, in overleg met het GNRC².

- de verslagen van de Voorzitter van het Directiecomité over de ontwikkeling van het management en de opvolgingsplanning in het Directiecomité
- de (her)benoeming van de General Auditor op voorstel van de Voorzitter van het Directiecomité.

Bezoldiging

- het remuneratiebeleid van BNP Paribas Fortis
- de bezoldiging van de uitvoerende bestuurders en personeelsleden overeenkomstig het bezoldigingsbeleid van BNP Paribas Fortis
- de doelstellingen voor de Voorzitter van het Directiecomité, en, op basis van een voorstel van de Voorzitter van het Directiecomité, voor de andere uitvoerende bestuurders. Voor het senior management bepaalt het GNRC de leidende principes die vervolgens als benchmark gebruikt worden in hun prestatiebeoordelingen
- de prestaties van bestuurders:
  - voor de niet-uitvoerende bestuurders evalueert het GNRC hun prestaties ter gelegenheid van hun herverkiezing
  - voor de uitvoerende bestuurders evalueert het GNRC hun prestaties ter gelegenheid van de bepaling van hun bezoldiging. Voor de uitvoerende bestuurders ontvangt het GNRC een gezamenlijk voorstel van de Voorzitter van de Raad van Bestuur en de Voorzitter van het Directiecomité

Samenstelling

Het GNRC is samengesteld uit minstens drie niet-uitvoerende bestuurders. Minstens de helft van de leden ervan moeten onafhankelijke bestuurders zijn.

Samenstelling:

- Herman Daems (voorzitter)
- Dirk Boogmans (onafhankelijk bestuurder)
- Sophie Dutordoir (onafhankelijk bestuurder)
- Koen Geens (niet-uitvoerend bestuurder)
- Jean Stéphenne (onafhankelijk bestuurder)

² Overeenkomstig artikel 22 van de Statuten.

Bijwonen van de vergaderingen:

Het GNRC kwam 10 keer bijeen in 2012.

Comitélid	Aantal bijgewoonde vergaderingen
DAEMS, Herman	9
BOOGMANS, Dirk	10
DUTORDOIR, Sophie	9
GEENS, Koen	9
STÉPHENNE, Jean	9
VANSTEENKISTE, Luc*	10

* Aanwezig als vaste genodigde.

Bezoldiging

Informatie betreffende de bezoldiging voor 2012, ook voor de leden van het Governance, Nomination & Remuneration Committee, betaald en betaalbaar door BNP Paribas Fortis, is te vinden in noot 8.d 'Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van BNP Paribas Fortis van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis. Dit verslag moet worden beschouwd als het Remuneratieverslag overeenkomstig bepaling 7.2 van de Code.

3. Interne controleprocedures

Productie van boekhoudkundige en financiële informatie

Grondslagen voor financiële verslaggeving en regels

De lokale jaarrekening van elke entiteit wordt opgesteld in overeenstemming met de plaatselijke boekhoudregels, terwijl de geconsolideerde jaarrekening van BNP Paribas Fortis wordt opgesteld in overeenstemming met de IFRS-regels (International Financial Reporting Standards) die aanvaard werden door de Europese Unie.

Het 'Reporting Policies'-team, onderdeel van de Finance-afdeling, definieert op basis van de IFRS-regels die aanvaard werden door de Europese Unie, de boekhoudregels die van toepassing zijn voor alle entiteiten van BNP Paribas Fortis. Deze regels zijn gebaseerd op de boekhoudregels van de Groep BNP Paribas. Het 'Reporting Policies'-team volgt veranderingen in de regelgeving op en bepaalt en interpreteert nieuwe interne boekhoudregels voor BNP Paribas Fortis. Een handboek met de boekhoudinstructies van de Groep BNP Paribas is beschikbaar, samen met aanvullende en begeleidende documentatie betreffende de specifieke producten en activiteiten van BNP Paribas Fortis. Dit IFRS-handboek wordt verspreid aan alle boekhoud- en rapporteringsteams. Het wordt regelmatig bijgewerkt in geval van veranderingen in regelgeving. Het 'Reporting Policies'-team voert ook specifieke boekhoudkundige analyses uit op verzoek van lokale entiteiten en businesses/business lines. Het Management Control department stelt de management reporting regels op.

Gebruikte informaticasystemen

BNP Paribas Fortis gebruikt dezelfde boekhoudsystemen als de Groep BNP Paribas. Teams aangeduid binnen de afdeling 'Group Development Finance' van BNP Paribas bepalen de uiteindelijke architectuur van de informaticasystemen die moeten worden gebruikt door alle financiële afdelingen van de Groep (boekhoudsystemen, analytische boekhoudsystemen, consolidatiesystemen voor financiële en prudentiële verslaggeving en systemen voor geconsolideerde managementrapportering). Zij faciliteren informatieverspreiding en de uitvoering van functieoverschrijdende projecten in een context van convergerende boekhoudsystemen, zowel op het niveau van BNP Paribas als van BNP Paribas Fortis.

De informatie die gebruikt wordt om de geconsolideerde jaarrekening van BNP Paribas Fortis op te stellen, komt voort uit de verschillende transactieverwerkende informaticasystemen van het bedrijf. Alle informaticasystemen werden afgestemd op de specifieke rapporteringsbehoeften van BNP Paribas Fortis. Routingcontroles verzekeren op elk niveau van gegevenstransmissie dat systemen de juiste informatie krijgen. BNP Paribas Fortis past haar systemen regelmatig aan om ze af te stemmen op de groei en de toenemende complexiteit van haar business.

Specifieke teams bepalen de boekhoud- en controleprocedures voor de back-offices en boekhoudsystemen.

Proces voor het verzamelen en opstellen van de geconsolideerde financiële- en managementaccountinginformatie

Het verzamelen van financiële- en managementaccounting informatie, is gebaseerd op de boekhoudsystemen van de Groep BNP Paribas en is georganiseerd rond twee afzonderlijke rapporteringskanalen, respectievelijk voor financiële- en voor managementaccountinginformatie. Beide maken gebruik van hetzelfde geïntegreerde softwaresysteem voor verzameling en consolidatie, genaamd MATISSE ('Management & Accounting Information System'). Op lokaal niveau voeren administratieve teams gevalideerde financiële- en managementaccountinggegevens en gegevens van de exploitatieboekhouding in het systeem in, in overeenstemming met de principes van BNP Paribas Fortis.

Dit rapporteringsproces is van toepassing op de informatiekkanalen van zowel financiële- als management-accountinggegevens

- financiële gegevens: de procedures voor het opstellen van de jaarrekening van BNP Paribas Fortis worden beschreven in de instructies uitgestuurd aan alle geconsolideerde entiteiten. Dit vereenvoudigt de standaardisatie van de boekhoudgegevens en de naleving van de grondslagen voor financiële verslaggeving van BNP Paribas Fortis. Elk kwartaal sluit elke entiteit zijn boekhouding af en bereidt een geconsolideerde rapportering voor in overeenstemming met eerder meegedeelde instructies en rapporteringstermijnen. Validatieprocedures die gepaard gaan met elke fase van het rapporteringsproces verifiëren dat:
  - de grondslagen voor financiële verslaggeving correct werden toegepast
  - inter-company transacties correct werden geïdentificeerd en geëlimineerd voor consolidatiedoeleinden
  - consolidatieposten

De financiële afdelingen van de verschillende businesses van BNP Paribas controleren de consolidatiepakketten van al hun entiteiten, vooraleer ze door te sturen naar de Finance-afdeling van BNP Paribas Fortis (via de afdeling 'Group Development Finance' van de Groep BNP Paribas), verantwoordelijk voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening van BNP Paribas Fortis.

- management-accountinggegevens: informatie van management accounting wordt maandelijks door elke entiteit en business line meegedeeld aan de relevante

core business en business line, die vervolgens gegevens over management accounting, geconsolideerd op haar niveau, meedeelt aan het departement Strategic Management Control van 'Group Development Finance' van de Groep BNP Paribas.

Voor elke entiteit en elke business worden elk kwartaal de belangrijkste inkomsten- en uitgavenposten van management accounting vergeleken met de tussentijdse resultatenrekeningen. Dit wordt aangevuld met een algemene afstemming uitgevoerd door 'Group Development Finance' op geconsolideerd niveau. Deze twee afstemmingen maken deel uit van de procedure die moet zorgen voor betrouwbare financiële- en managementaccountinggegevens.

Procedure voor de controle van financiële- en managementaccountinginformatie

Interne controle binnen de Finance-afdeling

Een interne controle in de Finance-afdeling wordt uitgevoerd door gespecialiseerde teams ondersteund door gespecialiseerde instrumenten, die boekhoudkundige controles en andere operationele permanente controlegebieden omvat.

De opdracht van deze teams is op een permanente basis de betrouwbaarheid te verzekeren van de processen gebruikt voor de productie en validatie van financiële gegevens voor BNP Paribas Fortis, en toezicht te houden op de naleving van de wettelijke en prudentiële regelgeving betreffende rapportering. Andere activiteiten bestaan onder andere uit het onderhouden van contacten met externe commissarissen en ervoor zorgen dat hun aanbevelingen effectief worden uitgevoerd binnen BNP Paribas Fortis, toezicht houden op het certificeringsproces van BNP Paribas Fortis, en de controle op de waardering van financiële instrumenten.

Intern certificeringsproces

Zoals eerder vermeld omvatten procedures voor boekhoudcontrole in BNP Paribas Fortis tevens een certificeringsproces met als doel te verzekeren dat de informatie verstrekt in het rapporteringssysteem MATISSE naar behoren werd gecontroleerd. De resultaten van het certificeringsproces worden elk kwartaal voorgesteld aan het Audit, Risk & Compliance Committee van BNP Paribas Fortis en maken integraal deel uit van het boekhoudproces.

Als algemene regel, bepaald door de Groep BNP Paribas, dient elke entiteit die rapporteert via het MATISSE-systeem, elk kwartaal de betrouwbaarheid van die rapportering te certifiëren via de toepassing FACT (Finance Accounting Control Tool), een internet-/intranetgebaseerde toepassing, bedoeld voor het certificeringsproces binnen de Groep BNP Paribas. Certificaten bestaan uit gestandaardiseerde vragen, waarvan er vele betrekking hebben op de toepassing van de relevante boekhoud- en waarderingsregels.

De voornaamste taak van het interne controleorgaan van de Finance-afdeling is voldoende zekerheid te bieden aan de CFO, het Audit, Risk & Compliance Committee van BNP Paribas Fortis, de externe commissarissen en de Nationale Bank van België, dat de interne controlemaatregelen afdoend worden onderhouden binnen de entiteiten die deel uitmaken van de consolidatiekring van BNP Paribas Fortis.

Het certificeringsproces omvat:

- een certificering dat de boekhoudkundige gegevens betrouwbaar zijn en voldoen aan de grondslagen voor financiële verslaggeving van BNP Paribas Fortis
- een certificering dat het interne controlesysteem op de rapportering, bedoeld om de kwaliteit van de boekhoudkundige gegevens te verzekeren, doeltreffend werkt.

Dit interne certificeringsproces maakt deel uit van het algemene systeem van toezicht op de interne controle van de boekhoudkundige rapportering en stelt de Finance-afdeling van BNP Paribas Fortis, verantwoordelijk voor de voorbereiding en de kwaliteit van de geconsolideerde jaarrekening van BNP Paribas Fortis, in staat zich te informeren over alle incidenten die verband houden met de opstelling van de jaarrekening en toezicht te houden op de correctieve maatregelen genomen door de boekhoudkundige entiteiten en, indien nodig, gepaste voorzieningen te boeken. Wat BNP Paribas Fortis in België betreft, wordt het certificeringsproces ondersteund door een uitgebreide reeks subcertificaten die, van begin tot eind, alle financiële rapporteringsactiviteiten van het bedrijf dekken.

Waardering van financiële instrumenten en resultaatsbepaling van markttransacties

De Finance-afdeling delegeert de bepaling en controle van marktwaarden of modellen van financiële instrumenten aan de verschillende afdelingen betrokken bij het waarderen van financiële instrumenten als onderdeel van het toezicht op marktrisico's en managementgegevens. Een overzicht bewaren over de nauwkeurigheid van deze activiteiten blijft evenwel de verantwoordelijkheid van de Finance-afdeling.

Het doel van deze controleprocedures in de Finance-afdeling is:

- ervoor zorgen dat transacties waarbij financiële instrumenten betrokken zijn, correct worden geregistreerd in de boekhouding van BNP Paribas Fortis voor de productie van financiële- en managementgegevens
- kwaliteit garanderen van de waardering en rapportering van financiële instrumenten, gebruikt bij zowel de opstelling van de financiële- als managementaccountingrapportering als bij het beheer van en toezicht op markt- en liquiditeitsrisico's
- ervoor zorgen dat resultaten van markttransacties nauwkeurig worden bepaald en correct worden geanalyseerd.

Interne audit

Interne Audit is verantwoordelijk voor periodieke controles binnen BNP Paribas Fortis. Interne Audit bestaat uit een team van inspecteurs gespecialiseerd in financiële audits. Dit stemt overeen met de strategie ter versterking van de interne auditactiviteiten van BNP Paribas Fortis, zowel op technisch vlak als op het gebied van boekhoudkundige risico's die worden vastgesteld tijdens verschillende auditopdrachten.

Interne Audit kan onafhankelijk ageren in alle entiteiten en domeinen van BNP Paribas Fortis. Interne Audit kan elk onderwerp inspecteren dat het noodzakelijk acht en heeft onbeperkte toegang tot alle documenten, personen en eigendommen van de geauditeerde entiteit. De algemene opdracht van Interne Audit kan als volgt worden samengevat:

- een toegevoegde waarde leveren en processen van BNP Paribas Fortis verbeteren via onafhankelijke, objectieve en adviserende activiteiten
- BNP Paribas Fortis helpen haar doelstellingen te halen via een systematische en gedisciplineerde aanpak om de doeltreffendheid van risicobeheer, controle- en bestuursprocessen te verbeteren en te evalueren
- periodieke controles uitvoeren op de naleving van transacties op het niveau van het werkelijke risico, op de naleving van procedures, en op de doeltreffendheid en geschiktheid van het permanente interne controlesysteem.

Bij de uitvoering van haar opdrachten is Interne Audit gebonden aan een aantal specifieke principes zoals:

- auditoren moeten onafhankelijk, objectief en onpartijdig blijven in hun onderzoeken en in de rapportering van hun resultaten aan de Algemene Directie en de geauditeerde entiteiten
- auditoren mogen geen operationele activiteiten uitvoeren.

Tenslotte moet Interne Audit waakzaam en alert blijven op alle niveaus. Ze brengen de Algemene Directie onmiddellijk op de hoogte van de belangrijkste gedetecteerde tekortkomingen in interne controle.

Relaties met de statutaire auditoren

In 2012 bestond het College van Commissarissen uit:

- PwC Bedrijfsrevisoren bvba / PwC Reviseurs d'Entreprises scrl, vertegenwoordigd door Mr Roland JEANQUART
- Deloitte Bedrijfsrevisoren / Reviseurs d'Entreprises SC sfd SCRL, vertegenwoordigd door Mr Philip MAEYAERT en Mr Frank VERHAEGEN.

Het College van Commissarissen wordt aangesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, op advies van het

Audit, Risk & Compliance Committee en op voorstel van de Raad van Bestuur en de Ondernemingsraad.

Het College van Commissarissen moet elk boekjaar de betrouwbaarheid van de geconsolideerde jaarrekening van BNP Paribas Fortis en haar dochterondernemingen attesteren.

Het College van Commissarissen voert tevens beperkte controles uit op de kwartaalrekeningen. Als onderdeel van hun statutaire auditopdracht:

- onderzoeken zij alle belangrijke veranderingen in grondslagen voor financiële verslaggeving en stellen hun aanbevelingen omtrent de belangrijkste keuzes voor aan het Audit, Risk & Compliance Committee
- leggen hun bevindingen, opmerkingen en aanbevelingen voor aan de relevante entiteit en de Finance-afdeling, teneinde aspecten van het interne controlesysteem ter voorbereiding van de boekhoudkundige en financiële informatie te verbeteren.

Het Audit, Risk & Compliance Committee (ARCC) van de Raad van Bestuur wordt ingelicht betreffende keuzes inzake grondslagen voor financiële verslaggeving die een wezenlijke impact hebben op de jaarrekeningen, zodat zij deze keuzes verder kunnen voorleggen aan de Raad van Bestuur voor definitieve besluitvorming.

4. Belangenconflicten

Naast de wettelijke bepalingen inzake belangenconflicten in het Wetboek van Vennootschappen, moet het bedrijf gevolg geven aan een aantal rondzendbrieven die worden verstuurd door de NBB en die als doel hebben belangenconflicten tussen BNP Paribas Fortis en haar bestuurders of uitvoerend bestuur te vermijden, onder andere in verband met externe functies en kredieten.

Verder past het bedrijf een algemeen beleid inzake belangenconflicten en gedragscode toe, dat stelt dat het behalen van commerciële, financiële, professionele of persoonlijke doelstellingen de naleving van deze principes niet in de weg mag staan:

1. Billijk, eerlijk, en transparant handelen
2. Anderen respecteren

3. De wet, de voorschriften en professionele normen naleven
4. Instructies naleven
5. In het belang van de consumenten werken
6. Ervoor zorgen dat de integriteit van de markt wordt gerespecteerd
7. Belangenconflicten beheren
8. Zich professioneel gedragen
9. De belangen van BNP Paribas Fortis beschermen
10. Alle waargenomen onregelmatigheden melden.

Ten slotte worden de bestuurders en het uitvoerend bestuur van BNP Paribas Fortis door de NBB geëvalueerd voor hun formele aanstelling, overeenkomstig de Bankwet. Vooraleer een goedkeuring of 'nihil obstat' af te geven voert de NBB een onderzoek dat ook de afwezigheid van bepaalde belangenconflicten bestrijkt.

BNP Paribas Fortis Geconsolideerde Jaarrekening 2012

Opgesteld in overeenstemming met
International Financial Reporting Standards
zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Resultatenrekening op 31 december 2012

In miljoenen euro's	Noot	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
Rentebaten	2.a	9.216	8.866
Rentelasten	2.a	(4.759)	(4.704)
Commissiebaten	2.b	1.931	1.750
Commissielasten	2.b	(614)	(510)
Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	2.c	89	309
Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan reële waarde	2.d	(45)	(36)
Overige baten	2.e	495	99
Overige lasten	2.e	(432)	(41)
NETTOBATEN VAN HET BANKBEDRIJF		5.881	5.733
Algemene bedrijfskosten		(4.155)	(3.629)
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa	5.m	(236)	(227)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT		1.490	1.877
Risicokost	2.f	(374)	(1.152)
BEDRIJFSRESULTAAT		1.116	725
Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast		(294)	(111)
Nettowinsten/verliezen op overige vaste activa		(236)	51
Goodwill	5.n		
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN		586	665
Winstbelastingen	2.g	(41)	(80)
RESULTAAT VOOR WINST OP BEËINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN		545	585
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten	8.c		(314)
NETTORESULTAAT		545	271
waarvan minderheidsbelangen		238	167
RESULTAAT TOEWIJSBAAR AAN DE AANDEELHOUDERS		307	104

Overzicht van het nettoresultaat en wijzigingen van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
Nettoresultaat	545	271
Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	2.741	(175)
Elementen met betrekking tot wisselkoersverschillen	111	50
Wijzigingen in de reële waarde van voor verkoop beschikbare financiële activa	2.156	(483)
Wijzigingen in de reële waarde van voor verkoop beschikbare financiële activa, opgenomen in het resultaat van de periode	(35)	201
Uitgestelde wijzigingen in de reële waarde van hedgingderivaten	60	54
Wijzigingen in de reële waarde van hedgingderivaten, opgenomen in het resultaat van de periode		
Elementen met betrekking tot ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast	449	3
TOTAAL	3.286	96
Aandeel van de groep	2.964	20
Aandeel van minderheidsbelangen	322	76

Balans op 31 december 2012

In miljoenen euro's	Noot	31 december 2012	31 december 2011
ACTIVA			
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		11.040	8.287
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	5.a	33.479	91.241
Financiële hedgingderivaten	5.b	1.365	935
Voor verkoop beschikbare financiële activa	5.c	35.482	42.688
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	5.f	18.541	35.786
Leningen aan en vorderingen op klanten	5.g	147.781	145.757
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		753	674
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden	5.i	1.485	2.187
Actuele en uitgestelde belastingen	5.j	3.698	4.198
Overlopende rekeningen en overige activa	5.k	10.008	8.281
Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast	5.l	3.561	4.141
Vastgoedbeleggingen	5.m	498	58
Materiële vaste activa	5.m	1.957	1.509
Immateriële vaste activa	5.m	109	127
Goodwill	5.n	347	192
Activa aangehouden voor verkoop	8.c	2.150	118
TOTAAL ACTIVA		272.254	346.179
VERPLICHTINGEN			
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen		593	41
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	5.a	30.819	99.359
Financiële hedgingderivaten	5.b	2.836	2.282
Schulden aan kredietinstellingen	5.f	23.763	38.918
Schulden aan klanten	5.g	146.246	154.514
Schuldbewijzen	5.h	22.404	14.560
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		561	472
Actuele en uitgestelde belastingen	5.j	824	258
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	5.k	8.090	3.482
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.o	3.593	3.384
Achtereestelde schulden	5.h	7.536	9.491
Verplichtingen aangehouden voor verkoop	8.c	1.663	137
TOTAAL VERPLICHTINGEN		248.928	326.898
EIGEN VERMOGEN			
<i>Kapitaal en reserves</i>		<i>9.605</i>	<i>9.605</i>
<i>Geconsolideerde reserves</i>		<i>8.533</i>	<i>8.679</i>
<i>Resultaat van het boekjaar, aandeel van de groep</i>		<i>307</i>	<i>104</i>
Totaal kapitaal, geconsolideerde reserves en resultaat van de periode, aandeel van de groep		18.445	18.388
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen		562	(2.096)
Totaal Aandeel van de groep		19.007	16.292
Reserves en resultaat van het jaar van minderheidsbelangen		4.370	3.124
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen		(51)	(135)
Totaal Minderheidsbelangen		4.319	2.989
TOTAAL GECONSOLIDEERD EIGEN VERMOGEN		23.326	19.281
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		272.254	346.179

Overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen tussen 1 januari 2011 en 31 december 2012

	Kapitaal en reserves			Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen			Totaal eigen vermogen
	Gewone aandelen	Niet uitgekeerde reserves	Totaal kapitaal en reserves	Wissel- koers- verschillen	Voor verkoop beschikbare financiële activa	Hedging- derivaten	
In miljoenen euro's							
Kapitaal en reserves per 31 december 2010	9.605	8.999	18.604	(336)	(1.735)	59	16.592
Overige wijzigingen		67	67				67
Dividenden		(387)	(387)				(387)
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen				79	(216)	53	(84)
Nettoresultaat van het boekjaar 2011		104	104				104
Kapitaal en reserves per 31 december 2011	9.605	8.783	18.388	(257)	(1.951)	112	16.292
Overige wijzigingen		(42)	(42)				(42)
Dividenden		(208)	(208)				(208)
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen				154	2.446	58	2.658
Nettoresultaat van het boekjaar 2012		307	307				307
Kapitaal en reserves per 31 december 2012	9.605	8.840	18.445	(103)	495	170	19.007

De EUR (42) miljoen in de lijn 'Overige wijzigingen' is gerelateerd aan de verwerving van een bijkomende 16,67% van de aandelen van BNP Paribas Leasing Solutions door BGL BNP Paribas en ook de verwerving van activa en verplichtingen van het Noorse bijkantoor van BNP Paribas door het Noorse bijkantoor van BNP Paribas Fortis. Aangezien deze transacties plaats vonden tussen entiteiten onder gemeenschappelijke zeggenschap, paste BNP Paribas Fortis de 'voorgangerwaardemethode' toe. Meer informatie kan worden gevonden in noot 1.c.4 'Bedrijfscombinaties en waardering van goodwill' en 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

Minderheidsbelangen tussen 1 januari 2011 en 31 december 2012

In miljoenen euro's	Kapitaal en reserves	Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	Totaal minderheids- belangen
	Kapitaal en reserves per 31 december 2010	3.054	(44)
Overige wijzigingen	72		72
Dividenden	(169)		(169)
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen		(91)	(91)
Nettoresultaat van het boekjaar 2011	167		167
Kapitaal en reserves per 31 december 2011	3.124	(135)	2.989
Overige wijzigingen	1.175		1.175
Dividenden	(167)		(167)
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen		84	84
Nettoresultaat van het boekjaar 2012	238		238
Kapitaal en reserves per 31 december 2012	4.370	(51)	4.319

De EUR 1.175 miljoen in de lijn 'Overige wijzigingen' is vooral gerelateerd aan de verwerving van een bijkomende 16,67% van de aandelen van BNP Paribas Leasing Solutions (BPLS) door BGL BNP Paribas. Met deze overname steeg het aandeel van BGL BNP Paribas van 33,33% tot 50% + 1 aandeel en werd de controle op BPLS overgedragen van BNP Paribas naar BGL BNP Paribas. De consolidatiemethode veranderde van vermogensmutatiemethode naar volledige consolidatie met erkenning van 75% minderheden. Meer informatie is te vinden in noot 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

Kasstroomoverzicht op 31 december 2012

In miljoenen euro's	Noot	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
Resultaat voor belastingen voor voortgezette activiteiten		586	665
Resultaat voor belastingen voor beëindigde bedrijfsactiviteiten			(311)
Niet-monetaire elementen opgenomen in het nettoresultaat voor belastingen en andere aanpassingen van voortgezette activiteiten		1.983	21
Netto-afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa		328	231
Bijzondere waardevermindering op goodwill en overige vaste activa		12	167
Nettodotatie aan voorzieningen		(807)	323
Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast		295	111
Nettobaten uit investeringsactiviteiten		32	(196)
Nettobaten uit financieringsactiviteiten			
Overige wijzigingen		2.123	(615)
Nettostijging (-daling) met betrekking tot activa en verplichtingen voortkomend uit voortgezette operationele activiteiten		9.345	10.755
Nettostijging (-daling) met betrekking tot verrichtingen met kredietinstellingen		(5.140)	1.674
Nettostijging met betrekking tot cliëntenverrichtingen		14.336	(55)
Nettostijging (-daling) met betrekking tot verrichtingen die andere financiële activa of verplichtingen beïnvloeden		153	9.136
Nettodaling met betrekking tot verrichtingen die niet-financiële activa en verplichtingen beïnvloeden		(4)	
Betaalde belastingen		(231)	(119)
NETTOSTIJGING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT VOORTGEZETTE OPERATIONELE ACTIVITEITEN		11.683	11.322
NETTOSTIJGING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT BEËINDIGDE OPERATIONELE ACTIVITEITEN	8.c	298	(403)
Nettostijging met betrekking tot financiële activa en deelnemingen	8.b	(106)	755
Nettodaling met betrekking tot materiële en immateriële vaste activa		(257)	(271)
NETTOSTIJGING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT VOORTGEZETTE INVESTERINGSACTIVITEITEN		(363)	484
NETTOSTIJGING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT BEËINDIGDE INVESTERINGSACTIVITEITEN	8.c	(111)	(10)
Stijging (daling) van kas en kasequivalenten met betrekking tot transacties met aandeelhouders		(73)	(438)
Stijging (daling) van kas en kasequivalenten voortvloeiend uit andere financieringsactiviteiten		(2.627)	(5.532)
NETTOSTIJGING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT VOORTGEZETTE FINANCIERINGSACTIVITEITEN		(2.700)	(5.970)
NETTOSTIJGING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT BEËINDIGDE FINANCIERINGSACTIVITEITEN	8.c	(52)	1
EFFECT VAN WISSELKOERSSCHOMMELINGEN OP GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN VAN VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN		(1)	(147)
EFFECT VAN WISSELKOERSSCHOMMELINGEN OP GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN VAN BEËINDIGDE ACTIVITEITEN		1	1
Saldo van geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van de periode van voortgezette activiteiten		1.667	(4.022)
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		8.287	2.989
Schulden aan centrale banken en de post		(41)	(25)
Direct opvraagbare leningen aan kredietinstellingen	5.f	1.969	607
Direct opvraagbare financieringen van kredietinstellingen	5.f	(8.548)	(7.593)
Saldo van geldmiddelen en kasequivalenten aan het eind van de periode van voortgezette activiteiten		10.358	1.667
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		11.040	8.287
Schulden aan centrale banken en de post		(593)	(41)
Direct opvraagbare leningen aan kredietinstellingen	5.f	2.355	1.969
Direct opvraagbare financieringen van kredietinstellingen	5.f	(2.444)	(8.548)
NETTO STIJGING (VERMINDERING) IN HET SALDO VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN VAN VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN		8.691	5.689
Saldo van geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van de periode voor de beëindigde activiteiten		4	415
Saldo van geldmiddelen en kasequivalenten aan het eind van de periode voor de beëindigde activiteiten		68	4
NETTOSTIJGING (VERMINDERING) VAN DE GELDMIDDELEN VOOR DE BEËINDIGDE ACTIVITEITEN		64	(411)

Toelichting op de Geconsolideerde Jaarrekening

Opgesteld in overeenstemming met IFRS
zoals aanvaard binnen de Europese Unie

1 Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving toegepast door BNP Paribas Fortis

1.a Toepasbare grondslagen voor financiële verslaggeving

De geconsolideerde jaarrekening van BNP Paribas Fortis werd opgemaakt volgens de internationale grondslagen voor financiële verslaggeving (International Financial Reporting Standards – IFRS), die aanvaard werden door de Europese Unie¹. Als zodanig werden enkele voorschriften van IAS 39 met betrekking tot hedge accounting niet opgenomen alsook enkele recente teksten die nog niet werden aanvaard.

In de geconsolideerde jaarrekening op 31 december 2012 heeft BNP Paribas Fortis de wijziging aan IFRS 7 'Financiële instrumenten: informatieverzorging – transfer van financiële activa', aanvaard door de Europese Unie op 23 november 2011, toegepast. Deze wijziging heeft geen impact op de waardering en de boekhoudkundige verwerking van transacties.

De introductie van andere standaarden die verplicht van toepassing zijn van 1 januari 2012 hebben geen impact op de geconsolideerde jaarrekening op 31 december 2012.

BNP Paribas Fortis heeft er niet voor geopteerd om nieuwe standaarden, wijzigingen en interpretaties die werden aanvaard door de Europese Unie en waarvan de toepassing in 2012 optioneel is, vervroegd toe te passen.

¹ De volledige set van standaarden aanvaard door de Europese Unie kan geconsulteerd worden op de website van de Europese Commissie: http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/ias_en.htm#adopted-commission.

Vanaf 1 januari 2013, zullen de pensioenuitkeringen opgenomen worden in de balans van BNP Paribas Fortis zonder aanpassing van niet-erkende actuariële winsten en verliezen of andere afschrijvingen. Dit is overeenkomstig de wijziging aan IAS 19 'Personeelsvoordelen' dat op 6 juni 2012 werd goedgekeurd door de Europese Unie. De verplichting zal daarom met EUR 533 miljoen stijgen in de vergelijkende cijfers van 2012 opgenomen in de BNP Paribas Fortis geconsolideerde jaarrekening van 2013.

Op 29 december 2012 heeft de Europese Unie het volgende aanvaard: de wijziging aan IAS 32 'Financiële instrumenten: presentatie – saldering van financiële activa en financiële verplichtingen', de standaarden IFRS 10 'Geconsolideerde jaarrekening', IFRS 11 'Gezamenlijke overeenkomsten', IFRS 12 'Informatieverzorging over belangen in andere entiteiten' en de gewijzigde standaarden IAS 28 'Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures' en IFRS 13 'Waardering tegen reële waarde'. Deze standaarden zijn, ten laatste, van toepassing vanaf het boekjaar dat start vanaf 1 januari 2014. De standaard IFRS 13 'Waardering tegen reële waarde' is prospectief van toepassing vanaf 1 januari 2013. BNP Paribas Fortis analyseert momenteel de mogelijke impact van de toepassing van deze standaarden in de jaarrekening.

1.b Segmentrapportering

De organisatie, het operationeel model en de governancestructuur van BNP Paribas Fortis hebben belangrijke wijzigingen ondergaan nadat BNP Paribas 75% van het aandelenkapitaal in BNP Paribas Fortis heeft verworven en door de start van het integratieproject, geconcretiseerd in het industrieel plan. Deze wijzigingen hebben ook een belangrijke impact op de manier waarop de prestaties worden beoordeeld en de middelen worden toegewezen aan de segmenten en op de vorm en de inhoud van de segmentrapportering van BNP Paribas Fortis.

Binnen de wettelijke en regelgevende / toezichthoudende scope van BNP Paribas Fortis ('controlekring') worden de aard en de financiële gevolgen van de bedrijfsactiviteiten die zij uitoefent en de economische omgevingen waarin zij opereert het best weergegeven door operationele segmenten op basis van geografische componenten, namelijk:

- BNP Paribas Fortis in België
- BNP Paribas Fortis in Luxemburg
- Andere landen.

Operationele segmenten zijn onderdelen van BNP Paribas Fortis:

- die bedrijfsactiviteiten uitoefenen waaruit opbrengsten kunnen worden gehaald en waarbij kosten kunnen worden gemaakt
- waarvan de bedrijfsresultaten regelmatig worden beoordeeld door de Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis teneinde beslissingen over de aan het segment toe te kennen middelen te kunnen nemen en de financiële prestaties van het segment te evalueren
- waarover afzonderlijke financiële informatie beschikbaar is.

In de context van IFRS 8 Operationele segmenten, wordt de Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis beschouwd als de 'hoogstgeplaatste functionaris die belangrijke operationele beslissingen neemt' (Chief operating decision maker, CODM) die gezamenlijk toezicht houdt over de activiteiten, prestaties en middelen van BNP Paribas Fortis.

BNP Paribas Fortis organiseert en rapporteert, zoals vele andere bedrijven met diverse activiteiten, de financiële informatie naar de 'hoogstgeplaatste functionaris die belangrijke operationele beslissingen neemt' op meer dan één manier.

BNP Paribas Fortis en de wettelijke entiteiten die deel uitmaken van deze Groep, oefenen managementcontrole uit over de volledige wettelijke en regelgevende scope, de zogenaamde 'controlekring', met inbegrip van het opzetten van een geschikte governancestructuur en controleprocessen.

Binnen deze organisatorische structuur, met de aanwezigheid van belangrijke minderheidsaandeelhouders, en in de context van de regelgevende scope ('controlekring') van BNP Paribas Fortis, zijn operationele segmenten op basis van geografische gebieden en regelgevende omgevingen het meest in lijn met het kernprincipe en de criteria voor het bepalen van de operationele segmenten zoals gedefinieerd in IFRS 8 Operationele segmenten.

Transacties of transfers tussen de bedrijfssegmenten gebeuren op basis van de gebruikelijke commerciële voorwaarden die ook voor niet-verbonden partijen gelden.

1.c Consolidatie

1.c.1 Consolidatiekring

De geconsolideerde jaarrekening van BNP Paribas Fortis bevat alle entiteiten waarover BNP Paribas Fortis exclusieve of gemeenschappelijke zeggenschap uitoefent of waarover BNP Paribas Fortis een invloed van betekenis uitoefent met uitzondering van de entiteiten waarvan de consolidatie immaterieel wordt beschouwd voor BNP Paribas Fortis. De consolidatie van een entiteit wordt als immaterieel beschouwd als aan geen van de volgende criteria niet wordt voldaan: een bijdrage van meer dan EUR 15 miljoen aan het geconsolideerd inkomen, van meer dan EUR 10 miljoen aan het geconsolideerd netto-inkomen voor belastingen, en van meer dan EUR 500 miljoen aan het totaal van geconsolideerde activa. Entiteiten die geen enkele van deze criteria overschrijden maar een geconsolideerd netto-inkomen voor belastingen genereren tussen EUR 1 miljoen en EUR 10 miljoen worden gerapporteerd via de vermogensmutatiemethode. Entiteiten in dewelke BNP Paribas Fortis een invloed van betekenis uitoefent worden gerapporteerd via de vermogensmutatiemethode als de netto boekwaarde van de geassocieerde deelneming EUR 500 miljoen overschrijdt of als de nettowinst hoger is dan EUR 1 miljoen. In het andere geval worden deze entiteiten gerapporteerd als beleggingen.

Dochterondernemingen worden geconsolideerd vanaf de datum waarop BNP Paribas Fortis effectieve zeggenschap heeft verkregen. Entiteiten onder tijdelijke controle worden mee opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening tot de datum waarop ze verkocht worden.

BNP Paribas Fortis consolideert ook voor een bijzonder doel opgerichte entiteiten ('Special Purpose entities' of 'SPE's'), specifiek opgericht voor het beheer van een transactie of een groep van transacties met gelijkaardige kenmerken, zelfs wanneer BNP Paribas Fortis geen aandeel in het kapitaal van deze entiteit heeft maar op voorwaarde dat de economische werkelijkheid van de relatie aangeeft dat BNP Paribas Fortis zeggenschap heeft zoals beoordeeld op basis van de volgende criteria:

- De activiteiten van de SPE worden uitsluitend uitgevoerd in naam van BNP Paribas Fortis zodat BNP Paribas Fortis de winsten uit deze activiteiten verwerft
- BNP Paribas Fortis heeft het beslissingsrecht om het grootste deel van de winsten uit de normale activiteiten van de SPE te verwerven (bijvoorbeeld door de macht om de SPE te ontbinden, om zijn statuten te wijzigen of door een formeel vetorecht uit te oefenen over de wijzigingen van zijn statuten)
- BNP Paribas Fortis is in wezen gerechtigd om de meerderheid van de voordelen van de SPE te verkrijgen en kan bijgevolg blootgesteld zijn aan de risico's die voortvloeien uit de activiteiten van de SPE. Deze voordelen kunnen bestaan uit een recht op bepaalde of alle inkomsten van de SPE (berekend op een jaarlijkse basis), uit te profiteren van een of meerdere activa, of uit het ontvangen van het belangrijkste deel van de overblijvende activa in geval van liquidatie

- BNP Paribas Fortis behoudt in wezen de meerderheid van de resterende risico's of eigendomsrisico's met betrekking tot de SPE of haar activa om voordelen te verkrijgen uit haar activiteiten. Dit betekent, bijvoorbeeld, dat BNP Paribas Fortis onderhevig blijft aan de initiële verliezen op de portefeuille van activa aangehouden door de SPE.

1.c.2 Consolidatiemethodes

Ondernemingen onder de exclusieve zeggenschap van BNP Paribas Fortis worden volledig geconsolideerd. BNP Paribas Fortis heeft exclusieve zeggenschap over een entiteit wanneer BNP Paribas Fortis het financiële en operationele beleid van de entiteit kan sturen teneinde voordelen uit deze activiteiten te verwerven. Exclusieve zeggenschap wordt verondersteld te bestaan wanneer BNP Paribas Fortis, direct of indirect, meer dan de helft van de stemrechten van een onderneming bezit. Het bestaat ook wanneer BNP Paribas Fortis de macht heeft om het financiële en operationele beleid van de onderneming te sturen krachtens een overeenkomst; om de meerderheid van de leden van de Raad van Bestuur of het equivalente bestuursorgaan te benoemen of te ontslaan; of om op vergaderingen van de Raad van Bestuur of van het equivalente bestuursorgaan de meerderheid van de stemmen uit brengen.

Actueel uitoefenbare en potentieel converteerbare stemrechten worden ook in aanmerking genomen bij het bepalen van het aangehouden controlepercentage.

Belangen in joint ventures worden geconsolideerd op basis van de proportionele methode. BNP Paribas Fortis oefent gezamenlijke en evenredige zeggenschap uit wanneer, krachtens contractuele afspraken, voor strategische financiële en operationele beslissingen een unanieme toestemming vereist is van de partijen die het zeggenschap delen.

Ondernemingen waarover BNP Paribas Fortis een invloed van betekenis uitoefent worden verantwoord op basis van de vermogensmutatiemethode. Een invloed van betekenis is de bevoegdheid om deel te nemen in het financieel en het operationeel beslissingsproces van de onderneming zonder zeggenschap uit te oefenen. Een invloed van betekenis wordt verondersteld te bestaan wanneer BNP Paribas Fortis, direct of indirect, 20% of meer van de stemrechten van de onderneming uitoefent. Belangen van minder dan 20% worden uitgesloten van de consolidatie tenzij ze een strategische investering vertegenwoordigen en BNP Paribas Fortis een invloed van betekenis uitoefent. Dit is van toepassing op ondernemingen ontwikkeld in samenwerking met andere groepen

waarin BNP Paribas Fortis deelneemt aan het nemen van strategische ondernemingsbeslissingen door de vertegenwoordiging in de Raad van Bestuur of een equivalent bestuursorgaan, invloed uitoefent op het operationeel management van de onderneming door middel van de levering van managementsystemen of managementpersoneel en technische assistentie levert om de ontwikkeling van de onderneming te ondersteunen.

Wijzigingen in de netto-activa van geassocieerde ondernemingen (ondernemingen die verantwoord worden op basis van de vermogensmutatiemethode) worden verantwoord in 'Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast' aan de actiefzijde van de balans en in de relevante onderdelen van het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders. Goodwill op geassocieerde ondernemingen is ook opgenomen onder 'Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast'.

Als het aandeel van BNP Paribas Fortis in het verlies van een geassocieerde onderneming gelijk is aan de boekwaarde van de investering in de geassocieerde onderneming of dit bedrag overtreft, dan stopt BNP Paribas Fortis de opname van haar aandeel in verdere verliezen. De belegging wordt verantwoord aan een waarde die nihil is. Verdere verliezen in de geassocieerde onderneming worden alleen verantwoord als BNP Paribas Fortis een in rechte afdwingbare of een feitelijke verplichting heeft of betaling heeft verricht namens de geassocieerde onderneming.

Minderheidsbelangen worden afzonderlijk gepresenteerd in de geconsolideerde resultatenrekening en balans. Bij de berekening van minderheidsbelangen wordt rekening gehouden met het uitstaand cumulatief bedrag van preferente aandelen geclassificeerd als eigenvermogensinstrumenten en uitgegeven door dochterondernemingen, wanneer deze aandelen buiten BNP Paribas Fortis worden aangehouden.

Transacties, uitgevoerd voor 1 januari 2010, die geleid hebben tot een verlies van controle geven aanleiding tot de erkenning van een winst of verlies die gelijk is aan het verschil tussen de verkoopprijs en het aandeel van BNP Paribas Fortis in het onderliggend eigen vermogen. Voor transacties, uitgevoerd na 1 januari 2010, vereist de herziene IAS 27 dat elk aandeel in het eigen vermogen aangehouden door BNP Paribas Fortis wordt gewaardeerd tegen haar reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Gerealiseerde winsten en verliezen op beleggingen in geconsolideerde ondernemingen worden verantwoord in de resultatenrekening onder de rekening 'Netto winst/verlies op overige vaste activa'.

1.c.3 Consolidatieprocedures

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld op basis van eenvormige grondslagen voor financiële verslaggeving voor transacties met een gelijkaardige rapportering en andere gebeurtenissen onder gelijkaardige omstandigheden.

Eliminatie van intragroep saldi en transacties

Intragroep saldi voortvloeiend uit transacties tussen geconsolideerde ondernemingen en de transacties zelf (inclusief inkomen, uitgaven en dividenden) worden geëlimineerd. Winst en verliezen voortvloeiend uit intragroep verkopen van activa worden geëlimineerd uitgezonderd wanneer het verkocht actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Niet-gerealiseerde winsten en verliezen inbegrepen in de waarde van voor verkoop beschikbare activa worden gehouden in de geconsolideerde jaarrekening.

Omrekening van jaarrekeningen uitgedrukt in vreemde valuta

De geconsolideerde jaarrekening van BNP Paribas Fortis wordt opgesteld in euro.

De jaarrekeningen van ondernemingen waarvan de functionele munt niet de euro is, worden omgerekend op basis van de slotkoersmethode. Op basis van deze methode worden alle activa en verplichtingen, monetair en niet-monetair, omgerekend tegen de contantwisselkoers op balansdatum. Baten en lasten worden omgerekend tegen de gemiddelde koers van de periode.

Dezelfde methode wordt toegepast op jaarrekeningen van ondernemingen die gevestigd zijn in economie met hyperinflatie, na aanpassing voor de effecten van inflatie door de toepassing van een algemene prijsindex.

Verschillen voortvloeiend uit de omrekening van balansposten en winst -en verlieselementen worden verantwoord in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders onder 'Cumulatieve omrekeningsaanpassing' voor het deel dat toewijsbaar is aan de aandeelhouders en onder 'Minderheidsbelangen' voor het deel dat toewijsbaar is aan beleggers buiten de onderneming. Onder de optionele behandeling zoals toegelaten door IFRS 1 heeft BNP Paribas Fortis alle gecumuleerde omrekeningsverschillen toewijsbaar aan de aandeelhouders en aan de minderheidsbelangen op nul gezet in de openingsbalans van 1 januari 2004 door middel van een transfer naar ingehouden winsten.

Bij liquidatie of desinvestering van een deel van of alle belangen in een buitenlandse onderneming (buiten de eurozone) die leidt tot een wijziging in de aard van de investering (verlies van controle, van invloed van betekenis of van gezamenlijke controle), wordt de in het eigen vermogen geregistreerde cumulatieve omrekeningsaanpassing volledig overgedragen naar de resultatenrekening op het moment van de liquidatie of verkoop.

Indien het percentage van het aangehouden belang wijzigt zonder dat dit een wijziging in de aard van de investering met zich meebrengt, wordt de omrekeningsaanpassing verdeeld tussen het deel dat toewijsbaar is aan de aandeelhouders en het deel dat toewijsbaar aan de minderheidsbelangen voor zover de onderneming volledig geconsolideerd wordt. Voor geassocieerde ondernemingen en joint ventures wordt het deel gelinkt aan de verkochte deelneming opgenomen in de resultatenrekening.

1.c.4 Bedrijfscombinaties en waardering van goodwill

Bedrijfscombinaties

Bedrijfscombinaties worden verantwoord op basis van de overnamemethode.

Onder deze methode worden de identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen entiteit, gewaardeerd tegen de reële waarde op de overnamedatum. Uitgezonderd voor vaste activa geclassificeerd als activa aangehouden voor verkoop die worden gewaardeerd tegen reële waarde min verkoopkosten.

De voorwaardelijke verplichtingen van de overgenomen partij worden niet opgenomen in de geconsolideerde balans tenzij ze een bestaande verplichting vertegenwoordigen op de overnamedatum en hun reële waarde op een betrouwbare wijze gewaardeerd kan worden.

De kost van een bedrijfscombinatie is de reële waarde op datum van de uitwisseling, van de gegeven activa, de overgenomen en veronderstelde verplichtingen en de eigenvermogensinstrumenten uitgegeven voor het verkrijgen van controle over de overgenomen partij. Kosten die direct toewijsbaar zijn aan de bedrijfscombinatie worden als een afzonderlijke transactie behandeld en opgenomen in de resultatenrekening.

Elk voorwaardelijk bedrag wordt tegen de reële waarde opgenomen in het op de overnamedatum getransfereerde bedrag van zodra er controle verworven is. Latere veranderingen in de reële waarde van elk voorwaardelijk bedrag opgenomen als een financiële verplichting worden verantwoord in de resultatenrekening.

BNP Paribas Fortis mag aanpassingen aan de voorlopige boekingen van de bedrijfscombinatie verantwoord tot 12 maanden na de verwervingsdatum.

Goodwill vertegenwoordigt het verschil tussen de kost van de bedrijfscombinatie en het aandeel van de overnemer in de netto reële waarde van de geïdentificeerde activa en verplichtingen van de overgenomen partij op de overnamedatum. Positieve goodwill wordt verantwoord in de balans van de overnemer, terwijl badwill onmiddellijk wordt opgenomen in resultatenrekening op de overnamedatum.

Minderheidsbelangen worden gewaardeerd voor hun deel in de reële waarde van de geïdentificeerde activa en verplichtingen van de overgenomen partij. Maar BNP Paribas Fortis kan er ook voor kiezen om, voor elke bedrijfscombinatie, de minderheidsbelangen te waarderen tegen hun reële waarde, wat hun toegewezen deel is van de goodwill. Tot dusver heeft BNP Paribas Fortis nog nooit voor deze laatste optie gekozen.

Goodwill wordt verantwoord in de functionele munt van de overgenomen partij en omgerekend tegen de slotkoers.

Op de overnamedatum wordt elk voorheen aangehouden belang in het eigen vermogen van de overgenomen partij gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. In het geval van een stapsgewijze overname wordt de goodwill bepaald op basis van de reële waarde op de overnamedatum.

Omdat de herziene IFRS 3 prospectief wordt toegepast, werden bedrijfscombinaties die plaatsvonden voor 1 januari 2010 niet herzien volgens de principes van IFRS 3.

Zoals toegelaten onder IFRS 1 moeten bedrijfscombinaties, die plaatsvonden voor 1 januari 2004 en die gerapporteerd werden in overeenstemming met de vorige toepasbare grondslagen voor financiële verslaggeving (Belgian GAAP), niet worden geherwaardeerd in overeenstemming met de principes van IFRS 3.

Waardering van goodwill

BNP Paribas Fortis toetst goodwill op bijzondere waardeverminderingen op een regelmatige basis.

Kasstroomgenererende eenheden

BNP Paribas Fortis heeft al haar activiteiten opgesplitst in kasstroomgenererende eenheden² die de rapporteringsentiteiten of groepen van entiteiten van BNP Paribas Fortis vertegenwoordigen. Deze splitsing is consistent met de organisatorische structuur

² Zoals gedefinieerd onder IAS 36.

en beheersmethodes van BNP Paribas Fortis en weerspiegelt de onafhankelijkheid van elke rapporteringsentiteit of groep van entiteiten in termen van resultaat- en beheersaanpak. Dit wordt op regelmatige basis herzien met als doel rekening te houden met gebeurtenissen die de samenstelling van de kasstroomgenererende eenheden waarschijnlijk beïnvloeden zoals acquisities, desinvesteringen en belangrijke reorganisaties.

Toetsen van kasstroomgenererende eenheden op bijzondere waardeverminderingen

Goodwill toegewezen aan kasstroomgenererende eenheden worden jaarlijks getoetst of ze een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan of wanneer er een indicatie is dat de eenheid een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, door het vergelijken van de boekwaarde van de eenheid met de realiseerbare waarde. Wanneer de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde, dan wordt er een onomkeerbaar bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord en wordt de goodwill afschreven voor het overschot van de boekwaarde van de eenheid over het realiseerbaar bedrag.

Realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid

De realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid is de hoogste waarde van de reële waarde van de eenheid ofwel van de gebruikswaarde.

De reële waarde is de prijs die men zou verkrijgen uit de verkoop van de eenheid tegen marktvoorwaarden van toepassing op de datum van de waardering en vooral bepaald door middel van actuele prijzen van recente transacties tussen gelijkaardige ondernemingen of op basis van 'stock market multiples' voor vergelijkbare ondernemingen.

De gebruikswaarde is gebaseerd op een schatting van de toekomstige kasstromen die gegenereerd zullen worden door de kasstroomgenererende eenheid afgeleid van de jaarlijkse budgetten voorbereid door het management van de eenheid en goedgekeurd door het Executive Committee en afgeleid van analyses van de wijzigingen in de relatieve positionering van de activiteiten van de eenheid in hun markt. Deze kasstromen worden verdisconteerd tegen de rentevoet die het rendement weergeeft dat investeerders zouden verwachten van een investering in de betrokken businesssector en regio.

Transacties onder gemeenschappelijke zeggenschap

Transfers van activa of uitwisseling van aandelen tussen entiteiten onder gemeenschappelijke zeggenschap vallen niet in de scope van IFRS 3 bedrijfscombinaties of andere IFRS-standaarden. Daarom heeft BNP Paribas Fortis op basis van IAS 8, die vereist

dat het management op een oordeelkundige wijze een grondslag voor financiële verslaggeving moet ontwikkelen en toepassen die leidt tot relevante en betrouwbare informatie in het jaarverslag, beslist om een 'voorgangerswaardemethode' toe te passen. Onder deze methode verantwoordt BNP Paribas Fortis, als overnemende partij, deze activa en verplichtingen aan hun boekwaarde zoals bepaald door de overdragende partij op datum van de transfer. Als

gevolg wordt er geen nieuwe goodwill (andere dan de bestaande goodwill van de gecombineerde entiteiten) verantwoord. Elk verschil tussen de betaalde/getransfereerde vergoeding en het verworven aandelenkapitaal wordt voorgesteld als een aanpassing in het eigen vermogen. Deze 'voorgangerswaardemethode' voor bedrijfscombinaties onder gemeenschappelijk zeggenschap wordt prospectief toegepast vanaf de verwervingsdatum.

1.d Financiële activa en financiële verplichtingen

1.d.1 Leningen en vorderingen

Leningen en vorderingen bevatten kredieten verschaft door BNP Paribas Fortis, het aandeel van BNP Paribas Fortis in gesyndiceerde leningen en aangekochte leningen die niet op een actieve markt zijn genoteerd tenzij ze worden aangehouden voor handelsdoeleinden. Leningen die genoteerd zijn op een actieve markt worden geclassificeerd als voor verkoop beschikbare activa en gewaardeerd volgens de methodes toepasbaar in deze categorie.

Leningen en vorderingen worden eerst gewaardeerd tegen reële waarde of equivalente waarde, wat normaal het bij aanvang betaalde nettobedrag is inclusief direct toewijsbare initiëeringskosten en bepaalde types van commissies (deelnamecommissies, verbinteniscommissies en afhandelingskosten) die worden gezien als een aanpassing van de effectieve rentevoet van de lening.

Leningen en vorderingen worden vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De opbrengsten van de lening, vertegenwoordigd door rente plus transactiekosten en commissies omvat in de initiële waarde van de lening, worden berekend via de effectieve-rentemethode en over de duur van de lening opgenomen in het resultaat.

Commissies ontvangen op financiële verbintenissen voor de aanvang van de lening worden uitgesteld en opgenomen in de waarde van de lening wanneer de lening wordt afgesloten.

Commissies ontvangen op financiële verbintenissen waar de waarschijnlijkheid tot opname laag is of waar er onzekerheid is over het tijdstip en het bedrag van de opname worden verantwoord op een lineaire basis over de duur van de verbintenis.

1.d.2 Effecten

Categorieën van effecten

Effecten aangehouden door BNP Paribas Fortis worden geclassificeerd in een van de volgende vier categorieën.

Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening omvatten:

- financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden
- financiële activa die BNP Paribas Fortis bij eerste opname heeft aangemerkt tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening op basis van de mogelijkheid om te waarden tegen reële waarde zoals beschikbaar onder IAS 39. De voorwaarden voor het toepassen van de mogelijkheid om te waarden tegen reële waarde zijn beschreven in sectie 1.d.10 'Financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (mogelijkheid om te waarden tegen reële waarde)'.

Effecten in deze categorie worden gewaardeerd tegen reële waarde op balansdatum. Transactiekosten worden onmiddellijk in de resultatenrekening geboekt. Veranderingen in de reële waarde (exclusief overlopende rente op vastrentende effecten) worden in de resultatenrekening voorgesteld onder 'Netto winst/verlies op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening', samen met dividenden op niet-vastrentende effecten en minderwaarden en meerwaarden bij realisatie.

Inkomsten uit vastrentende effecten geclassificeerd in deze categorie wordt getoond onder 'Rentebaten' in de resultatenrekening.

De reële waarde houdt ook rekening met een beoordeling van het tegenpartijrisico van deze effecten.

Leningen en vorderingen

Effecten met vaste of bepaalde betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd, afgezien van effecten waarvoor de eigenaar mogelijk niet zijn gehele investering zal terugkrijgen omwille van andere redenen dan kredietverslechtering, worden geclassificeerd onder 'Leningen en vorderingen' als ze niet voldoen aan de criteria om geclassificeerd te worden onder 'Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Deze obligaties worden gewaardeerd en verantwoord zoals beschreven onder noot 1.d.1 'Leningen en vorderingen'.

Tot einde looptijd aangehouden financiële activa

Tot einde looptijd aangehouden financiële activa zijn beleggingen met vaste of bepaalde betalingen en een vaste looptijd waarvan BNP Paribas Fortis stellig voornemens is en in staat is deze aan te houden tot het einde van de looptijd. Afdekkingen van activa in deze categorie tegen renterisico komen niet in aanmerking voor afdekkingen zoals gedefinieerd in IAS 39.

Activa in deze categorie worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode die de afschrijving van de premie en korting vormt (overeenstemmend met het verschil tussen de aankoopprijs en de terugbetalingswaarde) en aanschaffingskosten (wanneer materieel). Opbrengsten ontvangen uit deze categorie van activa worden opgenomen onder 'Rentebaten' in de resultatenrekening.

Voor verkoop beschikbare financiële activa

Voor verkoop beschikbare financiële activa zijn vastrentende en niet-vastrentende effecten die niet worden geclassificeerd als 'tegen reële waarden met waardeveranderingen in de resultatenrekening', 'tot einde looptijd aangehouden' of als 'leningen en vorderingen'.

Activa opgenomen in de voor verkoop beschikbare categorie worden initieel opgenomen tegen reële waarde vermeerderd met materiële transactiekosten. Op balansdatum worden deze gehewaardeerd tegen reële waarde waarbij de waardeveranderingen (exclusief overlopende rente) getoond worden op een aparte lijn in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders. Bij verkoop worden deze niet-gerealiseerde winsten en verliezen getransfereerd van het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders naar de resultatenrekening waar ze getoond worden op de lijn 'Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare activa'. Dit wordt ook toegepast bij een bijzondere waardevermindering.

Opbrengsten verantwoord op basis van de effectieve-rentemethode afgeleid van vastrentende voor verkoop beschikbare effecten worden verantwoord in 'Rentebaten' in de resultatenrekening. Dividendopbrengsten van niet-vastrentende effecten worden verantwoord in 'Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare activa' wanneer het recht tot ontvangst voor BNP Paribas Fortis wordt vastgelegd.

Terugkoopovereenkomsten en lenen of uitlenen van effecten

Effecten tijdelijk verkocht onder een terugkoopovereenkomst blijven in de balans van BNP Paribas Fortis verantwoord in de categorie van effecten waartoe ze behoren. De overeenkomstige verplichting wordt verantwoord in de gepaste schuldcategory in de balans uitgezonderd in het geval van terugkoopovereenkomsten aangegaan voor handelsdoeleinden, waar de overeenkomstige verplichting is geclassificeerd in 'Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Effecten, die zijn aangekocht als gevolg van een overeenkomst tot terugverkoop worden niet verantwoord in de balans van BNP Paribas Fortis. De overeenkomstige vordering wordt verantwoord in 'Leningen en vorderingen' uitgezonderd in het geval van effecten die zijn aangekocht als gevolg van een overeenkomst tot terugverkoop aangegaan voor handelsdoeleinden, waarbij de overeenkomstige vordering is verantwoord in 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Het uitlenen van effecten leidt niet tot het verwijderen van de uitgeleende effecten van de balans en het lenen van effecten leidt niet tot het opnemen van de geleende effecten in de balans met uitzondering van het geval waarin de geleende effecten vervolgens worden verkocht door BNP Paribas Fortis. In deze gevallen wordt de verplichting om de geleende effecten terug te geven op de vervaldag opgenomen in de balans onder 'Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Datum van opname van effectentransacties

Effecten geclassificeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, aangehouden tot einde looptijd activa of voor verkoop beschikbare financiële activa worden opgenomen op de transactiedatum.

Ongeacht hun classificatie (tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, leningen en vorderingen of als schuld), worden tijdelijke verkopen van effecten evenals verkopen van uitgeleende effecten initieel verantwoord op de afwikkelingsdatum.

Effecten worden op de balans getoond tot het recht van BNP Paribas Fortis om de betrokken kasstromen te ontvangen vervalt of als BNP Paribas Fortis nagenoeg alle risico's en voordelen verbonden aan de eigendom van effecten transfereert.

1.d.3 Transacties in vreemde valuta

The methods used to account for assets and liabilities relating to foreign currency transactions entered into by BNP Paribas Fortis, and to measure the foreign exchange risk arising on such transactions, depend on whether the asset or liability in question is classified as a monetary or a non-monetary item.

Monetaire activa en verplichtingen³ uitgedrukt in vreemde valuta

Monetaire activa en verplichtingen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend naar de functionele munt van de relevante groepsentiteit tegen de slotkoers. Wisselkoersverschillen worden verantwoord in de resultatenrekening uitgezonderd voor deze die voortvloeien uit financiële instrumenten aangemerkt als een kasstroomafdekking of als afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit. Deze worden verantwoord in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders.

Niet-monetaire activa en verplichtingen uitgedrukt in vreemde valuta

Niet-monetaire activa kunnen ofwel gewaardeerd worden tegen historische kostprijs of tegen reële waarde. Niet-monetaire activa uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend op basis van de historische wisselkoers op de transactiedatum als ze gewaardeerd worden tegen historische kostprijs en op basis van de slotkoers als ze gewaardeerd worden tegen reële waarde.

Wisselkoersverschillen op niet-monetaire activa uitgedrukt in vreemde valuta en gewaardeerd tegen reële waarde (niet-vastrentende effecten) worden verantwoord in de resultatenrekening als het actief geclassificeerd is in 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' en in het eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders wanneer het actief is geclassificeerd in 'voor verkoop beschikbare financiële activa' tenzij het financieel actief in kwestie is aangemerkt als een afgedekte positie tegen een valutarisico in een reëlewaardeafdekking waar het wisselkoersverschil wordt verantwoord in de resultatenrekening.

³ *Monetaire activa en verplichtingen zijn activa en verplichtingen te ontvangen of te betalen in vaste of bepaalde bedragen van geld.*

1.d.4 Bijzondere waardeverminderingen op en herstructurering van financiële activa

Bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen en tot einde looptijd aangehouden financiële activa, voorzieningen voor financierings- en garantieverbintenissen.

Een bijzonder waardeverminderversverlies op leningen en tot einde looptijd aangehouden financiële activa worden verantwoord wanneer (i) er een objectieve aanwijzing is van een waardevermindering als gevolg van gebeurtenissen na aanvang van de lening of de verwerving van activa; (ii) de gebeurtenissen beïnvloeden het bedrag en het tijdstip van de toekomstige kasstromen; en (iii) de gevolgen van de gebeurtenissen kunnen op een betrouwbare manier gemeten worden. Leningen worden eerst individueel beoordeeld of er een aanwijzing is tot een bijzondere waardevermindering en vervolgens op basis van een portefeuille. Gelijkaardige principes worden toegepast op financierings- en garantieverbintenissen verstrekt door BNP Paribas Fortis waarbij rekening wordt gehouden met de waarschijnlijkheid tot opname bij elke beoordeling van financieringsverbintenissen.

Op individuele basis bevatten objectieve aanwijzingen op een financieel actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, waarneembare gegevens over de volgende gebeurtenissen:

- het bestaan van rekeningen die meer dan drie maanden achterstallig zijn (zes maanden achterstallig voor hypothecaire leningen en leningen aan lokale overheden)
- kennis hebben van of er zijn aanwijzingen dat de kredietlener in belangrijke financiële moeilijkheden verkeert zodat er kan beschouwd worden dat er een risico is ontstaan ongeacht of de kredietlener betalingen al dan niet heeft uitgevoerd
- concessie met betrekking tot kredietvoorwaarden toegestaan aan de kredietlener die de kredietontlener niet overwogen zou hebben indien de kredietlener niet in financiële moeilijkheden zou verkeren (zie hieronder 'Herstructurering van activa geclassificeerd in de categorie Leningen en vorderingen').

Het bedrag van de bijzondere waardevermindering is het verschil tussen de boekwaarde voor de bijzondere waardevermindering en de contante waarde, verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het actief, van de elementen (hoofdbedrag, rente, waarborg, enz. ...) die als realiseerbaar beschouwd worden. Wijzigingen in het bedrag van bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de resultatenrekening onder 'Risicokost'. Elke daaropvolgende daling in een bijzonder waarderingsverlies dat objectief kan worden toegewezen aan een gebeurtenis nadat het bijzonder waarderingsverlies werd verantwoord, wordt gecrediteerd in de resultatenrekening, ook onder 'Risicokost'. Eenmaal een actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, wordt de notionele rente verdiend op de boekwaarde van het actief (berekend tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet gebruikt om de geschatte realiseerbare kasstromen te verdisconteren) verantwoord in 'Rentebaten' in de resultatenrekening.

Bijzondere waardeverminderingverliezen op leningen en vorderingen worden doorgaans in een afzonderlijke provisierekening opgenomen die het initieel bedrag waartegen de lening of vordering werd opgenomen vermindert. Voorzieningen met betrekking tot buiten balans verantwoorde financiële instrumenten, financiering -en garantieverbintenissen en geschillen worden verantwoord in de verplichtingen. Vorderingen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan worden volledig of gedeeltelijk afgeboekt en de overeenkomstige verplichting tegengedraaid voor het bedrag van het verlies wanneer alle andere middelen beschikbaar voor de Bank om de vorderingen of de garanties te realiseren hebben gefaald of wanneer er afgezien wordt van de volledige of een deel van de vordering.

Voor tegenpartijen die individueel geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, wordt het risico beoordeeld op basis van een portefeuille van leningen met gelijkaardige karakteristieken. Deze beoordeling wordt gedaan door een intern ratingsysteem op basis van historische gegevens met de nodige aanpassingen om de omstandigheden van toepassing op de balansdatum weer te geven. Het zorgt ervoor dat BNP Paribas Fortis een groep van tegenpartijen kan identificeren die als gevolg van gebeurtenissen sinds de aanvang van de lening collectief een kans hebben op wanbetaling op de vervaldag die een objectief bewijs vormen voor een bijzondere waardevermindering op de volledige portefeuille maar waarvoor het niet mogelijk is in deze fase om het bijzondere waardeverminderingverlies toe te wijzen aan een individuele tegenpartij. Deze beoordeling schat ook het bedrag van het verlies op de desbetreffende portefeuille rekening houdend met de trends in de economische cyclus tijdens de beoordelingsperiode. Wijzigingen in het bedrag van bijzondere waardeverminderingen op portefeuilles worden in de resultatenrekening opgenomen onder 'Risicokost'.

Gebaseerd op het ervaren oordeel van het risicomanagement van de Bank mag BNP Paribas Fortis aanvullende collectieve bijzondere waardeverminderingen aanleggen met betrekking tot een bepaalde economische sector of geografisch gebied die beïnvloed worden door uitzonderlijke economische gebeurtenissen. Dit kan het geval zijn wanneer de gevolgen van deze gebeurtenissen niet met voldoende correctheid kunnen gemeten worden om de parameters aan te passen die gebruikt worden om de opgenomen collectieve bijzondere waardevermindering op de geïmpacteerde portefeuille van leningen met gelijkaardige karakteristieken te bepalen.

Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa

Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa (die hoofdzakelijk bestaan uit effecten) worden verantwoord als er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen als gevolg van een of meerdere gebeurtenissen na de verwerving.

In geval van niet-vastrentende effecten genoteerd in een actieve markt, identificeert het controlesysteem de effecten waarop een permanent bijzonder waardeverminderingverlies van toepassing kan zijn gebaseerd op criteria zoals een significante daling in de genoteerde prijs beneden de aankoopprijs of een daling gedurende een langere periode die BNP Paribas Fortis aanmoedigen om een bijkomende individuele kwalitatieve analyse uit te voeren. Dit kan leiden tot de verantwoording van een bijzonder waardeverminderingverlies berekend op basis van de genoteerde prijs.

Naast de identificatiecriteria heeft BNP Paribas Fortis drie aanwijzingen van bijzondere waardeverminderingen vastgelegd. De ene is een significante daling in de prijs gedefinieerd als een daling van meer dan 50 % beneden de aankoopprijs, een andere is een daling over een langere periode van meer dan twee opeenvolgende jaren en de laatste is een daling van ten minste 30% over een gemiddelde periode van een jaar. De periode van twee jaar wordt door BNP Paribas Fortis beschouwd als de minimumduur waarbij gematigde koersdalingen beneden de aankoopprijs niet het gevolg zijn van een toevallige volatiliteit eigen aan de markt of van een conjunctuurwijziging die een paar jaar aanhoudt, maar wel degelijk een aanhoudend fenomeen weergeeft dat een bijzondere waardevermindering verantwoordt.

Een gelijkaardige methode is gebruikt voor niet-vastrentende effecten die niet genoteerd zijn op een actieve markt. Elke bijzondere waardevermindering wordt dan bepaald op basis van de waarde van een model.

In geval van vastrentende effecten worden bijzondere waardeverminderingen beoordeeld op basis van dezelfde criteria als gebruikt bij leningen en vorderingen die individueel een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan. Voor effecten die genoteerd zijn op een actieve markt wordt de bijzondere waardevermindering bepaald op basis van genoteerde prijzen. Voor alle andere wordt het bepaald op basis van een model.

Bijzondere waardevermindervingsverliezen op niet-vastrentende effecten worden verantwoord als een element van de opbrengsten op de lijn 'Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare activa' en kunnen niet worden omgekeerd via de resultatenrekening tot deze effecten verkocht zijn. Elke daaropvolgende daling in de reële waarde veroorzaakt een bijkomend bijzonder waardevermindervingsverlies verantwoord in de resultatenrekening.

Bijzondere waardevermindervingsverliezen op vastrentende effecten worden verantwoord in 'Risicokost' en kunnen omgekeerd worden via de resultatenrekening als er een stijging is in de reële waarde dat objectief betrekking heeft op een gebeurtenis die plaats heeft gevonden nadat de laatste bijzondere waardevermindering werd verantwoord.

Herstructurering van activa geclassificeerd in de categorie 'leningen en vorderingen'

Een herstructurering omwille van financiële moeilijkheden van de ontleners van een actief geclassificeerd in de categorie 'leningen en vorderingen' wordt gedefinieerd als een wijziging in de bepalingen en voorwaarden van de initiële transactie. Dit wordt enkel overwogen door BNP Paribas Fortis omwille van economische en juridische redenen verbonden aan de financiële moeilijkheden van de ontleners omdat dit leidt tot een verminderde verplichting van de klant tegenover de Bank vergeleken met de bepalingen en voorwaarden van de transactie voor de herstructurering.

Op het tijdstip van de herstructurering is het geherstructureerde actief onderhevig aan een discount die de boekwaarde aanpast aan het bedrag van de verdisconteerde verwachte toekomstige kasstromen, tegen de effectieve rentevoet van het initieel actief. De wijziging die de waarde van het actief vermindert wordt gerapporteerd in 'Risicokost' in de resultatenrekening.

Wanneer de herstructurering de vorm aanneemt van een gedeeltelijke of volledige uitwisseling met andere activa, dan vertaalt dit zich in de verwijdering van de vordering en de erkenning van de uitgewisselde activa tegen de reële waarde op de datum van de uitwisseling. Het waardeverschil dat voortvloeit uit de uitwisseling wordt gerapporteerd in 'Risicokost' in de resultatenrekening.

1.d.5 Herclassificatie van financiële activa

De enige toegelaten herclassificaties van financiële activa zijn de volgende:

- voor een niet-afgeleid financieel instrument dat niet langer wordt aangehouden met als doel het te verkopen op korte termijn, uit de 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' naar:
  - 'Leningen en vorderingen' als het actief beantwoordt aan de definitie van deze categorie en BNP Paribas Fortis de intentie en de mogelijkheid heeft om het actief aan te houden gedurende een voorzienbare periode in de toekomst of tot de vervaldag of
  - andere categorieën maar enkel onder zeldzame omstandigheden en op voorwaarde dat de geherclassificeerde activa beantwoorden aan de criteria toepasbaar op de portefeuille.
- uit de 'Voor verkoop beschikbare financiële activa' naar:
  - 'Leningen en vorderingen' op basis van dezelfde voorwaarden zoals hierboven voor 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'
  - 'Tot einde looptijd aangehouden financiële activa' voor activa die een vervaldag hebben of 'Financiële activa tegen kost', voor niet-genoteerde niet-vastrentende activa.

Financiële activa worden geherclassificeerd tegen reële waarde of tegen de waarde berekend door een model op de herclassificatiedatum. Derivaten besloten in de geherclassificeerde financiële activa worden afzonderlijk verantwoord en wijzigingen in de reële waarde worden verantwoord in de resultatenrekening.

Na de herclassificatie worden de activa verantwoord volgens de principes toepasbaar op de portefeuille waarnaar ze geherclassificeerd zijn. De transferprijs op de herclassificatiedatum wordt beschouwd als de initiële kostprijs van het actief met als doel de bepaling van een eventueel bijzonder waardevermindervingsverlies.

Bij een herclassificatie van 'Voor verkoop beschikbare financiële activa' naar een andere categorie, worden de winsten en verliezen die eerder werden verantwoord in het eigen vermogen afgeschreven naar de resultatenrekening over de resterende duur van het instrument op basis van de effectieve-rentemethode.

Elke opwaartse herziening van het geschatte realiseerbaar bedrag wordt verantwoord via een aanpassing aan de effectieve rentevoet vanaf de datum waarop de schatting wordt herzien. Neerwaartse herzieningen worden verantwoord via een aanpassing aan de boekwaarde van het financieel actief.

1.d.6 Uitgifte van obligaties

Financiële instrumenten uitgegeven door BNP Paribas Fortis worden gekwalificeerd als obligaties als BNP Paribas Fortis een contractuele verplichting heeft om geldmiddelen of een ander financieel actief te leveren aan de houder van het instrument. Onder obligaties vallen ook de verplichting die BNP Paribas Fortis heeft om financiële activa of financiële verplichtingen te ruilen met een andere entiteit onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor BNP Paribas Fortis of de verplichting om een variabel aantal van eigenvermogensinstrumenten van BNP Paribas Fortis te leveren.

De uitgifte van obligaties wordt initieel verantwoord aan de uitgiftewaarde inclusief transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

Obligaties inwisselbaar voor of converteerbaar in eigenvermogensinstrumenten van BNP Paribas Fortis worden opgenomen als hybride instrumenten met een schuldcomponent en een eigenvermogenscomponent bepaald bij initiële opname.

1.d.7 Eigenvermogensinstrumenten en derivaten op eigenvermogensinstrumenten

De term 'eigenvermogensinstrumenten' verwijst naar aandelen uitgegeven door de moedermaatschappij (BNP Paribas SA) of door een van haar dochterondernemingen die volledig worden opgenomen in de consolidatie.

Eigenvermogensinstrumenten aangehouden door BNP Paribas Fortis, ook gekend als eigen aandelen, worden afgetrokken van het geconsolideerde eigen vermogen ongeacht het doel waarvoor ze zijn aangehouden. Winsten en verliezen voortvloeiend uit deze instrumenten worden geëlimineerd uit de geconsolideerde resultatenrekening.

Wanneer BNP Paribas Fortis eigenvermogensinstrumenten verwerft, uitgegeven door dochterondernemingen die onder exclusieve controle vallen, wordt het verschil tussen de aankoopprijs en het aandeel in de netto verworven activa opgenomen in overgedragen resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders van BNP Paribas Fortis. Daarnaast worden de verplichting in overeenstemming met de putoptie toegekend aan de minderheidsaandeelhouders in deze dochterondernemingen en de veranderingen in de waarde van die verplichting initieel gecompenseerd tegen minderheidsbelangen met elk overschot gecompenseerd in overgedragen resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders van BNP Paribas. Tot de uitoefening van deze opties, wordt het deel van het nettoresultaat toewijsbaar aan de minderheidsbelangen toegekend aan minderheidsbelangen in de resultatenrekening. Een daling in het belang van BNP Paribas Fortis in een volledig geconsolideerde dochteronderneming wordt verantwoord in de rekeningen van BNP Paribas Fortis als een wijziging in het eigen vermogen.

Derivaten op eigenvermogensinstrumenten worden als volgt behandeld, afhankelijk van de afwikkelingsmethode:

- als eigenvermogensinstrument indien ze afgewikkeld worden door de fysieke levering van een vast aantal van eigenvermogensinstrumenten voor een vast bedrag van geld of ander financieel actief. Deze instrumenten worden niet geherwaardeerd
- als derivaten indien ze afgewikkeld worden in geld of wanneer men de keuze heeft om ze af te wikkelen door de fysieke levering van aandelen of in geld. Wijzigingen in de waarde van deze instrumenten worden opgenomen in de resultatenrekening.

Als het contract een verplichting, voorwaardelijk of niet, bevat voor de Bank om haar eigen aandelen terug te kopen, dan moet de Bank een contante waarde van deze schuld opnemen met een tegenboeking in het eigen vermogen.

1.d.8 Derivaten en hedge accounting

Alle derivaten worden verantwoord in de balans op de transactiedatum tegen de transactieprijs en gewaardeerd tegen reële waarde op balansdatum.

Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden worden verantwoord in de balans onder 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' wanneer de reële waarde positief is en onder 'Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' wanneer de reële waarde negatief is. Gerealiseerde en niet-gerealiseerde winsten en verliezen worden opgenomen in de resultatenrekening onder de lijn 'Nettowinsten en -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Derivaten en hedge accounting

Derivaten aangegaan als deel van een afdekkingsrelatie worden geclassificeerd volgens het doel van de afdekking.

Reële waardeafdekkingen worden hoofdzakelijk gebruikt om het renterisico op vastrentende activa en verplichtingen af te dekken, voor zowel geïdentificeerde financiële instrumenten (effecten, obligaties, leningen, ontleningen) als voor portefeuilles van financiële instrumenten (hoofdzakelijk direct opvraagbare deposito's en vastrentende leningen).

Kasstroomafdekkingen worden hoofdzakelijk gebruikt om het renterisico op niet-vastrentende activa en verplichtingen inclusief rollovers af te dekken en het valutarisico op heel waarschijnlijke verwachte inkomsten in vreemde valuta.

Bij aanvang van de afdekking bereidt BNP Paribas Fortis een formele documentatie over de afdekkingsrelatie voor waarin het volgende wordt geïdentificeerd: het instrument (of een deel van het instrument of een deel van het risico) dat wordt afgedekt; de afdekkingsstrategie en het soort risico dat afgedekt wordt; het afdekkingsinstrument; en de methodes gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie te beoordelen.

Bij aanvang en tenminste elk kwartaal beoordeelt BNP Paribas Fortis, consistent met de originele documentatie, de actuele (retrospectieve) en de verwachte (prospectieve) effectiviteit van de afdekkingsrelatie. Retrospectieve effectiviteitstesten worden aangewend om te beoordelen of de actuele wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van het afdekkingsinstrument en het afgedekte instrument binnen een bereik vallen van 80% tot 125%. Prospectieve effectiviteitstesten worden aangewend om te verzekeren dat de verwachte wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van het derivaat deze van het afgedekte element voldoende compenseren over de resterende duur van de afdekking. Voor heel waarschijnlijke verwachte transacties wordt de effectiviteit grotendeels beoordeeld op basis van historische gegevens van gelijkaardige transacties.

Onder IAS 39 zoals aanvaard door de Europese Unie (dat bepaalde passages over portefeuilleafdekking uitsluit) komen relaties die het renterisico afdekken gebaseerd op portefeuilles van activa en verplichtingen als volgt in aanmerking voor reële-waardeafdekkingen:

- het risico aangemerkt als af te dekken is het renterisico in verband met het interbancaire rentecomponent van rentevoeten op commerciële banktransacties (leningen aan klanten, spaarrekeningen en direct opvraagbare deposito's)
- het instrument aangemerkt als af te dekken komt overeen, voor elke looptijdklasse, met een deel van het verschil in rentevoet geassocieerd met de afgedekte onderliggende instrumenten
- de gebruikte hedginginstrumenten bestaan exclusief uit 'plain vanilla'-swaps
- prospectieve afdekkingseffectiviteit wordt vastgesteld door het feit dat alle derivaten bij aanvang het effect moeten hebben van een vermindering van het renterisico in de portefeuille van de afgedekte onderliggende instrumenten. Retrospectief zal een afdekking gediskwalificeerd worden van hedge accounting wanneer er een tekort ontstaat in de onderliggende activa specifiek geassocieerd met de afdekking voor elke looptijdklasse (als gevolg van een vervroegde terugbetaling van de lening of intrekking van de deposito's).

De boekhoudkundige verwerking van derivaten en afgedekte instrumenten hangt af van de afdekkingsstrategie.

In een reële-waardeafdekkingsrelatie wordt het derivaat gehewardeerd tegen reële waarde in de balans met wijzigingen in de reële waarde opgenomen in de resultatenrekening in 'Nettowinsten en -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening', symmetrisch met de herwaardering van het afgedekte element om het afdekkingsrisico weer te geven. In de balans wordt de reële waardeherwaardering van het afgedekte element verantwoord volgens de classificatie van het afgedekte element in het geval van een afdekking van individuele activa en verplichtingen of onder 'Herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in het geval van een portefeuilleafdekking.

Wanneer een afdekkingsrelatie wordt stopgezet of niet langer beantwoordt aan de effectiviteitscriteria, dan wordt het afdekkingsinstrument getransfereerd naar de portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden en gewaardeerd volgens de methode toegepast in deze categorie. In het geval van geïdentificeerde vastrentende instrumenten wordt de herwaarderingsaanpassing, verantwoord in de balans, afgeschreven over de resterende looptijd van het instrument op basis van de effectieve-rentemethode. In het geval van een vastrentende portefeuille afgedekt tegen renterisico wordt de aanpassing lineair afgeschreven over de resterende termijn van de oorspronkelijke afdekking. Wanneer het afgedekte element niet langer in de balans verschijnt, vooral door vervroegde afbetalingen, wordt de aanpassing onmiddellijk in de resultatenrekening opgenomen.

Bij een kasstroomafdekkingsrelatie wordt het derivaat in de balans verantwoord tegen reële waarde met wijzigingen in de reële waarde opgenomen in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders op de afzonderlijke lijn 'Niet-gerealiseerde of uitgestelde winsten en verliezen'. De bedragen opgenomen in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders over de looptijd van de afdekking worden getransfereerd naar 'Netto rentebaten' in de resultatenrekening wanneer de kasstromen van het afgedekte element een invloed hebben op het resultaat. De afgedekte elementen blijven geboekt op basis van de waarderingsregels specifiek aan de categorie van activa waartoe ze behoren.

Wanneer de afdekkingsrelatie wordt stopgezet of niet langer beantwoordt aan de effectiviteitscriteria blijven de cumulatieve bedragen, opgenomen in het eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders als gevolg van de herwaardering van het afdekkingsinstrument, verantwoord in het eigen vermogen tot de afdekkingstransactie zelf een invloed heeft op het resultaat of tot het duidelijk wordt dat de transactie niet zal plaatsvinden. Op dat moment worden ze getransfereerd naar de resultatenrekening.

Wanneer een afgedekt element ophoudt te bestaan worden de cumulatieve bedragen, opgenomen in het eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouder, onmiddellijk opgenomen in de resultatenrekening.

Ongeacht welke afdekkingsstrategie gebruikt is, wordt elke ineffectiviteit van de afdekking verantwoord in de resultatenrekening onder de rekening 'Nettowinsten en -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Afdekkingen van netto-investeringen in een buitenlandse dochteronderneming of bijkantoor worden op dezelfde manier in de boekhouding opgenomen als bij kasstroomafdekkingen. Afdekkingsinstrumenten kunnen valutaderivaten of elk ander niet-derivaat financieel instrument zijn.

In een contract besloten derivaten (embedded derivaten)

Derivaten besloten in hybride financiële instrumenten worden uit de waarde van het basiscontract gehaald en afzonderlijk verwerkt als een derivaat als het hybride instrument niet is opgenomen als een financieel actief of verplichting tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening en als de economische kenmerken en risico's van het in een contract besloten derivaat niet nauw aansluiten bij die van het basiscontract.

1.d.9 Bepaling van de reële waarde

Financiële activa en verplichtingen geclassificeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening en financiële activa geclassificeerd als voor verkoop beschikbaar worden gewaardeerd en verwerkt tegen reële waarde bij de eerste opname en op volgende tijdstippen. De reële waarde wordt gedefinieerd als het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen. Bij eerste opname is de waarde van een financieel instrument in het algemeen gelijk aan de transactieprijs (de waarde van de betaalde of de ontvangen vergoeding).

De reële waarde wordt bepaald:

- op basis van genoteerde prijzen in een actieve markt of
- op basis van waarderings technieken met:
  - wiskundige berekeningsmethodes gebaseerd op aanvaarde financiële theorieën en
  - parameters, deels afgeleid van de prijzen van instrumenten genoteerd in een actieve markt en deels van statistische schattingen en andere kwantitatieve methodes omwille van de afwezigheid van een actieve markt.

Of een markt actief is of niet, wordt bepaald op basis van verschillende factoren. Een niet-actieve markt kenmerkt zich door een significante daling in het volume en het niveau van de handelsactiviteit van gelijke of gelijkaardige instrumenten, het sterk variëren van de beschikbare marktprijzen over de tijd of onder de marktspelers of het niet actueel zijn van de geobserveerde marktprijzen.

Genoteerde prijzen in een actieve markt

Wanneer genoteerde prijzen in een actieve markt beschikbaar zijn, worden ze prioritair gebruikt om de reële waarde te bepalen. Deze weerspiegelen de direct genoteerde prijzen voor gelijkaardige instrumenten.

Waarderingsmodellen voor niet-genoteerde financiële instrumenten

De meerderheid van de derivaten die onderhands verhandeld worden, worden verhandeld in een actieve markt. Waarderingen worden bepaald op basis van algemeen geaccepteerde modellen (verdisconteerde kasstromen, 'Black & Scholes'-modellen, interpolatietechnieken) gebaseerd op genoteerde marktprijzen voor gelijkaardige instrumenten of onderliggende producten.

Sommige financiële instrumenten, hoewel niet verhandeld op een actieve markt, worden gewaardeerd op basis van methodes gebaseerde op parameters die observeerbaar zijn in de markt.

De modellen gebruiken marktparameters die afgeleid worden op basis van observeerbare data zoals rentecurves, de impliciete volatiliteit van opties, wanbetalingsgraden en verliesveronderstellingen.

De waardering afgeleid uit deze modellen wordt aangepast voor wat betreft liquiditeit en kredietrisico. Waarderingen afgeleid van gemiddelde marktprijzen en prijsaanpassingen worden gebruikt om de nettopositie in elk financieel instrument tegen de biedprijs te waarderen in geval van een longpositie of tegen de vraagprijs in geval van een shortpositie. De biedprijs is de prijs waarvoor een tegenpartij het instrument zou kopen en de vraagprijs is de prijs waarvoor de verkoper hetzelfde instrument zou verkopen.

Gelijkaardig is een tegenpartijrisico-aanpassing opgenomen in de waardering, afgeleid van het model, met als doel de kredietkwaliteit van het derivaatinstrument weer te geven.

De marge gegenereerd wanneer deze financiële instrumenten worden verhandeld, wordt onmiddellijk opgenomen in de resultatenrekening.

Andere niet-liquide complexe financiële instrumenten worden gewaardeerd op basis van intern ontwikkelde technieken en technieken die volledig gebaseerd zijn op gegevens of die gedeeltelijk niet-observeerbaar zijn op een actieve markt.

In afwezigheid van observeerbare gegevens worden deze instrumenten bij initiële opname gewaardeerd op een manier die de transactieprijs weergeeft, wat gezien wordt als de beste weerspiegeling van de reële waarde. Waarderingen afgeleid uit deze modellen worden aangepast voor wat betreft liquiditeit en kredietrisico.

De marge gegenereerd wanneer deze complexe financiële instrumenten worden verhandeld ('day-one profit') wordt uitgesteld en wordt opgenomen in de resultatenrekening over de periode waarin verwacht wordt dat de waarderingsparameters niet-observeerbaar te blijven. Wanneer parameters die oorspronkelijk niet-observeerbaar waren observeerbaar worden of wanneer de waardering onderbouwd kan worden door de vergelijking met recente gelijkaardige transacties in een actieve markt, dan wordt het niet-opgenomen deel van de 'day-one profit' opgenomen in de resultatenrekening.

In het specifieke geval van niet-genoteerde aandelen wordt de reële waarde gemeten door de vergelijking met recente zakelijke, objectieve transacties in aandelen van de desbetreffende onderneming aangegaan met een onafhankelijke derde partij. Als zo geen referentie beschikbaar is, zal de waardering bepaald worden enerzijds op basis van algemeen aanvaarde praktijken (EBIT -of EBITDA-veelvouden) of anderzijds op basis van het aandeel van BNP Paribas Fortis in de nettoactiva berekend op basis van de meest recente beschikbare informatie.

1.d.10 Financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (mogelijkheid om te waarderen tegen reële waarde)

Financiële activa en financiële verplichtingen kunnen aangehouden worden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening in de volgende gevallen:

- hybride financiële instrumenten die een of meerdere besloten derivaten bevatten die anders afgezonderd zouden moeten worden en afzonderlijk gewaardeerd
- wanneer de entiteit bij het toepassen van de optie een inconsistentie in de waardering en in de boekhoudkundige verwerking van activa en verplichtingen, dat er zou zijn indien ze geclassificeerd dienden te worden in afzonderlijke categorieën, opheft of aanzienlijk vermindert
- wanneer een groep van financiële activa en/of financiële verplichtingen beheerd en gewaardeerd wordt op basis van de reële waarde in overeenstemming met een gedocumenteerde risicobeheers -en investeringsstrategie.

1.d.11 Baten en lasten voortvloeiend uit financiële activa en financiële verplichtingen

Baten en lasten voortvloeiend uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en van vastrentende effecten geïnclassificeerd in 'voor verkoop beschikbare financiële activa' worden verantwoord in de resultatenrekening op basis van de effectieve-rentemethode.

De effectieve rentevoet is de rentevoet die de geschatte toekomstige kasstromen over de verwachte levensduur van het financieel instrument of over een kortere periode indien meer geschikt nauwkeurig verdisconteert om tot de netto-boekwaarde van het actief of de verplichting in de balans te komen. De effectieve-renteberekening houdt rekening met (i) alle ontvangen of betaalde commissies die een vast onderdeel zijn van de effectieve rentevoet van het contract, (ii) transactiekosten en (iii) premies en kortingen.

De methode gebruikt door BNP Paribas Fortis om dienstgerelateerde commissiebaten en -lasten te verantwoorden, hangt af van de aard van de dienst. Commissies die behandeld worden als een bijkomend onderdeel van de rente worden opgenomen in de effectieve rentevoet en worden verantwoord in de resultatenrekeningen onder 'Netto rentebaten'. Betaalde of ontvangen commissies wanneer de onderliggende transactie wordt voltooid, worden volledig verantwoord in de resultatenrekening bij voltooiing van de transactie onder 'Commissiebaten en -lasten'. Betaalde of ontvangen commissies voor terugkerende diensten worden ook verantwoord over de duur van de dienst onder 'Commissiebaten en -lasten'.

Ontvangen commissies met betrekking tot financiële garantieverbintenissen worden gezien als een weergave van de reële waarde van de verbintenis. De hieruit voortvloeiende verplichting wordt vervolgens afgeschreven over de duur van de verplichting onder 'commissiebaten' in Baten.

Externe kosten die direct toewijsbaar zijn aan de uitgifte van nieuwe aandelen worden in mindering gebracht van het eigen vermogen, verminderd met alle verbonden belastingen.

1.d.12 Risicokost

De risicokost bevat schommelingen in voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen op vastrentende effecten en leningen aan en vorderingen op klanten en kredietinstellingen, schommelingen in voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen voor financierings- en garantieverplichtingen, verliezen op oninbare leningen en gerecupereerde bedragen op leningen die volledig werden afgeschreven. Deze categorie omvat ook opgenomen bijzondere waardeverminderingverliezen met betrekking tot het wanbetalingsrisico op tegenpartijen voor financiële instrumenten die niet op een beurs verhandeld worden, alsook de kosten met betrekking tot fraude en geschillen die eigen zijn aan de financieringsactiviteit.

1.d.13 Verwijdering van financiële activa en financiële verplichtingen

BNP Paribas Fortis verwijdert een financieel actief geheel of gedeeltelijk ofwel wanneer de contractuele rechten op de kasstromen uit het financieel actief aflopen ofwel wanneer BNP Paribas Fortis de contractuele rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het actief en alle risico's en voordelen van eigendom van het actief overdraagt. Tenzij deze voorwaarden zijn vervuld, behoudt BNP Paribas Fortis het actief in de balans en verantwoordt een schuld voor de verplichting ontstaan als resultaat van de transfer van het actief.

BNP Paribas Fortis verwijdert een financiële verplichting geheel of gedeeltelijk wanneer de verplichting geheel of gedeeltelijk is uitgedoofd.

1.d.14 Saldering van financiële activa en financiële verplichtingen

Financiële activa en financiële verplichtingen worden gesaldeerd en het nettobedrag wordt in de balans gerapporteerd wanneer BNP Paribas Fortis een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de verantwoorde bedragen te salderen en er de intentie is om tot een afwikkeling op nettobasis te komen of tegelijkertijd het actief te realiseren en de verplichting af te wikkelen.

Terugkoopovereenkomsten en derivaten die verhandeld worden met clearing houses en die voldoen aan de twee criteria volgens de boekhoudkundige standaard worden gesaldeerd in de balans.

1.e Grondslagen voor financiële verslaggeving specifiek voor de verzekeringsactiviteit

Specifieke grondslagen voor financiële verslaggeving voor activa en verplichtingen die voortvloeien uit verzekeringscontracten en beleggingscontracten met een discretionair winstdelingselement uitgegeven door een verzekeringsmaatschappij worden gebruikt bij de opmaak van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis. Deze grondslagen zijn in overeenstemming met IFRS 4 Verzekeringscontracten.

Alle andere activa en verplichtingen verbonden aan de verzekeringsactiviteit worden verwerkt op basis van de grondslagen voor financiële verslaggeving toegepast op de activa en verplichting van BNP Paribas Fortis in het algemeen. Deze worden opgenomen onder de relevante balans – en resultaatrubrieken van de geconsolideerde jaarrekening.

1.e.1 Activa

Financiële activa en vaste activa worden opgenomen op basis van de grondslagen zoals elders beschreven in deze toelichting. De enige uitzonderingen zijn aandelen in vastgoedbedrijven (SCIs) aangehouden in unit-linked verzekeringscontractportefeuilles die gewaardeerd worden tegen reële waarde op de balansdatum met opname van veranderingen in de reële waarde in de resultatenrekening.

Financiële activa die technische voorzieningen verbonden aan de unit-linked activiteit weerspiegelen worden getoond in 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' en tegen de realiseerbare waarde van de onderliggende activa op balansdatum.

1.e.2 Verplichtingen

De verplichtingen van BNP Paribas Fortis tegenover polishouders en begunstigden worden getoond in 'Technische voorzieningen van verzekeringsmaatschappijen' en bevatten de verplichtingen die verbonden zijn aan verzekeringscontracten met een significant verzekeringsrisico (vb. overlijden of invaliditeit) en aan financiële contracten met een discretionair winstdelingselement die in de scope vallen van IFRS 4. Een discretionair winstdelingselement geeft de levensverzekeringspolishouder het recht om als supplement op het gegarandeerde verzekerde bedrag een deel van de actuele winsten te ontvangen.

Verplichtingen met betrekking tot andere financiële contracten die gedekt worden door IAS 39 worden getoond in 'Schulden aan klanten'.

Unit-linked contractverplichtingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de onderliggende activa op balansdatum.

De technische voorzieningen van levensverzekeringscontracten bestaan hoofdzakelijk uit wiskundige reserves die in het algemeen overeenkomen met de afkoopwaarde van het contract.

De aangeboden voordelen hebben hoofdzakelijk betrekking op het risico van overlijden (tijdelijke levensverzekeringen, lijfrenten, terugbetaling van een lening, gegarandeerd minimumrendement op unit-linked contracten), kredietnemerverzekeringen, op handicap, op onbekwaamheid en werkloosheidsrisico's. Deze types van risico's worden gecontroleerd door het gebruik van geschikte sterftcijfertabellen (gecertificeerde tabellen in geval van lijfrentehouders), geschikte medische screenings volgens het niveau van het aangeboden voordeel, statistisch toezicht van de niet-verzekerde bevolking en herverzekeringsprogramma's.

Technische voorzieningen voor niet-levensverzekeringen bevatten onverdiende premiereserves (die overeenkomen met een deel van de uitgegeven premies voor toekomstige periodes) en voorzieningen voor uitstaande claims inclusief behandelingskosten van claims.

De toereikendheid van de technische voorzieningen worden op balansdatum getest door ze te vergelijken met de gemiddelde waarde van de toekomstige kasstromen afgeleid van stochastische analyses. Elke aanpassing aan de technische voorzieningen wordt opgenomen in de resultatenrekening van de periode. Een kapitalisatiereserve wordt opgezet in de individuele statutaire rekeningen bij de verkoop van afschrijfbaar effecten met als doel een deel van de netto gerealiseerde winsten uit te stellen en dus het rendement op de vervaldag van de portefeuille van onverkochte activa te behouden. In de geconsolideerde jaarrekening wordt het grootste deel van deze reserve geherclassificeerd naar de 'Reserve voor winstdeling voor de polishouder' op de verplichtingzijde van de geconsolideerde balans; een uitgestelde belastingsverplichting is verantwoord op het deel dat opgenomen wordt in het eigen vermogen.

Dit element bevat ook de reserve voor winstdeling voor de polishouders die voortvloeit uit de toepassing van 'shadow accounting'. Dit vertegenwoordigt het belang van de polishouders in de niet-gerealiseerde winsten en verliezen op activa waar het betaalde voordeel onder de polis verbonden is aan het rendement op deze activa. Dit belang is een gemiddelde waarde die afgeleid wordt van stochastische analyses van niet-gerealiseerde winsten en verliezen toewijsbaar aan de polishouders in verschillende scenario's.

In het geval van een niet-gerealiseerd verlies op activa (onder de toepassing van shadow accounting) wordt een reserve voor verliesdeling door de polishouder opgenomen aan de activazijde in de geconsolideerde balans voor een bedrag gelijk aan de waarschijnlijke vermindering van het toekomstige winstaandeel van de polishouder. De terugvorderbaarheid van de reserve voor winstdeling voor de polishouders wordt prospectief beoordeeld rekening houdend met de reserves voor verliesdeling door de polishouders die ergens anders opgenomen zijn, gerealiseerde verliezen op financiële activa (die niet onder shadow accounting vallen) ten gevolge van de gemaakte boekhoudkundige keuzes

(financiële activa aangehouden tot de vervaldag en vastgoedbeleggingen gewaardeerd tegen kostprijs) en het vermogen en de intentie van de onderneming om activa bij te houden waarop er niet-gerealiseerde verliezen zijn. De reserve voor verliesdeling door de polishouder wordt symmetrisch verantwoord met de overeenkomstige activa en getoond op de actiefzijde van de balans onder 'Overlopende rekeningen en overige activa'.

1.e.3 Resultatenrekening

Baten en lasten voortvloeiende uit verzekeringscontracten uitgegeven door BNP Paribas Fortis worden verantwoord in de resultatenrekening onder 'Overige baten' en 'Overige lasten'.

Andere baten en lasten uit de verzekeringsactiviteit worden opgenomen in de relevante winst en -verliesrekening. Bijgevolg worden wijzigingen in de reserve voor winstdeling voor de polishouders getoond op dezelfde lijn als de winsten en verliezen op de activa die de wijzigingen genereren.

1.f Materiële en immateriële vaste activa

Materiële en immateriële vaste activa gepresenteerd in de geconsolideerde balans omvatten activa gebruikt voor de uitvoering van de operationele activiteiten en vastgoedbeleggingen.

Activa die worden gebruikt in de bedrijfsuitvoering zijn deze die worden gebruikt voor de levering van diensten en voor bestuursrechtelijke doeleinden en omvatten ook activa die geen eigendom zijn van maar in gebruik gegeven worden door BNP Paribas Fortis als leasinggever onder een operationele leasing.

Vastgoedbeleggingen omvatten onroerende activa die worden aangehouden om huuropbrengsten en winsten te realiseren.

Materiële en immateriële vaste activa worden initieel opgenomen tegen de aankoopprijs plus rechtstreeks toerekenbare kosten, samen met financieringskosten wanneer een lange periode van opbouw of aanpassingen nodig is voor dat het actief gebruiksklaar is.

Software intern ontwikkeld door BNP Paribas Fortis die voldoen aan de criteria voor activering, worden geactiveerd als directe ontwikkelingskosten die externe kosten en arbeidskosten van werknemers rechtstreeks toewijsbaar aan het project omvatten.

Volgend op de initiële opname worden materiële en immateriële vaste activa gewaardeerd tegen hun kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en eventuele geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen. De enige uitzonderingen zijn aandelen in vastgoedbedrijven (SCIs) aangehouden in unit-linked verzekeringscontractportefeuilles die gewaardeerd worden tegen reële waarde op de balansdatum met opname van veranderingen in de reële waarde in de resultatenrekening.

Het afschrijfbaar bedrag van materiële vaste activa en immateriële vaste activa wordt berekend na aftrek van de restwaarde van het actief. Enkel activa, geleased onder een operationele lease door BNP Paribas Fortis als leasinggever, worden verondersteld een restwaarde te hebben omdat de levensduur van materiële en immateriële activa gebruikt in de bedrijfsuitvoering in het algemeen gelijk is aan de economische levensduur.

Materiële en immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven over de levensduur van het actief. De afschrijvingskost wordt verantwoord in de resultatenrekening onder 'Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa'.

Wanneer een actief bestaat uit een aantal onderdelen die vervangen moeten worden op regelmatige tijdstippen of die een verschillend nut hebben of een verschillend patroon van consumptie van de economische voordelen, wordt elk onderdeel afzonderlijk opgenomen en afgeschreven op basis van de geschikte methode voor dat onderdeel. BNP Paribas Fortis past de componentenbenadering toe voor activa gebruikt bij de bedrijfsuitvoering en vastgoedbeleggingen.

De afschrijvingsperiodes gebruikt voor kantoorgebouwen zijn de volgende: 80 of 60 jaar voor de funderingen (respectievelijk voor residentiële en andere gebouwen); 30 jaar voor de buitengevels; 20 jaar voor algemene en technische installaties en 10 jaar voor inrichting.

Software wordt afgeschreven, afhankelijk van het type, over een periode van maximum acht jaar in het geval van infrastructuur ontwikkelingen en over drie of vijf jaar in het geval van software hoofdzakelijk ontwikkeld met als doel het verlenen van diensten aan klanten.

Software-onderhoudskosten worden als last verantwoord in de periode waarin ze zijn gemaakt. Evenwel worden uitgaven die worden gezien als een upgrade van de software of die de levensduur verlengen opgenomen in de initiële aanschaffings- of constructiekost.

Afschrijfbaar materiële en immateriële vaste activa worden beoordeeld of er een bijzondere waardevermindering dient plaats te vinden wanneer er een aanwijzing van een mogelijke bijzondere waardevermindering bestaat op balansdatum. Niet-afschrijfbaar activa worden minstens eenmaal per jaar beoordeeld of er een bijzondere waardevermindering dient plaats te vinden op basis van dezelfde methode als goodwill toegewezen aan kasstroom-genererende eenheden.

Indien er indicaties zijn die wijzen op een mogelijke bijzondere waardevermindering wordt de nieuwe realiseerbare waarde van het actief vergeleken met de boekwaarde. Wanneer een actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, dan wordt een bijzonder waardeverminderingverlies opgenomen in de resultatenrekening. Dit verlies wordt teruggedraaid wanneer er een wijziging is in het geschatte realiseerbaar bedrag of wanneer er niet langer een indicatie is die wijst op een mogelijke bijzondere waardevermindering. Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de resultatenrekening onder 'Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa'.

Winsten en verliezen bij desinvesteringen van materiële en immateriële vaste activa gebruikt in de bedrijfsvoering worden verantwoord in de resultatenrekening onder 'Netto winst/verlies op overige vaste activa'.

Winsten en verliezen bij desinvesteringen van vastgoedbeleggingen worden verantwoord in de resultatenrekening onder 'Overige baten' of 'Overige lasten'.

1.g Leaseovereenkomsten

Leaseovereenkomsten aangegaan door BNP Paribas Fortis als leasinggever kunnen geclassificeerd worden als financiële lease ofwel als operationele lease.

1.g.1 Boekingen uit hoofde van de leasingnemer

Leaseovereenkomsten aangegaan door BNP Paribas als leasinggever kunnen geclassificeerd worden als financiële lease ofwel als operationele lease.

Financiële lease

In een financiële leaseovereenkomst draagt de leasinggever vrijwel alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen over naar de leasingnemer. Het wordt behandeld als een lening gegeven aan de leasingnemer ter financiering van de aankoop van het actief.

De contante waarde van de leasebetalingen en eventuele restwaarden worden verantwoord als een vordering. De nettobaten ontvangen door de leasinggever uit het leasingcontract zijn gelijk aan het bedrag van rente op een lening en is opgenomen in de resultatenrekening onder 'Rentebaten'. De leasebetalingen worden gespreid over de duur van de lease en worden toegewezen als een vermindering van de hoofdsom en als rente zodat de nettobaten een constant rendement weerspiegelen op de netto-investering in de lease. De gebruikte rentevoet is de impliciete rentevoet van de leaseovereenkomst.

Individuele en collectieve bijzondere waardeverminderingen op leasevorderingen worden bepaald op basis van dezelfde principes als toegepast bij andere leningen en vorderingen.

Operationele lease

Een operationele lease is een leaseovereenkomst waarbij vrijwel alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen niet worden overgedragen naar de leasingnemer.

De activa worden verantwoord onder vastgoedbeleggingen in de balans van de leasinggever en worden lineair afgeschreven over de leaseperiode. Het afschrijfbaar bedrag bevat niet de restwaarde van het actief. De leasebetalingen worden volledig opgenomen in de resultatenrekening op een lineaire basis over de leasetermijn. De leasebetalingen en afschrijvingskost worden opgenomen in de resultatenrekening onder 'Overige baten' en 'Overige lasten'.

1.g.2 Boekingen uit hoofde van de leasingnemer

Leaseovereenkomsten aangegaan door BNP Paribas Fortis als leasingnemer kunnen geclassificeerd worden als financiële lease ofwel als operationele lease.

Financiële lease

Een financiële lease wordt behandeld als een aankoop van een actief door de leasingnemer die gefinancierd is door een lening. Het geleasede actief wordt verantwoord in de balans van de leasingnemer tegen zijn reële waarde of, indien lager, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen berekend op basis van de impliciete rentevoet van de leaseovereenkomst. Een overeenkomstige verplichting, gelijk aan de reële waarde van het geleasede actief of de contante waarde van de minimale leasebetalingen, worden ook verantwoord in de balans van de leasingnemer. Het actief wordt afgeschreven op basis van dezelfde methode die wordt toegepast voor materiële vaste activa, na aftrek van de restwaarde van het initieel opgenomen bedrag, over de levensduur van het actief. De leaseverplichting wordt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Operationele lease

Het actief wordt niet verantwoord in de balans van de leasingnemer. Leasebetalingen met betrekking tot een operationele lease worden in de resultatenrekening van de leasingnemer opgenomen op een lineaire basis over de leasetermijn.

1.h Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Wanneer BNP Paribas Fortis beslist om een vast actief te verkopen en het hoogstwaarschijnlijk is dat de verkoop zal plaatsvinden binnen de 12 maanden, dan worden deze activa afzonderlijk getoond in de lijn 'Vaste activa aangehouden voor verkoop' op de balans. Verplichtingen verbonden aan deze activa worden ook afzonderlijk getoond op de balans in de lijn 'Verplichtingen verbonden aan vaste activa aangehouden voor verkoop'.

Bij classificatie in deze categorie, worden de vaste activa en groepen van activa en verplichtingen gewaardeerd tegen de laagste van de boekwaarde en reële waarde min verkoopkosten.

Deze activa worden niet langer afgeschreven. Wanneer een actief of een groep van activa een bijzondere waardevermindering ondergaan, wordt de bijzondere waardevermindering verantwoord in de resultatenrekening. Bijzondere waardeverminderingen kunnen worden teruggenomen.

Wanneer een groep van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop een belangrijke bedrijfstak vertegenwoordigen, dan worden deze geclassificeerd als beëindigde bedrijfsactiviteiten. Beëindigde bedrijfsactiviteiten vertegenwoordigen activiteiten die worden aangehouden voor verkoop, activiteiten die worden afgestoten en dochterondernemingen die uitsluitend zijn overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht.

Alle winsten en verliezen in verband met beëindigde bedrijfsactiviteiten worden afzonderlijk getoond in de resultatenrekening op de lijn 'Winst/verlies na belastingen op beëindigde bedrijfsactiviteiten en activa aangehouden voor verkoop'. Deze lijn bevat de winsten of verliezen na belastingen op beëindigde bedrijfsactiviteiten, de winst of het verlies na belastingen voortvloeiend uit de herwaardering tegen reële waarde min verkoopkosten en de winst of het verlies na belastingen bij de afstoting van de activiteiten.

1.i Personeelsvoordelen

Personeelsvoordelen worden geclassificeerd in een van de volgende vier categorieën:

- kortetermijnvoordelen zoals salarissen, jaarlijkse vakantie, aanmoedigingsplannen, winstdelende en aanvullende betalingen
- langetermijnvoordelen, inclusief uitkeringen voor langdurige arbeidsongeschiktheid, voordelen die samenhangen met langdurig dienstverband en andere types van op geldmiddelen gebaseerde uitgestelde vergoedingen
- ontslagvergoedingen
- vergoedingen na uitdiensttreding.

1.i.1 Kortetermijnvoordelen

BNP Paribas Fortis verantwoordt een kost wanneer men heeft gebruik gemaakt van de diensten geleverd door werknemers in ruil voor personeelsvoordelen.

1.i.2 Langetermijnvoordelen

Dit zijn voordelen, andere dan vergoedingen na uitdiensttreding en ontslagvergoedingen, die niet volledig betaalbaar worden binnen twaalf maanden dat de werknemers de gerelateerde prestaties verrichten. Dit heeft hoofdzakelijk betrekking op vergoedingen die meer dan 12 maanden zijn uitgesteld en die niet verbonden zijn aan de BNP Paribas aandelenprijs en deze worden toegewezen in het jaarverslag aan de periode waarin ze zijn verdiend.

De gebruikte actuariële technieken zijn gelijkaardig aan deze die gebruikt worden voor pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen uitgezonderd dat de actuariële winsten en verliezen onmiddellijk verantwoord worden evenals het effect van eventuele planaanpassingen.

1.i.3 Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn verschuldigde personeelsvoordelen als gevolg van een beslissing van BNP Paribas Fortis om een arbeidscontract te beëindigen voor de wettelijke pensioenleeftijd of als gevolg van een beslissing van een werknemer een vrijwillig vervroegd vertrek te aanvaarden in ruil voor een vergoeding. Ontslagvergoedingen die betaalbaar worden over meer dan 12 maanden na balansdatum worden verdisconteerd.

1.i.4 Vergoedingen na uitdiensttreding

In overeenstemming met IFRS maakt BNP Paribas Fortis een onderscheid tussen pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen en pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen.

Pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen leidt niet tot een verplichting voor BNP Paribas Fortis en vereist bijgevolg geen voorziening. Het bedrag van de verschuldigde werkgeversbijdrage tijdens de periode wordt verantwoord als een kost.

Enkel schema's op basis van vaste toezeggingen geven aanleiding tot een verplichting voor BNP Paribas Fortis. Deze verplichting moet gewaardeerd en verantwoord worden als een verplichting door middel van een voorziening.

De classificatie van pensioenregelingen in deze twee categorieën is gebaseerd op de economische werkelijkheid van de pensioenregeling die herzien wordt om te bepalen of BNP Paribas Fortis een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft om de overeengekomen voordelen te betalen aan de werknemers.

De vergoedingsverplichting na uitdiensttreding onder een plan met vaste toezeggingen wordt gewaardeerd op basis van actuariële technieken die rekening houden met demografische en financiële veronderstellingen.

Het bedrag van de verplichting wordt gemeten op basis van actuariële veronderstellingen toegepast door BNP Paribas Fortis op basis van de 'projected unit credit'-methode. Deze methode houdt rekening met verscheidene parameters zoals demografische veronderstellingen, de kans dat werknemers de onderneming zullen verlaten voor hun pensioenleeftijd, salarisinflatie, de verdisconteringsvoet en de algemene inflatie. De waarde van eventuele fondsbeleggingen wordt verminderd van het bedrag van de verplichting.

Wanneer de waarde van de fondsbeleggingen het bedrag van de verplichting overschrijdt, wordt een actief opgenomen als het een toekomstig voordeel voor BNP Paribas Fortis weergeeft onder de vorm van een vermindering in de toekomstige bijdragen of een toekomstige terugbetaling van de bedragen betaald in het plan.

Het bedrag van de verplichting onder een plan en de waarde van de fondsbeleggingen kunnen sterk fluctueren van de ene tot de andere periode door veranderingen in de actuariële veronderstellingen waardoor er een stijging is van de actuariële winsten en verliezen. BNP Paribas Fortis past de 'corridor' -methode toe bij de verwerking van actuariële winsten en verliezen. Onder deze methode kan BNP Paribas Fortis, vanaf de volgende periode en over de gemiddelde resterende diensttijd van de werknemers, enkel dat deel verantwoorden van de actuariële winsten en verliezen dat (i) groter is dan 10% van de contante waarde van de brutoverplichting inzake toegezegd pensioen of dat (ii) groter is dan 10% van de reële waarde van de fondsbeleggingen aan het eind van de vorige periode.

Bij de eerste toepassing van IFRS heeft BNP Paribas Fortis gekozen voor de uitzondering toegelaten onder IFRS 1 waarbij alle niet-afgeschreven actuariële winsten en verliezen op 1 januari

2004 worden verantwoord als een vermindering van het eigen vermogen op die datum.

De impact van wijzigingen aan een pensioenplan op de pensioenkosten van verstreken diensttijd worden verantwoord in de resultatenrekening over de volledige wachtperiode van de gewijzigde voordelen.

De jaarlijkse kost verantwoord in de resultatenrekening onder 'Salarissen en personeelsvoordelen' met betrekking tot pensioenplannen met vaste toezeggingen omvatten de aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten (de verworven rechten van elk personeelslid op basis van de geleverde diensten), de rentekosten (de impact van het verdisconteren van de verplichting), het verwachte rendement op eventuele fondsbeleggingen, de afschrijving van actuariële winsten en verliezen en de pensioenkosten van verstreken diensttijd voortvloeiend uit pensioenplanwijzigingen en de gevolgen van inperkingen of afwikkelingen.

1.j Op aandelen gebaseerde beloningen

Op aandelen gebaseerde beloningen zijn betalingen gebaseerd op aandelen uitgegeven door BNP Paribas die ofwel worden afgewikkeld onder de vorm van eigen vermogen of geldmiddelen waarvan het bedrag is gebaseerd op de trends in de waarde van de BNP Paribas-aandelen.

BNP Paribas Fortis heeft ervoor gekozen om IFRS 2 toe te passen op alle uitstaande aandelenopties en aandelen onder voorwaarden vanaf 1 januari 2004 en alle uitgegeven opties volgend op 1 januari 2004.

BNP Paribas Fortis kent aandelenoptieplannen en uitgestelde op aandelen gebaseerde of aan aandelenprijs verbonden in geld afgewikkelde vergoedingsplannen toe aan werknemers en biedt hen ook de mogelijkheid aan om in te tekenen voor specifiek uitgegeven BNP Paribas-aandelen tegen een korting op voorwaarde dat ze de aandelen aanhouden voor een bepaalde periode.

1.j.1 Aandelenopties en toewijzingsplannen van gratis aandelen

De kost met betrekking tot aandelenopties en toewijzingsplannen van gratis aandelen wordt verantwoord over de wachtperiode als het voordeel enkel wordt toegekend als de begunstigde blijft voor de entiteit werken.

Kosten met betrekking tot aandelenopties en gratis aandelen worden opgenomen onder salarissen en andere personeelsvoordelen en de 'credit'-boeking gebeurt via het eigen vermogen. De kost wordt berekend op basis van de algemene waarde van het plan bepaald op de datum waarop het is toegekend door de Raad van Bestuur.

In afwezigheid van enige markt voor deze instrumenten worden financiële waarderingmodellen gebruikt die rekening houden met de prestatievoorwaarden verbonden aan de BNP Paribas-aandelenprijs. De totale kost van een plan wordt bepaald door de eenheidswaarde per toegekende optie of aandeel te vermenigvuldigen met het geschatte aantal van toegekende opties en aandelen die onvoorwaardelijk zullen worden aan het eind van de periode rekening houdend met de voorwaarden met betrekking tot het blijvend dienstverband van de begunstigde.

De enige veronderstellingen die worden herzien tijdens de wachtperiode en dus resulteren in de herwaardering van de kost, zijn deze die betrekking hebben op de waarschijnlijkheid dat werknemers BNP Paribas Fortis zullen verlaten en deze die betrekking hebben tot de prestatievoorwaarden die niet verbonden zijn aan de waarde van de BNP Paribas-aandelen.

1.j.2 De mogelijkheid tot intekening op of de aankoop van aandelen aangeboden aan werknemers onder de vorm van een bedrijfsspaarplan

De mogelijkheid tot intekening op of de aankoop van aandelen aangeboden aan werknemers onder de vorm van een bedrijfsspaarplan tegen tarieven lager dan de markttarieven gedurende een specifieke periode bevat geen wachtperiode. Maar de werknemers zijn bij wet verboden deze aandelen verworven onder dit plan te verkopen gedurende een periode van vijf jaar. Met deze beperking wordt rekening gehouden bij de waardering van het voordeel aan de werknemers, dat daardoor verminderd wordt. Daarom is het voordeel op de datum dat het plan wordt aangekondigd aan de werknemers gelijk aan het verschil tussen de reële waarde van het aandeel (na de erkenning van de beperking tot verkoop) en de aankoopprijs betaald door de werknemer, vermenigvuldigd met het aantal verworven aandelen.

De kost van de verplichte houdperiode van vijf jaar is gelijkwaardig aan de kost van een strategie die de toekomstige verkoop van aandelen omvat op het moment van de kapitaalsverhoging gereserveerd voor werknemers en de contante aankoop van een gelijkwaardig aantal van BNP Paribas-aandelen op de markt, gefinancierd door een lening die terugbetaalbaar is op het eind van de periode van vijf jaar met de opbrengsten van de toekomstige verkooptransactie. De rentevoet op de lening is de rentevoet die van toepassing zou zijn op een lening voor algemene doeleinden over vijf jaar aangegaan door een individu met een gemiddeld risicoprofiel. De toekomstige verkoopprijs van de aandelen wordt bepaald op basis van marktparameters.

1.k Voorzieningen gerapporteerd onder verplichtingen

Voorzieningen worden verantwoord onder verplichtingen (andere dan deze die betrekking hebben op financiële instrumenten, personeelsvoordelen en verzekeringscontracten) die hoofdzakelijk betrekking hebben op herstructureringen, claims en rechtszaken, boetes en strafbepalingen en belastingsrisico's.

Een voorziening wordt verantwoord wanneer het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen inhouden vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden en het bedrag van de verplichting kan op betrouwbare wijze worden geschat. Het bedrag van zo een verplichting wordt verdisconteerd, in geval het effect van verdisconteren materieel is, met als doel het bedrag van de voorziening te bepalen.

1.l Actuele en uitgestelde belastingen

De actuele belastingslast wordt bepaald op basis van de belastingregelgeving en belastingsvoeten die van kracht zijn in elk land waarin BNP Paribas Fortis actief is tijdens de periode waarin de inkomsten gegenereerd zijn.

Uitgestelde belastingen worden verantwoord wanneer er tijdelijke verschillen zijn tussen de boekwaarde van een actief of verplichting in de balans en de fiscale boekwaarde ervan.

Uitgestelde belastingsverplichtingen worden verantwoord voor alle belastbare tijdelijke verschillen die verschillen van:

- uitgestelde belastingsverplichtingen voortvloeiend uit de eerste opname van goodwill

- uitgestelde belastingsverplichtingen die verband houden met investeringen waarover BNP Paribas Fortis exclusieve of gezamenlijke controle uitoefent, wanneer BNP Paribas Fortis het tijdstip kan bepalen waarop het tijdelijke verschil wordt afgewikkeld en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de nabije toekomst niet zal worden afgewikkeld.

Uitgestelde belastingsvorderingen worden verantwoord voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen en voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen maar enkel in de mate waarin het waarschijnlijk is dat de onderneming in kwestie toekomstige fiscale winst zal genereren waartegen deze tijdelijke verschillen en fiscale verliezen kunnen worden verrekend.

Uitgestelde belastingsvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd op basis van de balansmethode en gebaseerd op basis van belastingstarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn op de periode waarin de vordering wordt gerealiseerd of de verplichting wordt afgewikkeld, op basis van de belastingtarieven waarvan het wetgevingsproces materieel is afgesloten of zal afgesloten zijn tegen het eind van de verslagperiode. Ze worden niet verdisconteerd.

Uitgestelde belastingsvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd wanneer ze ontstaan binnen een belastingsgroep die in de jurisdictie van eenzelfde belastingsautoriteit valt en wanneer er een in rechte afdwingbaar recht is om te salderen.

Actuele en uitgestelde belastingen worden verantwoord als belastingsbaten of -lasten in de resultatenrekening met uitzondering van uitgestelde belastingen met betrekking tot niet-gerealiseerde winsten of verliezen op activa aangehouden voor verkoop of met betrekking tot wijzigingen in de reële waarde van financiële instrumenten aangemerkt als kasstroomafdekkingen die opgenomen worden in het eigen vermogen.

Wanneer fiscale tegoeden op inkomsten van vorderingen en obligaties worden gebruikt om de winstbelasting die moet betaald worden af te wikkelen, dan worden deze fiscale tegoeden op dezelfde lijn verantwoord als de baten waartoe ze betrekking hebben. De overeenkomstige belastingslast wordt behouden in de resultatenrekening onder 'Winstbelastingen'.

1.m Kasstroomoverzicht

De geldmiddelen en kasequivalenten zijn samengesteld uit het nettosaldo van de geldmiddelen, rekeningen met centrale banken en postgirorekeningen en uit het nettosaldo van interbancaire direct opeisbare leningen en deposito's.

Wijzigingen in geldmiddelen en kasequivalenten met betrekking tot operationele activiteiten geven de kasstromen weer gecreëerd door de bedrijfsactiviteiten van BNP Paribas Fortis inclusief de kasstromen met betrekking tot vastgoedbeleggingen, financiële activa aangehouden tot einde looptijd en verhandelbare depositocertificaten.

Wijzigingen in geldmiddelen en kasequivalenten met betrekking tot investeringsactiviteiten geven de kasstromen weer die voortvloeien uit de acquisities en desinvesteringen van dochterondernemingen, geassocieerde ondernemingen of joint ventures opgenomen in de geconsolideerde groep, evenals de acquisities en desinvesteringen van materiële vaste activa exclusief vastgoedbeleggingen en eigendommen aangehouden onder een operationele leasing.

Wijzigingen in geldmiddelen en kasequivalenten met betrekking tot financieringsactiviteiten geven de kasstromen weer die voortvloeien uit transacties met aandeelhouders, kasstromen met betrekking tot obligaties en achtergestelde schulden (exclusief verhandelbare depositocertificaten).

1.n Gebruik van schattingen in de voorbereiding van het jaarverslag

---

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat managers van kernactiviteiten en bedrijfsfuncties veronderstellingen en schattingen maken die worden weergegeven in de waardering van baten en lasten in de resultatenrekening, van activa en verplichtingen in de balans en in de openbaarmaking van informatie in de toelichting van de jaarrekening.

Dit zorgt ervoor dat de desbetreffende managers beoordelingen moeten maken en gebruik moeten maken van de beschikbare informatie op de datum van de voorbereiding van de jaarrekening wanneer ze hun schattingen maken. De actuele toekomstige resultaten van activiteiten waarvoor managers hebben gebruikt gemaakt van schattingen kunnen in realiteit erg verschillen van deze schattingen, hoofdzakelijk door de marktvoorwaarden. Dit kan een materiële impact hebben op de jaarrekening.

Dit is hoofdzakelijk van toepassing op:

- bijzondere waardevermindingsverliezen verantwoord om de kredietrisico's eigen aan de Bank als tussenpersoon te dekken
- het gebruik van intern ontwikkelde modellen om financiële instrumenten te waarderen die niet genoteerd zijn op een actieve markt
- berekeningen van de reële waarde van niet-genoteerde financiële instrumenten geclassificeerd in 'Financiële activa aangehouden voor verkoop', 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' of 'Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' en meer in het algemeen berekeningen van de reële waarde van financiële instrumenten die onderworpen is aan een openbaarmakingsverplichting over reële waarde
- de beslissing of een markt actief of niet actief is met als doel een waarderingstechniek te gebruiken
- bijzondere waardevermindingsverliezen op niet-vastrentende financiële activa geclassificeerd als 'aangehouden voor verkoop'
- bijzondere waardeverminderingstests uitgevoerd op goodwill en immateriële vaste activa
- bijzondere waardeverminderingstests op geassocieerde deelnemingen
- opname van uitgestelde belastingvorderingen
- de geschiktheid om bepaalde afgeleide financiële instrumenten aan te houden als kasstroomafdekkingen en de waardering van afdekkingseffectiviteit
- schattingen van de restwaarde van activa geleased onder een financiële of operationele leasing, en meer specifiek van activa waarvan de afschrijving is opgenomen vermindert met de geschatte restwaarde
- de waardering van voorzieningen voor voorwaardelijke verbintenissen en kosten.

Dit is ook het geval voor de toegepaste veronderstellingen die de gevoeligheid van elk type van marktrisico en de gevoeligheid van de waarderingen van niet-observeerbare parameters meten.

2 Toelichting op de resultatenrekening op 31 december 2012

2.a Netto-rentebaten

BNP Paribas Fortis verantwoordt als 'Rentebaten' en 'Rentelasten' alle inkomsten en uitgaven uit financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs (rente, vergoedingen en commissies, transactiekosten), en uit financiële instrumenten geboekt op basis van reële waarde die niet voldoen aan de definitie van derivateninstrumenten. Deze bedragen worden berekend tegen de effectieve intrestmethode. De wijziging van de reële waarde van financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (met uitsluiting van de overlopende rente) wordt geboekt in 'Nettowinsten of verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Rentebaten en rentelasten uit derivaten opgenomen als reële-waarde afdekkingen worden geboekt samen met de opbrengsten uit de afgedekte transactie. Op dezelfde wijze worden rentebaten en rentelasten uit derivaten gebruikt voor afdekkingsdoeleinden die gewaardeerd worden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening in dezelfde rekeningen geboekt als de rentebaten en rentelasten van de onderliggende transacties.

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012			Boekjaar 2011		
	Baten	Lasten	Netto	Baten	Lasten	Netto
Klantenverrichtingen	6.399	(2.223)	4.176	5.516	(2.326)	3.190
Deposito's en leningen / Ontleningen	5.762	(2.205)	3.557	5.465	(2.259)	3.206
Terugkoopovereenkomsten	18	(9)	9	38	(67)	(29)
Financiële lease-verrichtingen	619	(9)	610	13		13
Interbancaire verrichtingen	553	(722)	(169)	559	(416)	143
Rekeningen en uitleningen / Ontleningen	535	(654)	(119)	546	(341)	205
Terugkoopovereenkomsten	18	(68)	(50)	13	(75)	(62)
Uitgegeven schuldbewijzen		(786)	(786)		(867)	(867)
Dekkingsinstrumenten van toekomstige resultaten	256	(171)	85	206	(149)	57
Afdekkingsinstrumenten voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	623	(614)	9	449	(452)	(3)
Portefeuilles aangehouden voor handelsdoeleinden	246	(243)	3	420	(494)	(74)
Vastrentende effecten	67		67	107		107
Terugkoopovereenkomsten	90	(48)	42	233	(217)	16
Leningen / financieringen	89	(171)	(82)	80	(247)	(167)
Schuldbewijzen		(24)	(24)		(30)	(30)
Voor verkoop beschikbare financiële activa	1.051		1.051	1.501		1.501
Activa aangehouden tot einde looptijd	88		88	215		215
TOTAAL RENTEBATEN / (LASTEN)	9.216	(4.759)	4.457	8.866	(4.704)	4.162

Rentebaten op leningen die individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen bedroegen EUR 37 miljoen op 31 december 2012 en EUR 35 miljoen op 31 december 2011.

2.b Commissiebat en -lasten

Netto commissiebat en -lasten voor het jaar eindigend op 31 december zijn gedetailleerd in de tabel hieronder:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
Garanties, verbintenissen en kredieten	251	206
Betalingsverkeer	250	255
Effectenbedrijf en derivaten	200	190
Vermogensbeheer	376	411
Verzekeringen	309	275
Tussenpersonen	(172)	(159)
Overige	103	62
TOTAAL COMMISSIEBAT EN -LASTEN	1.317	1.240

2.c Nettowinsten/verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

Nettowinsten/verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bevatten alle items met betrekking tot financiële instrumenten die deel uitmaken van het handelsboek en financiële instrumenten (met inbegrip van dividenden) die BNP Paribas Fortis heeft aangeduid om te waarderen aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, met uitzondering van rentebaten en rentelasten die verantwoord worden in noot 2.a 'Netto rentebaten'.

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
Handelsportefeuille	373	(573)
Schuldbewijzen	96	(155)
Aandelen	263	(413)
Andere derivaten	4	(3)
Terugkoopovereenkomsten	10	(2)
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	(427)	786
Impact van hedge accounting	(23)	(49)
Afdekkingsinstrumenten	(501)	(750)
Items gedekt door reële-waardeafdekking	478	701
Herwaardering van valuta-posities	166	145
TOTAAL	89	309

Nettowinsten op de portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden bevatten in 2012 en 2011 een niet materieel bedrag voor de ineffectiviteit van de kasstroomafdekkingen.

2.d Nettowinsten/verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan marktwaarde

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
Leningen en vorderingen, vastrentende effecten (1)	(33)	(47)
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	(12)	11
Dividendopbrengsten	11	11
Bijzondere waardeverminderingen	(58)	(26)
Nettomeerwaarden op verkoop	35	26
TOTAAL	(45)	(36)

¹ Rentebaten op voor verkoop beschikbare effecten met vaste rentevoet worden verantwoord in 'Nettorentebaten' (Noot 2.a) en verliezen door bijzondere waardevermindering met betrekking tot mogelijke wanbetaling van de emittent worden verantwoord in 'Risicokost' (Noot 2.f).

Bij de verkoop van de beschikbaar voor verkoop effecten, of in geval van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen, worden de ongerealiseerde winsten en verliezen, voorheen geboekt onder 'wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders' getransfereerd naar de resultatenrekening. Voor het jaar tot 31 december 2012 bedroegen deze een winst van EUR 58 miljoen, vergeleken met EUR 81 miljoen voor het jaar tot 31 december 2011.

2.e Nettobaten uit overige activiteiten

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012			Boekjaar 2011		
	Baten	Lasten	Netto	Baten	Lasten	Netto
Nettobaten uit verzekeringsactiviteiten					(14)	(14)
Nettobaten uit vastgoedbeleggingen	64	(63)	1	16	(4)	12
Nettobaten uit operationele lease	139	(101)	38	1		1
Overige baten en lasten	292	(268)	24	82	(23)	59
NETTOTOTAAL BATEN UIT OVERIGE ACTIVITEITEN	495	(432)	63	99	(41)	58

De stijgingen in de lijnen 'Nettobaten uit operationele lease' en 'Overige baten' in 2012 zijn gerelateerd aan de verwerving van BNP Paribas Leasing Solutions door BGL BNP Paribas. Verdere informatie kan worden gevonden in noot 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

2.f Risicokost

De 'Risicokost' vertegenwoordigt het nettobedrag van waardeverminderingen ten gevolge van kredietrisico's verbonden aan de intermediaat-activiteiten van de bank, en de stijging in kredietrisico op 'over the counter' derivaten met onzekere tegenpartijen.

Risicokost van de periode

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
Nettoename bijzondere waardeverminderingen	(379)	(1.046)
Recuperaties op afgeschreven leningen en vorderingen	37	19
Oninbare leningen en vorderingen niet gedekt door bijzondere waardeverminderingen	(32)	(125)
TOTAAL RISICOKOST VAN DE PERIODE	(374)	(1.152)
<i>waarvan verliezen op Griekse staatsschuldbewijzen</i>	<i>(16)</i>	<i>(866)</i>

Risicokost van de periode per activacategorie:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	(12)	7
Leningen aan en vorderingen op klanten	(392)	(877)
Voor verkoop beschikbare financiële activa	1	(146)
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden	(3)	(116)
Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden	(23)	(57)
Overige activa	(1)	2
Niet in de balans opgenomen verbintenissen en andere items	56	35
TOTAAL RISICOKOST VAN DE PERIODE	(374)	(1.152)

Voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen: kredietrisico

Wijziging in de provisies voor bijzondere waardeverminderingen gedurende de periode:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
TOTAAL BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	4.341	4.700
Beëindigde bedrijfsactiviteiten	147	
TOTALE BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN VOOR VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	4.194	4.700
Nettoename bijzondere waardeverminderingen	379	1.046
Aanwending bijzondere waardeverminderingen	(1.048)	(305)
Omrekeningsverschillen en overige	563	(1.100)
TOTALE BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN VOOR VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	4.088	4.341

Bijzondere waardeverminderingen per activacategorie:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
Bijzondere waardeverminderingen op activa		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen (noot 5.f)	246	266
Leningen aan en vorderingen op klanten (noot 5.g)	3.592	3.642
Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden	79	57
Voor verkoop beschikbare financiële activa (noot 5.c)	37	37
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden (noot 5.i)		116
Overige activa	7	11
TOTAAL BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP FINANCIËLE ACTIVA	3.961	4.129
Voorzieningen op verplichtingen		
Voorzieningen voor niet in de balans opgenomen verbintenissen		
- met kredietinstellingen	2	
- met klanten	107	199
Overige voorzieningen	18	13
TOTAAL VOORZIENINGEN OP VERPLICHTINGEN	127	212
TOTAAL BIJZONDERE WAARDEMINDERINGEN	4.088	4.341

2.g Vennootschapsbelasting

De volgende tabel toont de reconciliatie van de winstbelastingen naar de theoretische belastingslast aan de standaardbelastingsvoet in België.

	Boekjaar 2012		Boekjaar 2011	
	In miljoenen euro's	In %	In miljoenen euro's	In %
Belastingen op de winst aan de standaard belastingsvoet in België	(299)	33,99%	(264)	33,99%
Effect van het verschil in belastingsvoet van toepassing op buitenlandse entiteiten	43	(4,9%)	26	(3,3%)
Effect van verlaagd tarief op dividenden en verkopen	(14)	1,6%	14	(1,8%)
Fiscaal effect van de activering van de overgedragen fiscale verliezen en tijdelijke verschillen	313	(35,5%)	183	(23,6%)
Fiscaal effect van het gebruik van niet geactiveerde overdraagbare fiscale verliezen		- %	11	(1,4%)
Overige	(84)	9,5%	(50)	6,4%
Belastingen op de winst waarvan	(41)	4,7%	(80)	10,3%
<i>Actuele belastingslast voor de periode tot 31 december</i>	<i>(282)</i>		<i>(127)</i>	
<i>Uitgestelde belastingslast voor de periode tot 31 december (noot 5.j)</i>	<i>241</i>		<i>47</i>	

3 Segmentinformatie

Binnen het wettelijke en regelgevende kader van BNP Paribas Fortis ('controlekring') worden de aard en de financiële gevolgen van de bedrijfsactiviteiten die het uitoefent en de economische omgevingen waarin het opereert, het best weergegeven door operationele segmenten op basis van geografische componenten, namelijk:

- BNP Paribas Fortis in België
- BNP Paribas Fortis in Luxemburg
- BNP Paribas Fortis in overige landen

Een operationeel segment is een component van een entiteit die bedrijfsactiviteiten uitoefent waaruit opbrengsten kunnen worden gehaald en waarbij kosten kunnen worden gemaakt. De operationele resultaten ervan worden regelmatig doorgelicht door de chieft operating decision maker (CODM) van de entiteit om beslissingen te nemen over de middelen die aan het segment moeten worden toegewezen en om de financiële prestaties ervan te beoordelen waarover afzonderlijke financiële informatie beschikbaar is.

In de context van IFRS 8, Operationele Segmenten, wordt de raad van bestuur van BNP Paribas Fortis beschouwd als de CODM, die gezamenlijk toezicht houdt op de activiteiten, prestaties en middelen van BNP Paribas Fortis.

BNP Paribas Fortis organiseert en rapporteert, zoals vele andere bedrijven met diverse activiteiten, financiële informatie aan de CODM op meer dan één manier.

De gezamenlijke activiteiten van BNP Paribas Fortis in België, Luxemburg en overige landen zijn geïntegreerd in het internationale bedrijfsmodel van BNP Paribas.

Deze integratie van de activiteiten van BNP Paribas Fortis in de organisatiestructuur van de businesses en supportfuncties van BNP Paribas zorgt ervoor dat er aangepaste hefboomen bestaan om de groepsstrategie van BNP Paribas binnen alle entiteiten die deel uitmaken van BNP Paribas Fortis effectief te implementeren.

De BNP Paribas Fortis-groep en de juridische entiteiten die deel uitmaken van deze groep, moeten echter managementcontrole blijven uitoefenen over de volledige wettelijke en regelgevende scope, de zogenaamde 'controlekring', met inbegrip van het opzetten van geschikte governancestructuren en controleprocessen.

Binnen deze organisatiestructuur, met de aanwezigheid van belangrijke minderheidsaandeelhouders, en in de context van de regelgevende scope ('controlekring') van BNP Paribas Fortis, zijn operationele segmenten op basis van geografische regio's en regelgevende omgevingen doorgaans in lijn met de kernprincipes en -criteria voor het bepalen van de operationele segmenten zoals gedefinieerd in IFRS 8, Operationele Segmenten.

De segmentatiebasis is gewijzigd sinds de Geconsolideerde Jaarrekening voor het jaar eindigend op 31 december 2009, omwille van de ontplooiing van het integratieproces in de Groep BNP Paribas en het bijhorende industrieel plan, en met respect voor de vereisten voortvloeiend uit de 'controlekring', waaronder het opzetten van geschikte governancestructuren en controle- en rapporteringsprocessen.

Transacties tussen segmenten gebeuren op basis van de gebruikelijke commerciële voorwaarden die ook voor niet-verbonden partijen gelden.

De segmenten winst en verlies, activa en verplichtingen worden voorbereid in overeenstemming met de grondslagen van financiële verslaggeving die zijn goedgekeurd voor de voorbereiding en presentatie van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis, want dit is de maatstaf die wordt gebruikt bij de rapportering aan de CODM.

3.a Operationele segmenten

BNP Paribas Fortis in België

BNP Paribas Fortis biedt in België een breed pakket financiële diensten aan, bestemd voor particulieren, zelfstandigen, professionele klanten en kmo's. De Bank levert ook oplossingen op maat aan vermogende personen, ondernemingen en publieke en financiële instellingen. Daarvoor kan zij een beroep doen op de expertise en het internationale netwerk van haar moederbedrijf, BNP Paribas.

In Retail & Private Banking (RPB) is BNP Paribas Fortis sterk aanwezig: het bedient 3,7 miljoen particulieren, professionele klanten, kmo's en private banking-klanten. Het is sterk aanwezig in de lokale markt, via een uitgebreid netwerk van meer dan 900 kantoren en ook met andere distributiekanaalen als geldautomaten, online banking-faciliteiten (waaronder mobiel bankieren) en telefoonbankieren. Voor zijn retailbankieren opereert BNP Paribas Fortis onder drie elkaar aanvullende merken: het hoofdmerk BNP Paribas Fortis, Fintro and Bpost Bank. In de verzekeringssector werkt BNP Paribas Fortis nauw samen met AG Insurance, de Belgische marktleider.

In Corporate & Public Banking, Belgium (CPBB), biedt BNP Paribas Fortis een volledige waaier lokale en internationale financiële diensten aan Belgische ondernemingen, overheidsinstellingen en lokale autoriteiten aan. Het aanbod omvat binnenlandse bankproducten, gespecialiseerde financiële competenties en diensten betreffende effecten, verzekeringen en vastgoed. De competenties omvatten gespecialiseerde handelsdiensten, cashmanagement, factoring en leasing, alsook fusies & overnames en kapitaalmarktactiviteiten. Een centraal team van corporate bankers, relationship managers en skills officers zorgt ervoor dat BNP Paribas Fortis de markt van nabij opvolgt. Dit team, ondersteund door een Europees netwerk van business centres aangestuurd door Corporate & Investment Banking, stelt de Bank in staat haar Belgische klanten lokaal en internationaal een uniforme commerciële dienstverlening aan te bieden.

Corporate & Investment Banking (CIB) biedt zijn klanten (in België en over heel Europa) een volledige toegang tot de productenportefeuille van BNP Paribas CIB. Die bestaat uit vijf businessunits: Capital Markets, Structured Finance, Corporate Finance, Private Equity, en Corporate & Transaction Banking Europe.

BNP Paribas Fortis in Luxemburg

BGL BNP Paribas behoort tot de leidende banken op de Luxemburgse financiële markt. Het heeft een belangrijke bijdrage geleverd tot de ontwikkeling van het land als belangrijk internationaal financieel centrum en het is diep geworteld in het economische, culturele, sportieve en maatschappelijke leven in Luxemburg.

Als partner met een jarenlang engagement voor de nationale economie, biedt BGL BNP Paribas een ruim productenpakket, niet alleen voor particulieren maar ook voor professionele en institutionele klanten. De Bank is marktleider voor bedrijven en de nummer twee voor residerende particulieren in het Groothertogdom Luxemburg. Zij is ook marktleider in bankverzekeringen, met een gecombineerd aanbod van verzekerings- en bankdiensten.

BNP Paribas Fortis in overige landen

Dit segment omvat alle activiteiten van BNP Paribas Fortis buiten België en Luxemburg.

In Polen is BNP Paribas Bank Polska (dat voor 99,87% in handen is van BNP Paribas Fortis NV) een universele bank met spaar- en beleggingsproducten, kredieten aan particulieren en geïntegreerde oplossingen voor ondernemingen om hun activiteiten in de lokale en internationale markten te financieren.

In Turkije opereert BNP Paribas Fortis via Turk Ekonomi Bankasi (TEB) waarin het een participatie van 44,58% heeft. Het aanbod van Retail Banking bestaat uit debet- en kredietkaarten, consumentenkredieten en beleggings- en verzekeringsproducten verkocht via zijn kantorennetwerk en via internet- en telefoonbankieren. Corporate banking-diensten omvatten internationale handelsfinanciering, vermogensbeheer en cashmanagement, kredietdiensten, hedging van valuta-, rente- en grondstoffenrisico's, alsook factoring en leasing. De Bank biedt via haar departementen van commercieel bankieren en kmo-bankieren een waaier aan bankdiensten voor kleine en middelgrote ondernemingen.

Ook de bijkantoren van BNP Paribas Fortis buiten België worden opgenomen onder dit segment.

3.b Informatie per operationeel segment

Opbrengsten per operationeel segment

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012				Boekjaar 2011			
	BNP Paribas Fortis	BNP Paribas Fortis	BNP Paribas Fortis	Totaal	BNP Paribas Fortis	BNP Paribas Fortis	BNP Paribas Fortis	Totaal
	in België	in Luxemburg	in overige landen		in België	in Luxemburg	in overige landen	
Opbrengsten	3.716	523	1.642	5.881	3.773	878	1.082	5.733
Algemene bedrijfskosten	(3.049)	(397)	(945)	(4.391)	(2.782)	(415)	(659)	(3.856)
Risicokost	(226)	(6)	(142)	(374)	(929)	(157)	(66)	(1.152)
Bedrijfsresultaat	441	120	555	1.116	62	306	357	725
Niet operationele elementen	(462)	(50)	(18)	(530)	(243)	32	151	(60)
Resultaat voor belastingen	(21)	70	537	586	(181)	338	508	665

Activa en verplichtingen per operationeel segment

In miljoenen euro's	31 december 2012				31 december 2011			
	BNP Paribas Fortis	BNP Paribas Fortis	BNP Paribas Fortis	Totaal	BNP Paribas Fortis	BNP Paribas Fortis	BNP Paribas Fortis	Totaal
	in België	in Luxemburg	in overige landen		in België	in Luxemburg	in overige landen	
Activa	201.123	24.104	47.027	272.254	284.966	29.496	31.717	346.179
- waarvan goodwill op acquisities van de periode		146		146	2		167	169
- waarvan deelnemingen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	2.719	262	580	3.561	2.655	453	1.033	4.141
Verplichtingen	188.437	19.459	41.032	248.928	274.264	24.894	27.740	326.898

4 Risicobeheer en solvabiliteit

Inleiding

De informatie die in dit hoofdstuk wordt gepresenteerd, weerspiegelt de risico's waaraan BNP Paribas Fortis is blootgesteld. Er wordt een volledig overzicht gegeven van de risicobeheerorganisatie van BNP Paribas Fortis, evenals een kwantitatieve en kwalitatieve beschrijving van de risicopositie van BNP Paribas Fortis aan het eind van 2012.

De risicomaatstaven van BNP Paribas Fortis worden gepresenteerd volgens de grondslagen van Basel II Pijler 3. Deze risico's worden berekend met behulp van methoden die zijn goedgekeurd door de Belgische toezichthouder, i.e. de Nationale Bank van België (NBB) en worden voor zover mogelijk gemeten en beheerd volgens de methodologie die bij BNP Paribas wordt toegepast door Group Risk Management.

Nadere informatie over de wijze waarop BNP Paribas Groep de risico's die voortvloeien uit de bankactiviteiten beheert en meet, zijn te vinden in het registratiedocument en in het financiële jaarverslag 2012 van BNP Paribas.

4.a Risicobeheerorganisatie

4.a.1 Missie en organisatie

Risicobeheer is binnen het bankbedrijf een cruciale activiteit. Bij BNP Paribas zijn de operationele methoden en procedures binnen de hele organisatie gericht op een effectieve aanpak hiervan. Het toezicht op het totale proces berust hoofdzakelijk bij de afdeling Group Risk Management (GRM), die verantwoordelijk is voor het meten en beheren van de risico's op groepsniveau. GRM is onafhankelijk van de divisies, business lines en regio's en rapporteert rechtstreeks aan het Uitvoerend Bestuur op groepsniveau. De afdeling Group Compliance (GC) volgt het operationele en reputatierisico op in het kader van haar verantwoordelijkheid voor de permanente controles.

De richtlijnen voor de missie en organisatie van de Risicoafdeling van BNP Paribas Fortis zijn in overeenstemming:

- met de missie van BNP Paribas Groep Risk Management (GRM):
  - het management van BNP Paribas Fortis adviseren over risicotolerantie en- beleid
  - een bijdrage leveren als 'tweede paar ogen', zodat door BNP Paribas Fortis genomen risico's passen binnen haar beleid en verenigbaar zijn met haar doelstellingen ten aanzien van winstgevendheid en solvabiliteit
  - aan het management van BNP Paribas Fortis, het management van de kernsegmenten (core business) en het speciale comité van de Raad van Bestuur verslag uitbrengen en waarschuwen over de status van de risico's waaraan BNP Paribas Fortis blootstaat
  - het waarborgen van de naleving van de bankregels op het gebied van risico, in overleg met andere betrokken functies.

- en haar organisatorische uitgangspunten:
  - één geïntegreerde risico-entiteit ('Single Integrated risk entity'), verantwoordelijk voor risico-aspecten binnen alle bedrijfsonderdelen
  - onafhankelijk van het management van de business lines
  - georganiseerd volgens lokale en wereldwijde rapportelijnen (matrixprincipe).

De Risicoafdeling van BNP Paribas Fortis is sinds november 2009 geïntegreerd binnen de functie GRM bij BNP Paribas. De Chief Risk Officer (CRO) van BNP Paribas Fortis is lid van het directiecomité en heeft ook een rapporteringslijn naar het hoofd van de Group Risk Management (GRM) van de BNP Paribas Groep. De CRO heeft geen hiërarchische band met de bedrijfs- of landshoofden. Het doel van deze positionering is:

- het verzekeren van objectieve risicocontrole
- ervoor te zorgen dat tijdig, objectieve en volledige informatie wordt verstrekt in het geval van een verhoogd risico
- het handhaven van één set van hoogwaardige normen voor risicobeheer binnen BNP Paribas Fortis
- ervoor te zorgen dat risk professionals methoden en procedures van de hoogste kwaliteit blijven ontwikkelen in lijn met de 'best practice' van de internationale concurrentie.

De CRO geeft leiding aan de verschillende risicofuncties:

- Risk Information, Modelling & Reporting is verantwoordelijk voor het Basel II-programma, het bouwen van kredietmodellen, modelcertificatie, bedrijfsarchitectuur, risicoperformance en kredietrapportage, strategische risicoanalyse, voorzieningen en landenrisico

- Risk Investments and Markets (Risk-IM) is verantwoordelijk voor het verstrekken van volledige transparantie en dynamische analyses over de markt-, liquiditeits- en tegenpartijrisico's alsook over de kredietrisico's op kredietinstellingen en landen voor alle businesses
- Credit Risk Retail & Private Banking Belgium is verantwoordelijk voor de kredietrisico's van de activiteiten van Retail & Private Banking in de binnenlandse markt
- Corporate Credit Risk is verantwoordelijk voor het beheer van kredietrisico's die voortkomen uit de activiteiten van Corporate, Public & Commercial Banking in België en van Corporate & Investment Banking
- Strategy & Organisation is verantwoordelijk voor het permanente operationele beheer (verzorgen van de tweedelijns aansturing van de risicofunctie en de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten), het Risk Operating Office (coördineren van ondersteunende functies die niet tot de kernactiviteiten behoren), projecten in het kader van change management en communicatie.

Buiten België, en naast de bestaande nationale en internationale rapportagelijnen, rapporteren de CRO's van de bedrijven die onderdeel blijven van BNP Paribas Fortis aan de CRO van BNP Paribas Fortis om te waarborgen dat interne en externe regels afdoende worden nageleefd.

Het basisprincipe voor het totale risicobeheer (dat alle soorten risico betreft, met inbegrip van krediet-, markt-, tegenpartij-, liquiditeitsrisico, etc.) is de dubbele bescherming (zoals beschreven in het door het directiecomité en het Audit, Risk & Compliance Committee goedgekeurde Risicobeleid van BNP Paribas Fortis).

De primaire verantwoordelijkheid voor risico's berust bij de businesses (de eerste verdedigingslinie), die verantwoordelijk zijn voor het goedkeuren, bewaken en beheren van de risico's die voortvloeien uit hun activiteiten.

Als tweede paar ogen helpt de Risicofunctie, waarborgen dat de risico's die BNP Paribas Fortis aangaat in overeenstemming en verenigbaar zijn met het beleid van BNP Paribas Fortis. Ze vormt als zodanig de tweede verdedigingslinie, in lijn met de hierboven beschreven missie. Hierdoor draagt zij sterk bij aan een gezamenlijke besluitvorming met de business en verstrekt ze de nadruk op risicobewaking en -beheersing.

4.a.2 De risicocomités van BNP Paribas Fortis

Structuur van de risicocomités BNP Paribas Fortis

Risicocomités

- BNP Paribas Fortis Audit & Risk Compliance Committee (ARCC): de rol van het ARCC bestaat uit het assisteren van het directiecomité bij het toezien op en bewaken van de interne controle binnen BNP Paribas Fortis in de breedste zin. Dit betreft onder meer de risicostrategie en de interne beheersing van de financiële verslaggeving en van de risico's
- Central Credit Committee: het hoogste kredietcomité van BNP Paribas Fortis, dat optreedt binnen de bevoegdheden die zijn gedelegeerd aan haar leden (CEO en hoofden van de business lines samen met de CRO en andere senior risicofunctionarissen); ziet er op toe dat kredietbeslissingen op het niveau van de klant worden genomen binnen de grenzen van het gewenste kredietrisico, het geformuleerde kredietbeleid en de wettelijke kredietrestricties die gelden voor BNP Paribas Fortis
- Capital Markets Risk Committee: formuleert de risicostrategie, het risicobeleid, de methodes en de drempels voor de kapitaalmarktactiviteiten, met inbegrip van beleggingsportefeuilles, op activiteits- en transactieniveau en ziet toe op de naleving hiervan
- Risk Policy Committee: bepaalt de risicobereidheid, keurt het belangrijkste risicobeleid en de risicomethodologieën goed, beoordeelt risicopositities, risicoconcentraties en de kosten van risico, beoordeelt bestaande en potentiële risico's in het licht van de marktomstandigheden, de bedrijfsstrategie en de verwachte winstgevendheid en implementeert risicobeslissingen op portefeuilleniveau
- Bank Assets en Liabilities Committee: is verantwoordelijk voor het beheer van het liquiditeits-, rente- en valutarisico op de balans en voor de funding en het kapitaal van BNP Paribas Fortis
- Committee on Impairments en Provisions: neemt de definitieve beslissingen over de geconsolideerde voorzieningen en bijzondere waardeverminderingen
- Exceptional Transactions Committees: beoordelen uitzonderlijke transacties en keuren deze goed
- New Activity Committees: beoordelen nieuwe activiteiten en producten, inclusief ingrijpende veranderingen in bestaande activiteiten, en keuren deze goed.

4.b Risicometing en -categorieën

4.b.1 Risicometing

Risicometing is een cruciale stap in het risicobeheerproces.

Voor het beoordelen en meten van risico's gebruikt BNP Paribas Fortis verschillende kwalitatieve en/of kwantitatieve methodes. Deze variëren van regelmatige rapportages over onderwerpen zoals risicoconcentratie en kwalitatieve en kwantitatieve portefeuilleoverzichten tot meer complexe kwantitatieve risicomodellen voor het bepalen van interne risicoparameters zoals de probability of default (kans dat debiteuren in gebreke blijven), loss given default (verlies bij wanbetaling), exposure at default (uitstaand kredietrisico bij wanbetaling) en expected loss (verwacht verlies; voor kredietrisico) en value at risk (voor marktrisico).

Om de effectiviteit en consistentie te garanderen, wordt bij de ontwikkeling, de toetsing en de validatie van deze modellen uitgegaan van voor de gehele Bank geldende standaarden.

De waargenomen risicoparameters, de stresstesten en de verwachtingen op basis van modellen worden vervolgens vergeleken met een raamwerk van limieten en risicorichtlijnen.

Uiteindelijk worden al deze risicometingen met de stresstesten samengebracht binnen een Risico Dashboard, dat een algemeen overzicht oplevert voor het topmanagement. Deze algemene overzichten dienen als onderbouwing voor weloverwogen beslissingen en worden regelmatig verbeterd.

4.b.2 Risicoclassificatie

De hieronder beschreven risicocategorieën ontwikkelen zich in lijn met de methodologische ontwikkelingen bij BNP Paribas en de vereisten van de toezichhouders.

Krediet- en tegenpartijrisico

Het kredietrisico is het risico van een verlies op leningen en vorderingen (bestaand of potentieel, uit hoofde van verstrekte verbintenissen) als gevolg van een verandering in de kredietwaardigheid van de debiteuren van BNP Paribas Fortis, die er uiteindelijk toe kan leiden dat debiteuren in gebreke blijven. De kans dat een debiteur in gebreke blijft en het verwachte realiseerbare bedrag voor de lening of vordering indien de debiteur in gebreke blijft, zijn belangrijke elementen van de beoordeling van de kredietkwaliteit.

Het kredietrisico wordt gemeten op portefeuilleniveau, waarbij rekening wordt gehouden met de correlatie tussen de waarde van de leningen en vorderingen waaruit de portefeuille bestaat.

Het tegenpartijrisico is het kredietrisico dat zich voordoet bij markt-, beleggings- en/of betalingstransacties waardoor BNP Paribas Fortis potentieel wordt blootgesteld aan het risico dat de tegenpartij in gebreke blijft. Er is hierbij sprake van een wederzijds risico op een tegenpartij waarmee een of meerdere markttransacties zijn uitgevoerd. De omvang van dit risico kan in de loop van de tijd variëren, afhankelijk van de marktparameters die van invloed zijn op de waarde van het onderliggende marktinstrument.

Marktrisico

Het marktrisico is het risico van een waardeverlies als gevolg van een ongunstige ontwikkeling van marktprijzen of parameters, ongeacht of deze direct waarneembaar zijn.

Marktrisico's doen zich voornamelijk voor als gevolg van transacties in het handelsboek die worden uitgevoerd door de Fixed Income en Equity teams binnen Corporate Investment Banking. De parameters zijn:

- het renterisico, dat wil zeggen het risico dat de waarde van een financieel instrument verandert als gevolg van veranderingen in de markttrente
- het valutarisico, dat wil zeggen het risico van een verandering in de waarde van een instrument door veranderingen in de koersen van vreemde valuta's
- het aandelenrisico, dat voortkomt uit veranderingen in de marktprijzen en de volatiliteit van aandelen en veranderingen in het niveau van aandelenindices
- het grondstoffenrisico, dat voortkomt uit fluctuaties in de marktprijzen en de volatiliteit van grondstoffen en veranderingen in het niveau van grondstoffenindices
- het credit spread risico, dat voortkomt uit veranderingen in de kredietwaardigheid van een emittent en tot uiting komt in een stijging of daling van de kosten van het kopen van bescherming ten aanzien van die emittent
- opties veroorzaken een intrinsiek volatiliteits- en correlatierisico, waarvan de parameters kunnen worden afgeleid van waarneembare prijzen van opties die worden verhandeld op een actieve markt.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico op verlies door inadequate of falende interne processen, of door externe gebeurtenissen hetzij opzettelijk, accidenteel of natuurlijk. Het beheer van het operationeel risico is gebaseerd op de analyse van de ketting 'oorzaak – gebeurtenis – gevolg'.

Interne processen die aanleiding geven tot een operationeel risico kunnen te maken hebben met werknemers en/of IT-systemen. Enkele voorbeelden van externe gebeurtenissen zijn overstromingen, brand, aardbevingen en terreuraanslagen. Krediet- of marktgebeurtenissen zoals wanbetaling of waardeschommelingen vallen niet binnen het domein van operationele risico's.

Het operationeel risico omvat personeelsrisico's, juridische risico's, fiscale risico's, informatiesysteemrisico's, risico's op foute behandelings, risico's gelinkt aan gepubliceerde financiële informatie en de financiële gevolgen van compliance- en reputatierisico.

Compliance- en reputatierisico

Het compliancerisico is het risico van juridische, administratieve of disciplinaire sancties, alsook de belangrijke financiële verliezen die een Bank kan lijden ten gevolge van de niet-naleving van wetten, reglementen, gedragscodes en praktijkenormen van toepassing op bank- en financiële activiteiten (inclusief niet-naleving van instructies gegeven door een uitvoerend orgaan, met name in de toepassing van de richtlijnen uitgevaardigd door een toezicht-houdend orgaan).

Het compliancerisico is per definitie een onderdeel van het operationele risico. Doordat het compliancerisico meer gevolgen kan hebben dan alleen een financieel verlies en zelfs de reputatie van BNP Paribas Fortis kan schaden, behandelt BNP Paribas Fortis het compliancerisico afzonderlijk.

Het reputatierisico is het risico van aantasting van het vertrouwen dat in een onderneming wordt gesteld door klanten, tegenpartijen, leveranciers, medewerkers, aandeelhouders, toezichhouders en andere belanghebbenden waarvan het vertrouwen voor de onderneming essentieel is om de dagelijkse activiteiten te kunnen uitoefenen.

Het reputatierisico wordt voornamelijk bepaald door alle andere risico's waaraan BNP Paribas Fortis is blootgesteld.

Asset - liability management (ALM)-risico

Het ALM-risico is het risico dat zich een verlies voordoet als gevolg van een ongelijkheid in de rentetarieven, de looptijden of de aard van activa en verplichtingen. Het ALM-risico heeft betrekking op niet-handelsportefeuilles en omvat voornamelijk het globale renterisico.

Liquiditeits- en herfinancieringsrisico

Het liquiditeits- en herfinancieringsrisico is het risico dat BNP Paribas Fortis haar verplichtingen op een bepaalde plaats en in een specifieke valuta niet kan nakomen tegen een acceptabele prijs.

4.c Solvabiliteit

Raamwerk

Als kredietinstelling is BNP Paribas Fortis onderworpen aan het toezicht van regelgevende autoriteiten.

Op geconsolideerd en statutair niveau wordt het toezicht op BNP Paribas Fortis uitgeoefend door de Nationale Bank van België (NBB). Daarnaast kunnen ook de dochtermaatschappijen van BNP Paribas Fortis onderworpen zijn aan de regelgeving van de diverse toezichthoudende instellingen in de landen waar zij actief zijn.

Banken moeten van de toezichthouders beschikken over een minimum toetsingsvermogen (8% van de naar risico gewogen activa). Sinds 2008 berekent BNP Paribas Fortis het

toetsingsvermogen en de naar risico gewogen activa volgens het Basel II raamwerk.

De CBFA (de voormalige Belgische toezichthouder) heeft BNP Paribas Fortis toestemming verleend voor de toepassing van de meest geavanceerde methode voor het berekenen van de naar risico gewogen activa onder Basel II: de Geavanceerde Interne Ratingbenadering voor kredietrisico en marktrisico en de Geavanceerde Meetmethoden voor operationele risico's.

Bepaalde dochterondernemingen van BNP Paribas Fortis hebben deze toestemming niet gekregen en gebruiken daarom de gestandaardiseerde benadering voor de berekening van hun activa die naar risico gewogen worden.

Samenstelling van het wettelijk vereist vermogen

Het toetsingsvermogen voor toezichtdoeleinden wordt op geconsolideerd niveau berekend op basis van IFRS- rapporteringsregels,

waarbij rekening wordt gehouden met de door de regelgever opgelegde prudentiële filters, zoals beschreven in de Circulaire PPB 2007-1-CPB.

De onderstaande tabel toont de samenstelling van het wettelijk eigen vermogen van BNP Paribas Fortis:

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Eigen vermogen, aandeel van de Groep	20.325	21.313
Aandelenkapitaal, ingehouden winsten en gelijkaardig	18.445	18.388
Wettelijke verplichte inhoudingen op het aandelenkapitaal en ingehouden winsten	(330)	(738)
Super-achtergestelde schuldbewijzen en gelijkaardige effecten	2.210	3.663
Minderheidsbelangen	4.139	2.974
Minderheidsbelangen voor wettelijke aftrekposten	4.319	2.989
Wettelijke aftrekposten op minderheidsbelangen	(180)	(15)
Reglementaire aftrekposten en andere elementen	(5.446)	(4.794)
Aftrek van immateriële vaste activa	(456)	(319)
<i>waarvan goodwill</i>	<i>(347)</i>	<i>(192)</i>
Andere reglementaire elementen	(4.990)	(4.475)
<i>waarvan aftrek van Tier 1 kapitaal aan 50%</i>	<i>(2.060)</i>	<i>(2.265)</i>
TIER 1 KAPITAAL	19.018	19.493
Totaal Tier 2 kapitaal	6.570	8.370
<i>waarvan het positief verschil tussen voorzieningen en verwachte verliezen binnen 1 jaar</i>	<i>331</i>	<i>367</i>
Tier 2 reglementaire aftrekposten	(2.136)	(2.320)
Toegewezen Tier 3 kapitaal		
REGLEMENTAIR EIGEN VERMOGEN	23.452	25.543

In de tabel hieronder worden de kernvermogen indicatoren weergegeven:

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Tier 1 kapitaal	19.018	19.493
Totaal kapitaal	23.452	25.543
Naar risico gewogen verbintenissen		
Kredietrisico	112.830	105.551
Marktrisico	2.198	3.080
Operationeel risico	9.048	9.360
TOTAAL NAAR RISICO GEWOGEN VERBINTENISSEN	124.076	117.991
Tier 1 ratio	15,3%	16,5%
Totaal kapitaal ratio	18,9%	21,6%

Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP)

De tweede pijler van de Basel II- kapitaalvereisten beschrijft hoe de toezichthoudende autoriteiten en banken daadwerkelijk het niveau van het wettelijk vereiste vermogen kunnen bepalen. De bepaling moet alle risico's die de Bank lijdt, dekken, hun gevoeligheid voor crisisscenario's, en hoe deze verwacht worden te evolueren in het licht van veranderingen in de toekomstige activiteiten.

Het Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP) van BNP Paribas Fortis ondersteunt de beoordeling die meet of het niveau van vermogen voldoende is om het risicoprofiel van de Bank te beperken. Deze interne beoordeling wordt regelmatig geïntegreerd in de beslissings- en beheersprocessen van de Bank en wordt, in voorkomend geval, ondersteund door impact en 'wat-als'- analyses.

4.d Krediet- en tegenpartijrisico

De onderstaande tabel toont alle financiële activa van BNP Paribas Fortis, met inbegrip van vastrentende effecten, die zijn blootgesteld aan kredietrisico. Het kredietrisico houdt geen rekening met

onderpanden en andere zekerheden die BNP Paribas Fortis heeft verkregen in het kader van haar kredietverleningsactiviteiten of de aankoop van kredietbescherming.

Uitstaand kredietrisico uitgesplitst volgens Basel-activacategorie

In miljoenen euro's	31 december 2012			31 december 2011		
	IRBA	Standaard- benadering	Totaal	IRBA	Standaard- benadering	Totaal
Centrale overheden en centrale banken	48.123	7.567	55.690	50.465	8.667	59.132
Ondernemingen	75.967	29.199	105.166	83.966	21.335	105.301
Instellingen (*)	28.906	19.464	48.370	40.628	16.554	57.182
Retail	65.031	18.809	83.840	63.145	8.115	71.260
Effectiseringsposities	13.085		13.085	21.982		21.982
Andere activa die geen kredietverplichting vertegenwoordigen (**)	135	3.685	3.820		2.702	2.702
TOTALE BLOOTSTELLING	231.247	78.724	309.971	260.186	57.373	317.559

(*) Onder Basel II omvat de activacategorie Instellingen kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, met inbegrip van instellingen en ondernemingen die worden erkend in andere landen. Hieronder vallen ook bepaalde posities op regionale en lokale autoriteiten, overheidsinstellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken die niet worden behandeld als centrale overheidsinstellingen.

(**) Onder 'andere activa die geen kredietverplichting vertegenwoordigen' vallen materiële activa en overlopende en overige activa.

De bovenstaande tabel heeft betrekking op de volledige prudentiële consolidatiekring op basis van de activacategorieën die zijn vastgesteld volgens artikel VI.2 van het reglement van de CBFA van 17 oktober 2006 ten aanzien van vermogensvereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen.

Ondanks de consolidatie van de leasing activiteiten van BNP Paribas en de continue groei in de retailportefeuille, is het totale uitstaande kredietrisico verminderd met 2% vergeleken met 31 december 2011. Deze neerwaartse evolutie is het meest waarneembaar in de risicopositielassen 'Instellingen', 'Effectiseringsposities' en - in mindere mate - 'Centrale overheden'.

De blootstelling aan 'Instellingen' is met 15% gedaald, hoofdzakelijk ten gevolge van de eliminatie van de inter-company financiering van de Leasing entiteiten. De blootstelling aan effectiseringsposities daalde met 40% als gevolg van het vervallen en stopzetten van effectiseringsposities.

De volgende tabel toont de blootstelling aan het tegenpartijrisico (gemeten op basis van de waarde van de positie op het moment dat de tegenpartij in gebreke gaat) per Basel activacategorie voor derivatencontracten en effectenleen-/uitleentransacties, rekening houdend met de invloed van eventuele salderingsovereenkomsten.

Exposure at Default voor het tegenpartijrisico per Basel-activacategorie

In miljoenen euro's	31 december 2012			31 december 2011		
	IRBA	Standaard-benadering	Totaal	IRBA	Standaard-benadering	Totaal
Centrale overheden en centrale banken	371		371	374		374
Ondernemingen	3.626	788	4.414	2.654	1.128	3.782
Instellingen (*)	4.902	391	5.293	20.268	520	20.788
Retail		8	8		2	2
TOTALE BLOOTSTELLING	8.899	1.187	10.086	23.296	1.650	24.946

(*) Onder Basel II omvat de activacategorie 'Instellingen' kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, met inbegrip van instellingen en ondernemingen die worden erkend in andere landen. Hieronder vallen ook posities op regionale en lokale autoriteiten, overheidsinstellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken die niet worden behandeld als centrale overheidsinstellingen.

De daling van 60% van het tegenpartijrisico is vooral het gevolg van vervallen terugkooptransacties die niet meer werden vernieuwd en van vervroegde beëindigingen van back-to-back derivaten met BNP Paribas.

4.d.1 Kredietrisico

4.d.1.1 Algemeen kredietbeleid en controle- en voorzieningsprocedures

De kredietactiviteiten van BNP Paribas Fortis vallen onder het Global Credit Policy dat van toepassing is voor alle onderdelen van BNP Paribas Groep. Dit beleid is goedgekeurd door het Risk Committee van de Groep BNP Paribas, dat wordt voorgezeten door de Chief Executive Officer, en is bekrachtigd door het directiecomité van BNP Paribas Fortis, voorgezeten door haar Chief Executive Officer. Dit beleid steunt op kernprincipes met betrekking tot de naleving van de ethische standaarden van de Groep, duidelijk omschreven verantwoordelijkheden (Business en Risico), de aanwezigheid en implementatie van procedures en de vereiste van een grondige analyse van risico's. Het beleid wordt geïmplementeerd in de vorm van specifieke regels die zijn afgestemd op elke type activiteit of tegenpartij. Het raamwerk voor het beheer van kredietrisico's binnen BNP Paribas Fortis wordt verder uitgewerkt in een specifieke, transversale benadering die nader ingaat op de belangrijkste grondregels voor de routing van kredieten, regels met betrekking tot het delegeren van bevoegdheden en de rol van het Central Credit Committee, het hoogste kredietcomité binnen BNP Paribas Fortis. Ook wordt hiermee de grondregel dat de Risicofunctie onafhankelijk is van de Business herhaald en versterkt.

4.d.1.2 De krediet-levenscyclus

Besluitvormingsprocedures

Het onderkennen van het bestaande en potentiële kredietrisico van een product of activiteit vormt de basis voor effectief kredietrisicobeheer. Onderdeel van dit proces is het verzamelen van alle relevante informatie over de aangeboden producten, de betreffende tegenpartijen en alle andere elementen die het kredietrisico kunnen beïnvloeden. BNP Paribas Fortis maakt namelijk, alvorens verplichtingen aan te gaan, een uitvoerige beoordeling van eventuele bekende ontwikkelingsplannen van de kredietnemer en zorgt ervoor dat zij grondige kennis bezit van alle structurele aspecten van de activiteiten van de kredietnemer en dat afdoende opvolging mogelijk is.

De beoordeling van het kredietrisico van een contractvoorstel vindt plaats door middel van:

- een analyse van de kans dat de klant niet aan zijn verplichtingen zal kunnen voldoen, wat tevens wordt vertaald naar een risicoclassificatie volgens de ratingschaal van BNP Paribas Fortis
- een analyse van de mogelijkheden voor het nakomen van de verplichtingen van de klant op enige andere wijze indien de tegenpartij zelf in gebreke blijft
- het formuleren van een kredietvoorstel waarin al deze facetten onder de aandacht worden gebracht van de besluitvormers.

Bevoegde personen of comités bestaande uit daarvoor aangewezen vertegenwoordigers van de Business en de Risico-afdeling nemen gezamenlijk een kredietbesluit op basis van het kredietvoorstel. Kredietvoorstellen moeten voldoen aan de Global Credit Policy van BNP Paribas Fortis en aan meer specifieke richtlijnen en moeten in alle gevallen voldoen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Er is een systeem van discretionaire kredietlimieten opgezet op grond waarvan alle kredietverleningsbesluiten moeten worden goedgekeurd door daarvoor formeel aangewezen vertegenwoordigers van de Business en de Risico-afdeling. De grondgedachte hierachter is dat een juist evenwicht (gemeten naar rendement) moet worden gevonden tussen twee tegengestelde factoren, namelijk de maximalisatie van de autonome besluitvorming van de businesses enerzijds en de verlaging van het onverwachte tegenpartijrisico anderzijds.

Goedkeuringen worden altijd schriftelijk vastgelegd, door middel van een ondertekend goedkeuringsformulier of in de notulen van formele vergaderingen van een kredietcomité. De discretionaire kredietlimieten hebben betrekking op de totale verplichtingen per businessgroep en variëren afhankelijk van de interne kredietratings en de specifieke aard van de betreffende business. Daarnaast kan vereist worden dat kredietaanvragen voor bepaalde sectoren/bedrijfstakken tevens goedgekeurd worden door een sectorspecialist of een daarvoor aangewezen deskundige. Binnen Retail Banking worden voor standaardproducten en voor beperkte bedragen vereenvoudigde procedures toegepast, waarbij gebruik wordt gemaakt van statistische hulpmiddelen voor de besluitvorming.

Opvolgingsprocedures

Binnen alle BNP Paribas Fortis entiteiten vindt een uitvoerige opvolging en rapportage van risico's plaats. Dit wordt uitgevoerd door controle- en rapportageafdelingen die moeten waarborgen dat kredietverplichtingen in overeenstemming zijn met het kredietgoedkeuringsbesluit, dat rapportagegegevens over het kredietrisico betrouwbaar zijn en dat de door BNP Paribas Fortis aanvaarde risico's effectief worden opgevolgd. Er worden uitzonderingsrapportages opgesteld (met uiteenlopende frequenties, afhankelijk van de activiteit) en er worden diverse hulpmiddelen gebruikt om vroegtijdig te kunnen waarschuwen voor een potentiële escalatie van kredietrisico's. De risico's worden opgevolgd op verschillende niveaus, die over het algemeen de organisatie van de discretionaire kredietlimieten weerspiegelen. De bewakingsteams rapporteren aan de risicoafdeling. De bewakingsteams zijn nauw betrokken bij de organisatie van de Watchlist- en Impairmentcomités, die maandelijks bijeenkomen voor het evalueren van alle gevoelige of probleemkredieten en kredieten met een hoger risico die boven een bepaald bedrag liggen. Deze

teams hebben onder meer tot taak strategische aanwijzingen te geven en een opinie te geven over eventuele aanpassingen van de voorzieningen voor bijzondere waardevermindering, op basis van de aanbevelingen van de Business Line en de Risico-afdeling.

Procedures voor bijzondere waardeverminderingen

De Risico-afdeling beoordeelt maandelijks alle achterstallige leningen aan bedrijven, banken en overheden om het bedrag van eventuele op te nemen verliezen door bijzondere waardevermindering te bepalen. Bij deze evaluatie wordt gekeken naar alle materiële beslissingen die zijn genomen op de relevante besluitvormingsniveaus zoals voorgeschreven in de desbetreffende richtlijnen. Het bedrag van het verlies door bijzondere waardevermindering is gebaseerd op de contante waarde van het nettobedrag dat waarschijnlijk gerealiseerd kan worden, rekening houdend met de mogelijke realisatie van ontvangen zekerheden.

Daarnaast wordt voor elke activiteit op basis van statistische gegevens een collectieve bijzondere waardevermindering vastgesteld. Het 'Committee on Impairments and Provisions' van BNP Paribas Fortis komt elk kwartaal bijeen om het bedrag van de bijzondere waardevermindering goed te keuren. Hierbij wordt uitgegaan van een simulatie van de verliezen tot het einde van de looptijd op portefeuilles met leningen waarvan de kredietkwaliteit als verminderd wordt beschouwd maar waarbij de betreffende klanten niet zijn aangemerkt als zijnde in gebreke (in dat geval zijn immers specifieke bijzondere waardeverminderingen van toepassing). De Risico-afdeling gebruikt bij de simulaties de parameters van het hieronder beschreven interne ratingsysteem.

Het genoemde comité neemt de eindbeslissing over alle elementen van de risicokost, met inbegrip van specifieke voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen en collectieve bijzondere waardeverminderingen. Dit comité neemt ook de besluiten over de portefeuille met gestructureerde kredieten.

4.d.1.3 Intern ratingsysteem

BNP Paribas Fortis heeft gekozen voor toepassing van de meest geavanceerde benadering - de zogenaamde Geavanceerde Interne Ratingbenadering (AIRBA) zoals beschreven in het Basel II akkoord - en heeft op 3 maart 2008 goedkeuring gekregen van de CBFA voor het toepassen van deze benadering voor de berekening van het onder Basel II vereiste vermogen. Deze benadering is op consistente wijze binnen de hele bankgroep geïmplementeerd. Er vinden momenteel convergentieprojecten plaats met als doel de methodes, processen en systemen van enerzijds BNP Paribas Fortis en anderzijds BNP Paribas Groep te harmoniseren, waarbij steeds de regelgevingseisen worden nageleefd.

BNP Paribas Fortis beschikt over een uitgebreid intern ratingsysteem voor het vaststellen van de naar risico gewogen activa die worden gebruikt voor het berekenen van de solvabiliteitsratio's. Er wordt een periodiek beoordelings- en controleproces toegepast om te waarborgen dat het systeem effectief is en op de juiste wijze is geïmplementeerd. Voor zakelijke kredieten gaat het systeem uit van drie parameters: de kans dat de tegenpartij in gebreke zal blijven uitgedrukt in de vorm van een rating, het verlies bij wanbetaling (Loss Given Default), dat afhankelijk is van de structuur van de transactie, en de kredietconversiefactor (CCF), die is gebaseerd op een schatting van het gedeelte van de niet op de balans opgenomen positie die blootstaat aan risico.

Er kunnen twintig verschillende ratings worden toegekend aan een tegenpartij. Zeventien hiervan worden gebruikt voor klanten die niet in gebreke zijn, waarbij de kredietbeoordeling kan variëren van 'uitstekend' tot 'zeer zorgwekkend', en drie hiervan hebben betrekking op klanten die worden geclassificeerd als in gebreke zijnde, volgens de definitie van de banktoezichthouder.

De ratings worden ten minste eens per jaar vastgesteld, in combinatie met de jaarlijkse beoordeling van het totale klantenrisico waarbij gebruik wordt gemaakt van de deskundigheid van zowel de medewerkers van de business line als de Senior Credit Officers van de Risico-afdeling, waarbij laatstgenoemden de beslissende stem hebben. Er zijn hulpmiddelen van hoge kwaliteit ontwikkeld ter ondersteuning van het ratingproces, zoals analyse-instrumenten en systemen voor het toekennen van kredietscores. Of deze hulpmiddelen gebruikt worden en welke de techniek is die wordt gekozen, is afhankelijk van de aard van het risico.

Er worden diverse kwantitatieve en andere methodes gebruikt om de consistentie van de ratings en de soliditeit van het rating-systeem te controleren. Aan leningen aan particuliere klanten en zeer kleine bedrijven wordt een rating toegekend op basis van een statistische analyse van risicogroepen met dezelfde kenmerken. De Risico-afdeling heeft de algemene verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het totale systeem en waarborgt deze door het systeem zelf te definiëren, door een validatie van het systeem of door de werking ervan te evalueren.

De 'loss given default' wordt bepaald met behulp van statistische modellen voor de meest gediversifieerde portefeuilles of op basis van het oordeel van een deskundige, waarbij wordt uitgegaan van vergelijkbare waarden. Onder Basel II wordt 'loss given default' gedefinieerd als een verlies dat BNP Paribas Fortis zou leiden wanneer de tegenpartij in gebreke zou blijven.

Voor elke transactie wordt de 'loss given default' bepaald aan de hand van het realisatiepercentage voor senior - niet door zekerheden gedekte - vorderingen op de betreffende tegenpartij, gecorrigeerd voor het eventuele effect van de structuur van de transactie (zoals achterstelling) en voor het effect van eventuele risicobeperkende technieken (onderpand en andere zekerheden). Bedragen die gerealiseerd kunnen worden op basis van onderpand en andere zekerheden worden jaarlijks geschat op basis van voorzichtige berekeningen. Hierbij worden kortingen toegepast voor het realiseren van zekerheden in een stresssituatie.

Het risico van wanbetaling wordt gemodelleerd door de Bank waarbij gebruik wordt gemaakt van interne historische wanbetalingcijfers of van andere technieken als er niet voldoende historische gegevens beschikbaar waren. Conversiefactoren worden gebruikt voor het berekenen van de omvang van de niet op de balans opgenomen positie die blootstaat aan risico wanneer een kredietnemer in gebreke blijft.

Elk van de drie parameters voor het kredietrisico wordt jaarlijks getoetst door middel van backtesting en gebenchmarkt om te controleren hoe het systeem bij elk van de bedrijfsonderdelen van BNP Paribas Fortis functioneert. Bij de backtests worden voor elke parameter de geschatte en de gerealiseerde uitkomsten met elkaar vergeleken.

Voor het backtesten van ratings wordt het wanbetalingspercentage voor populaties binnen elke ratingcategorie of, in het geval van retail banking activiteiten, elke groep risico's met vergelijkbare kenmerken elk jaar vergeleken met het feitelijke wanbetalingspercentage. Per ratingbeleid, rating, geografisch gebied en ratingmethode wordt een analyse uitgevoerd om vast te stellen op welke punten de modellen mogelijk niet voldoen. Ook de stabiliteit van de rating en de populatie wordt geverifieerd. BNP Paribas Fortis heeft eveneens backtestingtechnieken ontwikkeld die zijn afgestemd op portefeuilles met een laag wanbetalingspercentage, zodat de effectiviteit van het systeem zelfs kan worden beoordeeld wanneer het aantal feitelijke wanbetalingen zeer laag is.

Bij backtesting van de globale realisatiepercentages wordt over het algemeen uitgegaan van een analyse van de bedragen die worden gerealiseerd op achterstallige posities. Wanneer een positie is afgeboekt wordt elk bedrag dat wordt gerealiseerd terugverdisconteerd naar de dag waarop de achterstalligheid ontstond en berekend als een percentage van die positie. Wanneer een positie nog niet is afgeboekt, wordt het bedrag van de gevormde voorzieningen gebruikt als indicator voor in de toekomst te realiseren bedragen. Het aldus bepaalde realisatiepercentage wordt vervolgens vergeleken met het in eerste instantie voorspelde percentage. Voor wat betreft de rating wordt het realisatiepercentage geanalyseerd op totaalbasis en per ratingbeleid en geografisch gebied. Individuele en gemiddelde afwijkingen worden geanalyseerd, waarbij rekening wordt gehouden met de bimodale verdeling van de realisatiepercentages. De uitkomsten van deze tests laten zien dat de schattingen van BNP Paribas Fortis in overeenstemming zijn met de omstandigheden tijdens een economische neergang en gemiddeld genomen conservatief zijn.

Ook de kredietconversiefactor wordt jaarlijks aan backtests onderworpen.

De resultaten van alle backtests worden jaarlijks gepresenteerd aan de afdelingen die wereldwijd verantwoordelijk zijn voor het toezicht op het ratingsysteem en aan de risicofunctionarissen. Deze resultaten en de daaruit voortvloeiende discussies worden gebruikt voor het vaststellen van prioriteiten voor het ontwikkelen van methodieken en het toepassen van hulpmiddelen.

Interne schattingen van risicoparameters worden toegepast bij het dagelijkse bestuur van BNP Paribas Fortis in lijn met de Basel II -aanbevelingen. Behalve voor de berekening van de solvabiliteitsvereisten worden ze bijvoorbeeld ook gebruikt om bij het verstrekken van nieuwe leningen of het evalueren van bestaande leningen de winstgevendheid te meten, om de collectieve bijzondere waardevermindering te bepalen, het controleren en garanderen van een actief risicobeheer of voor interne en externe rapportagedoeleinden.

4.d.1.4 Portefeuillebeleid

BNP Paribas Fortis selecteert en beoordeelt individuele risico's niet alleen zorgvuldig maar past daarnaast een portefeuillebeleid toe dat is gericht op spreiding van risico's over debiteuren, bedrijfstakken en landen. In het kader van dit beleid kan BNP Paribas Fortis voor het afdekken van individuele risico's, het verminderen van portefeuilleconcentraties of het limiteren van potentiële verliezen als gevolg van een crisisscenario gebruik maken van instrumenten voor het afwentelen van kredietrisico's (zoals effectiseringsprogramma's of kredietderivaten).

4.d.1.5 Risicobeperkende technieken

Onderpand en andere zekerheden

Risicobeperking komt tot stand door vermindering van het kredietrisico door afdekking (hedging) of door het verkrijgen van zekerheden. Afdekking is een financiële techniek die gericht is op de vermindering of eliminatie van het door producten en/of activiteiten veroorzaakte financiële risico. Zekerheden (onderpand) bestaan uit toezeggingen die zijn gedaan of voorrechten die zijn verschaft door een tegenpartij of een derde waarop BNP Paribas Fortis ter beperking van de verliezen op leningen een beroep kan doen indien de tegenpartij in gebreke blijft of elke andere overeenkomst of regeling met een gelijkaardig effect. Kredietverlening is nooit alleen gebaseerd op onderpand of afdekking. De risicobeperkende voorzieningen worden altijd beschouwd als een alternatieve oplossing.

In de Global Credit Policy van BNP Paribas, die ook van toepassing is voor BNP Paribas Fortis, wordt uiteengezet hoe transacties moeten worden gestructureerd om het risico te beperken. Onderpand en andere zekerheden worden tegen reële waarde in aanmerking genomen en worden alleen in uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld bij de financiering van grondstoffentransacties, geaccepteerd als de belangrijkste bron van terugbetaling. Liquiditeiten die worden gegenereerd door de activiteiten van de kredietnemer worden beschouwd als de primaire bron van middelen voor het aflossen van de lening. Garantieverstrekters worden vooraf onderworpen aan dezelfde strenge beoordelingsprocedures als primaire kredietnemers.

De regelgeving voor banken geeft duidelijke richtlijnen voor het beoordelen van het risicobeperkende effect van onderpand en andere zekerheden volgens de geavanceerde benadering van Basel II. Door de uiteenlopende aard van de activiteiten van BNP Paribas Fortis wordt zekerheid verkregen voor de door BNP Paribas Fortis verstrekte leningen in de vorm van vele soorten onderpand en zakelijke zekerheden zoals bijvoorbeeld voorraden, vorderingen of onroerend goed. Bij risico-evaluaties wordt ook rekening gehouden met directe garanties die zijn verstrekt door de moedermaatschappij van de tegenpartij of door andere garantieverstrekters, zoals financiële instellingen. Andere garanties die door BNP Paribas Fortis worden beoordeeld zijn onder meer kredietderivaten, exportkredietverzekeraars en kredietverstrekkers. Deze soorten garanties mogen alleen worden geaccepteerd wanneer wordt voldaan aan strenge criteria. Een garantie wordt alleen geacht een risico te beperken wanneer de garantieggever een hogere rating heeft dan de tegenpartij. De waarde van onderpand of andere zekerheden wordt alleen in aanmerking genomen bij het meten van de risicopositie wanneer er geen sterke correlatie bestaat met het risico op de eersterangsdebiteur.

Aankoop van kredietbescherming

Optimaal beheer van een kredietportefeuille vereist de toepassing van efficiënte afdekkingstechnieken om concentraties of ongewenste risicoposities in de krediet- en obligatieportefeuille te voorkomen. BNP Paribas Fortis gebruikt hiervoor hoofdzakelijk single name Credit Default Swaps (CDS). De tegenpartijen van CDS'en worden zorgvuldig geselecteerd en vrijwel alle contracten worden gedekt door onderpand.

Effectisering van activa

De effectisering van activa houdt in dat een verhandelbaar financieel instrument wordt gecreëerd dat wordt gedekt door de kasstroom uit of de waarde van specifieke financiële activa. Tijdens het effectiseringsproces worden activa (bijvoorbeeld persoonlijke leningen, vorderingen en hypotheekleningen) geselecteerd en samengebracht in een Special Purpose Vehicle (SPV) dat effecten uitgeeft die vervolgens worden verkocht aan beleggers. Nadere informatie over de effectisering van activa wordt gegeven in paragraaf 4.d.3. 'Effectisering' van dit hoofdstuk en in noot 8.g 'Gestructureerde kredietinstrumenten'.

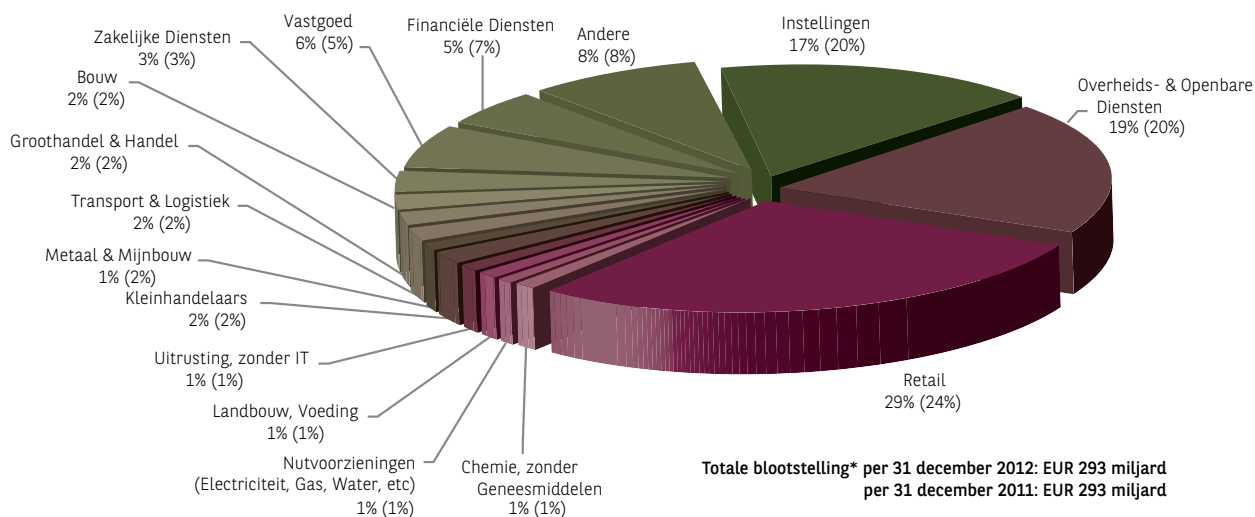
Diversificatie van de blootstelling aan kredietrisico

Met concentratie van kredietrisico wordt bedoeld dat er sprake is van een uitstaand bedrag bij een tegenpartij of een totaal aan uitstaande bedragen bij positief gecorreleerde tegenpartijen (bijvoorbeeld doordat deze over het algemeen onder gelijkaardige omstandigheden in gebreke blijven) die een aanzienlijk verlies kunnen opleveren bij een faillissement of het in gebreke blijven van die tegenpartij of tegenpartijen. Het vermijden van concentraties is daarom een fundamenteel onderdeel van de kredietrisicostrategie van BNP Paribas Fortis die erop is gericht in omvang gespreide, liquide en gediversifieerde portefeuilles aan te houden.

Om potentiële verbanden tussen uitstaande bedragen op dezelfde tegenpartij te kunnen onderkennen past BNP Paribas Fortis het concept van 'total one obligor' toe. Dit houdt in dat groepen verbonden tegenpartijen voor het kredietrisicobeheer worden beschouwd als een enkele en zelfde entiteit.

Om de diversiteit aan kredietrisico's te beheren, is het kredietrisicobeleid van BNP Paribas Fortis erop gericht het kredietrisico te spreiden over meerdere sectoren en landen. In de onderstaande figuur wordt de sectorconcentratie binnen de portefeuille met leningen aan klanten per 31 december 2012 weergegeven.

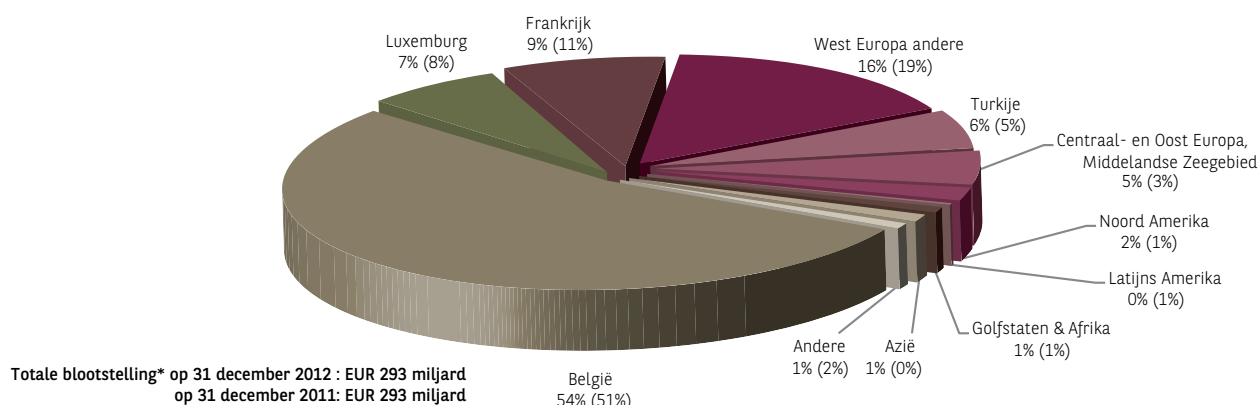
Uitsplitsing van het kredietrisico per Basel II-activacategorie en per bedrijfstak op 31 december 2012

[*] Bevat risicoposities exclusief tegenpartijrisico, aandelen, andere niet aan kredietverplichtingen gerelateerde activa en effectiseringsposities. De percentages tussen haakjes geven de verdeling per 31 december 2011 weer.

Het concentratierisico voor landen bestaat uit de som van alle risicoposities op kredietnemers in het betreffende land. In de onderstaande tabel wordt de geografische concentratie binnen de portefeuille met leningen aan klanten per 31 december 2012 weergegeven.

Geografische verdeling van het kredietrisico per 31 december 2012 jaar per vestigingsland van de tegenpartij

(*)Totale blootstelling exclusief tegenpartijrisico, aandelen, andere niet aan kredietverplichtingen gerelateerde activa en effectiseringsposities. Percentages tussen haakjes geven de verdeling per 31 december 2011 weer.

4.d.1.6 Kredietrisicorating

Een kredietrisicorating is een classificatie die voortkomt uit het zogenaamde Risk Rating Assignment Process en is gebaseerd op een gekwalificeerde beoordeling en formele evaluatie. Deze classificatie is het resultaat van een analyse van de financiële geschiedenis van iedere debiteur en een raming van de mate waarin deze in de toekomst aan zijn verplichtingen kan voldoen.

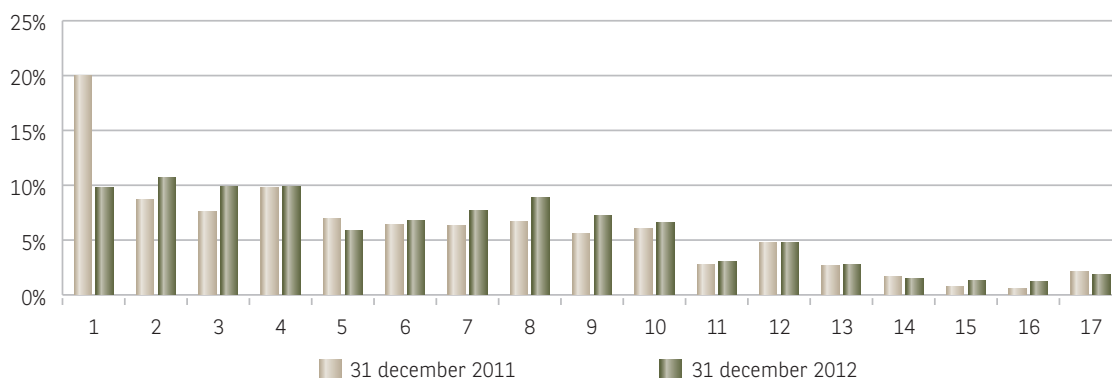
BNP Paribas Fortis heeft hiervoor de zogenaamde Master Scale ontwikkeld. Deze schaal loopt van 1 tot 20 en geeft een indicatie van de kans dat een tegenpartij binnen een jaar in gebreke blijft. Als een lening een rating tussen één en zes heeft, houdt dit in dat de lening een 'investment'-grade kwaliteit heeft. Een lening met een rating tussen zeven en 17 wordt beschouwd als een 'sub-investment grade'-lening en een rating van 18, 19 of 20

wordt toegekend aan vorderingen waarop een bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden.

Uitstaande zakelijke kredieten per kredietrating volgens IRBA

De onderstaande grafiek toont de verdeling naar kredietrating van de kredieten en verbintenissen waarop geen bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden en die deel uitmaken van de zakelijke kredietportefeuille (activacategorieën: ondernemingen, centrale overheden en centrale banken, instellingen) voor alle business lines van BNP Paribas Fortis, gemeten op basis van de interne ratingbenadering (IRBA). Deze risicopositie vertegenwoordigt EUR 70,7 miljard van het bruto kredietrisico per 31 december 2012, vergeleken met EUR 78,2 miljard per 31 december 2011.

Uitsplitsing van de blootstelling op ondernemingen volgens kredietrisicorating – IRBA

Retail banking-activiteiten

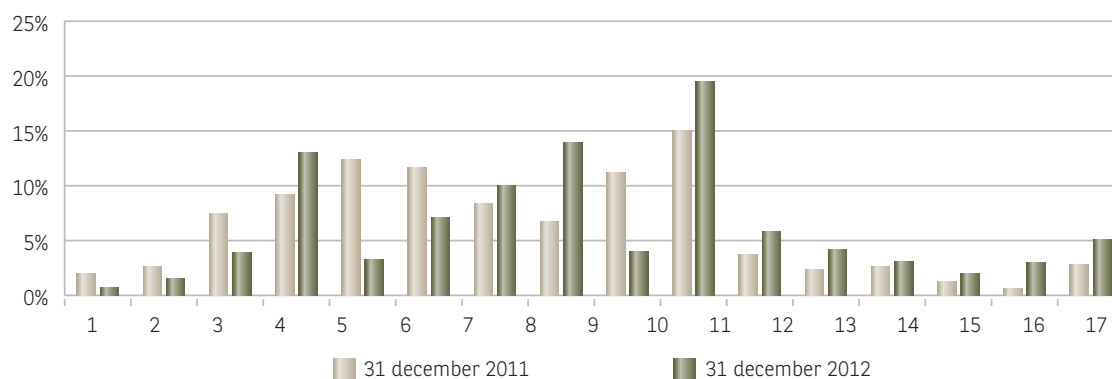
De retail banking-activiteiten vinden plaats via de BNP Paribas Fortis vestigingen en via de dochteronderneming Alpha Credit. De activiteiten in België zijn verankerd in gestructureerde en geautomatiseerde kredietprocessen, die voldoen aan de Interne Ratingbenadering volgens Basel II waarvoor in maart 2008 goedkeuring werd verkregen.

Alle schattingen ten behoeve van de geavanceerde Basel II-benadering (PD, EAD, LGD) worden jaarlijks herzien en/of aangepast. De verklarende variabelen voor het retailgedeelte van de portefeuille zijn gebaseerd op interne gedragsgegevens. Deze parameters worden maandelijks berekend op basis van de meest recente beschikbare informatie en worden zonder handmatige tussenkomst beschikbaar gesteld.

Voor het screenen van klanten op het moment dat een kredietaanvraag wordt gedaan, worden klassieke technieken voor het toekennen van scores toegepast, waarbij altijd de Basel II-parameters in acht worden genomen.

De onderstaande grafiek toont de verdeling naar kredietrating van de kredieten en verbintenissen waarop geen bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden en die deel uitmaken van de retailportefeuille voor alle business lines van BNP Paribas Fortis, gemeten op basis van de interne ratingbenadering. Deze risicopositie vertegenwoordigt EUR 62,9 miljard van het bruto kredietrisico per 31 december 2012, vergeleken met EUR 62,5 miljard per 31 december 2011.

Uitsplitsing van de blootstelling op Retail activiteiten volgens kredietrisicoring – IRBA

De relatieve toename van de posities met een hoge rating (10 en hoger) werd voornamelijk gedreven door een meer conservatieve risicoweging van de hypothecaire leningen alsook door de herziening van de modellen gebruikt voor leningen aan KMO's.

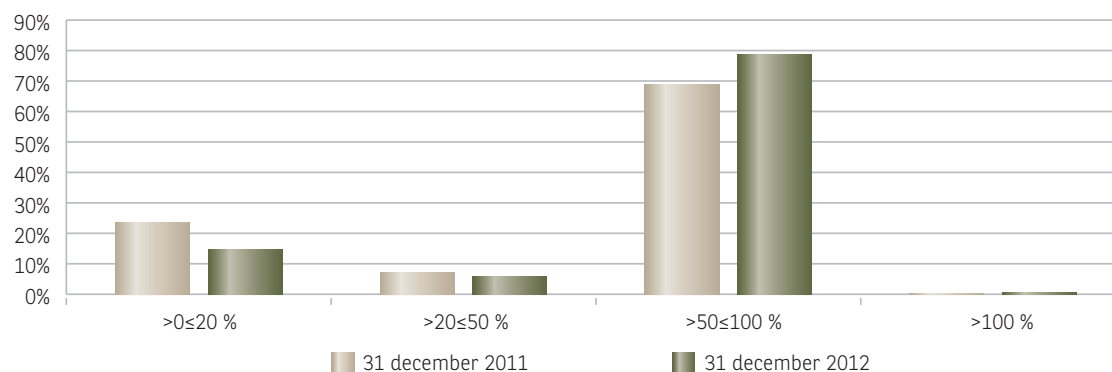
Gestandaardiseerde benadering

BNP Paribas Fortis past ook de gestandaardiseerde benadering of de zogenaamde 'Unrated Standardised Approach' (USTA) toe voor rechtspersonen of bedrijfsonderdelen, onder andere deze die zijn geclassificeerd als 'permanente uitzonderingen'.

De entiteiten die zijn geclassificeerd als 'permanente uitzonderingen' zijn rechtspersonen of bedrijfsonderdelen die worden aangemerkt als niet-materieel op grond van de daarvoor door BNP Paribas Fortis gedefinieerde criteria of processen. Permanente uitzonderingen blijven bestaan zolang wordt voldaan aan de criteria voor niet-materialiteit.

De onderstaande grafiek geeft informatie over de blootstelling aan de zakelijke kredietportefeuille (inclusief centrale overheden, centrale banken en instellingen) gewaardeerd op basis van de gestandaardiseerde benadering en uitgesplitst naar risicoweging.

Uitsplitsing blootstelling aan zakelijke kredieten (*) volgens weging in de gestandaardiseerde benadering

(*) De in bovenstaande grafiek weergegeven zakelijke kredietportefeuille betreft ondernemingen, centrale overheden en centrale banken en instellingen.

De totale blootstelling aan ondernemingen, risicogewogen via de gestandaardiseerde benadering, steeg met 20%. De consolidatie van de leasingactiviteiten levert de belangrijkste bijdrage in deze evolutie.

4.d.1.7 Leningen met achterstallige aflossingen, met of zonder bijzondere waardevermindering, en daaraan gerelateerde onderpanden of andere zekerheden

De volgende tabel toont de boekwaarde van de financiële activa waarop aflossingen achterstallig zijn maar waarop geen bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden (gerangschikt naar de datum waarop de achterstalligheid is ontstaan), activa

die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan en daaraan gerelateerde onderpanden of andere zekerheden. De getoonde bedragen zijn niet gecorrigeerd voor voorzieningen op portefeuillebasis.

31 december 2012

Vervaldag van achterstallige leningen die geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan					Activa en verbintenissen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, gedekt door een voorziening	Totaal leningen en verbintenissen	Verkregen garanties op achterstallige leningen die geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan	Verkregen garanties op leningen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan
Totaal	< 90 dagen	Tussen 90 dagen en 180 dagen	Tussen 180 dagen en 1 jaar	Meer dan 1 jaar				

In miljoenen euro's

Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (excl. niet-vastrentende effecten) Voor verkoop beschikbare financiële activa (excl. niet-vastrentende effecten)					4	4		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	197	197			131	328	147	72
Leningen aan en vorderingen op klanten	5.943	5.572	366	2	3	4.038	9.981	4.307
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden								
Totaal dubieuze en achterstallige vorderingen, na aftrek van individuele bijzondere waardeverminderingen	6.140	5.769	366	2	3	4.173	10.312	4.454
Verstrekte financieringsverbintenissen						286	286	72
Verstrekte financiële garanties						174	174	149
Totaal dubieuze, niet in de balans opgenomen verbintenissen, na aftrek van voorzieningen						460	460	221
TOTAAL BLOOTSTELLING	6.140	5.769	366	2	3	4.633	10.773	4.454

31 december 2011

Vervaldag van achterstallige leningen die geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan					Activa en verbintenissen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, gedekt door een voorziening	Totaal leningen en verbintenissen	Verkregen garanties op achterstallige leningen die geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan	Verkregen garanties op leningen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan
Totaal	< 90 dagen	Tussen 90 dagen en 180 dagen	Tussen 180 dagen en 1 jaar	Meer dan 1 jaar				

In miljoenen euro's

Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (excl. niet-vastrentende effecten) Voor verkoop beschikbare financiële activa (excl. niet-vastrentende effecten)					13	13		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	203	203				382	585	132
Leningen aan en vorderingen op klanten	2.924	2.708	150	65	2	3.458	6.382	1.793
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden						44	44	
Totaal dubieuze en achterstallige vorderingen, na aftrek van individuele bijzondere waardeverminderingen	3.127	2.911	150	65	2	3.897	7.024	1.925
Verstrekte financieringsverbintenissen						284	284	102
Verstrekte financiële garanties						184	184	120
Totaal dubieuze, niet in de balans opgenomen verbintenissen, na aftrek van voorzieningen						468	468	222
TOTAAL BLOOTSTELLING	3.127	2.911	150	65	2	4.364	7.492	1.925

4.d.2 Tegenpartijrisico

BNP Paribas Fortis is blootgesteld aan een tegenpartijrisico uit hoofde van haar kapitaalmarkt- en ALM & Treasury transacties. Dit risico wordt beheerd door de veelvuldige toepassing van standaard close-out salderings- en zekerheidsovereenkomsten en met behulp van een dynamisch afdekkingsbeleid en houdt rekening met de wijziging van de waarde van dit risico in de waardebeoordeling van onderhandse financiële instrumenten door middel van een proces van kredietwaardeaanpassingen.

Salderingsovereenkomsten

Saldering wordt gebruikt door de Bank om het tegenpartijkredietrisico gebonden aan de handel in afgeleide financiële instrumenten te beperken. De belangrijkste salderingswijze is de saldering via liquidatie die toelaat om, als de tegenpartij in gebreke blijft, alle posities te sluiten tegen de huidige marktwaarde. Alle positieve en negatieve bedragen worden opgeteld om een te ontvangen van of te betalen aan de tegenpartij (netto) bedrag te verkrijgen. Het saldo ('close out netting') kan onderworpen zijn aan een garantie ('zekerheidstelling') toegekend als onderpand in cash, effecten of deposito's.

De Bank past ook saldering toe in het geval van valutavereffeningen om het tegenpartijkredietrisico te beperken. Dit komt overeen met de saldering van alle betalingen en ontvangsten tussen de Bank en een tegenpartij in dezelfde munt op dezelfde dag. Deze saldering leidt tot een te betalen bedrag (voor elke munt) door de Bank of door de tegenpartij.

Deze transacties worden verwerkt in overeenstemming met de bilaterale en multilaterale overeenkomsten die de algemene principes van het nationale en internationale kader respecteren. De voornaamste vormen van bilaterale overeenkomsten zijn deze uitgevaardigd door de Nationale Bank van België en op internationaal vlak door de International Swaps and Derivatives Association (ISDA).

Waardering van het tegenpartijrisico

Het risico van wanbetaling ('Exposure at default' - EAD) voor het tegenpartijrisico wordt gemeten door het gebruik van een intern model en wordt daarna opgenomen in het kredietrisico-evaluatiesysteem. Dit instrument wordt regelmatig bijgewerkt. Het is gebaseerd op 'Monte Carlo'-simulaties die de mogelijke veranderingen in de risicoposities beoordelen. De gebruikte stochastische processen zijn gevoelig voor parameters zoals volatiliteit en correlatie en worden geïjkt op basis van historische marktgegevens. Potentiële toekomstige risicoposities uit hoofde van het tegenpartijrisico worden berekend met behulp van een intern model ('ValRisk') waarmee duizenden mogelijke markttrendscenari'o's gesimuleerd kunnen worden en transacties die met elke tegenpartij zijn uitgevoerd, gewaardeerd kunnen worden op verschillende toekomstige tijdstippen (van één dag tot meer dan 30 jaar voor transacties met de langste levensduur). Waardeveranderingen worden berekend tot het einde van de looptijd van de betreffende transacties.

Bij het berekenen van de volledige risicoblootstelling houdt het systeem rekening met de juridische contracten gelinkt aan elke transactie en tegenpartij zoals salderings- en 'margin call'-overeenkomsten.

Tegenpartijkredietrisicoposities worden gekenmerkt door een sterke evolutie van de variabiliteit als gevolg van voortdurende veranderingen in de marktparameters die van invloed zijn op de waarde van de onderliggende transactie. Het is daarom belangrijk om niet alleen de huidige waarde van de transactie te controleren maar ook mogelijke toekomstige veranderingen te beoordelen.

Het gebruik van Value at Risk, op basis van de hierboven beschreven modellen voor het tegenpartijrisico, werd goedgekeurd door de NBB en voor de eerste maal toegepast op de prudentieel vereiste berekeningen voor 31 maart 2012.

Omkadering en opvolging van het tegenpartijrisico

De potentiële toekomstige risicoposities berekend door ValRisk worden dagelijks vergeleken met de limieten per tegenpartij. Bovendien kan ValRisk nieuwe transacties simuleren en hun impact op het tegenpartijrisico op de portefeuille meten. ValRisk is daarom een belangrijk onderdeel in het risico-goedkeuringsproces. De volgende comités (in oplopende volgorde van bevoegdheid): het Regional Credit Committee, het Global Credit Committee en het General Management Credit Committee leggen de limieten vast op grond van hun bevoegdheid.

Kredietwaardeaanpassingen voor onderhands verhandelde financiële instrumenten

De waardering van onderhandse verhandelde financiële activiteiten uitgevoerd door BNP Paribas Fortis als onderdeel van haar handelsactiviteiten (Fixed Income, Global Equity & Commodity derivatives¹) bevat kredietwaardeaanpassingen. Een kredietwaardeaanpassing (of CVA 'Credit Value Adjustment') is een aanpassing aan de waarde van het handelsboek voor het tegenpartijrisico. Deze correctie weerspiegelt de verwachte daling van de reële waarde van een risicopositie op een tegenpartij als gevolg van de positieve waarde van het contract, de kans op wanbetaling, de verandering van de kredietkwaliteit en het geschatte realisatiepercentage.

Dynamisch beheer van het tegenpartijrisico

De kredietwaardeaanpassing is afhankelijk van de verandering in de bestaande risicopositie en van de verandering in het kredietrisiconiveau van de tegenpartij die gekoppeld is aan de veranderingen in de spreads voor credit default swaps (CDS) die worden gebruikt voor het berekenen van de kans op wanbetaling.

Voor klanten van Corporate en Investment Banking (CIB) is de CVA afhankelijk van veranderingen in de bestaande risicopositie en in de prijzen die worden verstrekt voor het kredietrisico op de tegenpartij evenals van het globale realisatiepercentage, welke met name tot uiting kunnen komen in de veranderingen in de spreads voor credit default swaps (CDS'en) die worden gebruikt voor het berekenen van de kans op wanbetaling.

Voor klanten van Corporate & Public Banking Belgium (CPBB) is de CVA afhankelijk van veranderingen in de bestaande risicopositie en de interne rating en van het globale realisatiepercentage dat wordt gebruikt voor het berekenen van de kans op wanbetaling.

Om het risico dat veroorzaakt wordt door een verslechtering van de inherente kredietkwaliteit van een portefeuille met financiële instrumenten te verminderen, kan BNP Paribas Fortis gebruik maken van een dynamische afdekkingsstrategie op basis van de aankoop van marktinstrumenten zoals kredietderivaten.

4.d.3 Effectisering

Effectisering van activa houdt in dat een verhandelbaar financieel instrument gecreëerd wordt dat gedekt wordt door de kasstroom uit of de waarde van specifieke financiële activa. Tijdens het effectiseringsproces worden activa (bijvoorbeeld persoonlijke leningen, vorderingen en hypotheek) geselecteerd en samengebracht in een Special Purpose Vehicle (SPV) dat effecten uitgeeft die vervolgens verkocht worden aan beleggers.

Eigen effectisering (originator volgens Basel II)

Om de ontwikkeling van de business te ondersteunen en tegelijkertijd te voldoen aan de kapitaalvereisten van de toezichhouders heeft BNP Paribas Fortis diverse effectiseringsprogramma's uitgegeven. Effectisering van eigen activa kan, afhankelijk van de vereisten, zorgen voor langetermijnfinanciering of voor liquiditeit of worden gebruikt als een instrument voor kapitaalbeheer. De betreffende effectiseringsinstrumenten worden volledig geconsolideerd en dientengevolge worden de geëffectiseerde activa in de geconsolideerde jaarrekening op de balans verantwoord.

BNP Paribas Fortis heeft tevens het Special Purpose Vehicle Bass Master Issuer NV/SA opgericht om woonkredieten die oorspronkelijk zijn verstrekt door BNP Paribas Fortis te effectiseren en heeft de SPV Esmee Master Issuer NV/SA in het leven geroepen voor het effectiseren van leningen die oorspronkelijk door BNP Paribas Fortis zijn verstrekt aan zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen. De blootstelling aan Bass Master Issuer NV/SA en Esmee Issuer NV/SA worden niet in de onderstaande tabel opgenomen omdat de effecten uitgegeven onder deze programma's nog niet werden verkocht aan derde partijen en daarom als niet-efficiënt worden beschouwd onder Basel 2.5. Nadere informatie over beide effectiseringstransacties is opgenomen in het hoofdstuk 'Overige informatie' van de geconsolideerde jaarrekening van BNP Paribas Fortis.

¹ De handelsactiviteiten in Equity derivaten werden afgebouwd en volledig stop gezet tijdens de zomer van 2012.

Effectisering als sponsor ten behoeve van klanten

In 2012 werd effectisering toegepast als financieringsalternatief voor de klanten van BNP Paribas Fortis. In het bijzonder bood financiering via Scaldis Capital Limited ('Scaldis'), een Asset Backed Commercial Paper (ABCP)-entiteit die gesponsord wordt door BNP Paribas Fortis, de zakelijke en institutionele klanten van BNP Paribas Fortis een alternatief middel om financiering aan te trekken via de kapitaalmarkt. Per 31 december 2012 bedroeg de totale nominale waarde van het door Scaldis uitgegeven commercial paper USD 4,29 miljard (of EUR 3,25 miljard). De opbrengst van het uitgegeven commercial paper is geïnvesteerd in USD 2,80 miljard (of EUR 2,12 miljard) aan beleenbare effecten met een hoge rating en USD 1,49 miljard (of EUR 1,12 miljard) aan beleenbare financiële activa van klanten van BNP Paribas Fortis en USD 13,69 miljoen (of EUR 10,38 miljoen) in cash en deposito's.

Door Scaldis gekochte beleenbare activa worden zodanig gestructureerd dat deze in aanmerking komen voor een rating van A-1/P-1/F1. Het gehele jaar 2012 had het door Scaldis uitgegeven commercial paper de hoogste korte termijn rating categorie van Standard & Poor's, Moody's en Fitch Ratings: respectievelijk A-1, P-1 en F1.

Effectisering als investeerder

BNP Paribas Fortis heeft geïnvesteerd in een grote variëteit aan ABS/MBS (asset-backed securities/mortgage-backed securities), met een duidelijke focus op spreiding binnen een uitgifte, diversificatie naar activatype en geografische spreiding. Deze posities omvatten onder meer European Prime RMBS'en, Amerikaanse studieleningen, creditcards, commerciële MBS'en, CLO's, consumenten-ABS'en, leningen aan kleine en middelgrote bedrijven en kleine bedrijfsleningen. Aflossingen op deze activa worden niet langer herbelegd in de ABS/MBS-portefeuille.

De gestructureerde kredieten van BNP Paribas Fortis bestaan overwegend uit effecten met een investment grade rating (95% van de portefeuille heeft een investment grade rating). Het kredietrisico voor BNP Paribas Fortis dat voortvloeit uit de hiervoor genoemde transacties per jaareinde 2012 en de toegepaste waarderingmethoden zijn beschreven in noot 8.g 'Gestructureerde kredietinstrumenten'.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de activiteiten van BNP Paribas Fortis op elk van deze terreinen:

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Rol van BNP Paribas Fortis		
Uitgever		
Sponsor	3.512	4.916
Investeerder	9.573	17.066
TOTALE BLOOTSTELLING	13.085	21.982

Risicobeheer bij effectisering

De effectiseringstransacties die door BNP Paribas Fortis voor klanten worden uitgevoerd, zijn uiterst technisch en specifiek van aard. Hiervoor wordt dan ook een specifiek risicobeheersingssysteem toegepast:

- onafhankelijke analyse en bewaking door gespecialiseerde teams binnen de Risico-afdeling;
- specifieke processen (met specifieke comités, goedkeuringsprocedures, krediet- en ratingbeleid) om een consistente specifiek op dit doel aangepaste benadering te waarborgen.

4.e Marktrisico

4.e.1 Marktrisico verbonden aan handelsactiviteiten

4.e.1.1 Inleiding

Het marktrisico is voornamelijk het gevolg van handelsactiviteiten uitgevoerd door Fixed Income en Equity teams binnen Corporate Investment Banking en omvat verschillende, als volgt gedefiniëerde, risicofactoren:

- het renterisico, dat wil zeggen het risico dat de waarde van een financieel instrument verandert als gevolg van veranderingen in de marktrente
- het valutarisico, dat wil zeggen het risico van een verandering in de waarde van een instrument door veranderingen in de koersen van vreemde valuta's
- het aandelenrisico, dat voortkomt uit veranderingen in de marktprijzen en de volatiliteit van aandelen en veranderingen in marktprijzen van aandelenindices
- het grondstoffenrisico, dat voortkomt uit fluctuaties in de marktprijzen en de volatiliteit van grondstoffen en veranderingen in de prijzen van grondstoffenindices
- het 'credit spread'-risico, dat voortkomt uit veranderingen in de kredietwaardigheid van een emittent en o.a. tot uiting komt in een wijziging van de kosten bij het kopen van bescherming ten aanzien van die emittent
- optionele producten omvatten van nature volatiliteits- en correlatierisico's, waarvan de parameters kunnen worden afgeleid van waarneembare prijzen van opties die worden verhandeld op een actieve markt.

4.e.1.2 Organisationele principes

Beheer

Het systeem voor het beheer van het marktrisico is erop gericht het marktrisico te volgen en te beheren en tegelijkertijd te waarborgen dat de beheersfuncties volledig onafhankelijk blijven van de business lines.

De controle van de marktrisico's is opgebouwd rond verschillende comités:

- het Capital Markets Risk Comité (CMRC) is het belangrijkste comité voor het beheer van risico's die verband houden met kapitaalmarktactiviteiten. Het comité is verantwoordelijk voor de coherente aanpak van problemen in verband met markt- en tegenpartijrisico. Het CMRC bepaalt de totale transactielimieten, legt de risicogoedkeuringsprocedures vast en kijkt de verliesrekeningen en

hypothetische verliezen geschat op basis van stresstests na. Het comité komt tweemaandelijks bijeen (uitgezonderd tijdens de zomer) en wordt voorgezeten door ofwel de CEO of het hoofd van Corporate and Investment Banking (en lid van het uitvoerend comité)

- op het niveau van de business units komt het Valuation Review Committee (VRC) elke maand bijeen om de uitkomsten van de herziening van de marktparameters en eventuele aanpassingen van de reserves te beoordelen en goed te keuren. Het Valuation Review Committee treedt tevens op als scheidsrechter bij eventuele meningsverschillen tussen de business en de controlefuncties. Het comité staat onder het voorzitterschap van de Head of Trading en bestaat onder meer uit vertegenwoordigers van Trading, Risk-IM (Investments & Markets), Valuation en Risk Control en Finance.

Risicobewaking en vaststellen en bewaken van limieten

De Groep gebruikt een geïntegreerd systeem genaamd Market Risk eXplorer (MRX) voor de dagelijkse opvolging van handelsposities en het beheer van VaR berekeningen. MRX houdt niet alleen de VaR bij maar ook de gedetailleerde posities en gevoeligheid aan marktparameters waarbij gelijktijdig meerdere criteria worden gehanteerd (valuta's, product, tegenpartij, etc.). MRX is tevens zodanig geconfigureerd dat het systeem handelslimieten, reserves en stresstests kan bevatten. In juli 2011 werd dit systeem de officiële tool voor risicobewaking en voor het berekenen van het wettelijk vereiste vermogen voor marktrisico.

De verantwoordelijkheid van Risk-IM m.b.t. het beheren van marktrisico's is het afbakenen, bewaken en analyseren van sensitiviteiten en risicofactoren en het meten en beheren van de Value at Risk (VaR) als algemene indicator voor potentiële verliezen. Risk-IM garandeert dat elke businessactiviteit voldoet aan de limieten goedgekeurd door de verschillende comités. In dit opzicht neemt Risk-IM ook deel aan de goedkeuring van de nieuwe activiteiten en grote transacties, past het de BNP Paribas positie-waarderingsmodellen toe, keurt deze ook goed en voert een maandelijks nazicht uit van de marktparameters (MAP review) in samenwerking met Valuation and Risk Control.

De verantwoordelijkheid voor het vaststellen en het bewaken van de limieten is toegekend aan twee niveaus. Deze zijn het CMRC (onder de verantwoordelijkheid van de voorzitter van het CMRC) en de business line (onder de verantwoordelijkheid van het hoofd van de business line). Limieten kunnen zowel tijdelijk als permanent gewijzigd worden in overeenstemming met het niveau van delegatie en de geldende procedures.

Rapportering en informatie verstrekt aan het Uitvoerend bestuur

Risk-IM brengt verslag uit aan het uitvoerend bestuur en het senior management van de business lines door middel van verschillende risicoanalyses en rapporten over haar risicoanalyses (limieten, bewaken van VaR, risicoanalyse...). Het Global Risk Analysis and Reporting team is verantwoordelijk voor het opstellen/verspreiden van de voornaamste globale risicorapporten.

De volgende risicorapporten worden op regelmatige basis opgesteld:

- wekelijkse rapportages met de belangrijkste posities voor de hoofden van de business. Deze rapportages bevatten een samenvatting van alle posities naast punten die een speciale aandacht vereisen
- CMRC ondersteunende documenten die worden gebruikt als basis voor overleg tijdens CMRC-vergaderingen
- maandelijkse risicoboordtabellen betreffende het markt- en tegenpartijrisico van Capital Markets
- trimestriële risicoboordtabellen betreffende de belangrijkste markt-, krediet-, liquiditeits- en tegenpartijrisico's waarop Risk-Capital Markets, CIB Other en Treasury zich richten.

4.e.1.3 Waarderingscontrole

De financiële instrumenten die onderdeel zijn van de prudentiële handelsportefeuille worden gewaardeerd en gerapporteerd, in overeenstemming met IAS39, tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. Maar er bestaan ook producten in het bankboek die tegen reële waarde gerapporteerd worden.

De waarderingscontrole werd versterkt dankzij het Charter betreffende Verantwoordelijkheid voor Waardering dat definieert hoe verantwoordelijkheden worden gescheiden alsook de creatie van de specifieke Valuation and Risk Controls teams die het waarderingsproces en de controle op de resultatenrekening superviseren. Deze beleids- en bestuursregels zijn van toepassing op alle marktactiviteiten en wordt uitgebreid tot ALM & Treasury². Via het integratieproces heeft BNP Paribas Fortis geprofiteerd van de sinds 2007 ingevoerde verbeteringen op Groepsniveau op de waarderingscontrole van portefeuilles, bv. met de creatie van een 'Value and Risk Controls team' en het ontwerp van een eigen Charter betreffende Verantwoordelijkheid voor Waardering gebaseerd op de Groepsprincipes.

² *Asset Backed Securities en Private Equity activiteiten, vanuit prudentieel oogpunt behorende tot de banking book, zijn ook gedekt door deze beleids- en bestuursregels.*

Naast dit charter worden de onderwerpen in verband met waarderingscontroles gedetailleerd in een specifiek beleid. Hieronder worden de belangrijkste processen toegelicht die samen de verantwoordelijkheid inzake waarderingscontrole vormen.

Controles voor de boekhoudkundige verwerking van transacties

Capital Markets Operations garandeert dat de weerspiegeling van de transactie in de officiële systemen overeenstemt met de contractuele voorwaarden van de transacties, behalve als er specifieke benaderingen zijn overeengekomen. In dit laatste geval controleren ze dat de benadering correct werd ingevoerd. Dit is niet van toepassing op de complexe deals waarvoor de eerstelijnscontroles zoals hierboven vermeld onder de verantwoordelijkheid vallen van Risk-IM.

Market parameter (MAP) review, ook gekend als Independent Price Verification (IPV)

Deze taak wordt gezamenlijk uitgevoerd door het Risk-IM departement en het Valuation and Risk Controls departement (V&RC). Een uitgebreide en formele controle van alle marktparameters wordt op het einde van de maand uitgevoerd. De soorten parameters die gecontroleerd worden door V&RC zijn exact opgelijst. Deze zijn in wezen de parameters waarvoor een automatische controle ten opzichte van externe bronnen kan uitgevoerd worden, in het bijzonder voor prijzen van obligaties en de 'vanilla' parameters. Dit kan het gebruik van consensus prijs diensten omvatten. Risk-IM is belast met de controle van de meest complexe parameters. Risk-IM blijft ook de controle uitvoeren op de parameters waarvoor de controle nog niet officieel werd overgedragen aan V&RC.

Het resultaat van de toetsing van de marktparameters is een schatting van de waardeaanpassingen die gecommuniceerd worden aan Finance om verwerkt te worden in de officiële resultatenrekening nadat ze besproken zijn met de desbetreffende traders. Na validatie door Financial Control binnen het departement Finance worden de resultaten gecommuniceerd aan het Trading management tijdens de Valuation Review Committees waar de finale arbitrages worden gedaan. Meningsverschillen kunnen geëscaleerd worden naar het Group Product and Financial Control Committee (PFC).

De algemene principes van de toetsing van de marktparameters zijn beschreven in het Charter betreffende Verantwoordelijkheid voor Waardering en in de gespecialiseerde algemene richtlijnen zoals de 'Global Marking and IPV Policy' en in de 'MAP' toetsingsprincipes.

Goedkeuring en toetsing van modellen

Voor alle soorten transacties die gemeenschappelijk zijn voor BNP Paribas en BNP Paribas Fortis, gebruikt BNP Paribas Fortis de modellen van BNP Paribas. In het geval BNP Paribas Fortis specifieke producten/activiteiten heeft die niet buiten Brussel gecontroleerd worden, dan moet BNP Paribas Fortis Risk-IM, in nauwe samenwerking met BNP Paribas Risk-IM, een officiële waarderingsmethodologie en reservebeleid definiëren. In dit geval is BNP Paribas Fortis Risk-IM ook verantwoordelijk voor de 'model/product'-mapping. Het volledige modelcontrole-raamwerk van BNP Paribas moet garanderen dat het gebruik van de modellen voldoet aan de IAS/IFRS-standaarden met betrekking tot de waardering op basis van de reële waarde van financiële instrumenten.

Reserve en andere waardeaanpassingen

Risk-IM definieert en berekent reserves. Vanuit een boekhoudkundig standpunt zijn reserves een deel van de reële waardeaanpassingen.

Reserves dienen voornamelijk als dekking voor:

- het liquiditeitsrisico en de 'bid/offer spread'
- onzekerheden met betrekking tot model- of marktparameters
- een risicopremie die marktdeelnemers kunnen aanrekenen voor posities die niet afgedekt en gediversifieerd kunnen worden.

Alle reserves zijn verenigbaar met de voorzichtige waardering die door de toezichthouders vereist wordt. Sommige reserves kunnen echter niet in overeenstemming zijn met de boekhoudkundige principes zoals de boetes voor geconcentreerde posities. In dit geval zal de genomen reserve teruggedraaid moeten worden in de boekhouding.

Er bestaat een algemeen waardeaanpassingsbeleid. Reserve-methodologieën zijn gedocumenteerd door Risk-IM voor elke productlijn en deze documentatie wordt regelmatig bijgewerkt. De analyse van wijzigingen in reserves worden gerapporteerd op de maandelijkse V&RC.

Reservemethodologieën worden regelmatig verbeterd en elke wijziging is een 'Valuation Model event'. Reserveverbeteringen worden in het algemeen gemotiveerd door de conclusies van een toetsing van een model of door de kalibratie van marktinformatie tijdens het marktparametertoetsingsproces.

'Day-one profit' en niveaus van reële waarde

Bepaalde transacties worden gewaardeerd op basis van niet-observeerbare parameters. Deze worden ook de 'Level 3 inputs' genoemd en de reële waarde die hieruit voortvloeit stemt overeen met niveau 3 in de reële-waardehiërarchie. IAS 39 vereist het uitstellen van de initiële resultaten op niet-observeerbare transacties want de initiële reële waarde moet afgestemd zijn op de transactieprijs.

Het beheer van dit 'Day-one profit'-proces berust bij Finance (zowel van BNP Paribas als van BNP Paribas Fortis), Middle-Office, Risk-IM and Trading. Dit proces omvat:

- het vastleggen van de regels die bepalen of een parameter of transactie waarneembaar is of niet en het documenteren van deze regels ('observability rules')
- het uitvoeren van de controle of een bepaalde transactie al dan niet observeerbaar is, in overeenstemming met de 'observability rules' wanneer de automatische screening niet mogelijk is of de automatische screening gevalideerd moet worden.

De impact op de resultatenrekening van de initieel uitgestelde winst of verlies wordt berekend door Middle-Office.

Bovenstaande regels betreffende de observeerbaarheid van transacties worden ook gebruikt voor de IFRS 7 reële-waarderapportering.

In 2012 heeft BNP Paribas Fortis geen transacties uitgevoerd waarop de 'day-one profit' van toepassing is.

4.e.1.4 Marktrisicobewaking

Marktrisicobewaking is gebaseerd op de analyse van drie types indicatoren (marktrisicogevoeligheden (of "greeks"), VaR en stresstesten) die erop gericht zijn om de volledige marktrisico-omvang te dekken.

Analyse van marktrisicogevoeligheden

Het marktrisico wordt eerst geanalyseerd door op systematische wijze de gevoeligheid van de portefeuille voor verschillende marktparameters te meten. De aldus verkregen informatie wordt gebruikt om tolerantiegrenzen vast te leggen m.b.t. de looptijden van posities en de uitoefenprijs voor opties. Deze gevoeligheidsanalyses worden uitgevoerd voor verschillende positietotalen en de uitkomsten hiervan worden vergeleken met marktlimieten.

Marktrisicocontrole in normale marktomstandigheden

Value at Risk (VaR)

VaR wordt berekend op basis van een intern model. Het maakt een schatting van de potentiële verliezen op de handelsportefeuille in normale marktomstandigheden, voor een handelsperiode van één dag op basis van de ontwikkelingen in de voorgaande 260 dagen met een betrouwbaarheid van 99%. Dit model werd goedgekeurd door de banktoezichthouder en houdt rekening met alle gebruikelijke risicofactoren (rentevoeten, credit spreads, wisselkoersen, aandelenkoersen, grondstofprijzen en de ermee geassocieerde volatiliteiten) alsook met de correlatie tussen deze factoren om rekening te houden met het diversificatie-effect. Het houdt ook rekening met specifieke kredietrisico's.

De algoritmes, methodologieën en indicatorensets worden regelmatig herzien en verbeterd zodat er rekening wordt gehouden met de groeiende markt- en productcomplexiteit.

In december 2010 heeft BNP Paribas Fortis een aanvraag ingediend bij de Franse (ACP) en Belgische (NBB) toezichthouders voor de uitbreiding van de perimeter van het interne model van BNP Paribas naar de juridische entiteit BNP Paribas Fortis SA/NV.

De uitbreiding van de perimeter werd toegestaan en vanaf 1 juli 2011 wordt het marktrisico-onderdeel van het vereiste eigen vermogen van de handelsportefeuille van BNP Paribas Fortis gebaseerd op de VaR-cijfers bepaald door het interne model van BNP Paribas.

Historische VaR (10 dagen – 99%)

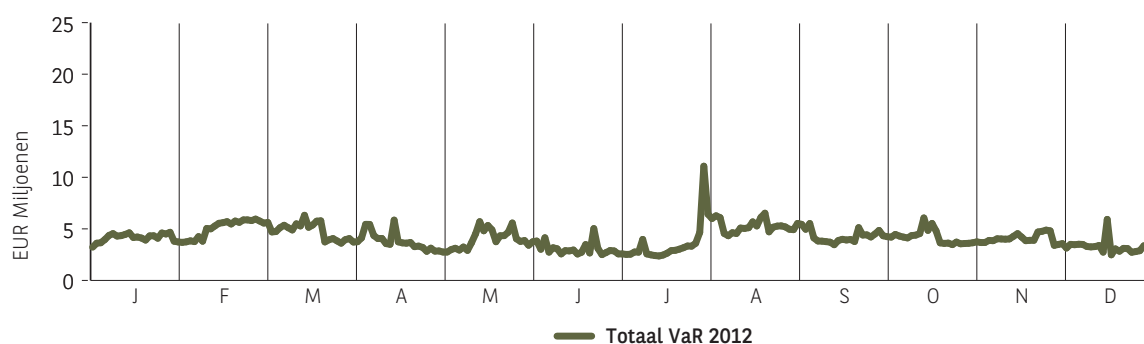
De onderstaande Values at Risk (VaR) cijfers zijn berekend met behulp van een intern model, waarvoor parameters worden gebruikt die overeenstemmen met de methode die door het Basel Comité wordt geadviseerd voor het bepalen van de geschatte Value at Risk ('Supplement to the Capital Accord to Incorporate Market Risks'). Deze zijn gebaseerd op een tijdshorizon van 10 dagen en een betrouwbaarheid van 99%.

In 2012 bedroeg de totale gemiddelde VaR over 10 dagen EUR 13,0 miljoen (met een minimum van EUR 7,5 miljoen en een maximum van EUR 35,0 miljoen), inclusief een salderingseffect van EUR (5,7) miljoen doordat verschillende soorten risico elkaar compenseerden. Deze bedragen kunnen als volgt uitgesplitst worden:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012				Boekjaar 2011	
	Gemiddeld	Minimum	Maximum	Eind van het jaar	Gemiddeld	Eind van het jaar
Renterisico	12,3	7,1	36,1	8,6	19,2	9,8
Kredietrisico	2,9	1,3	9,1	1,6	6,5	6,4
Wisselkoersrisico	2,3	0,8	7,8	1,0	2,3	2,8
Prijrisico aandelen	1,2	0,0	5,4	0,0	4,3	2,0
Prijrisico grondstoffen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Effect van saldering	(5,7)	(1,7)	(23,4)	(2,4)	(9,2)	(9,2)
TOTAAL RISICOWAARDE	13,0	7,5	35,0	8,8	23,1	11,8

Risicoblootstelling

Historische VaR (1dag, 99%) in 2012

De VaR bleef nagenoeg constant rond of net onder EUR 5 miljoen in 2012. De piek in augustus is niet gerelateerd aan het nemen van bijkomende risico's maar aan een verschil van 1 dag tussen het boeken van de posities en het boeken van de waardeafdekking (hedge).

Risk-IM test constant de nauwkeurigheid van zijn intern model via verschillende technieken, zoals een regelmatige vergelijking over een langetermijnhorizon tussen de actuele dagelijkse verliezen op kapitaalmarkttransacties en de 1-dag VaR. Een betrouwbaarheidsniveau van 99% betekent dat de Bank, in theorie, geen dagelijkse verliezen zou mogen lijden die hoger zijn dan de VaR gedurende meer dan twee of drie dagen per jaar.

In 2012 bleven de dagelijkse verliezen onder de VaR. Dit betekent dat er voor de kapitaalberekening geen vermenigvuldigingsfactor op de VaR werd toegepast. Een vermenigvuldigingsfactor van vier werd toegepast voor de 10 dagen VaR in de RegCap-berekeningsformule. Tijdens de eerste twee kwartalen was de back testing een reële back testing voor BNP Paribas Fortis (d.w.z. een back testing met de geobserveerde winst of verlies van de volgende dag en die dus intraday aanpassingen, fees en commissies

bevat). Voor de laatste twee kwartalen van 2012 werden zowel een echte als een hypothetische back testing toegepast (d.w.z. een back testing waarbij de theoretische veranderingen in de marktwaarde van een vastgelegde portefeuille op het einde van de dag worden vergeleken met de VaR). Het slechtste resultaat van de twee back testings wordt weerhouden.

Historische Stressed VaR (10 dagen, 99%)

Een Stressed VaR (SVaR) wordt onder Basel 2.5 berekend, gebaseerd op een stressed periode van 12 maanden. De keuze van de stressed periode wordt jaarlijks herbekeken. Ze werd herzien in juni 2012 (van 2008Q1 – 2008Q4 tot 2008Q2 – 2009Q1). Deze methode wordt toegepast bovenop de VaR met de bedoeling om het 'korte geheugen' van de VaR te corrigeren en het Specifiek Risico te versterken.

In 2012 was de totaal gemiddelde SVaR over 10 dagen EUR 16,1 miljoen (met een minimum van EUR 10,2 miljoen en een maximum van EUR 32,6 miljoen) nadat er rekening werd gehouden met een salderingseffect van EUR (9,6) miljoen tussen de verschillende soorten risico's.

In miljoenen euro's Type risico	31 december 2012				31 december 2011	
	Gemiddeld	Minimum	Maximum	Einde van het jaar	Gemiddeld	Einde van het jaar
Renterisico	14,3	9,8	30,1	13,5	14,2	14,3
Kredietrisico	6,1	1,8	24,6	2,3	16,5	18,4
Wisselkoersrisico	3,4	0,8	16,4	2,5	2,9	2,7
Eigen vermogenrisico	1,9	0,0	10,5	0,0	3,1	4,7
Prijsrisico grondstoffen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Effect van saldering	(9,6)	(2,2)	(49,0)	(3,9)	(13,4)	(16,9)
TOTAAL RISICOWAARDE	16,1	10,2	32,6	14,4	23,3	23,2

Historiek van het incrementele risicokapitaal

Een 'Incremental Risk Capital (IRC)' wordt berekend onder Basel 2.5. De 'Incremental Risk Capital (IRC)'-benadering meet, met een betrouwbaarheidsinterval van 99,9%, verliezen als gevolg van wanbetaling en ratingwijzigingen over een kapitaalshorizon van een jaar, uitgaande van een constant risiconiveau op deze horizon. De benadering om de incrementele wanbetaling en migratierisico's vast te leggen, dekt alle posities onderworpen aan een kapitaalvereiste voor het specifieke renterisico met inbegrip van alle staatsobligaties, maar met uitzondering van securitisatieposities en 'Nde-to-default' kredietderivaten.

Dit model wordt momenteel gebruikt in het risicomangement-proces en een verzoek voor homologatie werd ingediend bij de ACP en NBB in 2011. Het verzoek werd goedgekeurd en wordt toegepast sinds 31 december 2011.

De berekening van de IRC is gebaseerd op de veronderstelling van een constant risiconiveau over een kapitaalshorizon van een jaar.

Dit betekent dat de handelsposities of sets van posities geherbalanceerd kunnen worden tijdens de kapitaalshorizon van een jaar op een wijze die het initiële risiconiveau behoudt, gemeten door de VaR of door blootstelling van het profiel aan kredietratings en concentratie. Deze frequentie van de herbalancering noemt men de liquiditeitshorizon.

Het model is opgebouwd rond een op een rating gebaseerde simulatie voor elke debiteur, die zowel het risico van wanbetaling als het risico van ratingwijziging dekt. De afhankelijkheid onder de debiteuren is gebaseerd op een multi-factor rendementsmodel. De waardering van de portefeuilles gebeurt in elk gesimuleerd scenario. Het model gebruikt een constante liquiditeitshorizon van een jaar.

In het vierde kwartaal van 2012 is de totaal gemiddelde IRC EUR 26,3 miljoen (met een minimum van EUR 13,0 miljoen en een maximum van EUR 47,8 miljoen).

In miljoenen euro's Type risico	31 december 2012				31 december 2011	
	Gemiddeld	Minimum	Maximum	Einde van het jaar	Gemiddeld	Einde van het jaar
TOTAAL IRC	26,3	13,0	47,8	21,8	57,8	47,5

Uitgebreide risicomaatregel (Correlatieportefeuille)

De uitgebreide risicomaatregel ('Comprehensive Risk Measure' - CRM) is een last voor de gestructureerde kredietcorrelatieproducten in de handelsboeken. Naar aanleiding van de 'de-risking' zoals bepaald in het Industrieel Plan is de CRM niet van toepassing voor BNP Paribas Fortis.

Effectiseringsposities in het handelsboek (niet in de correlatieportefeuille)

Naar aanleiding van de 'de-risking' zoals bepaald in het Industrieel Plan is de bijkomende last voor hereffectiseringsposities niet van toepassing voor BNP Paribas Fortis.

Meting bij extreme marktomstandigheden

Om een inschatting te maken van potentiële variaties in de waarde van de handelsportefeuille bij extreme marktomstandigheden worden stresstesten gesimuleerd.

Extreme marktomstandigheden kenmerken zich door een breukscenario, waarvoor de aannames worden beoordeeld op basis van de economische omstandigheden. De resultaten van de stresstests worden verder uitgewerkt voor de verschillende niveaus van de activiteiten van Capital Markets. Omdat stresstesten tot doel hebben het management bewust te maken van de risico's (en de gevolgen voor de resultatenrekening) van deze extreme en abnormale ontwikkelingen, zijn 'vroegtijdige waarschuwingsindicatoren' ingebouwd om alle belanghebbenden in staat te stellen om:

- dezelfde werkwijze toe te passen volgens de risicobereidheid van de entiteiten
- gelijktijdig te worden gewaarschuwd
- oplossingsgerichte acties te ondernemen.

Als de uitkomsten van de stresstesten een overschrijding laten zien ten opzichte van de vroegtijdige waarschuwingsindicatoren is dit voor het management een reden om over te gaan tot actie. In overeenstemming met de Groep maakt BNP Paribas Fortis eveneens gebruik van 15 wereldwijde macro-stresstestscenario's die alle marktactiviteiten bestrijken: vastrentend, valuta's, aandenderivaten, grondstoffen en treasury. Deze scenario's worden om de twee maanden gepresenteerd aan en beoordeeld door het CMRC.

Tijdens de zomer van 2012 werd het raamwerk grondig herzien en werden acht herwerkte scenario's weerhouden. Bijkomstig werden de bestaande multi-factor CMRC stresstests voor marktrisico gecombineerd met tegenpartij risico's. Dit resulteert in stress tests met gecombineerde markt- en tegenpartij risico's.

4.e.2 Marktrisico uit hoofde van bankactiviteiten

Het marktrisico uit hoofde van bankactiviteiten omvat enerzijds het risico van verlies op aandelen en anderzijds de rente- en valutarisico's uit hoofde van de bancaire bemiddelingsactiviteiten. Alleen het aandelen- en valutarisico is opgenomen in de berekening van naar risico gewogen activa volgens Pijler 1. Het renterisico valt onder Pijler 2.

De rente- en valutarisico's in verband met bancaire bemiddelingsactiviteiten en beleggingen hebben voornamelijk betrekking op retail banking-activiteiten, de gespecialiseerde dochterbedrijven die zich bezighouden met de financiering en het beheer van spaartegoeden, de financieringsactiviteiten van CIB en de beleggingen van BNP Paribas Fortis. Deze risico's worden beheerd door de afdeling ALM-Treasury.

Op groepsniveau rapporteert ALM-Treasury rechtstreeks aan de groepsfuncties. Group ALM-Treasury heeft functionele zeggenschap over de ALM- en Treasury-medewerkers van elke dochteronderneming. Strategische beslissingen worden genomen door het Asset and Liability Committee (ALCO), dat toezicht houdt op de activiteiten van ALM-Treasury. Deze comités zijn opgezet op groepsniveau, per divisie en per operationele eenheid.

4.e.2.1 Aandelenrisico

Aandelenbelangen die door BNP Paribas Fortis worden aangehouden buiten het handelsboek zijn effecten die een achtergestelde restvordering verschaffen op de activa of inkomsten van de emittent of een vergelijkbare economische grondslag hebben. Hiertoe behoren:

- genoteerde en niet-genoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen
- opties die verbonden zijn aan converteerbare en verplicht converteerbare obligaties
- aandelenopties
- super-achtergestelde schuldbewijzen
- aangegane verplichtingen en hedges met betrekking tot aandelen
- belangen in bedrijven die worden verantwoord volgens de vermogensmutatiemethode.

Modelmatige berekening van het aandelenrisico

Volgens de Capital Requirement Directive moeten banken die de Interne Risicobenadering toepassen de aandelenbelangen in hun bankboek afzonderlijk behandelen. BNP Paribas Fortis past daarom de 'Simple Risk Weight'-benadering toe (behalve voor (i) aandelenbelangen die al werden aangehouden vóór 2008 of aandelenbelangen in niet-materiële entiteiten waarvoor de gestandaardiseerde benadering wordt toegepast en (ii) participaties die in mindering worden gebracht op het eigen vermogen).

De 'Simple Risk Weight'-benadering is gebaseerd op marktwaarnemingen over een lange periode en genereert afzonderlijke risicowegingen voor onverwachte verliezen:

- 190% van de waarde van de risicopositie voor belangen van private equity in voldoende gediversifieerde portefeuilles
- 290% van de waarde van de risicopositie voor aandelen die worden verhandeld op een beurs
- 370% voor de waarde van de risicopositie voor andere aandelen.

Daarnaast worden verwachte verliezen op aandelenposities in mindering gebracht op het eigen vermogen. Het model is goedgekeurd door de toezichthouder voor het meten van de solvabiliteitsvereiste voor het aandelenrisico in het kader van het Basel II goedkeuringsproces.

Blootstelling* aan aandelenrisico

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Simply risk weight' methode	810	623
190% gewogen	655	584
290% gewogen	7	5
370% gewogen	148	34
Standaardbenadering	1.000	957
TOTAAL	1.810	1.580

(* reële waarde (op en buiten de balans)

4.e.2.2 Valutarisico (Pijler 1)

Berekening van de naar risico gewogen activa

Het valutarisico heeft betrekking op alle transacties, ongeacht of deze deel uitmaken van het handelsboek of niet. Dit risico wordt onder Basel I en Basel II op dezelfde manier behandeld.

Met uitzondering van de valutapositie van BNP Paribas Fortis België, die wordt berekend volgens het interne model van BNP Paribas Fortis dat is goedgekeurd door de toezichthouder, wordt de blootstelling aan valutarisico tegenwoordig bepaald volgens de gestandaardiseerde methode, waarbij gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid die de banktoezichthouder biedt om hierbij alleen het operationele valutarisico in aanmerking te nemen.

De BNP Paribas Fortis entiteiten berekenen hun nettopositie in elke valuta, met inbegrip van de euro. De nettopositie is gelijk aan de som van alle activaposten minus alle verplichtingen plus de posten buiten de balans (inclusief de netto valutatermijnpositie en het netto delta-equivalent van de valuta-optieportefeuille), minus structurele niet-vlottende activa (voor de lange termijn aangehouden aandelen, materiële vaste activa en immateriële activa). Deze posities worden omgerekend naar euro's tegen de valutakoers die geldt op de afsluitdatum en bij elkaar opgeteld, waaruit de totale netto open positie van BNP Paribas Fortis in elke valuta resulteert. Er is sprake van een netto longpositie in een bepaalde valuta wanneer de activa de verplichtingen overtreffen en een shortpositie wanneer de verplichtingen de activa overtreffen. Voor elke entiteit van de Groep wordt de netto valutapositie in de relevante valuta (dat wil zeggen de rapporteringsvaluta) op zodanige wijze in evenwicht gebracht dat de som van de long posities gelijk is aan de som van de short posities.

Voor het berekenen van de solvabiliteitsvereiste voor het valutarisico gelden de volgende regels:

- voor gecompenseerde posities in valuta's van de lidstaten van het Europees Monetair Stelsel geldt een solvabiliteitsvereiste van 1,6% van de waarde van de gecompenseerde posities
- voor posities in nauw gecorreleerde valuta's geldt een solvabiliteitsvereiste van 4% van het gecompenseerde bedrag
- voor de overige posities, waaronder het saldo van de niet-gecompenseerde posities in de bovengenoemde valuta's geldt een solvabiliteitsvereiste van 8% van het bedrag daarvan.

Valutarisico en afdekking van winsten gerealiseerd in buitenlandse valuta's

Het operationele valutarisico van BNP Paribas Fortis komt voort uit de nettowinst die wordt gerealiseerd in andere valuta's dan de euro. Het beleid van BNP Paribas Fortis is om maandelijks alle winsten in andere valuta's dan de euro af te dekken naar de euro. Winsten die lokaal worden gerealiseerd in een andere valuta dan de functionele valuta van die activiteit worden lokaal afgedekt. Nettowinsten die worden gegenereerd door buitenlandse dochterondernemingen en vestigingen en posities die betrekking hebben op een bijzondere waardevermindering van de portefeuille worden centraal beheerd.

Valutarisico en afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse activiteiten

De valutapositie van BNP Paribas Fortis uit hoofde van investeringen in buitenlandse activiteiten ontstaat voornamelijk door de dotaties aan succursalen en door participaties uitgedrukt in vreemde valuta's.

Het beleid van BNP Paribas Fortis is over het algemeen om leningen af te sluiten in de valuta van de investering teneinde de investering te beschermen tegen valutarisico. Dergelijke leningen worden gedocumenteerd als een afdekking van een netto investering in buitenlandse activiteiten. Voor de meeste zwakke valuta's kan de investering echter ook gefinancierd worden door aankoop van de betreffende valuta.

4.e.2.3 Renterisico (Pijler 2)

Raamwerk voor renterisicobeheer

Het renterisico op de commerciële transacties van de retail banking-activiteiten, de gespecialiseerde financieringsbedrijven, de business lines binnen de divisies Investment Solutions die zich bezighouden met het beheer van spaartegoeden en de 'Corporate Banking'-divisies van CIB wordt centraal beheerd door ALM-Treasury via de bemiddelingsportefeuille voor klanten. Het renterisico op het eigen vermogen en de beleggingen van BNP Paribas Fortis wordt eveneens beheerd door ALM-Treasury via de bemiddelings- en beleggingsportefeuille.

Transacties die worden geïnitieerd door de diverse business lines van BNP Paribas Fortis worden overgedragen naar ALM-Treasury via interne contracten of via leningen en financieringen. ALM-Treasury is verantwoordelijk voor het beheren van het renterisico dat verbonden is aan deze transacties.

De belangrijkste besluiten met betrekking tot posities die voortkomen uit de bancaire bemiddelingsactiviteiten worden genomen tijdens de comitévergaderingen die elke maand of elk kwartaal worden gehouden. Deze vergaderingen worden bijgewoond door het management van de business line, ALM-Treasury, Finance en de afdeling Risk.

De vier belangrijkste bronnen van renterisico zijn:

- het renteherzieningsrisico, dat het gevolg is van een rente-mismatch tussen activa en verplichtingen (gebruikelijke mismatch)
- veranderingen in de vorm van de rentecurve (parallele verschuiving, vervlakking of steiler worden van de curve)
- het basisrisico dat het gevolg is van de imperfecte correlatie tussen verschillende referentierentes (bijvoorbeeld swaptarieven en het rendement op staatsobligaties)
- optionaliteit: aan de activakant kunnen in bepaalde financiële instrumenten (verborgen of expliciete) opties besloten liggen die afhankelijk van de renteontwikkeling zullen worden uitgeoefend.

Meting van het renterisico

BNP Paribas Fortis meet, beheert en volgt het renterisico op in het bankboek aan de hand van de volgende indicatoren:

- duration van het eigen vermogen
- rentegevoeligheid van de reële waarde van het eigen vermogen
- Earnings at Risk (EaR).

Duration van het eigen vermogen - De duration is een maatstaf voor de gemiddelde looptijd van kasstromen uit een portefeuille bestaande uit activa of verplichtingen. De duration van het eigen vermogen is een toepassing van de durationanalyse waarmee de geconsolideerde rentegevoeligheid van BNP Paribas Fortis wordt gemeten en wordt berekend als het verschil tussen de actuele waarde van de toekomstige gewogen kasstromen uit de activa en actuele waarde van de toekomstige gewogen kasstromen uit de verplichtingen. De duration van het eigen vermogen is een algemene indicator voor de mismatch in durations tussen activa en verplichtingen. BNP Paribas Fortis heeft een positieve duration van het eigen vermogen. Dit betekent dat een stijging van de interestvoeten leidt tot een waardedaling voor de bank.

Rentegevoeligheid van de reële waarde van het eigen vermogen

- Bij deze methode worden stresstesten toegepast van +/- 100 basispunten en +/- 200 basispunten op de reële waarde van een instrument of portefeuille.

Earnings at Risk - Voor de retail banking-activiteiten wordt het structurele renterisico ook gemeten op 'going concern' basis, aan de hand van een winstgevoeligheidsindicator. Door het bestaan van een gedeeltelijke of zelfs geen correlatie tussen de rente die wordt berekend aan klanten en de markrentre en de gevoeligheid van het volume als gevolg van gedragsopties, zorgt de rotatie van balansposten voor een structurele gevoeligheid van de baten voor veranderingen in de rentestand. Tot slot wordt voor producten met onderliggende gedragsopties een specifieke risico-indicator voor opties geanalyseerd om de hedgingstrategieën te optimaliseren.

De keuze van indicatoren en risicomodellen en het formuleren van indicatoren vallen onder de verantwoordelijkheid van onafhankelijke Product Control teams en gespecialiseerde teams van Risk. De resultaten van deze controles worden regelmatig gepresenteerd aan gespecialiseerde comités en worden eens per jaar voorgelegd aan de Raad van Bestuur.

Deze indicatoren worden systematisch gepresenteerd aan de ALM-comités en dienen als basis voor hedgingbeslissingen, waarbij rekening wordt gehouden met de aard van het betreffende risico.

Risicolimieten

Voor de bemiddelingsportefeuilles voor klanten van het bankbedrijf geldt voor het totale renterisico van de retail banking-bedrijven een primaire limiet die is gebaseerd op de gevoeligheid van de baten voor veranderingen in de rente in de komende 12 maanden. De limiet is gebaseerd op regelmatig terugkerende baten ten einde de onzekerheid van toekomstige fluctuaties in de baten als gevolg van veranderingen in de rentestand te beheren. De gespecialiseerde financieringsbedrijven zijn blootgesteld aan een zeer laag renterisico, dankzij de centralisatie van de risico's op het niveau van ALM-Treasury. Het resterende risico wordt beheerd door technische renteverschil-limieten die worden opgevolgd door het ALM-comité van de betreffende business line.

Gevoeligheid van de waarde van het bankboek

Omdat de portefeuilles met financiële instrumenten die het resultaat zijn van de bancaire activiteiten van BNP Paribas Fortis niet bedoeld zijn om verkocht te worden, worden ze niet beheerd op basis van hun reële waarde.

Bij de sensitiviteitsanalyse wordt rekening gehouden met alle toekomstige kasstromen uit lopende transacties op de verslagdatum, ongeacht de looptijd. Bij de berekening van de sensitiviteitsgegevens wordt rekening gehouden met de replicatieportefeuilles en modellen die worden gebruikt voor het genereren van theoretische looptijden, met name voor het eigen vermogen van BNP Paribas Fortis.

Uit de gevoeligheidsanalyse blijkt dat een plotse stijging of daling van de rentestand met één basispunt per 31 december 2012 zou leiden tot respectievelijk een stijging of een daling van de waarde van het bankboek van het bankbedrijf met ongeveer EUR 10,6 miljoen tegenover 12,8 miljoen per 31 december 2011.

Intrestgevoeligheid van de waarde van het bankboek

31 december 2012						
In duizenden euro's	minder dan 3 maanden	van 3 tot 12 maanden	van 1 jaar tot 3 jaar	van 3 tot 5 jaar	meer dan 5 jaar	TOTAAL
EUR	82	(187)	(293)	1.892	(11.388)	(9.894)
USD	13	(4)	(143)	(113)	(42)	(289)
GBP	1		6	(1)	(1)	5
Overige valuta	5	10	(30)	(306)	(144)	(465)
TOTAAL	101	(181)	(460)	1.472	(11.575)	(10.643)

31 december 2011						
In duizenden euro's	minder dan 3 maanden	van 3 tot 12 maanden	van 1 jaar tot 3 jaar	van 3 tot 5 jaar	meer dan 5 jaar	TOTAAL
EUR	71	(883)	637	1.335	(12.907)	(11.747)
USD	(4)	(30)	(89)	(482)	(24)	(629)
GBP	(2)	(21)	(15)	(2)	(1)	(41)
Overige valuta	4	(12)	(57)	(97)	(260)	(422)
TOTAAL	69	(946)	476	754	(13.192)	(12.839)

Afdekking van rente- en valutarisico's

De hedgerelaties die door BNP Paribas Fortis zijn aangegaan betreffen hoofdzakelijk rente- of valutahedges in de vorm van swaps, opties, termijncontracten of futures.

Afhankelijk van het doel van de hedge worden afgeleide financiële instrumenten die worden gebruikt voor hedgedoeleinden aangemerkt als reële-waardehedge, als cash flow hedge of als

afdekking van een netto-investering in buitenlandse activiteiten. Elk hedgerelatie wordt op het moment dat deze wordt aangegaan formeel gedocumenteerd. De documentatie beschrijft de hedgingstrategie, de afgedekte positie, het hedginginstrument, de aard van het afgedekte risico en de methodologie die is gebruikt voor het toetsen van de verwachte (toekomstige) en feitelijke (retrospectieve) effectiviteit van de hedge.

Algemeen renterisico

De strategie van BNP Paribas Fortis voor het beheer van het algemene renterisico is gebaseerd op een zorgvuldige bewaking van de gevoeligheid van de winst van BNP Paribas Fortis voor veranderingen in de rentestand. Op deze manier kan BNP Paribas Fortis bepalen hoe de verschillende risico's optimaal tegen elkaar kunnen afgewogen worden. Deze procedure vereist een buitengewoon zorgvuldige beoordeling van de risico's waaraan BNP Paribas Fortis is blootgesteld, zodat BNP Paribas Fortis de meest geschikte afdekkingsstrategie kan formuleren, rekening houdend met het effect van de saldering van verschillende soorten risico.

De afdekkingsstrategieën worden voor elke portefeuille en elke valuta afzonderlijk vastgesteld en geïmplementeerd.

De evolutie van de activa en verplichtingen van klanten (zonder reverse repos en repos) blijft stabiel tussen december 2011 en eind 2012. Als gevolg van het verschillende tempo in de productie van verplichtingen tegenover activa, zijn de structurele rentevoetindekkingen, die BNP Paribas Fortis heeft opgezet in 2012, gebaseerd op een ontlenersstrategie op basis van vaste rente. Deze omvatten derivaten die worden verwerkt als reële-waardeafdekkingen en staatsobligaties die gerapporteerd worden in de 'voor verkoop beschikbare' categorie.

Het renterisico wordt beperkt met behulp van diverse instrumenten. De belangrijkste zijn derivaten, met name renteswaps en opties. Renteswaps worden gebruikt voor het aanpassen van het lineaire risicoprofiel, dat hoofdzakelijk wordt bepaald door de langlopende activa en verplichtingen. Opties worden gebruikt voor de verlaging van het niet-lineaire risico, dat voornamelijk wordt veroorzaakt door in klantcontracten besloten opties, zoals een rentevoetplafond of de mogelijkheid van vervroegde aflossing van hypothecaire leningen.

Structureel valutarisico

Valutahedges worden door de afdeling ALM aangegaan voor het afdekken van de investeringen van BNP Paribas Fortis in buitenlandse valuta's en de toekomstige inkomsten in buitenlandse valuta's. Elke hedgerelatie wordt op het moment dat deze wordt aangegaan formeel gedocumenteerd. De documentatie beschrijft de hedgingstrategie, de afgedekte positie, het hedginginstrument, de aard van het afgedekte risico en de methodologie die is gebruikt voor het toetsen van de verwachte (toekomstige) en feitelijke (retrospectieve) effectiviteit van de hedge.

Er wordt een hedgerelatie aangegaan en gedocumenteerd voor investeringen die gefinancierd zijn met leningen in vreemde valuta's, zodat de invloed van veranderingen in wisselkoersen op symmetrische wijze kan worden vastgelegd en geen invloed heeft op de winst- en verliesrekening. Deze instrumenten worden aangemerkt als netto-investeringshedges.

Een vergelijkbare hedgerelatie wordt tot stand gebracht voor het afdekken van het valutarisico op de nettoactiva in vreemde valuta's van de succursalen en de geconsolideerde dochterondernemingen. Reële-waardehedges worden gebruikt om het valutarisico op aandelenbelangen in niet-geconsolideerde ondernemingen af te dekken. Er waren in 2012 geen hedgerelaties die niet in aanmerking kwamen voor verantwoording op basis van hedge accounting.

Afdekking van financiële instrumenten die zijn opgenomen op de balans (reële-waardehedges)

Reële-waardehedges voor renterisico's hebben betrekking op specifieke vastrentende activa of verplichtingen of op portefeuilles met vastrentende activa of verplichtingen. Er worden contracten in derivaten aangegaan om de gevoeligheid van de reële waarde van deze activa en verplichtingen voor veranderingen in de rentestand te verminderen. De geïdentificeerde activa betreffen hoofdzakelijk voor verkoop beschikbare effecten. Bij de afdekking van portefeuilles met financiële activa en verplichtingen gaat het om zowel hypotheekleningen als uitgegeven leningen met een vaste rente, direct opvraagbare deposito's en leningen.

Om het afgedekte bedrag te bepalen wordt het uitstaande bedrag van de afgedekte post opgesplitst in looptijdsegmenten en wordt aan elk looptijdsegment een afzonderlijk bedrag toegerekend. De looptijdverdeling wordt bepaald op basis van de contractuele voorwaarden voor de transactie en de historische waarnemingen ten aanzien van het klantgedrag (aannames met betrekking tot vervroegde aflossing en geschatte wanbetalingspercentages). Er waren in 2012 geen hedgerelaties die niet in aanmerking kwamen voor verantwoording op basis van hedge accounting.

Voor elke hedgerelatie wordt de verwachte effectiviteit van de hedge gemeten – prospectief en retrospectief – door te verifiëren of voor elk looptijdsegment de balans van de hedging instrumenten niet hoger is dan die van de afgedekte producten, hetgeen betekent dat er geen overafdekking is.

Cash Flow Hedge

BNP Paribas Fortis gebruikt afgeleide instrumenten voor het afdekken van fluctuaties in de baten en lasten uit activa en verplichtingen met een variabele rente als gevolg van renteveranderingen. Ook zeer waarschijnlijke toekomstige transacties worden afgedekt. De afgedekte posten worden opgesplitst in looptijdsegmenten. Na toepassing van een correctie voor aannames met betrekking tot vervroegde aflossing gebruikt de Groep derivaten om de risicopositie die door deze activa en passiva met een variabele rente ontstaat geheel of gedeeltelijk af te

dekken. De geïdentificeerde activa bestaan hoofdzakelijk uit 'voor verkoop beschikbare'-activa. De afdekkingen van portefeuilles van financiële activa en verplichtingen hebben betrekking op de leningen en deposito's, termijndeposito's en toekomstige leningen van de Bank.

In het per 31 december 2012 afgesloten boekjaar was er geen sprake van hedges voor verwachte transacties die niet langer in aanmerking kwamen voor hedge accounting omdat de betreffende toekomstige gebeurtenis niet langer zeer waarschijnlijk was.

4.f Operationeel risico

Raamwerk voor risicobeheer

Toezichtskader

BNP Paribas Fortis heeft ervoor gekozen om voor de hele Bank gebruik te maken van één allesomvattend raamwerk voor het beheren van het operationele risico dat voldoet aan de Basel II criteria die zijn vastgelegd in de Advanced Measurement Approach ('AMA'). Dit raamwerk draagt bij tot een beter risicobeheer doordat hiermee het bewustzijn ten aanzien van operationele risico's wordt versterkt. Het waarborgt een effectieve meting en opvolging van het operationele risicoprofiel en zorgt ervoor dat wordt voldaan aan de eigenvermogensvereisten.

In het kader van de integratie in BNP Paribas Groep, begin 2012, heeft BNP Paribas Fortis haar operationeel risicomanagement in lijn gebracht met dat van de groep. BNP Paribas Fortis had reeds een operationeel risicomanagement dat zeer nauw aanleunde met dat van BNP Paribas Groep (beide zijn AMA compliant en maken gebruik van een systeem dat verliescijfers analyseert en risico's anticipeert). Deze aansluiting op de Groep werd door de toezichthouder bekrachtigd in maart 2012.

Belangrijke partijen en organisatie

Er is een effectieve risicobeheerstructuur ontwikkeld op basis van een model met drie verdedigingslijnes, waarbij de business de hoofdverantwoordelijkheid dragen voor het beheren en beperking van operationele risico's. De tweede verdedigingslijn wordt gevormd door de risicobeheerfuncties. Zij hebben tot taak erop toe te zien dat het raamwerk voor het beheren van het operationele risicobeheer goed is verankerd, dat de operationele risico's die worden geconstateerd, beoordeeld, gemeten en beheerd een juiste afspiegeling geven van het risicoprofiel en dat wordt voldaan aan de eigenvermogensvereisten. De interne auditafdeling vertegenwoordigt de derde verdedigingslijn en ziet toe op de juiste implementatie van de risicostructuren en het risicobeleid.

De belangrijkste bestuursorganen op het gebied van operationeel risico en interne controle zijn de Internal Control Committees (ICC's).

BNP Paribas Fortis heeft vijf ICC's die elk worden voorgezeten door een lid van het Executive Committee. Daarnaast is er een ICC op het niveau van het Executive Committee.

Het ICC is verantwoordelijk voor het beheer van het permanente operationele controlekader en het beheren van de operationele en compliancerisico's. Operationele risico's en compliancerisico's omvatten het reputatierisico, frauderisico, financiële-verslaggevingsrisico, het belastingrisico, juridisch risico, risico van niet-naleving van wetten, regelgeving en beleid, operationele risico's in verband met mensen, processen en systemen en het externe klimaat en het bedrijfsrisico. De rol van de ICC's omvat onder meer:

- het ontwikkelen van een georganiseerde en wereldwijde visie op het permanente operationele controlekader en het beheren van operationele en compliancerisico's bij BNP Paribas Fortis
- het analyseren van en het nemen van beslissingen over deze onderwerpen
- het opzetten van een waarschuwings- en escalatiesysteem voor waargenomen zwakheden
- het aantonen en documenteren van de betrokkenheid van de Executive Board en het Directiecomité bij het beheren van deze kwesties en de follow-up van de betreffende acties.

De doelstelling van het ICC is de businesses en functies in staat te stellen de belangrijkste operationele risico's, compliancerisico's en zwakheden van het permanente controlekader te signaleren, het belang van het daarvoor ontwikkelde actieplan te benadrukken en een overzicht te verschaffen van de status van de genomen maatregelen.

Een kader dat de vier elementen die zijn vereist voor een Advanced Measurement Approach (AMA) omvat:

- de eerste bouwsteen van het raamwerk voor het beheren van het operationele risico bestaat uit het verzamelen van verliescijfers ('historische incidenten'). Informatie over operationele verliezen die zich voordoen binnen alle delen van de organisatie wordt systematisch opgeslagen in een centrale database
- naast informatie uit deze interne database gebruikt BNP Paribas Fortis voor haar risicoanalyses verliesgegevens uit externe bronnen, zoals openbare databases en de database met operationele verliesgegevens die wordt bijgehouden door een consortium van banken waarin BNP Paribas Fortis deelneemt.
- een derde element van het raamwerk bestaat uit risico-prognoses ('potentiële incidenten'), die het risicoprofiel van BNP Paribas Fortis bepalen en als primaire input dienen voor de berekening van de eigenvermogensvereisten. Potentiële incidenten (PI's) geven meer inzicht in operationele risico's van verschillende aard:
  - Risico's die nauw verband houden met de interne organisatie en controleomgeving. Deze risico's hebben een beperkte impact op de organisatie, ondanks het feit dat ze veel kunnen voorkomen.
  - Meer systemische risico's of zeldzame risico's met hoge impact. Het omvat de operationele risico's ten gevolge van het type activiteit waarvoor de Bank zich engageert of ten gevolge van de business omgeving waarin ze opereert.

PI's worden uitgevoerd in elke business en ondersteunende functie, en resulteren in een beschrijving van het geïdentificeerd risico, in een analyse van de oorzaak en in een beschrijving van de omgevingscontrole. Uiteindelijk wordt het resterende risico aangeduid.

- triggers voor operationeel risico (Key Risk Indicators of Key Performance Indicators) worden opgevolgd om veranderingen te signaleren in het operationele risicoprofiel door interne oorzaken of omgevingsfactoren.

Berekening van de eigenvermogensvereisten

BNP Paribas Fortis maakt gebruik van de meeste geavanceerde methodes om – voor de belangrijke onderdelen van haar activiteiten – de eigenvermogensvereisten uit hoofde van het operationele risico te bepalen. Deze methodes voldoen aan de vereisten voor de Advanced Measurement Approach (AMA). Voor kleinere en niet-materiële onderdelen van de activiteiten worden de Basic Indicator Approach (BIA) of de Standardised Approach (SA) toegepast.

Beheersing en vermindering van operationele risico's

BNP Paribas Fortis hanteert diverse processen voor het beheren en het verminderen van operationele risico's. Aan de hand van Potentiële Incidenten, Historische Incidenten en de ontwikkeling van key risk indicators kunnen stappen worden ontwikkeld waarmee het beheren van operationele risico's verder kan worden verbeterd. Deze stappen hebben meestal betrekking op organisatorisch aspecten en processen. De centraal gecoördineerde technieken voor risicobeperking betreffen het waarborgen van de bedrijfscontinuïteit, informatiebeveiliging, verzekeringen en een organisatiestructuur voor de besluitvorming over uitzonderlijke transacties (via de Exceptional Transactions Committees) en nieuwe activiteiten (via de New Activities Committees).

4.g Compliance- en reputatierisico

Compliancemicissie

De algemene missie van Compliance bestaat uit het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid ten aanzien van de coherentie en effectiviteit van het permanente controlesysteem van BNP Paribas Fortis, de naleving van wet- en regelgeving bij de uitvoering van de diverse activiteiten en de bescherming van de reputatie van BNP Paribas Fortis door middel van i) adviezen, ii) toezicht en iii) onafhankelijke controles.

Compliance heeft, als tweede verdedigingslinie, een dubbele taak:

De eerste taak van Compliance bestaat uit het uitoefenen van toezicht op een effectieve beheersing van het compliancerisico. Dit behelst het formuleren van beleid, het geven van advies en het versterken van het bewustzijn onder medewerkers met betrekking tot de volgende belangrijke compliance-aspecten:

- financiële veiligheid: antiwitwaspraktijken, strijd tegen corruptie en financiering van terrorisme, financiële sancties en meldingen aan financiële onderzoeksinstanties
- bescherming van de belangen van de klanten: dit heeft betrekking op zowel de levering van producten en diensten aan klanten als belangenconflicten
- integriteit van medewerkers: hieronder vallen gedragscodes, geschenkenbeleid, belangenconflicten, beleid voor privétransacties
- marktmisbruik: marktintegriteit, belangenconflicten.

Compliance stelt het beleid vast en geeft bindende adviezen op deze terreinen. Adviezen van compliance kunnen worden geëscaleerd naar een hoger niveau, totdat een consensus wordt bereikt, om te komen tot een adequate oplossing voor het probleem.

De tweede taak van Compliance betreft het afbakenen van het algemene raamwerk voor permanente controle. 'Oversight of Operational Permanent Controls' (2OPC), dat deel uitmaakt van Compliance, draagt zorg voor het formuleren en coördineren van het algemene controleraamwerk.

Organisatie van Compliance

Zoals vereist door de Belgische regelgeving, is de compliancefunctie een onafhankelijke controlefunctie die rapporteert aan de Chief Executive Officer. De functie heeft rechtstreeks en onafhankelijk toegang tot het Audit, Risk en Compliance Committee van de Raad van Bestuur en is daar permanent uitgenodigd.

De functie maakt deel uit van een groepsbrede functie die wordt aangestuurd vanuit Parijs en die verantwoordelijk is voor het toezicht op alle compliancekwesties. Het hoofd Compliance van BNP Paribas Fortis heeft een sterke lijn naar het hoofd Compliance voor de groep, wat de lokale implementatie van het groepsbrede bedrijfsmodel waarborgt. De compliancefunctie binnen de Groep is sinds 2004 continu gegroeid.

Fundamentele principes

Bij het beheren van compliance- en reputatierisico's wordt uitgegaan van de volgende fundamentele principes:

- individuele verantwoordelijkheid: iedereen is verantwoordelijk voor compliance en niet alleen de afdeling Compliance
- exhaustieve en allesomvattende benadering: de verantwoordelijkheid van Compliance strekt zich uit tot alle bankactiviteiten. Uit hoofde hiervan heeft Compliance onbeperkt toegang tot alle noodzakelijke informatie
- onafhankelijkheid: de medewerkers van Compliance voeren hun missie uit binnen een context die de onafhankelijkheid van hun denken en handelen waarborgt
- prioriteit van het groepsbeleid boven lokaal beleid, voor zover dit is toegestaan op grond van de lokale wetgeving.

4.h Liquiditeits- en herfinancieringsrisico

Het liquiditeits- en herfinancieringsrisico is het risico dat de Bank niet in staat zal zijn om te voldoen aan bestaande of toekomstige voorzienbare of niet voorzienbare liquiditeits- of dekkingsvereisten zonder dat dit ten koste gaat van reguliere transacties of haar financiële positie.

Het liquiditeits en herfinancieringsrisico wordt beheerd met behulp van een wereldwijd liquiditeitsbeleid dat is goedgekeurd door het Directiecomité van BNP Paribas Fortis. Dit beleid is gebaseerd op risicobeheersingsprincipes die zowel onder normale omstandigheden als tijdens een liquiditeitscrisis van toepassing zijn. Het liquiditeitsbeleid van BNP Paribas Fortis is volledig afgestemd op het liquiditeitsbeleid van BNP Paribas Groep. De liquiditeitspositie van BNP Paribas Fortis wordt beoordeeld op basis van interne standaarden en door toezichthouders voorgeschreven ratio's.

4.h.1 Beleid voor het beheer van het liquiditeitsrisico

Beleidsdoelstellingen

De doelstellingen van het beleid voor het beheer van het liquiditeitsrisico van BNP Paribas Fortis zijn (i) het waarborgen van een evenwichtige financieringsmix ter ondersteuning van de ontwikkelingsstrategie van BNP Paribas Fortis, (ii) waarborgen dat BNP Paribas Fortis altijd in staat zal zijn om haar verplichtingen tegenover klanten na te komen, (iii) voldoen aan de standaarden van de lokale toezichthouder op het bankwezen, (iv) de herfinancieringskosten zo laag mogelijk houden en (v) BNP Paribas Fortis in staat stellen een liquiditeitscrisis te overleven.

Taken en verantwoordelijkheden bij het beheer van het liquiditeitsrisico

Het ALCO van BNP Paribas Fortis bepaalt het algemene beleid voor het beheren van het liquiditeitsrisico, met inbegrip van de grondslagen voor risicometing, de aanvaardbare risiconiveaus en het systeem voor de interne facturering. Het ALCO legt haar besluiten voor definitieve goedkeuring voor aan het Directiecomité. De verantwoordelijkheid voor het bewaken en implementeren hiervan is gedelegeerd aan de afdeling ALM & Treasury. Het Audit, Risk en Compliance Committee brengt verslag uit aan de Raad van Bestuur over de grondslagen voor het liquiditeitsbeleid en de positie van BNP Paribas Fortis.

Het ALCO van BNP Paribas Fortis wordt regelmatig geïnformeerd over liquiditeitsindicatoren, de uitkomsten van stresstesten en de uitvoering van financieringsprogramma's. Ook wordt het comité op de hoogte gesteld van eventuele crisissituaties en is het verantwoordelijk voor het nemen van beslissingen over de toewijzing van taken in het kader van crisisbeheersing en de goedkeuring van noodplannen.

Na goedkeuring door het ALCO van BNP Paribas Fortis draagt de afdeling ALM & Treasury zorg voor het implementeren van het beleid op zowel centraal niveau als op het niveau van de individuele entiteiten. Deze afdeling is tevens eigenaar van de systemen die worden gebruikt voor het beheren van het liquiditeitsrisico.

De ALCO's van de business lines en de entiteiten implementeren op lokaal niveau de strategie die is goedgekeurd door het ALCO van BNP Paribas Fortis.

Group Risk Management (GRM) levert een bijdrage aan het definiëren van de grondslagen voor het liquiditeitsbeleid. Daarnaast zorgt het voor een tweedelijnscontrole door validatie van de modellen, risico-indicatoren (waaronder stresstesten voor de liquiditeit), limieten en toegepaste marktparameters. De CRO van BNP Paribas Fortis is lid van het ALCO van BNP Paribas Fortis en van het directiecomité.

Gecentraliseerd beheer van het liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico wordt voor alle looptijden en valuta's centraal beheerd door ALM & Treasury. ALM & Treasury heeft ook tot taak financiering te verschaffen voor de kernactiviteiten en business lines van BNP Paribas Fortis en de overtollige liquiditeiten te beleggen. De afdeling Treasury is verantwoordelijk voor de herfinanciering op korte termijn en de uitgifte van kortlopend papier (depositobewijzen, commercial paper, enz.), terwijl de afdeling ALM verantwoordelijk is voor de uitgifte van senior en achtergestelde leningen (MTN's, obligaties middellange/langlopende deposito's, etc), de uitgifte van preferente aandelen, door zekerheid gedekte obligaties en de effectisering van leningen voor de retail banking-activiteiten en de financieringsactiviteiten binnen Corporate en Investment Banking.

4.h.2 Het beheer van en het toezicht op het liquiditeitsrisico

Bij de dagelijkse beheersing van het liquiditeitsrisico wordt gebruik gemaakt van een uitgebreide verzameling interne informatiehulp-middelen en standaarden die informatie verschaffen over het verschil tussen de binnenkomende en uitgaande kasstroom voor verschillende looptijden en valuta's.

De herfinancieringscapaciteit die noodzakelijk is om tegemoet te kunnen komen aan een onverwachte sterke toename van de liquiditeitsbehoefte wordt dagelijks gemeten op het niveau van BNP Paribas Fortis als geheel. Deze capaciteit bestaat voornamelijk uit beschikbare effecten en leningen die in aanmerking komen voor herfinanciering door de centrale bank, beschikbare effecten die niet in aanmerking komen voor herfinanciering maar kunnen worden verkocht op grond van terugkoopovereenkomsten of die direct op de markt kunnen verkocht en daggeldleningen die waarschijnlijk niet zullen worden verlengd.

BNP Paribas Fortis bepaalt dagelijks de spreiding van haar bronnen van kortetermijnfinanciering om ervoor te zorgen dat zij niet overmatig afhankelijk is van een beperkt aantal aanbieders van financiering.

Het beheer van de liquiditeit op middellange en lange termijn is hoofdzakelijk gebaseerd op een analyse van de bronnen van middelen met middellange en lange looptijd die beschikbaar zijn voor het financieren van activa met dezelfde looptijd. De geconsolideerde liquiditeitspositie van BNP Paribas Fortis wordt regelmatig berekend per looptijdsegment, per business line en per valuta.

Daarnaast worden stresstesten uitgevoerd voor extreme scenario's, op basis van marktfactoren en specifiek voor BNP Paribas Fortis en ook BNP Paribas geldende factoren die een ongunstig effect zouden hebben op de liquiditeitspositie van BNP Paribas Fortis.

Door toezichthouders voorgeschreven observatieratio's vormen de laatste stap van het systeem voor het beheer van het liquiditeitsrisico. Deze betreffen de liquiditeits-observatieratio's voor één week en één maand, die maandelijks worden berekend op een statutaire en geconsolideerde basis. BNP Paribas Fortis voldoet volgens beide berekeningswijzen aan de vereisten voor de observatieratio's. Buitenlandse dochterondernemingen en vestigingen moeten desgevallend ook voldoen aan door lokale toezichthouders vereiste ratio's.

4.h.3 Risicobeperkende technieken

In het kader van de dagelijkse beheersing van de liquiditeit vormen de meest liquide activa van de Bank in het geval van een tijdelijke liquiditeitscrisis een financieringsreserve waarmee BNP Paribas Fortis haar treasurypositie kan aanpassen door deze activa te herfinancieren op de repomarkt of te verdisconteren bij de centrale bank. In het geval van een langdurige liquiditeitscrisis zal BNP Paribas Fortis mogelijk haar balanstotaal geleidelijk moeten reduceren door rechtstreeks activa te verkopen.

Minder liquide activa kunnen worden omgezet in liquide activa of in het kader van het dagelijkse liquiditeitsbeheer in verpandbare effecten, door pools met consumentenkredieten die zijn verstrekt aan particuliere bankklanten en pools met bedrijfskredieten te securitiseren.

Het liquiditeitsrisico wordt tevens verminderd door financieringsbronnen te diversifiëren qua structuur, investeerders en al dan niet door zekerheden gedekte financiering.

Hedgingstrategieën

BNP Paribas Fortis heeft de diversificatie van de financieringsbronnen qua investeerders, valuta's en door zekerheden gedekte financieringsvormen voortgezet. De vorming van de 'depositoproductlijn' in 2010, een verkoopheenheid binnen de afdeling Treasury, droeg bij aan de diversificatie van het zakelijke en institutionele beleggersbestand. BNP Paribas Fortis blijft voorts in verschillende landen financiering aantrekken via diverse 'Commercial Paper'- en 'Certificate of Deposit'- programma's.

Vanuit een structureel oogpunt heeft de Bank een stevige 'lening tegenover deposito'-ratio van 100,9% eind 2012.

Senior-schuld

In 2012 kochten particuliere klanten van BNP Paribas Fortis voor in totaal EUR 0,97 miljard aan seniorleningen in diverse valuta.

5 Toelichting op de balans op 31 december 2012

5.a Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

Financiële activa en financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bevatten activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden en bepaalde activa en verplichtingen gewaardeerd aan reële waarde waardeveranderingen in de resultatenrekening op het moment van aanschaf of van uitgifte.

Financiële activa

Activa aangehouden voor handelsdoeleinden omvatten aandelentransacties voor eigen rekening, terugkoopovereenkomsten en derivateninstrumenten aangegaan voor het afdekken van posities.

Activa gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bevatten activa met besloten derivaten die niet werden gescheiden van het hoofdcontract en ook activa gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening om boekhoudkundige mismatch te vermijden.

Financiële verplichtingen

Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden omvatten leningen van effecten en ongedekte verkopen, terugkoopovereenkomsten en derivateninstrumenten aangegaan voor het afdekken van posities.

Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening zijn voornamelijk transacties die zijn ontstaan en gestructureerd zijn voor rekening van klanten, waarbij de blootstelling aan het risico en de afdeckingsstrategie gezamenlijk worden beheerd. Deze types van transacties bevatten belangrijke besloten derivaten, waarvan de waardeveranderingen van de reële waarde geneutraliseerd worden door de waardeveranderingen van de reële waarde van het economisch afdeckingsinstrument.

	31 december 2012			31 december 2011		
	Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden	Portefeuille tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	TOTAAL	Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden	Portefeuille tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	TOTAAL
In miljoenen euro's						
FINANCIELE ACTIVA TEGEN REELE WAARDE MET WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATENREKENING						
Effectenportefeuille	2.185	662	2.847	4.143	824	4.967
Schatkistcertificaten en staatsobligaties	1.228		1.228	1.600		1.600
Andere vastrentende effecten	765	9	774	2.208	118	2.326
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	192	653	845	335	706	1.041
Leningen en terugkoopovereenkomsten	6.657	1.906	8.563	18.944	1.804	20.748
Leningen	208	1.906	2.114	27	1.804	1.831
Terugkoopovereenkomsten	6.449		6.449	18.917		18.917
TOTAAL FINANCIELE ACTIVA TEGEN REELE WAARDE MET WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATEN REKENING	8.842	2.568	11.410	23.087	2.628	25.715
FINANCIELE VERPLICHTINGEN TEGEN REELE WAARDE MET WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATENREKENING						
Effectenportefeuille	335		335	1.235		1.235
Leningen en terugkoopovereenkomsten	4.899	551	5.450	23.670	841	24.511
Leningen	31	551	582	47	841	888
Terugkoopovereenkomsten	4.868		4.868	23.623		23.623
Schuldbewijzen		4.425	4.425		3.916	3.916
Achtergestelde schulden		2.306	2.306		3.153	3.153
TOTAAL FINANCIELE VERPLICHTINGEN TEGEN REELE WAARDE MET WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATEN REKENING	5.234	7.282	12.516	24.905	7.910	32.815

Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

BNP Paribas Fortis heeft in het segment CPBB (Commercial and Public Banking Belgium) bepaalde financiële activa in de verdringen op klanten verantwoord als leningen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. Een aantal inflatiegeïndexeerde kredietcontracten met overheidstegenpartijen worden verantwoord tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, waardoor een potentiële boekhoudkundige mismatch tussen de waardering van enerzijds de renteswap en overige betrokken derivaten en anderzijds de kredieten, die werden geboekt tegen geamortiseerde kostprijs, wordt vermeden.

De ontwikkeling van de reële waarde van de leningen aangehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, wordt beïnvloed door de aflossingen, de ontwikkeling van de rentevoeten alsook de verscherping van de credit spreads gelinkt aan de afname van de soevereine schulden crisis.

Enkele gestructureerde leningen en contracten, met inbegrip van derivaten, worden eveneens verantwoord tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening ter voorkoming van een potentiële boekhoudkundige mismatch.

De geamortiseerde kostprijs van activa gehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bedraagt op 31 december 2012 EUR 1.528 miljoen (2011: EUR 1.723 miljoen).

Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

BNP Paribas Fortis heeft bepaalde financiële verplichtingen geclassificeerd als schulden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. Binnen de gedefinieerde beleggingsstrategieën worden financiële activa en verplichtingen, inclusief derivaten, samengebracht in specifieke portefeuilles waarvan de prestatie wordt beheerd en geëvalueerd op basis van de reële waarde.

Het terug te betalen contractuele bedrag voor leningen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening voor **leningen aan klanten** bedroeg EUR 483 miljoen (2011: EUR 712 miljoen). Er is geen significant verschil tussen de boekwaarde van de verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening en de nominale waarde van deze verplichtingen.

Het terug te betalen contractuele bedrag voor leningen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

voor **leningen aan kredietinstellingen** bedroeg EUR 53 miljoen (2011: EUR 155 miljoen). Er is er geen significant verschil tussen de boekwaarde en de nominale waarde van deze verplichtingen.

Schuldbewijzen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

BNP Paribas Fortis heeft bepaalde schuldbewijzen met besloten derivaten en ermee overeenstemmende beleggingen geboekt tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, om een mogelijke boekhoudkundige mismatch te vermijden.

De nominale waarde van de schuldbewijzen die tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening worden geboekt bedraagt op 31 december 2012 EUR 4.333 miljoen (2011: EUR 4.142 miljoen), dit doordat de nieuwe uitgiftes gedaan door BNP Paribas Fortis Funding, de terugbetalingen door Banque Générale du Luxembourg meer dan compenseren.

De reële waarde van verplichtingen die tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening worden gehouden, houdt rekening met de ontwikkeling van de rentevoeten alsook met veranderingen die zijn toe te schrijven aan het kredietrisico van de uitgever met betrekking tot BNP Paribas Fortis zelf. Deze worden beïnvloed door de wereldwijde verscherping van de credit spreads gelinkt aan het herstel van de soevereine schulden crisis.

De wijziging in reële waarde van schuldbewijzen ten gevolge van het eigen kredietrisico bedraagt EUR 4 miljoen gecumuleerd sinds aanvang.

Achtergestelde schulden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

Achtergestelde converteerbare obligatieleningen: CASHES

BNP Paribas Fortis NV/SA heeft op 19 december 2007 'Floating Rate Convertible en Subordinated Hybrid Equity-linked Securities' ('CASHES') zonder afloopdatum uitgegeven voor een nominaal bedrag van EUR 3 miljard in coupures van EUR 250.000 elk. De coupons zijn per kwartaal betaalbaar, op het einde van de periode, tegen een variabele rentevoet gelijk aan driemaands-Euribor + 2,0%.

De CASHES worden door de toezichthouders beschouwd als onderdeel van het Tier 1-vermogen en vormen een directe, door zekerheid gedekte en achtergestelde obligatie van BNP Paribas Fortis, Ageas NV/SA en Ageas NV, hoofdelijk en solidair als mededebiteuren.

De CASHES zijn achtergesteld ten opzichte van alle overige leningen, achtergestelde leningen en preferente aandelen, maar hebben voorrang op gewone aandelen. De hoofdsom van de obligatielening zal nooit in contanten worden terugbetaald. De enige terugbetalingsmogelijkheid die de houders van de CASHES hebben tegenover de mededebiteuren met betrekking tot de hoofdsom van de CASHES betreft de 125.313.283 Ageas aandelen die BNP Paribas Fortis NV/SA in onderpand heeft gegeven ten gunste van de houders van de CASHES. Vanaf 19 december 2014 zullen de obligaties automatisch worden ingewisseld tegen Ageas-aandelen als de aandelenprijs gelijk of hoger is dan EUR 35,91 gedurende twintig opeenvolgende beurswerkdagen. De CASHES hebben geen vervaldatum, maar mogen worden ingewisseld tegen Ageas aandelen voor een prijs van EUR 23,94 per aandeel op initiatief van de houder.

Op het moment van uitgifte van de CASHES-instrumenten, zijn Ageas NV/SA en BNP Paribas Fortis een Relative Performance Note ('RPN') overeengekomen. De reële waarde van deze RPN moest de impact op BNP Paribas Fortis neutraliseren van de verschillen in de waardeveranderingen in de CASHES en de waardeveranderingen in de gerelateerde Ageas-aandelen die verantwoord worden op de balans van BNP Paribas Fortis en dus haar resultatenrekening beïnvloeden.

In 2009 zijn enige voorwaarden uit de initiële overeenkomst door 'Avenant 3' van het 'Protocole d'Accord' tussen Ageas Holding, de Belgische Staat en BNP Paribas gewijzigd. Er werd overeengekomen om de RPN te behouden en een rentebetalingmechanisme in te stellen tussen Ageas en BNP Paribas Fortis, gebaseerd op het referentiebedrag van de RPN en met rentebetalingen per kwartaal vanaf het derde kwartaal van 2009. De Belgische Staat heeft een staatswaarborg uitgegeven met betrekking tot de door Ageas betaalde RPN-interesten in het voordeel van BNP Paribas Fortis NV/SA. Indien Ageas in gebreke zou blijven op haar rentebetalingen met betrekking tot de RPN (en de Belgische Staat zou afzien van de mogelijkheid om in de plaats te treden van Ageas), dan kan BNP Paribas Fortis een einde maken aan de RPN. In een dergelijk geval zou Ageas de verplichting hebben om BNP Paribas Fortis het volgens de RPN verschuldigde bedrag te betalen (met een maximum van EUR 2,35 miljard).

Afhankelijk van de evolutie in de reële waarde van de CASHES en van de Ageas-aandelen, heeft een van beide partijen – Ageas of BNP Paribas Fortis – een verplichting ten opzichte van de andere volgens de RPN. De partij die het referentiebedrag verschuldigd is, heeft ook de verplichting om hierop elk kwartaal rente te betalen die bepaald wordt als driemaands-Euribor verhoogd met 20 basispunten.

Eind 2012 resulteerde de basis voor de berekening van de verschuldigde rente op de RPN in een bedrag verschuldigd door Ageas aan BNP Paribas Fortis. Dit bedrag zal mettertijd evolueren op basis van de reële waardeveranderingen van de CASHES-instrumenten en de reële waardeveranderingen van de gerelateerde Ageas-aandelen.

Sinds de start van de transactie heeft BNP Paribas Fortis de schuldcomponent van de CASHES-instrumenten, inclusief een besloten derivaat, steeds gerapporteerd als 'Aangehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Deze boekhoudbenadering vermijdt de afsplitsing van het besloten derivaat van het hoofdcontract.

Om volatilitéit als gevolg van een boekhoudkundige mismatch in de resultatenrekening te voorkomen, werd er in 2007 beslist om ook de gerelateerde Ageas-aandelen en de RPN te verantwoorden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening.

De reële waarde van de CASHES-instrumenten (schuld) en de reële waarde van de gerelateerde Ageas-aandelen zijn gebaseerd op marktprijzen, op het einde van de rapporteringsperiode. Op 31 december 2012 heeft BNP Paribas Fortis de waarde van de RPN berekend, op consistente wijze met de waardering van de RPN vorig jaar, gebaseerd op het verschil tussen de verandering in reële waarde van de CASHES-instrumenten sedert aanvang en de verandering in reële waarde van de gerelateerde Ageas-aandelen sinds aanvang.

Op 26 januari 2012 hebben Ageas en BNP Paribas Fortis een akkoord aangekondigd voor de gedeeltelijke afwikkeling van de Relative Performance Note (RPN) verbonden aan de CASHES en een volledige opvraging van een 'Tier 1'-instrument uitgegeven door BNP Paribas Fortis in 2001 en voor 95% aangehouden door Ageas sinds september 2011. De afwikkeling en de opvraging waren beide onderworpen aan het feit dat BNP Paribas een succesratio moest bereiken van tenminste 50% op een cash tender voor de CASHES, gelanceerd op 26 januari 2012.

Het tender aanbod van de CASHES werd op maandag 30 januari 2012 succesvol afgesloten. De acceptatiegraad bereikte 63% aan een aangeboden prijs van 47,5%.

Op 6 februari 2012 heeft BNP Paribas 7.553 van de aangeboden obligaties uit de 12.000 uitstaande CASHES-obligaties (62,94%) uitgewisseld voor 78.874.241 bestaande Ageas-aandelen die recht geven op een dividend en waaraan stemrechten verbonden zijn. BNP Paribas heeft zich verbonden deze aandelen niet te verkopen tijdens een periode van zes maanden. De CASHES worden gerapporteerd in de rubriek Achtergestelde schulden (tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening) en de onderliggende Ageas-aandelen in de rubriek Aandelen en andere niet-vastrentende effecten. De RPN wordt gerapporteerd als een aandelenderivaat in het handelsboek.

BNP Paribas heeft een schadevergoeding geïnd van Ageas en BNP Paribas Fortis. De schadevergoeding betaald door Ageas en BNP Paribas Fortis heeft BNP Paribas gecompenseerd voor de transactiekosten verbonden aan de tender en de premie aangeboden boven de marktwaarde van de CASHES. De schadevergoeding betaald door BNP Paribas Fortis bedroeg EUR 69 miljoen.

Op 31 december 2012 werd de schuldencomponent van de CASHES gewaardeerd aan EUR 593 miljoen en de Ageas-aandelen aan EUR 103 miljoen voor het overblijvende aantal van 4.643.904 aandelen (na de omgekeerde aandelensplitsing) en de RPN aan EUR 249 miljoen.

Hybride niet-innovatieve Tier 1-leningen aangegaan door BNP Paribas Fortis (gerelateerd aan Nitsh I & II)

In 2006 heeft Ageas de Luxemburgse vennootschap met beperkte aansprakelijkheid 'Ageas Hybrid Financing SA' opgericht. Deze vennootschap heeft uitsluitend tot doel solvabiliteitsvermogen aan te trekken voor Ageas NV/SA, Ageas NV en de entiteiten van de Ageas-groep door de uitgifte van effecten die onderling gelijkgesteld zijn en de opbrengst daarvan te beleggen in instrumenten (andere dan gewone aandelen) die zijn uitgegeven door een bank- of verzekeringsbedrijf van de Ageas-groep en worden aangemerkt als solvabiliteitsvermogen voor die entiteit.

Als gevolg hiervan en steunend op de hybride Tier1-effecten uitgegeven door Ageas Hybrid Financing in de loop van 2008, is BNP Paribas Fortis twee achtergestelde hybride Tier-1 leningen aangegaan met Ageas Hybrid Financing:

- een eeuwigdurende lening met een nominaal bedrag van USD 750 miljoen, uitgegeven op 27 februari 2008, tegen een rentevoet van 8,28% (een doorgeeflening van Nitsh I uitgegeven op 27 februari 2008 door Ageas Hybrid Financing). BNP Paribas Fortis kan deze lening op eigen initiatief terugkopen vanaf 27 augustus 2013.

- een eeuwigdurende lening met een nominaal bedrag van EUR 375 miljoen, uitgegeven op 2 juni 2008, tegen een rentevoet van 8,03% (een doorgeeflening van Nitsh II uitgegeven op 2 juni 2008 door Ageas Hybrid Financing). BNP Paribas Fortis kan deze lening op eigen initiatief terugkopen vanaf 2 juni 2013.

BNP Paribas Fortis heeft beide achtergestelde eeuwigdurende leningen gerubriceerd als 'Aangehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' en dit om een boekhoudkundige mismatch te vermijden. Het renterisico verbonden aan de vaste rente die betaald moet worden op de leningen, alsook de mogelijkheid dat de leningen door de emitent vanaf het vijfde jaar kunnen worden teruggekocht, worden ingedekt via derivaten die geboekt worden aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Deze achtergestelde eeuwigdurende leningen zijn leningen tussen Ageas Hybrid Financing en BNP Paribas Fortis en zijn dus niet de Nitsh I en Nitsh II effecten die uitgegeven werden door Ageas Hybrid Financing. Zodoende hebben de leningen tussen Ageas Hybrid Financing en BNP Paribas Fortis en de Nitsh I en Nitsh II een verschillend risicoprofiel omwille van een verschillend kredietrisicoprofiel van de schuldenaar, namelijk BNP Paribas Fortis of Ageas Hybrid Financing.

De reële waarde van de achtergestelde eeuwigdurende leningen tussen BNP Paribas Fortis en Ageas Hybrid Financing wordt bepaald door een 'markt-to-model'-methode die is gebaseerd op de volgende elementen:

- de structuur van het renterisico dat verband houdt met de mogelijkheid de vastrentende schuld op te vragen
- de prijsontwikkeling in verhouding tot de evolutie van de creditspreads op achtergestelde kredietinstrumenten en rekening houdend met het eigen kredietrisico van de uitgever.

Overige achtergestelde schulden

De overige achtergestelde schulden hebben betrekking op:

- schuldbewijzen in diverse valuta
- eeuwigdurende leningen in diverse valuta.

BNP Paribas Fortis heeft beslist om bepaalde achtergestelde schulden en gerelateerde investeringen te rapporteren tegen reële waarde in de resultatenrekening om een boekhoudkundige mismatch te voorkomen.

Omwille van de uitwisseling door BNP Paribas van 7.553 tender effecten uit de 12.000 CASHES zoals hierboven beschreven, bedroeg de totale nominale waarde van achtergestelde leningen aangehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening EUR 2.792 miljoen per 31 december 2012 (2011: EUR 5.396 miljoen).

De reële waarde van verplichtingen die tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening worden gehouden, houdt rekening met de ontwikkeling van de rentevoeten alsook

met veranderingen die zijn toe te schrijven aan het kredietrisico met betrekking tot BNP Paribas Fortis zelf. Deze worden beïnvloed door de wereldwijde verscherping van de credit spreads gelinkt aan het herstel van de soevereine schuldencrisis.

De wijziging in reële waarde van deze achtergestelde leningen (met uitzondering van de CASHES) die veroorzaakt werd door het eigen kredietrisico bedroeg, cumulatief sinds aanvang, EUR (78) miljoen.

Financiële derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

Financiële derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden hebben grotendeels betrekking op transacties voor het indekken van posities. Anderzijds handelt BNP Paribas Fortis actief in derivaten in het kader van verkoopsactiviteiten naar haar klanten. Transacties betreffen zowel gewone instrumenten als renteswaps, en gestructureerde transacties met exotische pay-offs. Elke nettopositie wordt in alle gevallen getoetst aan limieten.

Derivateninstrumenten voor handelsdoeleinden omvatten ook derivaten aangegaan voor de afdekking van financiële activa

of financiële verplichtingen waarvoor BNP Paribas Fortis geen gedocumenteerde hedgingrelatie heeft. Bijgevolg worden deze geclassificeerd als activa en verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. Deze derivaten komen niet in aanmerking voor hedge accounting onder IFRS. De positieve of negatieve reële waarde van derivateninstrumenten geboekt in het handelsboek vertegenwoordigt de vervangingswaarde van deze instrumenten. Deze waarde kan in belangrijke mate schommelen als gevolg van wijzigingen van parameters in de markt zoals rentevoeten of wisselkoersen.

	31 december 2012		31 december 2011	
	Positieve marktwaarde	Negatieve marktwaarde	Positieve marktwaarde	Negatieve marktwaarde
Wisselkoersderivaten	743	742	909	845
Rentederivaten	20.872	17.265	63.723	65.025
Aandelenderivaten	354	231	382	319
Kredietderivaten	55	22	450	285
Overige derivaten	45	43	62	70
Financiële derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	22.069	18.303	65.526	66.544

Tijdens 2012 heeft BNP Paribas Fortis initiatieven ontwikkeld om de balans verder te verminderen en te optimaliseren.

Een speciaal transactiesproject heeft het mogelijk gemaakt om de reële waarde van de derivaten op de balans aanzienlijk te verminderen. Het project heeft als doel BNP Paribas als enige tegenpartij te hebben voor alle externe derivatentransacties. Het

project bevatte een novatiefase waarbij alle externe derivaten-transacties vervangen werden door back-to-back deals met BNP Paribas en een compressiefase, waarbij deals voortijdig beëindigd werden en vervangen door nieuwe deals met dezelfde renterisicogevoeligheid maar andere verwachte toekomstige kasstromen en lagere reële waarden.

Volgende tabel toont het totale notionele bedrag aan derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden. De notionele bedragen van derivateninstrumenten zijn louter een indicatie van het

volume aan activiteiten van BNP Paribas Fortis op de markten voor financiële instrumenten en geven niet de marktrisico's weer die verbonden zijn aan deze instrumenten.

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Financiële derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	1.619.179	2.643.240
Wisselkoersderivaten	64.414	113.899
Rentederivaten	1.550.607	2.520.766
Aandelenderivaten	2.492	5.040
Kredietderivaten	1.545	3.209
Overige derivaten	121	326

Derivatentransacties op georganiseerde markten maken 7% uit van de totale derivatentransacties van BNP Paribas Fortis op 31 december 2012 (1% op 31 december 2011).

5.b Financiële hedgingderivaten

De financiële hedgingderivaten bestaan uit reële waarde-afdekkingen en kasstroomafdekkingen. BNP Paribas Fortis gebruikt derivaten, voornamelijk renteswaps, voor het afdekken van posities bij het beheer van de eigen activa en verplichtingen en

voor het afdekken van structurele posities. BNP Paribas Fortis kan hierdoor het marktrisico beperken dat anders zou ontstaan door structurele ongelijkheden tussen de looptijden en andere kenmerken van haar activa en verplichtingen.

Onderstaande tabel geeft de reële waarde weer van financiële hedgingderivaten.

In miljoenen euro's	31 december 2012		31 december 2011	
	Positieve marktwaarde	Negatieve marktwaarde	Positieve marktwaarde	Negatieve marktwaarde
FINANCIELE DERIVATEN AANGEHOUDEN TER REELE WAARDE-AFDEKKING VAN NIET-AFGELEIDE FINANCIELE INSTRUMENTEN	1.016	2.747	698	2.235
Wisselkoersderivaten		24	4	8
Rentederivaten	1.016	2.723	694	2.227
Overige derivaten				
FINANCIELE DERIVATEN AANGEHOUDEN TER AFDEKKING VAN DE TOEKOMSTIGE KASSTROMEN VAN NIET-AFGELEIDE FINANCIELE INSTRUMENTEN	349	89	237	47
Wisselkoersderivaten	16	7		
Rentederivaten	333	82	237	47
Overige derivaten				
FINANCIELE DERIVATEN AANGEHOUDEN TER AFDEKKING VAN NETTO-INVESTERINGEN IN VREEMDE VALUTA				
Wisselkoersderivaten				
HEDGINGDERIVATEN	1.365	2.836	935	2.282

Het totale notionele bedrag van derivaten aangehouden voor afdekking bedroeg EUR 50.952 miljoen op 31 december 2012, in vergelijking met EUR 41.632 miljoen op 31 december 2011.

Derivaten aangehouden voor afdekking worden voornamelijk aangegaan op de 'over-the-counter' markten.

5.c Voor verkoop beschikbare financiële activa

	31 december 2012			31 december 2011		
	Netto	waarvan voorzieningen voor bijzondere waarde- verminderingen opgenomen in de resultatenrekening	waarvan wijzigingen in waarde opgenomen in het eigen vermogen	Netto	waarvan voorzieningen voor bijzondere waarde- verminderingen opgenomen in de resultatenrekening	waarvan wijzigingen in waarde opgenomen in het eigen vermogen
In miljoenen euro's						
Vastrentende effecten	34.440	(37)	649	41.431	(37)	(1.499)
Schatkistpapier en staatsobligaties	26.810		711	32.467		(948)
Andere vastrentende effecten	7.630	(37)	(62)	8.964	(37)	(551)
Niet-vastrentende effecten	1.042	(473)	123	1.257	(1.320)	89
Genoteerde effecten	34	(18)	8	37	(17)	3
Niet-genoteerde effecten	1.008	(455)	115	1.220	(1.303)	85
TOTAAL VOOR VERKOOP BESCHIKBARE ACTIVA	35.482	(510)	772	42.688	(1.357)	(1.410)

BNP Paribas Fortis gebruikt beleggingsstrategieën waaronder micro hedge accounting voor reële-waarde-afdekkingen wordt toegepast. In het algemeen is het doel van deze strategieën om een middellange- of langetermijnbeleggingspositie in te nemen op de 'spread' tussen een obligatie en de swapcurve over een bepaalde periode. De renteswap, die verbonden is aan de obligatie, is bedoeld om de onderliggende obligatie af te dekken tegen renteschommelingen. Het risico dat wordt afgedekt, is het renterisico. Het kredietrisico wordt momenteel niet afgedekt. De belangrijkste posities die worden afgedekt betreffen posities in staatsleningen, bedrijfsobligaties en gestructureerde effecten.

Wijzigingen in de reële waarde van de obligaties gerelateerd aan het afgedekte renterisico worden opgenomen in de lijn 'Schatkistcertificaten en staatsobligaties' en 'Overige obligaties'.

Zoals vereist door de 'hedge accounting'-principes, worden de waarderingen van renteswaps en obligaties opgenomen tegen reële waarde in de resultatenrekening.

Het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de afgedekte obligaties bij aanvang van de afdekking wordt omgekeerd afgeschreven over de resterende looptijd van het afgedekte instrument en wordt ook gerapporteerd onder de lijnen

'Schatkistcertificaten en staatsobligaties' en 'Andere vastrentende effecten' in de balans.

Ten einde het risico van schommelingen in kasstromen in verband met obligaties met variabele rente in voor verkoop beschikbare portefeuilles af te dekken, maakt BNP Paribas Fortis gebruik van micro-kasstroomhedges. Renteswaps en volatiliteitsswaps worden gebruikt als derivaten ter afdekking van obligaties. Een volatiliteitsswap is een termijncontract dat investeerders toelaat om de toekomstige volatiliteit van een specifiek onderliggend te verhandelen.

Wijzigingen in de reële waarde van afdekkingsinstrumenten worden verantwoord in het eigen vermogen onder 'Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen - Financiële hedgingderivaten'. Ineffectieve afdekkingen worden direct verantwoord in de resultatenrekening.

BNP Paribas Fortis dekt de overnamekost of de nettowaarde van de aangekochte geconsolideerde participaties af tegen wisselkoersfluctuaties. BNP Paribas Fortis heeft hiertoe leningsovereenkomsten in vreemde valuta aangewezen als afdekkingsinstrumenten.

	31 december 2012			31 december 2011		
	Vastrentende effecten	Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	Totaal	Vastrentende effecten	Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	Totaal
In miljoenen euro's						
Waardeveranderingen van effecten opgenomen in						
"Voor verkoop beschikbare financiële activa"	649	123	772	(1.499)	89	(1.410)
Uitgestelde belastingen gerelateerd aan deze waardeveranderingen	(7)	(4)	(11)	987	(3)	984
Aandeel van de Groep in waardeveranderingen van voor verkoop beschikbare effecten eigendom van deelnemingen na uitgestelde belastingen en overschot van de reserve voor verzekeringspolishouders	418	30	448	(24)	11	(13)
Niet-afgeschreven veranderingen in de waarde van voor verkoop beschikbare effecten geherclassificeerd als leningen en vorderingen	(683)		(683)	(1.623)		(1.623)
Overige wijzigingen	4		4	25	1	26
Waardewijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen onder voor verkoop beschikbaar en geherclassificeerde						
leningen en vorderingen	381	149	530	(2.134)	97	(2.037)
Aandeel van de groep	353	141	494	(2.038)	87	(1.951)
Aandeel van minderheidsbelangen	28	8	36	(96)	10	(86)

5.d Meting van de reële waarde van financiële instrumenten

Financiële instrumenten worden ingedeeld in drie niveaus in afnemende volgorde van de waarneembaarheid van hun waarde en van de gegevens die worden gebruikt voor de waardebepaling ervan:

Niveau 1 – Financiële instrumenten met genoteerde marktprijzen

Dit niveau omvat financiële instrumenten met in een actieve markt genoteerde prijzen die direct kunnen worden gebruikt.

Het gaat hier bijvoorbeeld om liquide aandelen en obligaties, leningen en ongedekte verkopen van deze instrumenten, op gereguleerde markten verhandelde derivaten (zoals futures en opties) en participaties in fondsen waarvan de intrinsieke waarde dagelijks wordt berekend.

Niveau 2 – Financiële instrumenten waarvan de waarde wordt bepaald door gebruik te maken van waarderingstechnieken op basis van waarneembare gegevens

Dit niveau omvat financiële instrumenten waarvan de waarde wordt bepaald op basis van de prijs van soortgelijke instrumenten genoteerd op een actieve markt of op basis van identieke of soortgelijke instrumenten genoteerd op een niet-actieve markt waarvoor echter regelmatige transacties kunnen worden waargenomen of op basis van instrumenten waarvan de waarde wordt bepaald door gebruik te maken van waarderingstechnieken op basis van waarneembare gegevens.

Het gaat hier bijvoorbeeld om aandelen en obligaties met een geringe liquiditeit, leningen en ongedekte verkopen van deze instrumenten, terugkoopovereenkomsten op korte termijn die niet gewaardeerd zijn op basis van een marktprijs, en waarvan de onderliggende activa regelmatig getoetst worden door gebruik te maken van observeerbare marktgegevens, participaties in fondsen waarvan de liquiditeit op regelmatige basis verzekerd wordt, derivaten verhandeld op OTC-markten waarvan de waarde wordt bepaald door gebruik te maken van technieken op basis van waarneembare gegevens en gestructureerde schuldbewijzen waarvan de waarde uitsluitend wordt bepaald door gebruik te maken van waarneembare gegevens.

Niveau 3 – Financiële instrumenten waarvan de waarde wordt bepaald met gebruik van waarderingstechnieken op basis van niet-waarneembare gegevens

Dit niveau omvat financiële instrumenten waarvan de waarde wordt bepaald door gebruik te maken van waarderingstechnieken die geheel of gedeeltelijk zijn gebaseerd op niet-waarneembare gegevens. Een niet-waarneembaar gegeven wordt gedefinieerd als een parameter waarvan de waarde wordt afgeleid van veronderstellingen of correlaties die niet gebaseerd zijn op ofwel waarneembare transactiepreisen van het identieke instrument op de waardebepalingsdatum ofwel waarneembare marktgegevens die op diezelfde datum beschikbaar zijn.

Een instrument wordt ingedeeld in Niveau 3 als de waarde bepaling ervan voor een aanzienlijk deel is gebaseerd op niet-waarneembare gegevens.

Het gaat hier bijvoorbeeld om niet-beursgenoteerde aandelen, obligaties waarvan de waarde wordt bepaald door gebruikt te maken van waarderingmodellen die ten minste één significant gegeven gebruiken dat niet-waarneembaar is of afgeleid is van

prijsggegevens in een niet-actieve markt (zoals CDO-, CLO- en ABS-effecten), lange termijn of gestructureerde terugkoopovereenkomsten, participaties in fondsen die in liquidatie zijn of waarvan de notering is opgeschort, complexe derivaten met meerdere onderliggende waarden (zoals hybride instrumenten en synthetische CDO's) en de gestructureerde schulden waarop deze derivaten zijn gebaseerd.

Opsplitsing naar waarderingmethoden van financiële instrumenten tegen reële waarde overeenkomstig de aanbevelingen van IFRS 7

	31 december 2012				31 december 2011			
	Genoteerde marktprijzen	Waarderings- technieken op basis van waarneem- bare gegevens (Niveau 1)	Waarderings- technieken op basis van niet- waarneem- bare gegevens (Niveau 2)	TOTAAL (Niveau 3)	Genoteerde marktprijzen	Waarderings- technieken op basis van waarneem- bare gegevens (Niveau 1)	Waarderings- technieken op basis van niet- waarneem- bare gegevens (Niveau 2)	TOTAAL (Niveau 3)
FINANCIËLE ACTIVA								
Voor handelsdoeleinden aangehouden								
financiële instrumenten tegen reële waarde met								
waardeveranderingen in de resultatenrekening (noot 5.a)	1.452	29.054	405	30.911	1.765	86.460	388	88.613
<i>waarvan financiële activa tegen reële waarde met</i>								
<i>waardeveranderingen in de resultatenrekening</i>	1.452	7.390		8.842	1.538	21.536	13	23.087
<i>waarvan derivaten</i>		21.664	405	22.069	227	64.924	375	65.526
Financiële instrumenten tegen reële waarde met								
waardeveranderingen in de resultatenrekening (noot 5.a)	103	1.990	474	2.568	251	1.888	489	2.628
Financiële hedgingderivaten (noot 5.b)		1.365		1.365		935		935
Voor verkoop beschikbare financiële activa (noot 5.c)	24.101	10.376	1.006	35.482	29.644	11.825	1.219	42.688
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN								
Voor handelsdoeleinden aangehouden								
financiële instrumenten tegen reële waarde met								
waardeveranderingen in de resultatenrekening (noot 5.a)	218	23.078	240	23.537	429	90.858	162	91.449
<i>waarvan financiële verplichtingen tegen reële</i>								
<i>waarde met waardeveranderingen</i>								
<i>in de resultatenrekening</i>	218	5.016		5.234	429	24.476		24.905
<i>waarvan derivaten</i>		18.062	240	18.303		66.382	162	66.544
Financiële instrumenten tegen reële waarde met								
waardeveranderingen in de resultatenrekening (noot 5.a)	235	7.029	18	7.282	339	7.537	34	7.910
Financiële hedgingderivaten (noot 5.b)		2.836		2.836		2.282		2.282

Tabel van de wijzigingen voor financiële instrumenten van niveau 3

Voor financiële instrumenten van Niveau 3 vonden tussen 1 januari en 31 december de volgende mutaties plaats:

	Financiële activa			TOTAAL	Financiële verplichtingen		
	Voor handelsdoeleinden aan-gehouden financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	Financiële instrumenten tegen reële waarde met veranderingen in de resultatenrekening	Voor verkoop beschikbare financiële activa		Voor handelsdoeleinden aan-gehouden financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	Financiële instrumenten tegen reële waarde met veranderingen in de resultatenrekening	TOTAAL
In miljoenen euro's per 31 december 2012							
Begin van de periode	388	489	1.219	2.096	162	34	196
- Aankoop			160	160			
- Emissies							
- Verkoop	(13)		(470)	(483)			
- Uitkeringen (1)			(1)	(1)		(11)	(11)
Herclassificaties (2)							
Mutaties naar niveau 3	77		158	235	129		129
Mutaties van niveau 3			(9)	(9)		(8)	(8)
Winsten (of verliezen) opgenomen in de resultatenrekening	(47)	(15)	(49)	(111)	(51)	3	(48)
Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen, opgenomen in het eigen vermogen							
- Wisselkoerswijzigingen							
- Wijzigingen in activa en verplichtingen geboekt in eigen vermogen			(2)	(2)			
Overige							
Einde van de periode	405	474	1.006	1.885	240	18	258

⁽¹⁾ Bevat voor de activa de terugbetalingen van kapitaal, intrestbetalingen en de in- en uitgaande kasstromen van derivaten waarvan de reële waarde positief is. Bij de verplichtingen zijn terugbetalingen van kapitaal en intrest inbegrepen en de in- en uitgaande kasstromen voor derivaten waarvan de reële waarde negatief is.

⁽²⁾ Het betreft hier financiële instrumenten oorspronkelijk verantwoord tegen reële waarde die geherclassificeerd zijn als leningen of vorderingen.

	Financiële activa			TOTAAL	Financiële verplichtingen		TOTAAL
	Voor handelsdoeleinden aan-gehouden financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	Voor verkoop beschikbare financiële activa		Voor handelsdoeleinden aan-gehouden financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	
In miljoenen euro's per 31 december 2011							
Begin van de periode	2.422	473	437	3.332	820	489	1.309
- Aankoop			70	70			
- Emissies					(430)		(430)
- Verkoop			(88)	(88)			
- Uitkeringen (1)	(2.057)		5	(2.052)		(80)	(80)
Herclassificaties (2)			(1.909)	(1.909)			
Mutaties naar niveau 3			2.754	2.754		10	10
Mutaties van niveau 3			(107)	(107)		(398)	(398)
Winsten (of verliezen) opgenomen in de resultatenrekening	23	16	(32)	7	(228)	13	(215)
Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen, opgenomen in het eigen vermogen							
- Wisselkoerswijzigingen			(1)	(1)			
- Wijzigingen in activa en verplichtingen geboekt in eigen vermogen			90	90			
Overige							
Einde van de periode	388	489	1.219	2.096	162	34	196

(1) Bevat voor de activa de terugbetalingen van kapitaal, intrestbetalingen en de in- en uitgaande kasstromen van derivaten waarvan de reële waarde positief is. Bij de verplichtingen zijn terugbetalingen van kapitaal en intrest inbegrepen en de in- en uitgaande kasstromen voor derivaten waarvan de reële waarde negatief is.

(2) Het betreft hier financiële instrumenten oorspronkelijk verantwoord tegen reële waarde die geherclassificeerd zijn als leningen of vorderingen.

Financiële instrumenten van Niveau 3 kunnen worden afgedekt door andere instrumenten van niveau 1 en/of niveau 2. Daaruit voortvloeiende winsten en verliezen worden niet getoond in deze tabel. De in deze tabel getoonde winsten en verliezen zijn dus niet representatief voor de winsten en verliezen die ontstaan uit het beheer van het nettorisico op al deze instrumenten.

Gevoeligheid van modelwaarden voor redelijkerwijs waarschijnlijke veranderingen in veronderstellingen

Instrumenten in de handelsportefeuille die worden beheerd via dynamische risicoafdekking, veelal met complexe derivaten, worden onderworpen aan globale gevoeligheidsberekeningen op basis van aanpassingen voor de modelwaarden.

Via deze aanpassingen kan rekening worden gehouden met risico's die niet in het model zijn meegenomen en de onzekerheid die inherent is aan de schatting van de gegevens. Zij vormen een onderdeel van de reële waarde van deze portefeuilles.

Bij het meten van de gevoeligheid van de reële waarde van de portefeuille voor een verandering in de veronderstellingen, werden de volgende twee scenario's in aanmerking genomen: een gunstig scenario waarin geen enkele waardering waardeaanpassingen vereist voor Niveau 3-risico's en een ongunstig scenario waarin alle waarderingen een dubbele aanpassing van de modelwaarde noodzakelijk maken voor Niveau 3-risico's. Op basis van deze methode wordt elke positie (portefeuilles van gezamenlijk beheerde instrumenten met compensatie van risico's) afzonderlijk bekeken, zonder rekening te houden met diversificatie-effecten tussen niet-waarneembare gegevens van een andere soort.

De gevoeligheid van de reële waarde van effectenposities, ongeacht of het gaat om effecten in de handelsportefeuille, voor verkoop beschikbare activa of instrumenten aangeduid om te waarden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, is gebaseerd op een verandering van 1% in de reële waarde. Voor instrumenten van dubieuze tegenpartijen wordt de gevoeligheid berekend op basis van het scenario van een verandering van 1% in het aangenomen invorderingspercentage.

In miljoenen euro's	31 december 2012		31 december 2011	
	Mogelijk impact op de resultatenrekening	Mogelijk impact op het eigen vermogen	Mogelijk impact op de resultatenrekening	Mogelijk impact op het eigen vermogen
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening aangehouden voor handelsdoeleinden of aangeduid om te waarden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (1)	+/- 99		+/- 170	
Voor verkoop beschikbare financiële activa		+/- 10		+/- 12

⁽¹⁾ Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, onafgezien of ze deel uitmaken van het handelsboek of zijn aangeduid aan en te waarden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, worden in dezelfde rubriek opgenomen, want de gevoeligheid van instrumenten die geclassificeerd zijn als Niveau 3 wordt berekend op nettoposities, onafgezien van hun boekhoudkundige classificatie.

Uitgestelde marge op financiële instrumenten gewaardeerd door gebruik van intern ontwikkelde technieken en gebaseerd op gegevens die niet volledig kunnen getoetst worden in actieve markten

De uitgestelde marge van financiële instrumenten ('Day-one profit') betreft alleen de marktactiviteiten die in aanmerking komen voor Niveau 3.

De uitgestelde marge wordt berekend na het aanleggen van de reserves voor onzekerheden zoals voorheen beschreven en wordt teruggenomen via de resultatenrekening over de periode

waarvoor de parameters verwacht worden niet waarneembaar te zijn. Het nog af te schrijven bedrag wordt geboekt op de balans in de rubriek 'Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Het verlies wordt geboekt als een vermindering in de reële waarde van de betreffende complexe verrichtingen.

De uitgestelde marge die niet werd geboekt in de resultatenrekening en deel uitmaakt van de prijs van derivaten verkocht aan klanten en gemeten werd op basis van interne modellen met niet-verifieerbare parameters ('day-one profit') is minder dan EUR 1 miljoen, zowel op 31 december 2012 als op 31 december 2011.

5.e Financiële instrumenten geherclassificeerd als leningen en vorderingen

BNP Paribas Fortis heeft ervoor gekozen om bepaalde financiële activa te transfereren van 'voor verkoop beschikbare beleggingen', 'financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden' en 'Overige activa' naar 'Leningen en vorderingen'. De herclassificatie van deze financiële activa weerspiegelt de intentiewijziging en de mogelijkheid van BNP Paribas Fortis om deze te behouden in de voorzienbare toekomst.

Financiële activa die zijn geherclassificeerd als leningen en vorderingen, werden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële

waarde op de datum van herclassificatie, die op die datum hun nieuwe kostprijs werd. Na eerste opname gebeurt de waardering tegen geamortiseerde kostprijs.

Financiële activa die geherclassificeerd werden naar leningen en vorderingen zijn enerzijds een belangrijk deel van de gestructureerde kredietinstrumenten (zie noot 8.g 'Gestructureerde kredietinstrumenten') en anderzijds een deel van de soevereine obligatieportefeuille gerelateerd aan Griekenland, Ierland en Portugal (zie noot 8.h 'Blootstelling aan soeverein schuldenrisico').

5.f Leningen en schulden aan en vorderingen op kredietinstellingen

Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Zichtrekeningen	2.356	1.983
Leningen	15.974	29.928
Terugkoopovereenkomsten	457	4.141
TOTAAL LENINGEN AAN EN VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN		
VOOR BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	18.787	36.052
<i>waarvan onzekere leningen</i>	<i>364</i>	<i>374</i>
Bijzondere waardeverminderingen op leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen (noot 2.f)	(246)	(266)
<i>waarvan specifieke bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>(235)</i>	<i>(263)</i>
<i>waarvan collectieve bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>(11)</i>	<i>(2)</i>
TOTAAL LENINGEN AAN EN VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN		
NA BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	18.541	35.786

Terugkoopverrichtingen worden deels beheerd op handelsbasis en worden gerapporteerd binnen de kolom 'Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden' in noot 5.a 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Een ander deel van deze activiteiten wordt beheerd op een 'accrued' basis en gerapporteerd onder 'schulden aan/vorderingen op kredietinstellingen' en 'schulden aan/vorderingen op klanten'. Deze activiteit werd overgenomen door het Treasury departement die nu als enige verantwoordelijk is voor de financiering van BNP Paribas Fortis.

In het kader van het monetaire beleid moeten de kredietinstellingen verplicht bedragen deponeren bij de centrale banken in de landen waar BNP Paribas Fortis actief is. Het totale tegoed dat bij centrale banken en op postgirorekeningen wordt aangehouden bedraagt EUR 10.381 miljoen op het einde van 2012 (2011: EUR 7.694 miljoen).

BNP Paribas Fortis heeft beleggingsstrategieën ontplooid waarop 'micro fair value hedge accounting' is toegepast. De algemene doelstelling van deze strategie is om wijzigingen in de reële waarde van bepaalde leningen in USD afgesloten met verbonden partijen af te dekken.

Verschillende cross currency swaps worden aangemerkt om onderliggende leningen af te dekken tegen ongunstige wijzigingen in de rentevoet en/of wijzigingen in de USD/EUR wisselkoers.

Zoals vereist door de hedge accounting principes, worden de wijzigingen in de reële waarde van de cross currency swaps en de leningen die toewijsbaar zijn aan de afgedekte rentevoet of het valutarisico, verantwoord in de lijn 'Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Schulden aan kredietinstellingen

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Zichtrekeningen	2.444	8.553
Leningen	20.893	23.952
Terugkoopovereenkomsten	426	6.413
TOTAAL SCHULDEN AAN KREDIETINSTELLINGEN	23.763	38.918

Terugkoopverrichtingen worden deels beheerd op handelsbasis en worden gerapporteerd binnen de kolom 'Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden' in noot 5.a 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Een ander deel van deze activiteiten wordt beheerd op een 'accrued' basis en gerapporteerd onder 'schulden aan/vorderingen op kredietinstellingen' en 'schulden aan/vorderingen op klanten'. Deze activiteit werd overgenomen door het Treasury departement die nu als enige verantwoordelijk is voor de financiering van BNP Paribas Fortis.

BNP Paribas Fortis heeft beleggingsstrategieën ontplooid waarop macro cash flow hedge accounting is toegepast. De algemene

doelstelling van deze strategie is het afdekken van de toekomstige vaste rente verschuldigd op bankdeposito's aangehouden door kredietinstellingen. De afdekkingsinstrumenten zijn renteswaps afgesloten met externe tegenpartijen tegen de markttarieven van toepassing op het ogenblik van de transactie.

Wijzigingen in de reële waarde van afdekkingsinstrumenten worden verantwoord in het eigen vermogen in de lijn 'Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen – Financiële hedgingderivaten'. Ineffectieve afdekkingen worden direct verantwoord in de resultatenrekening.

5.g Leningen en schulden aan en vorderingen op klanten

Leningen aan en vorderingen op klanten

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Zichtrekeningen	2.094	1.533
Leningen aan klanten	136.263	146.367
Terugkoopovereenkomsten	243	1.071
Financiële lease-verrichtingen	12.773	428
Totaal leningen aan en vorderingen op klanten voor		
bijzondere waardeverminderingen	151.373	149.399
<i>waarvan onzekere leningen</i>	<i>7.010</i>	<i>6.686</i>
Bijzondere waardeverminderingen op leningen aan en vorderingen op klanten (noot 2.f)	(3.592)	(3.642)
<i>waarvan specifieke bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>(2.970)</i>	<i>(3.005)</i>
<i>waarvan collectieve bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>(622)</i>	<i>(637)</i>
TOTAAL LENINGEN AAN EN VORDERINGEN OP KLANTEN NA		
BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	147.781	145.757

Terugkoopverrichtingen worden deels beheerd op handelsbasis en worden gerapporteerd binnen de kolom 'Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden' in noot 5.a 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Een ander deel van deze activiteiten wordt beheerd op een 'accrued' basis en gerapporteerd onder 'schulden aan/vorderingen op kredietinstellingen' en 'schulden aan/vorderingen op klanten'. Deze activiteit werd overgenomen door het Treasury departement die nu als enige verantwoordelijk is voor de financiering van BNP Paribas Fortis.

Bovendien dekt BNP Paribas Fortis op portefeuillebasis ('macro fair value hedge') het renterisico van hypotheek met vaste

rente en commerciële leningen af door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten, voornamelijk renteswaps. Hypotheken en commerciële leningen die zijn opgenomen in een qua renterisico te hedgen portefeuille, moeten dezelfde af te dekken risicokenmerken hebben.

Door de afdekking wordt de volatiliteit van veranderingen in de netto contante waarde van de afgedekte posities als gevolg van veranderingen in de relevante benchmarkrentecurve, gecompenseerd door de veranderingen in de netto contante waarde van de afgeleide financiële instrumenten

De afdekkingsinstrumenten zijn 'plain vanilla'-renteswaps afgesloten met externe tegenpartijen tegen de markttarieven van toepassing op het ogenblik van de transactie met externe tegenpartijen. De wijzigingen in reële waarde worden opgenomen in de resultatenrekening.

Veranderingen in de reële waarde van de hypotheeken en commerciële leningen die het gevolg zijn van het afgedekte renterisico worden opgenomen in de lijn 'herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in de balans om de boekwaarde van de lening te corrigeren.

Het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de afgedekte hypotheeken en commerciële leningen bij de aanvang van de afdekking wordt omgekeerd afgeschreven over de resterende looptijd van het afgedekte instrument en wordt eveneens verantwoord in de lijn 'herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in de balans.

Via kasstroomafdekkingen, dekt BNP Paribas Fortis op portefeuillebasis ook de cash flows af van de toekomstige productie van

leningen met vaste rentevoet door het gebruik van constant maturity swaps. Een constant maturity swap is een swap die de aankoper toelaat de duur van de ontvangen geldstromen vast te leggen op een swap.

De constant maturity swaps zijn afgesloten met externe tegenpartijen tegen de markttarieven van toepassing op het ogenblik van de transactie.

Elders past BNP Paribas Fortis ook micro-kasstroomafdekkingen toe om de blootstelling aan de variabiliteit in kasstromen die voortvloeien uit niet-vastrentende effecten en portefeuilles van leningen en vorderingen, af te dekken. BNP Paribas Fortis gebruikt renteswaps als afdekkingsinstrument.

Wijzigingen in de reële waarde van afdekkingsinstrumenten worden verantwoord in het eigen vermogen onder de lijn 'Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen – Financiële hedgingderivaten'. Ineffectieve afdekkingen worden direct verantwoord in de resultatenrekening.

Uitsplitsing van de financiële leaseverrichtingen

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Bruto-investering	14.659	427
Te ontvangen binnen het jaar	4.866	99
Te ontvangen na 1 jaar, maar binnen de 5 jaar	7.699	175
Te ontvangen na 5 jaar	2.094	153
Niet verworven financieringsbaten	(1.886)	1
Netto-investering voor bijzondere waardeverminderingen	12.773	428
Te ontvangen binnen het jaar	4.238	99
Te ontvangen na 1 jaar, maar binnen de 5 jaar	6.778	176
Te ontvangen na 5 jaar	1.757	153
Bijzondere waardeverminderingen	(501)	(36)
Netto-investering na bijzondere waardeverminderingen	12.272	392

De stijging van financiële leases in 2012 is het gevolg van de verwerving van BNP Paribas Leasing Solutions door BGL BNP Paribas. Verdere informatie kan worden gevonden in noot 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

Schulden aan klanten

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Zichtrekeningen	50.648	45.210
Termijnrekeningen en kasbons	34.067	41.026
Gereguleerde Belgische spaardeposito's	61.489	56.455
Terugkoopovereenkomsten	42	11.823
TOTAAL SCHULDEN AAN KLANTEN	146.246	154.514

Terugkoopverrichtingen worden deels beheerd op handelsbasis en worden gerapporteerd binnen de kolom 'Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden' in noot 5.a 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Een ander deel van deze activiteiten wordt beheerd op een 'accrued' basis en gerapporteerd onder 'schulden aan/vorderingen op kredietinstellingen' en 'schulden aan/vorderingen op klanten'. Deze activiteit werd overgenomen door het Treasury departement die nu als enige verantwoordelijk is voor de financiering van BNP Paribas Fortis.

BNP Paribas Fortis heeft beleggingsstrategieën ontplooid waarop 'macro cash flow hedge accounting' is toegepast. De strategie van BNP Paribas Fortis bestaat uit het afdekken van het renterisico op termijndeposito's met een variabele rentevoet door de aan- en verkoop van renteopties (caps). Als gevolg wordt bij de afdekking uitgegaan van de fluctuatie van de rentevoet binnen een vooraf bepaalde marge. De Bank koopt renteopties ter bescherming tegen een stijging in de rentevoet. Als de rentevoet de uitoefenprijs overschrijdt, kan de ontvangen betaling van het derivaat gebruikt worden als ondersteuning van de interestbetaling op de deposito voor die periode. De Bank verkoopt ook caps tegen een hogere uitoefenprijs.

Resultaten met betrekking tot de intrinsieke waarde van de caps die aangewezen zijn als afdekkingsinstrument worden verantwoord in het eigen vermogen onder 'Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen - Financiële hedgingderivaten'. Ineffectieve afdekkingen worden direct verantwoord in de resultatenrekening.

Bovendien heeft BNP Paribas Fortis ook beslist om 'macro fair value hedge accounting' toe te passen op zichtrekeningen en spaarrekeningen ontvangen in de Belgische markt van Retail en Private Banking klanten van BNP Paribas Fortis. Het doel van de Bank is om het renterisico op zicht- en spaarrekeningen af te dekken door de aankoop van renteswaps. Zicht- en spaarrekeningen worden aangewezen als de afgedekte positie en vormen een portefeuille. De afdekkingsrelatie wordt beschouwd als een 'macro fair value hedge'.

Zoals vereist door de 'hedge accounting'-principes, wordt de waardering van zichtrekeningen en spaarrekeningen en renteswaps verantwoord tegen reële waarde in de resultatenrekening.

5.h Schuldbewijzen en achtergestelde schulden

Deze noot behandelt alle schuldbewijzen en achtergestelde verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs. Schuldbewijzen en achtergestelde verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening worden opgenomen in noot 5.a. 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Schuldbewijzen aan geamortiseerde kostprijs

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Verhandelbare schuldbewijzen	19.712	10.257
Obligatieleningen	2.692	4.303
TOTAAL SCHULDBEWIJZEN	22.404	14.560

Achtergestelde leningen aan geamortiseerde kostprijs

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Terugbetaalbare achtergestelde schulden	6.393	7.350
Eeuwigdurende achtergestelde schulden	1.143	2.141
TOTAAL ACHTERGESTELDE SCHULDEN		
GEWAARDEERD AAN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS	7.536	9.491

Hybride innovatieve Tier 1-leningen rechtstreeks uitgegeven door BNP Paribas Fortis

In 2001 en 2004 heeft BNP Paribas Fortis rechtstreeks eeuwigdurende hybride obligatieleningen uitgegeven, telkens voor een nominaal bedrag van EUR 1 miljard.

- Een afkoopbare eeuwigdurende cumulatieve obligatielening van nominaal EUR 1 miljard uitgegeven door BNP Paribas Fortis in 2001 met een coupon van 6,50% tot 26 september 2011 en daarna driemaands Euro Reference Rate + 2,37%.
- Een rechtstreeks uitgegeven eeuwigdurende lening van nominaal EUR 1 miljard uitgegeven door BNP Paribas Fortis in 2004, met een coupon van 4,625% tot 27 oktober 2014 en daarna driemaands Euro Reference Rate + 1,70%.

Beide uitgiftes hebben erg gelijkaardige kenmerken. Ze zijn geheel terugbetaalbaar (en niet gedeeltelijk) naar keuze van de emittent na 10 jaar. De obligaties profiteren van een 'Support Agreement' aangegaan door Ageas SA/NV en Ageas N.V.

Deze Support Agreement geeft de houders van de obligaties de optie om, als de obligaties niet vervroegd worden afgelost door BNP Paribas Fortis SA/NV, Ageas SA/NV en Ageas N.V. te verzoeken de obligaties te ruilen tegen nieuw uit te geven Ageas-aandelen. Op 27 en 28 april 2011 heeft de aandeelhoudersvergadering van Ageas niet ingestemd met een voor de ruil toereikend toegestaan kapitaal. Derhalve zullen Ageas SA/NV en Ageas N.V., overeenkomstig de uitgiftevoorwaarden van de obligaties, de ruil moeten afwikkelen in contanten, na goedkeuring door de toezichhoudende autoriteiten.

BNP Paribas Fortis heeft besloten haar calloptie op het aflosbare eeuwigdurende cumulatieve schuldbewijs met een nominale waarde van EUR 1 miljard niet uit te oefenen op de eerste inkoopdatum van 26 september 2011. Naar aanleiding van de beslissing van BNP Paribas Fortis en in overeenstemming met de

voorwaarden van de obligaties heeft Ageas de Nationale Bank van België toestemming gevraagd om de obligaties in contanten en tegen nominale waarde te verkrijgen op 26 september 2011. Op 19 augustus 2011 heeft de NBB Ageas laten weten dat zij instemt met de ruil. Daarnaast is Ageas meegedeeld dat de houders die 95% van alle obligaties vertegenwoordigen besloten hebben voor de ruil te kiezen.

Op 26 januari 2012 hebben Ageas en BNP Paribas Fortis een overeenkomst aangekondigd voor de volledige inkoop van de Tier 1-obligatielening. De overeenkomst vond plaats op voorwaarde dat BNP Paribas een minimale acceptatiegraad van 50% behaalt op het bod in contanten op de CASHES gelanceerd op 26 januari 2012 en succesvol afgesloten op 30 januari 2012. Als gevolg hiervan werd deze Tier 1-obligatielening volledig afgelost in 2012.

Overige achtergestelde schulden

BNP Paribas Fortis dekt het renterisico van achtergestelde schulden met vaste rente op portefeuillebasis ('macro fair value hedge') af door gebruik te maken van renteswaps.

Van de achtergestelde schulden met deze kenmerken wordt een portefeuille gevormd die aangeduid wordt om af te dekken. Achtergestelde schulden opgenomen in een portefeuille-afdekking voor renterisico moeten dezelfde risicokenmerken hebben. De kasstromen worden toegewezen aan maandelijkse intervallen op basis van de contractuele vervaldata.

De afdekkingsinstrumenten zijn 'plain vanilla'-renteswaps gesloten met externe tegenpartijen tegen de markttarieven op de datum van de transactie. Wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in de resultatenrekening.

Wijzigingen in de reële waarde van de achtergestelde schulden die het gevolg zijn van het afgedekte renterisico worden opgenomen in de lijn 'herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in de balans teneinde de boekwaarde van de achtergestelde schulden te corrigeren.

Het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de afgedekte achtergestelde schulden bij de aanvang van de afdekking wordt afgeschreven over de resterende looptijd van

het afgedekte instrument en wordt eveneens verantwoord in de lijn 'herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in de balans.

5.i Financiële activa tot einde looptijd aangehouden

In miljoenen euro's	31 december 2012		31 december 2011	
	Netto	waarvan afschrijvingen	Netto	waarvan afschrijvingen
Schatkistocertificaten en staatsobligaties	273		1.786	(116)
Overige vastrentende schuldbewijzen	1.212		401	
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA				
AANGEHOUDEN TOT EINDE LOOPTIJD	1.485		2.187	(116)

BGL BNP Paribas boekte in 2012 een bijzondere waardevermindering voor een bedrag van EUR (3) miljoen voor de Griekse obligaties, die ook in 2012 werden verkocht. Verkopen van soevereine obligaties geassocieerd als 'financiële activa tot einde looptijd aangehouden' zijn beschreven in noot 8.h 'Blootstelling aan soeverein schuldenrisico'.

In 2011 bedroegen de bijzondere waardeminderings verbonden aan Griekse obligaties EUR (116) miljoen.

5.j Actuele en uitgestelde belastingen

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Actuele belastingen	120	80
Uitgestelde belastingen	3.578	4.118
ACTUELE EN UITGESTELDE BELASTINGSVORDERINGEN	3.698	4.198
Actuele belastingen	224	110
Uitgestelde belastingen	600	148
ACTUELE EN UITGESTELDE BELASTINGSVERPLICHTINGEN	824	258

Wijzigingen in de uitgestelde belastingen over de periode:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
UITGESTELDE NETTOBELASTINGEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	3.970	3.620
Baten (lasten) van uitgestelde belastingen (noot 2.g)	241	47
Wijzigingen in de uitgestelde belastingen met betrekking tot de herwaardering en de terugname via de resultatenrekening van herwaarderings van voor verkoop beschikbare activa	(1.346)	213
Wijzigingen in de uitgestelde belastingen met betrekking tot de herwaardering en de terugname via de resultatenrekening van herwaarderings van hedgingderivaten	(34)	(24)
Wijzigingen in wisselkoersen en overige	147	114
UITGESTELDE NETTOBELASTINGEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	2.978	3.970

Verdeling van de uitgestelde belastingen naar herkomst:

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Voor verkoop beschikbare financiële activa	(559)	964
Hedging derivaten	662	483
Niet-gerealiseerde reserve voor financiële lease	(295)	
Voorzieningen voor sociale verplichtingen	39	59
Voorzieningen voor kredietrisico	588	572
Overige	5	5
Overdraagbare fiscale verliezen	2.538	1.887
UITGESTELDE NETTOBELASTINGEN	2.978	3.970
<i>waarvan</i>		
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	<i>3.578</i>	<i>4.118</i>
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	<i>(600)</i>	<i>(148)</i>

Om de grootte van de overdraagbare fiscale verliezen opgenomen als activa te bepalen voert BNP Paribas Fortis elk jaar een specifieke analyse van elke relevante entiteit door op basis van het toe te passen fiscale regime – rekening houdend met verliezen die beperkt in de tijd overdraagbaar zijn – en een realistische projectie van hun toekomstige opbrengsten en kosten in lijn met hun businessplan. De niet-verantwoorde overdraagbare verliezen bedroegen EUR 1.206

miljoen op 31 december 2012 vergeleken met EUR 1.364 miljoen op 31 december 2011.

Voor de belangrijkste entiteiten worden hieronder de uitgestelde nettobelastingsvorderingen per 31 december 2012, de wettelijke beperkingen inzake de overdraagbaarheid van de fiscale verliezen en de verwachte recuperatieperiode weergegeven.

In miljoenen euro's	31 december 2012	Statutaire limieten voor de carryforwards	Verwachte recuperatieperiode
BNP Paribas Fortis (België zonder bijkantoren)	2.956	onbeperkt	10 jaar
Esmée	82	onbeperkt	10 jaar
Bass	157	onbeperkt	10 jaar
Bijkantoor in de VS	62	20 jaar	15 jaar
Overige	321	-	-
TOTAAL NETTO UITGESTELDE BELASTINGSVORDERINGEN	3.578		

In miljoenen euro's	31 december 2011	Statutaire limieten voor de carryforwards	Verwachte recuperatieperiode
BNP Paribas Fortis (België - zonder bijkantoren)	3.601	onbeperkt	14 jaar
Esmée	125	onbeperkt	14 jaar
Bass	112	onbeperkt	14 jaar
Bijkantoor in de VS	71	20 jaar	13 jaar
Overige	209	-	-
TOTAAL NETTO UITGESTELDE BELASTINGSVORDERINGEN	4.118		

Met betrekking tot BNP Paribas Fortis bedragen de uitgestelde nettobelastingsvorderingen EUR 2.964 miljoen en deze zijn samengesteld uit overdraagbare verliezen van EUR 2.451 miljoen, tijdelijke verschillen als gevolg van wijzigingen in de reële waarde in het eigen vermogen (die voornamelijk betrekking hebben op de portefeuille 'voor verkoop beschikbaar') voor EUR 42 miljoen en overige tijdelijke verschillen (onder andere gekoppeld aan bijzondere waardeverminderingen) voor EUR 471 miljoen.

Bass en Esmée zijn effectiseringsvehikels van BNP Paribas Fortis. De wijzigingen in reële waarde van de derivaten die het renterisico in deze entiteiten afdekken zijn volledig gespiegeld in BNP Paribas Fortis. De uitstaande uitgestelde belasting in deze entiteiten bestaat uit tijdelijke verschillen, die als volledig gedekt worden beschouwd door het businessplan van BNP Paribas Fortis.

5.k Overlopende rekeningen en overige activa/verplichtingen

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Gestorte garantiedeposito's en gevormde borgstellingen	4.515	41
Vereffeningrekeningen met betrekking tot effectentransacties	372	730
Incassorekeningen	42	18
Te ontvangen baten en vooruitbetaalde lasten	361	170
Overige vorderingen en diverse activa	4.718	7.322
TOTAAL OVERLOPENDE REKENINGEN EN OVERIGE ACTIVA	10.008	8.281
Verkrege garantiedeposito's	4.320	14
Vereffeningrekeningen met betrekking tot effectentransacties	227	696
Incassorekeningen	52	84
Toe te rekenen lasten en over te dragen baten	718	159
Overige te betalen posten en overige verplichtingen	2.773	2.529
TOTAAL OVERLOPENDE REKENINGEN EN OVERIGE VERPLICHTINGEN	8.090	3.482

De post 'vereffeningrekeningen met betrekking tot effectentransacties' bevat de tijdelijke verschillen tussen de bedragen op de transactiedatum en afwikkelingsdatum voor aan- en verkopen van financiële activa met verplichte levering binnen een tijdsbestek (voorgeschreven door regelgeving of marktconventie) die

worden geboekt op de transactiedatum, zijnde de datum waarop BNP Paribas Fortis toetreedt tot de contractuele bepalingen van het instrument. De tijdelijke verkopen van effecten evenals verkopen van uitgeleende effecten worden echter verantwoord op afwikkelingsdatum.

5.l Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatiemethode wordt toegepast

De volgende tabel toont per 31 december 2012 de deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast:

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
AG insurance	1.600	1.102
BNP Paribas Investment Partners S.A.	1.498	1.921
BNP Paribas Lease group	148	786
Cardif Luxembourg Vie	74	54
Fortis Commercial Finance GmbH	20	20
Fortis Commercial Finance Ltd	26	25
TAP Ltd		87
Fortis Bank Malta Ltd	(10)	43
Immob Sauvenière SA	20	19
Cronos Holding Company Ltd	63	48
Alpha Murcia Holding BV	77	
Overige	45	36
DEELNEMINGEN IN ONDERNEMINGEN WAAROP DE VERMOGENSMUTATIE WORDT TOEGEPAST	3.561	4.141

De volgende tabel toont de statutaire financiële gegevens van de holding entiteiten voor de belangrijkste ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast:

In miljoenen euro's	Land	Totaal activa	Nettobaten van het bankbedrijf	Nettoresultaat
BNP Paribas Investment Partners S.A. ¹	Frankrijk	4.210	339	347
AG insurance ²	België	58.147	6.113	(384)

¹ Gegevens per 31 december 2012.

² Gegevens per 31 december 2011.

Na de finalisatie van het herstructureringsprogramma van de lease-entiteiten binnen de BNP Paribas Groep (de Castle 1 transactie) worden de lease-entiteiten nu volledig geconsolideerd. Meer informatie over de wijzigingen die een impact hebben op de geassocieerde deelnemingen en joint ventures is opgenomen in noot 8.a 'Consolidatiekring' en noot 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

In overeenstemming met IFRS, is het vereist om op het eind van elke periode na te gaan of er een objectieve aanwijzing bestaat dat een investering in een geassocieerde deelneming onderhevig is aan een bijzondere waardevermindering of niet. Er is sprake van een objectieve aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering als er na de aanschaffing van het actief, gebeurtenissen hebben plaatsgevonden, die een negatieve invloed hebben op de geschatte toekomstige kasstromen die gegeneerd worden door de investering. In dit geval, dan wordt, in overeenstemming met IAS 36, de volledige boekwaarde van de investering getoetst op bijzondere waardeverminderingen door haar realiseerbare waarde te vergelijken met de boekwaarde.

Op 31 december 2012 waren er geen objectieve aanwijzingen voor een bijzondere waardevermindering op investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures, behalve voor investeringen in asset management. In de huidige omgeving blijft de winstgevendheid van vermogensbeheerders onder druk staan en de actuele en toekomstige winstperspectieven van BNP Paribas Investment Partners (BNPP-IP) weerspiegelen hetzelfde.

Bijgevolg werd deze investering getoetst op bijzondere waardeverminderingen door de boekwaarde te vergelijken met de gebruikswaarde. De waarderingsaanpak is een klassieke DCF-analyse (Discounted Cash Flow - verdisconteerde kasstromen) die afgestemd is op de methodologie toegepast op het niveau van BNP Paribas Groep.

De DCF analyse werd toegepast op het business plan op middellange termijn van de business voor de eerste drie jaar, daarna geëxtrapoleerd over een duurzame groeiperiode van zeven jaar waarvan op het einde een residuele waarde wordt berekend.

Na een jaar 2012 beneden budget, anticipeert het businessplan voor de periode 2013-2015 dalende opbrengsten, hoewel dit gedeeltelijk gecompenseerd wordt door de kostenbesparingen voor dezelfde periode. Op middellange tot lange termijn wordt er verwacht dat de onderneming in staat zou moeten zijn om te profiteren van een gestabiliseerde omgeving en van verbeterde markten om zo een bescheiden nettogroei te bereiken (nieuwe nettokasinstromen) bovenop de normale marktprestaties wat een duurzame omzetgroei van ongeveer 7% rechtvaardigt. Aan de kostzijde zou de business redelijkerwijs de 'cost/income'-ratio geleidelijk moeten blijven verbeteren. De perpetuele groei-ratio is vastgelegd op 2%, het niveau van de verwachte lange termijn inflatie.

De test houdt rekening met een kapitaalkost van 10,4%, in lijn met de gangbare marktpraktijken (de kapitaalkost gebruikt vorig jaar stond op 10,6%). Andere essentiële parameters omvatten de 'cost/income'-ratio en de groei-ratio's. Deze parameters zijn specifiek voor de business.

De notioneel toegewezen kapitaalcijfers zijn vastgelegd op 7% van de risico gewogen activa. Dergelijke beperking voldoet aan de wettelijke vereisten van toepassing op een Bank en is consistent met het feit dat deze vermogensbeheerder eigendom is van een bank.

Op basis van het bovenstaande, bleek dat de boekwaarde van de investering lager was dan de realiseerbare waarde. Dit leidt tot een bijzondere waardevermindering van EUR (470) miljoen. Deze bijzondere waardevermindering wordt gerapporteerd in de geconsolideerde resultatenrekening onder de rubriek 'Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast'.

De volgende tabel toont de gevoeligheid van de geschatte waarde van de investering aan de belangrijkste assumpties:

In miljoenen euro's	31 december 2012	
	BNPP IP	
Kapitaalkost		
Nadelige wijziging (+10 basispunten)		(17)
Positieve wijziging (-10 basispunten)		17
Cost/income ratio		
Nadelige wijziging (+1%)		(25)
Positieve wijziging (-1%)		25
Duurzame groeiratio (opbrengsten en kosten)		
Nadelige wijziging (-1%)		(52)
Positieve wijziging (+1%)		54

Vorig jaar op 31 december 2011, toonde de toetsing op bijzondere waardeverminderingen op AGI dat de realiseerbare waarde was lager dan de boekwaarde van de investering. Dit leidde tot een

bijzondere waardevermindering van EUR (240) miljoen waarvan EUR (167) miljoen werd verantwoord in de resultatenrekening en EUR (73) miljoen in het eigen vermogen.

5.m Materiële en immateriële vaste activa en vastgoedbeleggingen

In miljoenen euro's	31 december 2012			31 december 2011		
	Bruto boekwaarde	Som van afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	Netto boekwaarde	Bruto boekwaarde	Som van afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	Netto boekwaarde
VASTGOEDBELEGGINGEN	650	(152)	498	110	(52)	58
Terreinen en gebouwen	2.079	(1.011)	1.068	1.944	(919)	1.025
Installaties, machines en uitrustingen	1.211	(915)	296	1.300	(928)	372
Vaste activa verhuurd als verhuurder						
onder operationele leasing	728	(325)	403			
Overige vaste activa	392	(202)	190	181	(69)	112
MATERIËLE VASTE ACTIVA	4.410	(2.453)	1.957	3.425	(1.916)	1.509
Aangekochte software	298	(261)	37	176	(141)	35
Software, ontwikkeld door de onderneming	183	(142)	41	296	(286)	10
Overige immateriële vaste activa	96	(65)	31	156	(74)	82
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	577	(468)	109	628	(501)	127

In december 2012 heeft BNP Paribas Fortis een deel van zijn IT-apparatuur verkocht aan BP2I, een SPV in handen van BNP Paribas en IBM. Deze verkoop resulteerde in een verlies van EUR 14,4 miljoen, zijnde het verschil tussen de netto boekwaarde van de verkochte hardware en de ontvangen verkoopprijs.

De toename van de operationele lease in 2012 is gerelateerd aan de verwerving van BNP Paribas Leasing Solutions door BGL BNP Paribas. Verdere informatie kan worden gevonden in noot 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

Vastgoedbeleggingen

De geschatte reële waarde van vastgoedbeleggingen geboekt aan historische kostprijs op 31 december 2012 bedroeg EUR 501 miljoen, te vergelijken met EUR 65 miljoen op 31 december 2011.

Operationele leasing

Operationele leasing en transacties in vastgoedbeleggingen zijn in bepaalde gevallen onderworpen aan overeenkomsten die voorzien in de volgende minimale toekomstige betalingen:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
Minimum te ontvangen toekomstige betalingen uit niet-opzegbare contracten	712	
Te ontvangen binnen het jaar	194	
Te ontvangen na 1 jaar maar binnen de 5 jaar	439	
Te ontvangen na 5 jaar	79	

Te ontvangen toekomstige minimale leasebetalingen onder niet-opzegbare lease-overeenkomsten omvatten de betalingen die de huurder dient te maken tijdens de leaseperiode.

Immateriële vaste activa

De overige immateriële vaste activa bestaan uit erfpachtrechten, goodwill en handelsmerken verworven door BNP Paribas Fortis.

Over het algemeen wordt software afgeschreven over maximaal vijf jaar en hebben overige immateriële vaste activa een verwachte economische levensduur van maximaal 10 jaar.

Met uitzondering van goodwill (zie noot 5.n 'Goodwill') en immateriële activa gerelateerd aan de overdracht van activiteiten door BNP Paribas aan BNP Paribas Fortis zijn er geen immateriële vaste activa met een onbeperkte economische levensduur. De vergoedingen betaald door BNP Paribas Fortis aan BNP Paribas

voor de overdracht van de corporate en transaction banking Europe (CTBE) portefeuille, door de Portugese, Duitse, Engelse en Spaanse bijkantoren van BNP Paribas aan de bijkantoren van BNP Paribas Fortis, worden beschouwd als overige immateriële vaste activa met onbeperkte levensduur (EUR 32 miljoen). De immateriële activa met onbeperkte levensduur worden niet afgeschreven, maar ondergaan een test om te oordelen of een bijzondere waardevermindering dient plaats te vinden door hun netto boekwaarde te vergelijken met de realiseerbare waarde. Op 31 december 2012 werden de CTBE immateriële activa erkend in de Portugese en Britse bijkantoren van BNP Paribas Fortis volledig afgewaardeerd (impact: EUR 10 miljoen).

Afschrijvingen en waardeverminderingen

Netto afschrijvingslasten voor het boekjaar eindigend op 31 december 2012 bedroegen EUR 236 miljoen, tegen EUR 227 miljoen voor het boekjaar eindigend op 31 december 2011.

De terugname van provisies voor bijzondere waardeverminderingen op materiële en immateriële activa geboekt in de resultatenrekening bedroeg EUR 10 miljoen op 31 december 2012, tegenover een terugname van EUR 0,3 miljoen op 31 december 2011.

5.n Goodwill

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
BOEKWAARDE AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	192	24
Aankopen	150	198
Verkopen		
Bijzondere waardeverminderingen, opgenomen tijdens de periode		
Omrekeningsverschillen	2	(30)
Overige	3	
BOEKWAARDE AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	347	192
<i>waarvan</i>		
<i>brutoboekwaarde</i>	698	571
<i>som van de bijzondere waardeverminderingen aan het einde van de periode</i>	(351)	(379)

De stijging van de goodwill voor een bedrag van EUR 146 miljoen vloeit voort uit de verwerving van een bijkomende 16,67% van de aandelen van BNP Paribas Leasing Solutions door BGL BNP Paribas. Verdere informatie is te vinden in noot 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

De goodwill per operationeel segment op 31 december 2012 is als volgt:

In miljoenen euro's	Netto bedrag		Bruto bedrag		Waardeverminderingen		Cumulatieve waardevermindering	
	31 december 2012	31 december 2011	31 december 2012	31 december 2011	31 december 2012	31 december 2011	31 december 2012	31 december 2011
BNP Paribas Fortis in België	28	24	28	24				
Alpha Crédit	22	22	22	22				
Fortis Commercial Finance	6	2	6	2				
BNP Paribas Fortis in Luxemburg	146		158	40			(12)	(40)
SADE			12	12			(12)	(12)
Leasing (BPLS)	146		146					
Fundamentum Asset Management				28				(28)
BNP Paribas Fortis in andere landen	173	169	512	508			(339)	(339)
Dominet			206	206			(206)	(206)
Margaret Inc.			102	102			(102)	(102)
Von Essen KG Bank			28	28			(28)	(28)
TEB Bank	172	167	172	167				
Overige	1	2	4	5			(3)	(3)
TOTAAL	347	192	698	572			(351)	(379)

BNP Paribas Fortis heeft al haar activiteiten opgesplitst in kasstroomgenererende eenheden die de rapporteringsentiteiten van BNP Paribas Fortis vertegenwoordigen. De splitsing is consistent met de organisatorische structuur en beheersmethodes van BNP Paribas Fortis en weerspiegelt de onafhankelijkheid van elke rapporteringsentiteit in termen van resultaat- en beheersaanpak. Dit wordt op regelmatige basis herzien met als doel rekening te houden met gebeurtenissen die de samenstelling van de kasstroomgenererende eenheden kunnen beïnvloeden zoals acquisities, desinvesteringen en belangrijke reorganisaties.

Goodwill is toegewezen aan kasstroomgenererende eenheden. Er wordt jaarlijks, of wanneer er een aanwijzing is dat de eenheid een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, getoetst of goodwill een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, door het vergelijken van de boekwaarde van de eenheid met de realiseerbare waarde. Wanneer de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde, dan wordt er een onomkeerbaar bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord en wordt de goodwill afgeschreven voor het overschot van de boekwaarde van de eenheid boven het realiseerbaar bedrag.

De realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid kan op drie verschillende methodes gebaseerd zijn: transactie 'multiples' voor vergelijkbare businesses, gegevens over de aandelenkoersen van beursgenoteerde ondernemingen met vergelijkbare businesses, en verdisconteerde toekomstige kasstromen. De methode van de verdisconteerde toekomstige kasstromen wordt ook toegepast als er geen transactie 'multiples' voor vergelijkbare businesses of aandelenkoersen voor beursgenoteerde ondernemingen met vergelijkbare businesses beschikbaar zijn.

De methode van de verdisconteerde toekomstige kasstromen wordt toegepast op het business plan op middellange termijn voor de eerste drie jaar, verder uitgebreid over een duurzame groeiperiode van zeven jaar waarvan op het einde een restwaarde wordt berekend waarbij de perpetuele groeiratio is vastgesteld op het niveau van de verwachte inflatie van 2% op lange termijn.

De testen houden rekening met de kapitaalkost op basis van een risicovrije rentevoet plus een risicopremie specifiek aan de business. Andere essentiële parameters omvatten de 'cost/income'-ratio en de groeiratio. Deze parameters zijn specifiek voor elke business.

De notioneel toegewezen kapitaalcijfers zijn vastgesteld op 7% van de risico gewogen activa. Het percentage van het geïnvesteerd vermogen voldoet aan de wettelijke vereisten.

Alpha Crédit

Een model van verdisconteerde toekomstige kasstromen (DCF-model) werd gebruikt voor de bepaling van de gebruikswaarde. Het businessplan werd afgeleverd door Alpha Crédit en afgestemd op de commerciële strategie van BNP Paribas.

Ondanks het slechte economische klimaat en de druk op de markt voor consumentenkredieten, steeg het inkomen van Alpha Crédit in 2012 dat het nieuw verkregen marktaandeel weerspiegelt. De groei van de omzet zal echter naar verwachting laag blijven. Een algemeen programma van kostenbesparingen geïnitieerd door BNP Paribas Groep, alsook initiatieven gelanceerd door Alpha Crédit zullen het kostenniveau laag houden.

Op 31 december 2012, met een kapitaalkost van 10,09% en rekening houdend met toekomstige kapitaalvereisten om de groei te financieren, leidde de winstperspectieven van Alpha Crédit verbonden aan de gebudgetteerde periodes (2013-2015), de periodes van duurzame groei (2016 - 2022) en de residuele periode (na 2022), tot een realiseerbare waarde van de investering in Alpha Crédit die hoger is dan haar boekwaarde. Daarom is er geen bijzondere waardevermindering nodig.

Türk Ekonomi Bankasi (TEB)

In 2011 vond een herstructureringsproces plaats in Turkije. Dit heeft geleid tot een investering van BNP Paribas Fortis van 44,58% in Türk Ekonomi Bankasi (TEB - gefusioneerd met het vroegere Fortis Bank Turkije) via het special purpose vehicle BNP Paribas Fortis Yatirimlar en tot een bedrag van goodwill van EUR 172,3 miljoen per 31 december 2012.

Een model van verdisconteerde toekomstige kasstromen (DCF-model) werd gebruikt voor de bepaling van de gebruikswaarde gebaseerd op de geprojecteerde evolutie van de business, in lijn met de commerciële strategie van BNP Paribas.

Op 31 december 2012, met een kapitaalkost van 12,24% en rekening houdende met toekomstige kapitaalvereisten om de groei te financieren, leidde de winstperspectieven van TEB verbonden aan de gebudgetteerde periodes (2013-2015), de periodes van duurzame groei (2016 - 2022) en de residuele periode (na 2022) tot een realiseerbare waarde van de investering in Türk Ekonomi Bankasi (TEB) die hoger is dan haar boekwaarde. Daarom is er geen bijzondere waardevermindering nodig.

Leasing entiteiten (BPLS)

Naar aanleiding van de afronding van het herstructureringsprogramma voor de leasing entiteiten binnen de BNP Paribas Groep, worden de leasing entiteiten nu volledig geconsolideerd met een goodwill van EUR 146 miljoen.

Een model van verdisconteerde toekomstige kasstromen (DCF-model) werd gebruikt voor de bepaling van de gebruikswaarde.

Het businessplan verwacht een daling van de opbrengsten en kosten voor 2013, gevolgd door een terugkeer naar een matige groei in 2014 en erna, in een economische context die moeilijk blijft. Maar de omzetgroei zal naar verwachting hoger blijven dan de toename van de kosten. Het algemeen programma van kostenbesparingen geïnitieerd door BNP Paribas Groep wordt gezien als een belangrijk element om het laag kostenniveau te behouden.

Met een kapitaalkost van 9,37% en rekening houdend met toekomstige kapitaalvereisten om de groei te financieren, leidden de winstperspectieven verbonden aan de gebudgetteerde periodes (2013-2015), de periodes van duurzame groei (2016 - 2022) en de residuele periode (na 2022), tot een realiseerbare waarde van de investering in leasing entiteiten die hoger is dan haar boekwaarde. Daarom is er geen bijzondere waardevermindering nodig.

De onderstaande tabel toont de gevoeligheid van de belangrijkste waarderingen van goodwill tot een wijziging van 10 basispunten in de kapitaalkost en een wijziging van 1% in de 'cost/income'-ratio en in het duurzaam groeipercentage.

In miljoenen euro's	31 december 2012		
	Alpha Crédit	TEB	BPLS
Kapitaalkost			
Nadelige wijziging (+10 basispunten)	(3)	(29)	(40)
Positieve wijziging (-10 basispunten)	2	30	41
Cost/income ratio			
Nadelige wijziging (+1%)	(7)	(92)	(77)
Positieve wijziging (-1%)	6	92	77
Duurzame groeiratio (opbrengsten en kosten)			
Nadelige wijziging (-1%)	(4)	(45)	(73)
Positieve wijziging (+1%)	4	47	77

Voor elke eenheid hierboven vermeld zijn er geen gronden voor een afschrijving van goodwill zelfs als de drie meest ongunstige scenario's opgenomen in de tabel worden toegepast bij de toetsing op bijzondere waardeverminderingen.

5.0 Voorzieningen voor risico's en kosten

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
TOTAAL GEBOEKTE VOORZIENINGEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	3.384	3.821
Beëindigde bedrijfsactiviteiten	42	
TOTAAL VOORZIENINGEN VOOR VOORTGEZETTE		
ACTIVITEITEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	3.342	3.821
Toevoegingen aan voorzieningen	418	360
Terugnages op voorzieningen	(380)	(573)
Gebruik van voorzieningen	(111)	(248)
Wisselkoersschommelingen en diversen	324	24
TOTAAL GEBOEKTE VOORZIENINGEN VOOR VOORTGEZETTE		
ACTIVITEITEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	3.593	3.384

In millions of euros	31 December 2012	31 December 2011
Provisions for employee benefits (note 7.b)	3,119	2,869
<i>of which post-employment benefit (note 7.b.1)</i>	<i>2,667</i>	<i>2,473</i>
<i>of which post-employment healthcare benefits (note 7.b.1)</i>	<i>58</i>	<i>56</i>
<i>of which provision for other long-term benefits (note 7.b.2)</i>	<i>120</i>	<i>123</i>
<i>of which provision for voluntary departure, early retirement plans, and headcount adaptation plan (note 7.b.3)</i>	<i>274</i>	<i>217</i>
Provisions for off-balance sheet commitments (note 2.f)	127	212
Provisions for litigations	39	56
Other provisions for contingencies and charges	307	246
Total provisions for contingencies and charges	3,593	3,384

5.p Overdrachten van financiële activa

Financiële activa die de Groep heeft overgedragen, maar niet volledig verwijderd van de balans bestaan in de eerste plaats uit effecten die tijdelijk worden verkocht in terugkoopovereenkomsten of stock lending transacties, als ook geëffectiseerde activa.

Verbonden verplichtingen bevatten bedragen erkend als schulden of deposito's ontvangen in terugkoopovereenkomsten en stock lending transacties, en de effectisering gekocht door derden.

In millions of euros	31 December 2012					
	Financial assets at fair value through profit and loss		Loans and receivables		Available for sale Financial Assets	
	Securities	Derivatives	Loans	Securities	Equity securities	Debt securities
For assets that continue to be recognised in their entirety						
Carrying amount of the transferred asset	841		34,011	519		1,646
Securities lent						248
Repurchase agreements	841			519		1,398
Securitisation			34,011			
Other operations						
Carrying amount of the associated liabilities	838		1,276	519		1,398
Securities lent						
Repurchase agreements	838			519		1,398
Securitisation			1,276			
Other operations						
For those liabilities that have recourse only to the transferred assets						
Carrying amount of the transferred assets			37,911			
Carrying amount of the associated liabilities			1,174			
Net position			36,738			

Er zijn geen significante overdrachten die leiden tot volledige verwijdering van de financiële activa, waarin de Bank een voortdurende betrokkenheid heeft.

6 Financierings- en garantieverbintenissen

6.a Verstreckte en ontvangen financieringsverbintenissen

Contractuele waarde van verstreckte en ontvangen financieringsverbintenissen door BNP Paribas Fortis:

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Verstreckte financiële verbintenissen:		
- aan kredietinstellingen	2.044	2.230
- aan klanten	34.947	38.086
<i>toegestane documentaire kredieten</i>	34.121	37.332
<i>overige verbintenissen tegenover klanten</i>	826	754
Totaal verstreckte financiële verbintenissen	36.991	40.316
Verkregen financiële verbintenissen:		
- van kredietinstellingen	26.106	30.421
- van klanten	16	21
Totaal verkregen financiële verbintenissen	26.122	30.442

6.b Door ondertekening verstreckte garantieverbintenissen

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Verstreckte garantieverbintenissen:		
- aan kredietinstellingen	15.115	15.176
- aan klanten	13.448	14.229
TOTAAL VERSTRECKTE GARANTIEVERBINTENISSEN	28.563	29.405

6.c Overige garantieverbintenissen

Financiële instrumenten gegeven als onderpand:

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Financiële instrumenten (verhandelbare effecten en prive-vorderingen)		
ingediend bij centrale banken en gebruikbaar op elk moment als		
onderpand voor herfinancieringstransacties	14.600	19.999
- Gebruikt als onderpand bij centrale banken	5.373	8.814
- Beschikbaar voor herfinancieringstransacties	9.227	11.185
Effecten verkocht onder terugkoopovereenkomsten	5.278	37.391
Overige financiële activa gebruikt als onderpand voor transacties met banken en financiële klanten	24.655	27.281

Financiële instrumenten door BNP Paribas Fortis gegeven als onderpand en waarbij het de begunstigde is toegestaan om deze te verkopen of te herbruiken als onderpand, bedragen EUR 28.843 miljoen per 31 december 2012 (EUR 80.572 miljoen per 31 december 2011).

Financiële instrumenten ontvangen als onderpand:

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Financiële instrumenten ontvangen als onderpand (exclusief terugkoopovereenkomsten)	10.115	9.536
<i>waarvan instrumenten waarvoor de Groep bevoegd is ze te verkopen en te herbruiken als onderpand</i>		1.219
Effecten ontvangen onder terugkoopovereenkomsten	6.724	20.000

Financiële instrumenten die BNP Paribas Fortis ontvangen heeft als onderpand of via terugkoopovereenkomsten werden door BNP Paribas Fortis effectief verkocht of herbruikt als onderpand ten belope van EUR 3.843 miljoen per 31 december 2012 (EUR 18.723 miljoen per 31 december 2011).

7 Personeelskosten en personeelsvoordelen

7.a Personeelskosten en kosten van personeelsvoordelen

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Vaste en variabele vergoeding, bonussen en winstdeelname	(1.861)	(1.678)
Pensioenbonussen, pensioenkosten en sociale zekerheidsbijdragen	(683)	(595)
TOTAAL VERGOEDINGEN EN PERSONEELSKOSTEN	(2.544)	(2.273)

7.b Verplichtingen voor personeelsvoordelen

7.b.1 Voordelen na uitdiensttreding

De IAS 19 norm maakt een onderscheid tussen twee categorieën van regelingen, die elk afzonderlijk behandeld worden, afhankelijk van het risico dat door de onderneming wordt gelopen. Wanneer de verbintenis van de onderneming erin bestaat om een gedefinieerd bedrag te betalen (bijvoorbeeld uitgedrukt als een percentage van het jaarloon van de begunstigde) aan een externe organisatie die instaat voor de betaling van de prestaties op basis van de beschikbare activa voor elk lid van de regeling, dan wordt hiernaar verder verwezen als een toezegging van het type vaste bijdragen. Omgekeerd, wanneer de verbintenis van de onderneming erin bestaat om de financiële activa te beheren die gefinancierd worden uit de opvraging van premies bij de werknemers, en om zelf de kosten te dragen van prestaties - of er het definitieve bedrag van te waarborgen afhankelijk van toekomstige gebeurtenissen - dan wordt hiernaar verder verwezen als een toezegging van het type vaste prestaties. Hetzelfde geldt wanneer de onderneming het beheer van de opvraging van de premies en van de betaling van de prestaties toevertrouwt aan een externe organisatie, maar zelf het risico blijft dragen dat voortvloeit uit het beheer van de activa en uit de toekomstige evolutie van de prestaties.

Pensioenregeling en andere voordelen na uitdiensttreding

BNP Paribas Fortis heeft sinds enkele jaren een beleid gevoerd, waarbij toezeggingen van het type vaste prestaties werden omgevormd naar toezeggingen van het type vaste bijdragen.

BNP Paribas Fortis draagt bij tot verscheidene toezeggingen van het type vaste prestaties in België, in Turkije en Luxemburg, waarvan de meeste zijn afgesloten. Nieuwe werknemers krijgen voordelen in de vorm van toezeggingen van het type vaste bijdragen aangeboden. Krachtens deze regelingen bestaat de verbintenis van de onderneming er hoofdzakelijk in om een gedefinieerd percentage van het jaarloon van de werknemer in het pensioenplan te storten.

De bedragen die werden betaald aan Belgische en buitenlandse toezeggingen voor voordelen na uitdiensttreding van het type

vaste bijdragen lopen op tot EUR 37 miljoen voor het jaar 2012, in vergelijking met EUR 23 miljoen voor het boekjaar 2011.

1) Pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen van de BNP Paribas Fortis entiteiten

In België voorziet BNP Paribas Fortis een pensioenregeling voor haar werknemers en middenkaders, die bij de Bank zijn beginnen werken voordat haar pensioenregelingen op 1 januari 2002 werden geharmoniseerd, op basis van het eindloon en het aantal dienstjaren. Die verbintenissen worden voornamelijk gefinancierd bij de verzekeringsmaatschappij AG Insurance, waarin BNP Paribas Fortis een belang bezit van 25%. Voor de hogere kaderleden wordt een pensioenregeling, die voorziet in een kapitaal op basis van het aantal dienstjaren en het eindloon, voornamelijk gefinancierd bij de verzekeringsmaatschappijen AXA Belgium en AG Insurance.

Krachtens de Belgische wetgeving is de werkgever verantwoordelijk voor een gewaarborgd minimumrendement op de toezeggingen van het type vaste bijdragen. Als gevolg van deze verplichting worden deze toezeggingen gezien als toezeggingen van het type vaste prestaties.

In sommige landen bestaan er nog steeds toezeggingen van het type vaste prestaties, die over het algemeen gesloten zijn voor nieuwe werknemers, en die bestaan uit de verwerving van een welomschreven pensioen in functie van het eindloon en het aantal dienstjaren van de werknemer (Turkije, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk).

Op 31 december 2012 was België goed voor 86% van het totaal van de pensioenregelingen van BNP Paribas Fortis. De marktwaarde van de fondsbeleggingen en de afzonderlijke restitutierechtten van de pensioenregelingen van BNP Paribas Fortis wordt als volgt opgesplitst: 72% obligaties, 8% cash, 15% verzekeringscontracten, 4% aandelen en 1% onroerend goed.

De verwachte bijdrage aan diverse pensioenregelingen in 2013 bedraagt EUR 163 miljoen, waarvan EUR 150 miljoen voor de verplichtingen in België.

2) Gezondheidszorgregelingen na uitdiensttreding

In België heeft BNP Paribas Fortis een regeling inzake gezondheidszorgen voor haar gepensioneerde werknemers en middenkaders.

3) Verbintenissen in het kader van pensioenplannen met vaste toezegging.

Reconciliatie van activa en verplichtingen geboekt op de balans van de plannen met vaste toezegging

In miljoenen euro's	Gezondheidszorgregeling			
	Vergoedingen na uitdiensttreding		na uitdiensttreding	
	31 december 2012	31 december 2011	31 december 2012	31 december 2011
Contante waarde van de verplichtingen	3.532	3.301	79	59
Contante waarde van verplichtingen, volledig of gedeeltelijk gefinancierd door activa	3.484	3.271		
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	48	30	79	59
Marktwaarde van fondsbeleggingen	(556)	(462)		
Marktwaarde van afzonderlijke restitutierecht	(2.630)	(2.410)		
Kosten die nog niet worden opgenomen volgens de toepassing van IAS 19	(512)	(462)	(21)	(3)
Pensioenkosten van verstrekte diensttijd	(2)			
Actuariële nettoverliezen of -winsten	(510)	(462)	(21)	(3)
Niet-verantwoorde activa door restricties	173	76		
NETTO-VERPLICHTING VOOR PENSIOENPLANNEN OP BASIS VAN VASTE TOEZEGGINGEN	7	43	58	56
Activa opgenomen in de balans voor pensioenplannen op basis van vaste toezeggingen	(2.661)	(2.430)		
<i>waarvan netto activa van pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen</i>	<i>(30)</i>	<i>(20)</i>		
<i>waarvan marktwaarde van restitutierecht</i>	<i>(2.631)</i>	<i>(2.410)</i>		
Verplichtingen opgenomen in de balans voor pensioenplannen op basis van vaste toezeggingen	2.667	2.473	58	56

Verandering in de contante waarde van de verplichtingen van het type vaste toezegging

In miljoenen euro's	Gezondheidszorgregeling			
	Vergoedingen na uitdiensttreding		na uitdiensttreding	
	31 december 2012	31 december 2011	31 december 2012	31 december 2011
CONTANTE WAARDE VAN VERPLICHTINGEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	3.301	3.000	59	58
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	157	134	1	1
Interestkosten	126	130	3	3
Kost van de planwijzigingen van de periode	2	6		
Planinperkingen of -afwikkelingen	(58)	(2)		
Actuariële verliezen (of winsten) van de periode	93	(1)	17	(1)
Werknemersbijdragen	14	13		
Betaalde uitkeringen aan gerechtigden door de werkgever	(32)	(22)	(2)	(1)
Betaalde uitkeringen aan gerechtigden van fondsbeleggingen/restitutierecht	(184)	(171)		
Veranderingen in wisselkoersen (winsten) verliezen op verplichtingen	14	(10)		
Verandering in consolidatiekring (winsten) verliezen op verplichtingen	99	224		
Overige			1	(1)
CONTANTE WAARDE VAN VERPLICHTINGEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	3.532	3.301	79	59

Verandering in de marktwaarde van de fondsbeleggingen

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
MARKTWAARDE VAN DE FONDSBELEGGINGEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	462	128
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	35	35
Effect van planinperkingen of -afwikkelingen	(9)	
Actuariële winsten (verliezen) op de fondsbeleggingen	14	(12)
Werknemersbijdragen	4	4
Werkgeversbijdragen	13	13
Betaalde uitkeringen van de fondsbeleggingen	(15)	(12)
Veranderingen in wisselkoersen (winsten) verliezen op de fondsbeleggingen	12	(13)
Verandering in consolidatiekring (winsten) verliezen op de fondsbeleggingen	38	320
Overige	2	(1)
MARKTWAARDE VAN DE FONDSBELEGGINGEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	556	462

Verandering in de reële waarde van restitutierechten

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
REELE WAARDE VAN DE RESTITUTIERECHTEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	2.410	2.356
Verwacht rendement op restitutierechten	97	92
Effect van planinperkingen of -afwikkelingen		
Actuariële winsten / (verliezen) op restitutierechten	124	1
Werknemersbijdragen	10	9
Werkgeversbijdragen	144	109
Betaalde uitkeringen van restitutierechten	(169)	(159)
Veranderingen in wisselkoersen (winsten) verliezen op restitutierechten		
Verandering in consolidatiekring (winsten) verliezen op restitutierechten	16	1
Overige	(2)	1
REELE WAARDE VAN DE RESTITUTIERECHTEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	2.630	2.410

De verzekeringsmaatschappijen, waarbij BNP Paribas Fortis de pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen heeft ondergebracht zijn verbonden verzekeringsondernemingen. Om deze reden worden de aan deze pensioenregelingen gerelateerde beleggingen aangemerkt als niet-kwalificerende fondsbeleggingen en dienen deze beschouwd te worden als 'restitutierechten' overeenkomstig IAS 19. Dit betekent dat deze activa niet in mindering

gebracht mogen worden op de verplichtingen voor plannen met vaste toezeggingen om de omvang van deze verplichtingen te bepalen, maar als afzonderlijke activa onder de noemer 'restitutierechten' moeten worden opgenomen. Hierin komt het recht op restitutie van uitgaven (ter afwikkeling van de verplichtingen voor plannen met vaste toezeggingen) door de verbonden partij tot uitdrukking.

Componenten van pensioenkost

In miljoenen euro's	Vergoedingen na uitdiensttreding		Gezondheidszorgregeling na uitdiensttreding	
	31 december 2012	31 december 2011	31 december 2012	31 december 2011
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	157	134	1	1
Lasten met betrekking tot de discontering van de verbintenissen	126	130	3	3
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	(35)	(35)		
Verwacht rendement op restitutierechten	(97)	(92)		
Afschrijvingen van actuariële winsten en verliezen	(83)	63		
Afschrijvingen van verstreken diensttijd	3	6		
Effect van planinperkingen of -afwijkingen	(42)	(1)		
Overige wijzigingen	112	(28)		
TOTAAL UITGAVEN OPGENOMEN IN DE RESULTATENREKENING	141	177	4	4

Methode voor het meten van de verplichtingen

De overblijvende toezeggingen van het type vaste prestaties in België en in het buitenland zijn het voorwerp van onafhankelijke actuariële evaluaties volgens de methode van de geprojecteerde eenheidskost, met de bedoeling om de uitgaven te bepalen die voortvloeien uit de door de werknemers verworven rechten en nog te betalen prestaties aan gepensioneerde werknemers. De demografische en financiële veronderstellingen die worden gebruikt om de verdisconteerde waarde van deze verplichtingen en van de waarde van de onderliggende financiële activa te ramen, houden rekening met de specifieke economische omstandigheden eigen aan elk land en elke onderneming van BNP Paribas Fortis.

De overblijvende verbintenissen op het gebied van gezondheidszorgregelingen na uitdiensttreding worden gewaardeerd door gebruik te maken van de specifieke mortaliteitstabellen eigen aan elk land en van veronderstellingen inzake de evolutie van de medische kosten. Deze veronderstellingen, gebaseerd op historische waarnemingen, houden rekening met geschatte toekomstige evoluties van de kosten voor de medische dienstverlening die het gevolg zijn van enerzijds de kostprijs van gezondheidsdiensten zelf en anderzijds de inflatie.

De voornaamste actuariële veronderstellingen, gebruikt om de verbintenissen van de voordelen na uitdiensttreding te berekenen op het einde van de periode (met uitzondering van gezondheidszorgvergoedingen na uitdiensttreding)

Voor iedere monetaire zone verdisconteert de Groep haar verbintenissen op basis van het rendement van hoogwaardige privéobligaties, de looptijd van de bedrijfs- of staatsobligaties die overeenkomt met de 'duratie' van de geraamde verplichtingen. Tot 31 december 2011 gebruikte de Groep soevereine obligaties opbrengsten voor de eurozone, zoals weergegeven in de iBoxx Eurozone-index. In 2012 stegen deze opbrengsten boven de opbrengsten op AA-rating bedrijfsobligaties, waarna de Groep de benchmark die gewoonlijk wordt gebruikt voor de AA-rating bedrijfsobligaties gebruikt, zoals weergegeven in de iBoxx Eurozone-index. De verandering van de benchmark heeft geleid tot een stijging van EUR 138 miljoen in haar verplichtingen, zonder impact op de financiële staten per 31 december 2012, door het mechanisme voor uitgestelde opname van actuariële winsten en verliezen hieronder beschreven.

De aldus bepaalde verdisconteringvoeten zijn als volgt:

In %	31 december 2012			31 december 2011		
	Eurozone	VK	Turkije	Eurozone	VK	Turkije
Disconteringsvoet	2,03%-2,69%	4,00%	7,00%	3,30%-4,70%	3,50%	9,15%-9,55%
Percentage van toekomstige loonsverhoging (*)	3,60%-3,90%	2,00%-2,75%	5,61%	3,50%-4,27%	2,00%	7,00%

(*) inclusief inflatie

Werkelijk rendement van de fondsbeleggingen en de restitutierechten over de periode

Het verwacht rendement van de fondsbeleggingen en de restitutierechten wordt bepaald door de verwachte rendementen voor elke activaklasse te wegen op basis van haar respectievelijk aandeel in de marktwaarde van alle fondsbeleggingen.

In %	31 december 2012			31 december 2011		
	Eurozone	VK	Turkije	Eurozone	VK	Turkije
Verwacht rendement op fondsbeleggingen en restitutierechten(1)	2,27%-3,92%	3,40%-5,29%	7,00%	3,25%-4,65%	6,24%	9,15%
Werkelijk rendement op fondsbeleggingen en restitutierechten(1)	1,54%-13,73%	3,51%-8,80%	10,80%	(3,43)%-7,33%	2,80%	6,91%-7,79%

¹ Reeks waarden, die het bestaan van verscheidene regelingen binnen één enkel land of één enkele geografische of monetaire zone weerspiegelen

Actuariële winsten en verliezen

Actuariële winsten en verliezen die het resultaat zijn van variaties in de verdisconteerde waarde van verbintenissen inzake toezeggingen van het type vaste prestaties komen enerzijds voor uit ervaringsaanpassingen (verschillen tussen eerder bepaalde actuariële veronderstellingen en de waargenomen werkelijkheid) en anderzijds de effecten van veranderende actuariële veronderstellingen.

BNP Paribas Fortis past de 'corridor'-methode toe, zoals toegestaan door de IAS 19 norm. Deze norm specificeert dat de erkenning van actuariële winsten en verliezen wordt uitgesteld zolang zij niet meer bedragen dan 10% van het grootste bedrag van ofwel de verbintenissen ofwel van de kwalificerende beleggingen. De berekening van de 'corridor' wordt afzonderlijk gemaakt voor elk toezegging van het type vaste prestaties. Wanneer deze limiet wordt overschreden wordt het deel van de actuariële winsten en verliezen dat deze limiet overschrijdt opgenomen in het resultaat door afschrijving over de gemiddelde resterende diensttijd van de deelnemers aan het plan.

De volgende tabel detailleert de actuariële winsten en verliezen:

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
BEDRAG VAN CUMULATIEVE NIET-OPGENOMEN		
ACTUARIËLE WINSTEN (VERLIEZEN)	(510)	(462)
NETTO ACTUARIËLE WINSTEN EN VERLIEZEN GEGENEREERD		
OVER DE PERIODE	45	(10)
<i>waarvan actuariële winsten en (verliezen) op</i>		
<i> fondsbeleggingen of restitutierechten</i>	<i>138</i>	<i>(11)</i>
<i> waarvan actuariële winsten en (verliezen) door wijzigingen van actuariële</i>		
<i> veronderstellingen over de verplichtingen</i>	<i>(104)</i>	<i>1</i>
<i> waarvan 'experience losses' van de verplichtingen</i>	<i>11</i>	

7.b.2 Andere langetermijnvergoedingen

BNP Paribas Fortis biedt aan haar werknemers verscheidene langetermijnvoordelen aan, voornamelijk gratificaties wegens langdurig dienstverband, de mogelijkheid om vakantiedagen op te sparen, en bepaalde beschermingen in geval van arbeidsongeschiktheid.

Als onderdeel van het beleid van de Groep inzake variabele bezoldiging worden er jaarlijks regelingen voor uitgestelde bezoldigingen opgesteld voor bepaalde medewerkers, waarvan

de bijdrage belangrijk is voor de performantie van de Groep, of krachtens speciale reglementaire bepalingen.

Deze regelingen voorzien in de storting van de variabele bezoldiging, weliswaar uitgesteld in de tijd, en maken de betaling ervan afhankelijk van de prestaties van de specifieke 'métiers', de grotere departementen en van de Groep.

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Netto voorzieningen voor andere voordelen op lange termijn	99	90

7.b.3 Ontslagvergoedingen

BNP Paribas Fortis heeft een aantal vervroegde vertrekregelingen ingevoerd gebaseerd op de bereidwilligheid van werknemers die aan bepaalde toegangs criteria voldoen. De lasten verbonden aan deze regelingen inzake vrijwillig vertrek moeten geprovisioneerd

worden voor de actieve werknemers die aanmerking komen, vanaf het moment dat de regeling het voorwerp is van een (voorstel tot) paritair akkoord.

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
Provisies voor vrijwillig vertrek en vervroegde pensioneringsplannen	274	217

8 Bijkomende informatie

8.a Consolidatiekring

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld volgens de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de niet-geconsolideerde en geconsolideerde jaarrekening van kredietinstellingen, gewijzigd door het Koninklijk Besluit van 5 december 2004. Dit besluit bepaalt dat, voor vennootschappen waarvan het financiële jaar begint op of na 1 januari 2006, de geconsolideerde jaarrekeningen moeten opgemaakt worden volgens de bepalingen van de internationale standaarden (IAS/IFRS), zoals die zijn aanvaard binnen de Europese Unie.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de jaarrekeningen van BNP Paribas Fortis en haar dochterondernemingen begrepen. Dochterondernemingen zijn die ondernemingen waarin BNP Paribas Fortis, direct of indirect, het financiële en operationele beleid kan sturen teneinde voordelen uit deze activiteiten te verwerven ('zeggenschap'). Dochterondernemingen worden geconsolideerd vanaf de datum waarop de effectieve zeggenschap aan BNP Paribas Fortis wordt overgedragen en worden van consolidatie uitgesloten vanaf de datum waarop een einde komt aan die zeggenschap.

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld overeenkomstig de bepalingen van IAS 27 Geconsolideerde en Enkelvoudige jaarrekeningen, IAS 28 Investerings in Geassocieerde Ondernemingen, IAS 31 Belangen in Joint Ventures alsook SIC-12 Consolidatie-Special Purpose Entities (SPE). SPE's worden geconsolideerd indien de economische werkelijkheid van de realiteit aangeeft dat BNP Paribas Fortis zeggenschap heeft over de activiteiten van de SPE's.

Belangen in joint ventures worden verantwoord op basis van de proportionele methode. Joint ventures zijn contractuele afspraken waarbij BNP Paribas Fortis en andere partijen een economische activiteit aangaan waarover zij gezamenlijk en evenredig zeggenschap hebben.

Investerings in geassocieerde deelnemingen worden verantwoord op basis van vermogensmutatiemethode. Dit zijn investeringen waarin BNP Paribas Fortis invloed van betekenis heeft, maar geen zeggenschap, en over het algemeen een belang aanhoudt van tussen de 20% en 50% van de stemrechten.

De consolidatiedrempels worden gedetailleerd in de paragraaf 1.c.1 'Consolidatiekring' in de noot 1 'Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving toegepast door BNP Paribas Fortis'.

In de onderstaande tabellen zijn ook de wijzigingen in de consolidatiekring tijdens het jaar 2011 en 2012 opgenomen.

Benaming	Land	Wijziging in de consolidatiekring	Methode	BNP Paribas Fortis stemrechten (%)	BNP Paribas Fortis eigendomsbelang (%)	
Consoliderende onderneming						
BNP Paribas Fortis	België	Ervoor gekend onder 'Fortis Banque Sa / Fortis Bank Nv'				
België						
Ace Equipment Leasing	België	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	100,00%	25,00%
		31/12/2011	Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM	33,33%	16,67%
Ace Leasing	België	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	100,00%	25,00%
		31/12/2011	Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM	33,33%	16,67%
Ag Insurance	België			VM	25,00%	25,00%
Alpha Card S.C.R.L.	België			VM	50,00%	50,00%
Alpha Crédit S.A.	België			VC	100,00%	100,00%
Bpost Banque - Bpost Bank	België	Ervoor gekend onder 'Banque De La Poste S.A. - Bank Van De Post N.V.'		PC	50,00%	50,00%
Belgolaise S.A.	België	31/12/2011	< drempels			
		31/12/2010		VM	1	100,00%
Bnp Paribas Fortis Factor	België	31/12/2012	Fusie			
		31/12/2011		VC	99,99%	99,99%
Bnp Paribas Fortis Factor Nv SA	België	31/12/2012	Ervoor gekend onder 'Fortis Commercial Finance NV'	VC	100,00%	100,00%
		31/12/2011	Acquisitie	VC	100,00%	100,00%
Bnp Paribas Lease Group	België	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	100,00%	25,00%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM	33,33%	16,67%
Continuing Care Retirement Community Nv	België	31/12/2011	< drempels			
		31/12/2010		VC	99,00%	99,00%
Crédit Pour Habitations Sociales - Krediet Voor Sociale Woningen	België	31/12/2011	< drempels			
		31/12/2010		VM	1	81,66%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Vanaf 31/12/2012 niet langer uitgesloten van de prudentiële consolidatiekring

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	Wijziging in de consolidatiekring	Methode	BNP Paribas Fortis stemrechten (%)	BNP Paribas Fortis eigendomsbelang (%)	
België						
Demetris N.V.	België		VM	1	100,00%	100,00%
Eos Aremas Belgium S.A./N.V.	België		VM		49,97%	49,97%
Es-Finance	België	31/12/2012 Bijkomende acquisitie	VC		100,00%	100,00%
		31/12/2011 Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM		33,33%	16,67%
Europay Belgium	België	31/12/2012 < drempels				
		31/12/2011	VM		40,02%	40,02%
Finalia	België	31/12/2012 Bijkomende acquisitie	VC		100,00%	100,00%
		31/12/2011	VC		51,00%	51,00%
Fortis Finance Belgium S.C.R.L.	België		VC		100,00%	100,00%
Fortis Lease	België	31/12/2012 Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC		100,00%	25,00%
		31/12/2011 Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM		33,33%	16,67%
Fortis Lease Car & Truck	België	31/12/2012 Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC		100,00%	25,00%
		31/12/2011 Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM		33,33%	16,67%
Fortis Lease Group Services	België	31/12/2012 < drempels				
		30/06/2012 Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC		100,00%	25,15%
		31/12/2011 Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM		33,33%	16,67%
Fortis Private Equity Belgium N.V.	België		VC		100,00%	100,00%
Fortis Private Equity Expansion Belgium N.V.	België		VC		100,00%	100,00%
Fortis Private Equity Venture Belgium S.A.	België		VC		100,00%	100,00%
Fpre Management Sa	België	31/12/2011 < drempels				
		31/12/2010	VC		100,00%	100,00%
Frynaco	België	31/12/2011 < drempels				
		31/12/2010	VC		99,00%	99,00%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Vanaf 31/12/2012 niet langer uitgesloten van de prudentiële consolidatiekring

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	Wijziging in de consolidatiekring	Methode	BNP Paribas Fortis stemrechten (%)	BNP Paribas Fortis eigendomsbelang (%)
België					
		31/12/2011 Desinvestering			
Fund Administration Services & Technology Network Belgium	België	30/06/2011 < drempels			
		31/12/2010	VM	47,80%	23,90%
Fv Holding N.V.	België		VM	40,00%	40,00%
Immobiële Sauvenière S.A.	België		VM	1	100,00%
		31/12/2011 < drempels			
Meespierson Private Belgian Offices Nv	België	31/12/2010	VC	99,00%	99,00%
Nissan Finance Belgium N.V.	België		VC	100,00%	81,25%
<i>België - Special purpose Entities</i>					
Bass Master Issuer Nv	België		VC		
Esmée Master Issuer	België		VC		
Luxemburg					
		31/12/2011 < drempels			
Alleray	Luxemburg	31/12/2010	VC	100,00%	50,00%
Bgl Bnp Paribas	Luxemburg		VC	50,00%	50,00%
Bgl Bnp Paribas Factor S.A.	Luxemburg	31/12/2012 Buiten de kwalificatie drempels	VC	100,00%	50,00%
Bnp Paribas Fortis Funding S.A.	Luxemburg	Ervoor gekend onder 'Fortis Luxembourg Finance SA'	VC	100,00%	100,00%
		31/12/2012 Bijkomende acquisitie	VC	100,00%	50,00%
Bnp Paribas Lease Group Luxembourg S.A.	Luxemburg	31/12/2011 Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM	33,33%	16,67%
		31/12/2012 Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	50,00%	25,00%
Bnp Paribas Leasing Solutions	Luxemburg	31/12/2011 Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM	33,33%	16,67%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Vanaf 31/12/2012 niet langer uitgesloten van de prudentiële consolidatiekring

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	Wijziging in de consolidatiekring	Methode	BNP Paribas Fortis stemrechten (%)	BNP Paribas Fortis eigendomsbelang (%)
Luxemburg					
Cardif Lux Vie	Luxemburg	31/12/2012	VM	33,33%	16,67%
		31/12/2011	Acquisitie	VM	33,33%
Cofhylux S.A.	Luxemburg		VC	100,00%	50,00%
Compagnie Financiere De La Porte Neuve Sa	Luxemburg	31/12/2011	< drempels		
		31/12/2010	Acquisitie	VC	
		31/12/2012	Liquidatie		
Fb Energy Trading S.A R.L.	Luxemburg	31/12/2011	< drempels		
		31/12/2010		VC	100,00%
Fortis Bank Reinsurance S.A.	Luxemburg	31/12/2011	Desinvestering		
		31/12/2010		VC	100,00%
Fortis Luxembourg - Vie S.A.	Luxemburg	31/12/2011	Fusie		
		31/12/2010		VM	50,00%
Fortis Private Real Estate Holding S.A.	Luxemburg	31/12/2011	< drempels		
		31/12/2010		VC	100,00%
Fundamentum Asset Management	Luxemburg	31/12/2012	< drempels		
		31/12/2011		VC	100,00%
Generalcorp 10	Luxemburg	31/12/2011	< drempels		
		31/12/2010		VC	100,00%
Immoparibas Royal-Neuve Sa	Luxemburg	31/12/2011	< drempels		
		31/12/2010	Acquisitie	VC	100,00%
Paribas Trust Luxembourg Sa	Luxemburg		VC	100,00%	50,00%
Plagefin - Placement, Gestion, Finance Holding S.A.	Luxemburg		VC	100,00%	50,00%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Vanaf 31/12/2012 niet langer uitgesloten van de prudentiële consolidatiekring

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	Wijziging in de consolidatiekring	Methode	BNP Paribas Fortis stemrechten (%)	BNP Paribas Fortis eigendomsbelang (%)		
Luxemburg							
<i>Luxemburg - Special purpose Entities</i>							
Aura Capital Investment Sa	Luxemburg	31/12/2012	Liquidatie				
		31/12/2011		VC			
Delphinus Titri 2010 Sa	Luxemburg	31/12/2012	Liquidatie				
		31/12/2011		VC			
Royale Neuve Finance S.A.R.L.	Luxemburg	31/12/2012	< drempels				
		31/12/2011		VC			
Royale Neuve Investments Sarl	Luxemburg	31/12/2012	Liquidatie				
		31/12/2011		VC			
Stradios Fcp Fis	Luxemburg	31/12/2011	Desinvestering				
		31/12/2010		VM			
Rest van de wereld							
All In One	Oostenrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VM	1	100,00%	25,00%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM		33,33%	16,67%
All In One Gmbh	Duitsland	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VM	1	100,00%	25,00%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM		33,33%	16,67%
Alpha Murcia Holding B.V.	Nederland	31/12/2012	Creatie	VM	1	100,00%	100,00%
Alsabail	Frankrijk	31/12/2011	Desinvestering				
		31/12/2010		VM		40,68%	20,34%
Aprolis Finance	Frankrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC		51,00%	12,75%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM		33,33%	8,50%
Arius	Frankrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC		100,00%	25,00%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM		33,33%	16,67%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Vanaf 31/12/2012 niet langer uitgesloten van de prudentiële consolidatiekring

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	Wijziging in de consolidatiekring	Methode	BNP Paribas Fortis stemrechten (%)	BNP Paribas Fortis eigendomsbelang (%)		
Rest van de wereld							
Artegy	Frankrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	100,00%	25,00%	
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM	33,33%	16,67%	
Artegy Ltd	Verenigd Koninkrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	100,00%	25,00%	
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM	33,33%	16,67%	
Bnp Paribas Bank Polska S.A.	Polen			VC	99,87%	99,87%	
Bnp Paribas Commercial Finance Limited	Verenigd Koninkrijk	31/12/2012	Ervoor gekend onder 'Fortis Commercial Finance Ltd.'	VM	1	100,00%	100,00%
		31/12/2011	Acquisitie	VM	1	100,00%	100,00%
Bnp Paribas Factor GmbH	Duitsland	31/12/2012	Ervoor gekend onder 'Fortis Commercial Finance GmbH'	VM	1	100,00%	100,00%
		31/12/2011	Acquisitie	VM	1	100,00%	100,00%
Bnp Paribas Fortis Yatirimlar Holding Anonim Sirketi	Turkije			VC	100,00%	100,00%	
Bnp Paribas Holding Canada	Canada	31/12/2011	Ervoor gekend onder 'Fb Holdings Canada Corp.'				
			Ontbinding				
		30/06/2011	< drempels				
		31/12/2010		VC	100,00%	100,00%	
Bnp Paribas Investment Partners	Frankrijk			VM	33,33%	30,78%	
Bnp Paribas Lease Gp Bplg	Frankrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	100,00%	25,00%	
		31/12/2011	Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM	33,33%	16,67%	
Bnp Paribas Lease Gp Zrt	Hongarije	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VM	1	100,00%	25,00%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM	33,33%	16,67%	
Bnp Paribas Lease Group Ifn Sa	Roemenië	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VM	1	99,94%	24,99%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM	33,33%	16,66%	
Bnp Paribas Lease Group Plc	Verenigd Koninkrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	100,00%	25,00%	
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM	33,33%	16,67%	

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Vanaf 31/12/2012 niet langer uitgesloten van de prudentiële consolidatiekring

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	Wijziging in de consolidatiekring	Methode	BNP Paribas Fortis stemrechten (%)	BNP Paribas Fortis eigendomsbelang (%)		
Rest van de wereld							
Bnp Paribas Lease Group Sp.Z.O.O	Polen	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VM	1	100,00%	25,00%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM		33,33%	16,67%
Bnp Paribas Leasing Solutions Immobilier Suisse	Zwitserland	31/12/2012	Ervoor gekend onder 'Fortis Lease Immobilier Suisse'	VM	1	100,00%	25,00%
			Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VM	1	100,00%	25,00%
		31/12/2011	Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM		33,33%	16,67%
Bnp Paribas Leasing Solutions N.V.	Nederland	31/12/2012	Ervoor gekend onder 'Fortis Lease Nederland N.V.'	VC		100,00%	25,00%
			Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC		100,00%	25,00%
		31/12/2011	Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM		33,33%	16,67%
Bnp Paribas Leasing Solutions S.P.A.	Italië	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VM		26,17%	6,54%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM		26,17%	4,36%
Bnp Paribas Leasing Solutions Suisse	Zwitserland	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VM	1	100,00%	25,00%
			Ervoor gekend onder 'Fortis Lease Suisse'	VM		33,33%	16,67%
		31/12/2011	Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM		33,33%	16,67%
Claas Financial Services	Frankrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC		60,11%	15,03%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM		33,33%	10,02%
Claas Financial Services Inc	Verenigde Staten van Amerika	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC		100,00%	15,03%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM		33,33%	10,02%
Claas Financial Services Ltd	Verenigd Koninkrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC		51,00%	12,75%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM		33,33%	8,50%
Cnh Capital Europe GmbH	Oostenrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC		100,00%	12,52%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM		33,33%	8,35%
Cnh Capital Europe	Frankrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC		50,10%	12,52%
		31/12/2011	Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM		33,33%	8,35%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Vanaf 31/12/2012 niet langer uitgesloten van de prudentiële consolidatiekring

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	Wijziging in de consolidatiekring	Methode	BNP Paribas Fortis stemrechten (%)	BNP Paribas Fortis eigendomsbelang (%)	
Rest van de wereld						
Cnh Capital Europe Bv	Nederland	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	100,00%	12,52%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM	33,33%	8,35%
Cnh Capital Europe Ltd	Verenigd Koninkrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	100,00%	12,52%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM	33,33%	8,35%
Cronos Holding Company Limited	Bermuda			VM	30,00%	29,90%
Dominet S.A.	Polen			VC	100,00%	100,00%
Fastnet Nederland	Nederland	31/12/2011	Desinvestering			
		30/06/2011	< drempels			
		31/12/2010		VM	47,84%	23,92%
Fb Energy Holdings Llc	Verenigde Staten van Amerika	31/12/2011	< drempels			
		31/12/2010		VC	100,00%	100,00%
Fb Transportation Capital Llc	Verenigde Staten van Amerika			VC	100,00%	100,00%
Fortis Bank Anonim Sirketi	Turkije	31/12/2011	Fusie			
		31/12/2010		VC	94,11%	94,11%
Fortis Bank Malta Ltd	Malta	31/12/2012		VM	1	100,00%
		31/12/2011	< drempels VC	VM	1	100,00%
Fortis Commercial Finance Deutschland Bv	Nederland	31/12/2012		VM	1	100,00%
		31/12/2011	Acquisitie	VM	1	100,00%
Fortis Commercial Finance Holding Nv	Nederland	31/12/2012		VC		100,00%
		31/12/2011	Acquisitie	VC		100,00%
Fortis Faktoring A.S.	Turkije	31/12/2012		VM	1	100,00%
		31/12/2011	Acquisitie	VM	1	100,00%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Vanaf 31/12/2012 niet langer uitgesloten van de prudentiële consolidatiekring

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	Wijziging in de consolidatiekring	Methode	BNP Paribas Fortis stemrechten (%)	BNP Paribas Fortis eigendomsbelang (%)	
Rest van de wereld						
Fortis Funding Llc	Verenigde Staten van Amerika		VC	100,00%	100,00%	
Fortis Holding Malta B.V.	Nederland		VC	100,00%	100,00%	
Fortis Holding Malta Ltd	Malta		VC	100,00%	100,00%	
Fortis International Finance	Ierland	31/12/2011 < drempels				
		31/12/2010	VC	100,00%	100,00%	
Fortis Lease	Frankrijk	31/12/2012 Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	100,00%	25,00%	
		31/12/2011 Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM	33,33%	16,67%	
Fortis Lease Deutschland	Duitsland	31/12/2012 Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VM	1	100,00%	25,00%
		31/12/2011 Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM		33,33%	16,67%
Fortis Lease Iberia	Spanje	31/12/2012 Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VM	1	100,00%	41,04%
		31/12/2011 Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM		34,49%	34,49%
Fortis Lease Operativ Lizing Zartkoruen Mukodo Reszvenyarsasag	Hongarije	31/12/2012 Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VM	1	100,00%	25,00%
		31/12/2011 Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM		33,33%	16,67%
Fortis Lease Polska Sp.Z.O.O.	Polen		VC	100,00%	99,87%	
Fortis Lease Portugal	Portugal	31/12/2012 Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VM	1	100,00%	25,00%
		31/12/2011 Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM		33,33%	16,67%
Fortis Lease Romania Ifn Sa	Roemenië	31/12/2012 Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VM	1	100,00%	25,00%
		31/12/2011 Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM		33,33%	16,67%
Fortis Lease Uk (1) Ltd	Verenigd Koninkrijk	31/12/2012 Liquidatie				
		< drempels				
		30/06/2012 - Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group				
Fortis Lease Uk Ltd	Verenigd Koninkrijk	31/12/2011 Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM	33,33%	16,67%	
		31/12/2012 Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	100,00%	25,00%	
Fortis Lease Uk Ltd	Verenigd Koninkrijk	31/12/2011 Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM	33,33%	16,67%	

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Vanaf 31/12/2012 niet langer uitgesloten van de prudentiële consolidatiekring

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	Wijziging in de consolidatiekring	Methode	BNP Paribas Fortis stemrechten (%)	BNP Paribas Fortis eigendomsbelang (%)	
Rest van de wereld						
Fortis Lease Uk Retail Limited	Verenigd Koninkrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	100,00%	25,00%
		31/12/2011	Verwatering van BNP Paribas Fortis in de Fortis Lease groep in 2010	VM	33,33%	16,67%
Fortis Private Equity France Fund	Frankrijk			VC	99,90%	99,84%
Fortis Proprietary Investment Ltd	Ierland	31/12/2012	Liquidatie			
		31/12/2011	< drempels			
		31/12/2010		VC	100,00%	100,00%
Fortis Wealth Management Hong Kong Ltd.	Hongkong	31/12/2011	Desinvestering			
		31/12/2010		VC	100,00%	100,00%
Fortis Yatirim Menkul Degerler As	Turkije	31/12/2011	Fusie			
		31/12/2010		VM	1	100,00%
G I Finance	Ierland	31/12/2011	Liquidatie			
		31/12/2010		VC	100,00%	100,00%
Geneve Credit & Leasing Sa	Zwitserland	31/12/2011	Desinvestering			
		30/06/2011	< drempels	PC	51,00%	51,00%
Jcb Finance	Frankrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	100,00%	12,53%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM	33,33%	8,35%
Jcb Finance Holdings Ltd	Verenigd Koninkrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	50,10%	12,53%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM	33,33%	8,35%
Loft Beck Ltd	Ierland	31/12/2011	Ervoor gekend onder 'Postbank Ireland Ltd.'			
		31/12/2011	< drempels			
		31/12/2010		VM	50,00%	25,00%
Manitou Finance Ltd	Verenigd Koninkrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	51,00%	12,75%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM	33,33%	8,50%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Vanaf 31/12/2012 niet langer uitgesloten van de prudentiële consolidatiekring

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	Wijziging in de consolidatiekring	Methode	BNP Paribas Fortis stemrechten (%)	BNP Paribas Fortis eigendomsbelang (%)	
Rest van de wereld						
Margaret, Inc.	Verenigde Staten van Amerika	31/12/2011	< drempels			
		31/12/2010		VC	100,00%	100,00%
Mff Sas	Frankrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	51,00%	12,75%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM	33,33%	8,50%
Money Alpha	Frankrijk	31/12/2011	Ontbinding			
		31/12/2010		VC	100,00%	100,00%
Money Beta	Frankrijk	31/12/2011	Ontbinding			
		31/12/2010		VC	100,00%	100,00%
Robin Flight Ltd.	Ierland	31/12/2011	< drempels			
		31/12/2010	Acquisitie	VC		
Same Deutz Fahr Finance	Frankrijk	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	VC	100,00%	25,00%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM	1	100,00%
Société Alsacienne De Développement Et D'Expansion	Frankrijk			VC	100,00%	50,00%
Srei Equipment Finance Private Limited	India	31/12/2012	Bijkomende acquisitie door BGL in Fortis Lease Group	PC	50,00%	12,50%
		31/12/2010	Acquisitie door Fortis Lease Group	VM	50,00%	8,33%
Tog Fund I, L.P.	Kaaimaneilanden			VC	99,66%	99,66%
Teb Holding A.S.	Turkije			PC	50,00%	50,00%
Textainer Marine Containers Ltd.	Bermuda	31/12/2011	Desinvestering			
		31/12/2010		VM	25,00%	24,92%
Trip Rail Holdings Inc	Verenigde Staten van Amerika	31/12/2011	Zonder invloed van betekenis			
		31/12/2010		VM	16,33%	16,33%
Von Essen GmbH & Co. Kg Bankgesellschaft	Duitsland			VC	100,00%	100,00%

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Vanaf 31/12/2012 niet langer uitgesloten van de prudentiële consolidatiekring

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	Wijziging in de consolidatiekring	Methode	BNP Paribas Fortis stemrechten (%)	BNP Paribas Fortis eigendomsbelang (%)
Rest van de wereld					
<i>Rest van de wereld - Special purpose Entities</i>					
Alandes B.V.	Nederland	31/12/2012	VC	2	
Astir B.V.	Nederland	31/12/2012	VC		
Black Kite Investments Limited	Ierland	31/12/2012	Liquidatie		
		31/12/2011		VC	
Scaldis Capital Ltd	Ierland	31/12/2012	VC	2	
Scaldis Capital Limited	Jersey	31/12/2012	VC	2	
Scaldis Capital Llc	Verenigde Staten van Amerika	31/12/2012	VC	2	
Swallow Flight Ltd.	Ierland	31/12/2011	< drempels		
		31/12/2010	Acquisitie	VC	

1 - Niet-materiële entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie

2 - Vanaf 31/12/2012 niet langer uitgesloten van de prudentiële consolidatiekring

PC - Proportionele consolidatie

VC - Volledige consolidatie

VM - Vermogensmutatiemethode

8.b Bedrijfscombinaties

In het kader van het globale integratieproject van de activiteiten van BNP Paribas Fortis in de BNP Paribas Groep werden er initiatieven gelanceerd om bepaalde activiteiten van BNP Paribas Fortis en BNP Paribas te reorganiseren en te integreren door een overdracht en herallocatie tussen verschillende entiteiten van de Groep. De uitvoering van dit project is gestart in 2009 en werd voortgezet in 2012.

De integratietransacties die werden goedgekeurd in 2009 en uitgevoerd in 2010 en 2011 en de bijkomende integratietransacties goedgekeurd in 2010 en uitgevoerd in 2010 en 2011 worden beschreven in de jaarverslagen van BNP Paribas Fortis van 2009, 2010 en 2011.

In deze context werden nieuwe transacties goedgekeurd en uitgevoerd in 2012. Op 30 maart 2012 heeft BGL BNP Paribas 16,67% bijkomende aandelen verworven van BNP Paribas Leasing Solutions (BPLS). Deze acquisitie deed het aandeel van BGL BNP Paribas in BPLS stijgen van 33,33% tot 50% plus 1 aandeel en werd de controle over BPLS getransfereerd van BNP Paribas naar BGL BNP Paribas.

Op 19 november 2012 verwierf het net opgerichte bijkantoor van BNP Paribas Fortis Noorwegen een set van activa en verplichtingen van het Noors bijkantoor van BNP Paribas. De transactie werd beschouwd als een businesstransfer.

Omdat beide acquisities gebeurden tussen entiteiten onder gezamenlijke controle heeft BNP Paribas Fortis de 'voorgangerswaardemethode' toegepast zoals beschreven in de grondslagen voor financiële rapportering. Onder deze methode verantwoordt BNP Paribas Fortis, als overnemende partij, de verworven activa en verplichtingen aan hun boekwaarde zoals bepaald door de

overdragende partij op datum van de transfer en niet aan reële waarde. Als gevolg wordt er geen nieuwe goodwill (andere dan de bestaande goodwill van de gecombineerde entiteiten) verantwoord. Elk verschil tussen de betaalde/getransfereerde vergoeding en het aandeel in de netto activa, gewaardeerd tegen de voorgangerswaardemethode, wordt voorgesteld als een aanpassing in het eigen vermogen.

De transactie verbonden aan BPLS resulteerde in een daling van het eigen vermogen van EUR 61 miljoen en een bedrag van EUR 146 miljoen bestaande goodwill werd ook verantwoord.

De businesstransfer van het Noorse bijkantoor van BNP Paribas Groep naar BNP Paribas Fortis gaf aanleiding tot een positieve impact van EUR 21 miljoen in het eigen vermogen.

De belangrijkste acquisities in 2011 bevatten de acquisitie van een belang van 33,33% in Cardif Luxembourg Vie door BGL BNP Paribas en de acquisitie van Fortis Commercial Finance door BNP Paribas Fortis.

De belangrijkste verkopen in 2011 omvatten de verkoop van BNP Paribas Fortis Réinsurance, Fortis Wealth Management Hong Kong, Alsabail, Fastnet Belgium en de activiteiten van de bijkantoren in Shanghai en Guangzhou (China).

Verder werden de Turkse entiteiten geherstructureerd in 2011.

Meer details van deze transacties kunnen teruggevonden worden in het BNP Paribas Fortis jaarverslag van 2011, noot 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

De onderstaande tabel geeft verdere details in verband met de bedrijfscombinaties tijdens de boekjaren 2011 en 2012:

31 december 2012		In miljoenen euro's							
Verworven dochterondernemingen/ businesses	Land	Verworven %	Acquisitie-prijs	Goodwill (Badwill)	Nettokas-instroom	Kerncijfers op de overnamedatum			
						Activa	Verplichtingen		
BNP Paribas Leasing Solutions (BPLS)	Luxemburg	16,67%	383	146	(69)	Leningen aan en vorderingen op klanten	Schulden aan kredietinstellingen	18.675	10.134
						Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	Overlopende rekeningen en andere verplichtingen	1.513	9.220
Sommige activa en verplichtingen van het Noorse bijkantoor van de BNP Paribas Groep	Noorwegen	Overdracht van bedrijfsactiviteiten	84	(21)	(44)	Leningen aan en vorderingen op klanten	Schulden aan kredietinstellingen	1.077	672
							Schulden aan klanten		559

Verworven dochterondernemingen/ businesses	Land	Verworven %	Acquisitie-prijs	Goodwill (Badwill)	Nettokas-instroom	Kerncijfers op de overnamedatum			
						Activa	Verplichtingen		
Fortis Commercial Finance-Holding N.V.	Nederland	100,00%	48	2	(34)	Leningen aan en vorderingen op klanten	Schulden aan kredietinstellingen	1.458	867
							Schulden aan klanten		463
Cardif Luxembourg Vie	Luxemburg	16,66%	82	(8)		Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	Technische voorzieningen van verzekeringsmaatschappijen	2.506	2.126
						Voor verkoop beschikbare financiële activa	Schulden aan klanten	2.351	2.579

Aankomende transacties

Specialised Finance

De aankomende businesstransfer van Specialised Finance heeft als doel het versterken van de business in samenwerking met BNP Paribas; dit ontwikkelingsplan bevestigt de belangrijke rol van BNP Paribas Fortis in European Corporate Banking en bedrijfsfinancieringsactiviteiten.

In samenwerking met de BNP Paribas Groep, Europese leider in bedrijfsfinanciering, is BNP Paribas Fortis van plan om haar Specialised Finance Competence Center dat voorziet in Export Finance, Project Finance, Leveraged Finance, Media and Telecoms financing and Corporate Acquisition Finance services te versterken. Al deze diensten zijn exclusief georiënteerd ter ondersteuning van de werkelijke economie.

Met deze transactie is BNP Paribas Fortis bezig met de uitbreiding van de reikwijdte van activiteiten die sinds 2009 beheerd worden vanuit Brussel. Terwijl het Competence Center de drie Benelux landen, Noord- en Centraal Europa en Turkije bediende, wordt

nu ook de rest van Europa bediend, plus het Midden Oosten en Afrika. Deze plannen hebben geen betrekking op Frankrijk en Italië die beide aangemerkt zijn als de thuismarkten van BNP Paribas Groep.

Dit initiatief komt als onderdeel van de algemene inspanningen om vooruit te gaan en het Industrieel Plan dat opgemaakt werd door BNP Paribas Fortis in december 2009 te verruimen. Het basisdoel van dit plan is dat European Corporate Banking en de bedrijfsfinancieringsbusiness vanuit Brussel groeit namens de volledige Groep, exclusief de Franse en Italiaanse thuismarkten.

De transactie werd afgesloten op 2 januari 2013 en wordt uitgevoerd in 2013.

Bijkantoor Nederland

De transfer van de business van het Nederlandse bijkantoor van BNP Paribas naar een nieuw BNP Paribas Fortis bijkantoor in Nederland zal naar verwachting plaats vinden in het tweede kwartaal van 2013.

8.c Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Activa en verplichtingen van entiteiten die in aanmerking komen als aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten, worden geclassificeerd en voorgesteld onder afzonderlijke lijnen, respectievelijk 'activa aangehouden voor verkoop' en 'verplichtingen aangehouden voor verkoop'. Vergelijkende informatie wordt, in overeenstemming met IFRS 5, niet aangepast in de geconsolideerde balans.

De activa en verplichtingen die nog geclassificeerd zijn als aangehouden voor verkoop aan het eind van 2011, verbonden aan contracten waarvan de verkoop nog niet hadden plaatsgevonden omwille van wettelijke en operationele belemmeringen, zijn hoofdzakelijk verbonden aan de nog niet getransfereerde activa en verplichtingen van het BNP Paribas Fortis kantoor in het Verenigd Koninkrijk en gedeeltelijk ook van het BNP Paribas Fortis kantoor in Griekenland.

In het kader van het globale integratieproject van BNP Paribas Fortis in de BNP Paribas Groep, zijn er initiatieven gelanceerd om bepaalde activiteiten van BNP Paribas Fortis en BNP Paribas te reorganiseren en te integreren door activa te transfereren en te herverdelen tussen verschillende entiteiten van de Groep. De uitvoering van dit project is gestart in 2009, en verder uitgevoerd in 2012.

In deze context heeft BNP Paribas Fortis beslist om de activiteiten Corporate and Transaction Banking Europe (CTBE) van de BNP Paribas Fortis kantoren in Portugal en het Verenigd Koninkrijk te verkopen aan de BNP Paribas kantoren in Portugal en het Verenigd Koninkrijk. Deze transactie is een onderdeel van een groter project, goedgekeurd door de Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis, die de activiteiten van kantoren uitwisselt tussen BNP Paribas Fortis en BNP Paribas. De perimeters die verworven zullen worden door BNP Paribas zijn de activiteiten van de BNP Paribas Fortis kantoren in Portugal, het Verenigd Koninkrijk en Spanje en de perimeters die verworven zullen worden door BNP Paribas Fortis zijn verbonden aan de activiteiten van de BNP Paribas kantoren in Noorwegen en Nederland.

De transacties met betrekking tot de BNP Paribas Fortis kantoren in Portugal en het Verenigd Koninkrijk worden beschouwd als een te verkopen groep zoals gedefinieerd onder IFRS 5, vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten.

De activa en verplichtingen opgenomen in de te verkopen groep worden geherclassificeerd en gerapporteerd op afzonderlijke lijnen, respectievelijk 'activa aangehouden voor verkoop' en 'verplichtingen aangehouden voor verkoop' in de geconsolideerde balans per 31 december 2012.

De te verkopen groep wordt gewaardeerd tegen de laagste waarde van haar boekwaarde of reële waarde min verkoopkosten. Het resultaat van de waardering tegen reële waarde min verkoopkosten is een verlies van EUR 105 miljoen en wordt gerapporteerd onder 'Nettowinsten/verliezen op overige vaste activa' in de geconsolideerde resultatenrekening per 31 december 2012.

De volgende secties bevatten een analyse van de belangrijkste categorieën van activa en verplichtingen en het nettoresultaat van de entiteiten gerapporteerd als 'aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten'.

Belangrijkste categorieën van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop

BNP Paribas Fortis heeft op 31 december 2012 verschillende activa en verplichtingen die eerder aangehouden worden voor verkoop dan voor voortgezette activiteiten.

De samenstelling van de activa aangehouden voor verkoop en verplichtingen met betrekking tot activa aangehouden voor verkoop per 31 december 2012 en 31 december 2011 is als volgt:

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
ACTIVA		
Kas, centrale banken en postgirorekeningen	2	
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	161	125
Financiële hedgingderivaten		
Voor verkoop beschikbare financiële activa	101	
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	119	5
Leningen aan en vorderingen op klanten	1.702	(12)
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden		
Actuele en uitgestelde belastingen		
Overlopende rekeningen en overige activa	162	
Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast		
Vastgoedbeleggingen		
Materiële vaste activa	8	
Immateriële vaste activa		
Goodwill		
Verwacht verlies op verkoop	(105)	
TOTAAL ACTIVA	2.150	118
VERPLICHTINGEN		
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen		
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	137	114
Financiële hedgingderivaten		
Schulden aan kredietinstellingen	83	
Schulden aan klanten	1.252	23
Schuldbewijzen	12	
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		
Actuele en uitgestelde belastingen	10	
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	156	
Voorzieningen voor risico's en kosten	13	
Achtergestelde schulden		
TOTAAL VERPLICHTINGEN	1.663	137

Verrichtingen met BNP Paribas

De volgende tabellen tonen de samenstelling van de activa aangehouden voor verkoop en verplichtingen met betrekking tot activa aangehouden voor verkoop voor de entiteiten die onderdeel uitmaken van de integratietransacties met BNP Paribas die goedgekeurd werden maar die nog niet volledig zijn uitgevoerd op 31 december 2012:

In miljoenen euro's	31 december 2012	
	BNP Paribas Fortis Portugal	BNP Paribas Fortis Verenigd Koninkrijk
ACTIVA		
Kas, centrale banken en postgirorekeningen	1	1
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	45	116
Financiële hedgingderivaten		
Voor verkoop beschikbare financiële activa	100	1
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	1	118
Leningen aan en vorderingen op klanten	471	1.231
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden		
Actuele en uitgestelde belastingen	1	(1)
Overlopende rekeningen en overige activa	4	158
Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast		
Vastgoedbeleggingen		
Materiële vaste activa		8
Immateriële vaste activa		
Goodwill		
Verwacht verlies op verkoop	(12)	(93)
TOTAAL ACTIVA	611	1.539
VERPLICHTINGEN		
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen		
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	17	120
Financiële hedgingderivaten		
Schulden aan kredietinstellingen	1	82
Schulden aan klanten	66	1.186
Schuldbewijzen		12
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		
Actuele en uitgestelde belastingen		10
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	9	147
Voorzieningen voor risico's en kosten	3	10
Achtergestelde schulden		
TOTAAL VERPLICHTINGEN	96	1.567

In miljoenen euro's	31 december 2011	
	BNP Paribas Fortis Verenigd Koninkrijk	BNP Paribas Fortis Griekenland
ACTIVA		
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	125	
Financiële hedgingderivaten		
Voor verkoop beschikbare financiële activa		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen		5
Leningen aan en vorderingen op klanten	(12)	
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden		
Actuele en uitgestelde belastingen		
Overlopende rekeningen en overige activa		
Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast		
Vastgoedbeleggingen		
Materiële vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Goodwill		
TOTAAL ACTIVA	113	5
VERPLICHTINGEN		
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen		
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	114	
Financiële hedgingderivaten		
Schulden aan kredietinstellingen		
Schulden aan klanten	23	
Schuldbewijzen		
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		
Actuele en uitgestelde belastingen		
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen		
Voorzieningen voor risico's en kosten		
Achternestelde schulden		
TOTAAL VERPLICHTINGEN	137	

Nettoresultaat van beëindigde bedrijfsactiviteiten

Het resultaat met betrekking tot activa aangehouden voor verkoop en verplichtingen met betrekking tot activa aangehouden voor verkoop wordt verantwoord in de resultatenrekening onder beëindigde bedrijfsactiviteiten. Resultaten op verkopen gedurende het jaar worden eveneens in de lijn 'resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten' gerapporteerd. Het totale nettoresultaat van beëindigde bedrijfsactiviteiten wordt in de volgende tabellen gedetailleerd weergegeven.

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
Rentebaten		60
Rentelasten		(27)
Commissiebaten		9
Commissielasten		(6)
Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening		1
Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan reële waarde		3
Overige baten		3
Overige lasten		(1)
NETTOBATEN VAN HET BANKBEDRIJF		42
Algemene bedrijfskosten		(39)
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa		(3)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT		
Risicokost		(3)
BEDRIJFSRESULTAAT		(3)
Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast		
Nettowinsten op overige vaste activa		
Goodwill		
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN		(3)
Winstbelastingen		(2)
RESULTAAT VOOR WINST OP BEEINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN		(5)
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten		(309)
NETTORESULTAAT		(314)

Transacties met BNP Paribas

Het totale nettoresultaat van de beëindigde bedrijfsactiviteiten van de entiteiten die deel uitmaken van de integratietransacties met BNP Paribas wordt in de volgende tabellen gedetailleerd:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2011			
	BNP Paribas Azië	BNP Paribas Turkije	BNP Paribas Verenigd Koninkrijk	BNP Paribas Spanje
Rentebaten	5	55		
Rentelasten	(2)	(25)		
Commissiebaten	1	8		
Commissielasten	(1)	(5)		
Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening		1		
Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan reële waarde		3		
Overige baten		3		
Overige lasten		(1)		
NETTOBATEN VAN HET BANKBEDRIJF	3	39		
Algemene bedrijfskosten	(1)	(38)		
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa		(3)		
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	2	(2)		
Risicokost		(3)		
BEDRIJFSRESULTAAT	2	(5)		
Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast				
Nettowinsten op overige vaste activa				
Goodwill				
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	2	(5)		
Winstbelastingen	(1)	(1)		
RESULTAAT VOOR WINST OP BEEINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN	1	(6)		
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten		(308)	(6)	2
NETTORESULTAAT	1	(314)	(6)	2

8.d Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van BNP Paribas Fortis

Aan het bezoldigingsbeleid voor de Raad van Bestuur en het Uitvoerend Comité werden in de loop van 2012 geen belangrijke aanpassingen gedaan.

8.d.1 Bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur

Bezoldigingsbeleid voor de leden van de Raad van Bestuur

De Executive en niet-Executive leden van de Raad van Bestuur ontvangen een bezoldiging van de Raad gebaseerd op onderstaande principes, zoals goedgekeurd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 19 april 2012. Tijdens deze vergadering werd het principe om de maximale vergoeding van de Raad van Bestuur te behouden op in totaal EUR 1,5 miljoen per jaar bevestigd.

Jaarlijks vast salaris Voorzitter Raad van Bestuur	EUR	50.000 (bruto)
Jaarlijks vast salaris Leden Raad van Bestuur	EUR	25.000 (bruto)
Zitpenning Voorzitter vergaderingen Raad van Bestuur	EUR	4.000 (bruto)
Zitpenning Leden Raad van Bestuur	EUR	2.000 (bruto)

De niet-Executive leden van de Raad van Bestuur ontvangen geen variabele betaling, pensioenplan of verzekeringen, noch enig ander voordeel¹.

¹ Met uitzondering van de Voorzitter die het recht krijgt op het gebruik van een bedrijfswagen, een mobiele telefoon en internet thuis.

Bezoldiging van het jaar

Onderstaande tabel laat de brutobezoldiging van de raad (in euro) zien die in 2012 werd betaald aan elk lid van de Raad van Bestuur.

		VASTE BEZOLDIGING	ZITPENNINGEN (*)	TOTAAL 2012
M. Herman DAEMS	Voorzitter	50.000	82.000	132.000
M. Georges CHODRON de COURCEL	Ondervoorzitter	25.000	20.000	45.000
M. Jean-Laurent BONNAFÉ	Niet-uitvoerend lid	25.000	12.000	37.000
M. Dirk BOOGMANS	Niet-uitvoerend lid	25.000	154.000	179.000
Mw. Antoinette D'ASPROMONT LYNDEN	Niet-uitvoerend lid (vanaf 19/04/2012)	18.750	28.000	46.750
M. Henri DELWAIDE	Niet-uitvoerend lid (vanaf 11/12/2012)	2.083	2.000	4.083
M. Filip DIERCKX	Uitvoerend lid	25.000	22.000	47.000
Mw. Sophie DUTORDOIR	Niet-uitvoerend lid	25.000	68.000	93.000
M. Jean-Yves FILLION	Uitvoerend lid (tot 30/08/2012)	16.667	16.000	32.667
M. Camille FOHL	Uitvoerend lid	25.000	12.000	37.000
M. Koenraad GEENS	Niet-uitvoerend lid	25.000	82.000	107.000
M. Maxime JADOT	Uitvoerend lid	25.000	22.000	47.000
M. Frédéric LAVENIR	Niet-uitvoerend lid (tot 19/04/2012)	6.250	4.000	10.250
M. Thomas MENNICKEN	Uitvoerend lid	25.000	22.000	47.000
M. Alain PAPIASSE	Niet-uitvoerend lid	25.000	18.000	43.000
M. Jean-Paul PRUVOT	Niet-uitvoerend lid (tot 30/03/2012)	6.250	4.000	10.250
M. Dominique RÉMY	Uitvoerend (vanaf 30/08/2012)	12.500	6.000	18.500
M. Jean STÉPHENNE	Niet-uitvoerend lid	25.000	74.000	99.000
M. Peter VANDEKERCKHOVE	Uitvoerend lid	25.000	20.000	45.000
M. Thierry VARÈNE	Niet-uitvoerend lid	25.000	22.000	47.000
M. François VILLEROY DE GALHAU	Niet-uitvoerend lid (vanaf 19/04/2012)	18.750	10.000	28.750
TOTAAL		456.250	700.000	1.156.250

(*) Deze kolom omvat het bedrag inclusief zitpenningen voor de Special Board Committees (in 2012 hebben er 23 vergaderingen van de SBC plaats gehad)

8.d.2 Bezoldiging van de leden van het Uitvoerend Comité

Bezoldigingsbeleid voor de leden van het Uitvoerend Comité

De leden van het Uitvoerend Comité zijn zelfstandig en ontvangen een bezoldiging van de Raad op basis van dezelfde principes als niet-Executive leden. Daarnaast worden zij beloond voor hun functies in het Uitvoerend Comité via de volgende componenten: een vaste maandelijkse bezoldiging, een variabele jaarlijkse bezoldiging op basis van het behalen van duidelijke prestatiecriteria en risicobeheer gekoppeld aan collectieve en individuele prestatiecriteria zoals hierna vermeld, een bedrijfsverzekeringsplan (pensioenplan, hospitalisatieverzekering, levensverzekering en invaliditeitsuitkeringen), voordelen in natura (het gebruik van een bedrijfswagen, gsm en internet) en de mogelijkheid om betalingen in incentive-aandelen op lange termijn te krijgen. Hun variabele vergoeding kan onderwerp worden van verdere regelgeving voorgesteld door de overheid.

Een adviesraad ondersteunt het Uitvoerend Comité in haar dagelijks management. De leden van deze adviesraad hebben een werknemerscontract en hun beloningspakket wordt beheerd zoals dat van andere senior managers met uitzondering dat zij 'per se' beschouwd worden als individueel gereguleerd.

De bezoldigingsstructuur en de niveaus van het bezoldigingsbeleid worden vastgelegd door de Raad van Bestuur op advies van het GNRC, met verwijzing naar de gepaste gebruikelijke werkwijzen van vergoeding van het Uitvoerend Bestuur en de benchmarking op de markt, en met de ondersteuning van gespecialiseerde consultancykantoren. Het beleid met betrekking tot de bezoldigingen volgde hetzelfde proces en dezelfde principes als vorig jaar. Hieraan worden in de komende jaren geen veranderingen verwacht.

Prestatiecriteria die worden gebruikt om variabele bezoldiging te bepalen

Het volledige proces hieronder wordt geauditeerd door de Interne Audit.

Individuele prestaties

Een zelfbeoordeling wordt voorbereid door elk lid van het Uitvoerend Comité. Die beoordeling zal onderzocht worden door de Chief Executive Officer die in nauw overleg met de Voorzitter van de Raad van Bestuur beslist over de score. Een globale beoordeling wordt ook opgesteld door de Controle Functies.

De individuele prestaties worden gedefinieerd als het behalen van persoonlijke doelstellingen en managementdoelstellingen zoals bepaald door de Raad van Bestuur op het gebied van de volgende vier beleidsprincipes:

- klantgerichtheid: inspireer onze medewerkers tot innovatieve dienstverlening aan de klant. Zijn belang staat immers altijd centraal in onze actie.
- risicobewust ondernemerschap: neem initiatieven voor ontwikkeling en efficiëntie waarbij verantwoordelijkheid genomen wordt door:
  - onderling samen te werken met de andere entiteiten op een coöperatieve manier in het globale belang van de Groep en haar klanten
  - voortdurend waakzaam te zijn voor de risico's die onder onze verantwoordelijkheid vallen en onze medewerkers stimuleren om hetzelfde te doen
- zorg voor mensen: zorg voor onze medewerkers door hen te respecteren, gelijke kansen te stimuleren en hun talenten en competenties te ontwikkelen
- het voorbeeld geven: het voorbeeld geven in ons gedrag en onze ethische waarden door het respecteren van de regelgevingen, het toepassen van de complianceregels en zich sociaal verantwoordelijk te gedragen.

Teamprestaties gebaseerd op Bancaire Key Performance Indicators (KPI's)

De collectieve prestaties zijn gebaseerd op Key Performance Indicators (KPI's) wat aantoont dat het Uitvoerend Comité optreedt als Eén Team. Elk jaar stelt de Bank een strategisch plan op, waaruit indicatoren worden afgeleid die het Uitvoerend Comité in staat stellen de prestaties van de Bank te meten en evalueren. De prestatiecriteria die voor elke business worden gemeten zijn: financiële resultaten, kostenbeheer, risicobeheer/Compliance, ontwikkeling op lange termijn en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (people management). Op jaarbasis ontvangt het Uitvoerend Comité een score voor haar globale prestatie.

De evaluatieperiode tijdens dewelke de prestaties worden gemeten is van januari tot december van elk jaar. De methodes die worden gebruikt om de prestaties te evalueren tegenover de doelstellingen zijn zowel kwalitatief (klanttevredenheid, degelijk risicobeheer, resultaten van de globale werknemers enquête, people management, enz.) als kwantitatief (netto-bedrijfsresultaat, bruto-inkomen, toename van marktaandeel, enz.).

Toekomstige prestaties toegepast op het uitgesteld deel van de variabele bezoldiging

Het variabel deel van de bezoldiging is onderworpen aan uitstellingsprincipes waarbij het uitgesteld deel afhankelijk is van de toekomstige prestaties van het bedrijf en van een degelijk risicobeheer.

Bezoldiging van het jaar

De onderstaande tabel laat de brutobezoldiging in euro zien die betaalbaar is of werd uitbetaald aan de leden van het Uitvoerend Comité voor het jaar 2012, met inbegrip van voordelen in natura en bestuurdersvergoedingen.

	Chief Executive Officer	Andere leden van het Directiecomité
Bezoldiging (1)		
Vast (4)	915.193	3.356.714
Contant deel van variabel		
Uitgesteld deel van variabel		
Lange termijnbeloningen		
Voorzittersvergoeding	47.000	227.167
Voordelen in natura (2)	10.103	226.850
Pensioen, levensverzekering en wezenpensioen (3)	260.505	502.107
Totaal	1.232.801	4.312.838

(1) Alleen bezoldiging binnen periodes van lidmaatschap van het Uitvoerend Comité wordt gemeld.

(2) De leden van het het Uitvoerend Comité hebben allemaal een bedrijfswagen en een gsm.

(3) Voor pensioenplannen met vaste bijdragen: som van werkgeversbijdragen en voor pensioenplannen met vaste toezegging: som van servicekosten.

(4) Bruto huurvergoedingen en verhuisingsvergoedingen zijn in de gerapporteerde vaste verloning inbegrepen.

Het Governance, Nomination en Remuneration Committee heeft beslist om geen variabele vergoedingen noch lange termijnbeloningen toe te kennen voor 2012 aan de leden van het Uitvoerend Comité.

De vergoeding van de CEO in 2012 weerspiegelt een vergoeding van een volledig jaar in vergelijking met vorig jaar. Bovendien leidt de bevestiging van zijn impact in de organisatie en de Groep ertoe dat zijn vergoedingspakket werd aangepast overeenkomstig de benchmarking met zijn peers.

Aandelenoptieplannen

Bepalingen en voorwaarden plan 2011

Zoals beschreven in de bepalingen en voorwaarden van het aandelenoptieplan van 2011, is de definitieve verwerving van een deel van opties onderworpen aan prestatievoorwaarden gebaseerd op een vergelijking van de prestatie van het aandeel van BNP Paribas met de prestatie van de Index. De prestatievoorwaarde zal gebaseerd worden op vier beoordelingen respectievelijk voor het jaar 2011, 2012, 2013 en 2014. Elke beoordeling is van toepassing voor een vierde van de opties onderworpen aan de prestatievoorwaarde. Bij elke beoordeling is de uitoefenprijs van de opties afhankelijk van het resultaat van de prestatiebeoordeling en wordt vastgelegd op EUR 56,45 als het aandeel van BNP Paribas beter presteert dan de Index, EUR 59,28 als het aandeel van BNP Paribas met minder dan vijf punten slechter presteert dan de

Index, EUR 62,10 als het aandeel van BNP Paribas met vijf tot 10 punten slechter presteert en EUR 67,74 als het aandeel van BNP Paribas met 10 tot 20 punten slechter presteert dan de Index. Als het aandeel van BNP Paribas met 20 of meer punten slechter presteert dan de Index, worden de overeenkomstige opties die onderworpen zijn aan de prestatievoorwaarde nietig en kunnen ze niet langer uitgeoefend worden.

Zoals beschreven in de bepalingen en voorwaarden van het 2011 gratis aandelenplan onder voorwaarden, is de definitieve verwerving van een deel van de totale toekenning van de gratis aandelen onderworpen aan prestatievoorwaarden die verbonden zijn aan de opbrengsten per BNP Paribas-aandeel (Earnings per share - 'EPS').

De prestatievoorwaarde zal drie keer beoordeeld worden, respectievelijk voor elk kalenderjaar 2011, 2012 en 2013 waarbij elke beoordeling telt voor een derde van de gratis aandelen. Als de prestatievoorwaarde niet wordt bereikt op het moment van een van de drie eerste beoordelingen dan zal een bijkomende beoordeling uitgevoerd worden in 2013. Bij elke beoordeling zullen de overeenstemmende gratis aandelen verworven worden op de dag van de onvoorwaardelijke toezegging als de stijging in de EPS groter dan of gelijk is aan 5%. Als de stijging in de EPS kleiner is dan 5% dan worden de gratis aandelen voorgoed verbeurd verklaard, behalve indien als gevolg van de aanvullende beoordeling in 2013, de EPS met tenminste 15% is gestegen tijdens die drie jaar.

De eerste beoordeling op basis van de prestaties in 2011 werd uitgevoerd en de uitoefenprijs is gestegen van EUR 56,45 tot EUR 62,10.

Onderstaande tabel laat, op individuele basis, het aantal en de hoofdkenmerken van de aandelen, aandelenopties en andere rechten zien die in 2011 werden toegekend aan het Uitvoerend Comité.

	Jaar		Voorraad	Uitoefen- prijs	Datum toekenning	Vervaldag
M. Filip Dierckx	2011	toegekende opties	7.485	56,45 €	4/03/2011	5/03/2019
M. Filip Dierckx	2011	toegekende opties	2.495	62,10 €	4/03/2011	5/03/2019
M. Filip Dierckx	2011	toegekende gratis aandelen	2.505	n/a	4/03/2011	5/03/2015
M. Camille Fohl	2011	toegekende opties	3.720	56,45 €	4/03/2011	5/03/2019
M. Camille Fohl	2011	toegekende opties	1.240	62,10 €	4/03/2011	5/03/2019
M. Camille Fohl	2011	toegekende gratis aandelen	1.260	n/a	4/03/2011	5/03/2015
M. Thomas Mennicken	2011	toegekende opties	2.565	56,45 €	4/03/2011	5/03/2019
M. Thomas Mennicken	2011	toegekende opties	135	62,10 €	4/03/2011	5/03/2019
M. Thomas Mennicken	2011	toegekende gratis aandelen	675	n/a	4/03/2011	5/03/2015

2012 en 2013

Het Governance, Nomination en Remuneration Committee heeft beslist om geen variabele vergoedingen noch lange termijnbetalingen toe te kennen aan de leden van het Uitvoerend Comité.

Informatie over verbrekingsvergoeding

De contracten van alle leden van het Uitvoerend Comité voldoen volledig aan de bepalingen over verbrekingsvergoeding van de Belgische Corporate Governance Code 2009.

Er werden geen verbrekingsvergoedingen betaald in 2012 aan één of meerdere leden van het Uitvoerend Comité.

8.e Verbonden partijen

Met BNP Paribas Fortis verbonden partijen

Per 31 december 2012 zijn met BNP Paribas Fortis verbonden partijen:

- partijen die zeggenschap of een belang hebben dat hen een aanzienlijke invloed geeft op BNP Paribas Fortis
- partijen waarin BNP Paribas Fortis zeggenschap heeft
- geassocieerde deelnemingen en joint ventures
- andere verbonden entiteiten, zoals niet-geconsolideerde deelnemingen en pensioenfondsen
- leden van de Raad van Bestuur en het Executive Committee van BNP Paribas Fortis
- nauwe verwanten van de natuurlijke personen waarnaar hierboven verwezen wordt
- entiteiten waarover zeggenschap of een invloed van betekenis uitgeoefend wordt door een van de individuen waarnaar hierboven verwezen wordt.

Bijgevolg zijn de volgende partijen verbonden met BNP Paribas Fortis per 31 december 2012:

- geconsolideerde ondernemingen, inclusief entiteiten die proportioneel of via vermogensmutatie geconsolideerd worden.
- BNP Paribas (en al haar dochterondernemingen), die directe zeggenschap uitoefent over BNP Paribas Fortis
- FPIM (Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij), die een aanzienlijke invloed uitoefent op BNP Paribas Fortis
- de Belgische overheid, die een indirecte aanzienlijke invloed over BNP Paribas Fortis uitoefent
- andere instellingen onder gemeenschappelijke zeggenschap van de Belgische overheid (exclusief lokale, regionale en supranationale organisaties en andere lokale besturen en gemeenten).

Transacties tussen BNP Paribas Fortis en haar volledig geconsolideerde dochterondernemingen, die verbonden partijen zijn met BNP Paribas Fortis, werden geëlimineerd in de consolidatie en worden niet vermeld in deze noot.

Relaties met de Belgische Overheid, de Nationale Bank van België (NBB), de SFPI/FPIM en andere door de Belgische overheid gecontroleerde instellingen

Overeenkomstig IAS 24, informatieverschaffing over verbonden partijen, zijn er geen informatieverplichtingen voor transacties tussen entiteiten, die gezamenlijk gecontroleerd worden door of waarin dezelfde staat een aanzienlijke invloed heeft.

Er is geen significante verandering in de transacties tussen BNP Paribas Fortis en de Belgische Staat, FPIM, de Nationale Bank van België en andere door de Belgische Staat gecontroleerde entiteiten in vergelijking met deze die beschreven zijn in noot 8.e 'Verbonden partijen' van het Jaarverslag 2011.

Relaties met andere verbonden partijen

BNP Paribas Fortis sluit transacties met verschillende verbonden partijen in het kader van haar bedrijfsvoering. Dergelijke transacties hebben betrekking op alle soorten transacties die zijn aangegaan onder dezelfde commerciële en marktconforme voorwaarden die gelden voor niet-verbonden partijen.

Een lijst van bedrijven die geconsolideerd worden door BNP Paribas Fortis wordt verstrekt in noot 8.a 'Consolidatiekring'. Gezien

transacties en eindeperiode saldi tussen volledig geconsolideerde entiteiten volledig worden geëlimineerd tijdens het consolidatieproces, tonen de onderstaande tabellen alleen cijfers met betrekking tot transacties en tegoeden van (i) bedrijven waarover BNP Paribas Fortis gezamenlijke zeggenschap uitoefent (geconsolideerd volgens de proportionele consolidatiemethode), en (ii) bedrijven waarover BNP Paribas Fortis aanzienlijke invloed uitoefent (geconsolideerd volgens vermogensmutatiemethode).

Balansposten met verbonden partijen:

	31 december 2012			31 december 2011		
	Entiteiten van BNP Paribas Groep	Proportioneel geconsolideerde ondernemingen	Ondernemingen waarop vermogens- mutatie wordt toegepast	Entiteiten van BNP Paribas Groep	Proportioneel geconsolideerde ondernemingen	Ondernemingen waarop vermogens- mutatie wordt toegepast
In miljoenen euro's						
ACTIVA						
Leningen, voorschotten en effecten						
Zichtrekeningen	1.334	1	26	1.156	1	298
Leningen	13.527	628	1.719	23.693	492	10.257
Effecten	332		21	522	74	19
Financiële leases						
Niet-verhandelbare effecten in portefeuille	93		88	5	1	2
Overige activa	519	3	100	252	4	133
TOTAAL	15.805	632	1.954	25.628	572	10.709
VERPLICHTINGEN						
Deposito's						
Zichtrekeningen	1.253	22	753	1.963	29	2.610
Andere leningen	11.795	1	1.773	15.480	1	47
Schuldbewijzen	1.540	62	10	7.193	62	3
Overige verplichtingen	85	1	11	65		2
TOTAAL	14.673	86	2.547	24.701	92	2.662
FINANCIERINGS- EN GARANTIEVERBINTENISSEN						
Verstreckte financieringsverbintenissen	527	7	791	10.667	1	1.110
Verstreckte verbintenissen met garanties	15.788	101	127	14.569	88	141
TOTAAL	16.315	108	918	25.236	89	1.251

BNP Paribas Fortis voert ook verrichtingen zoals derivaten (swaps, opties en forwards, ...) uit met verbonden partijen. Deze verrichtingen zijn uitgesloten in deze tabel.

Elementen uit de resultatenrekening met verbonden partijen:

	Boekjaar 2012			Boekjaar 2011		
	Entiteiten van BNP Paribas Groep	Proportioneel geconsolideerde ondernemingen	Ondernemingen waarop vermogens- mutatie wordt toegepast	Entiteiten van BNP Paribas Groep	Proportioneel geconsolideerde ondernemingen	Ondernemingen waarop vermogens- mutatie wordt toegepast
In miljoenen euro's						
Rentebaten	475	22	38	321	8	333
Rentelasten	(559)	(3)	(22)	(276)		(51)
Commissielasten	174	2	453	135	1	440
Commissielasten	(32)		(22)	(34)		(22)
Verleende diensten		1		109	2	17
Verkregen diensten				(62)		(25)
Lease opbrengsten	1					
TOTAAL	59	22	447	193	11	692

BNP Paribas Fortis voert ook verrichtingen zoals derivaten (swaps, opties en forwards,...) uit met verbonden partijen. Deze verrichtingen zijn uitgesloten in deze tabel.

Op 12 maart 2009 werd een overeenkomst gesloten over de verkoop van 25% +1 aandeel AG Insurance aan BNP Paribas Fortis voor een bedrag van EUR 1.375 miljoen. Als onderdeel van deze overeenkomst verleende Ageas aan BNP Paribas Fortis een put optie om het verworven belang in AG Insurance aan Ageas te verkopen tegen reële waarde gedurende de periode van zes maanden na 1 januari 2018.

Relaties met managers op sleutelposities.

Op 31 december 2012 bedroeg het totaal aan openstaande leningen, rechtstreeks of onrechtstreeks toegekend aan leden van de Raad van Bestuur EUR 2,41 miljoen. Het vertegenwoordigt het totaal van de leningen toegekend aan leden van de Raad van Bestuur en naaste familieleden. Deze leningen vertegenwoordigen normale transacties en zijn uitgevoerd aan normale marktтарieven.

8.f Balansgegevens per looptijd

Onderstaande tabel geeft een overzicht weer van de balansgegevens per looptijd. De looptijden van financiële activa en verplichtingen geboekt tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening binnen de handelsportefeuille worden beschouwd als 'van onbepaalde duur' in zoverre deze instrumenten bedoeld zijn om verkocht of terugbetaald te

worden voor het contractuele einde van de looptijd. De looptijden van financiële activa met vlottende rente geassocieerd als beschikbaar voor verkoop, evenals hedgingderivaten, herwaarderingsreserves voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico en eeuwigdurende achtergestelde schulden worden ook als 'van onbepaalde duur' beschouwd.

31 december 2012	Onbepaald	'Overnight' en onmiddellijk opvraagbaar	Kleiner dan 1 maand (excl. 'overnight')	1 tot 3 maanden	3 maanden tot 1 jaar	1 tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	TOTAAL
In miljoenen euro's								
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		11.040						11.040
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	33.479							33.479
Financiële hedgingderivaten	1.365							1.365
Voor verkoop beschikbare financiële activa	1.043		324	1.114	2.446	18.018	12.537	35.482
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	69	2.594	1.849	1.652	2.311	6.795	3.271	18.541
Leningen aan en vorderingen op klanten		4.883	12.527	15.624	15.152	35.514	64.081	147.781
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	753							753
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden			10	90	123	784	478	1.485
FINANCIËLE ACTIVA PER LOOPTIJD	36.709	18.517	14.710	18.480	20.032	61.111	80.367	249.926
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen		593						593
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	30.819							30.819
Financiële hedgingderivaten	2.836							2.836
Schulden aan kredietinstellingen		3.227	2.644	1.496	4.111	11.155	1.130	23.763
Schulden aan klanten		113.794	7.926	6.359	4.910	10.140	3.117	146.246
Schuldbewijzen			5.500	5.225	7.381	2.948	1.350	22.404
Achtergestelde schulden	1.143		34	93	590	4.098	1.578	7.536
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	561							561
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN PER LOOPTIJD	35.359	117.614	16.104	13.173	16.992	28.341	7.175	234.758

31 december 2011	Onbepaald	'Overnight' en onmiddellijk opvraagbaar	Kleiner dan 1 maand (excl. 'overnight')	1 tot 3 maanden	3 maanden tot 1 jaar	1 tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	TOTAAL
In miljoenen euro's								
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		8.287						8.287
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	91.241							91.241
Financiële hedgingderivaten	935							935
Voor verkoop beschikbare financiële activa	1.256		1.390	1.065	7.359	15.259	16.359	42.688
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	71	5.126	3.017	16.683	2.482	6.394	2.013	35.786
Leningen aan en vorderingen op klanten		5.764	15.310	14.220	13.900	29.221	67.342	145.757
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	674							674
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden			10	60	631	961	525	2.187
FINANCIËLE ACTIVA PER LOOPTIJD	94.177	19.177	19.727	32.028	24.372	51.835	86.239	327.555
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen		41						41
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	99.359							99.359
Financiële hedgingderivaten	2.282							2.282
Schulden aan kredietinstellingen		9.872	5.751	12.180	2.035	8.128	952	38.918
Schulden aan klanten		103.841	23.568	7.244	5.378	10.803	3.680	154.514
Schuldbewijzen			3.972	4.315	1.891	2.281	2.101	14.560
Achtergestelde schulden	2.140		27	259	337	2.933	3.795	9.491
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	472							472
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN PER LOOPTIJD	104.253	113.754	33.318	23.998	9.641	24.145	10.528	319.637

Het merendeel van de verstrekte financierings- en garantieverbintenissen die respectievelijk EUR 36.991 miljoen en EUR 28.563 miljoen bedroegen per 31 december 2012 (EUR 40.316

miljoen en EUR 29.405 miljoen per 31 december 2011), zijn op zicht opvraagbaar.

8.g Gestructureerde kredietinstrumenten

BNP Paribas Fortis heeft gestructureerde kredietinstrumenten (GKI) in portefeuille. GKI's zijn effecten die gecreëerd worden door het herverpakken van kasstromen uit financiële contracten. Zij bevatten waardepapieren gedekt door activa (Asset-Backed Securities / ABS), waardepapieren gedekt door hypotheek (Mortgage-Backed Securities / MBS) en schuldpapieren met diverse types waardepapieren als onderpand (Collateralised Loan Obligations / CLO). Het uitstaande bedrag met betrekking tot

gestructureerde kredietinstrumenten is in de jaarrekening opgenomen in de posten 'Voor verkoop beschikbare financiële activa, 'Beleggingen geherclassificeerd als leningen en vorderingen' en 'Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. De resterende gestructureerde kredietinstrumenten geklasseerd als 'voor verkoop beschikbare financiële activa' werden in 2012 verkocht.

Het netto uitstaande bedrag van de globale portefeuille gestructureerde kredietinstrumenten is per 31 december 2012 als volgt samengesteld:

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
GKI begrepen in voor verkoop beschikbare financiële activa		3
GKI begrepen in financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	33	128
GKI begrepen in leningen en vorderingen	12.036	18.501
TOTAAL	12.069	18.632

Het netto uitstaand kan per 31 december 2012 verder opgesplitst worden per activacategorie:

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
RMBS	5.574	10.511
CMBS	549	766
CLOs	1.890	2.577
Overige ABS	4.056	4.779
TOTAAL	12.069	18.633

Op 12 mei 2009 is een substantieel deel van de behouden GKI-portefeuille overgeheveld naar 'Financiële instrumenten geherclassificeerd als leningen en vorderingen', onder toepassing van de wijzigingen van IAS 39, Financiële instrumenten: Opname en waardering, en IFRS 7, Financiële instrumenten: Informatieverschaffing (zie noot 5.e. 'Financiële instrumenten geherclassificeerd als leningen en vorderingen'). Deze herclassificatie betrof financiële activa die voorheen werden verantwoord als 'Financiële activa beschikbaar voor verkoop', 'Activa aangehouden voor handelsdoeleinden' en 'Overige activa'.

Een deel van de portefeuille was gewaarborgd door de Belgische overheid met betrekking tot het 'second level'-verlies. Naast een eerste verliesschijf, voor een bedrag van EUR (3,5) miljard, waarborgde de overheid op vraag het 'second level'-verlies tot een bedrag van EUR (1,5) miljard. In december 2012 werd deze garantie opnieuw onderhandeld met de Belgische overheid, en werd ze beëindigd.

De financiële activa geherclassificeerd naar leningen en vorderingen zijn samengevat in de volgende tabel:

In miljoenen euro's	31 december 2012			31 december 2011	
	Boekwaarde op datum van herclassificatie	Boek-waarde	Markt-of model waarde	Boek-waarde	Markt-of model waarde
Financiële activa geherclassificeerd van activa aangehouden voor handelsdoeleinden naar	108	183	186	251	238
-Leningen aan en vorderingen op klanten	108	183	186	251	238
Financiële activa geherclassificeerd van voor verkoop beschikbare activa naar	21.312	6.841	7.126	12.917	12.854
-Leningen aan en vorderingen op klanten	21.312	6.841	7.126	12.917	12.854
Financiële activa geherclassificeerd van de andere activa naar	2.030	1.112	1.077	1.434	1.313
-Leningen aan en vorderingen op klanten	2.030	1.112	1.077	1.434	1.313
TOTALE PORTEFEUILLE GEHERCLASSIFICEERD ALS LENINGEN EN VORDERINGEN	23.450	8.136	8.389	14.602	14.405

Vanaf de datum van herclassificatie was de gewogen gemiddelde effectieve rentevoet op financiële activa geënclassificeerd als leningen en vorderingen 7,157% en de verwachte realiseerbare kasstromen bedroegen EUR 18.531 miljoen.

In september 2010 werden Nederlandse waardepapieren gedekt door hypothecaire kredieten (Dolphin notes) terugbetaald aan hun nominale waarde ten belope van EUR 4,1 miljard. Deze

waardepapieren werden voorheen geboekt als gestructureerde kredietinstrumenten in de rubriek leningen en vorderingen. In 2012 vonden soortgelijke terugbetalingen plaats op Nederlandse waardepapieren gedekt door hypothecaire kredieten (Dolphin en Beluga) voor een totaal bedrag van EUR 4,7 miljard.

Andere verkopen en terugbetalingen sinds de datum van herclassificatie verklaren de verdere daling in de tijd van de portefeuille.

De onderstaande tabel toont de winst- of verlieselementen gerelateerd aan de geherclassificeerde activa, zoals ze zijn gerapporteerd voor de periode en zoals ze zouden gerapporteerd zijn indien de herclassificatie niet had plaatsgevonden.

In miljoenen euro's	Boekjaar 2012	Boekjaar 2011
Winst of verlies en eigen vermogen items (voor belastingen)		
gerelateerd aan geherclassificeerde activa, zoals geboekt	(289)	(1.014)
Winst of verlies item	281	342
- Rentebaten	177	277
- Winsten of verliezen op financiële activa	5	12
- Risicokost	91	39
- Overige baten	8	14
Eigen vermogen	(570)	(1.356)
Winst of verlies en eigen vermogen items (voor belastingen)		
indien deze activa niet waren geherclassificeerd	207	372
Winst of verlies item	14	(125)
Eigen vermogen	193	497

8.h Blootstelling aan soeverein schuldenrisico

Als onderdeel van het liquiditeitsbeheer proberen BNP Paribas Fortis en BNP Paribas de activa beschikbaar voor herfinanciering te maximaliseren zodat ze onverwachte liquiditeitsbehoeften kunnen opvangen. Deze strategie is vooral gebaseerd op het houden van effecten als onderpand voor de herfinanciering van centrale banken en bevat een aanzienlijk deel van obligaties met

een hoge rating die zijn uitgegeven door overheden met een laag risiconiveau. Als onderdeel van haar beheersbeleid inzake ALM- en structureel renterisico, houdt de Groep ook een portefeuille van activa aan die staatsobligaties bevat met rentevoetkenmerken die bijdragen aan de afdekkingsstrategieën.

De portefeuille van soevereine effecten van BNP Paribas Fortis wordt in onderstaande tabel getoond:

In miljoenen euro's	31 december 2012	31 december 2011
	Bankboek	Bankboek
Eurozone		
België	17.038	17.007
Nederland	3.249	7.467
Frankrijk	1.685	2.761
Italië	1.150	1.111
Spanje	618	578
Finland	290	293
Duitsland	123	2.226
Oostenrijk	105	539
Luxemburg	46	31
Slovenië	38	41
Slovakije	29	29
Cyprus	7	23
Ondersteunde landen		
Portugal	575	1.182
Ierland	176	169
Griekenland		290
Totaal eurozone	25.129	33.747

Boekhoudkundige verwerking van obligaties uitgegeven door Griekenland, Ierland en Portugal

1) Herclassificatie van de obligaties op 30 juni 2011

Het gebrek aan liquiditeiten in de markt van de overheidsobligaties uitgegeven door Griekenland, Ierland en Portugal tijdens de eerste helft van 2011, heeft ervoor gezorgd dat BNP Paribas Fortis en BNP Paribas deze obligaties niet langer konden classificeren als 'voor verkoop beschikbare'-activa.

Zoals toegestaan in de uitzonderlijke omstandigheden omschreven in paragraaf 50E van IAS 39 en gezien de periode die, naar het oordeel van de Bank, nodig is voor het herstel van de financiën in deze drie landen, heeft BNP Paribas Fortis de staatsobligaties van deze drie landen geherclassificeerd, met ingang vanaf 30 juni 2011, van de 'Voor verkoop beschikbare financiële activa'-categorie naar de 'Leningen en vorderingen'-categorie.

De Griekse staatsobligaties die voor 31 december 2020 vervallen worden gedekt door de bepalingen van het tweede steunplan voor Griekenland, gestart in juni 2011 en afgerond op 21 juli 2011, dat de verbintenis van de Bank om ondersteuning te bieden weerspiegelt. Dit plan heeft verschillende opties waaronder een vrijwillige ruil van obligaties met een looptijd van 30 jaar tegen pari met het hoofdbedrag gewaarborgd door zerocoupon-obligaties met een AAA-rating, met voorwaarden die leiden tot de erkenning van een initiële discount van 21%.

BNP Paribas Fortis heeft zich voorgenomen deze ruiloptie op te nemen. Bijgevolg werden de obligaties, verantwoord op de balans en die zullen worden omgewisseld, gewaardeerd door de erkenning van een discount van 21%. Behandeld als een concessie door de kredietgever als gevolg van de moeilijkheden van de kredietnemer, heeft deze discount geleid tot een bijzondere waardevermindering opgenomen in de resultatenrekening in de eerste helft van 2011.

Wat betreft de Griekse staatsobligaties die niet werden uitgewisseld alsook de Ierse en Portugese staatsobligaties namen de meeste beleggers, na grondige afweging van de verschillende aspecten van het Europese steunplan, het standpunt in dat er geen objectief bewijs was dat de recuperatie van de toekomstige kasstromen verbonden aan deze obligaties in het gedrang kwam, vooral nadat de Europese raad de nadruk had gelegd op de eenmaligheid en niet-herhaalbare aard van de deelname van de privésector in een dergelijke transactie. Bijgevolg nam de Bank het standpunt in dat er geen redenen waren voor de erkenning van een bijzondere waardevermindering met betrekking tot deze obligaties.

2) Waardering van de obligaties op 31 december 2011

In de tweede helft van 2011 werd er erkend dat Griekenland problemen had om de economische doelstellingen te bereiken waarop het plan van 21 juli was gebaseerd, vooral wat betreft de duurzaamheid van haar schulden. Dit leidde tot een nieuwe principiële overeenkomst, op 26 oktober, gebaseerd op het feit dat de schuldeisers uit de privésector 50% van de bedragen kwijtschelden die aan hen verschuldigd zijn. Omdat de regelingen voor de uitvoering van deze overeenkomst nog niet definitief beslecht door alle internationale instellingen die betrokken zijn op het jaareinde 2011, heeft de Bank een bijzondere waardevermindering geboekt op alle aangehouden effecten op 31 december 2011, gebaseerd op de meest recente naar voren gebrachte voorstel door de schuldeisers uit de privésector, vertegenwoordigd door het Institute of International Finance (IIF) naar voor werd gebracht.

Op basis van (1) een 50% haircut, (2) de onmiddellijke terugbetaling van 15% van het verschuldigd bedrag via obligaties van de European Financial Stability Facility (EFSF) met een looptijd van twee jaar en een marktrentevoet, (3) de betaling van de opgelopen

rente via EFSF-obligaties met een looptijd van zes maanden en een marktrentevoet, (4) een coupon van 3% tot 2020 en vervolgens 3,75% op obligaties die vervallen tussen 2023 en 2042 en ontvangen in ruil voor bestaande obligaties en (5) een disconteringsvoet van 12% op toekomstige kasstromen. Op deze basis heeft de bank het waarschijnlijke verlies geschat op 75% op de bestaande obligaties. Dit is bijna gelijk met de marktprijs gebaseerd op de gemiddelde discount op deze effecten op 31 december 2011.

Boekhoudkundige verwerking op 30 juni 2012, volgend op het ruilaanbod van de Griekse obligaties

Op 21 februari 2012 werd de overeenkomst tussen de vertegenwoordigers van de Griekse overheid, privé-investeerders (PSI) en de Eurogroep verder verfijnd en aangevuld. Deze overeenkomst werd ontworpen om Griekenland in staat te stellen een schuldratio te bereiken van 120,5% tegen 2020 tegenover 160% in 2011 en om de financiële stabiliteit nagestreefd door het plan te verwezenlijken. Het aanbod bevat een 53,5% korting op de nominale waarde van de Griekse overheidsobligaties aangehouden door privébeleggers wat leidt tot een vermindering van de Griekse schuld van ongeveer EUR 107 miljard in ruil voor een bijdrage van EUR 30 miljard door de publieke sector.

Op 12 maart 2012 werd de uitwisseling van de Griekse overheidsobligaties gerealiseerd met de volgende belangrijkste kenmerken:

- 53,5% van het hoofdbedrag van de vorige obligaties werd kwijtgescholden,
- 31,5% van het hoofdbedrag van de vorige obligaties werd uitgewisseld met 20 nieuwe obligaties uitgegeven door de Griekse overheid met een looptijd van 11 tot 30 jaar. De coupons op de nieuwe obligaties zal 2% zijn voor de periode van 2012 tot 2015, stijgend naar 3% voor de periode van 2015 tot 2020, 3,6% in 2021 en 4,3% tot 2042. Deze obligaties worden geclassificeerd als 'Voor verkoop beschikbare activa'.
- 15% van het hoofdbedrag van de vorige obligaties werd onmiddellijk terugbetaald onder de vorm van kortlopende effecten uitgegeven door de European Financial Stability Facility (EFSF) waarvan de terugbetaling wordt gegarandeerd door de contributie van EUR 30 miljard door de publieke sector. Deze obligaties worden geclassificeerd als 'Voor verkoop beschikbare activa'.
- Opgelopen rente op de uitgewisselde Griekse schuld op 24 februari 2012 werd afgewikkeld door de uitgifte van kortlopende EFSF-effecten, geclassificeerd als 'Leningen en vorderingen'.
- Elke nieuwe obligatie uitgegeven door Griekenland wordt vergezeld door een effect verbonden aan de wijzigingen in het bruto binnenlands product van Griekenland zoals deze verwacht zijn of hoger in het plan. Dit instrument wordt gerapporteerd als een derivaat.

De uitwisseling van de obligaties werd gerapporteerd als de volledige aflossing van de voorheen aangehouden activa en de erkenning van de ontvangen obligaties tegen hun reële waarde.

De reële waarde van de instrumenten ontvangen in ruil voor de vorige obligaties werd bepaald op 12 maart 2012 tegen 23,3% van de nominale waarde van de vorige obligaties. Het verschil met de netto-waarde van de vorige obligaties, alsook de aanpassing van de opgelopen renten op de vorige obligaties, heeft geleid tot de

erkenning van een verlies van EUR (16) miljoen op de effecten in het banking book en werd gerapporteerd in risicokost.

Evolutie tijdens het vierde kwartaal van 2012

BNP Paribas Fortis en BGL BNP Paribas hebben hun overblijvende totale portefeuille van Griekse staatsobligaties verkocht tijdens het vierde kwartaal van 2012 wat geleid heeft tot een gerealiseerde winst van EUR 11,2 miljoen.

De blootstelling aan het Griekse, Ierse en Portugese soevereine kredietrisico op 31 december 2012

Bankboekposities, uitgesplitst naar resterende looptijd tot vervaldag:

In miljoenen euro's	Resterende looptijd op 31 december 2012						
	1 jaar	2 jaar	3 jaar	5 jaar	10 jaar	> 10 jaar	Totaal
Ierland							
Leningen en vorderingen		3		17	156		176
Portugal							
Leningen en vorderingen		142	59	149	99	107	556
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden					19		19

Herclassificatie van financiële instrumenten initieel geclassificeerd als 'voor verkoop beschikbare activa'

De wijzigingen aan IAS 39 en IFRS 7, goedgekeurd door de Europese Commissie op 15 oktober 2008, laten de herclassificatie toe van instrumenten die initieel waren geclassificeerd als 'voor verkoop beschikbaar' binnen de portefeuille van leningen aan klanten.

De financiële activa met betrekking tot de staatsobligaties geherclassificeerd naar 'leningen en vorderingen' worden samengevat in de onderstaande tabel:

In miljoenen euro's	Activa geherclassificeerd als leningen en vorderingen			
	Herclassificatie-datum	Boekwaarde	Verwachte recuperatie van kasstromen	Gemiddelde effectieve intrestvoet
Soevereine obligaties van de portefeuille				
'voor verkoop beschikbare activa'		1.903	3.897	
waarvan Griekse staatsobligaties	30 juni 2011	687	2.168	9,0%
waarvan Portugese staatsobligaties	30 juni 2011	1.020	1.446	8,8%
waarvan Ierse staatsobligaties	30 juni 2011	196	283	6,1%

De volgende tabellen tonen de posten gerelateerd aan de geherclassificeerde activa, zoals ze waren geboekt tijdens de periode en zoals ze zouden geboekt geweest zijn als de herclassificatie niet had plaatsgevonden:

Op de balans

In miljoenen euro's	31 december 2012	
	Boekwaarde	Markt- of model- waarde
Soevereine obligaties geherclassificeerd als		
leningen en vorderingen op klanten	732	802
<i>waarvan Griekse staatsobligaties</i>		
<i>waarvan Portugese staatsobligaties</i>	556	583
<i>waarvan Ierse staatsobligaties</i>	176	219

In de resultatenrekening en als een directe wijziging in het eigen vermogen:

In miljoenen euro's	31 december 2012	
	Gerapporteerd	Pro forma bedrag voor de periode
In winst en verlies item		
in opbrengsten		
<i>waarvan Griekse staatsobligaties</i>	5	5
<i>waarvan Portugese staatsobligaties</i>	(88)	(88)
<i>waarvan Ierse staatsobligaties</i>	8	8
in risicokost		
<i>waarvan Griekse staatsobligaties</i>	(16)	(16)
onmiddellijke wijziging in eigen vermogen		
<i>waarvan Griekse staatsobligaties</i>		
<i>waarvan Portugese staatsobligaties</i>	124	296
<i>waarvan Ierse staatsobligaties</i>	6	39
Totaal winst en verlies impacten en onmiddellijke wijzigingen in eigen vermogen als gevolg van geherclassificeerde items	39	244

Verkoop van obligaties aangehouden tot einde looptijd in 2012

In 2012 heeft BGL BNP Paribas staatsobligaties, uitgegeven door Portugal, Griekenland en Italië die tot dan werden geclassificeerd onder tot einde looptijd aangehouden activa, verkocht ten belope van EUR 160 miljoen.

Tot de verkoop van deze obligaties werd besloten als gevolg van de verslechtering van de economische situatie in Portugal, Griekenland en Italië, zoals weerspiegeld door de downgrading van de kredietratings van deze landen door verschillende rating-bureaus tijdens het eerste kwartaal van 2012 en door de val in marktwaarde van deze obligaties.

Ratingverlagingen geleden door sommige emittenten dreigden het bedrag van risico-gewogen activa die overeenstemmen met de betrokken leningen te verhogen. Bijgevolg heeft de Bank haar blootstelling aan de posities die het meest beïnvloed werden door deze wijziging, verminderd ongeacht hun boekhoudkundige classificatie.

Bijgevolg heeft de Groep de vereisten van de paragrafen AG 22a) en e) van IAS 39 toegepast om aan te tonen dat deze verkopen niets veranderen aan het voornemen om de andere activa in deze categorie te houden tot de vervaldag of aan het vermogen ze te financieren. Daarom blijven de andere activa in deze categorie.

8.i Reële waarde van financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs

De informatie verstrekt in deze noot dient met de grootste voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd om volgende redenen:

- Deze reële waarden zijn een schatting van de waarde van de relevante instrumenten op 31 december 2012. Zij kunnen van dag tot dag schommelen tengevolge van diverse parameters, zoals rentevoeten en de kredietwaardigheid van de tegenpartij. Meer bepaald kunnen zij in belangrijke mate verschillen van de ontvangen of betaalde bedragen op het einde van de looptijd van het instrument. In de meeste gevallen is het niet de bedoeling de reële waarde onmiddellijk te realiseren en in de praktijk is dit ook niet het geval. Als gevolg daarvan vertegenwoordigt de reële waarde niet de wezenlijke waarde voor BNP Paribas Fortis als 'going concern'.
- De meeste van deze reële waarden worden niet in aanmerking genomen bij het beheer van de commerciële bancaire activiteiten.
- De schatting van de reële waarde voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen historische kostprijs vereist het gebruik van technieken en modellen, hypothesen en veronderstellingen die verschillen van bank tot bank. Dit houdt in dat het vergelijken van reële waarden van financiële instrumenten gewaardeerd aan historische kostprijs gepubliceerd door verschillende banken niet betekenisvol kan zijn.
- De reële waarden die in de tabel hieronder worden getoond bevatten niet de reële waarde van niet-financiële instrumenten als materiële activa, goodwill en overige immateriële activa zoals de waarde toegekend aan portefeuilles met onmiddellijk opvraagbare deposito's of klantenrelaties. Bijgevolg dienen deze reële waarden niet beschouwd te worden als de actuele bijdrage van de betrokken instrumenten tot de globale waardering van BNP Paribas Fortis.

In miljoenen euro's	31 december 2012		31 december 2011	
	Boekwaarde (1)	Geschatte marktwaarde	Boekwaarde (1)	Geschatte marktwaarde
FINANCIËLE ACTIVA				
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	18.541	18.610	35.786	35.912
Leningen aan en vorderingen op klanten	147.781	153.654	145.757	151.432
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden	1.485	1.716	2.187	2.306
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN				
Schulden aan kredietinstellingen	23.763	23.933	38.918	39.105
Schulden aan klanten	146.246	147.360	154.514	155.583
Schuldbewijzen	22.404	22.571	14.560	15.257
Achtergestelde schulden	7.536	8.531	9.491	9.221

¹ De boekwaarde bevat niet de herberekening van portefeuilles met financiële instrumenten geboekt in afdekkingsrelaties tegen reële waarde. Per 31 december 2012 zijn zij inbegrepen in de rubriek 'Herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' voor EUR 753 miljoen op de activazijde en EUR 561 miljoen aan de verplichtingzijde (EUR 674 miljoen en EUR 472 miljoen respectievelijk op 31 december 2011).

Onder reële waarde wordt het bedrag verstaan waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen, die onafhankelijk zijn.

BNP Paribas Fortis zorgt ervoor dat met de gebruikte waarderingstechnieken en veronderstellingen de reële waarde van financiële activa en verplichtingen op een consistente manier wordt gemeten binnen de Groep. Reële waarde is gebaseerd op in een actieve markt genoteerde prijzen voor zover deze beschikbaar zijn. In alle andere gevallen wordt de reële waarde vastgesteld door gebruik te maken van waarderingstechnieken zoals het verdisconteren van

toekomstige geschatte cash flows voor leningen en verplichtingen en financiële activa aangehouden tot einde looptijd of van specifieke waarderingmodellen voor overige financiële instrumenten zoals beschreven in noot 1 'Overzicht van de Belangrijkste boekhoudprincipes toegepast door BNP Paribas Fortis'. Ingeval van leningen en verplichtingen en financiële activa aangehouden tot einde looptijd met een initiële looptijd van minder dan één jaar (met inbegrip van onmiddellijk opeisbare deposito's) of toegestaan op basis van vlottende rente, komt de reële waarde overeen met de boekwaarde. Dit geldt eveneens voor het merendeel van de geregementeerde spaarproducten.

8.j Voorwaardelijke activa en verplichtingen

Geschillen

BNP Paribas Fortis (en haar geconsolideerde dochterondernemingen) is als verweerster betrokken bij een aantal geschillen, claims en rechtszaken in België en in een aantal buitenlandse jurisdicties. Deze zijn een gevolg van haar normale bedrijfsuitoefening van bankbedrijf en houden verband met onder meer haar activiteiten als kredietverstrekker, werkgever, investeerder en belastingbetaler.

BNP Paribas Fortis neemt hiervoor voorzieningen op indien het management, na overleg met haar juridisch adviseurs, het waarschijnlijk acht dat BNP Paribas Fortis een vergoeding zal dienen te betalen en deze vergoeding redelijkerwijs geschat kan worden.

Hoewel het vaak onmogelijk is de uiteindelijke uitkomst van alle lopende of dreigende juridische en door toezichthouders ingestelde procedures te voorspellen of te bepalen, is het management, na beraadslaging op basis van ingewonnen advies, van mening dat de claims en juridische procedures tegen BNP Paribas Fortis (en haar geconsolideerde dochterondernemingen) waarmee het management van BNP Paribas Fortis bekend is (en waarvoor, in overeenstemming met wat hierboven uiteengezet werd geen voorziening is gevormd) ongegrond zijn en dat hiertegen met succes verweer kan worden gevoerd of dat de uitkomst hiervan naar verwachting niet zal resulteren in een significant verlies in de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis.

Na de herstructurering van Fortis (verwijzend naar zowel 'Fortis NV/SA' als 'Fortis N.V.' en thans 'Ageas NV/SA', waarbij hierna verwezen wordt met 'Ageas') eind september en begin oktober 2008, hebben een aantal aandeelhoudersvertegenwoordigende groepen en andere partijen juridische stappen ondernomen (of daarmee gedreigd) tegen verschillende entiteiten van de voormalige Fortis-groep en/of bepaalde leden van hun Raad van Bestuur en management. Deze juridische stappen betreffen onder meer:

Claim van MCS-investeerders tegen Ageas, BNP Paribas Fortis en anderen

Sommige houders van 'Verplicht Converteerbare Obligatieleningen' (Mandatory Convertible Securities, hierna 'MCS') hebben twee eisen ingediend voor de Rechtbank van Koophandel te Brussel tegen de co-emittenten van de MCS, waaronder BNP Paribas Fortis, en tegen Bank of New York Corporate Trustee Services Ltd in haar hoedanigheid van trustee, teneinde de nietigverklaring van de MCS-conversie en de restitutie van de MCS en, in tweede orde, een schadevergoeding te verkrijgen. Op 23 maart 2012 heeft de Rechtbank van Koophandel te Brussel beide eisen afgewezen. Een aantal obligatiehouders is in juni 2012 tegen deze beslissing in beroep gegaan. BNP Paribas Fortis is, zoals in eerste aanleg, van mening dat deze eisen ongegrond zijn.

Dagvaarding door de vereniging VEB NCVB, door de stichting 'Investor Claims Against Fortis' en anderen voor Nederlandse rechtbanken

Deze dagvaardingen hebben betrekking op de aandelenuitgifte van Fortis op het moment van de verwerving van ABN Amro Bank en de rol van BNP Paribas Fortis als 'underwriter'.

In september 2007 trad BNP Paribas Fortis samen met Merrill Lynch en andere banken op als 'underwriter' bij de aandelenuitgifte door Fortis NV/SA en Fortis N.V. (nu Ageas NV/SA) voor een bedrag van EUR 13,4 miljard. Deze aandelenuitgifte diende om de deelname van Fortis in de verwerving van ABN Amro Bank N.V. gedeeltelijk te financieren.

BNP Paribas Fortis heeft op 3 februari 2011 een dagvaarding ontvangen van de Nederlandse vereniging van aandeelhouders 'VEB NCVB'. Volgens deze vereniging is BNP Paribas Fortis, samen met Ageas, Merrill Lynch en anderen, gezamenlijk en hoofdelijk aansprakelijk voor de vermeende tekortkomingen van het prospectus. Deze vereniging is op zoek naar een verklaring voor recht dat de vermeldingen en zagezegde weglatingen in het prospectus van Fortis misleidend waren voor al wie tussen 24 september 2007 en 3 oktober 2008 Fortis aandelen heeft gekocht en dat bijgevolg BNP Paribas Fortis medeaansprakelijk is met andere banken en bepaalde leidinggevendenden voor de schade opgelopen door de aandeelhouders. Omdat het hier handelt om een Nederlandse procedure ingesteld door een belangenvereniging, kan er geen schadevergoeding gevorderd worden op dit ogenblik, maar deze procedure zou eventuele toekomstige en individuele schadeclaims met zich kunnen meebrengen.

BNP Paribas Fortis heeft op 7 juli 2011 een dagvaarding ontvangen van de Nederlandse stichting 'Investor Claims Against Fortis'. Deze procedure handelt over hetzelfde onderwerp en baseert zich bijna op dezelfde beweringen. Ageas en Merrill Lynch zijn mede-gedaagden.

Op 20 augustus 2012 heeft BNP Paribas Fortis (en acht andere verweerders) een dagvaarding ontvangen van dezelfde vereniging "Stichting Investor Claims against Fortis" en andere investeerders, teneinde de verweerders gezamenlijk en hoofdelijk te laten veroordelen tot betaling van een schadevergoeding voortvloeiend inter alia, wat BNP Paribas Fortis betreft, uit de bewering volgens dewelke valse en onvolledige informatie aan de markt gecommuniceerd zouden zijn geweest in de periode tussen de overname van ABN Amro en 17 oktober 2007.

Claim van Deminor International en anderen tegen BNP Paribas Fortis en Merrill Lynch

In juni 2012 hebben Deminor en een aantal andere retail en institutionele beleggers een procedure in gedwongen tussenkomst gestart voor de Rechtbank van Koophandel te Brussel teneinde een schadevergoeding te verkrijgen van BNP Paribas Fortis en Merrill Lynch in het kader van de aandelenuitgifte van Fortis

die in september 2007 heeft plaatsgevonden en die hierboven is besproken. De eisers zijn van mening dat de banken gefaald hebben in hun plichten van financiële adviseurs, met inbegrip van informatie die aan de investeerders gecommuniceerd moest worden in het door Fortis uitgegeven prospectus.

Hoewel niet volledig kan worden uitgesloten dat voormelde dossiers een negatief effect op de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis zouden kunnen hebben, wordt de kans hierop op dit ogenblik klein geacht.

Er lopen nog andere procedures en onderzoeken met betrekking tot de herstructurering van Fortis groep.

Dit omvat inter alia een onderzoek naar het management en naar de loop van de gebeurtenissen binnen Fortis, gevraagd door de Nederlandse Ondernemingskamer, en afgerond in juni 2010. Na publicatie van dit rapport, heeft deze rechtbank zich in april 2012 hieromtrent uitgesproken, oordelend dat daden van wanbeleid gepleegd zijn geweest in 2007 en 2008 binnen Fortis N.V. (nu Ageas NV/SA).

Tevens heeft de onderzoeksrechter te Brussel die sinds 2008 belast is met het onderzoek van de gebeurtenissen die zich in 2007 en 2008 binnen de Fortis Groep hebben voorgedaan, zijn dossier aan de Procureur des Konings heeft overgemaakt in oktober 2012. In november 2012 werden een aantal personen in verdenking gesteld door de onderzoeksrechter en in februari 2013 heeft de Procureur des Konings zijn vordering tot regeling van de rechtspleging door de raadkamer uitgebracht.

Het kan niet worden uitgesloten dat de uitkomst van deze procedures en/of onderzoeken ook gevolgen zou kunnen hebben voor BNP Paribas Fortis.

Evenals vele andere ondernemingen die actief zijn op het gebied van bankdiensten, beleggen, beleggingsfondsen en effectenhandel, heeft BNP Paribas Fortis (en haar geconsolideerde dochterondernemingen) van toezichhouders, overheidsinstanties of zelfregulerende instanties verzoeken gekregen om informatie of zal zij deze verzoeken mogelijks krijgen. BNP Paribas Fortis antwoordt op dergelijke verzoeken en werkt samen met de betreffende toezichhouders en andere instanties om hun verzoeken te beantwoorden. BNP Paribas Fortis is van mening dat de verzoeken waarvan zij kennis heeft op dit ogenblik geen systemische bedreigingen vormen voor BNP Paribas Fortis of haar activiteiten.

8.k Vergoedingen betaald aan de statutaire bedrijfsrevisoren

Het detail van de vergoedingen betaald aan de statutaire bedrijfsrevisoren voor de jaren 2012 en 2011 ziet er als volgt uit:

In duizenden euro's	Boekjaar 2012						Boekjaar 2011					
	Deloitte	%	PwC	%	Totaal	%	Deloitte	%	PwC	%	Totaal	%
Audit												
Sociale en contractuele audits, waarvan	816	25%	2.623	84%	3.439	54%	2.377	47%	2.087	89%	4.464	60%
- BNP Paribas Fortis	636	20%	959	31%	1.595	25%	1.348	26%	1.179	50%	2.527	34%
- Geconsolideerde dochterondernemingen	180	6%	1.664	53%	1.844	29%	1.029	20%	908	39%	1.937	26%
Overige onderzoeken en diensten met betrekking tot de opdracht van de revisor waarvan:	845	26%	325	10%	1.170	18%	85	2%	256	11%	341	5%
- BNP Paribas Fortis	663	20%	108	3%	771	12%	40	1%	233	10%	273	4%
- Geconsolideerde dochterondernemingen	182	6%	217	7%	399	6%	45	1%	23	1%	68	1%
Subtotaal	1.661	51%	2.948	95%	4.609	73%	2.462	48%	2.343	100%	4.805	64%
Niet-Audit												
Fiscaal en juridisch	15	0%		0%	15	0%	4	0%		0%	4	0%
- BNP Paribas Fortis		0%		0%	0%	0%		0%		0%	0%	0%
- Geconsolideerde dochterondernemingen	15	0%		0%	15	0%	4	0%		0%	4	0%
Overige	1.565	48%	165	5%	1.730	27%	2.645	52%		0%	2.645	35%
- BNP Paribas Fortis		0%		0%	0%	0%		0%		0%		0%
- Geconsolideerde dochterondernemingen	1.565	48%	165	5%	1.730	27%	2.645	52%		0%	2.645	35%
Subtotaal	1.580	49%	165	5%	1.745	27%	2.649	52%		0%	2.649	36%
TOTAAL	3.241	100%	3.113	100%	6.354	100%	5.111	100%	2.343	100%	7.454	100%

De auditvergoedingen betaald aan auditors die geen lid zijn van het netwerk van één van de auditors die het geconsolideerde financiële jaarverslag en niet geconsolideerde financiële jaarverslag van BNP Paribas Fortis goedkeuren, bedroegen EUR 2.601.000 voor het jaar 2012.

8.l Gebeurtenissen na de verslagperiode

Na balansdatum hebben geen materiële gebeurtenissen plaatsgevonden die aanpassingen zouden vereisen aan de Geconsolideerde Financiële Staten op 31 december 2012.

Op 5 juli 2012 heeft BNP Paribas Fortis haar plannen aangekondigd om haar gespecialiseerde finance teams te versterken.

In samenwerking met de BNP Paribas Groep, is BNP Paribas Fortis van plan om haar Specialised Finance Competence Center dat voorziet in Export Finance, Project Finance, Leveraged Finance, Telecoms financing en Corporate Acquisition Finance services te versterken.

Deze nieuwe plannen zorgen ervoor dat BNP Paribas Fortis bezig is met de uitbreiding van de reikwijdte van deze activiteiten die sinds 2009 beheerd worden vanuit Brussel. Terwijl vandaag het Competence Center de drie Benelux landen, Noord- en Centraal Europa en Turkije bedient, zal het in de toekomst ook Duitsland, Spanje en het Verenigd Koninkrijk bedienen, plus het Midden Oosten en Afrika. Deze plannen hebben geen betrekking op Frankrijk en Italië die beide aangemerkt zijn als de thuismarkten van BNP Paribas Groep.

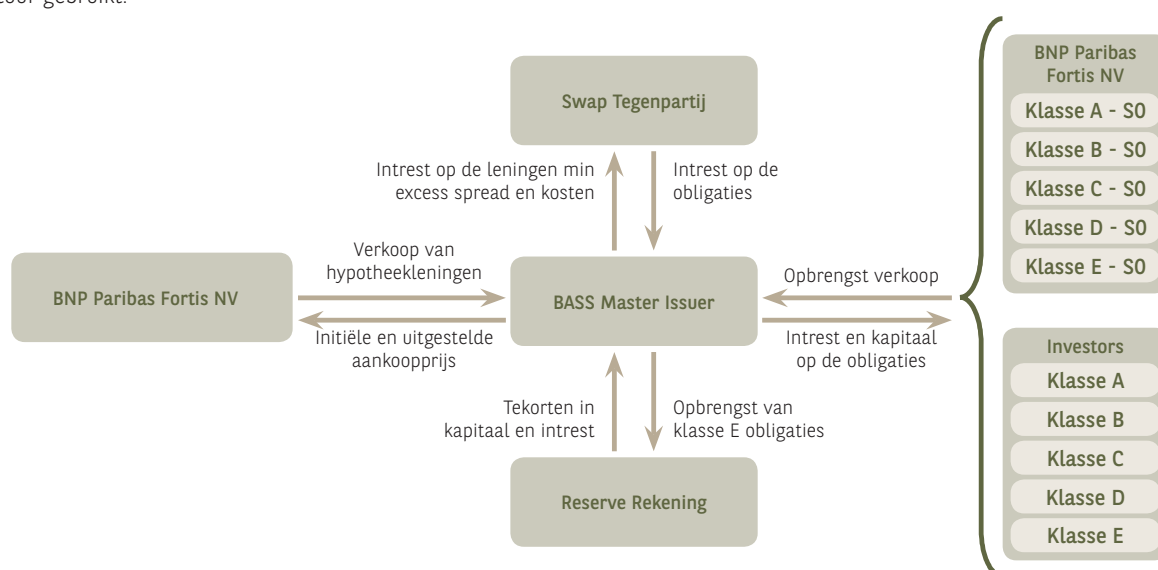
De transactie werd afgesloten op 2 januari 2013 nadat alle vereiste wettelijke goedkeuringen zijn verkregen.

8.m Bijkomende informatie over de Bass en Esmée effectiseringstransacties

Bass Master Issuer NV/SA, vennootschap voor belegging in schuldvorderingen onder Belgisch recht.

Beschrijving van de transactie

Bass Master Issuer NV/SA is een vennootschap met beperkte activiteit (Special purpose vehicle, SPV), opgericht met als doel hypothecaire leningen verstrekt door BNP Paribas Fortis NV/SA in België te securitiseren. Voor het securitiseren van de leningen wordt de volgende structuur gebruikt:

BNP Paribas Fortis NV/SA transfereert op maandelijkse basis de intresten en het kapitaal ontvangen uit hoofde van de gesecuritiseerde leningen aan Bass Master Issuer NV/SA. Voor zover toegelaten door bepalingen in het programma gebruikt Bass Master Issuer NV/SA het ontvangen kapitaal voor de aankoop van nieuwe hypothecaire leningen van BNP Paribas Fortis NV/SA. De ontvangen interestbetalingen worden op trimestriële basis door Bass Master Issuer NV/SA uitgewisseld tegen interesten die

moeten betaald worden op de uitgegeven obligaties, vermeerderd met de gegarandeerde 'excess spread' van 0,20% per jaar.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de obligaties uitgegeven onder het Bass Master Issuer programma per 31 december 2012. Bass Master Issuer NV/SA is opgericht in juni 2008. Sinds dan is het bedrag aan uitgegeven obligaties geleidelijk aan verhoogd.

Tranche	ISIN	Initieel notioneel bedrag in EUR	Notioneel bedrag per 31 december 2012	Step up datum	Wettelijke vervaldatum	Coupon	Step up coupon	Fitch	Moody's	S&P
Bass 2008-1 A0	BE0002364363	15.750.000.000	23.400.000.000	15/07/2013	15/07/2055	3-m Euribor + 25	3-m Euribor + 25	AAA	Aaa	NR
Bass 2008-1 B0	BE0002365378	525.000.000	780.000.000	15/07/2013	15/07/2055	3-m Euribor + 45	3-m Euribor + 45	AA	Aa3	NR
Bass 2008-1 C0	BE0002366384	525.000.000	780.000.000	15/07/2013	15/07/2055	3-m Euribor + 60	3-m Euribor + 60	A	A2	NR
Bass 2008-1 D0	BE0002367390	700.000.000	1.040.000.000	15/07/2013	15/07/2055	3-m Euribor + 120	3-m Euribor + 120	BBB	NR	NR
Bass 2008-1 E0	BE0002368406	157.500.000	234.000.000	15/07/2013	15/07/2055	3-m Euribor + 600	3-m Euribor + 600	NR	NR	NR
Totaal Bass			26.234.000.000							

Op 31 december 2012 had BNP Paribas Fortis NV/SA een totaal bedrag aan hypothecaire leningen van EUR 25.817.161.970,97 getransfereerd naar Bass Master Issuer NV/SA.

Overzicht van de belangrijkste partijen

BNP Paribas Fortis NV/SA neemt verschillende rollen op zich in de securitisatietransactie. Daarnaast worden bepaalde rollen vervuld door derde partijen, niet gerelateerd aan BNP Paribas Fortis NV/SA. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de relevante partijen:

Uitgever van de obligaties

Bass Master Issuer NV/SA vennootschap voor belegging in schuldvorderingen onder Belgisch recht. De vennootschap is geen dochteronderneming van BNP Paribas Fortis NV/SA en wordt vertegenwoordigd door twee onafhankelijke directeurs.

Verkoper van de leningen

BNP Paribas Fortis NV/SA. Onder bepaalde voorwaarden zouden directe of indirecte dochterondernemingen van BNP Paribas Fortis NV/SA kunnen toetreden in het programma, mits er een supplement bij het prospectus gepubliceerd wordt

Leninggever

BNP Paribas Fortis NV/SA of één van haar dochterondernemingen of voorgangers.

Servicer

BNP Paribas Fortis NV/SA

Administrateur van Bass Master Issuer NV/SA

Intertrust (Nederland) B.V.

GIC-tegenpartij

BNP Paribas Fortis NV/SA

Andere rechten en verplichtingen

Op basis van het feit dat het securitisatievehikel volledig geconsolideerd wordt door BNP Paribas Fortis NV/SA, zijn ook alle overige wederzijdse relaties volledig geconsolideerd.

Renteswap tegenpartij

BNP Paribas Fortis NV/SA

Security Agent

Stichting Security Agent Bass, Stichting onder Nederlands recht. De stichting wordt vertegenwoordigd door een onafhankelijk directeur.

Aandeelhouders van Bass Master Issuer

Stichting Holding Bass, Stichting naar Belgisch recht, en Genfinance NV/SA. Stichting Holding Bass wordt vertegenwoordigd door twee onafhankelijke directeurs.

Domiciliary Agent

BNP Paribas Fortis NV/SA

Listing Agent

BNP Paribas Fortis NV/SA

Reference Agent

BNP Paribas Fortis NV/SA

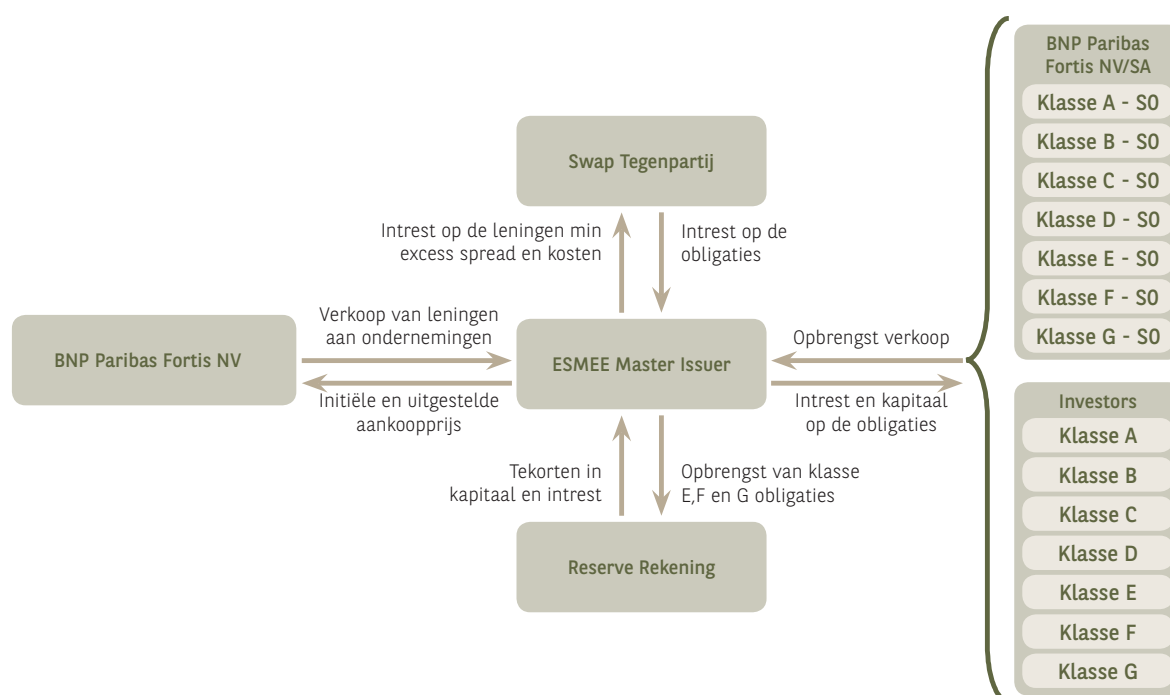

Esmée Master Issuer NV/SA, vennootschap voor belegging in schuldvorderingen onder Belgisch recht

Beschrijving van de transactie

Esmée Master Issuer NV/SA is een tweede vennootschap met beperkte activiteit (Special Purpose Vehicle, SPV) opgericht om leningen aan zelfstandigen en KMO's te securitiseren. De

gesecuritiseerde leningen zijn initiëel toegestaan door BNP Paribas Fortis NV/SA in België. Voor het securitiseren van de leningen is onderstaande structuur gebruikt:

BNP Paribas Fortis NV/SA transfereert op maandelijkse basis de interesten en het kapitaal ontvangen uit hoofde van de gesecuritiseerde leningen aan Esmée Master Issuer NV/SA. Voor zover toegelaten door de bepalingen in het programma, gebruikt Esmée Master Issuer NV/SA de ontvangsten in kapitaal voor aankoop van nieuwe leningen van BNP Paribas Fortis NV/SA, in zoverre die voldoen aan de vooraf bepaalde criteria. De ontvangen interestbetalingen worden op trimestriële basis door Esmée Master

Issuer NV/SA uitgewisseld tegen de interesten die betaald moeten worden op de uitgegeven obligaties vermeerderd met de gegarandeerde 'excess spread' van 0,75% per jaar.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de obligaties uitgegeven onder het Esmée Master Issuer NV/SA programma per 31 december 2012. Esmée Master Issuer NV/SA werd opgericht in december 2009.

Tranche	ISIN	Initieel notioneel bedrag in EUR	Notioneel bedrag per 31 december 2012	Step up datum	Wettelijke vervaldatum	Coupon	Step up coupon	Fitch	Moody's	S&P
Esmee 2009-1 A0	BE0002387596	6.040.000.000	6.040.000.000	25/10/2013	25/10/2047	3-m Euribor + 35	3-m Euribor + 35	AAA	Aaa	NR
Esmee 2009-1 B0	BE0002388602	1.400.000.000	1.400.000.000	25/10/2013	25/10/2047	3-m Euribor + 75	3-m Euribor + 75	NR	A2	NR
Esmee 2009-1 C0	BE0002389618	320.000.000	320.000.000	25/10/2013	25/10/2047	3-m Euribor + 100	3-m Euribor + 100	NR	Baa2	NR
Esmee 2009-1 D0	BE0002390624	240.000.000	240.000.000	25/10/2013	25/10/2047	3-m Euribor + 150	3-m Euribor + 150	NR	Ba2	NR
Esmee 2009-1 E0	BE0002391630	96.000.000	96.000.000	25/10/2013	25/10/2047	3-m Euribor + 300	3-m Euribor + 300	NR	NR	NR
Esmee 2009-1 F0	BE0002392646	96.000.000	96.000.000	25/10/2013	25/10/2047	3-m Euribor + 400	3-m Euribor + 400	NR	NR	NR
Esmee 2009-1 G0	BE0002393651	88.000.000	88.000.000	25/10/2013	25/10/2047	3-m Euribor + 500	3-m Euribor + 500	NR	NR	NR
Totaal Esmée			8.280.000.000							

Op 31 december 2012 had BNP Paribas Fortis NV/SA een totaal bedrag aan leningen van EUR 7.840.348.581,55 getransfereerd naar Esmée Master Issuer NV/SA.

Overzicht van de belangrijkste partijen

BNP Paribas Fortis NV/SA neemt verschillende rollen op zich in de effectiseringstransactie. Daarnaast worden bepaalde rollen vervuld door derde partijen, niet gerelateerd aan BNP Paribas Fortis NV/SA. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de relevante partijen:

Uitgever van de obligaties

Esmée Master Issuer NV/SA, vennootschap voor belegging in schuldvorderingen naar Belgisch recht. De vennootschap is geen dochteronderneming van BNP Paribas Fortis NV/SA en wordt vertegenwoordigd door twee onafhankelijke directeurs.

Verkoper van de leningen

BNP Paribas Fortis NV/SA. Onder bepaalde voorwaarden kunnen ook directe en indirecte dochterondernemingen van BNP Paribas Fortis NV/SA toetreden tot het programma, mits er een supplement bij het prospectus gepubliceerd wordt.

Leninggever

BNP Paribas Fortis NV/SA of haar dochterondernemingen of voorgangers.

Servicer

BNP Paribas Fortis NV/SA

Administrateur van Esmée Master Issuer NV/SA

Intertrust (Nederland) B.V.

GIC tegenpartij

BNP Paribas Fortis NV/SA

Renteswap tegenpartij

BNP Paribas Fortis NV/SA

Security Agent

Stichting Security Agent Esmée, Stichting onder Nederlands recht. De Stichting wordt vertegenwoordigd door een onafhankelijk directeur.

Aandeelhouders van Esmée Master Issuer

Stichting Holding Esmée, Stichting naar Belgisch recht, en Genfinance NV/SA. Stichting Holding Esmée wordt vertegenwoordigd door twee onafhankelijke directeurs.

Domiciliary Agent

BNP Paribas Fortis NV/SA

Listing Agent

BNP Paribas Fortis NV/SA

Reference Agent

BNP Paribas Fortis NV/SA

Andere rechten en verplichtingen

Op basis van het feit dat het securitisatievehikel volledig geconsolideerd wordt door BNP Paribas Fortis NV/SA, zijn ook alle overige wederzijdse relaties volledig geconsolideerd.

Verlag van het college van erkende commissarissen

VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN AAN DE ALGEMENE VERGADERING DER AANDEELHOUDERS VAN DE VENNOOTSCHAP FORTIS BANK NV OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2012

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons verslag over de Geconsolideerde Jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2012, zoals hieronder gedefinieerd, en omvat tevens ons verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen.

Verslag over de Geconsolideerde Jaarrekening

Wij hebben de controle uitgevoerd van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis NV ("de Vennootschap") en haar dochterondernemingen (samen "de groep") opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. Deze Geconsolideerde Jaarrekening omvat de geconsolideerde balans op 31 december 2012, de geconsolideerde resultatenrekening en geconsolideerd overzicht van het netto resultaat en wijzigingen van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar afgesloten op die datum, evenals een toelichting die een overzicht van de voornaamste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige informatieverschaffing bevat. Het geconsolideerde balanstotaal bedraagt EUR (000.000) 272.254 en de geconsolideerde winst- en verliesrekening toont een winst van het boekjaar (deel groep) van EUR (000.000) 307.

Verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een Geconsolideerde Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor het implementeren van een interne beheersing die het noodzakelijk acht voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van fouten, bevat.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze Geconsolideerde Jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de Geconsolideerde Jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de Geconsolideerde Jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De selectie met betrekking tot uitgevoerde werkzaamheden is afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, inclusief diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de Geconsolideerde Jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne beheersing van de groep in aanmerking die relevant is voor het opstellen door de vennootschap van de Geconsolideerde Jaarrekening, die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de groep. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, de redelijkheid van door het bestuursorgaan gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van de presentatie van de geconsolideerde jaarrekening als geheel. Wij hebben van de verantwoordelijken en van de Raad van Bestuur van de vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel zonder voorbehoud te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de Geconsolideerde Jaarrekening, een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de groep op 31 december 2012 en van het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar eindigend op die datum, in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde lopende juridische geschillen

Zonder afbreuk te doen aan ons oordeel, vestigen wij de aandacht op toelichting 8.j van de Geconsolideerde Jaarrekening op 31 december 2012 waarin is uiteengezet dat als gevolg van de gebeurtenissen van 2008 die de Fortis groep, waartoe de Vennootschap behoorde, hebben getroffen, een aantal eisers juridische procedures hebben geïnitieerd tegen de voormalige Fortis groep, de Vennootschap en/of bepaalde leden van de Raad van Bestuur en management. Het uiteindelijke resultaat van deze procedures en de mogelijke gevolgen voor de Vennootschap kunnen momenteel niet worden bepaald. Bijgevolg werden tot op heden geen voorzieningen opgenomen in de Geconsolideerde Jaarrekening.

Verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening.

In het kader van ons mandaat is het onze verantwoordelijkheid om de naleving van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften na te gaan. Op grond hiervan sluiten wij de volgende vermelding in die niet van aard is om de draagwijdte van ons oordeel over de Geconsolideerde Jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de Geconsolideerde Jaarrekening. Wij kunnen ons echter niet uitspreken over de beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de groep wordt geconfronteerd, alsook van haar positie, haar voorzienbare evolutie of de aanmerkelijke invloed van bepaalde feiten op haar toekomstige ontwikkeling. Wij kunnen evenwel bevestigen dat de verstrekte gegevens geen onmiskenbare inconsistenties vertonen met de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Brussel, 15 maart 2013

Het College van Commissarissen

PwC Bedrijfsrevisoren bcvba

Vertegenwoordigd door

R. Jeanquart
Bedrijfsrevisor

Deloitte Bedrijfsrevisoren bv ovv cvba

Vertegenwoordigd door

Ph. Maeyaert
Bedrijfsrevisor

F. Verhaegen
Bedrijfsrevisor

BNP Paribas Fortis Jaarverslag 2012 (Niet-geconsolideerd)

Verslag van de Raad van Bestuur

In overeenstemming met het Belgische vennootschapswetboek (art. 119) en om herhalingen te vermijden heeft Fortis Bank het niet-geconsolideerde en het geconsolideerde verslag van de Raad van Bestuur gecombineerd. Het geconsolideerde verslag van de Raad van Bestuur staat op bladzijde 9 tot en met 42 van dit Jaarverslag.

Toelichting bij de ontwikkeling van de balans

De **totale balans** op 31 december 2012 bedroeg EUR 202 miljard, een daling met EUR (99) miljard of 33% in vergelijking met 31 december 2011. De achteruitgang is hoofdzakelijk het gevolg van het proces van novatie en vermindering van zowel renteswaps als van renteopties hetgeen een daling in de overlopende rekeningen teweegbrengt. Bovendien namen de investeringen in schuldbewijzen belichaamde schulden af met 23%. Het volume van interbancaires transacties daalde eveneens zowel op het actief als op het passief.

Activa

De **vorderingen op kredietinstellingen** bedroegen EUR 21 miljard eind 2012, een daling van EUR (23) miljard of 52%, hoofdzakelijk in België.

De vorderingen van EUR 21 miljard bevatten hoofdzakelijk zichtrekeningen (EUR 5 miljard), interbancaire beleggingen (EUR 12 miljard), terugkoopovereenkomsten (EUR 2 miljard) en de monetaire reserve bij de Nationale Bank van België (EUR 1 miljard). Eind 2012 komt het relatieve gewicht van de interbancaire vorderingen op 10% van de totale activa tegenover 14% eind 2011.

De terugkoopovereenkomsten en de zichtrekeningen daalden respectievelijk met EUR (15) miljard en EUR (4) miljard. De monetaire reserve verminderde eveneens met EUR (3) miljard, terwijl de interbancaire beleggingen stegen met EUR 1 miljard.

De **vorderingen op cliënten** bedroegen EUR 74 miljard op 31 december 2012, een daling met EUR (8) miljard of 10%, waarvan EUR (6) miljard in België en EUR (2) miljard in de buitenlandse bijkantoren.

De vorderingen van EUR 74 miljard bestaat uit termijnskredieten (EUR 49 miljard), hypothecaire leningen (EUR 14 miljard), terugkoopovereenkomsten (EUR 5 miljard), voorschotten op zichtrekeningen (EUR 4 miljard) en overige vorderingen (EUR 2 miljard). Eind 2012 vertegenwoordigden zij 37% van de totale activa tegenover 27% eind 2011.

Eind 2012 bevat de rubriek geen hypothecaire leningen meer voor EUR 26 miljard, noch termijnleningen voor EUR 8 miljard wegens de effectisering van deze vorderingen via 'Special Purpose Vehicles'.

De evolutie in vergelijking met 2011 is als volgt te verklaren. In België, enerzijds, daalden de terugkoopovereenkomsten met EUR (5) miljard, alsook de termijnskredieten met EUR (1) miljard, de voorschotten op zichtrekeningen met EUR (1) miljard en de overige vorderingen met EUR (1) miljard. Anderzijds stegen de hypothecaire leningen met EUR 2 miljard.

In de buitenlandse bijkantoren namen de termijnleningen af met EUR (3) miljard, vooral door de overdracht van activiteiten van buitenlandse bijkantoren naar de Groep BNP Paribas, terwijl de voorschotten op zichtrekeningen toenamen met EUR 1 miljard.

De **obligaties en andere vastrentende effecten** bedroegen EUR 69 miljard. Deze portefeuille daalde met EUR (21) miljard of 23%, voornamelijk in België.

Het bedrag van EUR 69 miljard was grotendeels samengesteld uit een investeringsportefeuille bestaande uit leningen van openbare besturen (EUR 21 miljard), van financiële instellingen (EUR 2 miljard), van 'Special Purpose Vehicles' (EUR 33 miljard) en van andere uitgevers (EUR 11 miljard). De handelsportefeuille bedroeg EUR 2 miljard. De obligaties en andere vastrentende effecten vertegenwoordigen 34% van de totale activa in 2012 tegenover 30% eind 2011.

De volledige daling kan worden verklaard door een vermindering van de investeringsportefeuille met (EUR (21) miljard), voornamelijk leningen van openbare besturen (EUR (9) miljard), van andere uitgevers (EUR (11) miljard, waarvan Dolphin en Beluga EUR (6) miljard) en van financiële instellingen (EUR (1) miljard).

De **financiële vaste activa** bedroegen EUR 9 miljard op 31 december 2012. De vermindering met EUR (60) miljoen of 1% is voornamelijk te wijten aan de liquidatie van participaties (Fortis Proprietary Investments en GI Finance) en aan de waardevermindering op de participatie BNPP Investment Partners, gedeeltelijk

gecompenseerd door de stijging van de achtergestelde leningen aan dochterondernemingen (Turk Ekonomi Bankasi AS) en de verwerving van nieuwe participaties (hoofdzakelijk Fortis Commercial Finance en Alpha (Murcia) Holding BV).

De **overige activa** bedroegen EUR 6 miljard op 31 december 2012, een toename met EUR 1 miljard of 27%. Deze stijging doet zich vooral voor in België wegens hoger betaalde premies op afgeleide producten, voornamelijk op handelsopties.

De **overlopende rekeningen** bedroegen EUR 19 miljard, een daling met EUR (48) miljard of 71%, voornamelijk in België. Deze evolutie betreft de pro-rata's op afgeleide producten, hoofdzakelijk op renteswaps (EUR (30) miljard) en renteopties (EUR (16) miljard). De vermindering is hoofdzakelijk het gevolg van het proces van novatie en de vermindering van zowel renteswaps als renteopties.

De overlopende rekeningen vertegenwoordigden 9% van de totale activa in 2012 tegenover 22% eind 2011.

Passiva en eigen vermogen

De **schulden aan kredietinstellingen** bedroegen EUR 18 miljard op 31 december 2012. Ze namen af met EUR (29) miljard ofwel 61% in vergelijking met 2011, vooral in België.

Het bedrag van EUR 18 miljard bestond uit terugkoopovereenkomsten (EUR 8 miljard), interbancaire leningen (EUR 4 miljard) en zichtrekeningen van kredietinstellingen (EUR 6 miljard). Eind 2012 kwam het relatieve gewicht van de interbancaire schulden op 9% van het totaal van de verplichtingen tegenover 16% eind 2011.

De daling betreft voor EUR (19) miljard de terugkoopovereenkomsten en voor EUR (8) miljard de interbancaire leningen.

De **schulden aan cliënten** beliepen EUR 119 miljard op 31 december 2012. Dit vertegenwoordigt een vermindering van EUR (13) miljard of 10%, waarvan een daling in België van EUR (15) miljard en een stijging in de buitenlandse bijkantoren van EUR 2 miljard.

Het bedrag van EUR 119 miljard bevatte de spaarrekeningen (EUR 58 miljard), de zichtrekeningen (EUR 33 miljard), de termijnrekeningen (EUR 21 miljard), de terugkoopovereenkomsten (EUR 3 miljard), de bijzondere deposito's (EUR 3 miljard) en de overige schulden (EUR 1 miljard), en vertegenwoordigt 59% van de totale verplichtingen tegenover 44% eind 2011.

De evolutie vloeide vooral voort uit een daling van terugkoopovereenkomsten (EUR (23) miljard), gecompenseerd door een stijging in termijnrekeningen (EUR 2 miljard), in zichtrekeningen (EUR 3 miljard) en in spaarrekeningen (EUR 4 miljard).

De **in schuldbewijzen belichaamde schulden** bedroegen EUR 17 miljard op 31 december 2012. In het algemeen daalden ze met EUR (2) miljard of 9% in vergelijking met 2012, vooral in België.

Het bedrag van EUR 17 miljard bestond uit depositocertificaten (EUR 8 miljard), kasbons (EUR 6 miljard) en niet-converteerbare obligaties (EUR 3 miljard) en vertegenwoordigt 9% van de totale verplichtingen tegenover 6% eind 2011.

Deze afname is vooral te verklaren door een daling van de niet-converteerbare obligaties (EUR (5) miljard) en door de stijging van de depositocertificaten (EUR 4 miljard).

De **overige schulden** bedroegen EUR 7 miljard op 31 december 2012, stabiel vergeleken met 2011. Het bedrag van EUR 7 miljard bestond hoofdzakelijk uit ontvangen premies op afgeleide producten, voornamelijk op handelsopties.

De **overlopende rekeningen** bedroegen EUR 16 miljard, een daling met EUR (51) miljard of 76%, vooral in België. Deze evolutie betreft de pro-rata's op afgeleide producten, hoofdzakelijk op renteswaps (EUR (35) miljard) en renteopties (EUR (15) miljard). De vermindering is hoofdzakelijk het gevolg van het proces van novatie en de vermindering van zowel renteswaps als renteopties hetgeen een daling in de overlopende rekeningen teweegbrengt.

De overlopende rekeningen vertegenwoordigen 8% van de totale passiva in 2012 tegenover 22% eind 2011.

Het **fonds voor algemene bankrisico's** bleef onveranderd op EUR 1 miljard.

De **achtergestelde schulden** bedroegen EUR 10 miljard, een afname met EUR (5) miljard of 32%. De daling is een weerspiegeling van de vervaldagkalender.

Het **eigen vermogen**, na resultaatsverwerking, kwam op EUR 13 miljard eind 2012, een stijging met EUR 1,4 miljard of 15%. De toename is te verklaren door de gereserveerde winst.

Toelichting bij de ontwikkeling van de resultatenrekening

Het **resultaat van het boekjaar** was een winst van EUR 1.704 miljoen, in vergelijking met EUR 72 miljoen in 2011.

Het resultaat van het jaar 2012 werd vooral beïnvloed door de terugname van de waardevermindering op de in onderpand gegeven Ageas aandelen (EUR 1.384 miljoen), als gevolg van het bod in contanten gelanceerd door BNP Paribas op de CASHES. BNP Paribas oefende de optie tot omwisseling uit, wat toeliet de CASHES te converteren voor het onderliggende bedrag aan Ageas aandelen. Dit bod leidde tot een verwerving van bijna 63 % van de CASHES effecten. Aangezien de AGEAS aandelen in het verleden een waardevermindering hebben ondergaan, werd een terugname van waardevermindering geboekt in verhouding tot de uitoefening van het bod in contanten.

Het resultaat van het jaar 2011 werd negatief beïnvloed door de waardeverminderingen op de Griekse overheidsschuld, wat resulteerde in een provisie van EUR (670) miljoen.

De **intrestmarge** (rubrieken I en II) bedroeg EUR 2.335 miljoen in 2012, een afname van EUR (187) miljoen of 7% in vergelijking met 2011. Deze afname is voor EUR (147) miljoen toe te wijzen aan België en voor EUR (40) miljoen aan de buitenlandse bijkantoren.

De intrestmarge in België werd beïnvloed door de algemene daling van het niveau van rentevoeten.

De renteopbrengsten verminderden voornamelijk wegens de afname van het gemiddelde volume van de obligatie investeringsportefeuille (EUR (8,4) miljard), gecombineerd met herinvesteringen aan lagere rentevoeten. De daling van de rentelasten, resulterend uit het verminderde volume van achtergestelde schulden (EUR (4,2) miljard), compenseerde gedeeltelijk de afname van renteopbrengsten.

De intrestmarge van Retail Banking in België vertoonde echter een vooruitgang in 2012. De daling van de renteopbrengsten, ondanks de verhoging van de kredieten met name dankzij de integratie van leningen van Fortis Finance Belgium, is geringer dan de daling van de rentelasten, ondanks de stijging van de spaarrekeningen.

De achteruitgang in de buitenlandse bijkantoren wordt vooral verklaard door de geleidelijke integratie van buitenlandse bijkantoren in andere entiteiten van de Groep BNP Paribas.

De **opbrengsten uit niet-vastrentende effecten** (rubriek III) bedroegen EUR 400 miljoen in 2012, een daling van EUR (53) miljoen of 12% ten opzichte van 2011, voornamelijk als gevolg van de lagere inkomsten uit dividenden.

De **commissies** (rubrieken IV en V) bedroegen EUR 947 miljoen. De daling met EUR (13) miljoen is het resultaat van een toename in België (EUR 49 miljoen) en een afname in de buitenlandse bijkantoren (EUR (62) miljoen).

Ondanks de vooruitgang van de vergoedingen op consumentkredieten, verzekeringsproducten en waarborgen, namen de commissies van Retail Banking in België af, in het bijzonder deze gerelateerd aan het beheer van investeringsfondsen en deze gerelateerd aan de effectenhandel.

Ook gaan de commissies gerelateerd aan de transfer van activiteiten van de kapitaalmarkten naar BNP Paribas Parijs en Londen, alsook deze resulterend uit de structured finance activiteit, in stijgende lijn.

De achteruitgang van commissies in de buitenlandse bijkantoren was voornamelijk het gevolg van de ontvangen commissie in 2011 wegens de transfer van de Fortis Proprietary Investment portfolio naar het bijkantoor van New York.

De **winst uit financiële transacties** (rubriek VI) bedroeg EUR 255 miljoen, een stijging van EUR 235 miljoen.

De winst uit wisseltransacties en handel in effecten en andere financiële instrumenten bedroeg EUR 189 miljoen in 2012 tegenover EUR 41 miljoen in 2011. De toename kan worden verklaard door de goede prestaties van de forex activiteiten (ontwikkeling met de Belgische klanten en nieuwe klanten CTBE) en van de repo / reverse repo portfolio (goede anticipatie van de afvlakking van de Euribor), en door een lagere spreiding van het kredietrisico (voornamelijk voor PIIGS landen).

De verkoop van beleggingseffecten, voornamelijk vastrentende effecten, genereerde een winst van EUR 66 miljoen in 2012 in vergelijking met een verlies van EUR (21) miljoen in 2011.

De **algemene beheerskosten** (rubriek VII) bedroegen EUR (2.794) miljoen, een vermindering met EUR 32 miljoen in vergelijking met 2011.

De bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen stegen met EUR (41) miljoen of 3%. Enerzijds genereerde de externalisering van een pensioenfonds de betaling van een vergoeding aan de verzekeraar. Anderzijds namen de basis- en variabele lonen af als gevolg van de implementatie van het nieuwe loonmodel in 2012.

De overige beheerskosten namen af in 2012 met EUR 73 miljoen, voornamelijk wegens de daling van de kosten van de integratie in BNP Paribas Fortis NV.

De **afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa** (rubriek VIII) bedroegen EUR (152) miljoen, een daling met EUR 20 miljoen in vergelijking met 2011. Deze evolutie kan voornamelijk worden verklaard door de hogere afschrijvingen op immateriële vaste activa in 2011 als gevolg van de integratie van de Fortis Finance Belgium activiteiten.

De **waardeverminderingen op de vorderingen en op de beleggingsportefeuille** (rubrieken IX + X) bedroegen EUR (228) miljoen tegenover EUR (847) miljoen in 2011, ofwel een afname van EUR 620 miljoen.

Het niveau van waardeverminderingen in 2011 werd vooral beïnvloed door de waardevermindering op de Griekse overheidsobligaties van EUR (670) miljoen. Zonder deze impact is het niveau van de waardeverminderingen in 2012 zelfs hoger dan in 2011 als gevolg van een algemene achteruitgang van de economische omgeving.

De **voorzieningen voor risico's en kosten** (rubrieken XI + XII) leidden tot een netto terugname van EUR 14 miljoen in 2012 tegenover EUR 350 miljoen in 2011. In 2012 werden de voorzieningen beïnvloed door een terugname van voorzieningen voor belastingen en voor juridische geschillen.

In 2011 werden de voorzieningen vooreerst beïnvloed door de terugname van een voorziening voor belastingen (EUR 253 miljoen), alsook door een gebruik van juridische voorzieningen (EUR 64 miljoen, in overeenstemming met rubriek XV Overige Bedrijfskosten).

De **overige bedrijfsopbrengsten** (rubriek XIV) bedroegen EUR 227 miljoen, een stijging van EUR 14 miljoen tegenover 2011. Deze evolutie is voornamelijk gerelateerd aan de doorrekening van kosten aan BNP Paribas.

De **overige bedrijfskosten** (rubriek XV) bedroegen EUR (279) miljoen in 2012, een daling van EUR 48 miljoen in vergelijking met 2011. De nieuwe taks op het gereguleerd sparen beïnvloedde op negatieve wijze de kosten in 2012 (EUR (18) million).

De kosten in 2011 bevatten de betalingen in het kader van juridische geschillen waarvoor al een voorziening werd aangelegd (EUR (64) miljoen en moet worden gekoppeld aan de rubriek XI Gebruik van voorzieningen voor risico's en kosten).

De **uitzonderlijke opbrengsten** (rubriek XVII) bedroegen EUR 1.515 miljoen, een stijging van EUR 1.198 miljoen, en hadden voornamelijk betrekking op de terugname van waardeverminderingen op financiële vaste activa (EUR 1.436 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII B, waarvan EUR 1.384 miljoen op in onderpand gegeven Ageas aandelen als gevolg van het bod in contanten van BNP Paribas op de CASHES en EUR 47 miljoen op Ageas aandelen wegens de schommeling van de aandelenkoers), de meerwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa (EUR 32 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII D, waarvan Artemis EUR 31 miljoen), de meerwaarden bij de realisatie van materiële vaste activa (EUR 8 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII D) en de overige uitzonderlijke opbrengsten (EUR 38 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII E, waarvan badwill geboekt in het nieuw gecreeëerde bijkantoor BNP Paribas Fortis Oslo (EUR 22 miljoen), wegens de transfer van de Noorse activiteiten van het bijkantoor BNP Paribas Oslo).

In 2011 had de EUR 317 miljoen voornamelijk betrekking op de terugname van waardeverminderingen op financiële vaste activa (EUR 244 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII B, waarvan op Fortis Proprietary Investments EUR 183 miljoen), de meerwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa (EUR 35 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII D, waarvan FB Reinsurance EUR 23 miljoen) en de meerwaarden bij de realisatie van materiële vaste activa (EUR 33 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII D, voornamelijk op gebouwen).

De **uitzonderlijke kosten** (rubriek XVIII) bedroegen EUR (538) miljoen, een vermindering van EUR 3 miljoen, en betroffen hoofdzakelijk de waardeverminderingen op financiële vaste activa (EUR (288) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII B, waarvan EUR (276) miljoen op BNPP IP), de provisies voor vervroegd vertrek (EUR (137) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII C), de minderwaarden bij de realisatie van materiële vaste activa (EUR (29) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII D, voornamelijk de verkoop van IT-uitrusting) en de overige uitzonderlijke kosten (EUR (76) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII E, waarvan EUR 70 miljoen wegens de betaling van een schadevergoeding aan BNP Paribas als gevolg van het bod in contanten gelanceerd door BNP Paribas op de CASHES).

In 2011 had de EUR (541) miljoen voornamelijk betrekking op de waardeverminderingen op financiële vaste activa (EUR (386) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII B, waarvan op AG Insurance EUR (273) miljoen en op Ageas EUR (64) miljoen), de minderwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa (EUR (73) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII D) en de minderwaarden bij de realisatie van materiële vaste activa (EUR (35) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII D, voornamelijk op gebouwen).

De **belastingen op het resultaat** (rubrieken XIXbis + XX) waren positief voor EUR 2 miljoen in 2012 terwijl ze negatief waren voor EUR (49) miljoen in 2011. Het belastingsniveau wordt beïnvloed door de fiscale behandeling van de winstdeelneming van de werknemers en van de provisies voor vervroegd vertrek in België, alsook door de bijzondere fiscale regimes van de verschillende buitenlandse bijkantoren.

De 11 **buitenlandse bijkantoren**, gesitueerd in Boekarest, Keulen, Kopenhagen, Lissabon, Londen, Madrid, New York, Oslo (nieuw gecreeërd in 2012), Praag, Stockholm en Wenen maakten gezamenlijk een winst van EUR 148 miljoen in 2012, tegenover EUR 211 miljoen in 2011.

De **te verwerken winst van het boekjaar** bedroeg EUR 1.704 miljoen.

Voorstel tot bestemming van het resultaat van het boekjaar

Te verwerken winst van het boekjaar	EUR	1.704,0	miljoen
Overgedragen winst van het vorige boekjaar	EUR	1.221,3	miljoen
Te verwerken winstsaldo	EUR	2.925,3	miljoen
<hr/>			
Toevoeging aan de wettelijke reserve	EUR	85,2	miljoen
Over te dragen winst	EUR	2.560,0	miljoen
Vergoeding van het kapitaal	EUR	256,1	miljoen
Andere rechthebbenden	EUR	24,0	miljoen

Conform de hierboven beschreven bestemming van de winst van het boekjaar 2012 zal de Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis NV aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voorstellen om een bruto dividend van EUR 0,53 per aandeel uit te keren.

In het kader van het proces tot het bekomen van voordeliger eigen vermogen heeft BNP Paribas Fortis op 26 september 2001 innovatieve financiële schuldinstrumenten ('Redeemable Perpetual Cumulative Coupon Debt Securities') op de internationale markt uitgegeven voor een totaal bedrag van EUR 1 miljard. Deze uitgifte had tot doel om de solvabiliteit van BNP Paribas Fortis op een proactieve wijze te verstevigen en aldus de verdere ontwikkeling van de bankactiviteiten te ondersteunen, zowel wat betreft de bedrijfs- en privé kredietverlening, alsook wat betreft de marktactiviteiten. Verder werd hiermee reeds geanticipeerd op nieuwe reglementaire solvabiliteitsvereisten, onder meer voor de dekking van bijkomende risicocategorieën zoals de operationele risico's. Vermits deze schuldinstrumenten door hun aard uitgesproken achtergestelde verplichtingen zijn, heeft de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen ermee ingestemd om ze gelijk te stellen met eigen vermogen sensu stricto (Tier 1-kapitaal). Daartoe moest aan een aantal voorwaarden worden voldaan, zoals in de mogelijkheid voorzien om onder bepaalde voorwaarden deze schuldinstrumenten in winstbewijzen van BNP Paribas Fortis te kunnen omzetten. Om de uitgifte van winstbewijzen tegen inbreng van deze schuldinstrumenten mogelijk te maken voegde de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 23 november 2001 een artikel 5bis toe aan de statuten. Daarnaast werd het toegestane kapitaal aangepast om de Raad van Bestuur onder meer de mogelijkheid te bieden om zo nodig de interesten op deze schuldinstrumenten te betalen door uitgifte van nieuwe aandelen van BNP Paribas Fortis. Artikel

5bis van de statuten somt verder de omstandigheden op waarin zulke winstbewijzen worden uitgegeven, de kenmerken van de winstbewijzen, de hieraan gekoppelde dividendbeperkingen en diverse andere bepalingen.

De Raad van Bestuur heeft zich er ook toe verbonden om de volgende reglementaire limieten na te leven: de winstbewijzen, indien ze effectief worden uitgegeven, zullen samen met andere innovatieve kapitaalinstrumenten uitgegeven door BNP Paribas Fortis die vallen onder Tier 1, niet meer dan 15% van het Tier 1-kapitaal van BNP Paribas Fortis vertegenwoordigen en de winstbewijzen, indien ze effectief worden uitgegeven, zullen samen met andere winstbewijzen of aandelen zonder stemrecht uitgegeven door BNP Paribas Fortis, niet meer dan een derde van het maatschappelijk kapitaal van BNP Paribas Fortis, inclusief uitgiftepremies, uitmaken.

BNP Paribas Fortis heeft besloten haar colloptie op het aflosbare eeuwigdurende cumulatieve schuldbewijs met een nominale waarde van EUR 1 miljard niet uit te oefenen op de eerste inkoopdatum van 26 september 2011. Naar aanleiding van de beslissing van BNP Paribas Fortis en in overeenstemming met de voorwaarden van de obligaties heeft Ageas de Nationale Bank van België toestemming gevraagd om de obligaties in contanten en tegen nominale waarde te verkrijgen op 26 september 2011. Op 19 augustus 2011 heeft de NBB Ageas laten weten dat zij instemt met de ruil. Daarnaast is Ageas meegedeeld dat de houders die 95% van alle obligaties vertegenwoordigen besloten hebben voor de ruil te kiezen.

Op 27 oktober 2004 heeft BNP Paribas Fortis door effecten belichaamde schulden ('Directly Issued Perpetual Securities') uitgegeven ter waarde van EUR 1 miljard met een doelstelling en kenmerken die te vergelijken zijn met die van de 'Redeemable Perpetual Cumulative Coupon Debt Securities' uit 2001. De reglementaire limieten die hierboven werden beschreven gelden tevens voor deze uitgifte. Ten einde de uitgifte van de 'Directly Issued Perpetual Securities' mogelijk te maken wijzigde de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 28 april 2005 de statuten. Een nieuw artikel 5ter werd toegevoegd. Dit artikel 5ter preciseert de omstandigheden waarin zulke winstbewijzen worden uitgegeven, hun kenmerken, de hieraan gekoppelde dividendbeperkingen en diverse andere bepalingen.

Op 19 december 2007 heeft BNP Paribas Fortis de 'Convertible en Subordinated Hybrid Equity-linked Securities' (CASHES) uitgegeven met een nominale waarde van EUR 3 miljard en een coupure van EUR 250.000 elk. De coupons van de effecten zijn trimestriëel betaalbaar met een jaarlijks variabele rentevoet van drie maand Euribor + 2,0%. Voor wettelijke doeleinden worden de CASHES effecten behandeld als deel van het Tier 1 vermogen. De coupons van de CASHES waardepapieren vertegenwoordigen rechtstreekse en achtergestelde verplichtingen voor elk BNP Paribas Fortis NV/SA, Ageas NV/SA (eerder Fortis NV/SA) en Ageas NV (eerder Fortis NV) als schuldenaars. De coupons van de CASHES zijn achtergesteld tegenover alle andere leningen, achtergestelde leningen en bevoorrechte aandelen, maar krijgen een 'senior' ranking ten opzichte van de gewone aandelen. Het hoofdbedrag van de effecten zal niet terugbetaald worden in cash. Het enige verhaalrecht van de effectenhouders van de CASHES tegenover de medeschuldenaars met betrekking tot het hoofdbedrag zijn de 125.313.283 aandelen die BNP Paribas Fortis aanhoudt als onderpand, in het voordeel van de CASHES. Deze aandelen hebben geen recht op dividend of stemrecht tot op het moment van conversie. De CASHES effecten hebben geen vervaldag, maar kunnen omgewisseld worden in Ageas (ex-Fortis) aandelen op vraag van de houder van de effecten, tegen de prijs van EUR 23,94 per aandeel. Vanaf 19 december 2014 worden de effecten automatisch omgewisseld in aandelen Ageas (ex-Fortis) wanneer de aandeelprijs van Ageas (ex-Fortis) gelijk of groter is dan EUR 35,91 gedurende twintig opeenvolgende handelsdagen.

Op 26 januari 2012 hebben Ageas en BNP Paribas Fortis een overeenkomst aangekondigd voor de gedeeltelijke afwikkeling van de RPN en de volledige inkoop van de Tier 1-obligatielening die door BNP Paribas Fortis is uitgegeven in 2001 en voor 95% in handen is van Ageas sinds september 2011. De afwikkeling en aflossing vinden plaats op voorwaarde dat BNP Paribas een minimale acceptatiegraad van 50% behaalt op het bod in contanten op de CASHES gelanceerd op 26 januari 2012.

De RPN is een financieel instrument aangehouden door Ageas SA/NV, Ageas N.V. en BNP Paribas Fortis dat leidt tot kwartaalbetalingen aan of door van BNP Paribas Fortis SA/NV.

Op 31 januari 2012 werd er aangekondigd dat het bod in contanten op de CASHES gelanceerd door BNP Paribas op 26 januari 2012 met succes werd afgerond op 30 januari 2012. De acceptatiegraad bedroeg 63% bij een biedprijs van 47,5%. Op 6 februari 2012 heeft BNP Paribas 7.553 van de aangeboden effecten van de 12.000 uitstaande CASHES-effecten (62,94%) uitgewisseld voor 78.874.241 bestaande Ageas-aandelen met dividend -en stemrechten. BNP Paribas ontving een schadevergoeding van Ageas en BNP Paribas Fortis. Het RPN-mechanisme hield op te bestaan voor de geconverteerde CASHES. De aflossing van de Tier 1-obligaties en de vergoeding werden verrekend.

Informatie met betrekking tot Artikel 523 van het wetboek van vennootschappen

Schadeloosstelling van bestuurders – Belangenconflict

Vergadering van 27 april 2012

- Tijdens vergaderingen die in 2009, 2010 en 2011 plaats vonden, besliste de Raad van Bestuur van de Vennootschap om in bepaalde gevallen schadeloosstelling door de Vennootschap te verlenen aan de bestuurders voor de mogelijke aansprakelijkheid die ze lopen in de uitoefening van hun mandaat.
- De Voorzitter zet uiteen dat de Vennootschap de wenselijkheid dient te onderzoeken om ook schadeloosstelling te verlenen aan Mevr. Antoinette d'Aspremont Lynden haar te beschermen tegen de aansprakelijkheid die ze zou kunnen oplopen als bestuurder van de Vennootschap. De Voorzitter verwijst naar de overwegingen onderliggend aan de beslissingen van de Raad van Bestuur van 2009, 2010 en 2011, die vandaag nog steeds relevant zijn. De Voorzitter stelt daarom voor dat de Vennootschap er zich toe verbindt om Mevr. A. d'Aspremont Lynden schadeloosstelling te verlenen in alle gevallen waarin ze te goeder trouw handelde en handelde op een wijze waarvan ze meende dat deze in het belang van de Vennootschap was, met uitzondering van de gevallen waarin de aansprakelijkheid van de bestuurder zou voortvloeien uit bedrog of opzettelijke fout of de gevallen of de mate waarin deze aansprakelijkheid zou gedekt worden door een verzekeringspolis (al dan niet door de Vennootschap afgesloten) in het voordeel van de bestuurder.
- De Voorzitter stelde vast dat, overeenkomstig artikel 523 van het Wetboek van vennootschappen, Mevr. D'Aspremont Lynden vóór enige beraadslaging aan de andere bestuurders en de commissarissen heeft medegedeeld dat ze diende beschouwd te worden als hebbende een belang dat strijdig is met de beslissingen die de Raad dient te nemen met betrekking tot dit agendapunt omdat ze persoonlijk zou genieten van de hierboven beschreven schadeloosstelling.
- Mevr. A. d'Aspremont Lynden verliet de vergaderzaal en nam geen deel aan de beraadslaging en beslissing van de Raad opgenomen in paragrafen vijf en zes hieronder.
- De andere bestuurders erkenden dat de hierboven beschreven schadeloosstelling overeenstemt met de marktpraktijken in België rekening houdende met de specifieke kenmerken van de Vennootschap. Deze schadeloosstelling zou in het belang van de Vennootschap zijn aangezien zij in staat moet zijn om bestuurders aan te trekken, te behouden en te genieten van hun waardevolle bijdragen. Bovendien genieten de overige bestuurders van een gelijkaardige schadeloosstelling en zou het niet verlenen van een dergelijke schadeloosstelling aan deze bestuurder een verschil in behandeling uitmaken die niet gerechtvaardigd kan worden en die het moeilijk zou maken om in de toekomst bestuurders aan te trekken en te behouden. De aan de beraadslaging deelnemende bestuurders erkenden bovendien dat er geen gevolgen van vermogensrechtelijke aard van deze schadeloosstelling voor de Vennootschap zijn, andere dan deze als gevolg van enige betaling die door de Vennootschap daaronder wordt gedaan.
- De overige bestuurders gingen vervolgens over tot de beraadslaging. Deze bestuurders bespraken de schadeloosstellingverbintenis en beslisten met eenparigheid van stemmen dat de Vennootschap Mevr. A. d'Aspremont Lynden schadeloos zal stellen en vrijwaren in de grootst mogelijke mate toegelaten door de toepasselijke wetgeving, voor en van alle aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen die redelijkerwijze door haar werden opgelopen of gedragen in verband met enige procedure of vordering die een derde partij (met inbegrip van, maar niet beperkt tot, een aandeelhouder van de Vennootschap die handelt voor eigen rekening) tegen haar instelt in haar hoedanigheid van bestuurders van de Vennootschap met betrekking tot enige beslissing, handeling of verzuim genomen of gesteld (of beweerdelijk genomen of gesteld) vóór, op of na de datum van deze vergadering, met dien verstande echter dat:
  - de bestuurder handelde te goeder trouw en op een wijze waarvan hij meende dat deze in het belang van de Vennootschap was; en
  - deze schadeloosstellingverbintenis niet van toepassing zal zijn (i) op aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen die voortvloeien uit bedrog of opzettelijke fout van de bestuurder; noch (ii) indien, en voor zover, dergelijke aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen gedekt worden door een verzekeringspolis (al dan niet door de Vennootschap afgesloten) in het voordeel van de betrokken bestuurder.

Vergadering van 13 december 2012

- Tijdens vergaderingen die in 2009, 2010, 2011 en 2012 plaats vonden, besliste de Raad van Bestuur van de Bank om in bepaalde gevallen schadeloosstelling door de Bank te verlenen aan de bestuurders voor de mogelijke aansprakelijkheid die ze lopen in de uitoefening van hun mandaat.
- De Voorzitter zet uiteen dat de Bank de wenselijkheid dient te onderzoeken om ook schadeloosstelling te verlenen aan Dhr. H. Delwaide om hem te beschermen tegen de aansprakelijkheid die hij zou kunnen oplopen als bestuurder van de Bank. De Voorzitter verwijst naar de overwegingen onderliggend aan de beslissingen van de Raad van Bestuur van 2009, 2010, 2011 en 2012, die vandaag nog steeds relevant zijn. De Voorzitter stelt daarom voor dat de Bank er zich toe verbindt om Dhr. H. Delwaide schadeloosstelling te verlenen in alle gevallen waarin hij te goeder trouw handelde en handelde op een wijze waarvan hij meende dat deze in het belang van de Bank was, met uitzondering van de gevallen waarin de aansprakelijkheid van de bestuurder zou voortvloeien uit bedrog of opzettelijke fout of de gevallen of de mate waarin deze aansprakelijkheid zou gedekt worden door een verzekeringspolis (al dan niet door de Bank afgesloten) in het voordeel van de bestuurder.
- De Voorzitter stelde vast dat, overeenkomstig artikel 523 van het Wetboek van vennootschappen, Dhr. H. Delwaide vóór enige beraadslaging aan de andere bestuurders en de commissarissen heeft medegedeeld dat hij diende beschouwd te worden als hebbende een belang dat strijdig is met de beslissingen die de Raad dient te nemen met betrekking tot dit agendapunt omdat hij persoonlijk zou genieten van de hierboven beschreven schadeloosstelling.
- Dhr. H. Delwaide verliet de vergaderzaal en nam geen deel aan de beraadslaging en beslissing van de Raad opgenomen in paragrafen vijf en zes hieronder.
- De andere bestuurders erkennen dat de hierboven beschreven schadeloosstelling overeenstemt met de marktpraktijken in België rekening houdende met de specifieke kenmerken van de Bank. Deze schadeloosstelling zou in het belang van de Bank zijn aangezien zij in staat moet zijn om bestuurders aan te trekken, te behouden en te genieten van hun waardevolle bijdragen. Bovendien genieten de overige bestuurders van een gelijkaardige schadeloosstelling en zou het niet verlenen van een dergelijke schadeloosstelling aan deze bestuurder een verschil in behandeling uitmaken die niet gerechtvaardigd kan worden en die het moeilijk zou maken om in de toekomst bestuurders aan te trekken en te behouden. De aan de beraadslaging deelnemende bestuurders erkennen bovendien dat er geen gevolgen van vermogensrechtelijke aard van deze schadeloosstelling voor de Bank zijn, andere dan deze als gevolg van enige betaling die door de Bank daaronder wordt gedaan.
- De overige bestuurders gingen vervolgens over tot de beraadslaging. Deze bestuurders bespraken de schadeloosstellingverbintenis en beslisten met eenparigheid van stemmen dat de Bank Dhr. H. Delwaide schadeloos zal stellen en vrijwaren in de grootst mogelijke mate toegelaten door de toepasselijke wetgeving, voor en van alle aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen die redelijkerwijze door hem werden opgelopen of gedragen in verband met enige procedure of vordering die een derde partij (met inbegrip van, maar niet beperkt tot, een aandeelhouder van de Bank die handelt voor eigen rekening) tegen hem instelt in zijn hoedanigheid van bestuurder van de Bank met betrekking tot enige beslissing, handeling of verzuim genomen of gesteld (of beweerdelijk genomen of gesteld) vóór, op of na de datum van deze vergadering, met dien verstande echter dat:
  - de bestuurder handelde te goeder trouw en op een wijze waarvan hij meende dat deze in het belang van de Bank was; en
  - deze schadeloosstellingverbintenis niet van toepassing zal zijn (i) op aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen die voortvloeien uit bedrog of opzettelijke fout van de bestuurder; noch (ii) indien, en voor zover, dergelijke aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen gedekt worden door een verzekeringspolis (al dan niet door de Bank afgesloten) in het voordeel van de betrokken bestuurder.

Informatie over transacties tussen verbonden partijen

1. Procedure van de raad

Achtergrond

Door een wijziging in de wetgeving die op 1 januari 2012 van kracht werd, is artikel 524 van het Wetboek van vennootschappen, dat een specifieke procedure in het kader van transacties tussen verbonden partijen oplegt, niet langer van toepassing op BNP Paribas Fortis NV ('BNP Paribas Fortis' of het 'Bedrijf'). Toch heeft de Raad van Bestuur, op advies van het GNRC en in lijn met de interne governance principes, op 15 december 2011 een 'Procedure van de raad voor transacties tussen verbonden partijen' (de 'Procedure') goedgekeurd die is geïnspireerd op maar niet identiek is aan artikel 524 van het Wetboek van vennootschappen.

De Raad van Bestuur delegeerde op 15 december 2011 de oprichting en samenstelling van een Special Board Committee (het 'SBC' of 'Special Board Committee') aan het GNRC.

In het kader van een bepaald aantal transacties tussen verbonden partijen, zoals gedefinieerd in de Procedure en hierna verder beschreven als de 'Castle'-transacties, besliste het GNRC tijdens zijn meeting van 16 januari 2012:

- de volgende niet-uitvoerend bestuurders te benoemen als leden van het SBC:
  - dhr. Dirk Boogmans (voorzitter en coördinator van het SBC);
  - mw. Sophie Dutordoir (onafhankelijk en niet-uitvoerend bestuurder);
  - dhr. Koen Geens (niet-uitvoerend bestuurder als vertegenwoordiger van de Belgische Staat);
  - dhr. Jean Stéphenne (onafhankelijk en niet-uitvoerend bestuurder); en
- dhr. Luc Vansteenkiste te benoemen als expert van het SBC.

Met het oog op een andere transactie tussen verbonden partijen, bekend onder de naam 'Haspen' en ook hierna verder beschreven, nodigde de Raad van Bestuur op 25 juli 2012 mw. d'Aspremont Lynden uit om als onafhankelijk en niet-uitvoerend bestuurder lid te worden van het SBC.

Omdat de Castle-transacties (Castle Leasing, Castle Branches en Castle Specialised Finance) en de Haspen-transactie (samen de 'Transactie(s)'), in de betekenis van de Procedure, beschouwd worden als transacties tussen verbonden vennootschappen van het Bedrijf, vroeg de Raad van Bestuur aan het SBC een schriftelijk gemotiveerd advies (het/de 'Advie(s)(zen)') uit te brengen over elk van deze transacties.

De Procedure voorziet onder meer dat (i) het SBC wordt bijgestaan door een onafhankelijk financieel adviseur en ieder ander persoon die het nodig acht, en (ii) een van de statutaire bedrijfsrevisoren van de BNP Paribas Groep vóór de vergadering van de Raad van Bestuur waarin de beslissing wordt genomen, een advies verstrekt over de nauwkeurigheid van de (financiële) gegevens in het Advies van het SBC.

Draagwijdte van het advies

Overeenkomstig de Procedure moet om het even welke beslissing aangaande (i) transacties tussen het Bedrijf en een van zijn verbonden ondernemingen met uitzondering van dochterondernemingen, of (ii) transacties tussen een dochter van het Bedrijf en een verbonden onderneming van dergelijke dochter, maar die geen dochter is van het Bedrijf, worden onderworpen aan een toepassing van de Procedure alvorens daarover een beslissing wordt genomen door de Raad van Bestuur. Dit houdt in dat het SBC een schriftelijk gemotiveerd Advies moet uitbrengen waarin het:

- de aard van de transactie omschrijft;
- het bedrijfsmatige voor- of nadeel van de transactie voor het Bedrijf en zijn aandeelhouders beoordeelt;
- de vermogensrechtelijke gevolgen van de transactie voor het Bedrijf beschrijft; en
- beoordeelt of de beslissing of transactie al dan niet zodanig is dat het Bedrijf daardoor mogelijk een nadeel wordt berokkend dat, in het licht van de strategie van het Bedrijf, kennelijk onrechtmatig is. Indien het Special Board Committee de beslissing of transactie niet kennelijk onrechtmatig beoordeelt doch meent dat zij het Bedrijf zou kunnen benadelen, moet het Special Board Committee verduidelijken welke voordelen de beslissing of transactie in rekening brengt ter compensatie van de vermelde nadelen.

Samenstelling van het Special Board Committee

Met betrekking tot elke beslissing bedoeld in de Procedure moet het SBC samengesteld zijn uit minimum drie (3) niet-uitvoerend bestuurders die niet de meerderheidsaandeelhouder vertegenwoordigen. De meerderheid van de leden van het Special Board Committee moeten onafhankelijke bestuurders (in de betekenis van artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen). Om aan deze verplichting te voldoen, is het SBC dat werd opgericht voor de Transacties samengesteld geworden uit de hierboven vermelde bestuurders.

De heren Dirk Boogmans en Jean Stéphane en mevrouwen Sophie Dutordoir en Antoinette d'Aspremont Lynden bevestigden dat zij onafhankelijke bestuurders zijn in de betekenis van artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen.

Onafhankelijk financieel adviseur benoemd door het SBC in overeenstemming met de Procedure

Overeenkomstig de Procedure wordt het SBC bijgestaan door een onafhankelijk financieel adviseur en door ieder persoon die nodig wordt geacht.

Voor de Castle-transacties (Castle Leasing, Castle Branches en Castle Specialised Finance) is UBS Limited, 1 Finsbury Avenue, London, EC2M 299, Verenigd Koninkrijk, door het SBC als

onafhankelijk expert aangewezen om het SBC bij te staan in de uitvoering van zijn taak en bij het afgeven van zijn Advies. Voor Haspen is Ernst & Young Special Business Services, 1831 Diegem, De Kleetlaan 2, door het SBC als onafhankelijk expert aangewezen om het SBC bij te staan in de uitvoering van zijn taak en bij het afgeven van zijn Advies.

Basis voor de Adviezen – Activiteiten van het Special Board Committee

De Adviezen van het SBC zijn gevormd op basis van, onder andere, de door het management van het Bedrijf, van BNP Paribas en van BGL BNP Paribas SA verstrekte informatie.

Indien belanghebbend en van toepassing heeft het management van zowel BNP Paribas als het Bedrijf aan het Special Board Committee onder meer bevestigd dat de documenten en informatie ter beschikking gesteld aan het Special Board Committee om zijn taken uit te voeren en de betrokken transacties te beoordelen, volledig, juist, nauwkeurig en niet misleidend zijn en dat er geen belangrijke informatie is achtergehouden.

Het SBC heeft in 2012 20 vergaderingen besteed aan de Castle-transacties (Castle Leasing, Castle Branches en Castle Specialised Finance) en vier vergaderingen aan de Haspen-transactie. Tijdens deze vergaderingen voerde het Special Board Committee overleg en wisselde het informatie en standpunten uit met het Bedrijf, het management van BNP Paribas, UBS/Ernst & Young en de betrokken statutaire bedrijfsrevisor van de BNP Paribas Groep.

2. Globaal integratieproject

BNP Paribas verwierf op 12 mei 2009 en 13 mei 2009 de controle over BNP Paribas Fortis door de overname van 74,93% van de aandelen van BNP Paribas Fortis en ook van 15,96% van de aandelen van BGL BNP Paribas S.A. ('BGL') (BNP Paribas Fortis zelf houdt 50% +1 van de aandelen van laatstgenoemde). De Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij ('FPIM'), een holding die eigendom is van de Belgische Staat, bezit 25% van BNP Paribas Fortis. De resterende 0,07% van de aandelen van BNP Paribas Fortis is in handen van particuliere beleggers.

Nadat BNP Paribas de controle over BNP Paribas Fortis had verworven, werd onmiddellijk een globaal integratieproject (waarvan het eerste deel bekend stond als het Knight-project) opgestart voor de integratie van BNP Paribas Fortis en de Groep BNP Paribas (het 'Globaal integratieproject'). Alle verwante transacties en de rationale ervan kwamen gedetailleerd aan bod in de Jaarverslagen 2009 en 2010 van BNP Paribas Fortis in het hoofdstuk 'Informatie met betrekking tot artikel 524 van het Wetboek van vennootschappen'.

Door een gewijzigde wetgeving die op 1 januari 2012 van kracht werd, is artikel 524 van het Belgisch Wetboek van vennootschappen niet langer van toepassing op BNP Paribas Fortis. De Raad van Bestuur heeft echter op 15 december 2011 een specifieke procedure voor 'transacties tussen verbonden partijen' waarin BNP Paribas Fortis is betrokken, goedgekeurd (zie supra – Procedure van de Raad/Achtergrond).

Als een volgende stap in het Globaal integratieproject en met het oog op de overdracht en herallocatie van bepaalde activa

en activiteiten zoals hierna beschreven tussen de verschillende entiteiten van de BNP Paribas Groep, heeft het management van BNP Paribas Fortis (en desgevallend van BNP Paribas) de voorwaarden bepaald van de 'Castle'- en 'Haspen'-transacties en deze ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis. Alvorens over de betrokken transacties te beslissen, vroeg de Raad van Bestuur aan het Special Board Committee om, in de context van de Procedure, een schriftelijk gemotiveerd advies uit te brengen over elk van die transacties.

3. Transacties

3.1. Beschrijving

Castle 'Leasing'

Deze transactie heeft betrekking op de reorganisatie van de leasingactiviteiten, waarbij BGL BNP Paribas, een filiaal van BNP Paribas Fortis, de controle over BNP Paribas Leasing Solutions SA ('BNP PARIBAS LS') van BNP Paribas moet verwerven, en BNP PARIBAS LS de operationele leasingdochtermaatschappijen uit zijn Groep moet afsplitsen zodat BNP PARIBAS LS ze kan verkopen aan de thuisbanken in Frankrijk, België en Luxemburg (de 'Afsplitsingen').

De belangrijkste redenen voor deze transactie zijn:

1. in het algemeen, de aanpassing aan de regelgeving en de optimalisering van bepaalde aspecten van de structuur van de BNP Paribas Groep voor wat betreft de leasing-activiteiten; en
2. voor BGL BNP Paribas, de verwerving van een nieuwe competentie van de Groep en uitzicht op een aantrekkelijke en zelfstandige activiteit met goede groeiperspectieven en een gezond risicoprofiel.

Castle 'Branches'

Deze transactie heeft betrekking op de (gedeeltelijke) herstructurering van het netwerk van bijkantoren van BNP Paribas en BNP Paribas Fortis. Zij beoogt bepaalde aspecten van de structuur van de BNP Paribas Groep te optimaliseren door een efficiënte geografische structuur in Europa te creëren voor CIB als geheel en dat bovendien aantrekkelijke bedrijfsopportunities biedt aan de CIB-afdeling van BNP Paribas Fortis. Dit project omvat de volgende overdrachten:

1. de overdracht van de meeste activiteiten van het Nederlandse en Noorse bijkantoor van BNP Paribas aan BNP Paribas Fortis en de overdracht van de meeste activiteiten van de bijkantoren van BNP Paribas Fortis in het Verenigd Koninkrijk, Spanje en Portugal aan BNP Paribas (samen de 'Businessoverdrachten');
2. de overdracht van het krediet tegenpartijrisico voor relevante markttransacties (vastrentende derivaten) aan de relevante koper om de transfer van de onderliggende lening en van het risicobeheer van de klant te volgen, terwijl het marktrisico bij de verkoper blijft waar het oorspronkelijk werd aangegaan en gehedged; en
3. de overdracht van de aan de lokale business beloofde funding die binnen de 'Businessoverdrachten' moet worden getransfereerd, van de centrale ALM-afdeling van de verkoper naar die bij de koper.

Castle 'Specialised Finance'

Deze transactie beoogt de Specialised Finance-activiteiten in de BNP Paribas Groep te reorganiseren waarbij (i) bepaalde bestaande kredieten van Specialised Finance door BNP Paribas zijn verkocht aan BNP Paribas Fortis, en (ii) de toekomst van bepaalde Specialised Finance-activiteiten wordt voorbereid via de oprichting door BNP Paribas van een niet-concurrerende onderneming voor die Specialised Finance-business en de vestiging van het Competence Centre voor Specialised Finance in Brussel.

Castle Leasing, Castle Branches en Castle Specialised Finance worden hierna de 'Castle-transacties' genoemd.

Haspen

In IT werd in 2011 een groepsbreed centraliserend initiatief gelanceerd om de IT-productie in de BNP Paribas Groep efficiënter te maken en de IT van de BNP Paribas Groep verder te ontwikkelen rond de sterke Parijs-Brusselse as. Deze centralisering zou worden gerealiseerd door de uitbreiding van het BP²I-model naar België, waarbij 'BP²I' staat voor 'BNP Paribas Partners for Innovation', dit is een 50/50 joint venture van BNP Paribas met IBM France waar BNP Paribas het beheer van zijn technische basisinfrastructuur naartoe outsourcet. Het BP²I-model wordt in de BNP Paribas Groep al gebruikt in Frankrijk, Italië en Zwitserland.

Vanuit het oogpunt van BNP Paribas Fortis omvat Haspen, behalve de outsourcing via een 5-jarig contract, de verkoop van bepaalde activa van hardware en software gekoppeld aan de geoutsourcete activiteiten. Het hoofddoel is de IT-productie veilig te stellen en de IT-kosten na verloop van tijd te verminderen dankzij de schaalvoordelen bij BP²I, het vervangen van individuele consultants door dienstverleningscontracten en de gemeenschappelijke uitvoering van activiteiten tussen Frankrijk en België.

3.2. Prijsbepaling van de Transacties

Castle-transacties

Voor de Castle-transacties is de prijsbepaling gebaseerd op hetzelfde mechanisme als datgene wat gebruikt is voor de vorige transacties tussen verbonden partijen in 2009-2010 waarbij de initiële aankoopprijs gelijk is aan de geschatte materiële nettoboekwaarde op de relevante datum van de economische overdracht van de activiteit plus goodwill of minus badwill, volgens de volgende formule:

Nettoboekwaarde	
-	Goodwill en overige immateriële activa
+	Raming nettoresultaat (tot de relevante datum van de economische overdracht)
=	Geschatte materiële nettoboekwaarde
+/-	Goodwill / Badwill
=	Initiële aankoopprijs

De initiële aankooprijzen worden bepaald volgens gebruikelijke waarderingsmodellen, hoofdzakelijk de methode met verdisconteerde kasstromen die, conform de Procedure, werd onderworpen aan een tegensprekelijk proces. De finale aankoopprijs wordt bepaald door de initiële prijs te corrigeren voor het (positieve of negatieve) verschil tussen de geschatte materiële nettoboekwaarde en de geauditeerde materiële nettoboekwaarde; de goodwill of badwill blijven constant. Andere prijscorrecties kunnen ook in rekening worden gebracht om dubbelstellingen te vermijden.

Er is een procedure uitgewerkt om geschillen over de prijscorrecties te beslechten.

De prijzen van de Castle-transacties zijn de volgende:

- Voor Castle Leasing: de finale aankoopprijs voor de acquisitie door BGL BNP Paribas van 16,67% van de aandelen in BNP Paribas LS bedroeg EUR 383 miljoen; de finale aankoopprijs voor de acquisitie van de Belgische Afsplitsing bedroeg EUR 44 miljoen; de finale aankoopprijs voor de Luxemburgse Afsplitsing bedroeg EUR 6 miljoen; en de finale aankoopprijs voor de Franse Afsplitsing bedroeg EUR 80 miljoen (inclusief een dividendbetaling van EUR 30 miljoen);
- Voor Castle Branches: de initiële aankoopprijs voor het Nederlandse bijkantoor bedroeg EUR 292,8 miljoen; de initiële aankoopprijs voor het Noorse bijkantoor bedroeg NOK 753,4 miljoen; de initiële aankoopprijs voor het Portugese bijkantoor bedroeg EUR 31,8 miljoen; de initiële aankoopprijs voor het bijkantoor in het VK bedroeg GBP 504,55 miljoen; en de initiële aankoopprijs voor het Spaanse bijkantoor zal de som van de materiële nettoboekwaarde op de effectieve overdrachtsdatum en een goodwill van EUR 16 miljoen bedragen;
- Voor Castle Specialised Finance: de initiële aankoopprijs omvat de som van (i) een totale goodwill van EUR 455 miljoen; (ii) de nominale waarde van de overgedragen Specialised Credits op hun effectieve overdrachtsdatum minus collectieve bijzondere waardeverminderingen; (iii) een ALM-compensatie die het verschil in funding en liquiditeitskosten dekt tussen de historische voorwaarden en deze die gelden op de effectieve overdrachtsdatum.

De waardebeoordeling van elke Castle-transactie is geanalyseerd door en besproken met UBS Limited dat als onafhankelijk financieel adviseur optrad en het SBC bijstond met een beoordeling van elke Castle-transactie.

Mazars is, via zijn kantoor in Brussel, opgetreden als een van de statutaire bedrijfsrevisoren van de BNP Paribas Groep en heeft – alvorens de Raad van Bestuur de relevante beslissing nam – een verslag ter beschikking gesteld over de nauwkeurigheid van de financiële gegevens in het Advies van het SBC over Castle Leasing.

Deloitte Bedrijfsrevisoren/Réviseurs d'Entreprises BV/CVBA is opgetreden als statutaire bedrijfsrevisor van BNP Paribas Fortis en heeft – alvorens de Raad van Bestuur de relevante beslissing nam – een verslag ter beschikking gesteld over de nauwkeurigheid van de financiële gegevens in het Advies van het SBC over Castle Branches en Castle Specialised Finance.

Haspen-transactie

De prijs van de Haspen-transactie bestaat uit twee delen: (i) de prijs van de activa overgedragen van BNP Paribas Fortis aan BP², zijnde een bedrag van EUR 21 miljoen, en (ii) de prijs van de geoutsourcete diensten te leveren door BP¹ aan BNP Paribas

Fortis, zijnde een bedrag van EUR 72 miljoen voor de dienstverlening in 2013 (waarvan EUR 5 miljoen voor migratiediensten), van EUR 85 miljoen voor de dienstverlening in 2014 (waarvan EUR 5 miljoen voor migratiediensten), van EUR 85 miljoen voor de dienstverlening in 2015, van EUR 84 miljoen voor de dienstverlening in 2016 en van EUR 84 miljoen voor de dienstverlening in 2017.

De Haspen-transactie en de waardebepaling ervan in het bijzonder zijn geanalyseerd door en besproken met Ernst & Young, dat als onafhankelijk financieel adviseur optrad en het SBC bijstond bij de beoordeling van de Haspen-transactie.

Deloitte Bedrijfsrevisoren/Réviseurs d'Entreprises BV/CVBA is opgetreden als statutaire bedrijfsrevisor van BNP Paribas Fortis en heeft – alvorens de Raad van Bestuur de relevante beslissing nam – een verslag ter beschikking gesteld over de nauwkeurigheid van de financiële gegevens in het Advies van het SBC.

4. Besluitvorming

De Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis heeft de volgende transacties goedgekeurd:

- Castle Leasing: op 15 maart 2012;
- Castle Branches: op 9 mei 2012;
- Castle Specialised Finance: op 31 juli 2012; en
- Haspen: op 25 oktober 2012.

4.1. Castle Leasing

Advies van het Special Board Committee – Vermogensrechtelijke gevolgen

“Gebaseerd op de informatie die het SBC heeft ontvangen, zal de transactie leiden tot een verbetering van de inkomsten uit de beschikbare liquiditeit van zowel BNP Paribas Fortis als BGL BNP Paribas, die hun beschikbare liquiditeit zullen kunnen investeren in activa op middellange termijn en met goede rentabiliteits- en groeiperspectieven.

Het management van zowel het Bedrijf als BNP Paribas ramen het rendement van de investering op 9,7% à 14,4%, onder de aanname dat alle kapitaaloverschot opwaarts wordt gecentraliseerd en uitgaande van de voorgestelde transactieprijs voor BNPP LS van EUR 2.300 miljoen. Die is gebaseerd op een beperkte bijkomende investering van EUR 383 miljoen voor BGL BNP Paribas of indirect van EUR 192 miljoen voor BNP Paribas Fortis. De Tier 1-kernratio (Basel 2.5) van het Bedrijf zou vanaf eind 2011 op een pro-formabasis dalen met 90 basispunten.

De overdracht van de leasingactiviteiten vanuit de thuisbanken van de Groep in België, Frankrijk en Luxemburg naar hun respectieve controle perimeter zal ook een directe vermogensrechtelijke impact hebben vermits het Bedrijf na de Transactie alle aandelen van ES Finance NV zal bezitten. Toch zal de volledige consolidatie van ES Finance geen belangrijke impact op de resultaten, de solvabiliteit of de liquiditeitspositie van het Bedrijf hebben.

Zowel de Afsplitsingen als de BNP Paribas LS-transactie zal (indirecte) vermogensrechtelijke gevolgen voor het Bedrijf hebben.”

Advies van het Special Board Committee – Besluit

“Op basis van de hierboven vermelde beschouwingen en na de financiële voorwaarden van de Transactie te hebben besproken met de onafhankelijke expert, UBS Limited, is het SBC van mening dat de voorgestelde Transactie geen nadeel zal berokkenen aan BNP Paribas Fortis dat onrechtmatig zou zijn gelet op de strategie van het Bedrijf. Het SBC is tevens van mening dat het onwaarschijnlijk is dat de Transactie negatieve gevolgen zou hebben waarvoor BNP Paribas Fortis niet voldoende gecompenseerd werd.”

Beslissing van de Raad van Bestuur

“Op basis van wat voorafgaat, van de bijkomende informatie verstrekt in de loop van de vergadering en van de standpunten naar voren gebracht door de leden van de Raad, besluit de Raad van Bestuur om de Transacties goed te keuren, met de omstandig in het voorstel van het Management beschreven bepalingen en voorwaarden en zoals opgenomen in het Advies daaromtrent.

De beslissing is genomen met voorbehoud van goedkeuring door de bevoegde toezichthouders NBB en CSSF.

Deze beslissing is bovendien genomen met voorbehoud van bevestiging van de beslissing van de Raad van Bestuur van BGL BNP Paribas om dezelfde Transacties goed te keuren.

De Raad bevestigt dat de Procedure van de raad voor transacties tussen verbonden partijen, goedgekeurd door de raad op 15 december 2011, is nageleefd met betrekking tot de goedkeuring van elk van de hierboven beschreven Transacties. (...)”

4.2. Castle Branches

Advies van het Special Board Committee – Vermogensrechtelijke gevolgen

Het SBC vermeldt de volgende geschatte vermogensrechtelijke gevolgen voor BNP Paribas Fortis ingevolge de Castle Branches-transactie:

- In termen van solvabiliteit zou de Castle Branches-transactie tot een vermindering van de risicogewogen activa leiden met ongeveer EUR 10,2 miljard tegen 2013 en tot een bijkomende vermindering met ongeveer EUR 7,2 miljard als het Spaanse bijkantoor effectief wordt overgedragen. In totaal zou dit uitmonden in een verbetering van de Tier 1-ratio (Bazel 2.5) met ongeveer 110 basispunten;

- In termen van liquiditeit zou de funding-kloof in een eerste stap met ongeveer EUR 2 miljard verminderen en met nog eens EUR 2 miljard als het Spaanse bijkantoor effectief wordt overgedragen;

- In totaal, en na de effectieve overdracht van het Spaanse bijkantoor, zou het resultaat voor belastingen dalen met ongeveer EUR 40 miljoen.

Advies van het Special Board Committee – Besluit

“Het SBC is zich niet bewust van voorwaarden van de Transactie die als kennelijk onrechtmatig voor het Bedrijf en/of zijn aandeelhouders moeten worden beschouwd.

Rekening houdend met de algemene voordelen die het Bedrijf uit de Transactie kan halen, ook in termen van bedrijfsopportunititeiten, is het SBC van mening dat de Transactie verenigbaar is met het vennootschappelijke belang van het Bedrijf en het Bedrijf bijzondere voordelen oplevert.

De vermogensrechtelijke gevolgen van de Transactie voor het Bedrijf zijn niet onevenredig aan de voordelen die het Bedrijf uit de Transactie kan halen. De Transactie is financieel haalbaar voor het Bedrijf, rekening houdend met haar financiële merites.

Op basis van de hierboven vermelde beschouwingen en na de financiële voorwaarden van de Transactie te hebben besproken met de onafhankelijke expert, UBS Limited, is het SBC van mening dat de voorgestelde Transactie geen nadeel zal berokkenen aan het Bedrijf dat onrechtmatig zou zijn gelet op de strategie van het Bedrijf. Het SBC is tevens van mening dat het onwaarschijnlijk is dat de Transactie negatieve gevolgen zou hebben waarvoor het Bedrijf niet voldoende gecompenseerd werd.”

Beslissing van de Raad van Bestuur

“Op basis van wat voorafgaat, van de bijkomende informatie verstrekt in de loop van de vergadering en van de standpunten naar voren gebracht door de leden van de Raad, besluiten de Bestuurders om de Castle Branches Europe-transactie goed te keuren, met de omstandig in het voorstel van de directie beschreven bepalingen en voorwaarden en zoals opgenomen in het Advies van het SBC daaromtrent.

De beslissing werd genomen met voorbehoud van goedkeuring door de NBB.

De Raad bevestigt dat de Procedure van de raad voor transacties tussen verbonden partijen, goedgekeurd door de raad op 15 december 2011, is nageleefd met betrekking tot de goedkeuring van elk van de hierboven beschreven Transacties. (...)”

4.3. Castle Specialised Finance

Advies van het Special Board Committee – Vermogensrechtelijke gevolgen

“Gebaseerd op de informatie die het SBC heeft ontvangen, zal de Transactie leiden tot en verbetering van de rentabiliteit van het Bedrijf evenals van de opbrengsten uit de beschikbare liquiditeit van BNP Paribas Fortis, die haar beschikbare liquiditeit kan investeren in activa op middellange of lange termijn met goede rentabiliteits- en groeiperspectieven.

Het management van zowel het Bedrijf als BNP Paribas ramen het rendement van de investering op 13% à 15% tijdens de eerste drie jaar. De Tier 1-kernratio (Bazel 2.5) van het Bedrijf zou vanaf eind 2013 op een pro-formabasis dalen met 120 basispunten.

Gebaseerd op de cijfers per december 2011, en pro forma voor Castle Leasing en Castle Branches, zou de Castle SF-transactie, na de Transactie:

- de risicogewogen activa van het Bedrijf met ruim EUR 7 miljard (een stijging met 6%) verhogen, en ongeveer 10% van de risicogewogen activa van het Bedrijf voor haar rekening nemen (in vergelijking met ongeveer 5% op dit ogenblik);
- de nettobankbaten van het Bedrijf met ongeveer EUR 269 miljoen (een stijging met 4%) verhogen, en ongeveer 5% van de nettobankbaten van het Bedrijf voor haar rekening nemen (in vergelijking met ongeveer 2% op dit ogenblik);
- de winst voor belastingen van het Bedrijf met ongeveer EUR 180 miljoen (een stijging met 23%) verhogen, en ongeveer 13% van de winst voor belastingen van het Bedrijf voor haar rekening nemen (in vergelijking met ongeveer 5% op dit ogenblik).”

Advies van het Special Board Committee – Besluit

“Het Special Board Committee heeft de Transactie besproken met zijn onafhankelijke expert, UBS Limited, en heeft het talrijke malen besproken met het management van het Bedrijf. In het kader van zijn advies over de Transactie wil het SBC de volgende aanbevelingen doen aan het Bestuur:

- de bestuurs- en interne organisatie van het nieuwe Competence Centre voor Structured Finance en de zeggenschap erover moet een belangrijk aandachtspunt zijn voor het Executive Committee van het Bedrijf. In dit kader moet aandacht besteed worden aan de aanwezigheid van voldoende gespecialiseerd senior management en commerciële en supportmedewerkers voor deze business in Brussel; ook moet over het beloningsaspect nagedacht en gediscussieerd worden in overeenstemming met de interne governance van het Bedrijf;
- bovendien zou het Executive Committee van de Transactie moeten gebruikmaken om het raamwerk te herzien dat het risicobeleid van de onderneming beschrijft, zodat het Bestuur een regelmatig en systematisch overzicht en rapportage van de diverse risico's van de onderneming ontvangt, met inbegrip van de risico's als gevolg van de Transactie;
- verder vraagt het SBC dat het Executive Committee het Bestuur regelmatig informeert over het nieuwe Competence Centre en de SF-activiteiten, inclusief over de toepassing van de allocatieprincipes, de risico's, een eventueel project voor afbouw van de balans en andere aspecten.

Het SBC stelt het Bestuur voor om een jaar na de afsluitingsdatum een globaal statusoverzicht op te stellen.

Mits de bekrachtiging en naleving van de hierboven vermelde aanbevelingen door het Bestuur, is het SBC van mening dat de voorgestelde Transactie in het belang van het Bedrijf is.

Na nazicht van de financiële voorwaarden van de Transactie met de onafhankelijk expert, UBS Limited, en de bespreking van de bepalingen en voorwaarden van de Transactie met het Management, is het SBC van mening dat de voorgestelde Transactie geen nadeel zal berokkenen aan BNP Paribas Fortis dat onrechtmatig zou zijn gelet op de strategie van het Bedrijf. Het SBC is tevens van mening dat het onwaarschijnlijk is dat de Transactie negatieve gevolgen zou hebben waarvoor BNP Paribas Fortis niet voldoende gecompenseerd werd.”

Beslissing van de raad van bestuur

"1. De Raad van Bestuur bekrachtigt de aanbevelingen van het SBC (zoals beschreven in het Advies) (...).

De Raad van Bestuur verzoekt het Directiecomité om de toepasselijke rapportering en opvolging te organiseren en een globaal statusoverzicht te geven op de eerste vergadering van het Bestuur een jaar na de afsluiting van de Transactie.

2. De Raad van Bestuur keurt de Castle SF-transactie goed, met de omstandig in het voorstel van het Management beschreven bepalingen en voorwaarden en zoals opgenomen in het Advies daaromtrent.

(...)"

4.4. Haspen

Advies van het Special Board Committee – Vermogensrechtelijke gevolgen

"Gebaseerd op de informatie die het SBC ontvangen heeft, zal de Transactie leiden tot een verbetering van de financiële situatie van het Bedrijf. De totale netto besparingen over de komende vijf jaar bedragen ongeveer EUR 22 miljoen, zijnde EUR 49 miljoen besparingen verminderd met EUR 27 miljoen uitvoeringskosten, synergie en verlies op de verkoop van de activa. Vanaf 2015 bedragen de verwachte besparingen tien (10) tot vijftien percent (15%) wat in de lijn ligt van de markt. Het valt op te merken dat de Groep BNP Paribas de Transactie steunt via de overdracht van groepsactiviteiten waardoor interne medewerkers kunnen worden herschikt en de sociale engagementen van het Bedrijf worden nagekomen. De verwachte besparingen vanaf 2015 zijn in lijn met de Intentieverklaring van 2 februari 2012.

Het valt op te merken dat de ontvangen 'Vaste Prijs' nog niet definitief is en dat de financiële voorwaarden dus nog niet definitief zijn. Het Bedrijf zal in een latere fase een 'Best and Final Offer' van BP²I ontvangen. Het Bedrijf zou moeten trachten de financiële voorwaarden te verbeteren en meer harde garanties te krijgen over de besparingen door BP²I, om aldus de financiële belangen van de Transactie te vrijwaren.

De contractuele afspraken omtrent de prijsstelling in de Transactie vereisten de nodige managementaandacht en onderhandelingen voor het geval de verwachte volumes en diensten gekocht bij BP²I in de toekomst zouden wijzigen. Het management van het Bedrijf heeft zich ertoe verboden het vereiste aantal geschikte medewerkers ter beschikking te stellen."

Het valt op te merken dat de vermelde prijs in het bod dat begin oktober aan het SBC werd meegedeeld lichtjes is aangepast om rekening te houden met kleine wijzigingen aan de scope en met enkele technische elementen. De prijs blijft grotendeels onveranderd in vergelijking met het 'Best and Final Offer' aan BNP Paribas Fortis.

Advies van het Special Board Committee - Besluit

"Het Special Board Committee heeft de Transactie besproken met zijn onafhankelijke expert, EY, en heeft er meerdere keren over gediscussieerd met het management van het Bedrijf.

Het advies van het SBC is gebaseerd op een aantal veronderstellingen en onder voorbehoud van de vervulling van een aantal Voorwaarden. De veronderstellingen betreffen de financiële aspecten van het model en de acties die tijdens de overgangsfase moeten worden genomen. De voorwaarden betreffen de mogelijkheid van (vervroegde) beëindiging van het BP²I-model en een sociaal engagement met betrekking tot het project.

Het SBC wil ook een aantal Aanbevelingen doen aan het Bestuur, onder meer om te zorgen dat voldoende technische en financiële knowhow en expertise beschikbaar blijven in I&O om het contract met BP²I Belgium te beheren zowel vanuit technisch oogpunt als vanuit de optiek van kostenbeheersing. Het SBC vraagt het Bestuur om deze Aanbevelingen te bekrachtigen.

Op basis van de hierboven vermelde Veronderstellingen, en behoudens de Voorwaarden en de bekrachtiging en opvolging van de hierboven vermelde Aanbevelingen, is het SBC van mening dat de voorgestelde Transactie in het belang van het Bedrijf is.

Na de bespreking van de financiële voorwaarden van de Transactie met de onafhankelijk expert, EY, en de bespreking van de bepalingen en voorwaarden van de Transactie met het management van het Bedrijf, is het SBC van mening dat de voorgestelde Transactie geen nadeel zal berokkenen aan BNP Paribas Fortis dat onrechtmatig zou zijn gelet op de strategie van het Bedrijf. Het SBC is tevens van mening dat het onwaarschijnlijk is dat de Transactie negatieve gevolgen zou hebben waarvoor BNP Paribas Fortis niet voldoende gecompenseerd werd."

Beslissing van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur nam nota van de voorwaarden van het Advies van het SBC en vroeg het management ervoor te zorgen dat hiermee rekening wordt gehouden in de finale contractbesprekingen met BNP Paribas en BP2I Belgium en in de finale overeenkomst.

De Raad van Bestuur heeft de volgende aanbevelingen van het SBC bekrachtigd:

- het management van BNP Paribas Fortis dient ervoor te zorgen dat voldoende technische en financiële knowhow en expertise beschikbaar blijft in IT I&O om het contract met BP2I Belgium te beheren vanuit zowel technisch als kostenbeheersingsoogpunt;
- in geval van zwaar verzuim ('manquement grave') door BP2I moet een uitstap zonder kosten mogelijk zijn;
- het beperkte aansprakelijkheidsbeding is beperkt tot drie factureringsmaanden, terwijl een verhoging tot één jaar beter overeenstemt met de marktpraktijk.

Na de kennisname van het standpunt van het Special Board Committee, de vraag aan het management om de vereiste actie te ondernemen om rekening te houden met de voorwaarden en de bekrachtiging van de aanbevelingen, en zich baserend op bijkomende informatie bekomen tijdens de vergadering alsook op de meningen van de leden van het Bestuur, heeft de Raad van Bestuur, na rijp beraad, beslist om de Haspen-transactie goed te keuren, met de omstandig in het voorstel van de directie beschreven bepalingen en voorwaarden en zoals opgenomen in het Advies van het SBC daaromtrent.

Al de Transacties (Castle Leasing, Castle Branches, Castle Specialised Finance en Haspen) werden beschouwd als 'strategisch' in de betekenis van artikel 36/3,§3 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het 'organiek statuut' van de Nationale Bank van België. De Nationale Bank van België heeft haar goedkeuring/nihil obstat gegeven voor:

- Castle Leasing op 27 maart 2012;
- Castle Branches op 17 juli 2012;
- Castle Specialised Finance op 11 december 2012; en
- Haspen op 19 december 2012.

BNP Paribas Fortis Jaarrekening 2012 (Niet-geconsolideerd)

BALANS NA WINSTVERDELING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
I. Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten		10100	1.837.908	2.057.488
II. Bij de centrale bank herfinancierbaar overheidspapier		10200	67.887	0
III. Vorderingen op kredietinstellingen	5.1	10300	21.028.915	43.635.968
A. Onmiddellijk opvraagbaar		10310	10.020.703	8.307.011
B. Overige vorderingen (op termijn of met opzegging)		10320	11.008.212	35.328.957
IV. Vorderingen op cliënten	5.2	10400	73.726.841	81.908.899
V. Obligaties en andere vastrentende effecten	5.3	10500	69.445.153	90.696.553
A. Van publiekrechtelijke emittenten		10510	22.640.654	32.182.825
B. Van andere emittenten		10520	46.804.499	58.513.728
VI. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	5.4	10600	645.189	752.451
VII. Financiële vaste activa	"5.5/ 5.6.1"	10700	8.922.458	9.015.811
A. Deelnemingen in verbonden ondernemingen		10710	6.073.418	6.027.852
B. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		10720	2.386.514	2.657.688
C. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren		10730	115.743	162.565
D. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		10740	346.782	167.706
VIII. Oprichtingskosten en immateriële vaste activa	5.7	10800	35.872	62.211
IX. Materiële vaste activa	5.8	10900	1.038.990	1.023.703
X. Eigen aandelen		11000	0	0
XI. Overige activa	5.9	11100	6.163.527	4.844.963
XII. Overlopende rekeningen	5.10	11200	19.032.297	66.650.093
TOTAAL VAN DE ACTIVA		19900	201.945.038	300.648.140

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA				
VREEMD VERMOGEN				
I. Schulden bij kredietinstellingen	5.11	20100	188.744.596	288.871.623
A. Onmiddellijk opvraagbaar		20110	18.443.237	47.264.789
B. Mobiliseringsschulden wegens herdiscontering van handelspapier		20120	6.303.598	8.841.926
C. Overige schulden op termijn of met opzegging		20130	0	0
			12.139.639	38.422.863
II. Schulden bij cliënten	5.12	20200	119.041.544	132.283.340
A. Spaargelden / spaardeposito's		20210	57.803.963	53.887.795
B. Andere schulden		20220	61.237.581	78.395.545
1. Onmiddellijk opvraagbaar		20221	33.990.612	31.091.680
2. Op termijn of met opzegging		20222	27.246.969	47.303.865
3. Wegens herdiscontering van handelspapier		20223	0	0
III. In schuldbewijzen belichaamde schulden	5.13	20300	17.282.286	19.030.111
A. Obligaties en andere vastrentende effecten in omloop		20310	9.287.216	15.114.915
B. Overige schuldbewijzen		20320	7.995.070	3.915.196
IV. Overige schulden	5.14	20400	6.756.745	6.856.628
V. Overlopende rekeningen	5.15	20500	15.927.123	67.446.803
VI. Voorzieningen en uitgestelde belastingen		20600	473.443	403.588
A. Voorzieningen voor risico's en kosten		20610	473.443	403.579
1. Pensioen- en soortgelijke verplichtingen		20611	6.691	0
2. Belastingen		20612	9.000	9.000
3. Overige risico's en kosten	5.16	20613	457.752	394.579
B. Uitgestelde belastingen		20620	0	9
VII. Fonds voor algemene bankrisico's		20700	871.681	871.681
VIII. Achtergestelde schulden	5.17	20800	9.948.537	14.714.683
EIGEN VERMOGEN				
IX. Kapitaal	5.18	20900	13.200.442	11.776.518
A. Geplaatst kapitaal		20910	9.374.878	9.374.878
B. Niet-opgevraagd kapitaal		20920	0	0
X. Uitgiftepremies		21000	230.475	230.475
XI. Herwaarderingsmeerwaarden		21100	0	0
XII. Reserves		21200	1.035.078	949.878
A. Wettelijke reserve		21210	494.009	408.809
B. Onbeschikbare reserves		21220	36.988	36.988
1. Voor eigen aandelen		21221	0	0
2. Andere		21222	36.988	36.988
C. Belastingvrije reserves		21230	150.790	150.790
D. Beschikbare reserves		21240	353.291	353.291
XIII. Overgedragen winst (verlies)	(+)/(-)	21300	2.560.011	1.221.287
TOTAAL VAN DE PASSIVA		29900	201.945.038	300.648.140

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
POSTEN BUITEN DE BALANSTELLING				
I. Eventuele passiva	5.22	30100	44.857.597	51.340.692
A. Niet-genegocieerde accepten		30110	2.625	5.117
B. Kredietvervangende borgtochten		30120	15.590.761	16.844.532
C. Overige borgtochten		30130	28.186.180	32.924.463
D. Documentaire kredieten		30140	1.078.031	1.566.580
E. Activa bezwaard met zakelijke zekerheden voor rekening van derden		30150	0	0
II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico	5.22	30200	44.306.658	44.385.719
A. Vaste verplichtingen tot fondsenverstrekking		30210	2.193.105	2.267.958
B. Verplichtingen wegens contantaankopen van effecten en andere waarden		30220	324.869	202.898
C. Beschikbare marge op betekende kredietlijnen		30230	41.788.684	41.914.863
D. Verplichtingen tot vaste opneming en plaatsing van effecten		30240	0	0
E. Verplichtingen tot inkoop wegens onvolkomen cessie-retrocessie		30250	0	0
III. Aan de instelling toevertrouwde waarden		30300	119.866.349	121.634.425
A. Waarden gehouden onder fiduciairegeling		30310	0	0
B. Open bewaring en gelijkgestelde		30320	119.866.349	121.634.425
IV. Te storten op aandelen		30400	192.234	278.847

RESULTATENREKENING (IN STAFFELVORM)

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten	5.23	40100	4.835.032	5.679.707
A. Waaronder: uit vastrentende effecten		40110	1.637.430	2.458.862
II. Rentekosten en soortgelijke kosten		40200	2.499.810	3.157.114
III. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	5.23	40300	400.015	452.818
A. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten		40310	73.795	64.754
B. Deelnemingen in verbonden ondernemingen		40320	314.636	334.205
C. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		40330	9.793	52.618
D. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren		40340	1.791	1.241
IV. Ontvangen provisies	5.23	40400	1.277.548	1.267.156
A. Makelaars- en commissielonen		40410	498.411	534.798
B. Vergoeding voor diensten van beheer, adviesverlening en bewaring		40420	238.896	266.815
C. Overige ontvangen provisies		40430	540.240	465.543
V. Betaalde provisies		40500	331.016	307.743
VI. Winst (Verlies) uit financiële transacties	(+)/(-) 5.23	40600	255.043	19.918
A. Uit het wissel- en handelsbedrijf in effecten en andere financiële instrumenten		40610	188.812	40.828
B. Uit de realisatie van beleggingseffecten		40620	66.231	(20.910)
VII. Algemene administratieve kosten		40700	2.793.922	2.826.157
A. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		40710	1.693.763	1.652.537
B. Overige administratieve kosten		40720	1.100.159	1.173.620
VIII. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		40800	152.188	172.420
IX. Waardeverminderingen op vorderingen en voorzieningen voor de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico": toevoegingen (terugnemingen)	(+)/(-)	40900	198.228	155.112
X. Waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille in obligaties, aandelen en andere vastrentende of niet-vastrentende effecten: toevoegingen (terugnemingen)	(+)/(-)	41000	29.438	692.100
XI. Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico": bestedingen (terugnemingen)	(+)/(-)	41100	(57.152)	(379.402)
XII. Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico"		41200	43.451	29.762
XIII. Onttrekking (Toevoeging) aan het fonds voor algemene bankrisico's	(+)/(-)	41300	0	0
XIV. Overige bedrijfsopbrengsten	5.23	41400	226.830	212.833
XV. Overige bedrijfskosten	5.23	41500	278.550	326.278
XVI. Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting	(+)/(-)	41600	725.016	345.148

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
XVII. Uitzonderlijke opbrengsten		41700	1.514.727	316.653
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		41710	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		41720	1.436.437	244.146
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		41730	0	2.148
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		41740	40.704	67.513
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	5,25	41750	37.586	2.846
XVIII. Uitzonderlijke kosten		41800	537.970	540.666
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		41810	5.197	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		41820	287.728	386.265
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten: (+/-) toevoegingen (bestedingen)		41830	137.158	16.882
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		41840	31.655	108.248
E. Andere uitzonderlijke kosten	5,25	41850	76.232	29.271
XIX. Winst (Verlies) van het boekjaar vóór belasting (+/-)		41910	1.701.772	121.134
XIXbis. A. Overboeking naar de uitgestelde belastingen		41921	0	0
B. Onttrekking aan de uitgestelde belastingen		41922	9	102
XX. Belastingen op het resultaat (+/-) 5,26		42000	(2.212)	48.784
A. Belastingen		42010	44.305	61.975
B. Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen		42020	46.517	13.191
XXI. Winst (Verlies) van het boekjaar (+/-)		42100	1.703.993	72.452
XXII. Overboeking naar (Onttrekking aan) de belastingvrije reserves (+/-)		42200	0	(27)
XXIII. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies) van het boekjaar (+/-)		42300	1.703.993	72.479

RESULTAATVERWERKING

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies)	(+)/(-)	49100	2.925.279	1.444.056
1. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies) van het boekjaar	(+)/(-)	(42300)	1.703.993	72.479
2. Overgedragen winst (Overgedragen verlies) van het vorige boekjaar	(+)/(-)	(21300P)	1.221.287	1.371.577
B. Onttrekking aan het eigen vermogen		49200	0	0
1. Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		49210	0	0
2. Aan de reserves		49220	0	0
C. Toevoeging aan het eigen vermogen		49300	(85.200)	(3.625)
1. Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		49310	0	0
2. Aan de wettelijke reserve		49320	(85.200)	(3.625)
3. Aan de overige reserves		49330	0	0
D. Over te dragen winst (verlies)	(+)/(-)	49400	2.560.011	1.221.287
E. Tussenkost van de vennoten in het verlies		49500	0	0
F. Uit te keren winst		49600	(280.068)	(219.144)
1. Vergoeding van het kapitaal		49610	(256.118)	(207.794)
2. Bestuurders of zaakvoerders		49620	0	0
3. Andere rechthebbenden		49630	(23.951)	(11.350)

TOELICHTING

I. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN (actiefpost III)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE VAN DE POST IN ZIJN GEHEEL	(10300)	21.028.915	43.635.968
1. Vorderingen op verbonden ondernemingen	50101	8.356.648	18.952.824
2. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	50102	0	0
3. Achtergestelde vorderingen	50103	19.288	19.288
B. ALGEMENE OPGAVE VAN DE OVERIGE VORDERINGEN (OP TERMIJN OF MET OPZEGGING)	(10320)	11.008.212	35.328.957
1. Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt bij de centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling	50104	335.774	752.693
2. Uitsplitsing van de overige vorderingen (op termijn of met opzegging) naar hun resterende looptijd			
a. Van hoogstens drie maanden	50105	2.267.313	
b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	50106	1.852.841	
c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	50107	4.489.327	
d. Van meer dan vijf jaar	50108	2.149.161	
e. Met onbepaalde looptijd	50109	249.570	

II. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP CLIËNTEN (actiefpost IV)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Vorderingen op verbonden ondernemingen	50201	6.892.849	8.422.332
2. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	50202	349.282	358.898
3. Achtergestelde vorderingen	50203	21.068	19.658
4. Handelpapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt bij de centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling	50204	128.420	201.626
5. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar hun resterende looptijd			
a. Van hoogstens drie maanden	50205	11.778.261	
b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	50206	10.763.273	
c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	50207	10.963.029	
d. Van meer dan vijf jaar	50208	35.901.946	
e. Met onbepaalde looptijd	50209	4.320.332	
6. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar de aard van de debiteuren			
a. Vorderingen op de overheid	50210	6.343.501	8.955.879
b. Vorderingen op particulieren	50211	11.020.832	9.755.659
c. Vorderingen op ondernemingen	50212	56.362.508	63.197.361
7. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar hun aard			
a. Handelpapier (inclusief eigen accepten)	50213	128.602	
b. Vorderingen uit leasing en soortgelijke vorderingen	50214	0	
c. Leningen tegen forfaitair lastenpercentage	50215	167.014	
d. Hypotheekleningen	50216	14.174.720	
e. Andere leningen op termijn van meer dan één jaar	50217	33.862.316	
f. Overige vorderingen	50218	25.394.189	
8. Geografische uitsplitsing van de vorderingen op cliënten			
a. Uit België	50219	53.882.390	
b. Uit het buitenland	50220	19.844.451	
9. Analytische gegevens in verband met de hypotheekleningen met reconstitutie bij de instelling of waaraan levensverzekerings- en kapitalisatie-overeenkomsten zijn gekoppeld			
a. Aanvankelijk geleende kapitalen	50221	0	
b. Reconstitutiefonds en wiskundige reserves in verband met deze leningen	50222	0	
c. Netto-omloop van deze leningen (a - b)	50223	0	

III. STAAT VAN DE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN (actiefpost V)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE	(10500)	69.445.153	90.696.553
1. Obligaties en effecten uitgegeven door verbonden ondernemingen	50301	33.246.250	33.380.193
2. Obligaties en effecten uitgegeven door ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	50302		0
3. Obligaties en effecten die achtergestelde vorderingen vertegenwoordigen	50303		
4. Geografische uitsplitsing van de effecten			
a. Belgische publiekrechtelijke emittenten	50304	14.692.319	
b. Buitenlandse publiekrechtelijke emittenten	50305	7.948.335	
c. Belgische niet-publiekrechtelijke emittenten	50306	33.399.867	
d. Buitenlandse niet-publiekrechtelijke emittenten	50307	13.404.632	
5. Noteringen			
a. Boekwaarde van de genoteerde effecten	50308	21.410.560	
b. Marktwaarde van de genoteerde effecten	50309	23.155.435	
c. Boekwaarde van de niet-genoteerde effecten	50310	48.034.593	
6. Looptijden			
a. Resterende looptijd van hoogstens één jaar	50311	2.569.786	
b. Resterende looptijd van meer dan één jaar	50312	66.875.367	
7. Uitsplitsing van de effecten naargelang ze behoren tot de			
a. Handelsportefeuille	50313	2.059.794	
b. Beleggingsportefeuille	50314	67.385.359	
8. Voor de handelsportefeuille			
a. Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaarde worden gewaardeerd	50315	19.255	
b. Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, § 2, tweede lid	50316	3.406	
9. Voor de beleggingsportefeuille			
a. Het positieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde groter is dan hun boekwaarde	50317	150.055	
b. Het negatieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde kleiner is dan hun boekwaarde	50318	356.093	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B. GEDETAILEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE BELEGGINGSPORTEFEUILLE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50323P	xxxxxxxxxxxxxxx	84.551.243
2. Mutaties tijdens het boekjaar :	50319	(17.042.450)	
a. Aanschaffingen	50320	9.002.366	
b. Overdrachten	50321	26.017.983	
c. Aanpassingen met toepassing van artikel 35 ter, §§4 en 5 (+/-)	50322	(26.833)	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50323	67.508.794	
4. Overdrachten tussen portefeuilles			
a. Overdrachten van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille	50324		
b. Overdrachten van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille	50325		
c. Weerslag op het resultaat	50326		
5. Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50332P	xxxxxxxxxxxxxxx	804.309
6. Mutaties tijdens het boekjaar :	50327	(680.873)	
a. Geboekt	50328	513.272	
b. Teruggenomen want overtollig	50329	518.531	
c. Afgeboekt	50330	675.614	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+/-)	50331	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50332	123.436	
8. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	(50314)	67.385.359	

IV. STAAT VAN DE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE EFFECTEN (actiefpost VI)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE	(10600)	645.189	752.451
1. Geografische uitsplitsing van de effecten			
a. Belgische emittenten	50401	2.305	3.206
b. Buitenlandse emittenten	50402	642.884	749.245
2. Noteringen			
a. Boekwaarde van de genoteerde effecten	50403	2.506	
b. Marktwaarde van de genoteerde effecten	50404	2.681	
c. Boekwaarde van de niet-genoteerde effecten	50405	642.684	
3. Uitsplitsing van de effecten naargelang ze behoren tot de			
a. Handelsportefeuille	50406	108	
b. Beleggingsportefeuille	50407	645.081	
4. Voor de handelsportefeuille			
a. Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaarde worden gewaardeerd	50408	0	
b. Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, § 2, tweede lid	50409	0	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE BELEGGINGSPORTEFEUILLE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE EFFECTEN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50414P	xxxxxxxxxxxxxxx	957.489
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50410	(58.927)	
a. Aanschaffingen	50411	173.285	
b. Overdrachten	50412	226.169	
c. Andere wijzigingen (+)/(-)	50413	(6.043)	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50414	898.562	
4. Overdrachten tussen portefeuilles			
a. Overdrachten van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille	50415		
b. Overdrachten van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille	50416		
c. Weerslag op het resultaat	50417		
5. Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50423P	xxxxxxxxxxxxxxx	251.115
6. Mutaties tijdens het boekjaar	50418	2.367	
a. Geboekt	50419	66.058	
b. Teruggenomen want overtollig	50420	34.957	
c. Afgeboekt	50421	28.735	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50422	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50423	253.481	
8. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	(50407)	645.081	

V. STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA (actiefpost VII)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE			
1. Uitsplitsing van de financiële vaste activa volgens economische sector			
a. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die kredietinstelling zijn	50501	3.314.372	3.254.808
b. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50502	2.759.046	2.773.044
c. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die kredietinstelling zijn	50503	0	0
d. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die geen kredietinstelling zijn	50504	2.386.514	2.657.688
e. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die kredietinstelling zijn	50505	51	51
f. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50506	115.692	162.514
g. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen die kredietinstelling zijn	50507	346.782	167.706
h. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50508	0	0
i. Achtergestelde vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die kredietinstelling zijn	50509	0	0
j. Achtergestelde vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die geen kredietinstelling zijn	50510	0	0
2. Noteringen			
a. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die genoteerd zijn	50511	369.755	
b. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die niet genoteerd zijn	50512	5.703.663	
c. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die genoteerd zijn	50513	0	
d. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die niet genoteerd zijn	50514	2.386.514	
e. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die genoteerd zijn	50515	103.728	
f. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die niet genoteerd zijn	50516	12.015	
g. Bedrag van de door genoteerde effecten vertegenwoordigde achtergestelde vorderingen	50517	0	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE DEELNEMINGEN IN VERBONDEN ONDERNEMINGEN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50522P	xxxxxxxxxxxxxxx	7.501.070
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50518	(941.442)	
a. Aanschaffingen	50519	329.142	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50520	1.270.584	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50521	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50522	6.559.628	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50528P	xxxxxxxxxxxxxxx	113.023
5. Mutaties tijdens het boekjaar	50523	0	
a. Geboekt	50524	0	
b. Verworven van derden	50525	0	
c. Afgeboekt	50526	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50527	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50528	113.023	
7. Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50535P	xxxxxxxxxxxxxxx	1.586.241
8. Mutaties tijdens het boekjaar	50529	(987.008)	
a. Geboekt	50530	10.938	
b. Teruggenomen want overtollig	50531	0	
c. Verworven van derden	50532	0	
d. Afgeboekt	50533	997.946	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50534	0	
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50535	599.233	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	10710	6.073.418	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
C. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE DEELNEMINGEN IN ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50540P	xxxxxxxxxxxxxxxx	2.963.573
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50536	739	
a. Aanschaffingen	50537	1.039	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50538	300	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+/-)	50539	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50540	2.964.312	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50546P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	50541	0	
a. Geboekt	50542	0	
b. Verworven van derden	50543	0	
c. Afgeboekt	50544	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+/-)	50545	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50546	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50553P	xxxxxxxxxxxxxxxx	305.885
8. Mutaties tijdens het boekjaar	50547	271.913	
a. Geboekt	50548	276.790	
b. Teruggenomen want overtollig	50549	4.771	
c. Verworven van derden	50550	0	
d. Afgeboekt	50551	106	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+/-)	50552	0	
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50553	577.798	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	10720	2.386.514	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
D. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ANDERE AANDELEN DIE TOT DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA BEHOREN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50558P	xxxxxxxxxxxxxxx	2.369.257
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50554	(1.478.553)	
a. Aanschaffingen	50555	649	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50556	1.479.202	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50557	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50558	890.704	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50564P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	50559	(14)	
a. Geboekt	50560	0	
b. Verworven van derden	50561	0	
c. Afgeboekt	50562	14	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+/-)	50563	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50564	(14)	
7. Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50571P	xxxxxxxxxxxxxxx	2.271.218
8. Mutaties tijdens het boekjaar	50565	(1.496.271)	
a. Geboekt	50566	0	
b. Teruggenomen want overtollig	50567	1.431.680	
c. Verworven van derden	50568	0	
d. Afgeboekt	50569	64.591	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+/-)	50570	0	
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50571	774.947	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	10730	115.743	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
E. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ACHTERGESTELDE VORDERINGEN OP VERBONDEN ONDERNEMINGEN			
1. Nettoboekwaarde per einde van het vorige boekjaar	50579P	xxxxxxxxxxxxxxxx	167.706
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50572	179.076	
a. Toevoegingen	50573	271.244	
b. Terugbetalingen	50574	93.122	
c. Geboekte waardeverminderingen	50575	0	
d. Teruggenomen waardeverminderingen	50576	0	
e. Wisselkoersverschillen (+)/(-)	50577	953	
f. Overige (+)/(-)	50578	0	
3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50579	346.782	
4. Gecumuleerde waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50580	0	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
F. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ACHTERGESTELDE VORDERINGEN OP ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT			
1. Nettoboekwaarde per einde van het vorige boekjaar	50588P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50581		
a. Toevoegingen	50582		
b. Terugbetalingen	50583		
c. Geboekte waardeverminderingen	50584		
d. Teruggenomen waardeverminderingen	50585		
e. Wisselkoersverschillen (+)/(-)	50586		
f. Overige (+)/(-)	50587		
3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50588	0	
4. Gecumuleerde waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50589		

VI. INLICHTINGEN OMTRENT DE DEELNEMINGEN

A. DEELNEMINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE RECHTEN IN ANDERE ONDERNEMINGEN

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de instelling een deelneming bezit in de zin van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992, alsmede de andere ondernemingen waarin de instelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal.

NAAM, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochters	Jaarrekening per	Muntcode	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort	Aantal	%	%			(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
Ag Insurance Bruxelles BE 404.494.849		157.822	25,00		31-12-11	EUR	1.732.126	(384.324)
Alpha (Murcia) Holding B.V. Alpha Card S.C.R.L. Watermael-Boitsfort BE 463.926.551		78.000.000	100,00		31-12-12	EUR	77.423	(561)
Alpha Credit S.A. Bruxelles BE 445.781.316		1.146.937	100,00		31-12-11	EUR	32.020	19.879
Aslk-Cger Services (En Liquidation) Bruxelles BE 458.523.354		100	100,00			BEF		
Atrialis Dublin			100,00		30-06-11	EUR	38	-
Bancontact-Mistercash Bruxelles BE 884.499.499		5.123	20,00		31-12-11	EUR	2.528	(157)
Banking Funding Company S.A. Bruxelles BE 884.525.525		20.586	33,47		31-12-11	EUR	171	46
Bbof Iii Investors B.V. Amsterdam		24.300	12,13		31-12-10	EUR	36.998	4.143
Bedrijvencentrum Dendermonde N.V. Dendermonde BE 438.558.081		500	19,61		31-12-11	EUR	1.177	23
Bedrijvencentrum Regio Aalst N.V. Erembodegem BE 428.749.502		80	14,23		31-12-11	EUR	697	(2)
Bedrijvencentrum Vilvoorde N.V. Vilvoorde BE 434.222.577		400	10,18		31-12-11	EUR	1.387	32
Bedrijvencentrum Waasland N.V. Sint-Niklaas BE 427.264.214		400	16,03		31-12-11	EUR	618	(50)
Bedrijvencentrum Zaventem N.V. Zaventem BE 426.496.496		751	24,98		31-12-11	EUR	354	88
Belgolaise S.A. Bruxelles BE 403.200.294	(1) (2)	449.999 119.250	100,00		31-12-11	EUR	28.762	1.097

NAAM, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochters	Jaarrekening per	Muntcode	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort	Aantal	%	%			(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
Bem li Bruxelles BE 832.115.686		2.000	15,04		31-12-11	EUR	720	(111)
Bem-Flemish Construction And Investment Company N.V. Bruxelles BE 461.612.904		2.793	12,05		31-12-11	EUR	3.973	(10)
Bgl Bnp Paribas Luxembourg		13.989.568	50,00		31-12-11	EUR	5.676.700	297.800
Bnp Paribas Bank Polska S.A. Warszawa		18.848.593	78,13	21,74	31-12-12	PLN	1.668.021	95.398
Bnp Paribas Fortis Factor Nv Turnhout BE 414.392.710		93.523	99,99	0,01	31-12-11	EUR	110.448	17.744
Bnp Paribas Fortis Funding S.A. Luxembourg		19.999	100,00		31-12-12	EUR	11.854	(108.763)
Bnp Paribas Fortis Yatirimlar Holding A.S. Istanbul		2.217.999.996	99,99	0,01	31-12-12	TRY	2.214.015	(262)
Bnp Paribas Investment Partners Paris		406.433	28,22	2,56	31-12-12	EUR	2.385.464	346.946
Bpost Banque Bruxelles BE 456.038.471		300.000	50,00		31-12-11	EUR	223.267	4.090
Certifimmo V S.A. Bruxelles BE 450.355.261		12.261	99,99	0,01	31-12-11	EUR	6.895	1.705
China-Belgium Direct Equity Investment Fund Beijing		10.000.000	10,00		31-12-11	CNY	1.450.247	867.789
Comptoir Agricole De Wallonie Namur BE 400.364.530		2.499	99,96		31-12-11	EUR	2.213	166
Cooperatieve H2 Equity Partners Fund Iii U.A. Amsterdam		7.012.843	24,07		31-12-11	EUR	55.450	13.220
Coppefis Bruxelles BE 453.987.813		74	98,67	1,33	31-12-11	EUR	347	469
Credissimo Seraing BE 403.977.482		124.999	100,00		31-12-11	EUR	15.390	869
Credissimo Hainaut S.A. Tournai BE 402.495.065		465.570	99,72		31-12-11	EUR	3.297	49
Credit Pour Habitations Sociales - Krediet Voor Sociale Woningen Watermael-Boitsfort BE 402.204.461		70.629	77,56	5,02	31-12-11	EUR	13.761	48
Credit Social De La Province Du Brabant Wallon Nivelles BE 400.351.068		11.013	12,10	0,08	31-12-11	EUR	4.484	49

NAAM, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochter	Jaarrekening per	Muntcode	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort	Aantal	%	%			(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
Demetris N.V. Groot-Bijgaarden BE 452.211.723		9.999	99,99	0,01	31-12-11	EUR	2.803	2.783
Dikodi B.V. Amsterdam		42	100,00		31-12-10	EUR	(17.494)	(499)
Discontokantoor Van Turnhout Turnhout BE 404.154.154		10.000	100,00		31-12-11	EUR	12	(10)
Distri-Invest S.A. Bruxelles BE 431.242.105		102	51,00		28-02-11	EUR	124	-
Dominet S.A. Piaseczno		25.615	100,00		31-12-12	PLN	284.553	(1.640)
Domus Flandria N.V. Antwerpen BE 436.825.642		22.500	11,22		31-12-11	EUR	19.475	1.691
Eiser Global Infrastructure Fund Ltd London			26,50		31-12-11	EUR	992.800	(13.826)
Es-Finance Sint-Agatha-Berchem BE 430.506.289		81.999	100,00		31-12-11	EUR	47.632	7.345
Europay Belgium Bruxelles BE 434.197.197		13.618	39,73	0,15	31-12-11	EUR	1.188	371
European Carbon Fund Luxembourg			10,53		31-12-10	EUR	74.534	8.909
Fb Transportation Capital Llc Wilmington, Usa		5.000.000	100,00		31-12-12	USD	188.331	101.721
Finest S.A. Bruxelles BE 449.082.680		14.793	99,99		12-11-11	EUR	(185)	(16)
Fintrimo S.A. Sint-Joost-Ten-Noode BE 874.308.807		300	50,00	12,50	31-12-11	EUR	259	(4)
Fortis Bank Escritorio De Representacao Ltda. São Paulo		450.000	75,00		31-12-11	BRL	673	30
Fortis Commercial Finance Holding Nv S-Hertogenbosch		91.449	100,00		31-12-12	EUR	116.508	64.875
Fortis Film Fund S.A. Bruxelles BE 893.587.655		99	99,00	1,00	31-12-11	EUR	203	89
Fortis Finance Belgium S.C.R.L. Bruxelles BE 879.866.412		599.998	100,00		31-12-11	EUR	653.188	60.734
Fortis Funding Llc New York			100,00		31-12-12	USD	(3.059)	1
Fortis Holding Malta B.V. Amsterdam		55.123.082	100,00		31-12-12	EUR	67.475	8.669
Fortis International Finance (Dublin) Dublin		209.368.065	100,00		31-03-12	EUR	212.000	500

NAAM, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochters	Jaarrekening per	Muntcode	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort	Aantal	%	%			(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
Fortis Lease Iberia Barcelona		1.170.000	21,39	13,10	31-12-12	EUR	(14.544)	(8.902)
Fortis Private Equity Asia Fund S.A. Bruxelles BE 866.161.894		22.199	100,00		31-12-11	EUR	4.433	(899)
Fortis Private Equity Belgium N.V. Bruxelles BE 421.883.286		557.866	100,00		31-12-11	EUR	143.652	3.498
Fortis Private Equity France Fund Strasbourg		50.000.000	99,90		31-12-12	EUR	3.396	(1.188)
Fortis Private Real Estate Holding S.A. Luxembourg		700	100,00		31-12-11	EUR	20.414	219
Fpre Management (Belgium) Sa Bruxelles BE 871.937.750		148.501	99,58	0,42	31-12-11	EUR	1.232	602
Fscholen Sint-Joost-Ten-Noode BE 825.836.836		8.925	50,00	12,50	31-12-11	EUR	10.829	12
Fv Holding N.V. Etterbeek BE 810.422.825		17.504.600	40,00		31-12-11	EUR	13.122	(16.019)
Generale Branch (Nominees) Limited London		99	99,00	1,00	31-12-10	GBP	117	-
Genfinance International S.A. Bruxelles BE 421.429.267		19.999	99,99	0,01	31-12-11	EUR	1.240	18
German Equity Partners Iij, Gmbh & Co Frankfort			14,49		31-12-10	EUR	42.468	22.398
Greenspring Global Partners Ii, L.P. Owings Mills			16,24		31-12-10	USD	115.597	26.756
Gudrun Xpert N.V. Bruxelles BE 477.315.315		5.200	26,00		31-12-11	EUR	667	(72)
Heracles S.C. Charleroi BE 427.178.892		4.500	13,55		31-12-11	EUR	342	122
Immo Kolonel Bourgstraat Bruxelles BE 461.139.139		1.250	50,00		31-12-11	EUR	(9.641)	(524)
Immo-Beaulieu Bruxelles BE 450.193.193		500	25,00		16-06-11	EUR	68	106
Immobiliere Distri-Land N.V. Bruxelles BE 436.440.909		156	12,48		31-12-11	EUR	269	35
Immobiliere Sauveniere S.A. Bruxelles BE 403.302.739		15.741	99,99	0,01	31-12-11	EUR	18.226	1.717
Immouneuve Bruxelles BE 416.030.426		1.000	50,00	12,50	31-12-11	EUR	101	33

NAAM, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochters	Jaarrekening per	Muntcode	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort	Aantal	%	%			(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
Innovation Et Developpement En Brabant Wallon Louvain La Neuve BE 460.658.938		3.500	16,32		31-12-11	EUR	2.284	6
Isabel S.A./N.V. Bruxelles BE 455.530.530		253.322	25,33		31-12-11	EUR	13.556	824
Landbouwkantoor Van Vlaanderen N.V. Kortrijk BE 405.460.460		499	99,80	0,20	31-12-11	EUR	4.961	275
Le Credit Social De Tubize S.A. Tubize BE 400.344.140		400	11,43		31-12-10	EUR	116	(125)
Le Credit Social Et Les Petits Proprietaires Reunis Châtelet BE 401.609.593		3.347	12,38		31-12-11	EUR	2.895	149
Le Petit Proprietaire S.A. Woluwe-Saint-Lambert BE 403.290.366		690	11,60		31-12-11	EUR	689	(7)
Margaret, Inc. Atlanta		500	100,00		31-12-11	USD	175.973	(74)
Meespierson Private Belgian Offices Cv Bruxelles BE 870.419.996		126	99,21	0,79	31-12-11	EUR	16.098	(950)
Microstart Saint-Gilles BE 829.081.071		9.500	78,51		31-12-11	EUR	559	(651)
Nueve-9 Barcelona		195.078	39,18			EUR	-	-
Park De Haan N.V. Bruxelles BE 438.533.436		300	15,00		31-12-11	EUR	180	(29)
Penta Fund 1 Ltd Partnership United Kingdom			12,28		31-12-10	GBP	35.162	877
Raskin Immobiliere Sa Heusy Verviers BE 450.678.678		450	30,00		31-12-11	EUR	113	10
Renoir Cdo B.V. Amsterdam		18	100,00		31-12-11	EUR	18	9
Robertsau Investissement Strasbourg		26.550	21,62	0,35	31-12-10	EUR	3.990	232
Rr 60 Bruxelles BE 508.867.938		80	80,00	5,00		EUR		
S.A. Berlaymont 2000 N.V. Bruxelles BE 441.629.617		150	14,85		31-12-11	EUR	17.822	4.241
Seavi Advent Equity V (Cayman) Lp Grand Cayman			23,58		31-12-11	USD	25.186	(537)

NAAM, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochters	Jaarrekening per	Muntcode	Eigen vermogen	Nettoresultaat
	Soort	Aantal	%	%			(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
Secoya Private Equity Investments General Partner Luxembourg		250	100,00		31-12-11	EUR	25	7
Shenergy Group Finance Company Limited Shanghai		100.000.000	10,00		31-12-10	CNY	1.245.675	126.012
Sint-Jozefskredietmaatschappij N.V. Beringen BE 401.349.970		522	11,93		31-12-11	EUR	22.266	779
Societe Belge D'Investissement International S.B.I. - Belgische Maatschappij Voor Internationale Investerings B.M.I Bruxelles BE 411.892.088		2.595	19,51		31-12-11	EUR	35.511	562
Sowo Invest S.A. / N.V. Bruxelles BE 877.279.282		875	87,50		31-12-11	EUR	533	(10)
Tous Proprietaires S.A. Erquelinnes BE 401.731.339		43.425	16,82		31-12-11	EUR	6.682	254
Via-Zaventem N.V. Bruxelles BE 892.742.742		5.100	51,00		31-12-11	EUR	115	(16)
Visa Belgium Srcl Bruxelles BE 435.551.551		44	24,58		30-09-11	EUR	258	73
Von Essen Gmbh & Co. Kg Bank Essen		1	100,00		31-12-11	EUR	133.344	32.541

B. LIJST VAN ONDERNEMINGEN WAARVOOR DE INSTELLING ONBEPERKT AANSPRAKELIJK IS IN HAAR HOEDANIGHEID VAN ONBEPERKT AANSPRAKELIJK VENNOOT OF LID

De jaarrekening van elk van de ondernemingen waarvoor de instelling onbeperkt aansprakelijk is, wordt bij de voorliggende jaarrekening gevoegd en samen hiermee openbaar gemaakt, tenzij in de tweede kolom de reden wordt vermeld waarom dit niet het geval is; deze vermelding gebeurt door te verwijzen naar de van toepassing zijnde code (A, B of C) die hieronder wordt gedefinieerd.

De jaarrekening van de vermelde onderneming:

- A. wordt door deze onderneming openbaar gemaakt door neerlegging bij de Nationale Bank van België;
- B. wordt door deze onderneming daadwerkelijk openbaar gemaakt in een andere lidstaat van de Europese Unie, overeenkomstig artikel 3 van de richtlijn 2009/101/EG;
- C. wordt door integrale of evenredige consolidatie opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de instelling die is opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging.

NAAM, volledig adres van de ZETEL, RECHTSVORM en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Eventuele code
ASLK-CGER Services, Wolvengracht 48, 1000 Brussel BE 458.523.354	

VII. STAAT VAN DE OPRICHTINGSKOSTEN EN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA (actiefpost VIII)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. OPRICHTINGSKOSTEN			
1. Nettoboekwaarde per einde van het vorige boekjaar	50705P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50701		
a. Nieuwe kosten van het boekjaar	50702		
b. Afschrijvingen	50703		
c. Andere (+)/(-)	50704		
3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50705		
4. Waarvan			
a. Kosten van oprichting en kapitaalverhoging, kosten bij uitgifte van leningen en andere oprichtingskosten	50706		
b. Herstructureringskosten	50707		

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B. GOODWILL			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50712P	xxxxxxxxxxxxxxxx	95.924
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50708	(6.006)	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50709	0	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50710	6.006	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50711	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50712	89.919	
4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50719P	xxxxxxxxxxxxxxxx	54.591
5. Mutaties tijdens het boekjaar	50713	11.824	
a. Geboekt	50714	12.626	
b. Teruggenomen	50715	0	
c. Verworven van derden	50716	3.200	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50717	6.000	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50718	1.997	
6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50719	66.415	
7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50720	23.504	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
C. PROVISIES TER VERGOEDING VAN DE AANBRENG VAN VERRICHTINGEN MET HET CLIËNTEEL			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50725P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50721		
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50722		
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50710		
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50724		
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50725		
4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50732P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
5. Mutaties tijdens het boekjaar	50726		
a. Geboekt	50727		
b. Teruggenomen	50728		
c. Verworven van derden	50729		
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50730		
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50731		
6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50732		
7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50733		

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
D. OVERIGE IMMATERIËLE VASTE ACTIVA			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50738P	xxxxxxxxxxxxxxxx	90.034
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50734	(16.232)	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50735	12.633	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50736	28.888	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50737	23	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50738	73.802	
4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50745P	xxxxxxxxxxxxxxxx	69.156
5. Mutaties tijdens het boekjaar	50739	(7.723)	
a. Geboekt	50740	8.895	
b. Teruggenomen	50741	3	
c. Verworven van derden	50742	8.124	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50743	24.730	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50744	(9)	
6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50745	61.433	
7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50746	12.368	

VIII. STAAT VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA (actiefpost IX)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. TERREINEN EN GEBOUWEN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50805P	xxxxxxxxxxxxxxx	1.618.430
2. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50801	90.154	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50802	27.544	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50803	10.054	
c. Overboekingen van een post naar een andere	50804	72.664	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50805	1.708.584	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50811P	xxxxxxxxxxxxxxx	199.945
5. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50806	(3.336)	
a. Geboekt	50807		
b. Verworven van derden	50808		
c. Afgeboekt	50809	957	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	50810	(2.379)	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50811	196.609	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50818P	xxxxxxxxxxxxxxx	1.181.289
8. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50812	53.599	
a. Geboekt	50813	59.924	
b. Teruggenomen	50814	296	
c. Verworven van derden	50815	98	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50816	7.552	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	50817	833	
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50818	1.234.888	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50819	670.305	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B. INSTALLATIES, MACHINES EN UITRUSTING			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50824P	xxxxxxxxxxxxxxx	307.837
2. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50820	(51.559)	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50821	56.588	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50822	58.651	
c. Overboekingen van een post naar een andere	50823	(49.496)	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50824	256.278	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50830P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50825	0	
a. Geboekt	50826	0	
b. Verworven van derden	50827	0	
c. Afgeboekt	50828	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	50829	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50830	0	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50837P	xxxxxxxxxxxxxxx	232.952
8. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50831	(26.037)	
a. Geboekt	50832	26.259	
b. Teruggenomen	50833	0	
c. Verworven van derden	50834	2.375	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50835	21.162	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	50836	(33.509)	
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50837	206.914	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50838	49.364	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
C. MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50843P	xxxxxxxxxxxxxxx	144.232
2. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50839	54.875	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50840	16.061	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50841	10.678	
c. Overboekingen van een post naar een andere	50842	49.492	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50843	199.107	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50849P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50844		
a. Geboekt	50845		
b. Verworven van derden	50846		
c. Afgeboekt	50847		
d. Overgeboekt van een post naar een andere	50848		
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50849	0	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50856P	xxxxxxxxxxxxxxx	80.449
8. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50850	46.384	
a. Geboekt	50851	18.880	
b. Teruggenomen	50852	5.397	
c. Verworven van derden	50853	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50854	0	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	50855	32.901	
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50856	127.554	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50857	71.554	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
D. LEASING EN SOORTGELIJKE RECHTEN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50862P	xxxxxxxxxxxxxxx	
2. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50858		
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50859		
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50860		
c. Overboekingen van een post naar een andere	50861		
	(+)/(-)		
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50862		
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50868P	xxxxxxxxxxxxxxx	
5. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50863		
a. Geboekt	50864		
b. Verworven van derden	50865		
c. Afgeboekt	50866		
d. Overgeboekt van een post naar een andere	50867		
	(+)/(-)		
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50868		
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50875P	xxxxxxxxxxxxxxx	
8. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50869		
a. Geboekt	50870		
b. Teruggenomen	50871		
c. Verworven van derden	50872		
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50873		
e. Overgeboekt van een post naar een andere	50874		
	(+)/(-)		
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50875		
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50876		
11. Waarvan			
a. Terreinen en gebouwen	50877		
b. Installaties, machines en uitrusting	50878		
c. Meubilair en rollend materieel	50879		

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
E. OVERIGE MATERIËLE VASTE ACTIVA			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50884P	xxxxxxxxxxxxxxx	329.117
2. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50880	5.424	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50881	3.829	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50882	146	
c. Overboekingen van een post naar een andere	50883	1.741	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50884	334.540	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50890P	xxxxxxxxxxxxxxx	7.851
5. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50885	0	
a. Geboekt	50886	0	
b. Verworven van derden	50887	0	
c. Afgeboekt	50888	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	50889	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50890	7.851	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50897P	xxxxxxxxxxxxxxx	181.459
8. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50891	5.560	
a. Geboekt	50892	5.560	
b. Teruggenomen	50893		
c. Verworven van derden	50894		
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50895		
e. Overgeboekt van een post naar een andere	50896		
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50897	189.690	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50898	152.702	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
F. ACTIVA IN AANBOUW EN VOORUITBETALINGEN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50903P	xxxxxxxxxxxxxxx	92.438
2. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50899	2.627	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50900	79.743	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50901		
c. Overboekingen van een post naar een andere	50902	(77.116)	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50903	95.065	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50909P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50904		
a. Geboekt	50905		
b. Verworven van derden	50906		
c. Afgeboekt	50907		
d. Overgeboekt van een post naar een andere	50908		
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50909	0	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50916P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
8. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50910		
a. Geboekt	50911		
b. Teruggenomen	50912		
c. Verworven van derden	50913		
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50914		
e. Overgeboekt van een post naar een andere	50915		
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50916	0	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50917	95.065	

Nr BE 0403.199.702

VOL-inst 5.9

IX. OVERIGE ACTIVA (actiefpost XI)

	Boekjaar
Uitsplitsing van de post XI van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt	
Vooruitbetaalde premies op derivaten en Forex	4.798.705
Wachtrekeningen	985.363
Vorderingen op facturen	239.896
Terugvordering van belastingen	81.566
Sociale vorderingen	26.193
Overige	22.795
Vastgoed aangehouden voor verkoop	5.956
Deposito's in contanten (geld)	3.053

N° BE 0403.199.702

VOL-inst 5.10

X. OVERLOPENDE REKENINGEN (actiefpost XII)

	Codes	Boekjaar
1. Over te dragen kosten	51001	69.785
2. Verworven opbrengsten	51002	18.962.512

X.bis HERBELEGGING VAN GESEGREGEEERDE CLIËTENGELDEN

	Codes	Boekjaar
Totaal	51003	

N° BE 0403.199.702

VOL-inst 5.11

XI. STAAT VAN DE SCHULDEN BIJ KREDIETINSTELLINGEN (passiefpost I)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Schulden bij verbonden ondernemingen	51101	3.383.263	13.181.069
2. Schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	51102	0	0
3. Uitsplitsing van de niet onmiddellijk opvraagbare schulden naar hun resterende looptijd			
a. Van hoogstens drie maanden	51103	3.737.890	
b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	51104	1.674.825	
c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	51105	6.161.467	
d. Van meer dan vijf jaar	51106	565.457	
e. Met onbepaalde looptijd	51107		

XII. STAAT VAN DE SCHULDEN BIJ CLIËNTEN (passiefpost II)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Schulden bij verbonden ondernemingen	51201	6.586.449	4.555.249
2. Schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	51202	2.361.740	2.366.733
3. Uitsplitsing van de schulden bij cliënten naar hun resterende looptijd			
a. Onmiddellijk opvraagbaar	51203	33.683.058	
b. Van hoogstens drie maanden	51204	10.883.948	
c. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	51205	2.601.039	
d. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	51206	8.063.546	
e. Van meer dan vijf jaar	51207	5.878.362	
f. Met onbepaalde looptijd	51208	57.931.591	
4. Uitsplitsing van de schulden bij cliënten naar de aard van de schuldeisers			
a. Schulden bij de overheid	51209	3.401.183	6.929.803
b. Schulden bij particulieren	51210	61.268.818	58.144.927
c. Schulden bij ondernemingen	51211	54.371.543	67.208.610
5. Geografische uitsplitsing van de schulden bij cliënten			
a. Uit België	51212	97.076.975	
b. Uit het buitenland	51213	21.964.569	

XIII. STAAT VAN DE IN SCHULDBEWIJZEN BELICHAAMDE SCHULDEN (passiefpost III)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Schuldbewijzen die, naar weten van de instelling, schulden zijn bij verbonden ondernemingen	51301	190.375	2.000.814
2. Schuldbewijzen die, naar weten van de instelling, schulden zijn bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	51302	0	0
3. Uitsplitsing van de in schuldbewijzen belichaamde schulden naar hun resterende looptijd			
a. Van hoogstens drie maanden	51303	4.439.882	
b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	51304	5.567.993	
c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	51305	6.776.083	
d. Van meer dan vijf jaar	51306	431.725	
e. Met onbepaalde looptijd	51307	66.603	

XIV. STAAT VAN DE OVERIGE SCHULDEN (passiefpost IV)

	Codes	Boekjaar
1. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van het belastingbestuur	51401	54.955
a. Vervallen schulden	51402	
b. Niet-vervallen schulden	51403	54.955
2. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	51404	123.084
a. Vervallen schulden	51405	
b. Niet-vervallen schulden	51406	123.084
3. Belastingen		
a. Te betalen belastingen	51407	
b. Geschatte belastingenschulden	51408	1.261
4. Overige schulden		
Uitsplitsing indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt		
Premies ontvangen op financiële derivaten		4.520.947
Wachtrekeningen		1.302.697
Schulden - leveranciers		39.952
Schulden die voortvloeien uit de verdeling van het resultaat		259.964
Herwaardering van de financiering van participaties in vreemde munt		0
Sociale schulden		453.884

XV. OVERLOPENDE REKENINGEN (passiefpost V)

	Codes	Boekjaar
1. Toe te rekenen kosten	51501	15.806.910
2. Over te dragen opbrengsten	51502	120.213

XVI. VOORZIENINGEN VOOR OVERIGE RISICO'S EN KOSTEN (passiefpost VI.A.3)

	Boekjaar
Uitsplitsing van de post VI.A.3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt	
Voorziening voor te betalen schadegevallen	187.569
Voorziening voor verbintenissen	75.951
Voorziening voor personeelskosten	194.232

XVII. STAAT VAN DE ACHTERGESTELDE SCHULDEN (passiefpost VIII)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Achtergestelde schulden bij verbonden ondernemingen	51701	1.878.438	2.132.936
2. Achtergestelde schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	51702	0	0

	Codes	Boekjaar
3. Kosten verbonden aan achtergestelde schulden toerekenbaar aan het boekjaar	51703	502.962

4. Voor elke achtergestelde lening, de volgende gegevens: het referentienummer, de muntcode, het bedrag van de lening in de munt van de lening, de modaliteiten voor de vergoeding, de vervaldag en, zo er geen welbepaalde vervaldag is, de modaliteiten voor de looptijd, in voorkomend geval de omstandigheden waarin de instelling deze lening vervroegd moet terugbetalen, de voorwaarden voor de achterstelling, en in voorkomend geval de voorwaarden voor de omzetting in kapitaal of in een andere passiefvorm.

Referentienummer	Munt code	Bedrag (in 000)	Vergoedingsmodaliteiten	Vervaldag	a) omstandigheden waarin de instelling vervroegd moet terugbetalen b) voorwaarden voor de achterstelling c) voorwaarden voor de omzetting in kapitaal"
1	EUR	7.165	4,60	1-01-13	
2	EUR	26.221	3,45	1-01-13	
3	EUR	4.882	4,60	1-02-13	
4	EUR	2.330	4,40	1-02-13	
5	EUR	19.768	3,45	1-02-13	
6	USD	16.918	1,74	19-02-13	
7	EUR	2.236	4,40	1-03-13	
8	EUR	3.271	4,15	1-03-13	
9	EUR	11.667	3,45	1-03-13	
10	EUR	2.395	4,15	1-04-13	
11	EUR	9.979	4,05	1-04-13	
12	EUR	2.304	3,45	1-04-13	
13	EUR	17.336	3,55	1-04-13	
14	EUR	1.476	4,05	1-05-13	
15	EUR	4.025	4,30	1-05-13	
16	EUR	565	3,55	1-05-13	
17	EUR	20.263	3,95	1-05-13	
18	EUR	100.000	5,13	16-05-13	
19	EUR	5.433	4,30	1-06-13	
20	EUR	1.612	3,95	1-06-13	
21	EUR	21.099	3,95	1-06-13	
22	EUR	545	3,95	1-07-13	
23	EUR	6.202	3,70	1-07-13	
24	EUR	458	3,50	1-07-13	
25	EUR	20.688	3,95	1-07-13	
26	EUR	210	3,70	1-08-13	
27	EUR	1.313	3,50	1-08-13	
28	EUR	2.053	3,80	1-08-13	
29	EUR	77	3,95	1-08-13	
30	EUR	35.170	4,20	1-08-13	
31	EUR	46	3,80	1-09-13	

Referentienummer	Munt code	Bedrag (in 000)	Vergoedingsmodaliteiten	Vervaldag	a) omstandigheden waarin de instelling vervroegd moet terugbetalen b) voorwaarden voor de achterstelling c) voorwaarden voor de omzetting in kapitaal"
32	EUR	29.239	4,40	1-09-13	
33	EUR	13.253	4,50	1-09-13	
34	EUR	64.672	4,20	1-09-13	
35	EUR	136	4,40	1-10-13	
36	EUR	86.968	4,50	1-10-13	
37	EUR	5.606	4,20	1-10-13	
38	EUR	19.858	3,95	1-10-13	
39	EUR	38.291	4,50	1-11-13	
40	EUR	8.997	4,15	1-11-13	
41	EUR	12.804	4,40	1-11-13	
42	EUR	15.522	3,95	1-11-13	
43	EUR	65	4,15	1-12-13	
44	EUR	18.897	4,40	1-12-13	
45	EUR	21.162	3,95	1-12-13	
46	EUR	14.000	3,82	6-12-13	
47	EUR	38.070	4,40	1-01-14	
48	EUR	17.046	3,95	1-01-14	
49	EUR	13.000	3,78	5-01-14	
50	EUR	1.913	4,40	1-02-14	
51	EUR	8.312	4,10	1-02-14	
52	EUR	2.915	4,00	1-02-14	
53	EUR	11.562	3,95	1-02-14	
54	EUR	9.952	4,25	1-02-14	
55	EUR	10.000	3,63	6-02-14	
56	EUR	29	4,10	1-03-14	
57	EUR	6.523	4,00	1-03-14	
58	EUR	31	3,95	1-03-14	
59	EUR	25.392	4,25	1-03-14	
60	EUR	2.744	4,00	1-04-14	
61	EUR	5.299	3,90	1-04-14	
62	EUR	16.715	4,25	1-04-14	

Referentienummer	Munt code	Bedrag (in 000)	Vergoedingsmodaliteiten	Vervaldag	a) omstandigheden waarin de instelling vervroegd moet terugbetalen b) voorwaarden voor de achterstelling c) voorwaarden voor de omzetting in kapitaal"
63	EUR	16.620	4,10	1-04-14	
64	EUR	3.471	3,90	1-05-14	
65	EUR	12.084	4,10	1-05-14	
66	EUR	26	3,90	1-06-14	
67	EUR	9.577	4,20	1-06-14	
68	EUR	4.928	4,10	1-06-14	
69	EUR	10.505	4,30	1-06-14	
70	EUR	5.207	4,20	1-07-14	
71	EUR	8.837	4,40	1-07-14	
72	EUR	41	4,10	1-07-14	
73	EUR	5.044	4,30	1-07-14	
74	EUR	15.734	4,50	1-07-14	
75	EUR	8.518	4,40	1-08-14	
76	EUR	3.955	4,20	1-08-14	
77	EUR	3.934	4,50	1-08-14	
78	EUR	14.777	4,70	1-08-14	
79	EUR	7.671	4,20	1-09-14	
80	EUR	12.723	4,70	1-09-14	
81	EUR	8.713	4,55	1-09-14	
82	EUR	200.000	4,75	3-09-14	
83	EUR	100.000	4,63	1-10-14	
84	EUR	16.018	4,20	1-10-14	
85	EUR	16.963	4,55	1-10-14	
86	EUR	998.464	4,63	27-10-14	
87	EUR	3.133	4,20	1-11-14	
88	EUR	8.028	4,05	1-11-14	
89	EUR	18.214	4,55	1-11-14	
90	EUR	11.765	4,05	1-12-14	
91	EUR	27.273	4,55	1-12-14	
92	EUR	1.253	4,85	1-12-14	
93	EUR	159	4,85	1-12-14	
94	EUR	100.000	4,00	31-12-14	
95	EUR	5.643	4,05	1-01-15	
96	EUR	8.352	3,85	1-01-15	
97	EUR	220	4,55	1-01-15	
98	EUR	14.761	4,85	1-01-15	
99	EUR	618	4,70	1-01-15	
100	EUR	5.970	3,85	1-02-15	
101	EUR	19.969	4,70	1-02-15	
102	EUR	777	4,50	1-02-15	
103	EUR	4.064	3,85	1-03-15	
104	EUR	1.993	3,60	1-03-15	
105	EUR	1.361	3,50	1-03-15	
106	EUR	56	4,70	1-03-15	
107	EUR	6.976	4,50	1-03-15	
108	EUR	25.000	3,88	31-03-15	
109	EUR	188	3,60	1-04-15	
110	EUR	6.587	3,50	1-04-15	
111	EUR	13.911	4,50	1-04-15	
112	EUR	50.000	4,12	11-04-15	
113	EUR	50.000	0,42	20-04-15	

Referentienummer	Munt code	Bedrag (in 000)	Vergoedingsmodaliteiten	Vervaldag	a) omstandigheden waarin de instelling vervroegd moet terugbetalen b) voorwaarden voor de achterstelling c) voorwaarden voor de omzetting in kapitaal"
114	EUR	109	3,50	1-05-15	
115	EUR	14.031	3,85	1-05-15	
116	EUR	2.139	3,60	1-05-15	
117	EUR	3.898	4,50	1-05-15	
118	EUR	61	4,50	1-05-15	
119	EUR	2	4,95	1-05-15	
120	EUR	42	3,85	1-06-15	
121	EUR	6.213	3,60	1-06-15	
122	EUR	13	4,50	1-06-15	
123	EUR	250	4,50	1-06-15	
124	EUR	4.017	4,95	1-06-15	
125	EUR	24	4,95	1-06-15	
126	EUR	176	4,95	1-06-15	
127	EUR	1.863	4,95	1-06-15	
128	EUR	20	4,95	1-06-15	
129	EUR	20	4,95	1-06-15	
130	EUR	50.000	3,20	17-06-15	
131	EUR	10.000	3,58	1-07-15	
132	EUR	10.000	3,58	1-07-15	
133	EUR	6.460	3,60	1-07-15	
134	EUR	4.772	3,35	1-07-15	
135	EUR	303	4,95	1-07-15	
136	EUR	23	4,95	1-07-15	
137	EUR	839	4,95	1-07-15	
138	EUR	412	4,95	1-07-15	
139	EUR	250	4,95	1-07-15	
140	EUR	380	4,95	1-07-15	
141	EUR	22.000	3,74	29-07-15	
142	EUR	5.211	3,35	1-08-15	
143	EUR	137	4,95	1-08-15	
144	EUR	5.155	3,35	1-09-15	
145	EUR	104	4,95	1-09-15	
146	EUR	1	4,80	1-09-15	
147	USD	46.698	4,73	8-09-15	
148	EUR	7.109	3,35	1-10-15	
149	EUR	362	4,80	1-10-15	
150	EUR	4.633	3,35	1-11-15	
151	EUR	18	4,80	1-11-15	
152	EUR	240	4,80	1-11-15	
153	EUR	1.125	3,35	1-12-15	
154	EUR	5.022	3,65	1-12-15	
155	EUR	320	4,80	1-12-15	
156	EUR	23	4,10	1-12-15	
157	EUR	9.611	3,65	1-01-16	
158	EUR	48	4,10	1-01-16	
159	EUR	3	3,80	1-01-16	
160	EUR	7.080	3,65	1-02-16	
161	EUR	13	4,10	1-02-16	
162	EUR	149.510	6,38	16-02-16	
163	EUR	3.551	3,65	1-03-16	
164	EUR	352	5,00	1-03-16	

Referentienummer	Munt code	Bedrag (in 000)	Vergoedingsmodaliteiten	Vervaldag	a) omstandigheden waarin de instelling vervroegd moet terugbetalen b) voorwaarden voor de achterstelling c) voorwaarden voor de omzetting in kapitaal"
165	EUR	499.575	4,25	23-03-16	
166	EUR	430	3,65	1-04-16	
167	EUR	4.478	3,70	1-04-16	
168	EUR	5.823	5,00	1-04-16	
169	EUR	3.049	4,80	1-04-16	
170	EUR	10.117	5,30	1-04-16	
171	EUR	374	3,70	1-05-16	
172	EUR	4.040	4,00	1-05-16	
173	EUR	10	4,80	1-05-16	
174	EUR	7.063	5,30	1-05-16	
175	EUR	11.373	5,50	1-05-16	
176	EUR	50.000	4,38	1-06-16	
177	EUR	3.791	4,00	1-06-16	
178	EUR	31.492	5,50	1-06-16	
179	EUR	10.343	4,80	1-06-16	
180	EUR	2.514	4,00	1-07-16	
181	EUR	11.914	4,80	1-07-16	
182	EUR	5.685	4,50	1-07-16	
183	EUR	50.000	4,25	11-07-16	
184	EUR	11	4,00	1-08-16	
185	EUR	8.724	4,40	1-08-16	
186	EUR	5.293	4,50	1-08-16	
187	EUR	6.908	4,35	1-08-16	
188	EUR	1.423	4,35	1-08-16	
189	EUR	50.000	4,63	29-08-16	
190	EUR	15.560	4,40	1-09-16	
191	EUR	36	4,35	1-09-16	
192	EUR	10.296	4,35	1-09-16	
193	EUR	1.241	4,40	1-10-16	
194	EUR	11.441	4,15	1-10-16	
195	EUR	15.744	4,35	1-10-16	
196	EUR	3.242	4,25	1-10-16	
197	EUR	49.700	4,25	25-10-16	
198	EUR	7.488	4,15	1-11-16	
199	EUR	23.993	4,25	1-11-16	
200	EUR	772	4,00	1-11-16	
201	EUR	49.610	4,25	28-11-16	
202	EUR	7.638	4,15	1-12-16	
203	EUR	9.699	4,00	1-12-16	
204	EUR	2.517	3,90	1-12-16	
205	USD	47.263	4,12	24-12-16	
206	EUR	49.950	4,20	29-12-16	
207	EUR	7.658	4,15	1-01-17	
208	EUR	6.665	3,90	1-01-17	
209	EUR	1.917	3,70	1-01-17	
210	EUR	6.651	4,15	1-02-17	
211	EUR	4.180	4,35	1-02-17	
212	EUR	3.532	3,70	1-02-17	
213	EUR	1.483	3,60	1-02-17	
214	EUR	49.860	4,40	21-02-17	
215	EUR	49.900	4,50	26-02-17	

Referentienummer	Munt code	Bedrag (in 000)	Vergoedingsmodaliteiten	Vervaldag	a) omstandigheden waarin de instelling vervroegd moet terugbetalen b) voorwaarden voor de achterstelling c) voorwaarden voor de omzetting in kapitaal"
216	EUR	97	4,15	1-03-17	
217	EUR	4.612	4,35	1-03-17	
218	EUR	1.287	3,60	1-03-17	
219	EUR	49.960	4,60	30-03-17	
220	EUR	1.983	4,35	1-04-17	
221	EUR	3.375	4,20	1-04-17	
222	EUR	2.819	4,20	1-05-17	
223	EUR	49.950	4,40	4-05-17	
224	EUR	956	4,20	1-06-17	
225	EUR	2.895	4,40	1-06-17	
226	EUR	5	4,20	1-07-17	
227	EUR	553	4,40	1-07-17	
228	EUR	4.511	4,60	1-07-17	
229	EUR	74.970	4,80	3-07-17	
230	EUR	725	4,60	1-08-17	
231	EUR	3.161	4,80	1-08-17	
232	EUR	3.095	4,80	1-09-17	
233	EUR	4.109	4,70	1-09-17	
234	EUR	49.950	5,00	28-09-17	
235	EUR	7.777	4,70	1-10-17	
236	EUR	1.000.000	5,76	4-10-17	
237	EUR	220.195	5,76	4-10-17	
238	EUR	5.842	4,70	1-11-17	
239	EUR	8.237	4,70	1-12-17	
240	EUR	263	5,05	1-12-17	
241	EUR	138	5,05	1-12-17	
242	EUR	251.800	0,19	5-12-17	
243	EUR	179.776	5,60	28-12-17	
244	EUR	26	4,70	1-01-18	
245	EUR	109	4,70	1-01-18	
246	EUR	8.086	5,05	1-01-18	
247	EUR	162	4,80	1-01-18	
248	EUR	10.000	1,22	2-01-18	
249	EUR	3.354	4,80	1-02-18	
250	EUR	290	4,70	1-02-18	
251	EUR	10.000	3,90	6-02-18	
252	EUR	799.476	0,44	14-02-18	
253	EUR	202	4,80	1-03-18	
254	EUR	2.628	4,70	1-03-18	
255	EUR	5.000	3,87	6-03-18	
256	EUR	202.092	5,65	26-03-18	
257	EUR	4.487	4,70	1-04-18	
258	EUR	151.598	5,75	30-04-18	
259	EUR	827	4,70	1-05-18	
260	EUR	2	4,70	1-05-18	
261	EUR	85	4,70	1-06-18	
262	EUR	179	4,70	1-06-18	
263	EUR	1.200	5,05	1-06-18	
264	EUR	1	5,05	1-06-18	
265	EUR	46	5,05	1-06-18	
266	EUR	245	5,05	1-06-18	

Referentienummer	Munt code	Bedrag (in 000)	Vergoedingsmodaliteiten	Vervaldag	a) omstandigheden waarin de instelling vervroegd moet terugbetalen b) voorwaarden voor de achterstelling c) voorwaarden voor de omzetting in kapitaal"
267	EUR	25.000	1,16	18-06-18	
268	EUR	50.548	5,75	27-06-18	
269	EUR	83	5,05	1-07-18	
270	EUR	10	5,05	1-07-18	
271	EUR	30	5,05	1-07-18	
272	EUR	262	5,05	1-07-18	
273	EUR	62	5,05	1-07-18	
274	EUR	51	5,05	1-07-18	
275	EUR	581	5,05	1-07-18	
276	EUR	25.000	2,23	2-07-18	
277	EUR	75.000	7,50	11-07-18	
278	EUR	314	5,05	1-08-18	
279	EUR	372	5,05	1-09-18	
280	EUR	250	4,90	1-09-18	
281	EUR	24.276	6,35	28-09-18	
282	EUR	21	5,05	1-10-18	
283	EUR	391	4,90	1-10-18	
284	EUR	181	4,90	1-11-18	
285	EUR	266	4,90	1-11-18	
286	EUR	286	4,90	1-12-18	
287	EUR	136	4,40	1-12-18	
288	EUR	149	4,40	1-01-19	
289	EUR	31	4,15	1-01-19	
290	EUR	101	4,15	1-02-19	
291	EUR	98	4,50	1-02-19	
292	EUR	334	4,50	1-03-19	
293	EUR	86	5,50	1-03-19	
294	EUR	1.693	5,50	1-04-19	
295	EUR	517	5,20	1-04-19	
296	EUR	2.518	5,70	1-04-19	
297	EUR	5	5,20	1-05-19	
298	EUR	2.054	5,70	1-05-19	
299	EUR	10.599	6,40	1-05-19	
300	EUR	29.595	6,40	1-06-19	
301	EUR	3.874	5,30	1-06-19	
302	EUR	7.983	5,30	1-07-19	
303	EUR	5.510	4,90	1-07-19	
304	EUR	3.698	4,90	1-08-19	
305	EUR	1.922	4,75	1-08-19	
306	EUR	601	4,75	1-08-19	
307	EUR	68	4,75	1-09-19	
308	EUR	6.903	4,75	1-09-19	
309	EUR	150	5,05	1-09-19	
310	EUR	12.176	4,75	1-10-19	
311	EUR	1.042	4,65	1-10-19	
312	EUR	9.698	4,65	1-11-19	
313	EUR	230	4,40	1-11-19	
314	EUR	5.034	4,40	1-12-19	
315	EUR	1.686	4,30	1-12-19	
316	EUR	4.413	4,30	1-01-20	
317	EUR	2.549	4,20	1-01-20	

Referentienummer	Munt code	Bedrag (in 000)	Vergoedingsmodaliteiten	Vervaldag	a) omstandigheden waarin de instelling vervroegd moet terugbetalen b) voorwaarden voor de achterstelling c) voorwaarden voor de omzetting in kapitaal"
318	EUR	4.363	4,20	1-02-20	
319	EUR	3.819	4,20	1-03-20	
320	EUR	10.500	0,47	29-06-21	
321	EUR	30.000	6,45	27-01-31	
322	EUR	22.890	1,68	31-12-49	
323	USD	26.547	1,52	31-12-49	
324	EUR	375.000	8,00	31-12-49	
325	USD	568.225	8,25	31-12-49	
326	EUR	1.111.750	0,18	19-12-72	
327	EUR	1	0,18	19-12-72	

XVIII. STAAT VAN HET KAPITAAL EN DE AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. STAAT VAN HET KAPITAAL			
1. MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL			
a. Geplaatst kapitaal per einde van het vorige boekjaar	20910P	xxxxxxxxxxxxxx	9.374.878
b. Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar	(20910)	9.374.878	
	Codes	Bedragen	Aantal aandelen
c. Wijzigingen tijdens het boekjaar			
d. Samenstelling van het kapitaal			
e. Soorten aandelen			
Gewone		9.374.878	483.241.153
f. Aandelen op naam	51801	xxxxxxxxxxxxxx	482.999.477
g. Aandelen aan toonder en/of gedematerialiseerde aandelen	51802	xxxxxxxxxxxxxx	241.676
	Codes	Niet-opgevraagd bedrag	Opgevraagd, niet-gestort bedrag
2. Niet-gestort kapitaal			
a. Niet-opgevraagd kapitaal	(20920)		xxxxxxxxxxxxxx
b. Opgevraagd, niet-gestort kapitaal	51803	xxxxxxxxxxxxxx	
c. Aandeelhouders die nog moeten volstorten			
	Codes	Boekjaar	
3. Eigen aandelen			
a. Gehouden door de instelling zelf			
* Kapitaalbedrag	51804		
* Aantal aandelen	51805		
b. Gehouden door haar dochters			
* Kapitaalbedrag	51806		
* Aantal aandelen	51807		
4. Verplichtingen tot uitgifte van aandelen			
a. Als gevolg van de uitoefening van CONVERSIERECHTEN			
* Bedrag van de lopende converteerbare leningen	51808		
* Bedrag van het te plaatsen kapitaal	51809		
* Maximum aantal uit te geven aandelen	51810		
b. Als gevolg van de uitoefening van INSCHRIJVINGSRECHTEN			
* Aantal inschrijvingsrechten in omloop	51811		
* Bedrag van het te plaatsen kapitaal	51812		
* Maximum aantal uit te geven aandelen	51813		
5. Toegestaan, niet-geplaatst kapitaal	51814	9.374.000	
	Codes	Boekjaar	
6. Aandelen buiten kapitaal			
a. Verdeling			
* Aantal aandelen	51815		
* Daaraan verbonden stemrecht	51816		
b. Uitsplitsing volgens de aandeelhouders			
* Aantal aandelen gehouden door de vennootschap zelf	51817		
* Aantal aandelen gehouden door haar dochters	51818		

B. AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE INSTELLING OP DE DATUM VAN DE JAARAFSLUITING, ZOALS DIE BLIJKT UIT DE KENNISGEVINGEN DIE DE INSTELLING HEEFT ONTVANGEN

BNP Paribas Fortis NV houdt haar maatschappelijke zetel in 1000 Brussel, Warandeborg 3.
 Per 31 december 2012 bedroeg het geplaatste en gestort kapitaal EUR 9.374.878.367.
 BNP Paribas Fortis heeft 483.241.153 aandelen uitgegeven waarvan BNP Paribas er 362.115.778 bezit wat 74,93% vertegenwoordigt.
 De Federale Participatie- en investeringsmaatschappij NV (de investeringsmaatschappij van de Belgische overheid) bezit 120.810.259 BNP Paribas Fortis aandelen wat 25% van het kapitaal vertegenwoordigt.
 De overige 315.086 aandelen, die 0,07% vertegenwoordigen, worden aangehouden door andere minderheidsaandeelhouders .

XIX. UITSPLOTSING VAN DE BALANS, INDIEN GROTER DAN 15 MILJOEN EURO, IN EURO EN VREEMDE MUNTEN

	Codes	Boekjaar
1. Totaal actief		
a. In euro	51901	185.620.122
b. In vreemde munten (tegenwaarde in euro)	51902	16.324.916
2. Totaal passief		
a. In euro	51903	187.969.003
b. In vreemde munten (tegenwaarde in euro)	51904	13.976.035

XX. FIDUCIAIRE VERRICHTINGEN ZOALS BEDOELD IN ARTIKEL 27TER, § 1, DERDE LID

	Boekjaar
Betrokken actief- en passiefposten	

XXI. STAAT VAN DE GEWAARBORGDE SCHULDEN EN VERPLICHTINGEN

	Boekjaar
A. HYPOTHEKEN (bedrag van de inschrijving of boekwaarde van de bezwaarde gebouwen, wanneer deze lager ligt)	
1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling	
a. Passiefposten	
b. Posten buiten de balanstelling	
2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden	

Nr. BE 0403.199.702

VOL-inst 5.21.2

	Boekjaar
B. PANDEN OP HET HANDELSFONDS (bedrag van de inschrijving)	
1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling	
a. Passiefposten	
b. Posten buiten de balanstelling	
2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden	

Nr. BE 0403.199.702

VOL-inst 5.21.3

	Boekjaar
C. PANDEN OP ANDERE ACTIVA (boekwaarde van de verpande activa)	
1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling	
a. Passiefposten	
Schulden als gevolg van mobilisering en voorschotten	13.660.014
b. Posten buiten de balanstelling	
2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden	

Nr. BE 0403.199.702

VOL-inst 5.21.4

	Boekjaar
D. ZEKERHEDEN GEVESTIGD OP TOEKOMSTIGE ACTIVA (bedrag van de betrokken activa)	
1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling	
a. Passiefposten	
b. Posten buiten de balanstelling	
2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden	

**XXII. STAAT VAN DE EVENTUELE PASSIVA EN VAN DE VERPLICHTINGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO
(posten buiten de balansstelling I en II)**

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Totaal van de eventuele passiva voor rekening van verbonden ondernemingen	52201	0	0
2. Totaal van de eventuele passiva voor rekening van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	52202	0	0
3. Totaal van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico ten aanzien van verbonden ondernemingen	52203	22.539.302	18.536.729
4. Totaal van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico ten aanzien van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	52204	32.479	310.091

XXIII. BEDRIJFSRESULTATEN (posten I tot XV van de resultatenrekening)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Uitsplitsing van de bedrijfsopbrengsten volgens hun oorsprong			
a. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten	(40100)	4.835.032	5.679.707
* Belgische vestigingen	52301	4.688.973	5.453.112
* Buitenlandse vestigingen	52302	146.059	226.595
b. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: aandelen en andere niet-vastrentende effecten	(40310)	73.796	64.754
* Belgische vestigingen	52303	73.316	64.754
* Buitenlandse vestigingen	52304	480	0
c. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: deelnemingen in verbonden ondernemingen	(40320)	314.636	334.205
* Belgische vestigingen	52305	303.315	334.205
* Buitenlandse vestigingen	52306	11.321	0
d. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	(40330)	9.793	52.618
* Belgische vestigingen	52307	9.793	52.618
* Buitenlandse vestigingen	52308	0	0
e. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	(40340)	1.791	1.241
* Belgische vestigingen	52309	1.791	1.231
* Buitenlandse vestigingen	52310	0	10
f. Ontvangen provisies	(40400)	1.277.548	1.267.156
* Belgische vestigingen	52311	1.166.528	1.096.166
* Buitenlandse vestigingen	52312	111.020	170.990
g. Winst uit financiële transacties	(40600)	255.043	19.918
* Belgische vestigingen	52313	222.006	6.891
* Buitenlandse vestigingen	52314	33.037	13.027
h. Overige bedrijfsopbrengsten	(41400)	226.830	212.833
* Belgische vestigingen	52315	215.347	193.671
* Buitenlandse vestigingen	52316	11.483	19.162
2. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister			
a. Totaal aantal op de afsluitingsdatum	52317	19.733	20.453
b. Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	52318	18.471	18.671
* Directiepersoneel	52319	1.943	1.951
* Bedienden	52320	16.528	16.720
* Arbeiders	52321		
* Andere	52322		
c. Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	52323	24.793.169	24.910.137
3. Personeelskosten			
a. Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	52324	1.157.743	1.168.398
b. Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	52325	319.118	323.081
c. Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	52326	163.122	119.060
d. Andere personeelskosten	52327	51.527	40.081
e. Ouderdoms- en overlevingspensioenen	52328	2.253	1.917
4. Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen			
a. Toevoegingen (+)	52329	43	0
b. Bestedingen en terugnemingen (-)	52330	0	0

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
5. Uitsplitsing van de overige bedrijfsopbrengsten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt			
a. Huuropbrengsten		11.944	12.731
b. Diverse terugvorderingen		175.725	162.287
c. Invertariskosten		9.987	14.170
d. Portkosten		13.658	13.210
e. Ontvangsten op schulden		13.292	11.811
f. Overige		581	0
6. Overige bedrijfskosten			
a. Bedrijfsbelastingen en -taksen	52331	206.703	202.114
b. Overige	52332	71.847	124.164
c. Uitsplitsing van de overige bedrijfskosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt			
7. Bedrijfsopbrengsten met betrekking tot verbonden ondernemingen	52333	1.769.317	1.859.144
8. Bedrijfskosten met betrekking tot verbonden ondernemingen	52334	1.218.421	925.072

XXIV. OPGAVE VAN DE TERMIJNVERRICHTINGEN BUITEN DE BALANSTELLING OP EFFECTEN, DEVIEZEN EN ANDERE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE GEEN VERPLICHTINGEN MET ZICH BRENGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO IN DE ZIN VAN POST II BUITEN DE BALANSTELLING

	Codes	Boekjaar
A. SOORTEN VERRICHTINGEN (bedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen)		
1. Verrichtingen op effecten		
a. Termijnaankopen en -verkopen van effecten en waardepapier	52401	6.835
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52402	6.835
2. Verrichtingen op deviezen (bedragen die moeten worden geleverd)		
a. Termijnwisselverrichtingen	52403	4.227.381
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52404	4.227.381
b. Valuta en renteswaps	52405	59.954.714
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52406	53.899.819
c. Futures op valuta	52407	0
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52408	0
d. Opties op valuta	52409	3.636.677
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52410	3.636.677
e. Contracten op termijnwisselkoersen	52411	0
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52412	0
3. Verrichtingen op andere financiële instrumenten		
Termijnrenteverrichtingen (nominaal/notioneel refertebedrag)		
a. Renteswap-overeenkomsten	52413	1.011.874.928
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52414	972.017.546
b. Interest-future-verrichtingen	52415	111.677.593
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52416	111.677.593
c. Rentecontracten op termijn	52417	175.011.734
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52418	175.011.734
d. Opties op rente	52419	508.991.734
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52420	508.991.734
Andere aan- en verkopen op termijn (aankoop-/verkoopprijs overeengekomen tussen partijen)		
e. Andere optieverrichtingen	52421	1.636.235
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52422	1.636.235
f. Andere future-verrichtingen	52423	0
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52424	0
g. Andere termijnaankopen en -verkopen	52425	115.651
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52426	115.651

B. BECIJFERING VAN DE IMPACT OP DE RESULTATEN VAN EEN DEROGATIE OP DE WAARDERINGSREGEL VAN ARTIKEL 36BIS, § 2 MET BETREKKING TOT DE TERMIJNRETEVERRICHTINGEN		Codes	Boekjaar
1. Termijnrenteverrichtingen in het kader van het thesauriebeheer			
a.	Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen	52427	14.040.154
b.	Vershil tussen de marktwaarde en de boekwaarde (+)/(-)	52428	141
2. Termijnrenteverrichtingen in het kader van het ALM-beheer			
a.	Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen	52429	41.350.536
b.	Vershil tussen de marktwaarde en de boekwaarde (+)/(-)	52430	(367.955)
3. Niet-risicoreducerende termijnrenteverrichtingen (LOCOM)			
a.	Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen	52431	Nihil
b.	Vershil tussen de marktwaarde en de boekwaarde (+)/(-)	52432	Nihil

XXV. UITZONDERLIJKE RESULTATEN

XXV. UITZONDERLIJKE RESULTATEN		Codes	Boekjaar
1.	Meerwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen	52501	32.261
2.	Minderwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen	52502	26.357
3.	Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke opbrengsten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt		
a.	Meerwaarde op de realisatie van deelnemingen		8
b.	Meerwaarde op de verkoop van buitenlandse succursalenactiviteiten aan entiteiten van de groep BNP Paribas SA		0
4.	Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke kosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt		
a.	Herstructureringsplan		6.365
b.	Betaling van een schadevergoeding aan BNP Paribas als gevolg van het bod in contanten gelanceerd door BNP Paribas op de CASHES		69.551

XXVI. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT

	Codes	Boekjaar
1. Belastingen op het resultaat van het boekjaar	52601	31.726
a. Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen	52602	31.726
b. Geactiveerde overschotten van betaalde belastingen en voorheffingen	52603	0
c. Geraamde belastingssupplementen	52604	0
2. Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren	52605	(33.938)
a. Verschuldigde of betaalde belastingssupplementen	52606	12.579
b. Geraamde belastingssupplementen of belastingen waarvoor een voorziening werd gevormd	52607	(46.517)
3. Belangrijkste oorzaken van de verschillen tussen de winst vóór belastingen, zoals die blijkt uit de jaarrekening, en de geraamde belastbare winst		(2.747.432)
. Verworpen uitgaven		57.735
. Reserve bewegingen		(305.108)
. Meer/minderwaarden op aandelen en deelnemingen		(2.212.799)
. Bij verdrag vrijgestelde winst		(239.055)
. Overige		(48.205)
4. Invloed van de uitzonderlijke resultaten op de belastingen op het resultaat van het boekjaar		(138.429)

	Codes	Boekjaar
5. Bronnen van belastinglatenties		
a. Actieve latenties	52608	9.350.128
* Gecumuleerde fiscale verliezen die aftrekbaar zijn van latere belastbare winsten	52609	9.350.128
* Andere actieve latenties		
Voor de lopende herstructureringsplannen worden actieve belastinglatenties geboekt		
b. Passieve latenties	52610	
* Uitsplitsing van de passieve latenties		

XXVII. BELASTING OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde			
a. Aan de instelling (aftrekbaar)	52701	71.919	82.524
b. Door de instelling	52702	58.623	50.373
2. Ingehouden bedragen ten laste van derden als			
a. Bedrijfsvoorheffing	52703	358.413	363.944
b. Roerende voorheffing	52704	357.527	273.517

XXVIII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN EN TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN**A. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN**

	Codes	Boekjaar
1. Belangrijke verplichtingen tot aankoop van vaste activa		
2. Belangrijke verplichtingen tot verkoop van vaste activa		
3. Belangrijke hangende geschillen en andere belangrijke verplichtingen		

BNP Paribas Fortis is als verweerder betrokken bij verscheidene claims, geschillen en rechtszaken in België en in enkele rechtsgebieden in het buitenland, die zijn ontstaan tijdens de gewone bedrijfsvoering BNP Paribas Fortis en na de herstructurering van BNP Paribas (verwijzend naar zowel 'Fortis SA/NV en 'Fortis N.V. en momenteel 'Ageas SA/NV') eind september en begin oktober 2008. Dit wordt nader beschreven in noot 8j 'Voorwaardelijke activa en verplichtingen' van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis 2012.

4. In voorkomend geval, beknopte beschrijving van de regeling inzake het aanvullend rust- of overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden, met opgave van de genomen maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken

	Codes	Boekjaar
5. Pensioenen die door de instelling zelf worden gedragen: geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk	52801	
Basis en wijze waarop dit bedrag wordt berekend		

6. Aard en zakelijk doel van regelingen buiten de balans

Mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regeling voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de instelling, indien vereist moeten de financiële gevolgen van deze regelingen voor de instelling eveneens worden vermeld:

	Codes	Boekjaar
7. Andere niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen		

B. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN BUITEN NORMALE MARKTVOORWAARDEN

Vermelding van dergelijke transacties indien zij van enige betekenis zijn, met opgave van het bedrag van deze transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij, alsmede andere informatie over de transacties die nodig is voor het verkrijgen van een beter inzicht in de financiële positie van de instelling:

Boekjaar

XXIX. FINANCIËLE BETREKKINGEN MET

	Codes	Boekjaar
A. BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS, NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE INSTELLING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ONDERNEMINGEN TE ZIJN, OF ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN		
1. Uitstaande vorderingen op deze personen	52901	3.830
a. Voorwaarden betreffende de uitstaande vorderingen		
2. Waarborgen toegestaan in hun voordeel	52902	
a. Voornaamste voorwaarden van de toegestane waarborgen		
3. Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel	52903	
a. Voornaamste voorwaarden van deze verplichtingen		
4. Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon		
a. Aan bestuurders en zaakvoerders	52904	6.475
b. Aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders	52905	0
B. DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)		
1. Bezoldiging van de commissaris(sen)	52906	1.595
2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen)		
a. Andere controleopdrachten	52907	772
b. Belastingadviesopdrachten	52908	0
c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	52909	0
3. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)		
a. Andere controleopdrachten	52910	0
b. Belastingadviesopdrachten	52911	0
c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	52912	0
4. Vermeldingen in toepassing van het artikel 133, § 6 van het Wetboek van vennootschappen		

XXX. POSITIES IN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

	Codes	Boekjaar
1. Door de instelling te ontvangen financiële instrumenten voor rekening van cliënten	53001	877.660
2. Door de instelling te leveren financiële instrumenten aan cliënten	53002	281.233
3. Door de instelling in bewaring ontvangen financiële instrumenten van cliënten	53003	111.548.247
4. Door de instelling in bewaring gegeven financiële instrumenten van cliënten	53004	117.586.529
5. Door de instelling in waarborg ontvangen financiële instrumenten van cliënten	53005	6.634.710
6. Door de instelling in waarborg gegeven financiële instrumenten van cliënten	53006	0

XXXI. AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

De hieronder vermelde derivaten worden gebruikt in het kader van in dekking. De marktwaarde van de totale transactie (marktwaarde van de ingedekte verrichting en van de indekkingsverrichting) heeft geen materiële impact op het resultaat van het jaar.

	Boekjaar
SCHATTING VAN DE REËLE WAARDE VOOR ELKE CATEGORIE AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE WAARDE IN HET ECONOMISCH VERKEER, MET OPGAVE VAN DE OMVANG EN DE AARD VAN DE INSTRUMENTEN	
ALM/IRS	229.582
ALM/CAP	(13.417)
(C)IRS	(1.205.906)
Overige derivaten	(2)

XXXII. VERKLARING BETREFFENDE DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING**A. INLICHTINGEN TE VERSTREKKEN DOOR ELKE INSTELLING**

In voorkomend geval, motivering dat aan alle voorwaarden tot vrijstelling, opgenomen in artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 is voldaan:

Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer van de moederonderneming die de geconsolideerde jaarrekening opstelt en openbaar maakt, op grond waarvan de vrijstelling is verleend:

B. INLICHTINGEN DIE MOETEN WORDEN VERSTREKT DOOR DE INSTELLING INDIEN ZIJ DOCHTERONDERNEMING OF GEMEENSCHAPPELIJKE DOCHTERONDERNEMING IS

Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer van de moederonderneming(en) en de aanduiding of deze moederonderneming(en) een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt (opstellen) en openbaar maakt (maken)**:

BNP PARIBAS SA - Boulevard des italiens, 16 à 75009 - Paris - France

Indien de moederonderneming(en) (een) onderneming(en) naar buitenlands recht is (zijn), de plaats waar de hiervoor bedoelde geconsolideerde jaarrekening verkrijgbaar is**:

BANQUE NATIONALE DE FRANCE - Rue croix des petits champs, 31 à 75001 Paris - France

* Schrappen wat niet van toepassing is.

** Wordt de jaarrekening van de instelling op verschillende niveaus geconsolideerd, dan worden deze gegevens verstrekt, enerzijds voor het grootste geheel en anderzijds voor het kleinste geheel van ondernemingen waarvan de instelling als dochter deel uitmaakt en waarvoor een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld en openbaar gemaakt.

C. FINANCIËLE BETREKKINGEN VAN DE GROEP WAARVAN DE INSTELLING AAN HET HOOFD STAAT IN BELGIË MET DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN): VERMELDINGEN IN TOEPASSING VAN HET ARTIKEL 133, § 6 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN

	Codes	Boekjaar
D. FINANCIËLE BETREKKINGEN VAN DE GROEP WAARVAN DE INSTELLING AAN HET HOOFD STAAT IN BELGIË MET DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN): VERMELDINGEN IN TOEPASSING VAN HET ARTIKEL 134, §§ 4 EN 5 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN		
1. Bezoldiging van de commissaris(sen) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat	53201	1.595
2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij deze groep door de commissaris(sen)		
a. Andere controleopdrachten	53202	772
b. Belastingadviesopdrachten	53203	
c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	53204	
3. Bezoldiging van de personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat	53205	1.844
4. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij deze groep door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)		
a. Andere controleopdrachten	53206	339
b. Belastingadviesopdrachten	53207	15
c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	53208	1.730

NIET OPGEVRAAGDE BEDRAGEN OP DEELNEMINGEN EN AANDELEN
 (in uitvoering van art. 29 §1)

Rubriek Schema B	Naam van de vennootschap	Niet opgevraagd bedrag
VII. A	FORTIS PRIVATE EQUITY BELGIUM	32.438
	ES FINANCE	930
	SOWO INVEST N.V.	73
	FINTRIMO S.A	25
	FINTRIMO S.A	25
	FINTRIMO S.A	25
	VIA ZAVENTEM N.V.	144
	Totaal	33.660
VII. B	CREDIT SOC. DE BRABANT WALLON	16
	CREDIT SOC.P.P. REUNIS LIB 90	4
	BEM II	375
	Totaal	395
VII. C	CREDIT HYPOTH. OSCAR BRICOULT	4
	CREDIT TRAVAILLEURS LIB 50 PC	1
	LANDWAARTS SOC. WOONKR LIB 36 %	80
	ONS EIGEN HUIS LIB 95 PC	1
	EIGEN HUIS - THUIS BEST	3
	UW EIGEN HUIS VLAAN. LIB 84 PC	6
	MAISON DE L'ENTREPR. LIB 25%	6
	MAISON DE L'ENTREPR. LIB 25%	9
Totaal	110	

XXVIII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN DIE NIET IN VOORVERMELDE AFDELING NOCH IN DE POSTEN BUITEN-BALANSTELLING WORDEN BEDOELD

C. In voorkomend geval, een beknopte beschrijving van het aanvullend rust- en overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden met opgave van de maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken.

I. Beknopte beschrijving van de pensioenstelsels

Binnen BNP Paribas Fortis zijn er vier pensioenstelsels van kracht.

A. Het eerste pensioenstelsel is van toepassing op de personeelsleden die in dienst getreden zijn vóór 01.01.2002 en die geen statuut van BNP Paribas Fortis-Directiekader hebben (categorieën ex-ASLK, ex-Generale Bank en BNP Paribas Fortis). Dit stelsel omvat :

- 1) Een basisplan van het type "vaste prestaties", dat voorziet in de verzekering van:
  - een waarborg ouderdom op de pensioenleeftijd (60 jaar), waarbij rekening wordt gehouden met het werkelijk wettelijk pensioen van de aangeslotene;
  - een waarborg overlijden vóór de pensioenleeftijd en een waarborg wezen.
- 2) Een aanvullend plan (enkel voor categorie ex-ASLK) van het type "vaste bijdragen", met verplichte stortingen door de aangeslotenen, dat voorziet in de verzekering van een bijkomende waarborg ouderdom en overlijden.

B. Het tweede stelsel is van toepassing op de personeelsleden die in dienst getreden zijn vanaf 01.01.2002 en die geen statuut van BNP Paribas Fortis-Directiekader hebben (enkel categorie BNP Paribas Fortis). Dit stelsel, met verplichte stortingen door de aangeslotenen, is van het type "vaste bijdragen" voor de waarborg ouderdom en van het type "vaste prestaties" voor de waarborgen overlijden en wezen.

C. Het derde stelsel is van toepassing op de personeelsleden van de categorie ex-KN. Dit stelsel is van het type "vaste bijdragen" voor de waarborg ouderdom en van het type "vaste prestaties" voor de waarborgen overlijden en wezen.

D. Het vierde stelsel is van toepassing op de personeelsleden die het statuut van BNP Paribas Fortis-Directiekader hebben. Dit stelsel is van het type "vaste prestaties" en voorziet in de verzekering van :

- een waarborg ouderdom op de pensioenleeftijd (65 jaar), waarbij het pensioenkapitaal afhankelijk is van het functieniveau;
- een waarborg overlijden vóór de pensioenleeftijd en een waarborg wezen.

II Beknopte beschrijving van de door de onderneming getroffen maatregelen om de daaruit voortvloeiende lasten te dekken

A. De last van het eerste pensioenstelsel is gedekt door :

- een groepsverzekering afgesloten bij AXA Belgium en Allianz, voor de verworven rechten (m.b.t. de persoonlijke financiering) op 31.12.2001 voor de categorieën ex-Generale Bank en BNP Paribas Fortis;
- een groepsverzekering afgesloten bij AG Insurance voor het verschil tussen het vaste prestaties en de verworven rechten en voor de waarborgen overlijden en wezen.

- 1) Voor de verbintenissen met betrekking tot I.A.1) stort de werkgever maandelijkse dotaties in het Financieringsfonds van de groepsverzekering (berekend als vast percentage van de bezoldigingen);
- 2) Voor de verbintenissen met betrekking tot I.A.2) gebeurt de financiering voor de helft door de werknemers en voor de andere helft door de werkgever.

B. Voor de last van het tweede stelsel werd een groepsverzekering afgesloten bij AG Insurance. De werknemers betalen maandelijks een persoonlijke bijdrage die op hun loon wordt ingehouden. Anderzijds stort de werkgever maandelijkse dotaties in het Financieringsfonds van de groepsverzekering.

C. Voor de last van het derde stelsel werd een groepsverzekering afgesloten bij AG Insurance. De werkgever stort hiervoor maandelijks een groepsverzekeringspremie.

D. Voor de last van het vierde stelsel werd een groepsverzekering afgesloten bij AXA Belgium. De werkgever stort hiervoor maandelijks een groepsverzekeringspremie in het Financieringsfonds van de groepsverzekering, beheerd door AG Insurance.

SOCIALE BALANS (IN EURO'S)

Nummers van de paritaire comités die voor
de instelling bevoegd zijn: 310

**STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN
WERKNEMERS DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER**

Tijdens het boekjaar	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers				
Voltijds	1001	14.498	8.488	6.010
Deeltijds	1002	5.452	1.420	4.032
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1003	18.272	9.404	8.868
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren				
Voltijds	1011	18.590.094	11.060.731	7.529.363
Deeltijds	1012	5.917.444	1.840.826	4.076.618
Totaal	1013	24.507.538	12.901.557	11.605.981
Personeelskosten				
Voltijds	1021	1.318.497.732	852.052.675	466.445.057
Deeltijds	1022	311.289.328	88.008.501	223.280.827
Totaal	1023	1.629.787.060	940.061.176	689.725.884
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	0	0	
Tijdens het vorige boekjaar				
	Codes	P. Totaal	1P. Mannen	2P. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	1003	18.672	9.773	8.899
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1013	24.910.137	13.297.867	11.612.270
Personeelskosten	1023	1.582.825.703	926.744.449	656.081.254
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	0	0	0

WERKNEMERS DIE ZIJN INGEGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER (vervolg)

Op de afsluitdatum van het boekjaar	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers	105	14.215	5.313	17.905,1
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor onbepaalde tijd	110	14.068	5.312	17.757,3
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	147	1	147,8
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112	0	0	0,0
Vervangingsovereenkomst	113	0	0	0,0
Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen	120	8.300	1.355	9.175,9
lager onderwijs	1200	0	0	0,0
secundair onderwijs	1201	1.763	753	2.229,4
hoger ni-universitair onderwijs	1202	3.272	400	3.543,8
universitair onderwijs	1203	3.265	202	3.402,7
Vrouwen	121	5.915	3.958	8.729,2
lager onderwijs	1210	0	0	0,0
secundair onderwijs	1211	1.067	1.607	2.152,0
hoger niet-universitair onderwijs	1212	2.486	1.574	3.634,7
universitair onderwijs	1213	2.362	777	2.942,5
Volgens de beroepscategorie				
Directiepersoneel	130	1.802	100	1.876,7
Bedienden	134	12.413	5.213	16.028,4
Arbeiders	132	0	0	0,0
Andere	133	0	0	0,0

UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE INSTELLING GESTELDE PERSONEN

Tijdens het boekjaar	Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	150	91	0
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	151	170.486	0
Kosten voor de instelling	152	5.944.637	0

TABEL VAN HET PERSONEELSVLOEP TIJDENS HET BOEKJAAR

INGETREDEN	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven	205	778	7	784
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	210	654	6	659
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	211	124	1	125
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	212	0	0	0
Vervangingsovereenkomst	213	0	0	0
UITGETREDEN	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam	305	1.081	629	1.444
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	310	935	626	1.296
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	311	146	3	148
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	312	0	0	0
Vervangingsovereenkomst		0	0	0
Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst				
Pensioen	340	273	521	566
Werkloosheid met bedrijfstoelage	341	0	0	0
Afdanking	342	212	25	231
Andere redenen	343	596	83	647
Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de instelling	350	0	0	0

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

	Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5801	9.254	5811	9.404
Aantal gevolgde opleidingsuren	5802	200.504	5812	206.846
Nettokosten voor de instelling	5803	25.117.901,82	5813	25.525.043,09
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	58031	24.796.831,99	58131	25.198.768,97
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	58032	321.069,83	58132	326.274,11
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)	58033	0	58133	0
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5821	3.876	5831	4.437
Aantal gevolgde opleidingsuren	5822	20.050	5832	20.684
Nettokosten voor de onderneming	5823	1.341.946,50	5833	1.384.380,12
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5841	0	5851	0
Aantal gevolgde opleidingsuren	5842	0	5852	0
Nettokosten voor de instelling	5843	0	5853	0

Samenvatting van de grondslagen voor financiële verslaggeving voor de niet-geconsolideerde jaarrekening

Algemene principes

De grondslagen voor financiële verslaggeving van BNP Paribas Fortis zijn opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen.

De grondslagen voor financiële verslaggeving van BNP Paribas Fortis zijn identiek aan deze van vorig jaar.

De grondslagen voor financiële verslaggeving voor de meest kenmerkende elementen van de balans en de resultatenrekening worden hierna toegelicht.

Activa

Vorderingen op kredietinstellingen en op cliënten

De vorderingen op kredietinstellingen en op cliënten worden verantwoord voor het bedrag dat ter beschikking werd gesteld na aftrek van de inmiddels verrichte terugbetalingen en van de desbetreffende waardeverminderingen. Alle kosten in verband met de aanbreng van vorderingen worden integraal ten laste genomen in het boekjaar waarin ze gemaakt zijn.

Indien de nominale waarde van dergelijke vorderingen verschilt van de oorspronkelijke ter beschikking gestelde gelden, wordt dit verschil pro rata temporis verwerkt als renteopbrengst of rentekost.

De overige vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Op dubieuze vorderingen en vorderingen met onzeker verloop worden inventariscorrecties verantwoord voor het gedeelte waarvoor geen met objectieve gegevens gestaafde zekerheid van inning bestaat. Van zodra een krediet als onzeker gerangschikt wordt, worden geen interesten meer in resultaat genomen.

De grondslagen voor financiële verslaggeving voorzien dat een intern zekerheidsfonds kan aangelegd worden met als doel wel-omschreven risico's te dekken die zich mogelijk in de toekomst zouden kunnen voordoen maar die bij de aanleg nog niet kunnen geïndividualiseerd worden.

Obligaties en andere vastrentende effecten Aandelen en andere niet-vastrentende effecten

Effecten of vorderingen in de vorm van verhandelbare effecten behoren tot de tradingportefeuille indien deze verworven werden met

de bedoeling ze door te verkopen om redenen van hun rendement op een termijn die normaal gezien niet langer is dan zes maanden.

Effecten die deel uitmaken van de tradingportefeuille worden gewaardeerd tegen marktwaarde indien de markt liquide is. Indien geen liquide markt bestaat, gebeurt de waardering tegen aanschaffingswaarde (met inbegrip van alle kosten en na aftrek van de ontvangen provisies) of tegen marktwaarde op balansdatum indien lager.

Vastrentende effecten die behoren tot de beleggingsportefeuille worden gewaardeerd op basis van hun actuair rendement bij aankoop, waarbij het verschil tussen de aanschaffingsprijs (met inbegrip van alle kosten en na aftrek van de ontvangen provisies) en de terugbetalingswaarde gespreid in de resultatenrekening wordt verantwoord.

De meer- of minwaarden gerealiseerd bij de verkoop van vastrentende beleggingseffecten worden onmiddellijk in resultaat verantwoord. Indien ze echter tot stand zijn gekomen in het kader van arbitrageverrichtingen, kunnen ze gespreid in resultaat worden verantwoord overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 ter § 5 van het K.B. van 23 september 1992.

Niet-vastrentende effecten die behoren tot de beleggingsportefeuille worden verantwoord tegen aanschaffingswaarde (met inbegrip van alle kosten en na aftrek van de ontvangen provisies) of realisatiewaarde indien deze lager is. Alle aldus bekomen verschillen worden in de resultatenrekening verantwoord.

Indien de kwaliteit van de debiteur een risico van niet-terugbetaling inhoudt, worden waardeverminderingen toegepast, overeenkomstig de bepalingen van toepassing bij oninbare of dubieuze vorderingen of vorderingen geïdentificeerd als risico's met onzeker verloop.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden tegen aanschaffingswaarde verantwoord. In geval van duurzame minwaarde worden waardeverminderingen aangelegd. Wanneer financiële vaste activa gefinancierd worden met vreemd vermogen dan worden ook voor de funding geen omrekeningsverschillen in resultaat verantwoord.

De bijkomende aanschaffingskosten worden onmiddellijk in de resultatenrekening verantwoord.

Oprichtingskosten en immateriële vaste activa

Kosten van eerste inrichting worden geactiveerd en lineair over vijf jaar afgeschreven.

Kosten voor kapitaalverhoging worden onmiddellijk in resultaat verantwoord.

De kosten voor uitgifte van achtergestelde leningen worden lineair afgeschreven over de looptijd van de lening. De kosten voor uitgifte van eeuwigdurende leningen worden lineair afgeschreven over vijf jaar, behalve indien de datum van eerste call vroeger valt. In dat geval loopt de afschrijving tot die datum.

Kosten voor zowel zelf ontwikkelde als bij derden aangekochte courante en specifieke software worden rechtstreeks in resultaat (algemene kosten) verantwoord. Indien voor bij derden aangekochte specifieke software vaststaat dat de economische levensduur, hoofdzakelijk bepaald door het risico op technologische verandering of als gevolg van evoluties op commercieel vlak, langer is dan één jaar, kan deze software geactiveerd en lineair afgeschreven worden in functie van de verwachte gebruiksduur met een maximum van vijf jaar.

De overige immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven over maximum 10 jaar.

De Bank maakt geen gebruik van de mogelijkheid om de bedragen betaald voor de aanbreng door derden van cliëntverrichtingen met een contractuele termijn van meer dan één jaar te activeren.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden verantwoord tegen aanschaffingswaarde, met inbegrip van alle bijkomende kosten en niet-terugvorderbare indirecte belastingen, verminderd met de afschrijvingen.

De afschrijvingen gebeuren op lineaire wijze over de geschatte economische levensduur.

Herwaardering is enkel mogelijk indien de waarde op vaststaande en duurzame wijze uitstijgt boven de boekwaarde.

Overige activa

Deze rubriek omvat onder meer actieve belastingslatenties.

Actieve latenties kunnen niet worden erkend. De NBB heeft evenwel een afwijking toegestaan aangaande de erkenning van een actieve latentie inzake herstructureringskosten, met inbegrip van deze betreffende de sociale plannen.

De som van de 'dirty' reële waarde (= inclusief opgelopen rente) van renteswaps en de rente- en valuta-swaps die zijn aangegaan omwille van handelsdoeleinden, wordt gerapporteerd als een enkel bedrag. Dit bedrag wordt gerapporteerd als een actief of een verplichting, afhankelijk of het nettobedrag moet worden ontvangen of betaald.

Het geherwaardeerde bedrag van de premie van de tradingopties wordt gerapporteerd als een actief of een verplichting afhankelijk of het nettobedrag een bedrag is dat moet worden ontvangen of betaald.

Verplichtingen

Schulden bij kredietinstellingen en bij cliënten

Schulden aan kredietinstellingen en aan cliënten worden verantwoord voor het bedrag dat ter beschikking van de bank zijn gesteld na aftrek van de inmiddels verrichte terugbetalingen. De betaalde provisies voor de aanbreng van deposito's worden integraal ten laste genomen in het boekjaar waarin ze gemaakt zijn.

In schuldbewijzen belichaamde schulden

In schuldbewijzen belichaamde schulden met verplichte kapitalisatie worden verantwoord voor het oorspronkelijke bedrag vermeerderd met de reeds gekapitaliseerde interesten.

Overige schulden

Deze rubriek omvat onder meer alle schulden tegenover het personeel met betrekking tot bezoldigingen en de bijbehorende

sociale lasten die ontstaan zijn in het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft maar pas in het volgende boekjaar betaald worden.

Derivaten: zie 'Overige activa'

Voorzieningen voor risico's en kosten

Voorzieningen voor pensioenen en gelijkaardige sociale verplichtingen worden aangelegd op basis van de Belgische wettelijke verplichtingen.

Fonds voor algemene bankrisico's

Het aanleggen van een fonds voor algemene bankrisico's gaat uit van een vaste methode, goedgekeurd door de Raad van Bestuur, die stelselmatig wordt toegepast, en gebaseerd is op het gewogen krediet- en marktriscovolume van de bankactiviteiten.

Resultatenrekening

Renteopbrengsten en rentekosten

Alle renteopbrengsten en rentekosten worden verantwoord van zodra ze verworven of verschuldigd zijn. Opbrengsten waarvan de inning onzeker of dubieus is worden in principe gereserveerd en dus niet in resultaat genomen. De renteopbrengsten bevatten ook de opbrengsten voortvloeiend uit de actuariële spreiding van het verschil tussen de aanschaffingsprijs en de terugbetalingsprijs van de vastrentende effecten uit de beleggingsportefeuille.

Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten

Opbrengsten van aandelen en deelnemingen worden verantwoord van zodra de bank van de toekenning van het dividend in kennis werd gesteld.

Afgeleide producten

De resultaten op afgeleide producten worden op een verschillende manier verwerkt naargelang de aard van de verrichting.

a) Dekkingsverrichtingen

Zijn verrichtingen die een bescherming beogen tegen koers-, rentevoet- of prijsfluctuaties. De winsten en verliezen worden in de resultatenrekening verantwoord op symmetrische wijze met de resultaten op de gedekte bestanddelen, met als doel de weerslag geheel of gedeeltelijk te neutraliseren.

Om als dekking beschouwd te worden, dienen verrichtingen aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- Het gedekte bestanddeel of het gedekte homogene geheel moet de bank blootstellen aan een koers, rentevoet- of prijschommingsrisico.
- De dekkingsverrichtingen dienen specifiek als zodanig te worden bestempeld bij het aangaan ervan, net als de gedekte bestanddelen.
- Er dient een voldoende correlatie te bestaan tussen de waardeschommelingen van het gedekte bestanddeel en het dekkingscontract (of van het onderliggende instrument).

Van zodra een transactie niet meer voldoet aan de voorwaarden om als dekking te worden beschouwd, dient zij te worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

b) Tradingverrichtingen

Verrichtingen in het kader van courante tradingactiviteiten die niet aan de dekkingsvoorwaarden voldoen worden tegen de marktprijs gewaardeerd, waarbij zowel de waarderingswinsten als -verliezen in de resultatenrekening worden verantwoord. Indien voor een product evenwel geen liquide markt bestaat, komen enkel de waarderingsverliezen in resultaat.

c) Voor een aantal termijnrenteverrichtingen wordt een andere waarderingmethode toegepast, op basis van een afwijking toegestaan door de NBB, conform art. 18 van het K.B. van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen:

- verrichtingen in het kader van het thesauriebeheer met een initiële looptijd van maximum 1 jaar
- verrichtingen in het kader van balans- en buitenbalansverrichtingen met renterisicoreducerend karakter en als dusdanig ook gedocumenteerd
- verrichtingen afgesloten in het kader van strategische ALM-verrichtingen in euro of een munt die tot de Europese Muntunie behoort.

Voor deze drie categorieën worden de resultaten op proratabasis in resultaat genomen

- verrichtingen in het kader van een globaal beheer zonder renterisicoreducerend karakter:
  - Voor deze verrichtingen gaat de inresultaatname op proratabasis gepaard met het verantwoorden van eventuele verliezen uit de waardering tegen marktwaarde.

Specifieke regels

Vreemde valuta

Voor de waardering van de vreemde munten dient een onderscheid te worden gemaakt tussen monetaire en niet-monetaire posten.

Monetaire posten zijn de activa, passiva, inclusief de overlopende rekeningen, de rechten en verplichtingen die betrekking hebben op een bepaald bedrag in vreemde munt, evenals de aandelen en andere niet-vastrentende effecten in de tradingportefeuille. De monetaire posten worden omgerekend op basis van de middenkoers tussen de representatieve aan- en verkoopkoers op de contantmarkt op balansdatum. Bestanddelen die, gezien hun aard, worden afgewikkeld tegen specifieke koersen, worden omgerekend tegen de specifieke middenkoers. De eruit voortvloeiende koersverschillen worden in de resultatenrekening verantwoord (behalve koerswinsten op vreemde valuta waarvoor er geen liquide markt bestaat).

De materiële, immateriële en financiële vaste activa worden als niet-monetaire posten beschouwd en verantwoord tegen de aanschaffingswaarde berekend op basis van de wisselkoers bij aanschaf. Wanneer niet-monetaire bestanddelen met wisselrisico blijvend gefinancierd worden met ontleningen in de overeenstemmende munt, worden de omrekeningsverschillen op de ontleningen niet in resultaat verantwoord.

Kosten en opbrengsten in vreemde valuta worden in de resultatenrekening verantwoord voor hun tegenwaarde in euro, berekend op basis van de contantwisselkoers op het tijdstip van hun erkenning als kost en opbrengst.

Saldering

Saldering tussen activa en verplichtingen en tussen opbrengsten en uitgaven gebeurt conform het K.B. van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen.

Verlag van het college van erkende commissarissen

VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN AAN DE ALGEMENE VERGADERING DER AANDEELHOUDERS VAN DE VENNOOTSCHAP BNP PARIBAS FORTIS NV OVER DE JAARREKENING OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2012

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons verslag over de niet geconsolideerde Jaarrekening ("de Jaarrekening") voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2012, zoals hieronder gedefinieerd, en omvat tevens ons verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen.

Verslag over de Jaarrekening

Wij hebben de controle uitgevoerd van de Jaarrekening van BNP Paribas Fortis NV ("de Vennootschap") voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2012, opgesteld in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel met een balanstotaal van EUR(000) 201.945.038 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van EUR (000) 1.703.993.

Verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur voor het opstellen van de Jaarrekening

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor het implementeren van een interne beheersing die het noodzakelijk acht voor het opstellen van de Jaarrekening die geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van fouten, bevat.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze Jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de Jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de Jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De selectie met betrekking tot uitgevoerde werkzaamheden is afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, inclusief diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de Jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne beheersing van de Vennootschap in aanmerking die relevant is voor het opstellen door de Vennootschap van de Jaarrekening, die een getrouw beeld

geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Vennootschap. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde waarderingsregels, de redelijkheid van door het bestuursorgaan gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van de presentatie van de Jaarrekening als geheel. Wij hebben van de verantwoordelijken en van De Raad van Bestuur van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel zonder voorbehoud te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de Jaarrekening, een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de vennootschap op 31 december 2012 evenals van haar resultaten voor het boekjaar eindigend op die datum, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde lopende juridische geschillen

Zonder afbreuk te doen aan ons oordeel, vestigen wij de aandacht op de toelichting XXVIII.A. 3 bij de Jaarrekening op 31 december 2012 inzake belangrijke hangende geschillen waarin is uiteengezet dat als gevolg van de gebeurtenissen van 2008 die de Fortis groep, waartoe de Vennootschap behoorde, hebben getroffen, een aantal eisers juridische procedures hebben geïnitieerd tegen de voormalige Fortis groep, de Vennootschap en/of bepaalde leden van de raad van bestuur en management. Het uiteindelijk resultaat van deze procedures en de mogelijke gevolgen voor de Vennootschap kunnen momenteel niet worden bepaald. Bijgevolg werden tot op heden geen voorzieningen opgenomen in de Jaarrekening.

Verlag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, het naleven van de wettelijke en bestuursrechterlijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook van het naleven van het Wetboek van vennootschappen en van de statuten van de vennootschap.

In het kader van ons mandaat, is het onze verantwoordelijkheid om de naleving van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende vermeldingen die niet van aard zijn om de draagwijdte van ons oordeel over de Jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de Jaarrekening. Wij kunnen ons echter niet uitspreken over de beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de vennootschap wordt geconfronteerd, alsook van haar positie, haar voorzienbare evolutie of de aanmerkelijke invloed van bepaalde feiten op haar toekomstige ontwikkeling. Wij kunnen evenwel bevestigen dat de verstrekte gegevens geen onmiskenbare inconsistenties vertonen met de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.
- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd overeenkomstig de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- De resultaatverwerking, die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen zijn gedaan of genomen.
- Zoals aangegeven in het jaarverslag, heeft de raad van bestuur op 27 april 2012 en op 13 december 2012 (a) beslist om schadeloosstelling door de Vennootschap te verlenen aan de bestuurders A. d'Aspremont Lynden (27 april 2012) en H. Delwaide (13 december 2012) voor de aansprakelijkheid die ze lopen in alle gevallen waarin zij te goeder trouw en op een manier die in het belang van de Vennootschap is, hebben gehandeld, behoudens wanneer de aansprakelijkheid het gevolg zou zijn van bedrog of opzettelijke fout of behoudens wanneer de aansprakelijkheid zou worden gedekt door een verzekeringspolis en (b) het artikel 523 van het Vennootschapswetboek toegepast ten gevolge van een belangenconflict. Wij begrijpen dat zij niet hebben deelgenomen aan de beraadslaging en de beslissing genomen door de raad van bestuur. Rekening houdend met het feit dat de vergoeding van de schadeloosstelling onbepaald is en afhankelijk is van het zich voordoen van toekomstige evenementen verkeren wij in de onmogelijkheid om de eventuele financiële gevolgen van een dergelijke beslissing op de financiële toestand van de Vennootschap in te schatten.

Brussel, 15 maart 2013

Het College van Commissarissen

PwC Bedrijfsrevisoren bcvba

Vertegenwoordigd door

R. Jeanquart
Bedrijfsrevisor

Deloitte Bedrijfsrevisoren bv ovv cvba

Vertegenwoordigd door

Ph. Maeyaert
Bedrijfsrevisor

F. Verhaegen
Bedrijfsrevisor

Overige informatie

Uiterste koersen per maand van het aandeel BNP Paribas Fortis op de wekelijkse veilingen in 2012

De hoogste en laagste koersen per maand van het BNP Paribas Fortis aandeel op de wekelijkse veilingen op Euronext Brussel in 2012 waren als volgt (in EUR):

Maand	Laagste	Hoogste
Januari	16,43	20,57
Februari	18,60	19,25
Maart	21,18	26,00
April	21,06	26,00
Mei	16,50	20,00
Juni	16,20	18,25
Juli	17,82	18,70
Augustus	17,90	19,10
September	18,05	21,45
Oktober	20,20	21,20
November	20,20	20,20
December	20,50	22,55

Externe functies uitgeoefend door de bestuurders en effectieve leiders, waarvan de openbaarmaking wettelijk verplicht is

Conform artikel 27 van de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen en het reglement van de Nationale Bank van België (NBB) van 6 december 2011 met betrekking tot de uitoefening van externe functies door leiders van gereguleerde ondernemingen, heeft de Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis 'Interne regels betreffende de uitoefening van externe functies door de bestuurders en effectieve leiders van BNP Paribas Fortis nv/sa' ingevoerd.

Die regels bepalen onder meer dat de externe functies die door de bestuurders en effectieve leiders van BNP Paribas Fortis worden uitgeoefend in andere vennootschappen dan die bedoeld bij artikel 27, § 3, derde lid van de wet van 22 maart 1993, in het jaarverslag moeten worden vermeld.

Onder 'effectieve leiders' worden de leden van het Directiecomité verstaan alsook de personen van wie de functie hiërarchisch net onder dit comité ligt, met inbegrip van de leiders van bijkantoren in het buitenland.

Met 'externe functies' - dit zijn vooral mandaten in vennootschappen - die het voorwerp van een vermelding uitmaken, worden de functies bedoeld die elders worden uitgeoefend dan in patrimoniumvennootschappen, beheersvennootschappen, instellingen voor collectieve belegging of vennootschappen waarmee BNP Paribas Fortis nauwe banden heeft in een groepscontext.

Naam, Voornaam (Functie) Vennootschap (Zetel)	Activiteiten (Functie)	Notering
Herman DAEMS		
(Voorzitter van de Raad van Bestuur)		
- Barco NV	Technologie (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	Euronext Brussel
- Vanbreda Risk and Benefits NV	Verzekeringen (Bestuurder)	-
- Domo Chemicals NV	Chemische industrie (Bestuurder, als vaste vertegenwoordiger van Crossbow BVBA)	-
- Domo Investment Groep NV	Chemische industrie (Voorzitter van de Raad van Bestuur, als vaste vertegenwoordiger van Crossbow BVBA)	-
- Uitgeverij Lannoo NV	Uitgeverij (Voorzitter van de Raad van Bestuur, als vaste vertegenwoordiger van Crossbow BVBA)	-
Georges CHODRON de COURCEL		
(Ondervoorzitter van de Raad van Bestuur)		
- Alstom S.A	Transport en Energie (Bestuurder)	Euronext Parijs
- Bouygues S.A.	Bouw- en Telecomsector (Bestuurder)	Euronext Parijs
- F.P.F. (Société Foncière, Financière et de Participations) S.A.	Portefeuillemaatschappij (Bestuurder)	Euronext Parijs
- Lagardère SCA	Media (Lid van de Toezichtsraad)	Euronext Parijs
- Nexans S.A.	Bekabeling (Bestuurder)	Euronext Parijs
- Scor S.A.	Verzekeringen (Censor)	Euronext Parijs
- Erbé S.A.	Vastgoed (Bestuurder)	-
- Scor Holding (Switzerland) AG	Holding (Bestuurder)	-
- Scor Global Life Rückversicherung Schweiz AG	Herverzekeraar (Bestuurder)	-
- Scor Switzerland AG	Verzekeringen (Bestuurder)	-
- Groep Brussel Lambert NV	Portefeuillemaatschappij (Bestuurder)	Euronext Brussel
- NPM Nationale Portefeuille Maatschappij NV	Portefeuillemaatschappij (Bestuurder)	-
Max JADOT		
(Voorzitter van het Directiecomité)		
- Bekaert NV	Staalindustrie (Bestuurder)	Euronext Brussel

Naam, Voornaam (Functie) Vennootschap (Zetel)	Activiteiten (Functie)	Notering
Filip DIERCKX		
<i>(Ondervoorzitter van het Directiecomité)</i>		
- SD Worx for Society CVBA	Beheer- en administratieve diensten (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- IVD NV	Administratieve diensten (Voorzitter van de Raad van Bestuur als vaste vertegenwoordiger van GINGKO Associates BVBA)	-
- SD Diensten NV	Opleidings- en beheerdiensten (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- ZENO NV	Administratieve diensten (Voorzitter)	-
- HAZELHEARTWOOD CVBA	Administratieve diensten (Bestuurder)	-
Jean-Laurent BONNAFÉ		
<i>(Bestuurder)</i>		
- Carrefour S.A.	Distributie (Bestuurder)	Euronext Parijs
- Erbé S.A.	Vastgoed (Bestuurder)	
Dirk BOOGMANS		
<i>(Bestuurder)</i>		
- P & V Verzekeringen CVBA	Verzekeringen (Bestuurder)	-
- Vivium NV	Verzekeringen (Bestuurder en Voorzitter van het Auditcomité, als vaste vertegenwoordiger van DAB Management)	-
- Caesar Real Estate Fund NV	Beleggingen in Vastgoed (Voorzitter van de Raad van Bestuur, als vaste vertegenwoordiger van DAB Management)	-
- Vitrufin NV	Verzekeringen (Bestuurder, als vaste vertegenwoordiger van DAB Management)	-
- Collibra NV	Softwarebedrijf (Bestuurder en Voorzitter van het Auditcomité, als vaste vertegenwoordiger van DAB Management)	-
- AIB Vinçotte Internationale NV	Inspectie-, controle- en certificatie-diensten (Bestuurder)	-
- Vinçotte Internationale NV	Inspectie-, controle- en certificatie-diensten (Bestuurder)	-
- THV Noriant	Industriële Bouw (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- GIMV NV	Investeringsmaatschappij (Bestuurder)	Euronext Brussel
- Induss NV	Energie (Bestuurder, als vaste vertegenwoordiger van DAB Management)	-
- Tobius NV	Consulting (Bestuurder)	-
- QAT GROUP NV	(Voorzitter van de Adviesraad)	-
- ASAP HR GROEP NV	Human Resources (Bestuurder, als vaste vertegenwoordiger van DAB Management)	-

Naam, Voornaam (Functie) Venootschap (Zetel)	Activiteiten (Functie)	Notering
Antoinette d'ASPREMONT LYNDEN		
<i>(Bestuurder)</i>		
- Groep Brussel Lambert NV	Portefeuillemaatschappij (Bestuurder)	Euronext Brussel
Jean STÉPHENNE		
<i>(Bestuurder)</i>		
- BESIX Group NV	Bouw (Voorzitter Raad van Bestuur, als vaste vertegenwoordiger van Innosté NV)	-
- GlaxoSmithKline Biologicals Manufacturing NV	Farmaceutische industrie (Bestuurder)	-
- Groep Brussel Lambert NV	Portefeuillemaatschappij (Bestuurder)	Euronext Brussel
- Ion Beam Applications NV	Technologie (Voorzitter Raad van Bestuur, als vaste vertegenwoordiger van Innosté NV)	Euronext Brussel
- Nanocyl NV	Chemie (Bestuurder)	-
- Vesalius Biocapital I S.A., SICAR (Luxemburg)	Risicokapitaal (Voorzitter Raad van Bestuur)	-
- Vesalius Biocapital II SICAR (Luxemburg)	Risicokapitaal (Voorzitter Raad van Bestuur)	-
- Uteron Pharma NV	Farmaceutische industrie (Bestuurder)	-
- BePharbel NV	Farmaceutische industrie Voorzitter van de Raad van Bestuur	-
François VILLEROY de GALHAU		
<i>(Bestuurder)</i>		
- Villeroy & Boch AG	Interieur en decoratie (Lid van de Raad van Toezicht)	-
- Bayard Presse S.A.	Media (Lid van de Raad van Toezicht)	-

Naam, Voornaam (Functie) Venootschap (Zetel)	Activiteiten (Functie)	Notering
Sophie DUTORDOIR (Bestuurder)		
- Electrabel Customer Solutions NV	Energie (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- Electrabel NV	Energie (Bestuurder - General Manager)	-
- Brussels Network Operations CVBA	Energie (Vice -Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- Sibelga CVBA	Energie (Bestuurder)	-
- GDF Suez Energy Deutschland AG	Energie (Lid van de raad van Commissarissen)	-
- Ores CVBA	Energie (Vice-Voorzitter)	-
Koen GEENS (Bestuurder)		
- Eubelius Law Firm CVBA	Rechten (Medestichter)	-
Luc HAEGEMANS (Lid van het uitvoerend bestuur)		
- Fainfood NV	Voedingssector (Bestuurder)	-
Aymar de LIEDEKERKE BEAUFORT (Duitsland)		
- Emifor Ste	Vereffenaar	-
Roger RAMOS (Spanje)		
- Mermoz Jet Finance S.L.	Transport - Financieën (Bestuurder)	-

Op 31 december 2012 heeft BNP Paribas Fortis geen aandeel van 5% of meer in één van de bovenvermelde ondernemingen.

Afkortingen

2OPC	Oversight of Operational Permanent Control	EDP	Early Departure Plan
ABS	Asset backed security	EFSF	European Financial Stability Facility
ACP	Autorité de Contrôle Prudentiel	EL	Expected Loss
AFS	Available for sale	Euribor	Euro inter bank offered rate
AGI	AG Insurance	GDP	Gross Domestic Product
AIRBA	Advanced Internal Ratings Based Approach	GNRC	Governance, Nomination and Remuneration Committee
ALCO	Assets and Liabilities Committee	GRM	Group Risk Management
ALM	Asset and liability management	GSIP	Global Share-based Incentive plan
AMA	Advanced Measurement Approach	HTM	Held to maturity
ARCC	BNP Paribas Fortis NV Audit, Risk and Compliance Committee	IASB	International Accounting Standards Board
BGL	Banque Générale de Luxembourg	IFRIC	International Financial Reporting Interpretations Committee
BNPP-IP	BNP Paribas Investment Partners	IFRS	International Financial Reporting Standards
BPLS	BNP Paribas Leasing Solutions	IIF	Institute of International Finance
CASHES	Convertible and subordinated hybrid equity-linked securities	IMF	International Monetary Fund
CBFA	Commissie voor Bank-, Financie- en Assurantiewezen	IRBA	Internal Ratings Based Approach
CBO	Collateralised bond obligation	ISDA	International Swaps and Derivatives Association
CDS	Credit default swap	ISIS	International Sustainability Incentive Scheme
CDO	Collateralised debt obligation	FCF	Fortis Commercial Finance
CGU	Cash generating unit	FV	Fair Value
CIB	BNP Paribas Fortis NV Corporate and Investment Banking	LGD	Loss Given Default
CLO	Collateralised loan obligation	MBS	Mortgage-backed security
CMBS	Commercial mortgage-backed security	MCS	Mandatory Convertible Securities
CMS	Constant Maturity Swap	MtM	Mark to Market
CODM	Chief Operating Decision Maker	M&A	Mergers & Acquisitions
CP	Commercial paper	NBB	National Bank of Belgium / Nationale Bank van België
CPBB	Corporate & Public Banking Belgium	NPV	Net present value
CRM	Central Risk Management	OCI	Other comprehensive income
CRO	Chief Risk Officer	OTC	Over the counter
CSO	Collateralised swap obligation	OMT	Outright Monetary Transactions
CSR	Corporate Social Responsibility	PD	Probability of Default
CTBE	Corporate and Transaction Banking Europe	PFC	Product and Financial Control Committee
CVA	Credit Value Adjustment	RMBS	Residential mortgage-backed securities
DCF	Discontinued cash flow	RPB	Retail & Private Banking
EAD	Exposure At Default	RPN	Relative Performance Note
EaR	Earnings at Risk	RWA	Risk Weighted Assets
EBA	European Banking Authority	SCI	Structured Credit Instruments
ECB	European Central Bank		

SFPI/FPIM	Société Fédérale de Participations et d'Investissement /Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij
SPE	Special purpose entity
SPV	Special purpose vehicle

SRI	Socially Responsible Investment
TEB	Türk Ekonomi Bankasi
VaR	Value at Risk
VRC	Valuation Review Committee

Begrippenlijst

Achtergestelde schuld (lening)

Een lening (of effect) dat lager staat in de rangorde van schulden die aanspraak kunnen maken op activa en inkomsten.

Actieve markt

Een markt waar homogene goederen worden verhandeld tussen op elk moment bereidwillige kopers en verkopers en waar de prijzen beschikbaar zijn voor het publiek.

Afwikkelingsdatum

Datum waarop een actief aan of door een entiteit wordt geleverd.

Basispunt (bp)

Eén honderdste van een procent (0,01%).

Basel 2.5

Vanaf Q4 2011 moeten de Europese banken ook voldoen aan Basel 2.5, een geheel van prudentiële maatregelen gepubliceerd door het Basel-comité in juli 2009, om te beantwoorden aan de lessen getrokken uit de financiële crisis. Basel 2.5 wil het Basel 2-kader verbeteren op twee belangrijke gebieden: handelsboek en effectisering, door de invoering van een stressed VaR, een incrementele risicokapitaallast voor specifieke risico's, een 'banking book'-kapitaalslast voor effectiseringsposities aangehouden in het handelsboek en een hogere kapitaalslast voor hereffectisering.

Besloten derivaat (in een contract)

Een component van een hybride(samengesteld) instrument dat tevens een niet-afgeleid basiscontract omvat. Het basiscontract kan een obligatie of aandeel, een lease-overeenkomst, een verzekeringscontract of een aan- of verkoopcontract zijn.

Cash flow hedge

Een afdekking van het risico op schommelingen in de kasstromen van een actief of een verplichting of van een verwachte toekomstige transactie en die voortkomen uit variabele koersen of prijzen.

Clearing

De administratieve vereffening van effecten, futures en opties via een verrekeningsagentschap en de eraan verbonden financiële instellingen (clearing members).

Commercial mortgage-backed security (CMBS)

Een type obligatie die gedekt wordt door hypotheek op commercieel vastgoed zoals winkels, kantoorgebouwen, hotels, scholen, industriële gebouwen en andere commerciële sites.

Contantewaardeberekening (Discounted cash flow method)

Een waarderingsmethode waarbij de verwachte toekomstige kasstromen verdisconteerd worden tegen een rentevoet die de tijdswaarde van het geld uitdrukt alsook een risicopremie die een weerspiegeling vormt van de extra opbrengst die beleggers verlangen om het risico te compenseren op lagere kasstromen dan verwacht.

Credit Default Swap (CDS)

Een kredietderivaat tussen twee partijen. De koper van een credit default swap ontvangt kredietbescherming, terwijl de verkoper van een CDS de kredietwaardigheid van een onderliggend financieel instrument garandeert.

Credit spread

Het renteverskil tussen een risicovrije rentevoet of referentierentevoet (met name overheidsobligaties) en bedrijfsobligaties of -kredieten.

Deelneming

Een entiteit waarin BNP Paribas Fortis NV invloed van betekenis heeft en die geen dochteronderneming of belang in een joint venture is.

Derivaat

Een financieel instrument (op of buiten beurs verhandeld) waarvan de koers direct afhangt ('afgeleid is van') de waarde van een of meer onderliggende waarden, bijvoorbeeld aandelenindexen, schuldpapier, goederenprijzen, andere afgeleide instrumenten, een andere overeengekomen prijsindex of regeling.

Dochteronderneming

Dochterondernemingen zijn die ondernemingen waarin BNP Paribas Fortis NV, direct of indirect, het financiële en operationele beleid kan sturen teneinde voordelen uit deze activiteiten te verwerven ('zeggenschap').

Duration

Een algemene maat van de sensitiviteit van de prijs (de waarde van het hoofdbedrag) van een vastrentend instrument, uitgedrukt als een veranderingspercentage met 100 basispunten verandering in opbrengst. In de berekening van 'duration van eigen vermogen' refereert het begrip eveneens naar de gewogen gemiddelde timing van kasstromen van een portefeuille van activa of passiva. Het wordt berekend op basis van netto contante waarde van de kasstromen (hoofdbedrag en rente).

Earnings at Risk

Een maat voor de sensitiviteit van toekomstig netto-inkomen aan hypothetische ongunstige veranderingen in rentevoeten of aandelenprijzen. Earnings at Risk schat de impact in van stress tests op het netto-inkomen voor belastingen. EaR vertegenwoordigt een mogelijke afwijking van verwachte inkomen voor belastingen bij een ongunstige gebeurtenis over de komende 12 maanden binnen een gekozen betrouwbaarheidsinterval. EaR dekt zowel de totstandbrenging van een verlies als het er niet in slagen om opbrengsten te maken.

Effectenleentransacties

Een lening van een effect van de ene partij aan de andere, die op zijn beurt het effect dient terug te bezorgen op de eindvervaldag van de transactie. Een dergelijke lening is veelal gewaarborgd. Dit type van transacties geeft aan de eigenaar van het effect de mogelijkheid om een bijkomend rendement te behalen.

Employee benefits

Het geheel van niet-verplichte verzekeringen en andere voorzieningen die werknemers, inclusief hun salaris, ontvangen in ruil voor door hen verrichte diensten.

Factoring

Een vorm van bedrijfsfinanciering waarbij een bedrijf uitstaande vorderingen tegen een vergoeding overdraagt aan een factoringmaatschappij die de debiteurenadministratie, risicodekking en financiering van vorderingen voor haar rekening neemt.

Financiële lease

Een leaseovereenkomst die vrijwel alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en beloningen overdraagt. De eigendom kan uiteindelijk wel of niet worden overgedragen.

Geamortiseerde kostprijs

Bedrag waarvoor het financieel actief of de financiële verplichting bij de eerste opname in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde geaccumuleerde afschrijving van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag, en verminderd met eventuele afboekingen wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Gecontroleerde perimeter

De wettelijke en prudentiële geconsolideerde perimeter van BNP Paribas Fortis NV

Gestructureerde kredietinstrumenten

Effecten die gecreëerd worden op basis van kasstromen van financiële contracten. Deze instrumenten omvatten schuldbewijzen gedekt door activa (ABS), schuldbewijzen gedekt door hypotheke (MBS) en schuldbewijzen gedekt door schuldinstrumenten (CDO). ABS zijn uitgiften gedekt door leningen (andere dan hypotheke), te ontvangen bedragen of leases, MBS zijn uitgiften gedekt door hypotheke en CDO zijn een klasse van gedekte schuldbewijzen en een synoniem voor obligaties gedekt door een groep obligaties (CBO), leningen (CLO) en andere activa zoals swaps (CSO). Betaling van het hoofdbedrag en rente van de CDO is gefinancierd met de kasstromen gegenereerd door de onderliggende activa.

Goodwill

Goodwill vertegenwoordigt het positieve verschil tussen enerzijds de reële waarde van de activa, passiva en uitgegeven eigenvermogensinstrumenten, en anderzijds het belang van BNP Paribas Fortis NV in de reële waarde van de activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen.

Hedge accounting

Verantwoording van de compenserende effecten van veranderingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument en de reële waarde van het afgedekte instrument in de resultatenrekening van dezelfde periode.

IFRS

Afkorting voor International Financial Reporting Standards (voorheen International Accounting Standards (IAS)). De standaard internationale boekhoudregels voor het opstellen van jaarrekeningen per 1 januari 2005 voor alle beursgenoteerde ondernemingen binnen de Europese Unie, die de jaarcijfers beter vergelijkbaar maken en beter inzicht in de financiële positie en resultaten verschaffen.

Immaterieel vast actief

Een identificeerbaar, niet-monetair actief zonder fysieke vorm dat slechts verantwoord wordt op de balans als het toekomstige economische voordelen genereert en de kost van het actief op een betrouwbare manier kan gemeten worden.

Joint venture

Een strategische samenwerking tussen twee of meer partijen, die vermogen en kennis inbrengen maar anderszins onafhankelijk blijven opereren.

Kans op wanbetaling (PD)

De kans dat een wederpartij over een periode van een jaar in gebreke blijft. PD is een parameter gebruikt in de berekening van het verwachte verlies (EL).

Kernkapitaal

Totaal beschikbaar kapitaal op groepsniveau (gebaseerd op de bancaire definitie van Tier 1 kapitaal).

Kern Tier-1 kapitaal

De passiva-componenten die erkend worden als Tier-1 kapitaal onder het reglement op het eigen vermogen van de kredietinstellingen, na aftrek van innovatieve hybride leningen.

Kredietwaarde-aanpassing

Aanpassing aan de waarde van de portfolio aangehouden voor handelsdoeleinden om rekening te houden met het tegenpartijrisico.

Macro hedge

Een afdekking van een specifiek risico voor een portefeuille van tegoeden of activa.

Nde-to-default credit derivatives

Kredietderivaten die enkel kredietbescherming bieden voor de n^{de} van de posities die in gebreke blijven in een groep van referentieposities.

Netto investeringshedge

Een afdekking van het financieel risico van een netto investering in een buitenlandse entiteit door een transactie met een compenserend risicoprofiel af te sluiten.

Notioneel bedrag

Een uitdrukking van een aantal eenheden van een valuta, een financieel instrument, een bepaald volume of gewicht dat gespecificeerd wordt in een transactie met derivaten.

Omgekeerde terugkoopovereenkomst

De aankoop van een effect waaraan een overeenkomst gekoppeld wordt om het terug te verkopen op een vastgelegde datum en tegen een hogere prijs.

Operationele lease

Een overeenkomst die het gebruik van een goed toelaat tegen periodieke betalingen, maar geen overdracht inhoudt van een eigendomstitel. Het financiële risico blijft bij de schuldeiser of leasinggever.

Optie

Het recht, maar niet de verplichting, om een effect gedurende een bepaalde periode of op een bepaalde datum tegen een bepaalde prijs te kopen (calloptie) of verkopen (putoptie).

Private equity

Effecten van bedrijven die niet aan een beurs zijn genoteerd. De verkoop van private equity is aan strenge regels gebonden. Omdat een markt ontbreekt moet een belegger zelf een koper vinden als hij zijn aandeel in een dergelijk bedrijf wil verkopen.

Reële waarde (fair value)

Het bedrag waarvoor een actief (verplichting) kan worden verkregen (aangegaan) of verkocht (vereffend) in een markt-conforme ('at arm's length') transactie, tussen bewuste en bereidwillige partijen.

Reële waarde afdekking (Fair value hedge)

Een afdekking om de risicopositie te beperken aan schommelingen in de reële waarde van een actief, een verplichting, of een vaststaande verbintenis. De schommeling van de reële waarde is verbinden aan een specifiek risico en heeft een invloed op de gerapporteerde nettowinst.

Residential mortgage-backed security (RMBS)

Een type obligatie die gedekt wordt door hypotheeken op residentieel vastgoed in plaats van door hypotheeken op commercieel vastgoed.

Risicopositie bij in gebreke blijven (EAD)

Risicopositie bij ingebreke blijven geeft een schatting van het bedrag waaraan de bank blootstaat in het geval dat een lener in gebreke blijft. EAD is een van de parameters nodig om het verwachte verlies (EL) te berekenen.

Schuldbewijs gedekt door activa (ABS)

Een obligatie of een effect dat gewaarborgd wordt door activa. Het begrip 'ABS' wordt over het algemeen gebruikt om te verwijzen naar effecten waarbij de onderliggende garantie bestaat uit activa, die niet bestaan uit residentiële eerste hypotheke, zoals kredietkaarten en 'home equity'-leningen, leases of commerciële hypotheke.

Schuldbewijs gedekt door leningen (CLO)

Een vorm van securitisatie waarbij de betalingen van meerdere middelgrote en grote commerciële leningen worden gebundeld en worden doorgegeven aan verschillende klassen van eigenaars opgedeeld in verschillende tranches.

Schuldbewijs gedekt door schuldinstrumenten (CDO)

Een type activa gedekt door effecten en gestructureerde kredietproducten dat resulteert in een risicopositie in een portefeuille van vastrentende activa en het kredietrisico verdeelt over meerdere tranches met elk een verschillende credit rating. CDO kunnen schuldbewijzen gedekt door leningen (CLO), schuldbewijzen gedekt door obligaties (CBO) en schuldbewijzen gedekt door synthetische obligaties (CSO) omvatten.

Schuldvernieuwing

Schuldvernieuwing is het principe waarbij enerzijds (a) een uit te voeren verplichting vervangen wordt door een nieuwe verplichting of (b) een partij van de overeenkomst vervangen wordt door een andere nieuwe partij.

Synthetische schuldbewijzen

Een schuldbewijs gedekt door schuldinstrumenten (CDO) waarin de onderliggende kredietrisicopositie genomen wordt door een credit default swap aan te gaan in plaats van door het kopen van werkelijke financiële activa.

Terugkoopovereenkomst

De verkoop van een effect waaraan een overeenkomst gekoppeld wordt aan een bepaalde prijs om het terug te aan te kopen op een vastgelegde datum en tegen een andere bepaalde prijs.

Tier 1 kapitaal

Kernkapitaal van een bank uitgedrukt als percentage van het risicogewogen balanstotaal.

Transactiedatum

De datum waarop BNP Paribas Fortis NV toetreedt tot de contractuele bepalingen van het instrument.

VaR

Afkorting van Value at Risk: een techniek op basis van de statistische analyse van historische marktontwikkelingen en fluctuaties. De VaR bepaalt de kans dat het verlies op een portefeuille een bepaald bedrag zal overschrijden. Voor de bepaling van de marktrisico's gerelateerd aan haar marktzaalactiviteiten, berekent BNP Paribas Fortis NV een VaR gebruik makend van een 99% betrouwbaarheidsinterval over een horizon van 1 dag. Deze calibratie heeft tot doel het risico van tradingactiviteiten te reflecteren onder normale liquiditeitsomstandigheden.

Vastgoedbelegging

Vastgoed dat wordt aangehouden omwille van huuropbrengsten of een stijging van de kapitaalwaarde.

Verlies bij wanbetaling (LGD)

Het verlies bij wanbetaling is het gemiddelde verlies bij het in gebreke blijven van de tegenpartij. LGD is een parameter nodig voor de berekening van het verwachte verlies (EL).

Verwachte verlies (EL)

Het verwachte verlies is het verwachte jaarlijks niveau van kredietverliezen binnen een economische cyclus. De werkelijke verliezen voor een bepaald jaar zullen afwijken van het verwachte verlies, maar het verwachte verlies is het bedrag dat BNP Paribas Fortis NV gemiddeld mag verwachten te verliezen binnen een economische cyclus. Het verwachte verlies dient eerder te worden beschouwd als een kost van bedrijfsvoering dan als een risico op zichzelf. Het verwachte verlies wordt als volgt berekend: $EL = EAD \times PD \times LGD$.

Voorziening

Een verplichting van een onzekere omvang of met een onzeker tijdstip. Voorzieningen worden opgenomen als verplichtingen wanneer het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen vereist zal zijn om deze verplichtingen af te wikkelen en in de veronderstelling er dat een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Volatiliteitsswap

Een volatiliteitsswap is een termijncontract dat investeerders toelaat om de toekomstige volatiliteit van een specifiek onderliggend te verhandelen.

Waardevermindering

Het bedrag waarmee de boekwaarde van een actief zijn realiseerbare waarde overtreft. In dergelijke gevallen zal de boekwaarde via de resultatenrekening teruggebracht worden tot zijn reële waarde.
